

Oulunkylän yhteiskoulun lukion opetussuunnitelma

Nimi	Oulunkylän yhteiskoulun lukion opetussuunnitelma
Kunta	Helsinki
Koulu	Oulunkylän yhteiskoulu
Hyväksymispäivämäärä	27.4.2021
Pdf luotu	28.9.2022

SISÄLTÖ

1. Opetussuunnitelman laatiminen ja sisältö.	1
1.1. Opetussuunnitelman laatiminen.	1
1.2. Opetussuunnitelman sisältö.	2
1.3. Tuntijako.	4
2. Lukiokoulutuksen tehtävä ja arvoperusta.	6
2.1. Lukiokoulutuksen tehtävä.	6
2.2. Arvoperusta.	6
3. Opetuksen toteuttaminen.	9
3.1. Opintojen rakenne.	9
3.2. Oppimiskäsitys.	9
3.3. Opiskeluympäristöt ja -menetelmät.	10
3.4. Toimintakulttuuri.	11
3.5. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö.	14
3.6. Korkeakoulut, työelämä ja kansainvälisyys.	15
4. Opiskelijan ohjaus ja tukeminen.	20
4.1. Ohjaus.	20
4.2. Erityisopetus ja muu oppimisen tuki.	25
4.3. Opiskeluhoolto.	28
4.3.1. Opiskeluhoollon keskeiset periaatteet.	28
4.3.2. Opiskeluhoollon suunnitelmat ja niiden laatiminen.	30
4.4. Kurinpitotoimet.	44
4.4.1. Kurinpitotoimien käyttämistä ja menettelyjä koskevan suunnitelman sisältö.	47
4.5. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä kysymyksiä.	48
5. Opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi.	51
5.1. Arvioinnin tavoitteet ja tehtävät lukiokoulutuksessa.	51
5.2. Opintojakson arviointi.	52
5.2.1. Numeroarvosanat ja suoritusmerkinnät.	52
5.2.2. Itsenäisesti suoritettavat opinnot.	53
5.2.3. Suullisen kielitaidon arviointi.	53
5.2.4. Opinnoissa edistymisen seuranta yhteistyössä huoltajien kanssa.	54
5.2.5. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen.	54
5.2.6. Laaja-alaisen osaamisen arviointi.	56
5.3. Oppiaineen oppimäärän arviointi.	56
5.4. Lukion oppimäärän suoritus.	57

5.5. Muutoksenhaku arviointia koskevaan päätökseen ja oppimäärän suorittamiseen liittyvä oikaisuvaatimus.	58
5.6. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot.	59
5.7. Arviointiin liittyvät paikallisesti päätettävät asiat.	61
6. Oppimistavoitteet ja opetuksen keskeiset sisällöt.	62
6.1. Opetuksen yleiset tavoitteet.	62
6.2. Laaja-alainen osaaminen.	63
7. Oppiaineet.	67
7.1. Äidinkieli ja kirjallisuus (AI).	67
7.1.1. Suomen kieli ja kirjallisuus (AI1).	68
Suomen kielen ja kirjallisuuden perusteet, 4 op (oÄI_123).	70
Kirjallisuus 1, 2 op (oÄI4).	72
Suomen kielen ja kirjallisuuden perusteiden syventäminen, 4 op (oÄI_567).	74
Kirjallisuus 2, 2 op (oÄI8).	76
Vuorovaikutuksen syventävä, 2 op (oÄI9).	77
Kirjoitustaidon syventävä, 2 op (oÄI10).	78
Lukutaidon syventävä, 2 op (oÄI11).	79
O´Times - lukiolaisten lehti, 2 op (oÄI12).	81
Kirjallisuusdiplomi, 2 op (oÄI13).	82
Luova kirjoittaminen, 2 op (oÄI14).	82
Äidinkielen startti, 2 op (oÄI15).	83
7.1.2. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (AI6).	84
Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -perusteet, 4 op (oS2_123).	87
Kirjallisuus 1, 2 op (oS24).	89
Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus perusteiden syventäminen, 4 op (oS2_567).	91
Kirjallisuus 2, 2 op (oS28).	93
Vuorovaikutuksen syventävä, 2 op (oS29).	94
Kirjoitustaidon syventävä, 2 op (oS210).	96
Lukutaidon syventävä, 2 op (oS211).	97
S2-starttikurssi, 2 op (oS212).	99
S2-abikurssi, 2 op (oS213).	99
7.2. Biologia (BI).	100
Elämä ja evoluutio, 2 op (oBI1).	103
Ekologia ja ympäristö, 2 op (oBI_23).	104
Solu ja perinnöllisyys, 2 op (oBI4).	106
Ihmisen biologia, 2 op (oBI5).	107

Biotekniikka ja sen sovellukset, 2 op (oBI6).	108
Eläinten käyttäytyminen, 2 op (oBI7).	110
Maailman tila ja kestävä kehitys, 2 op (oBI8).	111
Biologian kertaus, 2 op (oBI9).	112
7.3. Elämänkatsomustieto (ET).	112
Minä ja hyvä elämä, 2 op (oET1).	115
Minä ja yhteiskunta, 2 op (oET2).	118
Kulttuurit, 2 op (oET3).	119
Katsomukset, 2 op (oET4).	121
Uskonnot ja uskonottomuus, 2 op (oET5).	123
Tulevaisuus, 2 op (oET6).	124
7.4. Filosofia (FI).	126
Johdatus filosofiseen ajatteluun, 2 op (oFI1).	128
Etiikka, 2 op (oFI2).	131
Yhteiskuntafilosofia, 2 op (oFI3).	133
Totuus, 2 op (oFI4).	135
Taiteen ja kauneuden filosofia, 2 op (oFI5).	136
Soveltavan filosofian kysymyksiä, 2 op (oFI6).	137
7.5. Fysiikka (FY).	139
Fysiikka tieteenä, ympäristössä ja yhteiskunnassa, 2 op (oFY_12). . .	141
Energia ja lämpö, 2 op (oFY3).	142
Voima ja liike, 2 op (oFY4).	144
Jaksollinen liike ja aallot, 2 op (oFY5).	145
Sähkö, 2 op (oFY6).	146
Sähkömagnetismi ja valo, 2 op (oFY7).	147
Aine, säteily ja kvantittuminen, 2 op (oFY8).	148
Fysiikan kokonaiskuva, 2 op (oFY9).	149
Tähtitiede, 2 op (oFY10).	150
Fysiikan mittaukset, 2 op (oFY11).	150
Ilmastotiede, 2 op (oGEFY).	151
7.6. Maantiede (GE).	151
Maailma muutoksessa, 2 op (oGE1).	154
Sininen planeetta, 2 op (oGE2).	155
Yhteinen maailma, 2 op (oGE3).	157
Geomedia - tutki, osallistu ja vaikuta, 2 op (oGE4).	159
Maailman aluemaantiede, 2 op (oGE5).	160
Maantieteen kertaus, 2 op (oGE6).	161
Ilmastotiede, 2 op (oGEFY).	162

7.7. Historia (HI).	162
Ihminen, ympäristö ja historia, 2 op (oHI1).	165
Kansainväliset suhteet, 2 op (oHI2).	166
Itsenäisen Suomen historia, 2 op (oHI3).	167
Eurooppalainen ihminen, 2 op (oHI4).	169
Ruotsin itämaasta Suomeksi, 2 op (oHI5).	170
Maailman kulttuurit kohtaavat, 2 op (oHI6).	171
Suurvaltojen aika – maailmanpolitiikan taustat ja ilmiöt, 2 op (OHI7).	173
Historian kertaus, 2 op (oHI8).	174
7.8. Kemia (KE).	174
Kemia, minä ja kestävä tulevaisuus, 2 op (oKE_12).	177
Molekyylit ja mallit, 2 op (oKE3).	178
Kemiallinen reaktio, 2 op (oKE4).	179
Kemiallinen energia ja kiertotalous, 2 op (oKE5).	180
Kemiallinen tasapaino, 2 op (oKE6).	181
Kertaus, 2 op (oKE7).	182
Kemiaa kokeellisesti, 2 op (oKE8).	183
7.9. Uskonto (KT).	184
7.9.1. Evankelisluterilainen uskonto (KT1).	186
Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (oUE1).	186
Maailmanlaajuinen kristinuskko, 2 op (oUE2).	187
Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (oUE3).	188
Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (oUE4).	189
Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (oUE5).	190
Uskonto, tiede ja media, 2 op (oUE6).	191
Uskonnon kertaus, 2 op (oUE7).	192
7.9.2. Ortodoksinen uskonto (KT2).	193
Uskonto ilmiönä - juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (oUO1).	193
Ortodoksisuus maailmassa, 2 op (oUO2).	195
Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (oUO3).	196
Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (oUO4).	197
Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus, 2 op (oUO5).	199
Ortodoksisuus, tiede ja media, 2 op (oUO6).	200
7.9.3. Islamin uskonto (KT4).	202
Uskonto ilmiönä - juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (oUI1).	202
Maailmanlaajuinen Islam, 2 op (oUI2).	203

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikeitä, 2 op (oUI3).	204
Uskonto kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (oUI4).	205
Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (oUI5).	207
Uskonto, tiede ja media, 2 op (oUI6).	207
7.10. Kuvataide (KU).	208
Omat kuvat, jaetut kulttuurit, 2 op (oKU1).	211
Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt, 2 op (oKU2).	212
Kuva viestii ja vaikuttaa, 2 op (oKU3).	214
Taiteen monet maailmat, 2 op (oKU4).	215
Piirustus, maalaus ja nykytaide, 2 op (oKU5).	216
Kuvanveisto ja keramiikka, 2 op (oKU6).	217
Valokuvailmaisuus ja pimiötyöskentely, 2 op (oKU7).	217
Kirjansidonta ja käsintehty paperi, 2 op (oKU8).	218
Kankaanpainanta ja värjäystyöpaja, 2 op (oKU9).	219
Digitaalinen kuvailmaisuus, 2 op (oKU10).	220
Taidegrafiikka, 2 op (oKU11).	221
Taide ja hyvinvointi, 3 op (oKUMUTEA).	222
Musikaali, 6 op (TTM1).	222
7.11. Lukiodiplomit (LD).	222
Kotitalouden lukiodiplomi, 2 op (KOLD1).	223
Kuvataiteen lukiodiplomi, 2 op (KULD2).	224
Liikunnan lukiodiplomi, 2 op (LILD4).	224
Musiikin lukiodiplomi, 2 op (MULD6).	225
Teatterin lukiodiplomi, 2 op (TELD8).	226
7.12. Liikunta (LI).	226
Oppiva liikkuja, 2 op (oLI1).	228
Aktiivinen elämä, 2 op (oLI2).	229
Uudet mahdollisuudet, 2 op (oLI3).	230
Yhdessä liikkuen (joukkuepelit), 2 op (oLI4).	232
Virkistystä liikunnasta (rentoutus), 2 op (oLI5).	233
Kuntosaliharjoittelu, 2 op (oLI6).	234
Talviliikunta, 2 op (oLI7).	235
Vanhojen tanssit, 2 op (oLI8).	236
Projektiliikunta, 2 op (oLI9).	237
7.13. Matematiikka (MA).	237
7.13.1. Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus (MAY).	239
Luvut ja yhtälöt, 2 op (oMAY01).	239
7.13.2. Matematiikan pitkä oppimäärä (MAA).	241

Funktiot ja yhtälöt 1, 3 op (oMAA2).	241
Geometria, 2 op (oMAA3).	242
Analyttinen geometria ja vektorit, 3 op (oMAA4).	243
Funktiot ja yhtälöt 2, 2 op (oMAA5).	244
Derivaatta ja talousmatematiikka, 4 op (oMAA_69).	245
Integraalilaskenta, 2 op (oMAA7).	247
Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (OMAA8).	248
3D-geometria, 2 op (oMAA10).	249
Algoritmit ja lukuteoria, 2 op (oMAA11).	250
Analyysi ja jatkuva jakauma, 2 op (oMAA12).	251
Kertaus 1, 2 op (oMAA13).	252
Kertaus 2, 2 op (oMAA14).	253
7.13.3. Matematiikan lyhyt oppimäärä (MAB).	254
Lausekkeet ja yhtälöt, 2 op (oMAB2).	254
Geometria, 2 op (oMAB3).	255
Matemaattisia malleja, 2 op (oMAB4).	256
Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (oMAB5).	257
Talousmatematiikka, 2 op (oMAB_67).	258
Matemaattinen analyysi, 2 op (oMAB8).	259
Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat, 2 op (oMAB9).	260
Lyhyen matematiikan kertaus, 2 op (oMAB10).	261
7.14. Musiikki (MU).	261
Intro - kaikki soimaan, 2 op (oMU1).	264
Syke - soiva ilmaisu, 2 op (oMU2).	265
Genre - globaali uteliaisuus, 2 op (oMU3).	265
Demo - luovasti yhdessä, 2 op (oMU4).	266
Musiikkiprojekti, 2 op (oMU5).	267
Kuoro, 2 op (oMU6).	268
Orkesteri, 2 op (oMU7).	269
Pienyhtye, 2 op (oMU8).	270
Biisintekoverstas, 2 op (oMU9).	270
Musiikkiteknologia, 2 op (oMU10).	271
Taide ja hyvinvointi, 3 op (oKUMUTEA).	272
Esitystekniikka, 3 op (oTEAMUATK).	272
Musikaali, 6 op (TTM1).	272
7.15. Opinto-ohjaus (OP).	272
Hyvinvointi, 6 op (oHYV1).	273
Minä opiskelijana, 2 op (oOP1).	274

Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus, 2 op (oOP2).	274
Tutortoiminta, 2 op (oOP3).	276
Opiskelutaitoja, 2 op (oOP4).	276
Hyvinvoinnin ja itsetuntemuksen edistäminen, 2 op (oOP5).	277
7.16. Psykologia (PS).	278
Hyvinvointi, 6 op (oHYV1).	280
Kehittyvä ihminen, 2 op (oPS2).	280
Tietoa käsittelevä ihminen, 2 op (oPS3).	282
Tunteet ja mielenterveys, 2 op (oPS4).	283
Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen, 2 op (oPS5).	285
Sosiaalipsykologisia ilmiöitä, 2 op (oPS6).	286
Psykologian kertaus, 2 op (oPS7).	287
7.17. Terveystieto (TE).	288
Hyvinvointi, 6 op (oHYV1).	290
Terveys ja ympäristö, 2 op (oTE2).	290
Terveys ja yhteiskunta, 2 op (oTE3).	292
Terveystiedon kertaus, 2 op (oTE4).	293
7.18. Toinen kotimainen kieli, ruotsi (TKRU).	294
7.18.1. Ruotsi, A-oppimäärä (TKRUA1).	298
Opiskelutaidot, kieli-identiteetti sekä ruotsin kieli ja vuorovaikutustaidot 1+3, 4 op (oRUA_12).	298
Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (oRUA3).	300
Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (oRUA4).	301
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (oRUA5).	302
Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (oRUA6).	303
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (oRUA7).	305
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (oRUA8).	306
Ruotsin kielen kertaus yo-kirjoituksiin, 2 op (oRUA9).	307
7.18.2. Ruotsi, B1-oppimäärä (TKRUB1).	308
Johdanto lukion ruotsin opintoihin ja Ruotsin kieli arjessani, 4 op (oRUB1_12).	308
Kulttuuri ja mediat, 4 op (oRUB13).	309
Ympäristömme, 2 op (oRUB14).	311
Opiskelu- ja työelämä, 2 op (oRUB15).	312
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (oRUB16).	313
Kestävä elämäntapa, 2 op (oRUB17).	314
Ruotsin perusteiden kertaus, 2 op (oRUB18).	315
Ruotsin kielen kertaus yo-kirjoituksiin, 2 op (oRUB19).	316
7.19. Temaattiset opinnot (TO).	316

Kaupunki, kulttuuri ja kieli, 2 op (oGERA).	317
Talous ja matematiikka, 2 op (oMAYH).	318
Historiaa ja saksaa Berliinissä, 2 op (oSAHI).	319
Kansainvälinen osaaminen, 6 op (okvos).	320
7.20. Vieraat kielet (VK).	322
7.20.1. Espanja (EAB3).	327
Perustason alkeet 1, 2 op (oEAB31).	327
Perustason alkeet 2, 2 op (oEAB32).	328
Perustason alkeet 3, 2 op (oEAB33).	329
Perustaso 1, 2 op (oEAB34).	329
Perustaso 2, 2 op (oEAB35).	330
Perustaso 3, 2 op (oEAB36).	331
Perustaso 4, 2 op (oEAB37).	332
Perustaso 5, 2 op (oEAB38).	332
Espanjan kertaus, 2 op (oEAB39).	333
7.20.2. Ranska (RAA).	334
Kieli ja maailmani vuorovaikutuksessa, 4 op (oRAA_12).	334
Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (oRAA3).	335
Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (oRAA4).	337
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (oRAA5).	338
Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (oRAA6).	339
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (oRAA7).	341
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (oRAA8).	342
Ranskan kertaus, 2 op (oRAA9).	343
DELF, 2 op (oRAA10).	344
7.20.3. Ranska (RAB2).	345
Perustason alkeet 3, 2 op (oRAB23).	345
Perustaso 1, 2 op (oRAB24).	346
Perustaso 2, 2 op (oRAB25).	348
Perustaso 3, 2 op (oRAB26).	349
Perustaso 4, 2 op (oRAB27).	350
Perustaso 5, 2 op (oRAB28).	351
Perustason jatko 1, 2 op (oRAB29).	352
Perustason jatko 2, 2 op (oRAB210).	353
Ranskan kertaus, 2 op (oRAB211).	355
DELF, 2 op (oRAB212).	356
7.20.4. Ranska (RAB3).	357
Perustason alkeet 1, 2 op (oRAB31).	357

Perustason alkeet 2, 2 op (oRAB32).	358
Perustason alkeet 3, 2 op (oRAB33).	359
Perustaso 1, 2 op (oRAB34).	360
Perustaso 2, 2 op (oRAB35).	362
Perustaso 3, 2 op (oRAB36).	363
Perustaso 4, 2 op (oRAB37).	364
Perustaso 5, 2 op (oRAB38).	365
Ranskan kertaus, 2 op (oRAB39).	366
DELF, 2 op (oRAB310).	367
7.20.5. Saksa (SAA).	368
Kieli ja maailmani vuorovaikutuksessa, 4 op (oSAA_12).	368
Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (oSAA3).	370
Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (oSAA4).	372
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (oSAA5).	373
Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (oSAA6).	374
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (oSAA7).	375
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (oSAA8).	377
A-Saksan kertaus, 2 op (oSAA9).	378
DSD I, 2 op (oSAA10).	378
DSD II, 2 op (oSAA11).	379
7.20.6. Saksa (SAB2).	380
Perustason alkeet 3, 2 op (oSAB23).	381
Perustaso 1, 2 op (oSAB24).	382
Perustaso 2, 2 op (oSAB25).	383
Perustaso 3, 2 op (oSAB26).	384
Perustaso 4, 2 op (oSAB27).	386
Perustaso 5, 2 op (oSAB28).	387
Perustason jatko 1, 2 op (oSAB29).	388
Perustason jatko 2, 2 op (oSAB210).	389
B-saksan kertaus, 2 op (oSAB211).	391
DSD I, 2 op (OSAB212).	392
DSD II, 2 op (OSAB213).	392
7.20.7. Saksa (SAB3).	394
Perustason alkeet 1, 2 op (OSAB31).	394
Perustason alkeet 2, 2 op (oSAB32).	395
Perustason alkeet 3, 2 op (OSAB33).	396
Perustaso 1, 2 op (OSAB34).	397
Perustaso 2, 2 op (OSAB35).	399

Perustaso 3, 2 op (oSAB36).	400
Perustaso 4, 2 op (OSAB37).	401
Perustaso 5, 2 op (OSAB38).	402
B-saksan kertaus, 2 op (OSAB39).	404
DSD I, 2 op (OSAB310).	405
DSD II, 2 op (OSAB311).	406
7.20.8. Vieraat kielet, englanti, A-oppimäärä (VKENA1).	407
Johdatus englannin kieleen ja kieltenopiskeluun, 4 op (oENA_12).	407
Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (oENA3).	408
Englannin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (oENA4).	409
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (oENA5).	410
Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (oENA6).	411
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (oENA7).	412
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (oENA8).	413
Englannin abikertaus, 2 op (oENA9).	413
Englannin perusteiden kertaus, 2 op (oENA10).	414
Akateemisen kielen opintojakso, 2 op (oENA11).	415
7.20.9. Espanja (EAA).	416
Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (oEAA3).	416
Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (oEAA4).	416
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (oEAA5).	417
Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (oEAA6).	417
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (oEAA7).	418
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (oEAA8).	419
Opiskelutaidot, kieli-identiteetti ja vuorovaikutus espanjankielisessä maailmassa, 4 op (oEAA_12).	419
7.21. Yhteiskuntaoppi (YH).	420
Suomalainen yhteiskunta, 2 op (oYH1).	423
Taloustieto, 2 op (oYH2).	424
Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma, 2 op (oYH3).	425
Lakitieto, 2 op (oYH4).	427
Talous, raha ja yrittäjyys, 2 op (oYH5).	428
Ajankohtaista politiikasta ja taloudesta, 2 op (oYH6).	429
Yhteiskuntaopin kertaus, 2 op (oYH7).	429
7.22. Tietotekniikka (ATK).	430
Lukiolaisen tietotekniikka, 2 op (oAT1).	431
Ohjelmointi, 2 op (oAT2).	432

Soveltava ohjelmointi, 2 op (oAT3).	433
Esitystekniikka, 3 op (oTEAMUATK).	433
7.23. Kotitalous (KOT).	434
Kansainväliset ruokakulttuurit, 2 op (oKOT1).	435
Leipomistaito, 2 op (oKOT2).	436
7.24. Teatteri (TEA).	437
Vapaudu esiintyjänä, 2 op (oTEA1).	438
Yhdessä estradille, 2 op (oTEA2).	439
Tutustu teatterin eri lajeihin, 2 op (oTEA3).	439
Ideasta muotoon, 2 op (oTEA4).	441
Taide ja hyvinvointi, 3 op (oKUMUTEA).	442
Esitystekniikka, 3 op (oTEAMUATK).	442
Musikaali, 6 op (TTM1).	442
7.25. Integraatio-opintojaksot.	442
Musikaali, 6 op (TTM1).	442
Ilmastotiede, 2 op (oGEFY).	442
Hyvinvointi, 6 op (oHYV1).	443
Taide ja hyvinvointi, 3 op (oKUMUTEA).	446
Esitystekniikka, 3 op (oTEAMUATK).	447
8. Liitteet	449
8.1. Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta.	449
8.2. Kehittyvän kielitaidon tasojen kuvausasteikko.	449
8.3. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	456
8.3.1. Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	456
8.4. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	462
8.4.1. Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	462
8.5. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	467
8.5.1. Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	468
8.6. Oulunkylän yhteiskoulun toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.	473

1. Opetussuunnitelman laatiminen ja sisältö

1.1. Opetussuunnitelman laatiminen

Lukiokoulutuksen opetussuunnitelmajärjestelmän osia ovat

- lukiolaki (714/2018)
- valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta (810/2018)
- Opetushallituksen määräys lukion opetussuunnitelman perusteista
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma
- vuosittain laadittava opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma.

Kaikki nuorten lukiokoulutuksen järjestäjät laativat paikallisen opetussuunnitelman näiden lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan, jollei opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämästä järjestämisluvasta muuta johdu. Jos lukiokoulutuksen järjestämislupaan liittyy erityinen koulutustehtävä, siihen liittyvät määräykset otetaan huomioon opetussuunnitelmaa laadittaessa. Lukiokoulutus on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi lukion opetussuunnitelman perusteet sisältävät tavoitteita, keskeisiä sisältöjä ja opiskelijan oppimisen arviointia koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä. Tekstin muodosta ilmenee, onko kyseessä velvoittava määräys vai sitä tarkentava tai selittävä teksti.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään lukion opetus- ja kasvatustyöstä. Koulutuksen järjestäjä laatii vuosittain hyväksymäänsä opetussuunnitelmaan perustuvan suunnitelman opetuksen käytännön järjestämisestä. Opiskelija laatii oppilaitoksen opetus- ja ohjaushenkilöstön tuella henkilökohtaisen opintosuunnitelman, joka sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman.

Paikallista opetussuunnitelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon muiden oppilaitosten opetustarjonta sekä lukion toimintaympäristö, paikalliset osaamisvahvuudet ja erityisresurssit. Lukiopaikkakunnan tai -alueen luonto ja ympäristö, historia, kieliolosuhteet sekä elinkeino- ja kulttuurielämä tuovat opetussuunnitelmaan paikallisuutta. Käytännön yhteistyö eri alojen asiantuntijoiden kanssa lisää opiskelun elämäniläisyyttä ja syvällisyyttä. Opetussuunnitelmaa laadittaessa myös ajankohtaistetaan lukion opetussuunnitelman perusteissa määrättyjä asioita.

Koulutuksen järjestäjä hyväksyy paikallisen opetussuunnitelman ennen sen käyttöönottoa erikseen suomenkielistä, ruotsinkielistä, saamenkielistä ja tarvittaessa muulla kielellä annettavaa opetusta varten.

Lukiolain (714/2018) 13 §:n mukaan opiskelijan mahdollisuus suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot kolmessa vuodessa on turvattava järjestämällä opintojen eteneminen joustavasti ja tarjoamalla tarvittava oppimisen ja opiskelun tuki. Paikallinen opetussuunnitelma tulee laatia siten, että se antaa opiskelijalle mahdollisuuden yksilöllisiin opintoihin valintoihin omassa oppilaitoksessaan sekä halutessaan myös muissa oppilaitoksissa ja korkeakouluissa.

Koulutuksen järjestäjä päättää, miten paikallinen opetussuunnitelma laaditaan lukion opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Paikallinen opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä lukion henkilöstön, opiskelijoiden, opiskelijoiden huoltajien sekä säännösten edellyttämiltä osin lisäksi kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Yhteistyötä opetussuunnitelman laatimisessa voidaan tehdä myös muiden koulutuksen järjestäjien ja eri sidosryhmien kanssa. Kaikilla opiskelijoiden huoltajilla tulee olla mahdollisuus tutustua opetussuunnitelmaan. Ennen opetussuunnitelman hyväksymistä

koulutuksen järjestäjän tulee kuulla lukion opiskelijakuntaa ja henkilöstöä sekä varata lukion kaikille opiskelijoille mahdollisuus ilmaista mielipiteensä siitä. Yhteistyöllä eri tahojen kanssa pyritään varmistamaan lukiokoulutuksen korkeatasoisuus, yhteiskunnallinen merkittävyys sekä koko yhteisön sitoutuminen yhdessä määriteltyihin tavoitteisiin ja toimintatapoihin.

Paikallista opetussuunnitelmaa laadittaessa pyritään ratkaisuihin, jotka kehittävät lukion toimintakulttuuria, tukevat opiskelijoiden hyvinvointia, jaksamista ja osallisuutta sekä monipuolistavat vuorovaikutusta lukion sisällä ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

1.2. Opetussuunnitelman sisältö

Paikallinen opetussuunnitelma sisältää seuraavat osat:

- lukion toiminta-ajatus ja arvopainotukset
- oppimiskäsitys, opiskeluympäristöt ja menetelmät
- lukion toimintakulttuurin pääpiirteet
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä lukion tuntijako
- lukion kieliohjelma
- itsenäisen opiskelun periaatteet
- laaja-alaisen osaamisen osa-alueet
- oppiaineen tehtävä, oppiaineen opetuksen yleiset tavoitteet ja arviointi
- opintojaksojen tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutuminen ja arviointi opintojaksoittain
- kodin ja oppilaitoksen yhteistyön toteuttaminen
- ohjaussuunnitelma
- oppimisen ja opiskelun tukea tarvitsevien opiskelijoiden opetus
- kieli- ja kulttuuriryhmien opetus
- yhteistyö muiden lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten kanssa
- yhteistyö yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten sekä muiden tahojen kanssa
- kansainvälinen yhteistyö
- työelämäyhteistyö
- opiskeluhuolto
- opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi
- toiminnan jatkuva kehittäminen ja arviointi.

Mikäli lukio järjestää vieraskielistä opetusta tai mahdollisuuden suorittaa lukiodiplomeita, se tulee määritellä opetussuunnitelmassa.

Lukiolain (714/2018) 33 §:ssä säädetään opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksien turvaamisesta ja opiskelijakunnasta. Pykälässä tarkoitettu toiminta tulee suunnitella paikallisen opetussuunnitelman ja muiden siihen perustuvien suunnitelmien osana tai yhteydessä.

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 § [muutettu lailla 1501/2016] 1 mom.).

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukaan suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on kirjattava oppilaitoskohtaiseen opiskeluhuoltosuunnitelmaan.

Lukiolain (714/2018) 40 §:n 3 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän tulee laatia ja ohjeistaa paikallisen opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

Sukupuolten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, muutettu lailla 1329/2014) 5 a §:n mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi paikallista opetussuunnitelmaa tai muuta lukion suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä paikalliseen opetussuunnitelmaan.

1.3. Tuntijako

Tuntijako				
Oppiaine tai aineryhmä	Valtakunnalliset pakolliset opinnot opintopisteinä	Valtakunnalliset valinnaiset opinnot opintopisteinä	Koulukohtaiset valinnaiset opintojaksot opintopisteinä	Yhteensä
ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS				
Suomen kieli ja kirjallisuus	12	6	8	26
Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus	12	6	4	22
TOINEN KOTIMAINEN KIELI				
Ruotsi, A- oppimäärä	12	4	2	18
Ruotsi, B1- oppimäärä	10	4	4	18
VIERAAT KIELET, A-KIELI				
Englanti	12	4	6	22
Espanja	12	4		16
Ranska	12	4	4	20
Saksa	12	4	6	22
VIERAAT KIELET, B2- KIELI				
Ranska		16	4	20
Saksa		16	6	22
VIERAAT KIELET, B3- KIELI				
Espanja		16	2	18
Ranska		16	4	20
Saksa		16	6	22
MATEMATIIKKA				
Yhteiset opinnot	2			2
Pitkä oppimäärä	18	6	4	28
Lyhyt oppimäärä	10	4	2	16
LUONNONTIETEET				

Biologia	4	6	6	16
Maantiede	2	6	6	14
Fysiikka	2	12	8	22
Kemia	2	8	4	14
HUMANISTIS- YHTEISKUNNALLISET TIEETEET				
Filosofia	4	4	4	12
Psykologia	2	8	4	14
Historia	6	6	4	16
Yhteiskuntaoppi	6	2	8	16
Elämänkatsomustieto	4	8		12
Terveystieto	2	4	2	8
Uskonto evangelisluterilainen	4	8	2	14
Uskonto ortodoksinen	4	8		12
Uskonto islam	4	8		12
TAITO- JA TAIDEAINEET				
Liikunta	4	6	8	18
Musiikki	2 / 4	4	15	25
Kuvataide	2 / 4	4	17	25
Teatteri			14	14
Kotitalous			4	4
Tietotekniikka			6	6
Lukiodiplomit		10		10
OPINTO- OHJAUS	4		6	10
TEMAATTISET OPINNOT				
SAHI			2	2
GERA			2	2
MAYH			2	2
KVOS			6	6
PAKOLLISET OPINNOT				
				94 - 102
VALTAKUNNALLISET VALINNAISET VÄHINTÄÄN OPINNOT				20
OPINTOPISTEET YHTEENSÄ VÄHINTÄÄN				150

2. Lukiokoulutuksen tehtävä ja arvoperusta

2.1. Lukiokoulutuksen tehtävä

Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen. Lukiokoulutuksessa yleissivistys koostuu arvoista, tiedoista, taidoista, asenteista ja tahdosta, joiden avulla kriittiseen ja itsenäiseen ajatteluun pystyvät yksilöt osaavat toimia vastuullisesti, myötätuntoisesti, yhteisöllisesti ja itseään kehittäen.

Lukioaikana opiskelija kartuttaa ihmistä, kulttuureja, ympäristöä ja yhteiskuntaa koskevaa olennaista tietoa, osaamista ja toimijuutta. Lukio-opetus valmistaa opiskelijaa ymmärtämään elämässä ja maailmassa vallitsevia monitahoisia keskinäisriippuvuuksia sekä jäsentämään laaja-alaisia ilmiöitä.

Lukiokoulutuksella on opetus- ja kasvatustehtävä. Lukiokoulutuksessa otetaan huomioon alle 18-vuotiaita opiskelijoita koskien lapsen edun ensisijaisuus opetusta ja koulutusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä (lukiolaki 714/2018, 2 § 2 mom, muutettu lailla 165/2022). Lukiokoulutuksen aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa. Samalla opiskelija kehittää suhdettaan menneisyyteen ja suuntautuu tulevaisuuteen. Lukiokoulutus syventää opiskelijan kiinnostusta tieteiden ja taiteiden maailmaan sekä kehittää valmiuksia elämänhallintaan ja työelämään.

Lukiokoulutus rakentuu perusopetuksen oppimäärälle. Se antaa yleiset ja monipuoliset jatko-opintovalmiudet yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin ja lukion oppimäärään perustuvaan ammatilliseen koulutukseen. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja muilla näytöillä.

Lukiokoulutus ohjaa opiskelijaa tulevaisuuden suunnitelmien laadintaan, maailmankansalaisuuteen kasvamiseen ja jatkuvaan oppimiseen.

Oulunkylän yhteiskoulun lukion toiminnan perustana on laaja-alaisen yleissivistyksen arvostaminen. Sivistyksen merkitystä korostetaan myös koulun tunnuslauseessa "Oulunkylän yhteiskoulu – sivistävää meininkiä jo vuodesta 1924". Tavoitteemme on olla jatkossakin korkeatasoista opetusta antava lukio, jossa opiskelijat saavuttavat kattavan yleissivistyksen.

Oulunkylän yhteiskoulun lukio tekee läheistä yhteistyötä samassa rakennuksessa toimivan Oulunkylän yhteiskoulun yläkoulun kanssa. Osa opetus- ja hallintohenkilöstöstä työskentelee molemmilla kouluasteilla, jolloin peruskoulun opetukseen ja hallintoon liittyvää asiantuntemusta voidaan helposti hyödyntää myös lukion toiminnassa. Kun yhteistyö yläkoulun kanssa on osa lukion jokapäiväistä arkea, oppiminen lukiossa rakentuu perusopetuksessa omaksuttujen asioiden pohjalle. Samoin nivelvaihe yläkoulun ja lukion välillä on opiskelijoille mahdollisimman sujuva ja ongelmaton.

2.2. Arvoperusta

Lukion opetussuunnitelman perusteiden arvoperusta rakentuu demokratialle ja suomalaiselle sivistysihanteelle, jonka mukaan opiskelu ja oppiminen uudistavat yhteiskuntaa ja kulttuuria. Sivistys on yksilöiden ja yhteisöjen taitoa tehdä ratkaisuja eettisen pohdinnan, toisen asemaan asettumisen ja tietoon perustuvan harkinnan avulla. Sivistykseen kuuluu taito ja tahto käsitellä inhimillisten pyrkimysten ja vallitsevan todellisuuden välisiä ristiriitoja eettisesti, myötätuntoisesti ja ratkaisuja etsien. Sivistys ilmenee huolenpitona, avarakatseisuutena, laaja-alaisena todellisuuden hahmottamisena ja sitoutumisena toimintaan myönteisten muutosten puolesta.

Lukion sivistysihanteena on pyrkimys totuuteen, hyvyyteen, kauneuteen, oikeudenmukaisuuteen ja rauhaan.

Lukio-opetuksen perustana on elämän ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä ihmisarvon loukkaamattomuus. Lukio-opetus pohjautuu keskeisiin ihmisoikeussopimuksiin. Opiskelija muodostaa lukioaikanaan jäsentyneen käsityksen perus- ja ihmisoikeuksien taustalla olevista arvoista, keskeisistä perus- ja ihmisoikeusnormeista sekä näitä oikeuksia edistävästä toimintatavoista. Lukio-opetus kehittää arvo-osaamista kannustamalla omien arvojen syvälliseen pohdintaan sekä käsittelemällä julkilausuttujen arvojen ja todellisuuden välisiä jännitteitä.

Lukio-opetus edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä demokratiaa ja hyvinvointia. Lukio-opetus on opiskelijaa uskonnollisesti, katsomuksellisesti ja puoluepoliittisesti sitouttamaton, eikä sitä saa käyttää kaupallisen vaikuttamisen välineenä. Lukio-opetus kannustaa pohtimaan suomalaisen yhteiskunnan ja kansainvälisen kehityksen mahdollisuuksia, vaihtoehtoja ja epäkohtia. Osallisuus, toimijuus ja yhteisöllisyys korostuvat kaikessa lukion toiminnassa.

Lukio-opetuksessa ymmärretään kestävä elämäntavan välttämättömyys sekä rakennetaan osaamisperustaa ympäristön ja kansalaisten hyvinvointia edistävälle taloudelle. Opiskelija ymmärtää oman toimintansa ja globaalin vastuun merkityksen luonnonvarojen kestävässä käytössä, ilmastonmuutoksen hillinnässä ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä. Lukio-opetus kannustaa vastuulliseen toimijuuteen sekä kansainväliseen yhteistyöhön ja maailmankansalaisuuteen YK:n kestävä kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n mukaisesti.

Jokainen lukio on yhteisö, jossa erilaisista taustoista tulevilla ihmisillä on mahdollisuus tunnistaa ja pohtia yhteisiä hyvän elämän arvoja ja periaatteita sekä oppia yhteistyöhön. Lukiossa kannustetaan keskinäiseen välittämiseen ja huolenpitoon. Luovuutta, aloitteellisuutta, rehellisyyttä ja sisua arvostetaan. Inhimillinen ja kulttuurinen moninaisuus nähdään rikkautena ja luovuuden lähteenä. Kulttuuriperintöjä vahvistetaan välittämällä, arvioimalla ja uudistamalla niihin liittyvää tietoa ja osaamista.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa arvoperustaa tarkennetaan oman lukion kannalta olennaisissa asioissa. Arvoperusta toteutuu lukion toimintakulttuurissa, kaikkien oppiaineiden opetuksessa ja työskentelyn organisoimisessa. Lukion arvoperustaa konkretisoi näissä lukion opetussuunnitelman perusteissa kuvattu laaja-alainen osaaminen.

Oulunkylän yhteiskoulun lukion toiminnan perustana on laaja-alaisen yleissivistyksen arvostaminen. Sivistystä rakennetaan herättämällä opiskelijan älyllinen uteliaisuus, oppimismotivaatio ja ymmärrys sivistyksen merkityksestä hyvälle elämälle. Antamalla tarpeen mukaan opiskelijoille monipuolista ja yksilöllistä tukea koulu pyrkii siihen, että jokainen opiskelija saavuttaisi omia edellytyksiään vastaavan opintomenestyksen ja kattavan yleissivistyksen. Pyrimme myös siihen, että opiskelija ymmärtää sivistymisen yhteisöllisen ja yksilöllisen puolen: se syntyy yhtäältä koko kouluyhteisön yhteisistä ponnisteluista, toisaalta omasta ahkeruudesta, motivaatiosta ja omia opintoja koskevasta vastuunkannosta.

Koska käsityksiä, asenteita ja arvoja omaksutaan opiskeluympäristöstä, koulun toimintakulttuuri ja sosiaaliset rakenteet vaikuttavat keskeisesti kasvatukseen ja opetuksen tuloksiin. Ne muodostavat siten kasvatukseen ja opetuksen sosiokulttuurisen perustan. On siksi olennaista, että koulu suunnittelee sosiaaliset rakenteensa ja toimintakulttuurinsa niin, että ne tukevat kasvatukseen ja opetuksen tavoitteita. Toimintakulttuurin ja sosiaalisten rakenteiden kehittäminen on siten keskeinen osa opetus- ja kasvatustyötä.

Hyvinvoinnista ja tasa-arvosta huolehtiminen on meille tärkeää paitsi itseisarvoina niin myös sivistyksen rakentamisen ja oppimisen ennakkoehtoina. Kasvatustavoitteiden saavuttamisen kannalta onkin keskeistä, että nämä toimintaamme ohjaavat arvot toteutuvat jokaisen kouluyhteisöön kuuluvan kohdalla – opiskelijoiden, opettajien ja muun henkilöstön. Koulu pyrkiiikin suunnittelemaan sosiaaliset rakenteensa ja toimintakulttuurinsa niin, että ne tukevat hyvinvointia

ja edistävät tasa-arvoa koko koulu yhteisössä. Näin koulu edistää kasvatustavoitteitaan sekä esimerkin voimalla että opiskelu ympäristön rakenteiden kautta.

Koulutyötä jäsentävät rakenteet suunnitellaan tukemaan työskentelyn kiireettömyyttä. On tärkeää, että opiskelu ei muodostu liian kuormittavaksi opiskelijoille ja että opettajilla ja muulla henkilöstöllä on aikaa kuulla opiskelijoita. Näin opiskelijoiden opintososiaaliset tarpeet ymmärretään ja voidaan huomioida. Koulun ilmapiirin avoimuus sekä henkilöstön ja opiskelijoiden välinen toisia kunnioittava keskustelukulttuuri edistävät tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä luovat pohjaa oppimiselle. Hyvinvointia ja tasa-arvoa edistävät niin ikään kulttuurisen ja sosiaalisen moninaisuuden ymmärtäminen ja hyväksyminen. Lisäämme hyvinvointia myös suosimalla liikunnallisia toimintatapoja koulun arjessa.

Keskeinen toimintaamme ohjaava periaate on sosiaalisesti, ekologisesti ja kulttuurisesti kestävä tulevaisuuden tavoittelu, jossa huomioidaan niin paikallinen kuin globaalikin näkökulma. Sosiaalista kestävyttä edistämme pyrkimällä kasvatusta ja opetustyössä opiskelijalähtöisyyteen ja opiskelijoiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen. On tärkeää, että jokaiselle opiskelijalle muodostuu lukiossa yhteisöllisyyden ja ryhmään kuulumisen tunne. Pyrimme suunnittelemaan tilaratkaisut osallisuutta tukeviksi ja parannamme mahdollisuuksien mukaan koulutilojen esteettömyyttä. Esteettömyys ei kuitenkaan tarkoita vain liikkumisen esteettömyyttä, vaan siinä huomioidaan myös näkemiseen, kuulemiseen, ymmärtämiseen ja kommunikointiin liittyvät asiat. Ekologista kestävyttä edistämme yhtäältä opetus- ja kasvatustyön kautta; toisaalta suunnittelemme koulun jokapäiväisen toiminnan niin, että se on mahdollisimman ympäristöystävällistä.

Kulttuurisen kestävyden tavoittelu liittyy paikalliseen, kansalliseen ja kansainväliseen kulttuuriin. Koulun pitkä historia Helsingin Oulunkylässä toimivana yksityisenä lukiona näkyy monin tavoin arjessamme ja koulukulttuurissamme. Pyrimme säilyttämään koulumme historian aikana muodostuneita arvokkaita perinteitä ja paikallista koulukulttuuria samalla kuitenkin uudistaen ja kehittäen koulun toimintaa monipuolisesti. Paikalliseen koulukulttuuriimme kuuluu esimerkiksi laaja-alainen kansainvälisyyskasvatusta, joka ilmenee muun muassa erilaisissa kansainvälisyysprojekteissa. Lukiomme kasvattaa opiskelijoita maailmankansalaisuuteen, joka perustuu ymmärrykseen jaetusta ihmisyydestä, kulttuurien moninaisuudesta sekä kansainvälisen, kansallisen ja paikallisen kulttuurin merkityksestä identiteetin kehitykselle. Vaalimalla opetus- ja kasvatustyössä koulun arvokkaita perinteitä sekä huomioimalla moninaisen globaalien kulttuuriperinnön arvon edistämme kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta.

3. Opetuksen toteuttaminen

3.1. Opintojen rakenne

Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 150 opintopistettä. Lukio-opinnot muodostuvat lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (810/2018) liitteen 1 mukaisista pakollisista ja valtakunnallisista valinnaisista opinnoista, joita koulutuksen järjestäjän tulee tarjota opiskelijalle. Valtioneuvoston asetuksen mukaisia valtakunnallisia valinnaisia opintoja nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärään tulee sisältyä vähintään 20 opintopistettä. Oppimäärään voi lisäksi sisältyä lukiodiplomeita ja muita valinnaisia opintoja koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla.

Opetushallitus on laatinut lukion opetussuunnitelman perusteet lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen liitteessä 1 tarkoitettuihin pakollisiin ja valtakunnallisiin valinnaisiin opintoihin lukuun ottamatta temaattisia opintoja. Lisäksi Opetushallitus on laatinut opetussuunnitelman perusteet lukiodiplomeihin. Lukiodiplomien laajuus on kaksi opintopistettä.

Koulutuksen järjestäjä päättää, minkä laajuisina opintojaksoina opinnot tarjotaan opiskelijalle. Koulutuksen järjestäjän tulee kuitenkin tarjota opiskelijalle mahdollisuus suorittaa lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen 1 mukaisia valtakunnallisia valinnaisia opintoja kahden opintopisteen laajuisina opintojaksoina.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään, missä järjestyksessä oppiaineen opinnot suoritetaan ja miten ne jaetaan opintojaksoihin.

Opinnot suoritetaan aloittaen yleensä oppiaineen pakollisista opintojaksoista. Pakollisten opintojaksojen lisäksi opiskelijan tulee suorittaa valtakunnallisia valinnaisia opintojaksoja. Suoritusjärjestyksessä voi olla oppiainekohtaisia eroja. Pakollisten ja valinnaisten oppiaineiden suositeltu suoritusjärjestys ja se, miten ne jakautuvat opintojaksoihin eri vuosikursseille, tarkentuvat opinto-oppaassa ja opintotarjottimella.

Lisäksi opiskelija voi suorittaa koulumme monipuolisesta valikoimasta temaattisia opintojaksoja, lukiodiplomeja ja muita valinnaisia opintoja, esimerkiksi korkeakoulujen tarjoamia opintojaksoja omien kiinnostustensa mukaisesti.

3.2. Oppimiskäsitys

Lukion opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on seurausta opiskelijan aktiivisesta ja tavoitteellisesta toiminnasta. Oppimisprosessin aikana opiskelija tulkitsee, analysoi ja arvioi eri muodoissa esitettyä dataa, informaatiota tai tietoa aikaisempien kokemusten ja tietojen pohjalta. Hän kehittää ratkaisuja ja luo uudenlaisia kokonaisuuksia yhdistäen tietoja ja taitoja uudella tavalla. Ohjaus ja rakentava palaute vahvistavat itseluottamusta ja auttavat opiskelijaa asettamaan omia tavoitteita, kehittämään ajatteluaan ja työskentelemään tarkoituksenmukaisella tavalla tavoitteiden suuntaisesti.

Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa muiden opiskelijoiden, opettajien, asiantuntijoiden ja yhteisöjen kanssa erilaisissa ympäristöissä. Se on monimuotoista ja sidoksissa siihen toimintaan, tilanteeseen ja kulttuuriin, jossa se tapahtuu. Myös kieli, keuhollisuus ja eri aistien käyttö ovat oppimisen kannalta olennaisia. Lukio-opinnoissa opiskelijaa ohjataan havaitsemaan käsitteiden, tiedonalojen ja osaamisen välisiä yhteyksiä sekä soveltamaan aiemmin oppimaansa muuttuvissa tilanteissa. Näin kehittyvät myös jatkuvan oppimisen edellyttämät taidot. Oppimisprosessistaan tietoinen opiskelija osaa arvioida ja kehittää opiskelu- ja ajattelutaitojaan sekä toimia opinnoissaan vähitellen yhä itseohjautuvammin. Opintoihin liittyvät onnistumisen kokemukset ja rohkaiseva ohjaus vahvistavat uskoa omiin mahdollisuuksiin ja innostavat opiskeluun.

Haluamme erityisesti korostaa oppimisen prosessiluonnetta, jossa opiskelijan oma aktiivinen paneutuminen ja opiskeltavan asian henkilökohtainen ymmärtäminen korostuvat. Tässä prosessissa opettajan ohjaava ote on oleellinen, ja rakentavan, monipuolisen palautteen antaminen opiskelijoille on keskeistä. Pyrimme järjestämään oppimistilanteet vuorovaikutukselliseksi ja kytkemään ne myös koulun ulkopuolisiin oppimisympäristöihin.

3.3. Opiskeluympäristöt ja -menetelmät

Lukion opiskeluympäristöjä ja -menetelmiä koskevien ratkaisujen lähtökohtana ovat oppimiskäsitys sekä opetukselle asetetut tavoitteet. Opiskeluympäristöjen kehittämisessä ja menetelmien valinnassa otetaan huomioon myös opiskelijoiden erilaiset lähtökohdat ja edellytykset, kiinnostuksen kohteet, näkemykset ja yksilölliset tarpeet sekä tulevaisuuden ja työelämän asettamat tarpeet.

Opiskeluympäristöt

Lukion monipuoliset, turvalliset ja viihtyisät opiskeluympäristöt edistävät opiskelumotivaatiota, rikastuttavat opiskeluun liittyviä kokemuksia ja kannustavat kestävän kehityksen mukaiseen toimintaan. Hyvä opiskeluympäristö tukee sekä vuorovaikutusta ja yhdessä työskentelyä että itsenäistä opiskelua. Opiskeluympäristöjen suunnittelussa kiinnitetään huomiota saavutettavuuteen ja esteettömyyteen. Opiskelijoita aktivoidaan kehittämään opiskeluympäristöjään.

Rakennettuja tiloja ja luontoa hyödynnetään opiskelussa siten, että luova ajattelu ja tutkimiseen perustuva opiskelu on mahdollista. Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten, kirjastojen, liikunta- ja luontokeskusten, kansalaisjärjestöjen sekä taide- ja kulttuurilaitosten tiloja, materiaaleja ja asiantuntemusta hyödynnetään niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Oppimiseen tarjotaan tilaisuuksia myös autenttisissa työympäristöissä, kuten yrityksissä, muissa työelämän organisaatioissa tai omassa harjoitusyrityksessä. Opiskeluympäristöä laajennetaan oppilaitoksen ulkopuolelle myös tieto- ja viestintäteknologian avulla.

Opiskelijaa ohjataan hyödyntämään digitaalisia opiskeluympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä tiedon hankintaan, käsittelyyn ja arviointiin sekä tuottamiseen ja jakamiseen. Yksilöllistä etenemistä, henkilökohtaisia oppimispolkuja ja osaamisen kehittymistä voidaan tukea tarjoamalla opiskelijalle mahdollisuuksia suorittaa opintoja myös verkko-opiskeluna.

Itsenäistä opiskelua järjestettäessä otetaan huomion opiskelijan edellytykset suorittaa opintoja opetukseen osallistumatta sekä hänen ohjauksen ja tuen tarpeensa.

Opiskelumenetelmät

Lukiossa käytetään monipuolisia opetus-, ohjaus- ja opiskelumenetelmiä, joilla on yhteys oppiaineissa edellytettyyn tiedonalan käsitteelliseen ja menetelmälliseen osaamiseen. Opetusta koskevilla ratkaisuilla rakennetaan myös kokonaisuuksien hallintaa ja oppiainerajat ylittävää osaamista. Tutkimiseen, kokeilemiseen ja ongelmanratkaisuun perustuvat opiskelumenetelmät edistävät oppimaan oppimista ja kehittävät kriittistä ja luovaa ajattelua.

Merkitykselliset oppimiskokemukset sitouttavat ja innostavat opiskeluun. Opiskelijalle tarjotaan mahdollisuuksia työskentelyyn, joka kytkee opiskeltavat tiedot ja taidot sekä hänen kokemuksiinsa että ympäristössä ja yhteiskunnassa esiintyviin ilmiöihin. Opiskelijaa rohkaistaan ja ohjataan ratkomaan avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä, havaitsemaan ongelmia sekä esittämään kysymyksiä ja etsimään vastauksia.

Lukion opetuksen ja opiskelumenetelmien tarkoituksena on edistää opiskelijan aktiivista työskentelyä ja yhteistyötaitojen kehittymistä. Opiskelijaa ohjataan suunnittelemaan opiskeluaan,

arvioimaan toiminta- ja työskentelytaitojaan sekä ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan. Opiskelija käyttää monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa sekä itsenäisessä että yhteisöllisessä työskentelyssä.

Opiskelumenetelmien valinnassa ja työskentelyn ohjauksessa kiinnitetään huomiota yhdenvertaisiin opiskelumahdollisuuksiin sekä sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen.

Lukiomme on mukana yksityisten lukioden yhteistyönä toimivassa Verkkolukio-toiminnassa, jossa on mahdollista suorittaa opintojaksoja etä- tai monimuoto-opetuksena. Verkkolukion kautta on myös mahdollista tutustua korkeakoulujen tarjoamiin opintoihin. Yleensäkin verkko-opetus mahdollistaa myös luontevasti etäopetuksen antamisen opiskelijoille. Lisäksi teemme yhteistyötä harvinaisten kielten opetuksessa tarjoamalla mahdollisuutta muiden yksityisten lukioden opiskelijoille opiskella kyseistä kieltä lähiopetuksena koulussamme. Lukiomme opetuksessa käytetään luontevasti hyväksi paikallisia kulttuuri- ja liikuntapaikkoja. Aineenopettajien ja opinto-ohjaajan tekemä käytännön yhteistyö korkeakoulujen ja yritysmaailman kanssa laajentaa myös oppimisympäristöä.

3.4. Toimintakulttuuri

Toimintakulttuuri on käytännön tulkinta lukion opetus- ja kasvatustehtävästä. Se tulee näkyväksi yhteisön kaikessa toiminnassa ja sen jäsenten tavassa kohdata toinen toisensa. Lukio on oma koulutusmuotonsa, ja jokaisella lukiolla on omanlaisensa toimintakulttuuri. Paikallisen opetussuunnitelman eri osat konkretisoituvat lukion toimintakulttuurissa. Toimintakulttuuri sisältää sekä tiedostettuja että tiedostamattomia tekijöitä, jotka heijastuvat oppilaitoksen toimintaan.

Toimintakulttuurin tulee tukea opiskelijan omaa aktiivisuutta ja yhteisöllistä toimintaa. Sen tulee edistää jokaisen opiskelijan mahdollisuuksia osallistua lukion opiskeluympäristön ja yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämiseen. Lukion opetussuunnitelman perusteissa korostetaan toimintakulttuuria, joka luo myönteistä asennetta, innostaa oppimiseen ja edistää kestäväää tulevaisuutta. Toimintakulttuuria kehitetään yhdessä opiskelijoiden, huoltajien, lukion koko henkilöstön ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Toimintakulttuurin kehittämisen ja arvioinnin periaatteet, erityiset koulutustehtävät sekä mahdolliset paikalliset painotukset kuvataan paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana ovat seuraavat teemat.

Oppiva yhteisö

Lukio on oppiva yhteisö, joka edistää kaikkien jäsentensä oppimista ja haastaa tavoitteelliseen työskentelyyn. Yhteisön rakentuminen edellyttää, että jokainen osallistuu välittämisen ilmapiiriin luomiseen. Yhteisöllistä ja yksilöllistä oppimista vahvistavia käytäntöjä kehitetään suunnitelmallisesti. Toiminta on opiskelijalähtöistä, ja se vahvistaa opiskelijan omaa kehitystä ja hyvinvointia sekä oppimista ja jaksamista. Myönteinen asenne oppimiseen luo perustaa tulevaisuuden taidoille ja myöhemmälle oppimiselle.

Oppiva yhteisö luo toimintatapoja vuorovaikutukselle niin oppilaitoksen sisällä kuin ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Tämä edellyttää yhteistyötä huoltajien, muiden oppilaitosten ja koulutusasteiden, kulttuuri- ja tutkimuslaitosten, kansalaisjärjestöjen sekä työ- ja elinkeinoelämän toimijoiden kanssa. Digitalisaatio tuo mahdollisuuksia yhteisölliseen oppimiseen ja tiedon luomiseen sekä erilaisten opiskelu- ja tietoympäristöjen hyödyntämiseen. Opiskelijaa ohjataan toimimaan verkostoituneessa ja globalisoituneessa maailmassa.

Osallisuus ja yhteisöllisyys

Osallisuus ja demokraattinen toiminta luovat perustaa opiskelijan kasvulle aktiiviseen kansalaisuuteen. Lukiossa edistetään jokaisen opiskelijan osallisuutta ja luodaan monipuolisia mahdollisuuksia osallistua opiskeluympäristön ja toimintakulttuurin kehittämiseen sekä opiskelijaan itseensä vaikuttavien päätösten valmisteluun. Opiskelijan osallisuudesta yhteisön toiminnan ja hyvinvoinnin rakentamisessa huolehditaan. Opiskelijaa rohkaistaan ilmaisemaan mielipiteensä, osallistumaan yhteisistä asioista päättämiseen sekä toimimaan vastuullisesti yhteisöissä ja yhteiskunnassa. Häntä kannustetaan aktiivisuuteen ja osallistumiseen muun muassa opiskelijakunnan ja tutortoiminnan avulla.

Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä rakentavia menettelytapoja kehitetään suunnitelmallisesti yhteisön ja yhteistyökumppaneiden välisessä vuorovaikutuksessa. Opetuksessa hyödynnetään yhteistoiminnallisuutta ja tuetaan ryhmän sosiaalisten suhteiden muotoutumista. Yhteisöllisiin toimintatapoihin harjaannuttaminen esimerkiksi ryhmänohjauksen avulla korostuu lukio-opintojen alkuvaiheessa.

Hyvinvointi ja kestävä tulevaisuus

Lukiokoulutus vahvistaa opiskelijan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä antaa valmiuksia niiden ylläpitämiselle elämän eri vaiheissa. Vaikutukset opiskelijan hyvinvointiin otetaan huomioon kaikessa lukion suunnittelu- ja kehittämistyössä, johon osallistetaan myös opiskelijat. Hyvinvoinnin näkökulmat ohjaavat kaikkea lukion toimintaa ja jokaisen työtä niin arkisissa kohtaamisissa kuin osana opetusta.

Liikunnallinen toimintakulttuuri lisää motivaatiota elämänmittaiseen liikunnallisuuteen ja luo rakenteita liikkumiseen lukion arjessa. Samalla se vähentää paikallaan oloa ja stressin kokemuksia sekä edistää oppimista. Riittävästä levosta huolehtiminen ja opiskelupäivän aikaiset tauot tukevat jaksamista ja palautumista. Ruokailu on osa opiskelijoiden hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria. Yhteisöllisyyttä, turvallista ilmapiiriä ja mielen hyvinvointia edistävät toimintatavat ovat osa jokaista koulupäivää. Opiskelijaa ohjataan tunnistamaan oma ainutlaatuisuutensa, luomaan ja ylläpitämään ihmissuhteita sekä arvostamaan itseään ja muita.

Opiskelijaa rohkaistaan toimimaan oikeudenmukaisen ja kestäväen tulevaisuuden puolesta. Vastuullinen suhtautuminen ympäristöön heijastuu oppilaitoksen arjen valintoihin ja toimintatapoihin. Toimintatavat ja käytännöt tukevat opiskelijan ja yhteisön hyvinvointia sekä ilmapiiriin kiireettömyyttä ja turvallisuutta. Yhteisön vuorovaikutuksessa korostuvat avoimuus, välittäminen ja keskinäinen arvostus. Nämä näkökulmat ulottuvat kaikkeen oppilaitoksen toimintaan ja ohjaavat jokaisen työskentelyä. Ohjaus ja opiskeluhuolto ovat oppilaitoksessa yhteinen tehtävä. Opiskelijalla on oikeus saada säännösten mukaista ohjausta ja tukea hänen yksilöllisyytensä ja erityistarpeensa huomioon ottaen.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Lukio edistää kaikessa toiminnassaan yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa. Yhteisön jäsenet tulevat kuulluiksi, kohdatuiksi ja kohdelluiksi samanarvoisina. Oikeudenmukaisuuden, turvallisuuden ja hyväksytyksi tulemisen kokemukset luovat luottamusta ja edistävät työrauhaa. Kiusaamista, häirintää, väkivaltaa, rasismia tai syrjintää ei hyväksytä, vaan niitä ennaltaehkäistään ja niihin puututaan.

Yhdenvertainen kohtelu edellyttää sekä perusoikeuksien ja osallistumisen mahdollisuuksien turvaamista kaikille että yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamista ja arvostamista. Opetus on sukupuolittietoista ja jokaisen yksilöllisyyttä kunnioittavaa. Oppiva yhteisö rohkaisee opiskelijaa tunnistamaan omat arvonsa, asenteensa ja voimavaransa. Opiskelijaa ohjataan suhtautumaan eri oppiaineisiin ja valintoihin ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja sekä suuntautumaan tulevaisuuteensa ja omaan päämääriinsä avoimin mielin.

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Lukiossa arvostetaan kulttuurista ja kielellistä moninaisuutta. Eri kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Oppiva yhteisö hyödyntää maan kulttuuriperintöä, kansallis- ja vähemmistökieliä sekä omaa ja ympäristön kulttuurista, kielellistä, uskonnollista ja katsomuksellista moninaisuutta. Yhteisössä ymmärretään kielten keskeinen merkitys oppimisessa ja vuorovaikutuksessa sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan sosiaalistumisessa. Jokaisella oppiaineella on tapansa käyttää kieltä, oma käsitteistönsä ja omat tekstikäytäntönsä, jotka avaavat käsiteltäviin ilmiöihin eri näkökulmia. Kielitieteisessä lukiossa kehitetään opiskelijan monikielistä osaamista, joka koostuu tieteenalojen kielten, äidinkielen, niiden murteiden ja rekistereiden sekä muiden kielten eritasoisesta hallinnasta. Lukiossa jokainen opettaja on myös oppiaineensa tiedonalan kielen ja monilukutaidon opettaja.

Lukiomme **oppivassa yhteisössä** kannustamme tavoitteelliseen ja yhteisölliseen työskentelyyn samalla huomioiden opiskelijoiden voimavarat. Opiskelijoita kannustetaan yhteisölliseen toimintaan sekä koulun opiskelijakunnan kautta että koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Yhteisöllisyys ja opiskelijoiden kohtaaminen ovat tärkeitä sekä koulun arjessa oppitunneilla että koulun muussa toiminnassa.

Lukiomme haluaa tarjota mahdollisimman laajan opintojaksotarjonnan sekä luku-, taito- että taideaineissa. Näin mahdollistamme monipuolisen yleissivistyksen ja henkilökohtaisen opintopolun toteutumisen.

Oulunkylän yhteiskoulun toimintakulttuuri perustuu opiskelijoiden, oppilaiden ja muun henkilökunnan väliseen luottamukseen ja hyvään vuorovaikutukseen. Toimintakulttuuria kehitetään yhteistyössä opiskelijoiden kanssa. He pääsevät vaikuttamaan toimintakulttuuriin sekä opiskelijakunnan välityksellä että erilaisten kyselyjen ja kurssipalautteiden kautta. Opiskelijoiden **osallisuus** koulun toiminnassa nähdään tärkeänä. Koulumme tarjoaa opiskelijakunnan lisäksi myös muita yhteisöllisiä projekteja, esimerkiksi musikaalin sekä koulun lehden ja tutor-toiminnan kautta. Tutoreita koulutetaan, ja he ovat tärkeitä uusien lukiolaisten ryhmäyttämisessä. Opiskelijoita yhdistävät myös vanhojen tanssit sekä koko koulun yhteiset tapahtumat, kuten vanhojen kahvila, vapun toimintapäivä sekä pihakonserttipäivä.

Ryhmäytystoiminnassa opiskelijoille pyritään luomaan ryhmään kuulumisen ja **yhteisöllisyyden** tunne. Näin opiskelija ymmärtää, että hän pystyy vaikuttamaan ryhmän toimintaan. Jokaisella lukiolaisella on oma ryhmänohjaaja, joka seuraa opiskelijan opintoja ja hyvinvointia koko lukiopolun ajan. Ryhmänohjaaja tapaa ryhmäänsä säännöllisesti kerran viikossa sekä tarvittaessa yksilöohjauksessa. Ryhmänohjaaja toimii myös kontaktina sekä kodin ja koulun että opiskelijan ja muun koulun henkilöstön välillä.

Ryhmänohjauksen lisäksi opiskelijoille tarjotaan kattavia ohjaus- ja opiskeluhoillon palveluita, kuten koulupsykologi, kuraattori, erityisopettajat ja terveydenhoitaja. Jokainen opiskelija pyritään kohtaamaan koulupäivän aikana kiireettömästi. Jokainen koulun aikuinen on sitoutunut noudattamaan "kuule, kohtaa, ohjaa"-toimintatapaa. Oulunkylän yhteiskoulussa tarjotaan ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille erityinen **Hyvinvointi**-opintojakso. Joka jaksossa järjestetään lisäksi opiskelijoiden hyvinvointikahvila, joka toimii matalan kynnyksen tilaisuutena tavata opiskelijahuoltoryhmän jäseniä.

Opintojaksojen arviointi suunnitellaan niin, ettei se painotu pelkästään arviointiviikolle. Opiskelijat pääsevät myös vaikuttamaan mahdollisuuksien mukaan arviointikäytäntöihin sekä aikatauluihin. Joka vuosi koulussamme järjestetään liikuntapäivä sekä mahdollisuuksien mukaan oppitunteja tauotetaan liikuntatetkillä. Ruokalan viihtyvyyttä on parannettu, ja opiskelijat pääsevät vaikuttamaan ruokalan toimintaan ruokalatoimikunnan kautta. Vuosittain järjestetään erilaisia tempauksia, kuten planetaarinen ruokavalio -päivä, perinneruokaviikko sekä suosikkiruokaviikko.

Opiskelijoiden jaksaminen ja hyvinvointi ovat osa **kestävää tulevaisuutta**. Kestävään tulevaisuuteen liittyvät kysymykset näkyvät opetuksen lisäksi koulumme arjessa muun muassa seuraavin tavoin: Vihreä lippu -hanke, kierrätyksen kehittäminen ja näkyväksi tuominen, ympäristöryhmä sekä ympäri lukuvuotta järjestettävät aiheeseen liittyvät tapahtumat.

Opettajat rohkaisevat opiskelijoita löytämään omia vahvuuksia ja kiinnostuksen kohteita sekä arvostamaan omia valintoja ulkopuolelta tulevista paineista välittämättä. **Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta** edistetään koulussamme jatkuvasti esimerkiksi teettämällä opiskelijoilla ja opettajilla tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely. Kyselyn pohjalta on laadittu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, joka ohjaa koulun toimintaa aktiivisesti. Koulussamme järjestetään ympäri vuotta opiskelijoille suunnattuja vierailijaluentoja, joiden aiheena on muun muassa erilaisuuden hyväksyminen, kiusaamisen ehkäisy ja sukupuolten välinen tasa-arvo. Liikunnan opetus on järjestetty koulussamme sukupuolineutraalisti.

Kulttuurinen moninaisuus näkyy koulussamme erilaisissa kansainvälisyysprojekteissa, joita ovat muun muassa erilaiset EU-projektit, kieli- ja kulttuurimatkat sekä kansainväliset harjoitteluhjelmat. Koulussamme on mahdollista suorittaa laajoja kielitutkintoja. Opiskelijan on mahdollista suorittaa kulttuuriperintökursseja, ja koulussamme on tarjolla S2-opetusta. Kielten opetus pyritään järjestämään osittain yhteistyössä muiden oppiaineiden kanssa siten, että opiskelijalle muodostuu yhtenäinen kuva kielen käyttämisestä eri asiayhteyksissä.

3.5. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Lukiolain (714/2018) 31 § edellyttää, että nuorten lukiokoulutuksessa tehdään yhteistyötä kotien kanssa. Yhteistyön lähtökohtana on avoin ja yhdenvertainen vuorovaikutus sekä keskinäinen kunnioitus. Aktiivinen yhteistyö tukee opiskelijan oppimisen edellytyksiä, tervettä kehitystä ja hyvinvointia. Yhteistyö vahvistaa opiskelijoiden ja huoltajien osallisuutta sekä oppilaitosyhteisön hyvinvointia, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Yhteistyö huoltajien ja kotien kanssa kuuluu lukion toimintakulttuuriin, ja se jatkuu säännöllisenä opiskelijan koko lukio-opiskelun ajan.

Yhteistyö on monipuolista, ja sen toteuttamisen tapoja kehitetään suunnitelmallisesti. Lukiosta koulutusmuotona ja sen käytänteistä tiedotetaan huoltajia ja heitä kannustetaan tukemaan opiskelijan opintoja sekä osallistumaan oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen ja yhteistyöhön. Opiskelijan työskentelyä ja opintojen edistymistä seurataan yhdessä opiskelijan kanssa, ja niistä annetaan riittävän usein tietoa hänen huoltajilleen. Lisäksi opiskelijoille ja huoltajille annetaan tietoa ohjauksesta, yhteisöllisestä opiskeluhuollosta sekä erityisopetuksesta ja muusta oppimisen tuesta.

Opiskelijan yksilölliset edellytykset ja tarpeet ohjaavat yhteistyön toteutusta. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyössä ja erityisesti yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa otetaan huomioon aikuistuvan nuoren ja täysi-ikäisen opiskelijan kehittyvä itsenäisyys ja oma vastuullisuus. Yhteistyössä huomioidaan myös perheiden moninaisuus ja yksilöllisyys. Huoltajien osaamisen hyödyntäminen oppilaitoksessa vahvistaa toimintakulttuuria. Yhteistyö korostuu koulutuksen nivelvaiheissa, opintojen suunnittelussa ja mahdollista tukea tarvitsevan opiskelijan ohjaamisessa ja tukemisessa.

Vastuu yhteistyön kehittämisestä sekä sen edellytysten ja toimintatapojen luomisesta on koulutuksen järjestäjällä. Koulutuksen järjestäjä päättää paikallisessa opetussuunnitelmassa kodin ja oppilaitoksen yhteistyön toteuttamisesta. Lukiolain (714/2018) 31 §:n mukaan koulutuksen järjestäjän tulee määrääjoin selvittää opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa näkemyksiä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta.

Lukiossamme pidetään tärkeänä yhteistyötä kotien kanssa. Perinteisinä yhteistyömuotoina ovat lukuvuosittaiset vanhempainillat sekä rehtoreiden, ryhmänohjaajien ja/tai opinto-ohjaajien ja vanhempien välinen yhteydenpito, kuten huoltajapalaverit. Huoltajien käytössä oleva Wilma-järjestelmä mahdollistaa yhteydenpidon myös aineenopettajien kanssa.

Huoltajilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintaan ja osallistua opiskelijoiden hyvinvoinnin lisäämiseen esimerkiksi vanhempainyhdistys Wandyn ja koulumme johtokunnan kautta. Opiskelijoiden ja huoltajien näkemyksiä koulun toiminnasta selvitetään säännöllisesti toistuvilla

ja ajankohtaisilla palautekyselyillä. Kyselyiden tuloksia hyödynnetään koulun toiminnan kehittämisessä.

Kehitämme vuorovaikutusta huoltajien kanssa hyödyntämällä kotien työelämäosaamista osana opiskelijoiden jatko-opinto- ja urasuunnitelmaa.

3.6. Korkeakoulut, työelämä ja kansainvälisyys

Nuorten lukiokoulutuksessa opiskelijalla tulee olla mahdollisuus kehittää jatko-opintovalmiuksiaan, kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan (lukiolaki 714/2018, 15 §). Opiskelijan lukio-opintojen etenemisen sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisen tueksi opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman.

Opiskelijalle järjestetään mahdollisuuksia yksilöllisiin opintoihin koskeviin valintoihin niin, että hän voi hyödyntää korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opetustarjontaa kotimaassa ja kansainvälisesti.

Lukio-opinnoissa hyödynnetään monipuolisesti opiskeluympäristöjä, jotka lisäävät jatko-opintojen sekä yritys- ja työelämän tuntemusta myös kansainvälisesti, tukevat opiskelijan opiskelumotivaatiota sekä auttavat häntä löytämään omat vahvuutensa (valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 4 §). Lisäksi opiskelijalle avataan näkymiä tulevaisuusajatteluun ja ennakkointiin.

Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava myös muualla hankittu opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava osaaminen (lukiolaki 714/2018, 27 §).

Lukion opintotarjontaa suunniteltaessa voidaan opintojaksoihin yhdistää kansainvälisyys- ja työelämäosaamisen osioita sekä korkeakouluopintoihin tutustumista. Paikallisessa opetussuunnitelmassa konkretisoidaan yhteistyön tavoitteet ja muodot sekä päätetään yhteistyötahoista. Jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksia vahvistetaan lukion toimintakulttuurissa, laaja-alaisen osaamisen toteutuksissa ja kaikkien oppiaineiden opinnoissa.

Korkeakoulu yhteistyö

Lukiokoulutus antaa opiskelijalle valmiudet aloittaa korkeakoulututkintoon johtavat opinnot yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa. (Lukiolaki 714/2018, 2 § 1 mom.)

Osa lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista on järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa. (Lukiolaki 714/2018, 13 § 3 mom.)

Lukion opetus ja muu toiminta järjestetään siten, että opiskelijoilla on monipuoliset mahdollisuudet saada tietoa ja kokemuksia korkeakouluopiskelusta. Keskeisenä tavoitteena on sujuvoittaa opiskelijan siirtymistä lukiosta korkea-asteen opintoihin ja edelleen työelämään.

Korkeakouluopintoja ja niihin liittyviä valmiuksia kytketään sekä laaja-alaiseen osaamiseen että eri oppiaineiden tavoitteisiin ja sisältöihin. Lukion ohjaustoiminta yhteistyössä eri oppiaineiden opetuksen kanssa motivoi opiskelijaa tutustumaan korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opintotarjontaan sekä niiden kautta avautuviin elämänvalintoihin ja työ- ja uramahdollisuuksiin. Ohjaustoiminta tukee myös konkreettisesti opiskelijan jatko-opintosuunnitelman laatimista. Korkeakouluopintoihin tutustumiseen tähtäävät ja korkeakouluissa suoritettavat opinnot sisällytetään osaksi opiskelijan henkilökohtaista opintosuunnitelmaa.

Opiskelijaa ohjataan tutustumaan korkeakoulujen tarjontaan ennakkoluulottomasti, ilman sukupuolittuneita tai muita ennakoasenteita. Opiskelijaa ohjataan valmistautumaan jatkuvaan oppimiseen ja hankkimaan monipuolisia valmiuksia, joita tarvitaan erilaisissa

korkeakouluopinnoissa ja työelämän eri aloilla. Lukiossa tutustutaan kansainvälisiin jatko-opinto- ja uranäkymiin. Yleissivistyksen, kulttuurien tuntemuksen ja kielitaidon merkitystä tuodaan esille edellytyksinä korkeakouluopinnoissa ja työelämässä menestymiselle. Korkeakouluopintoihin valmistautumisessa korostuvat laaja-alaisen osaamisen alueista monitieteinen ja luova osaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen. Korkeakouluopintoihin tutustumisen konkreettiset muodot päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Työelämävalmiudet

Oppimäärän mukainen opetus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan. (Lukiolaki 714/2018, 13 § 3 mom.)

Lukion opetus ja muu toiminta järjestetään siten, että opiskelijoilla on yhtäläiset ja monipuoliset mahdollisuudet saada tietoa työelämän tarjoamista mahdollisuuksista ja kehityssuunnista oman tulevaisuutensa ja jatko-opintojensa hahmottamiseen. Opiskelijaa rohkaistaan myös tutustumaan työelämän tarjoamiin kansainvälisiin ja globaaleihin näkymiin. Opiskelija tutustuu uusiin työn, yrittäjyyden ja taloudellisen toimeliaisuuden muotoihin muodostaakseen käsityksen siitä, millaista osaamista nyt ja tulevaisuudessa tarvitaan. Opiskelijalle tarjotaan oppimiskokemuksia, jotka kannustavat ennakkoluulottomuuteen, aloitteellisuuteen, yrittäjämäiseen toimintaan, yhteistyöhön, vastuullisuuteen sekä rakentavaan ongelmanratkaisuun kestävän tulevaisuuden periaatteiden mukaisesti.

Opiskelijaa kannustetaan toimimaan luovasti, eettisesti kestävästi ja rohkeasti nopeasti muuttuvissa toimintaympäristöissä, työelämässä ja muissa elämäntilanteissa sekä tarttumaan erilaisiin mahdollisuuksiin. Häntä ohjataan tiedostamaan ja dokumentoimaan opintoihin ja työhön liittyviä kiinnostuksen kohteitaan, vahvuuksiaan ja osaamistaan. Lukio luo edellytykset sille, että opiskelijat jakavat ja refleктоivat työelämään ja yrittäjyyteen liittyviä teemoja ja osaamistaan aktiivisesti, ennakkoluulottomasti ja järjestelmällisesti.

Opiskelijan yrittäjyys- ja työelämävalmiuksia syvennetään eri oppiaineissa osana opintojaksoja ja opiskelujen ohjausta sekä muissa lukion toiminnoissa kehittämällä erityisesti monipuolisia lukion ja työelämän sekä lukion, yritysten ja kolmannen sektorin välisiä yhteistyömuotoja. Oppiaineet ja laaja-alainen osaaminen sekä opintoihin hyväksi luettava lukion ulkopuolinen toiminta avaavat näkymiä merkitykselliseen elämään, jossa työ on yhtenä keskeisenä osana.

Työelämään valmentautumisessa korostuvat laaja-alaisen osaamisen alueista vuorovaikutusosaaminen, monitieteinen ja luova osaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen. Näiden osana tai lisäksi painottuvat elämönhallinnan taidot, yhteistyö- ja tiimitaidot, kieli- ja kulttuuritaidot, motivoituminen uuden oppimiseen, joustavuus, kyky arvioida ja kehittää omaa osaamistaan sekä ymmärrys työelämään vaikuttavien muutosten vaikutuksesta oman osaamisen kehittämiseksi.

Lukio linjaa paikallisessa opetussuunnitelmassa yhteistyöstään työelämän, kuten yritysmaailman, julkisen sektorin ja kolmannen sektorin edustajien kanssa.

Kansainvälinen osaaminen

Oppimäärän mukainen opetus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan. (Lukiolaki 714/2018, 13 § 3 mom.)

Lukiokoulutuksen kansainvälisyys monipuolistaa opiskelijan kokemusmaailmaa, avartaa maailmankuvaa sekä vahvistaa valmiuksia eettisesti kestävään toimintaan globalisoituneessa haasteiden ja mahdollisuuksien maailmassa. Osaamisen kehittämisessä otetaan huomioon

YK:n kestävän kehityksen ohjelma Agenda 2030 ja erityisesti sen tavoite 4.7, jossa kuvataan globaalikansalaisuuden piirteitä.

Opiskelijan kansainvälistä osaamista kartutetaan eri oppiaineiden, niiden välisen yhteistyön sekä laaja-alaisen osaamisen kautta. Huomiota kiinnitetään lukion ja koulutuksen järjestäjän monipuoliseen kieliohjelmaan ja sen ratkaisuihin sekä kulttuurien tuntemuksen syventämiseen.

Opiskelijaa ohjataan aktiiviseen ja suunnitelmalliseen kansainväliseen toimintaan hyödyntämällä kotikansainvälisyyttä ja kansainvälistä liikkuvuutta. Kotikansainvälisyys käsittää esimerkiksi kansainvälisiä vierailuja tai projekteja, jotka toteutetaan lukiossa, sen lähiympäristössä tai virtuaalitekniikan avulla. Opiskelijaa kannustetaan myös osallistumaan omaehtoisesti tai lukion tarjonnan mukaisesti tutustumis- ja opintojaksoihin tai vaihto-opiskeluun ulkomailla.

Kansainvälistä osaamista vahvistavat laaja-alaisen osaamisen alueista erityisesti vuorovaikutusosaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen. Näiden osana tai lisäksi painottuvat globaalikansalaisen asenne, kulttuuriset ja kielitaidot, yhteistyö- ja tiimitaidot sekä avoin kiinnostus uusien ulottuvuuksien ja mahdollisuuksien kohtaamiseen ja elinikäiseen oppimiseen.

Kansainvälisen osaamisen painotukset ja lukion kansainvälisen toiminnan muodot päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Korkeakouluysteistyö

Aineenopettajalla on tärkeä rooli oman tieteenalansa asiantuntijana ja linkkinä korkeakouluihin. Aineenopettaja esittelee mahdollisuuksia oman tieteenalansa opintoihin sekä lukio-opintojen aikaisia yhteistyömahdollisuuksia.

Koulumme aktiivinen alumnitoiminta on tärkeä osa korkeakouluysteistyötä. Entiset opiskelijamme kertovat omasta opiskelupolustaan korkeakouluun ja kokemuksistaan oman tieteenalansa opiskelusta.

Opiskelijoita kannustetaan tutustumaan korkeakoulujen ja avoimien korkeakoulujen lukiolaisille suuntaamaan kurssitarjontaan. Lukioaikaiset korkeakoulukurkistukset ovat kannustettava tapa tutustua jatkokoulutusmahdollisuuksiin. Myös yksityiskoulujen Verkkolukio -sivustolle on koottu erilaisia korkeakouluysteistyömahdollisuuksia.

Vaihto-ohjelmilla, kansainvälisillä ohjelmilla sekä kielidiplomisuorituksilla opiskelijoita kannustetaan tutustumaan myös eurooppalaiseen yliopistotarjontaan.

Työelämävalmiudet

Perustana on yleisten työelämävalmiuksien kokonaisvaltainen kehittäminen kaikissa oppiaineissa: esimerkiksi yleissivistys, jatkuva ja elinikäinen oppiminen sekä vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot ovat keskeisiä valmiuksia. Tavoitteena on tarjotahyvät edellytykset pärjätä työelämässä.

Jokaisessa oppiaineessa perehdytään kyseisen aineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin muun muassa hyödyntäen vierailijoita, vierailuja ja opettajan päivitettyä ammattiosaamista. Käytännönläheinen mahdollisuus on esimerkiksi koulun omien alumnien uratarinoiden hyödyntäminen, jotta opiskelijat saavat konkreettisesti tietää, mitä eri ammattien toimenkuviin ja päivittäisiin työtehtäviin kuuluu. Lisäksi lukuvuoden aikana järjestetään työelämäpäivä, jolloin lukiolainen pääsee tutustumaan johonkin itseään kiinnostavaan työpaikkaan tai yritykseen.

Kestävä hyvinvointi on toiminnassamme keskeistä. Tarkoituksena on luoda opiskelijoille valmiuksia selvitä ja mahdollisuuksia pärjätä yhteiskunnallisten muutosten keskellä sekä vahvistaa stressinhallintakykyä arjessa. Opinnoista työelämään kantavia teemoja ovat nuoren elämänhallinta, itsetuntemuksen ja hyvinvoinnin vahvistaminen, muutoksensietokyky, muutoksenhallinnan taito, epäonnistumisen pelon käsitteleminen ja kestäminen sekä itsensä johtamisen taito.

Opettajia ja henkilökuntaa kannustetaan laajentamaan ja päivittämään omaa tietämystään työelämästä. Ajantasaisella kokemuksella voi tukea ja ohjata opiskelijoita heidän omista valinnoistaan.

Kansainvälinen osaaminen

Oulunkylän yhteiskoulussa kannustetaan opiskelijoita ja henkilökuntaa olemaan kansainvälisessä toiminnassaan avoimia, aktiivisia ja tiedonhaluisia. Toiminnan myötä yhteisössämme vahvistuu erilaisia ihmisiä ja kulttuureja kunnioittava ja hyväksyvä ilmapiiri. Onnistunut kansainvälinen toiminta luo koko kouluun hyvää yhteishenkeä, osallisuutta ja positiivista yhdessä tekemisen "meininkiä" myös oppiainerajat ylittäen.

Koulussamme edistetään monipuolista, toimivaa kielitaitoa, toimintakulttuurien tuntemista kansainvälisissä yhteyksissä, tasa-arvoisia osallistumismahdollisuuksia ja yhteistyötaitoja.

Kansainvälinen toiminta tukee oppilaiden ja opiskelijoiden suomalaisen kulttuuri-identiteetin arvostamista ja antaa valmiuksia ja rohkeutta tuoda suomalaisuutta esille kansainvälisillä foorumeilla.

Toiminta tarjoaa luontevia tilanteita suullisen kielitaidon käyttämiseen ja esiintymistaidon harjoittamiseen, jolloin esiintymisvalmiudet kasvavat. Opiskelijat huomaavat kielitaidon merkityksen käytännössä, mikä ylläpitää osaltaan motivaatiota ja rohkaisee jatkamaan kieliopintoja vielä lukion koko oppimäärän jälkeenkin. Laajan kieli- ja kulttuuritaidon merkitys konkretisoituu, verkostot laajenevat ja nuoret hahmottavat, miten ja missä he voivat hyödyntää kielitaitoaan tulevaisuudessa.

Kestävä kehitys ja ympäristön kunnioittaminen ovat meille tärkeitä. Kiinnitämme huomiota lentopäästöjen kompensointiin esim. maksamalla kompensatiomaksuja tai osallistumalla luonnonsuojelua tukeviin kampanjoihin. Liikkuvuuksia toteuttaessamme huomioimme ympäristöarvot mm. majoitusta valittaessa ja suosimalla ekologisia tuliaisia.

Oppiaineiden sisällä olevan kansainvälisen osaamisen muodot ja toteutumismahdollisuudet tuodaan selvästi näkyviin. Korostamme kotikansainvälisyyttä oppimisen välineenä ja hyödynämme oman lukion monikulttuurisuutta.

Yhteydet kansainvälisten yritysten kanssa myös kotimaassa otetaan huomioon. Kouluun tulevat vaihto-opiskelijat ja vaihto-opettajat otetaan opiskelujen arkeen aktiivisesti mukaan. Tavoitteena on tarjota kaikille avoimia kansainvälisyysprojekteja esim. Erasmus-rahoituksen kautta, jotta taloudellinen yhdenvertaisuus toteutuu.

Käytämme myös etäyhteyksiä kansainvälisissä kontakteissa ja verkostoissa vaihtoehtona lentämiseen matkustustapana. Luonnollisia yhteistyötahoja ovat Erasmus-ystävyysskouluverkosto ja Helsingissä toimivat kieli- ja kulttuuri-instituutit. Yhteistyömuotoina ovat kansainväliset vierailut ja erilaiset projektit omasta koulusta maailmalle ja muualta omaan kouluun sekä tietoisuuskäytännöt ja viestintä paikallisten toimijoiden kanssa. Pyrimme tarjoamaan kaikille tutustumis- ja opintopaketteja ulkomailla toimivan käytännön kielitaidon kartuttamiseksi ja sujuvoittamiseksi sekä eurooppalaisen kontaktiverkoston luomiseksi. Oppiaineissa otetaan esille eri maiden toimintakulttuurien välisiä eroja.

Kielitarjonta ja -tutkinnot

Kielitarjontamme on laaja:

A1, A2 (englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa),

B1 (ruotsi),

B2 (ranska, saksa, espanja)

Kannustamme pitkäjänteiseen kielenopiskeluun ja työelämässä arvostettujen kansainvälisten kielitutkintojen suorittamiseen. Koulussamme on tarjolla kansainväliset kielidiplomikokeet: ranskassa DELF ja saksassa DSD.

Teemaopinnot

Lukiossamme tarjoaa teemaopintokokonaisuuksia, joissa yhdistämme uuden opetussuunnitelman periaatteiden mukaisesti kaksi oppiainetta, mm. saksan kieli ja historia, ranskan kieli ja kaupunkimaantiede.

Koulullemme on laadittu kansainvälisyysstrategia, jota päivitetään tarvittaessa.

4. Opiskelijan ohjaus ja tukeminen

4.1. Ohjaus

Lukiokoulutuksen oppimäärää suorittavalla opiskelijalla on oikeus saada tarpeidensa mukaista henkilökohtaista ja muuta opintojen ohjausta sekä jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta (lukiolaki 714/2018, 25 § 2 mom.). Ohjaus on lukion toiminnassa kokonaisuus, jonka tulee syventää perusopetuksessa annettua ohjausta jatkumona lukion jälkeisiin opintoihin. Ohjauksen avulla opiskelija parantaa valmiuksiaan selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa sekä oppii arvioimaan lukio-opintoja ja jatko-opiskelua koskevia valintojaan tulevaisuuden osaamistarpeiden näkökulmasta. Lukion laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden mukaisesti lukio-opiskelu konkretisoituu elinikäisinä työelämävalmiuksina ja -taitoina sekä laajempaan yhteiskunnallisena osaamisena.

Ohjaustoiminta tukee opiskelijan hyvinvointia, kasvua ja kehitystä, tarjoaa aineksia itsetuntemuksen ja itseohjautuvuuden lisääntymiseen sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen. Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, osallisuutta, toimijuutta sekä luottamusta omaan osaamiseen kehitetään ja pidetään yllä lukio-opintojen ajan. Ohjauksen avulla edistetään koulutuksen yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäistään syrjäytymistä. Sukupuolittetoisella ohjauksella luodaan tasavertaisia edellytyksiä eri sukupuolten sijoittumiselle jatko-opintoihin ja työelämään. Opiskelun ja hyvinvoinnin seuraamisesta ja tukemisesta huolehditaan yhteistyössä huoltajien sekä lukiokoulutuksen ja opiskelijahuoltohenkilöstön kanssa.

Ohjaus on lukiokoulutuksen henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä, johon kuuluu yhteistyö korkeakoulujen ja työelämän kanssa. Ohjausta voidaan järjestää opintojaksomuotoisena opetuksena, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena, vertaisohjauksena sekä näiden yhdistelmänä. Opiskelija on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva toimija, ja hänellä tulee olla mahdollisuus osallistua opintojensa aikana korkeakoulujen ja työelämän kanssa toteutettaviin opintokokonaisuuksiin. Opinto-ohjaaja vastaa oppilaitoksen opinto-ohjauksen koordinoinnista ja käytännön toteutuksesta. Ryhmäohjaaja toimii opiskelijaryhmänsä lähiohjaajana. Aineenopettaja ohjaa opiskelijaa opettamansa aineen opiskelutaidoissa ja auttaa häntä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan. Lisäksi aineenopettaja tukee opiskelijan jatko-opintovalmiuksia ja työelämäntuntemusta oman oppiaineensa osalta korkeakoulujen ja työelämän kanssa tehtävässä yhteistyössä. Aineenopettaja sisällyttää opetukseensa kokonaisuuksia, jotka sitovat opiskeltavan aineen jatko-opintoihin ja työelämään.

Ohjausta tulee eriyttää ottamalla huomioon jokaisen opiskelijan yksilölliset lähtökohdat, tarpeet, tavoitteet, harrastukset, kiinnostusten kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. Opiskelijan yksilöllisten tarpeiden huomioonottamista voidaan tehostaa eri asiantuntijoiden yhteistyöllä. Opiskelijan tulee saada tietoa siitä, mitkä ovat eri toimijoiden tehtävät ohjauksen kokonaisuudessa sekä missä asioissa ja miten opiskelija voi saada heiltä tukea.

Paikalliseen opetussuunnitelmaan tulee sisältyä kuvaus siitä, miten siirtymävaiheen yhteistyötä toteutetaan perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen, korkea-asteen koulutuksen sekä muiden koulutusta järjestävien tahojen kanssa. Korkea-asteen oppilaitosten kanssa tulee erikseen kehittää tapoja, jotka mahdollistavat opiskelijoille orientoivat opinnot korkea-asteella sekä vaihtoehtoiset väylät hakeutua jatko-opintoihin. Lisäksi tulee kuvata, miten alueellista monialaista yhteistyötä toteutetaan työelämän, paikallisten työ- ja elinkeinopalvelujen, sosiaali- ja terveystoimen, nuorisotoimen sekä muiden toimijoiden kanssa. Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan, miten ohjauksella varmistetaan opiskelijan mahdollisuus kehittää kansainvälisyys-, työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan.

Osaksi paikallista opetussuunnitelmaa laaditaan ohjaussuunnitelma, jossa kuvataan ohjauksen järjestäminen oppilaitoksessa. Se toimii ohjaustyön arvioinnin ja kehittämisen välineenä.

Lukion ohjaussuunnitelman tulee sisältää lukion opetussuunnitelman perusteiden pohjalta seuraavat:

- ohjauksen keskeiset käsitteet
- ohjauksen tehtävät ja tavoitteet
- ohjauksen järjestäminen
- ohjauksen toimijat ja työnjako
- ohjaus siirtymävaiheissa: yhteistyö perusopetuksen, korkea-asteen, toisen asteen ammatillisten oppilaitosten ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa sekä jatko-ohjauksen järjestäminen
- ohjauksen sisällöt, menetelmät ja työtavat
- ohjauksen yhteistyö työelämän ja muiden oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa
- ohjaustoiminnan arviointi.

Ohjaussuunnitelmassa tarkastellaan myös esteettömyyttä siirtymävaiheissa. Suunnitelmassa kuvataan toimintamalleja, joiden avulla turvataan yhdenvertaisuus hakeutumisasiässä lukioon ja sieltä jatko-opintoihin. Lisäksi suunnitelmaan sisällytetään kuvaus toimenpiteistä, joiden avulla varmistetaan esteetön opintopolku ja oppimisympäristö.

Lukiolain (714/2018) 26 §:n 1 momentin mukaan lukiokoulutuksen oppimäärää suorittava opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman, joka sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman lukio-opintojen etenemisen sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisen tueksi. Lukiolain 26 §:n 2 momentin mukaan henkilökohtainen opintosuunnitelma laaditaan opintojen alussa oppilaitoksen opetus- ja ohjaushenkilöstön tuella ja sitä päivitetään säännöllisesti opintojen edetessä.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma koostuu seuraavista osista:

1) opiskelusuunnitelma

- aikaisempi koulutus ja muu osaaminen
- suomen/ruotsin kielen taito ja muu kielitaito sekä kielenopiskeluvalmiudet
- hyväksi luettavat opinnot ja/tai oppimäärät sekä muu hyväksi luettava osaaminen
- suoritettavat opinnot; lukio-opinnoissa eteneminen, opintojaksovalinnat
- opiskeluolosuhteet, opintojen suorittamistavat ja mahdolliset erityiset opetusjärjestelyt
 - opiskeluvalmiudet ja mahdollinen tuen tarve
- korkeakouluissa ja mahdollisesti muissa oppilaitoksissa toteutettavat opiskelu- ja/tai tutustumisjaksot
- työelämän tutustumisjaksot
- arvioitu opiskeluaika

2) ylioppilastutkintosuunnitelma

3) jatko-opinto- ja urasuunnitelma.

Lukiolain (714/2018) 27 §:n 1 momentissa määrätään, että koulutuksen järjestäjän tehtävänä on opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisen yhteydessä selvittää ja tunnistaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen tämän esittämän selvityksen perusteella. Lukiolain 27 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on tunnustettava myös muualla hankittu paikallisen opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava osaaminen. Lukiolain 27 §:n 3 momentin mukaan opiskelijan on tarvittaessa osoitettava osaamisensa koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla.

Ohjauksen merkitys korostuu koulutuksen nivel- ja siirtymävaiheissa. Oppilaitos antaa tietoa lukiokoulutuksesta perusopetuksen oppilaille, heidän huoltajilleen, opinto-ohjaajille ja opettajille sekä tarjoaa heille mahdollisuuksia tutustua opetukseen lukiossa. Lukio-opintonsa aloittava opiskelija perehtyy oppilaitoksen toimintaan sekä opiskelun käytänteisiin. Ohjausprosessin aikana opiskelija suunnittelee opinto-ohjelmaansa siten, että hän tunnistaa ja huomioi jatko-opintojen ja

työelämän tarjoamia mahdollisuuksia. Näitä asioita käsitellään ohjauksessa koko lukio-opintojen ajan.

Opiskelijalla on oikeus saada ohjausta muihin opintoihin hakeutumisessa, jos hänen opiskeluoikeutensa lukiokoulutuksen oppimäärän suorittamiseen on päättymässä tai hän on ilmoittanut eroamisestaan (lukiolaki 714/2018, 25 § 3 mom.). Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneella opiskelijalla, joka ei ole saanut jatko-opiskelupaikkaa tutkintoon johtavassa koulutuksessa, on oikeus saada opintoihin hakeutumiseen ja urasuunnitelmiin ohjausta oppimäärän suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana. Ohjauksesta vastaa koulutuksen järjestäjä, jonka oppilaitoksessa opiskelija on suorittanut oppimäärän. (Lukiolaki 714/2018, 25 § 4 mom.)

Oulunkylän yhteiskoulun lukion ohjaussuunnitelma

1. Ohjaussuunnitelman tarkoitus

Ohjaussuunnitelman tarkoituksena on täydentää lukion opetussuunnitelmaa (LOPS 2021). Ohjaussuunnitelma perustuu lukiolakiin (lukiolaki 714/2018). Ohjaussuunnitelmassa kuvataan seuraavat ohjaukseen liittyvät asiat:

- ohjauksen keskeiset käsitteet
- ohjauksen tehtävät ja tavoitteet
- ohjauksen järjestäminen, sisällöt, menetelmät ja työtavat
- ohjauksen toimijat ja työnjako
- ohjaus siirtymävaiheissa: yhteistyö perusopetuksen, korkea-asteen, toisen asteen ammatillisten oppilaitosten ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa sekä jatko-ohjauksen järjestäminen, yhteistyö työelämän ja muiden oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa
- ohjaustoiminnan arviointi

2. Ohjauksen keskeiset käsitteet

Ohjaus on koulun henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä lukion opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Muita keskeisiä käsitteitä - kuten henkilökohtainen ohjaus, ryhmämuotoinen ohjaus sekä pienryhmäohjaus, ohjauskeskustelu ja nivelvaihe - avataan ja käsitellään tämän ohjaussuunnitelman kappaleissa tarkemmin.

3. Ohjauksen tehtävät ja tavoitteet

Ohjauksen tehtävänä on tukea opiskelijan hyvinvointia, kasvua ja kehitystä. Ohjaus tarjoaa aineksia itsetuntemuksen ja -ohjautuvuuden lisääntymiseen. Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, osallisuutta, toimijuutta sekä luottamusta omaan osaamiseen kehitetään ja pidetään yllä lukio-opintojen ajan. Ohjauksen avulla edistetään koulutuksen esteettömyyttä, saavutettavuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäistään syrjäytymistä. Ohjauksessa ollaan tietoisia erilaisten taustatekijöiden - kuten sukupuoli, kulttuuri ja perhetausta - vaikutuksista valintoihin.

Lukion opinto-ohjaus syventää perusopetuksessa annettua ohjausta jatkumona lukion jälkeisiin opintoihin. Ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija parantaa valmiuksiaan kohdata vaihtelevia elämäntilanteita sekä oppii arvioimaan opintojaan koskevia valintojaan tulevaisuuden osaamistarpeiden näkökulmasta. Lukion laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden mukaisesti ohjauksen avulla pyritään siihen, että opiskelija omaksuu työelämävalmiuksia ja -taitoja sekä kehittää aktiivista kansalaisuuttaan.

4. Ohjauksen järjestäminen, menetelmät ja työtavat

Lukion opinto-ohjausta järjestetään henkilökohtaisena ohjauksena, ryhmämuotoisena ohjauksena sekä pienryhmäohjauksena. Vuosittain opinto-ohjaajat tapaavat opiskelijat henkilökohtaisessa ohjauskeskustelussa, jossa suunnitellaan opintoja sekä keskustellaan opintojen etenemisestä, motivaatiosta ja jaksamisesta. Ohjauskeskustelut ovat osa opintojakson suorittamista. Lisäksi

opiskelijoilla on mahdollisuus varata aikoja henkilökohtaisiin ohjauskeskusteluihin aina, kun tarve vaatii. Ryhmämuotoista ohjausta toteutetaan lukuvuosittaisilla opinto-ohjauksen tunneilla. Pienryhmäohjausta tarjotaan mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi vuosikurssikohtaisten ajankohtaisten teemojen käsittelemiseksi.

Opiskelija laatii henkilökohtaisen opintosuunnitelman, ylioppilaskirjoitussuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman lukio-opintojen aikana, ja suunnitelmia tarkastellaan ja päivitetään tarvittaessa. Opinto-ohjaaja ohjeistaa suunnitelmien tekemisen tunneilla ja käy niitä läpi henkilökohtaisissa ohjauksissa.

Opinto-ohjauksessa tehdään läheistä moniammatillista yhteistyötä koulun eri toimijoiden välillä. Opinto-ohjaaja osallistuu tarvittaessa yhteisöllisiin ja yksilöllisiin opiskeluhoitoryhmien tapaamisiin sekä huoltajapalaveriin. Opiskelijoiden opintojen edistymistä seurataan jaksoittain yhdessä ryhmänohjaajan ja erityisopettajan kanssa. Jos oppivelvollisen lukio-opiskelijan opinnot uhkaavat keskeytyä, opiskelijalle tarjotaan ohjausta ja tukitoimia, ja ryhmänohjaaja on yhteydessä huoltajaan. Tarvittaessa selvitetään yhdessä huoltajan kanssa opiskelijan mahdollisuudet hakeutua muuhun koulutukseen (oppivelvollisuuslaki 12§). Jos lukio-opinnot eivät edisty, opiskelija menettää opiskeluoikeutensa viimeistään kuukauden kuluessa edellisestä opetukseen osallistumisesta (lukiolaki 24§).

Perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheessa opinto-ohjauksessa huolehditaan perusopetuksen päättävän nuoren saumattomasta siirtymästä lukio-opintoihin perusopetuksen ja lukion ohjauksen yhteistyöllä. Toisen asteen opintojen jälkeen jatko-ohjausta on tarjolla valmistuneille vuosi lukio-opintojen päättymisen jälkeen. Tästä mahdollisuudesta tiedotetaan valmistuville opiskelijoille keväisin. Mahdollisuus jatko-ohjaukseen järjestetään käytännössä niin, että valmistuville opiskelijoille tiedotetaan opinto-ohjaajien yhteystiedot ja annetaan ohjeet ajanvarauksen tekemiseen valmistumisen jälkeen.

5. Ohjauksen toimijat ja työnjako

Koulun koko henkilöstöllä on yhteinen vastuu ohjauksen opetussuunnitelman mukaisesta toteuttamisesta. Opinto-ohjauksesta vastaa koulun osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö. Ohjauksessa tehtävän yhteistyön tavoitteena on luoda opiskelijalle yksilöllinen ja joustava opintopolku, joka on siirtymissä ja nivelkohdissa yhtenäinen.

Opiskelija

- on ohjauksen keskiössä ja aktiivinen toimija omassa oppimisessa
- laatii edellä mainitut suunnitelmat ja vastaa omien opintojensa etenemisestä
- tekee valintoja itsenäisesti ja päivittää opintopolkunsa tarvittaessa
- saa apua ja ohjausta opintojen suunnitteluun.

Huoltaja

- huolehtii siitä, että nuori suorittaa oppivelvollisuuden (OVL 9 §)
- osallistuu pyydettyä huoltajapalaveriin (alaikäisen ollessa kyseessä).

Rehtori/vararehtori

- luo ohjaukselle toimintaedellytykset ja huolehtii, että opiskelijalla on mahdollisuus saada ohjausta opetussuunnitelman mukaisesti
- huolehtii, että henkilökunnassa kaikki osallistuvat ohjaustyöhön ja että Koko koulu ohjaa - ajattelu toteutuu
- tukee ohjauksen suunnittelua ja yhteistyötä eri toimijoiden kesken
- huolehtii, että kaikilla ohjaukseen osallistuvilla on siihen edellytykset ja riittävät resurssit
- vastaa hallinto- sekä opiskelijaksiotto päätöksistä.

Koulusihteeri

- huolehtii koulun hallintojärjestelmästä, kuten opiskelijarekisteristä
- laatii pyydettyä opiskelutodistuksen opiskelijalle
- neuvoo koulumatka-asioissa ja esimerkiksi koulutapaturmiin liittyvissä vakuutusasioissa.

Ryhmänohjaaja

- toimii ryhmänsä opiskelijoiden lähiohjaajana ja vastaa ensisijaisesti yhteistyöstä ja tiedonkulusta koulun ja kodin välillä
- seuraa opiskelijoiden koulunkäynnin säännöllisyyttä sekä opintojaksokertymää yhdessä opinto-ohjaajan ja erityisopettajan kanssa jaksoittain
- osallistuu huoltajapalaveriin sekä moniammatillisiin tapaamisiin tarvittaessa yhdessä muiden tuen ja ohjauksen henkilöstön kanssa
- motivoi, kannustaa ja rohkaisee opiskelijoita sekä pyrkii luomaan myönteistä yhteishenkeä ryhmäänsä ja osallistuu lukion aloittavien ryhmäytykseen
- tiedottaa aineenopettajia esimerkiksi oppimiseen liittyvistä haasteista tai muista koulunkäynnin kannalta tärkeistä asioista
- osallistuu vanhempainiltoihin ja ryhmänohjaustuokioiden suunnitteluun
- haastattelee ryhmänsä opiskelijat opintojen alussa.

Opinto-ohjaaja

- on koulussa ohjauksen asiantuntija, jolla on päävastuu opinto-ohjauksen suunnittelusta, koordinoinnista ja toteuttamisesta
- antaa henkilökohtaista ohjausta, pienryhmä- ja ryhmämuotoista ohjausta opiskeluun, yo-suunnitelmaan, jatko-opintosuunnitelmiin ja työelämään liittyen
- toteuttaa ohjausta opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti
- tekee moniammatillista yhteistyötä ja verkostoyhteistyötä muun muassa muiden opettajien, opiskelijahuollon, oppilaitosten sekä työelämän kanssa
- tiedottaa ohjaukseen liittyvistä asioista koulun sisällä, huoltajien suuntaan sekä koulun ulkopuolisille tahoille monikanavaisesti
- osallistuu koulun opiskelijahuoltotyöhön ja toimii opiskelijahuoltoryhmän jäsenenä
- ohjaa opiskelijoita jatko-opintovalinnoissa ja tukee sekä rohkaisee opiskelijoita yhteishaussa
- järjestää opiskelijoille mahdollisuuksia tutustua jatko-opintoihin sekä työelämään

Erityisopettaja

- on erityisopetuksen asiantuntija koulussa
- antaa yksilöllistä opetusta ja tukea opiskelijoille tarvittaessa
- osallistuu oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn, tunnistamiseen, tukitoimien suunnitteluun ja tuen toteutukseen yhteistyössä muun opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa
- tekee erilaisia oppimiseen liittyviä kartoituksia (esimerkiksi lukiseula)
- konsultoi ja auttaa opettajia tukitoimien suunnittelussa
- osallistuu pedagogisten asiakirjojen laadintaan sekä konsultoi opettajia asiakirjojen päivittämiseen liittyvissä asioissa
- laatii opiskelijan erityisjärjestelyanomukset ylioppilastutkintolautakunnalle.

Aineenopettaja

- on omassa oppiaineessaan opetuksen ja pedagogisen ohjauksen asiantuntija
- vastaa oppiaineensa oppimisen ja opiskelutekniikan ohjauksesta ja opettamisesta
- seuraa ja arvioi opiskelijan oppimista ja oppitunneille osallistumista sekä informoi opiskelijaa osaamiseen liittyvissä asioissa sekä on yhteydessä tarvittaessa huoltajiin
- antaa ohjaavaa ja kannustavaa palautetta opiskelijan edistymisestä ja oppimisesta
- kartoittaa opiskelijan tuen tarpeita oppiaineessaan, osallistuu tukitoimien suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyössä erityisopettajan ja muiden opettajien kanssa
- huomioi oman oppiaineensa tavoitteissa ja sisällöissä yhteydet ammatteihin, työelämään, jatko-opintoihin sekä tulevaisuuden osaamistarpeisiin

- osallistuu tarvittaessa pedagogisten asiakirjojen laadintaan oman oppiaineensa osalta
- tekee tarvittaessa yhteistyötä opiskelijahuollon kanssa

6. Ohjaus siirtymävaiheissa ja yhteistyömuodot

Siirtymävaiheella tarkoitetaan tässä yhteydessä perusopetuksesta lukioon ja lukiosta jatko-opintoihin siirtymistä. Opinto-ohjausta on tarjolla perusopetuksen siirtymävaiheessa opintojen suunnitteluun ja valintojen tekemiseen ja merkitykseen jatko-opintojen kannalta. Lukiosta jatko-opintoihin siirtymisessä opiskelijoita kannustetaan tekemään omia valintoja ja niiden tueksi tarjotaan jatko-opinto- ja työelämä tietoutta muun muassa korkeakouluesittelyiden muodossa. Seuraavaksi on kuvattu tarkemmin siirtymävaiheen yhteistyömuodot eri toimijoiden kanssa.

Siirtymävaiheen yhteistyötä toteutetaan perusopetuksen kanssa järjestämällä perusopetuksen oppilaille mahdollisuuksia tutustua lukio-opintoihin ja lukion toimintaan. Tämä voi toteutua muun muassa perusopetuksen päättävillä oppilaille suunnatuilla esittelytilaisuuksilla ja tapahtumilla.

Yhteistyötä ammatillisen koulutuksen kanssa toteutetaan lukiolaisille mahdollisuutena tutustua ammatillisten oppilaitosten opetustarjontaan sekä mahdollisilla oppilaitosvierailuilla. Yhteistyö korkea-asteen oppilaitosten kanssa toteutuu koululla järjestettävänä esittelytilaisuuksina tai vierailuilla korkea-asteen oppilaitoksiin ja osallistumalla muihin korkeakoulutusta esitteleviin tilaisuuksiin.

Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus tutustua korkeakouluopintoihin esimerkiksi avointen korkeakoulujen opintotarjonnan kautta. Lukiolaisilla on mahdollisuus suorittaa avoimen korkeakoulun opintoja lukion aikana. Lisäksi koulu tarjoaa mahdollisuuksia suorittaa kurseja / opintojaksoja, jotka tarjotaan yhteistyössä korkeakoulujen kanssa. Vaihtoehtoiset väylät jatko-opintoihin käydään läpi opinto-ohjauksen tunneilla ja henkilökohtaisissa ohjauskeskusteluissa.

Opiskelija työstää jatko-opintosuunnitelmaansa lukion alusta alkaen ja kirjaa siihen kaikki omaan suunnitelmaansa liittyvät keskeiset asiat, kuten mihin oppilaitoksiin tai koulutusaloihin hän on tutustunut ja mitä mahdollisia korkeakouluopintoja hän on tehnyt lukion aikana. Suunnitelmaa tarkastellaan ja päivitetään koko lukion ajan osana koulun ohjauksen kokonaisuutta.

Työelämän kanssa yhteistyötä toteutetaan järjestämällä opiskelijoille mahdollisuuksia tutustua erilaisiin ammattialoihin, ammatteihin ja työnantajiin. Ohjauksessa hyödynnetään myös opiskelijan aineenopetuksen myötä saamaansa työelämä tietoa, jonka opiskelija voi kirjata jatko-opinto- ja urasuunnitelmaansa.

Yhteistyötä paikallisten työ- ja elinkeinopalvelujen, sosiaali- ja terveystoimen sekä nuorisotoimen kanssa pyritään toteuttamaan esimerkiksi kyseisiä matalan kynnyksen monialapalveluita tarjoavan Ohjaamon kanssa. Työ- ja elinkeinopalveluihin tutustutaan myös opinto-ohjauksen tunneilla ja yksilökeskusteluissa monipuolisesti opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti.

7. Ohjaustoiminnan arviointi

Ohjaussuunnitelman toteutumista arvioidaan ja kehitetään lukuvuosittain. Arvioinnissa hyödynnetään koko kouluyhteisön palautetta ohjaustoiminnasta. Opiskelijoiden näkökulma otetaan huomioon muun muassa palautekyselyissä, joidenka pohjalta ohjaustoimintaa kehitetään. Opettajien ja muun henkilökunnan kanssa toimintaa arvioidaan yhteisissä palavereissa ja tapaamisissa. Ohjaustoimintaa arvioidaan myös kehityskeskusteluissa esihenkilön kanssa.

4.2. Erityisopetus ja muu oppimisen tuki

Lukiolain mukaan opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada erityisopetusta ja muuta oppimisen tukea yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti (lukiolaki 714/2018, 28 § 1 mom.). Erityisopetus ja muu oppimisen tuki mahdollistavat opiskelijoiden yhdenvertaisen aseman. Keskeisiä asioita ovat oppimisen esteettömyys ja saavutettavuus sekä oppimisen vaikeuksien ennaltaehkäisy ja varhainen tunnistaminen. Tuen tarkoituksena on tukea opiskelijaa lukio-

opintojen suorittamisessa sekä edistää hänen hyvinvointiaan ja jaksamistaan. Lisäksi tavoitteena on antaa valmiuksia jatko-opintoihin siirtymiseen.

Opiskelijalla on oikeus saada tukea riippumatta siitä, mistä syistä oppimisvaikeudet johtuvat. Oppimisvaikeudet voivat johtua esimerkiksi luku- ja kirjoitusvaikeuksista, matemaattisista tai tarkkaavuuden vaikeuksista, sairaudesta, vammasta tai elämäntilanteesta.

Lukiolain (714/2018) 28 §:n 2 momentin mukaan tuen tarvetta tulee arvioida opintojen alussa sekä säännöllisesti opintojen edetessä. Opettajat arvioivat tuen tarvetta yhdessä opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan kanssa. Arvioinnissa voivat opiskelijan suostumuksella olla mukana myös tuen järjestämisen kannalta tarpeelliset asiantuntijat. Tuen tarpeen tunnistaminen voi perustua myös perusopetuslain (628/1998, muutettu lailla 1288/2013) 40 §:n perusteella siirrettävään koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömään tietoon tai opettajien ja muun henkilöstön havaintoihin. Lisäksi tuen tarpeen arvioinnissa voidaan käyttää erilaisia menetelmiä, kuten alkuseulontoja.

Tukitoimien suunnittelu ja toteutus aloitetaan mahdollisimman varhain. Opiskelijaa opettavat opettajat suunnittelevat tukitoimet yhdessä opiskelijan kanssa. Tukitoimet voidaan tarvittaessa ja opiskelijan suostumuksella suunnitella yhteistyössä muiden asiantuntijoiden kanssa. Tukitoimet kirjataan opiskelijan pyynnöstä henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan (lukiolaki 714/2018, 28 § 2 mom.). Opettajat huolehtivat siitä, että opiskelijalla on tieto mahdollisuudesta saada tukitoimet kirjattua. Tukitoimien toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti, ja mahdolliset muutokset kirjataan edellä mainitulla tavalla.

Lukiolain (714/2018) 28 §:n 1 momentin mukaan tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä. Myönteinen ja kannustava palaute edistää opiskelijan käsitystä itsestään oppijana. Samalla opiskelijan itsearviointitaidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat. Opettajat ohjaavat opiskelijaa oppimaan oppimisen taidoissa, kantamaan vastuuta oppimisestaan ja työskentelystään sekä käyttämään kullekin oppiaineelle ominaisia opiskelustrategioita.

Oppimisen tuki merkitsee yhteisöllisiä ja opiskeluympäristöön liittyviä ratkaisuja sekä opiskelijan yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista. Oppimisen tukea voivat olla esimerkiksi opetuksen eriyttäminen, tukiopeutus ja muut pedagogiset ratkaisut. Lisäksi opiskelijaa voidaan tukea yksilökohtaisesti suunnitellulla monipuolisella opinto-ohjauksella ja ryhmänohjaajan tuen avulla sekä hyödyntämällä erilaisia opintojen valintamahdollisuuksia. Opiskelijan oppimista voidaan edistää myös tarjoamalla oppimista ja hyvinvointia lisääviä lukion oppimäärään sisältyviä opintoja, jotka antavat tukea esimerkiksi opiskelutaitoihin, elämänhallintaan tai matematiikan ja muiden oppiaineiden opiskeluun.

Erytisopetus on erityisopettajan antamaa opetusta. Erytisopetus tukee aineenopetusta. Se voidaan toteuttaa yhteisopettajuutena, ryhmämuotoisena opetuksena tai yksilötukena. Erytisopetus on esimerkiksi opiskelutaitojen opettamista sekä opiskelijan ohjaamista käyttämään omia vahvuuksiaan oppimisessa. Erytisopettaja tekee yhteistyötä muiden opettajien kanssa tukea tarvitsevan opiskelijan oppimiseen ja opetukseen liittyvissä kysymyksissä.

Lukiolain (714/2018) 29 §:n mukainen opiskelun poikkeava järjestäminen voi koskea myös erityisopetusta tai muuta oppimisen tukea tarvitsevaa opiskelijaa. Opiskelun poikkeava järjestäminen tarkoittaa, että opiskelijan opiskelu voidaan järjestää osittain toisin kuin lukiolaissa ja lukiokoulutuksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään ja paikallisessa opetussuunnitelmassa määrätään. Poikkeavat järjestelyt tehdään vain niiltä osin kuin ne ovat välttämättömiä, ja ne kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan. Poikkeava järjestely voidaan tehdä opiskelijan hakemuksesta tai hänen suostumuksellaan.

Opiskelijaa ohjataan tarvittaessa hakemaan avustajapalveluita, erityisiä apuvälineitä ja muita palveluita. Opiskelijan jaksamisen ja hyvinvoinnin tukemisessa voidaan tehdä yhteistyötä

opiskeluhuollon palvelujen tai tarvittaessa muiden toimijoiden kanssa. Erityisopetuksen ja muun oppimisen tuen rinnalla opiskelijalla on oikeus saada myös yksilökohtaista opiskeluhoitoa.

Tukea tarvitsevan opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä arvioidaan monipuolisesti. Näin turvataan tukea tarvitsevalle opiskelijalle mahdollisuus osoittaa osaamistaan eri tavoin esimerkiksi tilanteissa, joissa kirjallinen tuottaminen on haastavaa. Osaamisen osoittamisen tavat ja tilanteet suunnitellaan opiskelijan tarpeiden mukaisesti. Arvioinnissa käytettäviä yksilöllisiä järjestelyjä ovat esimerkiksi lisäajan antaminen arviointitilanteissa, pienryhmätilan käyttäminen, materiaalin kirjasinkoon suurentaminen tai mahdollisuus käyttää erillistä näyttöä. Arvioinnissa voidaan käyttää myös muita tarkoituksenmukaisia erityisjärjestelyjä.

Ylioppilastutkinnon kokeiden erityisjärjestelyistä tiedotetaan opiskelijalle heti lukio-opintojen alkaessa ja aina tarpeen mukaan. Opiskelijalle tulee antaa mahdollisuus kokeilla erityisjärjestelyjä lukio-opintojen aikana, jotta niiden tarvetta ja toimivuutta voidaan arvioida. Tarvittaessa opiskelijaa ohjataan tarvittavien lausuntojen hankkimisessa ja erityisjärjestelyjen hakemisessa ylioppilastutkinnon kokeita varten.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään ja kuvataan tuen järjestäminen käytännössä seuraavissa asioissa:

- tukitoimista ja niitä koskevista oikeuksista tiedottaminen opiskelijoille ja huoltajille*
- tukitoimien tarpeen arviointi*
- tukitoimien kirjaaminen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan*
- tuen toteuttaminen*
- tuen toteutumisen seuranta ja arviointi*
- yhteistyö, vastuut ja työnjako edellä mainituissa asioissa.*

Oulunkylän yhteiskoulun lukiossa erityisopetusta tarjoaa lukion erityisopettaja. Opiskelijat tapaavat erityisopettajan heti opiskelujen alkaessa, jolloin opiskelijoille toteutetaan lukiseula ja arvioidaan muu tuen tarve. Lukiseulan perusteella opiskelijoita yksilötestataan ja ohjataan opiskelun tukeen. Lukitutkimusten aikana opiskelijat täyttävät pedagogisen kyselyn, jonka avulla kartoitetaan tuen tarvetta. Tukitoimet pyritään aloittamaan aina heti tuen tarpeen ilmetessä. Erityisopettaja on yhteydessä kaikkiin niihin, joille lukiseulan perusteella tulee toteuttaa yksilötesti lukemisen ja kirjoittamisen haasteisiin liittyen. Erityisopettaja tapaa opiskelijoita henkilökohtaisesti tarpeen mukaan. Opiskelija voi itse hakeutua erityisopettajan tarjoamaan tukeen, tai huoltaja, ryhmänohjaaja tai aineenopettaja voivat ohjata opiskelijan erityisopettajalle. Opiskelijoille tarjotaan opiskelutaitojen kurssia, jonka tavoitteena on vahvistaa oppimisvalmiuksia ja tarjota keinoja oppimisvaikeuksien, kuten lukemisen ja kirjoittamisen haasteiden, hallitsemiseen sekä opiskelutaitojen vahvistamiseen. Tukitoimista ja erityisjärjestelyistä tiedotetaan opiskelijoita ja huoltajia.

Oulunkylän yhteiskoulussa lukio-opiskelijoiden tuen tarvetta arvioidaan ja suunnitellaan opintojen seurannan yhteydessä erityisopettajan, ryhmänohjaajan ja opinto-ohjaajan tapaamisissa jokaisen jakson jälkeen. Tukea saavalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtaisen opintosuunnitelman lisäksi pedagogisen tuen suunnitelma, johon kirjataan, miten yksilölliset tukitoimet toteutetaan. Suunnitelmaan kirjataan myös tiedot tukitoimien säännöllisestä seurannasta ja arvioinnista. Pedagogisessa suunnitelmassa on kirjattuna opiskelijan tarve erityisjärjestelyihin ylioppilastutkinnon kokeissa sekä hänen lukioaikana tarvitsemansa ja saamansa tuen tiedot.

Lukiomme laaja-alainen erityisopetus toteutuu yksilö- ja pienryhmäopetuksena, kurssimuotoisesti, samanaikaisopetuksena tai konsultaation keinoin. Erityisopetus on ensisijaisesti pedagogista tukea oppimaan oppimisessa, sopivien opiskelustrategioiden löytämisessä sekä itsetunnon vahvistamisessa. Tuessa edetään yksilöllisten oppimisedellytysten mukaisesti, valitaan tarkoituksenmukaiset menetelmät tavoitteiden saavuttamiseksi ja arvioidaan tavoitteiden toteutumista säännöllisesti yhdessä opiskelijan ja aineenopettajan kanssa. Erityisopetuksessa on olennaista positiivisen ja realistisen minäkuvan löytäminen oppijana. Tuki niveltyy opiskelijan saamaan muuhun opetukseen, mutta sisältää myös kuntouttavia elementtejä, joiden avulla on mahdollista tunnistaa oppimisvaikeuksien taustalla olevia erityisvaikeuksia.

4.3. Opiskeluhoolto

Lukion opetussuunnitelman perusteissa käytetään lukiolain (714/2018) mukaisen käsitteen opiskelijahuolto sijasta oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) käsitettä opiskeluhoolto.

Lukion opiskeluhoollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia ja huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista sekä opiskeluympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Opiskeluhoolto toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhoollona. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 2 ja 3 §.)

Lukion opiskeluhoollon kokonaisuuteen sisältyvät koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoolto sekä opiskeluhoollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuollon palvelut. Opiskeluhoollon palveluiden järjestämisestä vastaa lähtökohtaisesti oppilaitoksen sijaintikunta. Yksityinen koulutuksen järjestäjä tai valtio koulutuksen järjestäjänä voi päättää järjestää näitä palveluja kokonaan tai osittain omana toimintanaan ja omalla kustannuksellaan. Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhoolto, jota koulutukseen osallistuminen edellyttää, lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja. Opiskelijoille ja heidän huoltajilleen annetaan tietoa opiskelijoiden käytettävissä olevasta opiskeluhoollosta ja opiskelijaa ohjataan hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhoollon palveluja. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 3, 9 [muutettu lailla 1409/2014] ja 11 §.)

Opiskeluhoolto toteutetaan monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Opiskeluhoolto toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhoollossa huolehditaan kaikkien opiskelijoiden mahdollisuudesta osallistua opiskeluhoollon suunnitteluun ja kehittämiseen. Opiskeluhoolto on kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien ja opiskeluhoollopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu opiskeluyhteisön hyvinvoinnista on oppilaitoksen henkilökunnalla. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 3, 4 ja 9 §; lukiolaki 714/2018, 33 §.)

Oulunkylän yhteiskoulun lukion opiskeluhoollon tavoitteet ovat yhtenevät yllä esitettyjen yleistavoitteiden kanssa.

4.3.1. Opiskeluhoollon keskeiset periaatteet

Näissä lukion opetussuunnitelman perusteissa määrätään opiskeluhoollon keskeisistä periaatteista, opetustoimeen kuuluvan opiskeluhoollon tavoitteista sekä opetussuunnitelman ja oppilaitoskohtaisen opiskeluhoollon suunnitelman laatimisesta (lukiolaki 714/2018, 32 §; oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 § [muutettu lailla 1501/2016]).

Yhteisöllinen opiskeluhoolto

Opiskeluhoolto toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä yhteisöllisenä opiskeluhoollona. Opiskeluhoolto on osa lukion toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden osallisuutta, oppimista, hyvinvointia, terveyttä ja sosiaalista vastuullisuutta. Lisäksi edistetään ja seurataan opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 3 ja 4 §.)

Yhteisöllisen opiskeluhoollon suunnittelun ja kehittämisen lähtökohtana on opiskelijan osallisuus, myönteinen vuorovaikutus sekä aikuistuvan nuoren itsenäistymisen tukeminen. Kaikilla opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus osallistua yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintatapojen kehittämiseen ja mielipiteensä ilmaisemiseen opiskelijoita ja oppilaitosyhteisöä koskevissa asioissa (lukiolaki 714/2018, 33 §; oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 18 §.)

Huoltajien mahdollisuutta osallistua yhteistyöhön tuetaan. Huoltajia kannustetaan osallistumaan yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämiseen ja oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin ja yhteistyön vahvistamiseen. Yhteistyötä tehdään myös kunnassa nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Lukiolain mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön (lukiolaki 714/2018, 40 §). Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on opiskelijoiden ja henkilökunnan turvallisuuden takaaminen kaikissa tilanteissa. Opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle (lukiolaki 714/2018, 40 § 7 mom, muutettu lailla 165/2022).

Opiskelijoiden osallisuus opiskeluyhteisön turvallisuuden edistämisessä tukee hyvinvointia ja tarkoituksenmukaista toimintaa turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa. Opiskelijan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä (lukiolaki 714/2018 30 § 2 mom, muutettu lailla 165/2022). Turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen on osa lukion toimintakulttuuria, ja se otetaan huomioon kaikessa lukion toiminnassa.

Yksilökohtainen opiskeluhoito

Yksilökohtaisella opiskeluhoitolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia opiskeluhoitojen palveluja, joita ovat opiskeluterveydenhuollon palvelut, opiskeluhoitojen psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen yksilökohtainen opiskeluhoito, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 5 §).

Yksilökohtaisen opiskeluhoitojen tehtävänä on edistää hyvinvointia, terveyttä ja opiskelukykyä sekä tunnistaa näihin ja opiskelijan elämäntilanteeseen liittyviä yksilöllisiä tarpeita. Tavoitteena on myös varhaisessa vaiheessa ehkäistä ongelmia ja huolehtia tarvittavan tuen järjestämisestä.

Yksilökohtaista opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan kanssa ja hänen suostumuksellaan. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä itseään koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuisissa. Lähtökohtana on opiskelijaa arvostava, hänen mielipiteitään kuunteleva ja luottamusta rakentava vuorovaikutus sekä opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhoitoon liittyvissä kysymyksissä. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa yksittäisen opiskelijan oikeuksista opiskeluhoitossa sekä asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 11 ja 18 §.)

Opiskeluhoitoryhmät monialaisessa yhteistyössä

Opiskeluhoitojen monialaiseen yhteistyöhön kuuluvien opiskeluhoitoryhmien toiminta on osa opiskeluhoitojen kokonaisuutta. Opiskeluhoitoryhmiä ovat 1) opiskeluhoitojen ohjausryhmä, 2) oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä sekä 3) tapauskohtaisesti koottava monialainen asiantuntijaryhmä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 14 § [muutettu lailla 1501/2016].)

Koulutuksen järjestäjä asettaa opiskeluhoitojen ohjausryhmän ja oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän. Yksittäistä opiskelijaa koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Kaikki opiskeluhoitoryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa, että ryhmässä on mukana opetushenkilöstöä sekä opiskeluterveydenhuollon palveluja ja psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä. Jokaisella kolmella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano.

Opiskeluhuollon ohjausryhmä vastaa koulutuksenjärjestäjäkohtaisen opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Sille asetetut tehtävät voi hoitaa myös muu tehtävään soveltuva ryhmä. Ohjausryhmä voi olla myös kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen. Sama ryhmä voi olla useamman koulutusmuodon yhteinen.

Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän tehtävänä on vastata oppilaitoksen opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Koulutuksen järjestäjä ja opiskeluhuollon palveluja tuottavat tahot päättävät yhdessä sen kokoonpanosta sekä tehtäviin liittyvistä toimintatavoista. Opiskeluhoitoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmän keskeinen tehtävä on oppilaitosyhteisön terveellisuuden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttaminen ja kehittäminen. Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän sijasta edellä kuvattuja tehtäviä voi hoitaa opetuksen järjestäjän nimeämä muu tehtävään soveltuva monialainen oppilaitoskohtainen ryhmä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 14 § [muutettu lailla 1501/2016]).

Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän opiskeluhuollon tuen tarpeen selvittämiseksi ja palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoa se opetushenkilöstön tai opiskeluhuollon palvelujen edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Asiantuntijaryhmän tapauskohtainen kokoonpano perustuu yksilölliseen harkintaan, käsiteltävään asiaan ja siinä vaadittavaan osaamiseen. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan tai, ellei opiskelijalla poikkeuksellisesti ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua myös muita tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja tai opiskelijan läheisiä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 19 §).

Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä kokoontuu Oulunkylän yhteiskoulun lukiossa säännöllisin väliajoin. Kokouksessa käsitellään koko lukiota koskevia ajankohtaisia teemoja ja ilmiöitä sekä yhteisöllisiä asioita. Ryhmän tehtävänä on vastata lukion opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Yhteisöllisyys toteutuu esimerkiksi ryhmäyttämisten ja kerran jaksossa järjestettävän hyvinvointikahvilan myötä. Opiskeluhoito tekee yhteistyötä tutoreiden ja opiskelijakunnan opiskelijoiden sekä huoltajien kanssa. Opiskelijoiden hyvinvointia seurataan säännöllisesti erilaisilla kyselyillä (esim. kouluterveyskysely ja ryhmähenkikyselyt) sekä tiiviissä yhteistyössä ja konsultaatioissa ryhmänohjaajien ja aineenopettajien kanssa.

Yksilöllinen opiskeluhoito sisältää kuraattorin, psykologin ja opiskelijaterveydenhuollon palvelut. Yksilöllisen opiskeluhuollon ammattihenkilöt työskentelevät oppilaitoksessa päivittäin.

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tavoitteena on opiskelijan kokonaisvaltaisen kehityksen, terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen seuranta ja tukeminen. Erityinen huomio kiinnitetään varhaiseen tukeen ja ongelmien ennaltaehkäisyyn.

Oulunkylän yhteiskoulun opiskeluhuollon käytettävissä on sopimuskoulujen yhteinen kriisityön tukiryhmä, jossa on jäseninä eri koulujen psykologeja ja kuraattoreita.

Opiskeluhoito tiedottaa toiminnastaan kotisivuilla ja Wilman kautta.

4.3.2. Opiskeluhuollon suunnitelmat ja niiden laatiminen

Paikallisella tasolla opiskeluhuollon suunnittelua ja toteuttamista ohjaa kolme eri suunnitelmaa. Suunnitelmat ovat 1) lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, johon sisältyy opiskeluhoitoa koskeva osuus, 2) paikalliseen opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus opiskeluhuollosta sekä 3) oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 12 ja 13 § [muutettu lailla 1501/2016]; lastensuojelulaki 417/2007, 12 § [muutettu lailla 1292/2013]; lukiolaki 714/2018, 32 §; terveydenhuoltolaki 1326/2013, 17 §.)

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on kunnan tai useamman kunnan yhdessä laatima kunnan tai kuntien toimintaa koskeva suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Se hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. (Lastensuojelulaki 417/2007, 12 § [muutettu lailla 1292/2013].)

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä muut kunnan lasten ja nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta koskevat linjaukset otetaan huomioon, kun valmistellaan paikallisen opetussuunnitelman opiskeluhoitoa koskevaa osuutta sekä oppilaitoskohtaisia opiskeluhoitosuunnitelmia.

Opiskeluhoito opetussuunnitelmassa

Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan käytännön tasolla lukion opetussuunnitelman perusteissa määrättyjen asioiden toteutus, opetussuunnitelman yhteys lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sekä linjaukset oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseksi.

Paikallinen opetussuunnitelma tulee opiskeluhoitoon osalta laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa (lukiolaki 714/2018, 32 §; terveydenhuoltolaki 1326/2013, 17 §). Opetussuunnitelman laatimisessa tehdään tarvittaessa yhteistyötä myös muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa (lukiolaki 714/2018, 32 §).

Osa oppilaitoskohtaiseen opiskeluhoitosuunnitelmaan sisältyvistä asioista on tarkoituksenmukaista kuvata yhdenmukaisesti kaikissa koulutuksen järjestäjän oppilaitoksissa siten, että niitä täsmennetään ja täydennetään oppilaitoskohtaisesti. Tämä tukee oppilas- ja opiskeluhoitolaissa (1287/2013) mainittua opiskeluhoitoon palvelujen yhdenvertaista laatua ja saatavuutta.

Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman laadinta

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhoitoon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma. Opiskeluhoitosuunnitelma voi olla myös kahden tai useamman oppilaitoksen yhteinen. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitoksen ja opiskeluhoitoon henkilöstön sekä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 § [muutettu lailla 1501/2016].) Suunnitelmaa laadittaessa tehdään tarvittaessa yhteistyötä myös muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Oppilaitoksen opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan seuraavat asiat:

1. Opiskeluhoitoon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Opiskeluhoitosuunnitelmassa esitetään arvio opiskeluhoitoon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista niiden yhdenvertaisen saatavuuden varmistamiseksi ja toiminnan tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi. Opiskeluhoitoon kokonaistarve ja käytettävissä olevien opiskeluhoitopalvelujen määrä ilmoitetaan sen mukaisena, mitä ne ovat suunnitelmaa valmisteltaessa. Arviota voidaan tarpeiden muuttuessa tarkistaa.

Arviossa otetaan huomioon opiskelijoiden terveyteen ja hyvinvointiin sekä opiskeluyhteisöön ja ympäristöön liittyvät tarpeet. Arviota laadittaessa hyödynnetään monipuolisesti näihin liittyviä selvityksiä ja seurantatietoja, opiskeluhoitoon muodostunutta tietoa sekä huoltajilta ja erityisesti opiskelijoilta saatavaa tietoa.

Opiskeluhooltohuoltosuunnitelmaan sisällytetään arvio oppilaitoksen käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista, joita ovat opiskeluterveydenhuolto- sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut.

Lisäksi suunnitelmassa kuvataan

- opiskeluhoillon palveluiden järjestäminen ja sen edellyttämä työn- ja vastuunjako, palvelujen toteuttamisessa tarvittava yhteistyö sekä palveluista tiedottaminen ja niihin ohjaaminen
- opiskeluhoillon palveluiden kohdentaminen yksittäisiin opiskelijoihin, oppilaitosyhteisöön ja yhteistyöhön liittyviin tehtäviin sekä opiskeluhoillon kehittämiseen ja seurantaan.

2. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

Oppilaitoksen opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan yhteisöllisen opiskeluhoillon järjestäminen opiskelijan ja opiskeluyhteisön terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraamiseksi ja edistämiseksi.

Suunnitelmassa kuvataan

- toimenpiteet yhteisöllisyyden edistämiseksi oppilaitosyhteisössä
- toimenpiteet opiskeluyhteisön sekä ympäristön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi
- yhteistyö ja toimenpiteet opiskelijoiden osallisuuden vahvistamiseksi
- yhteistyö ja toimenpiteet huoltajien yhteistyön ja osallisuuden vahvistamiseksi
- oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän tai muun tehtävään soveltuvan monialaisen ryhmän toimintatavat ja käytännöt
- opiskeluhoillon kokonaisuudesta tiedottaminen
- yhteistyö nuorisotoimen, lastensuojelun ja poliisin sekä muiden opiskeluhoillon kehittämiseen tarvittavien tahojen kanssa
- terveystiedon ja terveystiedon opetuksen välinen yhteistyö
- opiskeluun osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen
- toimenpiteet esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseksi opiskeluympäristössä
- tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus oppilaitoksessa
- tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen
- yhteistyö ja käytänteet oppilaitoksen terveellisyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa
- suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
- toiminta äkillisissä kriiseissä sekä uhka- ja vaaratilanteissa.

Seuraavassa määritellään kahden viimeksi mainitun suunnitelman tarkempi sisältö:

a) Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä laaditaan suunnitelma (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 § [muutettu lailla 1501/2016]). Suunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon sekä opiskelijoiden keskinäiset että opiskelijoiden ja aikuisten väliset vuorovaikutussuhteet oppilaitoksessa.

Suunnitelman tulee sisältää seuraavat kuvaukset:

- kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja niihin puuttuminen
- edellä mainittujen asioiden käsittely yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla
- yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteena olevan osalta
- yhteistyö huoltajien kanssa

- yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa
- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille
- suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi.

b) Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Opiskeluhoitosuunnitelmassa määritellään toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa. Suunnitelmassa otetaan huomioon myös toimintavalmiudet ylioppilastutkinnon kokeiden aikana mahdollisesti tapahtuvassa äkillisessä uhka- ja vaaratilanteessa. Kriisisuunnitelma valmistellaan yhteistyössä tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara- ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset, kuten pelastussuunnitelma (pelastuslaki 379/2011, 15 §; valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011, 1 ja 2 §).

Suunnitelmassa kuvataan

- kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat äkillisissä kriisitilanteissa
- johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako erilaisissa kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa
- sisäisen ja ulkoisen sekä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän välisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet
- psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen
- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille
- toimintavalmiuksien harjoittelu
- suunnitelman arviointi ja päivittäminen.

3. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestäminen

Opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan yksilökohtaisen opiskeluhoollon toteuttamistavat ja yhteistyö opiskelijan terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen edistämiseksi ja seuraamiseksi sekä tarvittavien yksilöllisten tukitoimien järjestämiseksi.

Suunnitelmassa kuvataan

- opiskeluterveydenhuolto- sekä kuraattori- ja psykologipalvelujen järjestäminen, keskinäinen työn- ja vastuunjako sekä palvelujen järjestämisessä tarvittava yhteistyö
- monialaisen asiantuntijaryhmän toimintatapojen ja käytäntöjen sopiminen sekä yksilöllisten tukitoimien järjestämisen periaatteet
- opiskeluhoollon yhteistyö opiskelijan opintojen ohjauksessa ja jatko-opintojen suunnittelussa
- opiskeluhoitokertomuksen laatiminen ja säilytys
- sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestämiseen liittyvä yhteistyö oppilaitoksessa
- opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalveluiden järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi
- tarvittava yhteistyö oppilaitoksen ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa (esimerkiksi erikoissairaanhoito, sosiaalitoimi, poliisi, nuorisotoimi).

4. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Opiskeluhoollon toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa.

Suunnitelmassa kuvataan

- opiskelijan ja huoltajan osallisuus ja yhteistyö opiskeluhoollon suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioimisessa
- opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annettava tieto yksittäisen opiskelijan asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä
- opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhoollon asiakkaana ja suostumuksen hakeminen opiskelijalta ja tarvittaessa tämän huoltajalta yksilökohtaisessa opiskeluhoollon
- käytänteet opiskelijan toiveiden huomioimisessa häntä koskevilla toimenpiteillä ja ratkaisuilla sekä huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä
- käytänteet opiskelijan kehitystason ja edun toteutumisen arvioimiseksi opiskeluhoollon henkilöstöön kuuluvan sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta
- menettelytavat yksittäistä opiskelijaa koskevan asian käsittelyssä monialaisessa asiantuntijaryhmässä.

5. Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Koulutuksen järjestäjä vastaa opiskeluhoollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta yhteistyössä oppilaitoksen sijaintikunnan opetustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kanssa (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 26 §).

Opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta).

Suunnitelmassa esitetään

- seurattavat asiat
- tietojen kokoamiseksi käytettävät menetelmät, seurannan aikataulu sekä vastuussa oleva taho
- seurantatietojen käsittely ja niiden hyödyntäminen opiskeluhoollon kehittämisessä
- seurannan keskeisistä tuloksista tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille ja tarvittaville yhteistyökumppaneille.

Oulunkylän yhteiskoulun opiskeluhoitosuunnitelma

Oulunkylän yhteiskoulussa on laadittu peruskoulun ja lukion yhteinen oppilas- ja opiskelijahuoltosuunnitelma opiskeluhoollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten. Suunnitelma on laadittu yhteistyössä Yksityiskoulujen liiton OPS-asiantuntijaryhmän kanssa.

1 Opiskeluhoollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Oppilaiden ja opiskelijoiden taustat, elinolot ja hyvinvoinnin edellytykset huomioidaan, kun opiskeluhoollon resurssit kohdennetaan yhteisölliseen ja yksilölliseen opiskeluhoitotyöhön sekä yhteistyöhön kotien, viranomaistahojen ja muiden alueellisten toimijoiden kanssa. Lisäksi kokonaisarvioinnissa otetaan huomioon koulun tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrä sekä lukiossa opiskelijoiden tuen erityistarpeet. Erityinen huomio kiinnitetään varhaiseen tukeen ja ongelmien ennaltaehkäisyyn.

Tarvetta seurataan säännöllisesti erilaisten kyselyiden (esim. kouluterveyskyselyt, luokka- ja ryhmähenkikyselyt, lukion lukukauden palautekyselyt) ja luokanvalvojilta sekä ryhmänohjaajilta saatavien palautteiden kautta. Luokanvalvojan ja ryhmänohjaajan viikoittaisessa ohjaustuokiassa annetaan yleisinformaatiota, jaetaan tiedotteita, selvitetään käytännön toimintatapoja koulussa sekä edistetään opiskelun sujumista ja tuen tarvetta.

Yksilöllinen opiskeluhoito sisältää kuraattorin, psykologin ja opiskelijaterveydenhuollon palvelut. Yksilöllisen opiskeluhoollon ammattihenkilöt työskentelevät oppilaitoksessa päivittäin. Koulumme kuraattori toimii myös vastaavana kuraattorina yksityisissä sopimuskouluissa ja on ohjausryhmän ja yhteistyöfoorumien jäsen.

Kouluterveydenhoitajat ja koululääkäri ovat osa koulumme opiskeluhoitopalveluja. Lisäksi koulussamme on laaja-alaisia erityisopettajia.

2 Yhteisöllinen opiskeluhoolto ja sen toimintatavat

Oulunkylän yhteiskoulussa opiskeluhoolto ymmärretään keskeisenä osana koko oppilaitoksen toimintakulttuuria ja käytännön toimia. Opiskeluhoollon pääpaino on yhteisöllisessä opiskeluhoollossa. Tämä tarkoittaa ennen kaikkea hyvinvoivista ihmisistä ja terveyttä tukevasta ympäristöstä koostuvaa koulu yhteisöä. Opiskeluhoollon tavoitteena on edistää koko koulu yhteisön hyvinvointia, yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja hyvää oppimista. Samalla huolehditaan koulu ympäristön terveellisyydestä, esteettömyydestä ja turvallisuudesta. Lähtökohtana on, että yhteisön hyvinvointiin voidaan ja tulee vaikuttaa.

Opiskeluhooltotyön keskeisin toimintaperiaate on oppilaan, opiskelijan ja huoltajien osallisuus ja arvostava kohtaaminen. Vaikka kodeilla on päävastuu nuoren kasvun ja kehityksen kannalta, on koulu keskeinen nuoren kehitysympäristö. Koulumme henkilökunnan toiminnan lähtökohta on ammatillisuus, joka takaa luottamuksensuojan ja hyväksikäyttökiellon toteutumisen. Samoin aktiivinen oppilas- ja opiskelijakuntatoiminta on oppilaitosten vahvuus ja aidon osallisuuden ja vaikuttamisen kanava. Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden kokemus on hyvinvoinnin keskeinen elementti. Aitoon osallisuuteen pyritään muun muassa tavoitteellisella ryhmäytymisellä erityisesti uusien oppilaiden ja opiskelijoiden tullessa koulu yhteisöön.

Oulunkylän yhteiskoulu on mukana yksityisten opetuksen järjestäjien yhteisessä opiskeluhoollon ohjausryhmässä, jossa sovitaan opiskeluhoollotoiminnan keskeiset periaatteet sekä opiskeluhoollotoiminnan yleinen suunnittelu, ohjaus ja arviointi. Arviointi on ohjausryhmän erityinen tehtävä. Koulumme opiskeluhoolloryhmät suunnittelevat, kehittävät ja toteuttavat opiskeluhoolltoa. Opiskeluhoolloryhmässä keskeinen tehtävä kietoutuu koulu yhteisön jäsenten hyvinvoinnin tarkasteluun ja sen pohjalta tavoitteiden ja toimenpiteiden suunnitteluun.

Koulumme opiskeluhoolloryhmiä johtaa rehtori ja apulaisrehtorit. Perusopetuksen yhteisöllinen oppilashoolloryhmä kokoontuu noin joka toinen viikko ja lukion yhteisöllinen opiskelijahoolloryhmä noin joka kolmas viikko. Toimintatapoina ovat mm. luokka- ja ryhmätason yleiset keskustelut, tiettyyn ajankohtaiseen teemaan tai ongelmaan keskittyminen sekä tiedottaminen näistä myös koko koulu yhteisölle. Ryhmien tehtävänä on olla myös vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten tahojen kanssa ja toimia yhteistyölinkkinä koko kouluun päin. Lukiossa yhteisöllisyys toteutuu esimerkiksi ryhmäytymisten ja kerran jaksossa järjestettävän hyvinvointikahvilan kautta. Opiskeluhoolto tekee yhteistyötä tutoreiden ja opiskelijakunnan opiskelijoiden sekä huoltajien kanssa.

Yhteisöllisessä opiskeluhoollossa tärkeimmät välineet tiedon kokoamisessa ovat kouluterveyskyselyt, opiskelijoiden palautekyselyt, ympäristön terveellisyyden ja opiskelu yhteisön hyvinvoinnin tarkastukset, Opetushallituksen ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kyselyt sekä laajojen terveystarkastusten yhteenvedot sekä monet koulun oma-arvioinnin mallit. Yhteisöllisessä opiskeluhoolloryhmässä suunnitellaan kootun tiedon perusteella yhteisön hyvinvointia lisääviä toimia. Toimet kohdistetaan paitsi havaittuihin puutteisiin, myös mahdollisiin uikiin ja ennalta ehkäiseviin toimiin.

Opetussuunnitelman perusteissa korostetaan yhä enemmän koulun ja kodin välistä yhteistyötä ja avointa ilmapiiriä. Kasvatusvastuu kuuluu ensisijaisesti huoltajille, mutta koulu pyrkii tukemaan huoltajia tässä kasvatustyössä olemassa olevien resurssien puitteissa. Parhaimmillaan tämä on moniammatillisen verkoston saumatonta yhteistyötä, jonka tavoitteena on nuoren hyvinvoinnin ja tasapainoisen kehityksen turvaaminen. Moniammatillinen verkostotyö on vakiintunut yhdeksi sosiaali- ja terveydenhuollon työmuodoista. Moniammatilliset yhteistyöverkostot muodostuvat eri organisaatioiden asiantuntijoista. Koulussa moniammatillinen verkostotyö on kiinteä osa yhteisöllistä opiskeluhoolltoa.

Opiskeluhoolltoa koulussa toteutetaan monialaisena yhteistyönä. Kouluissa tehtävä monialainen verkostotyö edellyttää verkostolta toimivaa yhteistyötä, sekä jokaisen verkoston jäsenen hyvää työpanosta omassa työtehtävässään. Yksilökohtainen opiskeluhoolto edellyttää monialaista yksilökohtaista opiskeluhoolltoa. Työn tavoitteena on tilanteen ja resurssien kartoitus, sekä vastuun ja tehtävien jako. Onnistunut verkostotyö edellyttää jatkuvaa seurantaa ja arviointia.

Oppilaanohjaus ja opinto-ohjaus ovat tärkeä osa koulun moniammatillista yhteistyötä. Oppilaanohjaaja ja opinto-ohjaaja osallistuvat syrjäytymisen ehkäisyyn, auttavat ja kannustavat

oman opintopolun löytämisessä ja osallistuvat nivelvaiheyhteistyöhön koulun ja kodin välisessä yhteistyössä. Oppilaanohjaajat ja opinto-ohjaajat ovat vastuussa vanhempainiltoista ja niiden järjestämisestä, joissa käsitellään oppilaan ja opiskelijan jatko-opintoihin liittyviä asioita. He tuovat oppilashuoltoryhmään ohjauksellisen näkökulman, ovat mukana tunnistamassa mahdollisia pudokkaita, seuraavat osaltaan oppilaiden tilannetta ja nostavat tarvittaessa esiin huolen perusopetuksen päättötodistuksen saamisesta. Oppilaanohjauksen tärkeimpiä tehtäviä on ohjata ja tukea nuorta jatko-opintoihin hakeutumisessa ja pidennetyn oppivelvollisuuden toteutumisessa myös toisella asteella. Jos nuori jättää hakematta yhteishaussa, on koulutuksen järjestäjällä vastuu järjestää tukea nuorelle oikean toisen asteen koulupaikan löytymiseksi yhdessä huoltajien kanssa. Oppilaanohjausta toteutetaan oppitunneilla, pienryhmissä ja henkilökohtaisissa ohjauskeskusteluissa.

Perusopetus- ja lukiolain mukaan oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Tämä on myös yhteisöllisen opiskeluhuollon keskeinen tavoite. Turvallisuus on paitsi yksilöä koskevaa henkilökohtaista henkistä ja fyysistä turvallisuutta, myös koko yhteisön ja opiskeluympäristön laaja-alaista turvallisuutta. Peruskoulun ja lukion järjestyssäännöt (erilliset liitteet) ovat keskeinen osa koulun turvallista toimintakulttuuria. Yhteiset säännöt edesauttavat myös lainmukaista, hyvää oppimista.

Oppilaitoksen pelastus- ja kriisivalmiussuunnitelmassa kuvataan toimenpiteet, joilla turvataan oppilaitoksen esteetön opiskeluympäristö, tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun järjestäminen (erillinen liite) sekä toiminta äkillisissä kriiseissä sekä uhka- ja vaaratilanteissa (erillinen liite). Koulutapaturmissa oppilas ja opiskelija saa ensiavun koulussa terveydenhoitajan luona ja tarvittaessa hänet ohjataan jatkohoitoon. Koulussa tapahtuneesta tapaturmasta ilmoitetaan välittömästi nuoren huoltajalle. Jos terveydenhoitaja ei ole tavoitettavissa, opettajat vastaavat jatkohoitoon ohjaamisesta ja asiasta tiedottamisesta vanhemmille. Koulun henkilökuntaa koulutetaan ensiavun antamiseen ja kuka tahansa on velvollinen hätätilanteessa antamaan ensiapua.

Koulupoissaolot ovat tärkeä indikaattori sekä koululaisten hyvinvoinnista että pahoinvoinnista ja koulupoissaoloilla voi olla monenlaisia seurauksia nuoren hyvinvoinnille. Tarttumalla poissaoloihin mahdollisimman varhain saatetaan ehkäistä tulevia ongelmia, niiden vaikeutumista ja kasaantumista sekä monien eri palvelujen tarvetta.

Tärkeä osa oppilaitoksen turvallisuutta ja terveellisyyttä on päihteettömyys, johon pyritään ennen kaikkea ennaltaehkäisevillä toimilla ja jatkuvalla havainnoinnilla. Parasta tukea nuorelle kaikkia päihteitä vastaan on vanhempien ja koulun yhteinen näkemys päihteettömyydestä. Liite: Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen.

Oppilaitoksessa on suunnitelmat oppilaiden ja opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä suunnitelma toiminnasta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa. Liitteet: Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toiminnasta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa.

3 Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja, psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa, jota annetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Keskeisenä toimintaperiaatteena yksilökohtaisessa työssä ovat luottamuksensuoja ja hyväksikäyttökielto. Yhteistyö oppilaan, opiskelijan sekä hänen huoltajansa kanssa on ensiarvoisen tärkeää. Kaikki yksilökohtainen opiskeluhoito työ perustuu vapaaehtoisuuteen. Laki ei tunne käsitettä ”pakkoauttaminen”. Opetuksen tai koulutuksen järjestäjän palveluksessa olevat henkilöt ja terveydenhuollon ammattihenkilöt ovat kuitenkin velvollisia viipymättä ilmoittamaan salassapitosäännösten estämättä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he tehtävässään ovat saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä. Lastensuojeluilmoitus (25§) tehdään ensisijaisesti yhteistyössä oppilaan / opiskelijan ja tämän huoltajien kanssa.

Yksilökohtaisen opiskeluhoillon tavoitteena on oppilaan ja opiskelijan kokonaisvaltaisen kehityksen, terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen seuranta ja tukeminen. Erityinen huomio kiinnitetään varhaiseen tukeen ja ongelmien ennaltaehkäisyyn.

Toimintatavoissa keskeistä on arvostava ja luottamukseen perustuva kohtaaminen sekä nuoren omien mielipiteiden ja toivomusten huomioiminen hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten ominaisuuksiensa mukaisesti. Opiskeluhoolto toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa, mutta huoltajalla ei ole oikeutta kieltää nuorta käyttämästä opiskeluhoillon palveluja. Huoltajan tai vajaavaltaisen edustajan oikeus osallistua nuorta koskevan asian käsittelyyn tai tiedonsaantiin voidaan myös evätä painavasta syystä, jos nuori niin toivoo ja jos opiskeluhooltoon kuuluva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö arvioi sen olevan nuoren edun mukaista.

Yksittäistä oppilasta tai opiskelijaa koskevan asian käsittelemiseksi voidaan perustaa myös monialainen asiantuntijaryhmä. Asian käsittely asiantuntijaryhmässä perustuu oppilaan tai opiskelijan suostumukseen. Mikäli oppilaalla tai opiskelijalla ei ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, suostumuksen antaa huoltaja.

Kun oppilaan tehostetun tai erityisen tuen tarvetta arvioidaan, on oppilashuollon henkilöstö keskeisessä asiantuntijaroolissa. Erityisopettajien muodostaman erityisopetustiimin rooli on tässä tehtävässä tärkeä. Tiimi suunnittelee pedagogisen tuen toteutusta kerran viikossa. Pedagogisissa asiakirjoissa kuvataan myös oppilaan saama oppilashuollollinen tuki. Kaikki suunnitelmat laaditaan yhteistyössä nuoren ja huoltajien kanssa. Oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä seurataan ja arvioidaan säännöllisesti sekä kodin että koulun taholta.

Kouluterveydenhuollon laajassa terveystarkastuksessa tarkastellaan oppilaan hyvinvointia mukaan lukien kouluhyvinvointi ja oppimiseen liittyvät asiat. Laajoissa terveystarkastuksissa hyödynnetään arviointilomaketta, jolla oppilas ja vanhempi antavat omat näkemyksensä nuoren tilanteesta koulussa. Terveystarkastuksessa lomake käydään läpi ja siitä keskustellaan lääkärin kanssa. Lomakkeen tiedot ovat luottamuksellisia ja ne kuuluvat terveyskeskuksen potilasasiakirjarekisteriin.

Vastuu nuoren sairauden hoidosta ja lääkkeiden annosta on aina huoltajilla. Huoltajien tehtävä on tiedottaa koulussa lapsen opettajille lapsen sairauksista ja niiden hoidosta. Lapsen sairaus saattaa vaatia erityistoimenpiteitä, mutta erityisjärjestelyt on aina sovittava koulussa lapsi- ja perhekohtaisesti yhteisymmärryksessä kodin ja koulun kanssa. Tarvittaessa asioiden järjestämisestä pidetään hoitoneuvottelu, johon osallistuvat oppilas tai opiskelija, huoltajat, terveydenhoitaja, opettaja sekä tarvittaessa muut sidosryhmät. Koulun henkilöstön vastuu lapsen voinnista ei ulotu koskaan huoltajien vastuuta laajemmaksi.

Jos oppilas on vaarassa jäädä ilman päättötodistusta, huoltajat voivat yhteistyössä koulun asiantuntijaryhmän tuella hyödyntää eri tukimuotoja (mm. JOPO-luokka, sairaalakoulu, monimuotoluokat ja opetuksen tilapäinen erityisjärjestely).

Oppilaalle tai opiskelijalle taataan tarpeellinen opiskelijahuollon tuki kurinpitorangaistuksen yhteydessä. Lisäksi toimenpiteistä on tarvittaessa ilmoitettava sijaintikunnan sosiaalihuollon viranomaiselle. Tarpeelliset opiskeluhoillon tukitoimet voivat tilanteesta riippuen olla esimerkiksi yksilökohtaista kuraattorin, psykologin tai terveydenhuollon palvelua. Jossain tilanteessa myös monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen voi olla perusteltua.

Koulumme ylläpitää monialaisen yksilökohtaisen opiskeluhoillon rekisteriä. Rekisteriin tallennetaan laadittavat opiskeluhoillon kertomukset sekä muut tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta tai opiskelijaa koskevat asiakirjat. Opiskeluhoitokertomus laaditaan aikajärjestyksessä eteneväksi ja siihen kirjataan oppilas- ja opiskelijahuoltolain 2§:n mukaiset asiat yksittäisestä oppilaasta tai opiskelijasta ja hänen asiastaan. Mikäli rekisteristä annetaan tietoja sivulliselle, asiakirjaan on merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä laillisella perusteella tai yksilöidyllä suostumuksella tietoja on luovutettu.

Opiskeluhoitotyöhön osallistuvilla henkilöillä sekä lain mukaan opetuksen tai koulutuksen järjestämisestä vastaavalla viranomaisella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada

toisiltaan ja luovuttaa toisilleen asianmukaisen opetuksen ja koulutuksen järjestämiseksi tarvittavat välttämättömät tiedot (perusopetuslaki 40§ ja lukiolaki 58§).

Yhteistyö koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa toteutetaan yksilökohtaisen opiskeluhuollon puitteissa yksittäiselle oppilaalle tai opiskelijalle annettavien palvelujen muodossa tai monialaisena yhteistyönä moniammatillisen verkoston kanssa. Monialainen yhteistyö moniammatillisen verkoston kanssa tarkoittaa verkostoa, jossa on jäseniä esim. opetustoimesta, sosiaali- ja terveystoimesta, opiskelijoiden huoltajia sekä tarvittaessa muita tahoja.

Moniammatillinen verkostotyö lisää osaamista, resursseja ja mahdollisuuksia sekä karsii turhia päällekkäisiä toimintoja. Myös eri koulutustaustoista tuleva asiantuntemus tukee ja edesauttaa yhteistyötä. Monialaiselle verkostotyölle (esimerkiksi Ogeli-tiimi) on olemassa erilaisia työtapoja. Yksi työmuoto on esimerkiksi säännöllisesti järjestettävät verkoston tapaamiset alueella. Verkostoon kuuluu alueen lasten ja nuorten kanssa työskenteleviä viranomaisia esim. poliisista, päivähoidosta, sosiaalitoimesta, seurakunnasta ja nuorisotalolta. Moniammatillista verkostotyötä koskee tietojen salassapito ja tietoisien suojaaminen asianmukaisesti.

4 Opiskeluhuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen ja nuoren kasvatuksesta. Koulu tukee kotien kasvatustehtävää ja vastaa oppilaan ja opiskelijan kasvatuksesta ja opetuksesta koulu yhteisön jäsenenä. Toimivan kodin ja koulun yhteistyön kautta huoltajat voivat osaltaan tukea lastensa tavoitteellista oppimista ja koulunkäyntiä. Vuorovaikutus kodin kanssa lisää opettajan oppilaantuntemusta ja auttaa häntä opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Yhteisvastuullisen kasvatuksen tavoitteena on edistää lasten ja nuorten oppimisen edellytyksiä, turvallisuutta ja hyvinvointia koulussa. Kodin ja koulun opiskeluhuollollista yhteistyötä toteutetaan sekä yhteisö- että yksilötasolla yhteistyössä oppilaiden, opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Yksittäistä oppilasta tai opiskelijaa koskevien tarvittavien oppilashuollollisten tukitoimien suunnittelussa tulee kuulla nuorta ja huoltajaa. Opiskeluhoitotyötä ohjaavat kaikkien osapuolien kunnioittaminen, luottamuksellisuus sekä eri osapuolien tietojensaantia ja salassapitoa koskevat säädökset.

Hyvän yhteistyön lähtökohtana on keskinäinen arvostus. Arvostukseen perustuvassa vuorovaikutuksessa opettajat, muut koulun työntekijät, huoltajat, oppilaat ja opiskelijat rakentavat yhteistä ymmärrystä lapsen hyvästä koulunkäynnistä ja oppimisesta. Kodin kanssa tehtävä yhteistyö muodostaa jatkumon, joka alkaa varhaiskasvatuksessa, etenee esiopetuksen kautta perusopetukseen ja jatkuu lukio- ja ammatillisessa koulutuksessa kodin ja oppilaitoksen yhteistyönä.

Yhteistyön päämäärä on oppimisen, terveen kasvun ja kehityksen tukeminen lapsen ja nuoren oppimispolun aikana. Tämä toteutuu sekä tukemalla yksittäistä oppilasta, että kehittämällä luokan ja koko koulun yhteisöllisyyttä. Vanhempien ja koulun hyvä yhteistyö mahdollistaa aikuisten keskinäisen sosiaalisen verkoston kehittymisen ja tukee yhteisen vastuun ottamista lapsen hyvästä arjesta. Aikuisten hyvä yhteistyö ja vuorovaikutus ovat myös mallina lapsille ja nuorille.

Koulun ja kodin yhteistyötä tehdään monin tavoin. Kodin ja koulun yhteistyöhön kuuluu myös aktiivinen tiedottaminen koulun asioista. Opettaja ja huoltajat voivat yhdessä neuvotella, miten yhteistyötä käytännössä tehdään ja miten tietoja vaihdetaan. Vanhempainillat, juhlat, avoimien ovien päivät ja yhteiset retket ovat tästä esimerkkejä. Omalla luokalla yhteistyömuotoja voivat olla vanhempien kokoukset ja keskustelutilaisuudet, nuoren opiskelun tavoitteita ja arviointia koskevat keskustelut, luokkatoimikunta sekä luokan omat juhlat ja retket. Kirjalliset tiedotteet esim. Wilmassa ja koulujen kotisivuilla, sähköpostiviestit, puhelinkeskustelut ja koulun virallinen some-viestintä ovat myös osa yhteistyötä.

Kun jokin asia koulutyössä askarruttaa, on ensimmäiseksi aina hyvä ottaa yhteys nuoren luokanvalvojaan, ryhmänohjaajaan tai kyseessä olevan oppiaineen opettajaan. Opiskeluhoito tekee yhteistyötä opettajien kanssa. Koulun rehtori vastaa koulun työstä ja opetuksen järjestäjä

koulujen toiminnasta. Myös aluehallintoviraston puoleen voi kääntyä, jos on tarpeen selvittää, onko toiminta säädösten mukaista.

5 Opiskeluhooltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Opetustoimen hallinnonalalla ei ole yleistä valtakunnallista valvontaorganisaatiota, vaan toiminnan laatu varmistetaan ennen kaikkea arvioinnin avulla. Arviointi on paitsi ulkopuolista arviointia, ennen kaikkea opetuksen- ja koulutuksenjärjestäjien oma-arviointia ja sen pohjalta tapahtuvaa omavalvontaa.

Yksityisissä oppilaitoksissa oppilas- ja opiskelijahuoltosuunnitelman arviointia koordinoi yksityiskoulujen yhteinen opiskeluhoollon ohjausryhmä. Ohjausryhmässä on nimetty omavalvonnan vastuuhenkilö. Oppilaitostasolla suunnitelman toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa opiskeluhooltoryhmä. Opiskeluhoollon suunnitelman mukaisen kokonaisuuden toteutumista arvioidaan tarkastelemalla palveluiden saatavuutta, tavoitavuutta ja vaikuttavuutta. Arvioinnin välineinä käytetään tilastoja, kyselyitä ja laadullista arviointia. Seurantatietoja hyödynnetään vuosittaisen toimintasuunnitelmatyön yhteydessä koulujen opiskeluhooltoryhmissä sekä johtoryhmissä. Yksityiset oppilaitokset tekevät myös yhteistyötä toiminnan laadun arvioinnissa.

Seuraavat suunnitelmat ovat erillisinä alla:

- a. *Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä*
- b. *Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa.*

Suunnitelma oppilaiden ja opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulutuksen järjestäjä on laatinut suunnitelman opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä koulussa.

(1) Kiusaamisen, seksuaalisen häirinnän ja häirinnän määrittäminen

Kiusaamista on opiskelijan joutuminen toistuvasti muiden opiskelijoiden kiusaamisen kohteeksi. Kiusaaminen voi olla joko tönimistä, lyömistä, nimittelyä, pilkkaamista tai yksin jättämistä, selän takana puhumista ja/tai ilmeilyä. Seksuaalinen häirintä on yksipuolista, ylivirtäytynyttä seksuaalista tai sukupuoleen kohdistuvaa käyttäytymistä. Häirinnällä voidaan tarkoittaa myös mm. syntyperään, uskontoon tai poliittiseen suuntautumiseen liittyvää kommentointia. Kiusaaminen voi tapahtua myös sosiaalisen median tai puhelimen välityksellä.

(2) Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen

Ennaltaehkäiseminen

- järjestyssäännöt ja muut yhteisesti sovitut säännöt
- tutor-toiminta
- ryhmäyttäminen ja yhteiset tapahtumat
- opiskelijoiden osallistaminen (opiskelijakunnan hallitus)
- valvonta välitunnilla ja ruokalassa
- säännölliset ilmapiirikartoitukset ja kouluterveyskysely
- moniammatillinen opiskelijahuoltotyö ja opiskeluterveydenhuolto

Kiusaamiseen, häirintään, väkivallan uhkatilanteisiin ja/tai väkivaltaan puuttuminen

Kiusaamistilanteen havainnut tai siitä tiedon saanut aikuinen keskustelelee asianosaisten kanssa ja on tarvittaessa yhteydessä lukion tukitiimiin, ryhmänohjaajaan ja alaikäisen opiskelijan huoltajaan.

- Tukitiimi selvittää jatkotoimenpiteiden tarpeen
- Väkivaltatilanteissa tai väkivallan uhkatilanteissa otetaan tarvittaessa yhteys terveyskeskukseen
- Kiusaamisen täyttäessä lainsäädännössä rikokselle asetetut tunnusmerkit sovelletaan mm. kunnianloukkaukseen, laittomaan uhkaukseen ja lievään pahoinpitelyyn liittyviä lainpykäläiä. Näissä tapauksissa koulun toimenpiteet eivät riitä, vaan koulu on yhteydessä poliisiin ja jos kyseessä on alaikäinen opiskelija, huoltajaan ja lastensuojeluun

- Tilannetta seurataan esim. asianosaisten kanssa keskustelemalla
- Jos kiusaaminen tai häirintä jatkuu, tapaus otetaan uudelleen käsittelyyn

(3) Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan käsittely yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla

Yhteisötaso

- toimintaohjeiden säännöllinen päivittäminen ja esillä pitäminen
- vanhempainillat
- teemapäivät ja vierailut
- koko koulua koskevien ongelmatilanteiden käsittely moniammatillisessa opiskeluhooltoryhmässä
- opiskelijoiden osallistaminen koulun yhteishengen ja turvallisuuden luomiseen opiskelijakunnan hallituksen kautta

Ryhmätaso

- ryhmäkohtaiset vanhempainillat
- kyselytulosten käsittely
- viikoittaiset ryhmänohjaustuokiot
- ryhmätykset
- oppiaineiden tunneilla
- tutor-toiminta
- opettajankokoukset

Yksilötaso

- Tarvittaessa opiskelija ohjataan keskustelemaan opiskeluhooltohenkilöstön kanssa esim. kuraattori, psykologi tai terveydenhoitaja
- Lisäksi opiskelija ohjataan tarvittaessa koulun ulkopuolelle, kuten nuorisopsykiatrian palveluihin, rikosuhripäivystykseen tai nuorten kriisipisteelle

(4) Tiedottaminen

Koulun johto tiedottaa vuosittain henkilöstöä opettajainkokouksessa, huoltajia vanhempainilloissa ja opiskelijoita lukuvuoden alussa. Päivitetty suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on koulun kotisivuilla.

(5) Seuranta ja arviointi

Tukitiimi päivittää suunnitelman vuosittain. Tukitiimi hyödyntää lukuvuoden aikana tehtyjä kyselyitä ja ilmapiirikartoituksia.

Kriisisuunnitelma

Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Kriisisuunnitelmalla tarkoitetaan varautumista koko yhteisöä tai sen jäseniä koskettaviin äkillisiin tilanteisiin. Koulullamme on erilliset suunnitelmat ja toimintaohjeet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän, päihteiden käytön sekä poissaolojen ehkäisemiseen, tunnistamiseen ja hoitamiseen.

Koulun kriisiryhmä

Kriisityön käytännön toteutus on kaikkien koulun aikuisten tehtävä. Koulun kriisiryhmä koordinoi ja ohjaa kriisityötä koulussa. Koulumme kriisiryhmä huolehtii koulun kriisivalmiuden ylläpitämisestä, kriisisuunnitelman säännöllisestä päivittämisestä sekä tarvittaessa täydentämisestä. Kriisin sattuessa kriisiryhmän vastuulla on kerätä tietoja tapahtuneesta ja päättää jatkotoimenpiteistä. Tarvittaessa koulun kriisiryhmä voi pyytää lisäapua yksityiskoulujen kriisityön tukiryhmältä (yhteyshenkilö Kati Kivisaari 045 7731312) tai muilta koulun ulkopuolisilta tahoilta.

Oulunkylän yhteiskoulun kriisiryhmän jäsenet:

Nimi	puhelin
Rehtori Mirva Lindström	09 7206 7333
Vararehtori Altti Pikkarainen	09 7206 7331
Apulaisrehtori Niina Ikonen	09 7206 7337
Apulaisrehtori Pia Sirkiä	09 7206 7329
Kuraattori Liisa Ståhle	09 7206 7338
Psykologi Pekka Holopainen	09 7206 7353

Terveydenhoitaja Anne Sorvari 050 3105632

Toimintamalleja eri kriisitilanteissa

Kriisityöskentelyn keskeisenä sisältönä on vaikeiden asioiden kohtaaminen elämään kuuluvina tapahtumina sekä tukea ymmärtämään ihmisten käyttäytymistä epänormaalissa tilanteessa. Traumaattisen kriisin kohtaaminen merkitsee sisäisen psyykkisen perusturvallisuuden järkkymistä. Tällöin tarvitaan tukea ja turvaa myös kriisin käsittelyn aloittamiseen ja elämän tasapainon saavuttamiseen.

1. Kriisitilanteessa se henkilö, joka on saanut tiedon tapahtuneesta, tiedottaa ensimmäisenä rehtorille tai rehtorin poissaollessa jollekin kriisiryhmän jäsenelle. Rehtorille tulisi kertoa: ketä tapaus koskee, mitä on tapahtunut ja mitä tapahtumasta tiedetään.
2. Rehtori kutsuu koolle kriisiryhmän.
3. Kriisiryhmä käy läpi, mitä on tapahtunut ja sopii jatkotoimista. Tiedottamisesta vastaa rehtori. Tapahtumista tehdään tarkka kirjallinen selonteko ja kirjataan ylös tulevat toimenpiteet ja tapahtumat. Tiedottaminen on välttämätöntä huhujen välttämiseksi.
4. Henkilökunta kutsutaan mahdollisimman pian yhteiseen tiedotustilaisuuteen ja sovitaan, ketkä tiedottavat luokissa. Yleensä tiedottaja on seuraavan oppitunnin opettaja ja/tai joku kriisiryhmän jäsen.
5. Tarvittaessa tiedotetaan koteihin ja mahdollisille muille tahoille.
6. Jälkipuinti käydään 2-3 vuorokauden sisällä. Usein luokanvalvoja ja/tai kriisiryhmän jäsen ja/tai ulkopuolinen kriisityöntekijä toimii vetäjänä luokissa.
7. Tarvittaessa asiaa käydään läpi vielä henkilökunnan kesken. Mahdollisesti käytetään ulkopuolista vetäjää.

Oppilaan/opiskelijan kuolema

Jos kuolema on tapahtunut koulussa tai koulumatkalla, rehtori on yhteydessä poliisiin tai lääkäriin, joiden tehtävänä on kuolinviestin vieminen omaisille henkilökohtaisesti. Mikäli kuolema tapahtuu oppilaan/opiskelijan vapaa-aikana, koulussa tiedon saanut henkilö informoi rehtoria. Tämän jälkeen rehtori on yhteydessä kuolleen oppilaan kotiin. Koulu lähettää kotiin surunvalittelukukat tai -adressin. Vanhempien kanssa sovitaan koulun toimenpiteistä ja oppilaiden/opiskelijoiden ja opettajien osallistumisesta hautajaisiin vanhempien toivomusta kunnioittaen.

Oppilaan tai opiskelijan kuolemaa ja sen aiheuttamaa surua käsitellään kuolleen oppilaan tai opiskelijan luokan tai ryhmän kanssa opettajan tai kriisiryhmän jäsenen johdolla. Kuolemasta on lupa kertoa oppilaille, kuolintavasta ei. Oppilaita autetaan purkamaan ajatuksiaan ja tunteitaan ja heille kerrotaan mahdollisista surureaktioista. Muiden luokkien tai ryhmien opettajat kertovat asiasta omille oppilailleen tai opiskelijoilleen. Myös opettajat tarvitsevat tukea. Työntekijöille ja oppilaille tai opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus osallistua psykologiseen jälkikäsitteilyyn (debriefing), jonka voi toteuttaa myös ulkopuolinen asiantuntija.

Tarvittaessa koteja tiedotetaan asiasta kirjeellä. Tarvittaessa voidaan myös järjestää vanhempainilta muutama päivä tapahtuneen jälkeen, koska vanhemmat voivat tarvita tukea lastensa auttamiseen. Koulussa voidaan järjestää muistotilaisuus, jonne voidaan kutsua kuolleen oppilaan tai opiskelijan ja hänen luokkansa tai ryhmänsä vanhemmat. Lisäksi voidaan järjestää

erilaisia surun käsittelyä helpottavia rituaaleja, kuten nostetaan lippu puolisalkoon, muistetaan kuollutta nuorta kirjein, runoin tai piirustuksin, asetetaan hänen pulpetilleen palava kynttilä, kukkia tai valokuva.

Opettajien on syytä seurata oppilaiden ja opiskelijoiden toipumista ja mahdollista tuen tarvetta sekä ohjata heitä tarvittavan avun piiriin.

Kriisitilanteissa tehdään yhteistyötä verkostojen kanssa esim. seurakunta.

Opettajan tai työntekijän kuolema

Rehtori on yhteydessä kuolleen omaisiin. Rehtori tai kriisiryhmän jäsen kertoo kuolleen opettajan luokalle tapahtuneesta. Muille luokille asian kertoo oma opettaja tai joku kriisiryhmän jäsenistä. Koulussa pidetään muistotilaisuus. Kodeille tiedotetaan asiasta kirjeitse tai vanhempainillassa. Koulu lähettää omaisille adressin tai kukkia. Rehtori sopii omaisten kanssa koulun työntekijöiden ja oppilaiden tai opiskelijoiden mahdollisesta osallistumisesta hautajaisiin. Kuolleen työntekijän työtovereille (ja tarvittaessa oppilaille tai opiskelijoille) voidaan järjestää psykologinen jälkipuinti, jonka voi toteuttaa myös ulkopuolinen asiantuntija.

Oppilaan/opiskelijan lähiomaisen kuolema

Koulussa tiedon saanut henkilö informoi rehtoria. Oppilaan/opiskelijan ja hänen perheensä kanssa sovitaan koulun toimenpiteistä. Kodin luvalla tiedotetaan asiasta oppilasta opettaville opettajille ja tarvittaessa muulle luokalle. Oppilaalle/opiskelijalle tarjotaan mahdollisuus keskustella aikuisen kanssa.

Oppilaan/opiskelijan vakava sairaus

Koulussa tiedon saanut henkilö kysyy luvan huoltajilta ja/tai oppilaalta/opiskelijalta informoida koulun henkilökuntaa ja luokan/ryhmän oppilaita/opiskelijoita. Sovitaan huoltajien ja nuoren kanssa mitä ja kenelle kerrotaan koulussa. Oppilaille/opiskelijoille annetaan mahdollisuus keskustella asiasta aikuisen kanssa ja heitä rohkaistaan pitämään yhteyttä sairastuneeseen nuoreen.

Itsemurha

Itsemurhan käsittely koulu yhteisössä on erityisen tärkeää, koska itsemurha saattaa toimia ongelmanratkaisumallina muille. Rehtori sopii kuolleen nuoren vanhempien kanssa koulun toimenpiteistä ja hautajaisiin osallistumisesta, vanhempien toivomuksia kunnioittaen. Asiallisella informaatiolla ja psyykkisellä tuella ehkäistään uusia itsemurhatapauksia. Opettaja ja joku kriisiryhmän jäsenistä käsittelevät asiaa kuolleen nuoren luokan tai ryhmän kanssa. Muiden luokkien tai ryhmien opettajat (tai joku kriisiryhmän jäsenistä) käsittelevät asiaa omien oppilaidensa tai opiskelijoidensa kanssa.

Jos itsemurha tapahtuu koulupäivän aikana, huolehditaan siitä, etteivät oppilaat/opiskelijat pääse tapahtumapaikalle tai poistuvat sieltä heti. Kutsutaan ambulanssi, poliisi ja koulun kriisiryhmä. Suruviestin kotiin vie poliisi tai lääkäri. Tämän jälkeen rehtori on yhteydessä kotiin.

Kuolleen ystäville ja luokalle tai ryhmälle tarjotaan mahdollisuus psykologiseen jälkikäsitteilyyn. Myös opettajille on hyvä järjestää oma jälkikäsitteilytilaisuus. Muistotilaisuus, rituaalit, omaisten muistaminen ja hautajaisiin osallistuminen toteutetaan kuten yleensä kuolemantapausten yhteydessä.

Itsemurhaa on aina syytä käsitellä oppilaiden ja opiskelijoiden kanssa. Erityisesti nuoren itsemurhalla on havaittu olevan mallivaikutusta muihin nuoriin. Erityisen tärkeää on korostaa sitä, ettei kenenkään tarvitse jäädä elämänongelmiensa kanssa yksin vaan apua on saatavilla. Nuoren itsemurhan jälkeen on tärkeää seurata tilannetta. Osa oppilaista tai opiskelijoista (myös opettajista) voi muutamien kuukausien ajan itsemurhan jälkeenkin tarvita tukitoimia, esimerkiksi asiantuntijan vetämiä yksilö- tai ryhmäkeskusteluja. Itsemurhan mallivaikutuksen vuoksi myös lähikoulujen rehtoreita olisi hyvä informoida nuoren tekemästä itsemurhasta.

Itsemurhan uhka

Itsemurhan uhasta tiedon saanut henkilö informoi kriisiryhmää. Kriisiryhmän jäsen ja/tai tiedon saanut henkilö ottavat asian puheeksi nuoren kanssa ja arvioivat nuoren välittömän avun tarvetta. He ottavat yhteyttä kotiin ja tarvittaessa ensiapuun tai päivystykseen. Nuorelle tarjotaan opiskeluhuollollinen tai koulun ulkopuolinen tuki.

Vakava väkivalta tai sen uhka

Jos väkivallan tekijänä on oppilas tai opiskelija, väkivaltatilanteen huomannut aikuinen puuttuu tilanteeseen välittömästi, kehottaa lopettamaan väkivallan ja yrittää estää sen jatkumisen. Mahdollisuuksien mukaan haetaan apua koulun toisilta työntekijöiltä ja pyydetään toinen aikuinen paikalle. Tarvittaessa oppilas/opiskelija voidaan poistaa luokasta ja rehtori voi evätä oppilaalta/opiskelijalta koulunkäyntioikeuden loppupäiväksi tai pidemmäksi ajaksi. Tilanteessa mukana ollut aikuinen kirjoittaa muistion tapahtuneista. Väkivaltatilanteesta ilmoitetaan rehtorille, joka tarvittaessa soittaa poliisin ja mahdollisesti myös ambulanssin paikalle. Lisäksi voidaan ottaa yhteyttä työsuojeluvaltuutettuun. Vanhemmille ilmoitetaan aina tapahtuneesta. Tarvittaessa hankitaan lääkärintodistus ja tehdään rikosilmoitus poliisille tai lastensuojeluilmoitus.

Jos kyseessä on oppilaiden tai opiskelijoiden keskinäinen väkivalta, asian käsittelyä jatketaan koulussa myöhemmin asianosaisten kesken. Väkivaltatilanteen luonteesta ja vakavuudesta riippuu, käsitelläänkö sitä koulussa muidenkin oppilaiden/opiskelijoiden kanssa.

Mikäli väkivallan tekijänä on opettaja tai muu koulun työntekijä, rehtorin on puututtava asiaan välittömästi. Tapahtumien kulku on selvitettävä haastattelemalla sekä oppilaita/opiskelijoita että työntekijää. Myös vanhempien näkemyksiä on kuultava. Työntekijän mahdollisuudet jatkaa koulussa selvitetään.

Jos väkivallan tekijänä on koulun ulkopuolinen aikuinen, huolehditaan oppilaiden/opiskelijoiden turvallisuudesta. Tapahtuneesta tai uhasta ilmoitetaan rehtorille, joka tiedottaa muita koulussa olevia ja tarvittaessa soittaa poliisin ja mahdollisesti myös ambulanssin paikalle.

Onnettomuus tai tapaturma

Ensimmäisenä onnettomuuspaikalle saapunut aikuinen arvioi, mitä on tapahtunut ja minkälaista apua tarvitaan. Huolehditaan oppilaat/opiskelijat mahdollisimman nopeasti pois tapahtumapaikalta. Tarvittaessa soitetaan yleiseen hätänumeroon ja tehdään hätäilmoitus. Hätäilmoitusta tehtäessä kerrotaan, mitä on tapahtunut, missä paikassa ja osoitteessa ja vastataan esitettyihin kysymyksiin (potilaan vointi, tarkemmat tiedot, hälyttäjän nimi ym.). Puhelua ei saa katkaista ennen kuin siihen annetaan lupa. Ilmoitetaan rehtorille avun saannista ja saaduista ohjeista. Ilmoitetaan tapahtuneesta myös kouluterveydenhoitajalle.

Tulipalo, säteilyvaara

Koulullamme on erillinen palo- ja pelastussuunnitelma.

Pommiuhka

Pommiuhasta ilmoitetaan välittömästi rehtorille, joka tekee ilmoituksen poliisille. Oppilaat/opiskelijat ja työntekijät ohjataan ulos koulurakennuksesta. Toimitaan poliisin antamien ohjeiden mukaan. Pommiuhkauksiin on aina suhtauduttava vakavasti.

Vakava paikallinen, valtakunnallinen tai ulkomailla tapahtunut onnettomuus tai kriisi

Kriisiryhmä kartoittaa tilanteen ja sopii toimenpiteistä. Toimintatavassa otetaan huomioon valtakunnallinen ohjeistus.

Tartuntatautien ehkäisy

Kouluun ei saa tulla sairaana. Noudatamme muiden viranomaisten antamia ohjeita ja huomioimme tartuntariskin torjumiseen tähtäävät toimenpiteet.

Turvallisuusasiat, kuten opetusjärjestelyt ja niihin liittyvät hygienia- ja suojaustoimenpiteet, suunnitellaan huolellisesti. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös psykologiseen turvallisuuteen liittyvät asiat niin oppilaiden, huoltajien kuin henkilöstönkin näkökulmasta.

Toimenpiteiden suunnittelussa tehdään yhteistyötä opiskeluhuollon palvelujen asiantuntijoiden sekä tarvittavilta osin terveydenhuollon viranomaisten kanssa.

Tiedottamisessa on tärkeää korostaa, että hygieniavaatimusten ja niiden noudattamiseen liittyvien opetusjärjestelyjen avulla lähiopetukseen osallistuminen on kaikille koulussa oleville turvallista.

Tiedottaminen kriisitilanteissa

Rehtori tiedottaa opettajakuntaa ja muuta koulun henkilökuntaa yhteisessä tilaisuudessa, jossa käydään läpi tapahtunut ja sovitaan jatkotoimenpiteistä. Sovitaan myös siitä, ketkä tiedottavat koteja ja siitä, miten asiaa käsitellään koulussa oppilaiden ja opiskelijoiden kanssa.

Tiedottamisesta koulun ulkopuolelle vastaa rehtori. Asiallisen ja faktoihin perustuvan tiedottamisen avulla koulu voi estää väärin tietojen leviämisen. Rehtori päättää lehdistön toiminnasta koulun alueella.

Kriisitilanteiden jälkihoito ja arviointi

Kriisitilanteet voivat vaikuttaa koko kouluyhteisön toimintakykyyn ja psyykkiseen hyvinvointiin pitkäkestoisesti. Tilannetta tulee seurata ja oireilevia ohjataan tarvittaessa avun piiriin.

Kriisiryhmän tulee arvioida kriisisuunnitelman toimivuutta säännöllisesti ja etenkin kriisitilanteiden jälkeen ja tehdä siihen tarvittavat muutokset.

Kriisisuunnitelmaan perehtyminen

Koulun opettajilla ja muulla henkilökunnalla on velvollisuus perehtyä koulun kriisisuunnitelmaan. Huoltajia tiedotetaan suunnitelmasta vanhempainilloissa ja he voivat tutustua suunnitelmaan koulun nettisivuilla. Luokanvalvojat ja ryhmänohjaajat tiedottavat oppilaita ja opiskelijoita luokanvalvojan varteilla ja ryhmänohjaustuokioissa.

4.4. Kurinpitotoimet

Lukiolain (714/2018) 40 §:n 1 momentin mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulutuksen järjestäjän tulee suojata opiskelijaa kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Lukiolain 30 §:n 2 momentin mukaan opiskelijan on käyttyädyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä (lukiolaki 714/2018, 30 § 2 mom, muutettu lailla 165/2022). Lukioyhteisön yhteistyö ja erilaiset pedagogiset ratkaisut luovat edellytyksiä hyvän työrauhan rakentumiselle. Lukiokoulutuksen järjestäjällä on oikeus käyttää myös lukiolain mukaisia kurinpitotoimia (lukiolaki 714/2018, 41 § 1 mom, muutettu lailla 165/2022).

Lukiolain 40 §:n 3 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän tulee paikallisen opetussuunnitelman yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kurinpitotoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Opetushallitus antaa määräykset suunnitelman laatimisesta lukion opetussuunnitelman perusteissa. Suunnitelman tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös lukion järjestyssääntöjen toteutumista.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain lainmukaisia keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Toimien käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla oikeassa suhteessa tekoon, eikä niitä saa käyttää asiaan kuulumattomassa tarkoituksessa, kuten kostamis- tai loukkaamistarkoituksessa. Koulutuksen järjestäjän tulee kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon myös teon laatu sekä opiskelijan ikä ja kehitystaso. Opiskelijaa ja huoltajaa on kuultava ennen kurinpitotoimesta päättämistä. (lukiolaki 714/2018, 42 § 1 mom, muutettu lailla 165/2022)

Laissa säädetyt kurinpitotoimet:

- *Opetusta häiritsevä opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta*
- *Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Opetuksen epäämisen aikana opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa.*
- *Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus.*
- *Jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi, sekä erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi. Oppivelvollinen voidaan erottaa oppilaitoksesta enintään kolmeksi kuukaudeksi.*

Oulunkylän yhteiskoulu

Lukio

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Yleistä

Viittaamme tässä suunnitelmassa hallinto-, lukio-, oppivelvollisuuslakeihin ja koulun järjestyssääntöihin.

Opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Opiskelijan on käyttäytyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä (Lukiolaki 714/2018, 30§).

Menettelytavan tulee olla hyvän hallintotavan mukainen. Kurinpitotoimia käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Hallintolaissa säädetyt oikeusperiaatteet määrittelevät kurinpitokeinojen käyttämiseen liittyviä menettelytapoja seuraavasti:

- Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan opiskelijoita kohdellaan tasa-arvoisesti. Tämä tarkoittaa johdonmukaista toimintatapaa, joka ei syrji tai suosi opiskelijaa hänen henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella.
- Tarkoitussidonnaisuuden periaatteen mukaan toimivaltaa, kuten kurinpitokeinoja, voidaan käyttää vain lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Tämä tarkoittaa sitä, että kurinpitokeinoja voidaan käyttää tilanteissa, joissa opiskelija rikkoo lakia tai lukion järjestyssääntöjä.
- Objektiveettiperiaatteen mukaan toimivaltaa tulee käyttää asiallisesti ja puolueettomasti. Tämä tarkoittaa sitä, että kurinpitotoimien on perustuttava objektiivisiin syihin.
- Suhteellisuusperiaatteen mukaan kurinpitokeinojen tulee olla oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.
- Luottamuksensuojaperiaatteen mukaan opiskelijan tulee voida luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen. Tällä suunnitelmalla pyritään varmistamaan koulun toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu kurinpitotapauksissa. Kurinpitokeinoihin / ojentamiskeinoihin turvaudutaan, jos opiskelija ei noudata lakia, koulun järjestyssääntöjä tai käyttäytyy sopimattomasti koulussa, sen lähiympäristössä sekä koulunkäyntiin välittömästi liittyvissä tilaisuuksissa. Alla on kuvattu tarkemmin ko. tilanteita:

Rike- ja häiriötilanteet

1. Koulun järjestyssääntöjen rikkominen
2. Sopimaton käytös: epäasiallinen kielenkäyttö, työrauhan häirintä, kohtelee muita opiskelijoita tai henkilökuntaa epäasiallisesti, epäasiallinen some-käyttäytyminen, seksuaalinen häirintä
3. Vilpillinen menettely tai plagiointi
4. Toisen tai koulun omaisuuden vahingoittaminen tai anastaminen
5. Päihteiden (tupakkatuotteet, huumausaineet ja alkoholi) käyttö/hallussapito sekä päihtyneenä esiintyminen koulualueilla tai koulun tilaisuuksissa
6. Kiusaaminen, syrjiminen tai väkivalta (henkinen ja fyysinen)
7. Asiakirjaväärennös
8. Koulun oppilaita, opiskelijoita, henkilökuntaa tai koulurakennusta koskeva uhkaus
9. Vaarallisten esineiden tai aineiden hallussapito
10. Muut mahdolliset häiriötilanteet

Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismvastuut ja työnjako

Yksittäisessä, lievässä rike- ja häiriötilanteessa aineenopettaja tai ryhmänohjaaja käyvät opiskelijan kanssa kasvatuksellisen keskustelun. Opiskelijalle annetaan mahdollisuus tuoda esille kantansa ja mahdollisuus muuttaa toimintaansa ilman vakavampia seuraamuksia. Asiasta ilmoitetaan myös alaikäisen huoltajalle tilanteen niin vaatiessa.

Jos yllä mainittu tilanne toistuu tai yksittäinen rike on lievää suurempi, rehtori järjestää kasvatuksellisen keskustelun opiskelijan kanssa ja voi antaa opiskelijalle myös suullisen huomautuksen. Nämä eivät ole kurinpitorangeistuksia.

Oppitunnin opettaja voi määrätä opetusta häiritsevän opiskelijan poistumaan luokasta tai tilasta, jossa opetusta järjestetään, oppitunnin jäljellä olevaksi ajaksi. Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa häiritsevä opiskelija koulun muusta tilaisuudesta. Asiasta ilmoitetaan alle 18-vuotiaan huoltajalle ja toimenpide kirjataan Wilmaan.

Rehtorilla on oikeus päättää opetuksen epäämisestä enintään kolmen työpäivän ajaksi, mikäli tilanne vakavuudessaan sitä edellyttää. Tilanteessa ollut opettaja ja rehtori keskustelevat opiskelijan kanssa ja hankkivat muun tarpeellisen selvityksen ennen opetuksen epäämistä. Oppitunnilta tai koulun tilaisuudesta poistaminen ja opetuksen epääminen kirjataan Wilmaan sekä ilmoitetaan alle 18- vuotiaan huoltajalle. Opiskelijalle tarjotaan mahdollisuus keskustella opiskeluhuollon ammattihenkilön kanssa. Opiskelijalle tehdään myös suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

Kurinpitokeinot

Rehtori voi tehdä päätöksen kirjallisen varoituksen antamisesta, mikäli tilanne niin vaatii.

E erityisen vakavissa tilanteissa tai mikäli epäasiallinen käytös jatkuu kirjallisen varoituksen saamisen jälkeen opiskelija voidaan erottaa määräajaksi, enintään vuodeksi. Oppivelvollinen voidaan erottaa korkeintaan kolmen kuukauden ajaksi. Oulunkylän yhteiskoulussa erottamisesta päättää johtokunta.

Ennen kirjalliseen varoitukseen tai määräaikaan erottamiseen liittyvää päätöstä on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko, laiminlyönti tai siihen liittyvä seikka, kuultava opiskelijaa ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Kirjallisen varoituksen, määräaikaan erottamisen (tai opetuksesta pidättämisen rikostutinnan ajaksi) ollessa kyseessä alaikäisen huoltajalle varataan tilaisuus tulla kuulluksi puhelimitse, Wilman kautta tai sovitusti lähitapaamisena. Opiskelija ohjataan tarvittaessa opiskeluhuollon ammattihenkilöiden puoleen. Kurinpitorangeistukset kirjataan Wilmaan. Vakavissa tapauksissa ollaan aina yhteydessä lastensuojeluun (alle 18-vuotiaan osalta) ja / tai poliisiin.

Suunnitelma opiskelijan tukemisesta (opetuksen epääminen ja määräaikaan erottaminen)

Opiskelijalle tehdään suunnitelma tuesta kurinpitotilanteissa, joissa häneltä on evätty opetus. Suunnitelmat tehdään epäämisen ajaksi ja palattaessa takaisin opetukseen. Suunnitelmat tehdään moniammatillisena yhteistyönä (ko. aineenopettajat, ryhmänohjaaja, opinto-ohjaaja, tarvittaessa vararehtori ja erityisopettaja) opiskelijaa ja alaikäisen huoltajaa kuullen. Opetuksen epäämisen ajaksi rehtori ottaa yhteyttä yhdessä opiskelijan kanssa opiskelijahuollon ammattihenkilöihin tarvittavan tuen saamiseksi. Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, rehtori antaa tiedon opiskelijalle tästä mahdollisuudesta.

Kun opiskelija palaa opetukseen, opiskelijan ryhmänohjaaja ja kyseisen jakson aineenopettajat tekevät yhdessä paluusuunnitelman opetukseen. Tarvittaessa otetaan mukaan opinto-ohjaaja ja / tai opiskeluhuollon ammattihenkilöitä.

Koulumme huolehtii omana koulutuksen järjestäjänä oppivelvollisuuden suorittamisesta opiskeluoikeuden määräaikaisen menettämisen aikana. Tällöin laaditaan suunnitelma erottamisen ajaksi ja opetukseen palaamisesta. Oppivelvollisen tulee suunnitelman mukaisesti edistää opintojaan itsenäisesti tai koulun käyttämässä etäopetusympäristössä. Opiskelijan ryhmänohjaaja ja opinto-ohjaaja seuraavat opintojen edistymistä ja tukevat opiskelijaa tässä tarvittaessa. Samoin hänelle tarjotaan opiskeluhuollon ammattihenkilöiden tukea.

Ylioppilaskokeessa havaittu järjestyksen rikkominen ja vilpillinen menettely käsitellään YTL:n antamien ohjeiden mukaan. Noudatetaan lakia ylioppilastutkinnosta 502/2019, 15 §.

Suunnitelmasta tiedottaminen ja siihen perehdyttäminen

Koulun henkilöstöä, opiskelijoita ja huoltajia tiedotetaan vuosittain Oulunkylän yhteiskoulun LOPS:iin sisältyvästä suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja niiden sisällöistä. Henkilöstö käy läpi suunnitelman ja järjestyssäännöt jokaisen lukuvuoden alussa suunnittelupäivien aikana. Ryhmänohjaaja käy edellä mainitut asiat läpi opiskelijoiden kanssa lukuvuoden alussa. Suunnitelma on luettavissa koulun kotisivuilta ja on osa lukion opetussuunnitelmaa.

Seuranta ja vaikuttavuus

Suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa. Sen toimivuutta ja vaikuttavuutta arvioidaan vuosittain yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä ja opiskelijakunnan hallituksen kokouksessa. Tarvittaessa arvioinnin tulokset kirjataan koulun laatukäsikirjaan.

4.4.1. Kurinpitotoimien käyttämistä ja menettelyjä koskevan suunnitelman sisältö

Koulutuksen järjestäjä laatii suunnitelman kurinpitotoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista yhteistyössä lukion henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Ennen suunnitelman hyväksymistä tai sen päivittämistä koulutuksen järjestäjän tulee kuulla opiskelijakuntaa ja lukion henkilöstöä sekä varata lukion kaikille opiskelijoille mahdollisuus ilmaista mielipiteensä siitä. Yhteistyö opiskelijoiden huoltajien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja muiden tarvittavien viranomaistahojen kanssa tukee suunnitelman laatimista ja toteuttamista.

Suunnitelman kurinpitotoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista tulee sisältää seuraavat asiakokonaisuudet:

- *menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämistä vastaavat, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt*
- *suunnitelman tekeminen opiskelijan tuesta opetuksen epäämistilanteissa epäämisen aikana ja opetukseen palatessa (lukiolaki 714/2018, 41 § 3 mom, muutettu lailla 165/2022)*
- *periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitotoimia käytettäessä*
- *henkilökunnan perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä*
- *suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitotoimista tiedottaminen eri tahoille*
- *yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa*

- menettelytavat suunnitelman seurantaan sekä sen toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten.

Suunnitelma voi sisältyä paikalliseen opetussuunnitelmaan, tai se voi olla erillinen.

4.5. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä kysymyksiä

Kaikkien opiskelijoiden opetuksessa noudatetaan yhteisiä, lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisia tavoitteita ja periaatteita. Opiskelijan kielelliset valmiudet sekä kulttuuritausta otetaan lukio-opetuksessa huomioon. Jokaisen opiskelijan kieli- ja kulttuuri-identiteettejä tuetaan monipuolisesti. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään ja kunnioittamaan perustuslain mukaista oikeutta jokaisen omaan kieleen ja kulttuuriin. Opiskelijaa ohjataan tiedostamaan omat kielelliset ja kulttuuriset oikeutensa eri tilanteissa.

Tavoitteena on ohjata kaikkia opiskelijoita arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä edistää kaksi- ja monikielisyttä ja siten vahvistaa jokaisen opiskelijan kielellistä tietoisuutta ja metakielellisiä taitoja. Lukio-opiskeluun voi sisältyä monikielisiä opetustilanteita.

Lukiokoulutuksessa oppilaitoksen opetuskieli on joko suomi tai ruotsi. Opetuskielenä voi olla myös saame, romani tai viittomakieli. Lisäksi osa opetuksesta voidaan lukiolain (714/2018) 14 §:n 1 momentin mukaisesti antaa muulla kuin edellä mainitulla opiskelijan omalla kielellä. Paikalliseen opetussuunnitelmaan tulee tällöin kirjata, missä oppiaineissa, minkä verran ja millä tavoin edellä mainittuja kieliä käytetään opetuksessa tai opiskelussa.

Saamelaiset ja saamenkieliset

Saamelaisopiskelijoiden opetuksessa otetaan huomioon, että saamelaiset ovat alkuperäiskansa, jolla on oma kieli ja kulttuuri. Saamelaisopiskelijoiden lukio-opetuksen erityisenä tavoitteena on, että nuoret voivat kasvaa omaan kieleensä, kulttuuriinsa ja yhteisönsä sekä rakentaa omaa identiteettiään. Lukio-opetus voi tukea myös menetetyt alkuperäiskielen uudelleen oppimista ja kielen elvyttämistä. Lukio-opetus edistää oman historian, kulttuurin ja usean valtion alueelle ulottuvan saamelaisyhteisön tuntemusta sekä tietoisuutta saamelaisista yhtenä maailman alkuperäiskansoista ja antaa mahdollisuuksia perinteisen tiedon oppimiseen. Lukio-opetus edistää opiskelijoiden mahdollisuuksia saamen kielen ja saamenkielisiin korkea-asteen opintoihin Suomessa ja naapurimaissa.

Suomessa puhuttuja saamen kieliä – inarinsaamea, koltansaamea ja pohjoissaamea – voidaan opettaa lukiossa lukiolain (714/2018) 15 §:n mukaan äidinkielen ja kirjallisuuden oppimääränä. Saamen kieltä voidaan opettaa myös vieraan kielen eripituisina oppimäärinä tai lukiokoulutusta täydentävänä opetuksena. Saamen kieltä voidaan opettaa äidinkielen ja kirjallisuuden oppimääränä, vaikka lukio ei antaisikaan opetusta saamen kielellä. Saamea äidinkielenä opiskeleville opiskelijoille opetetaan suomen kieltä tai ruotsin kieltä joko erillisen saamenkielisille tarkoitetun oppimäärän tai suomen kieli ja kirjallisuus- tai ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan. Saamelaisille opiskelijoille, joilla ei ole ollut mahdollisuutta oppia saamea omassa ympäristössään, voidaan tarjota saame vieraana kielenä -opetusta. Opetusta voidaan järjestää myös yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa ja etäopetuksena.

Saamen kieli voi olla lukio-opetuksen opetuskieli, ja perusopetuksessa saamenkielistä opetusta saaneille opiskelijoille pyritään turvaamaan saamenkielisen opetuksen jatkuminen myös lukiossa. Saamenkielisen opetuksen erityisenä tavoitteena on opiskelijoiden tukeminen heidän kasvamisessaan kaksikielisyteen. Opetus tukee myös saamelaisten yhdenvertaisia opiskelu- ja toimintamahdollisuuksia sekä saamen- että suomenkielisessä yhteisössä. Saamenkielisessä opetuksessa eri oppiaineiden opetus ja opiskelu tukevat saamen kielen taitojen kehittymistä. Saamenkielisessä opetuksessa noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteita ottaen huomioon saamelaisen kulttuurin erityispiirteitä. Opetuksessa painotetaan saamelaisten oman

historian sekä saamelaisyhteisön perinteisten elinkeinojen, perinteisen tiedon, saamelaisalueen luonnon sekä saamelaisen musiikki-, kertoma- ja käsityöperinteen tuntemusta. Opetuksen resursseina käytetään lähiympäristöä, sukuyhteisöä, saamenkielistä mediaa ja aktiivisia yhteyksiä muille saamelaisalueille.

Saamen opiskelijoita on tiedotettava heidän oikeuksistaan ylioppilastutkinnossa.

Romanit

Romaniopiskelijoiden opetuksessa tulee ottaa huomioon Suomen romanien asema etnisenä ja kulttuurisena vähemmistönä. Lukio-opiskelun erityisenä tavoitteena on, että nuoret voivat kasvaa omaan kieleensä, kulttuuriinsa ja yhteisönsä sekä rakentaa yhteiskunnallista osallisuuttaan ja omaa identiteettiään. Tavoitteena on lisäksi edistää romaniopiskelijoiden siirtymistä jatko-opintoihin.

Romanikieltä voidaan opettaa lukiossa lukiolain (714/2018) 15 §:n mukaisesti äidinkielen ja kirjallisuuden oppimääränä. Romanikieltä voidaan opettaa myös lukiokoulutusta täydentävänä opetuksena. Romanikielen lukio-opetus edistää opiskelijoiden mahdollisuuksia sekä kielen elvyttämiseen että romanikielen korkea-asteen opintoihin. Romanikielen opetus lukiossa vahvistaa romaniopiskelijoiden identiteettiä ja antaa heille mahdollisuuksia käyttää kieltään ja ilmaista itseään siten, että huomioidaan heidän kotoaan, yhteisöstään ja perusopetuksesta saamansa taidot ja tiedot sekä heidän oma halunsa ilmaista identiteettiään. Opetus edistää romaniopiskelijoiden oman historian ja kielen tuntemusta sekä tietoisuutta romaneista Suomessa ja muissa maissa. Romanikielen opetusta voidaan järjestää myös yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa ja etäopetuksena. Opiskelussa voidaan hyödyntää lähiympäristöä, romaniyhteisöä ja romanikielistä mediaa.

Viittomakieliset

Viittomakielisten lukiokoulutuksen erityisenä tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden viittomakielistä identiteettiä sekä opettaa heitä arvostamaan omaa kieltään ja kulttuuriaan tasa-arvoisena enemmistökielen ja #kulttuurin rinnalla. Viittomakieltä käyttävät opiskelijat voivat olla kuuroja, huonokuuloisia tai kuulevia.

Viittomakielisten opetuksessa ja opiskelussa noudatetaan lukion yleisiä kasvatus- ja oppimistavoitteita soveltaen niitä viittomakieliseen kulttuuriin ja viestintään. Opetuskielenä voi olla suomalainen tai suomenruotsalainen viittomakieli, jolloin suomea tai ruotsia käytetään luku- ja kirjoituskielenä. Viittomakieliä tai niistä johdettuja kommunikaatiomenetelmiä voidaan käyttää myös suomen- tai ruotsinkielisen opetuksen rinnalla. Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään viittomakielisiä tulkki- ja yhteiskuntapalveluja. Tavoitteena on myös viittomakielisestä kulttuurista ja toimintatavoista poikkeavan äänimaailman sekä kuulevien kulttuurin ja toimintatapojen tiedostaminen ja oppiminen niin, että joustava toimiminen kahden tai useamman kulttuurin piirissä on mahdollista. Viittomakieltä voidaan opettaa äidinkielen ja kirjallisuuden oppimääränä, vaikka lukio ei antaisikaan opetusta viittomakielellä. Viittomakieltä äidinkielenä opiskeleville opiskelijoille opetetaan suomen tai ruotsin kieltä joko erillisen viittomakielisille tarkoitetun oppimäärän mukaan tai suomen kieli ja kirjallisuus- tai ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan.

Koska suomalainen viittomakieli ja suomenruotsalainen viittomakieli ovat vähemmistökieliä, opetuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota mahdollisimman rikkaan viittomakielisen opiskeluympäristön luomiseen. Viittomakielestä ei ole olemassa yleisesti käytössä olevaa kirjoitusjärjestelmää, joten henkilökohtaisen kielellisen vuorovaikutuksen merkitys korostuu. Opetuksessa hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia viittomakieliseen viestintään ja tiedonsaantiin. Opetusta voidaan järjestää myös yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa ja etäopetuksena.

Viittomakielisiä opiskelijoita on tiedotettava heidän oikeuksistaan ylioppilastutkinnossa.

Muut monikieliset opiskelijat

Muiden monikielisten opiskelijoiden opetuksessa ja opiskelussa noudatetaan yhteisiä, lukion opetussuunnitelman perusteiden ja paikallisen opetussuunnitelman mukaisia tavoitteita ja periaatteita huomioiden opiskelijoiden taustat ja lähtökohdat, kuten suomen/ruotsin kielen taito, äidinkieli, suomalaisen lukiokoulutuksen ja opiskelukulttuurin tuntemus sekä aikaisempi koulunkäynti. Opetus ja opiskelu lukiossa tukevat opiskelijan opetuskielen hallintaa, monikielistä identiteettiä, oman kieli- ja kulttuuritaustan arvostusta sekä kasvua kulttuurisesti monimuotoisen yhteiskunnan aktiiviseksi ja tasapainoiseksi jäseneksi.

Opiskelijalle, jonka äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame, voidaan opettaa äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus #oppimäärä on opiskelijalle tarkoituksenmukainen, mikäli hänen suomen tai ruotsin kielen peruskielitaidossaan on puutteita jollakin kielitaidon osa-alueella, jolloin opiskelijan suomen/ruotsin kielen taito ei anna riittäviä edellytyksiä suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun. Opiskelijan omaa äidinkieltä voidaan opettaa lukiokoulutusta täydentävänä opetuksena. Opiskelijan omaa äidinkieltä voidaan myös opettaa äidinkieli ja kirjallisuus -oppimääränä lukiolain (714/2018) 15 §:n mukaan. Koulutuksen järjestäjä päättää, miten suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus #opetus, omakielinen opetus ja opiskelijan oman äidinkielen opetus järjestetään ja milloin sitä on tarkoituksenmukaista toteuttaa useiden oppilaitosten yhteistyönä.

Opiskelijoita on informoitava heidän opiskelumahdollisuuksistaan ja tukijärjestelyistä lukiossa sekä heidän oikeuksistaan ylioppilastutkinnossa.

Jos opiskelija on suorittanut lukiokoulutuksen opintoja maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävässä lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa, ne voidaan lukea hyväksi lukio-opintoihin.

Oulunkylän yhteiskoulussa suomi toisena kielenä -opiskelija osallistuu äidinkielen ja kirjallisuuden opintojaksojen oppitunneille. Opiskelija kuitenkin suorittaa arvioitavina töinä S2-yo-koetta vastaavia tehtäviä. Myös kirjallisuuden lukemisen määrässä on huomioitu S2-status. Opiskelijalle tarjotaan mahdollisuus yo-kokeeseen valmentavaan preppauskurssiin.

S2-opiskelijalla on kielitaidon tason perustella mahdollisesti oikeus erityisjärjestelyihin opintojensa aikana, esimerkiksi lisäaikaan arviointiviikon kokeissa. Lukion erityisopettaja ottaa yhteyttä opiskelijaan ja kartoittaa mahdollisten tukitoimien tarvetta heti opintojen alkaessa. Tukitoimet suunnitellaan yksilöllisesti opiskelijan kanssa. Ylioppilaskirjoituksiin on myös mahdollista saada erityisjärjestelyjä vieraskielisyyspisteiden perusteella. Vieraskielisyys selvitys tehdään toisen vuoden keväällä.

5. Opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi

5.1. Arvioinnin tavoitteet ja tehtävät lukiokoulutuksessa

Opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä tulee arvioida monipuolisesti. Opiskelijan arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin. Opiskelijalla on oikeus saada tieto arvioinnissa käytettävistä arviointiperusteista ja niiden soveltamisesta häneen. Opiskelijalle on lukio-opintojen aikana annettava mahdollisuus itsearviointiin. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 1 mom.)

Arviointi on aina sidoksissa tavoitteisiin ja kulloiseenkin tilanteeseen. Lukiokoulutuksessa arvioinnilla on kaksi keskeistä tehtävää:

- 1. Oppimisen tukeminen ja ohjaaminen. Tätä tehtävää toteuttaa opintojakson aikana annettava palaute, formatiivinen arviointi. Palautteella kuvataan opiskelijan edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Se on tärkeä osa opiskelijan ja opettajan vuorovaikutusta. Opintojakson aikainen palaute sekä lukio-opintojen aikainen, opettajan tuella tehty itsearviointi ja vertaisarviointi auttavat opiskelijaa ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan, korjaamaan virheitään ja kehittämään työskentelyään niin, että oppimiselle asetetut tavoitteet voivat toteutua.*
- 2. Osaamiselle ja oppimiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen näkyväksi tekeminen. Tätä tehtävää toteuttaa osaamisen ja opitun arviointi, summatiivinen arviointi. Osaamisen arviointi perustuu todennettuun näyttöön siitä, kuinka hyvin ja missä määrin opiskelija on saavuttanut opintojaksolle asetetut tavoitteet. Opintojakson arvosana määräytyy oppiaineen tavoitteiden, keskeisten sisältöjen, oppiaineessa määriteltyjen laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden sekä arviointiperusteiden mukaan.*

Sekä formatiiviseen että summatiiviseen arviointiin kuuluu opiskelijan työskentelyn arviointi, joka perustuu oppiaineissa määriteltyihin työskentelyn tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen.

Arvioinnin tulee olla monipuolista ja tarkoituksenmukaisin menetelmin toteutettua. Opiskelijalla on oltava opintojakson aikana erilaisia mahdollisuuksia, tilaisuuksia ja tapoja osoittaa oppimistaan ja osaamistaan. Arvioinnilla saatu tieto auttaa opettajia suuntaamaan opetustaan opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti.

Yleisten arviointiperusteiden lisäksi kunkin opintojakson tavoitteet ja arviointiperusteet on selvitettävä opiskelijalle opintojakson alussa, jolloin niistä keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja tuetaan heidän opintojensa suunnittelua. Opiskelijan tulee saada tietää, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen edistymistään arvioidaan. Arviointiperusteilla parannetaan arvioinnin läpinäkyvyyttä.

Arvioinnin tavoitteet ja tehtävät kiteytyvät lukion arviointikulttuurissa, joka on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria. Arviointikulttuurilla tarkoitetaan niitä arvoja, normeja ja käytänteitä, joita sovelletaan yhteisessä arviointityöskentelyssä. Arviointikulttuurin näkyväksi tekeminen ja kehittäminen edellyttävät, että lukiossa on kirjattu yhtenäisiä arviointiin liittyviä periaatteita ja käytänteitä, joiden toteutumista seurataan.

Oulunkylän yhteiskoulun toiminta-ajatus toimii myös arviointikulttuurin perustana. ”Oulunkylän yhteiskoulu on innostava ja kannustava yhteisö, jossa painotetaan laajaa sivistystä, luovuutta ja yritteliäisyyttä. Toimimme vastuullisesti ja muita kunnioittaen.”

Arviointipalautte on jatkuvaa, ohjaavaa ja monipuolista. Arvioinnissa on keskeistä yhdenvertaisuus ja tasapuolisuus. Opintojakson alussa käydään läpi kyseisen opintojakson arvioinnin osa-alueet, ja ne on kirjoitettu lukion opinto-oppaaseen oppiaineittain. Oppitunneilla ja koko opintojakson ajan palautetta annetaan suullisesti ja kirjallisesti sekä yksilö- että ryhmätasolla. Summatiivisen arvioinnin perustana ovat monipuoliset näytöt, ei ainoastaan arviointiviikon loppukoe.

Arvioinnissa keskeistä on myös läpinäkyvyys. Arvioinnin periaatteita ja arvioinnin käytänteitä tarkastellaan yhdessä lukion opettajakunnan ja opiskelijakunnan kanssa säännöllisesti.

5.2. Opintojakson arviointi

Opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä tulee arvioida opetussuunnitelman mukaisen opintojakson suorittamisen aikana suhteessa opintojaksolle asetettuihin tavoitteisiin. Opiskelijan tulee saada palautetta oppimisensa kehittymisestä. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 2 mom.)

Opetussuunnitelman mukainen opintojakso arvioidaan sen suorittamisen päätteeksi. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 3 mom.)

Opiskelijan oppimista arvioidaan opintojakson aikana antamalla hänelle arviointipalautetta opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta. Oppimista tukevaa palautetta tulee antaa riittävän aikaisessa vaiheessa opintojaksoa, jotta opiskelijalla on mahdollisuus kehittää sen perusteella opiskeluaan ja työskentelyään.

Opiskelijan opintosuorituksista annetaan arvosana tai suoritusmerkintä opintojakson päätyttyä. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan siitä yksi arvosana. Jos kyse on usean oppiaineen yhteisestä opintojaksosta, arvosanat annetaan oppiaineittain. Arvosanojen tulee perustua monipuoliseen oppimisen, osaamisen ja opitun näyttöön opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta. Arvioinnin kohteina ovat opiskelijan tiedot, taidot ja työskentely. Arviointi ei kohdistu opiskelijan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Arvioinnin toteuttamisesta päätetään tarkemmin paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Oppimisen tuen tarpeet, kuten sairaudesta tai vammasta johtuvat haasteet, lukemisen tai kirjoittamisen erityisvaikeus, maahanmuuttajien kielelliset vaikeudet sekä muut syyt, jotka vaikeuttavat osaamisen osoittamista, tulee ottaa arvioinnissa huomioon siten, että opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisin tapoihin osoittaa osaamisensa.

Tarkempi käytännön kuvaus opintojakson arvioinnista kuvataan kunkin opintojakson osalta lukion opinto-oppaassa.

5.2.1. Numeroarvosanat ja suoritusmerkinnät

Numeroin annettavassa arvostelussa käytetään asteikkoa 4–10. Arvosana 5 osoittaa välttäviä, 6 kohtalaisia, 7 tyydyttäviä, 8 hyviä, 9 kiitettäviä ja 10 erinomaisia tietoja ja taitoja. Hylätty suoritus merkitään arvosanalla 4. Opintojakso tai oppiaine, jota ei arvostella numeroin, arvioidaan suoritetuksi tai hylätyksi. (Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 17 §.)

Opiskelija saa arvosanan opintojaksoihin sisältyvistä opinnoista. Opintojaksoihin sisältyvistä pakollisista opinnoista ja valtakunnallisista valinnaisista opinnoista annetaan numeroarvosanat lukuun ottamatta opinto-ohjauksen opintojaksoja, joista annetaan suoritusmerkintä (S =

suoritettu, H = hylätty). Muista valinnaisista opinnoista voidaan antaa arvosanaksi paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla numeroarvosana tai suoritusmerkintä.

Arvosanaa voidaan täydentää ja täsmentää kirjallisesti annetulla sanallisella arvioinnilla tai arviointikeskustelussa annetulla palautteella. Kesken olevan opintojakson merkintätavasta ja suorituksen täydentämiskäytännöistä päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Lukiolain (714/2018) 37 §:n 3 momentin mukaan opiskelijalle tulee varata mahdollisuus osoittaa saavuttaneensa opintojaksolla edellytetyt tiedot ja taidot, mikäli hän ei ole suorittanut opintojaksoa hyväksytysti.

Opiskelijalla on oikeus korottaa sekä hyväksytyä että hylättyä arvosanaa siten, että hän voi osoittaa osaamistaan opintojakson keskeisissä tiedoissa ja taidoissa. Uusimisen käytännöistä määritellään tarkemmin paikallisessa opetussuunnitelmassa. Arvioinnin tulee tällöinkin olla monipuolista. Lopulliseksi arvosanaksi tulee eri uusimiskertojen arvosanoista paras.

Kesken jääneestä opintojaksosta annetaan O-merkintä. Opiskelijan on täydennettävä opintojaksoon kuuluvat, suorittamattomat kokonaisuudet ennen lopullisen arvioinnin saamista. Tarkempi kuvaus arvioinnista löytyy oppiaineittain lukion opinto-oppaasta.

Jokaisen opintojakson jälkeen opiskelijalla on mahdollisuus korottaa hylätty arvosana ja kerran vuodessa korottaa hyväksytyjä opintojaksojen arvosanoja. Tarkempi kuvaus ja ajankohdat löytyvät opinto-oppaasta.

5.2.2. Itsenäisesti suoritettavat opinnot

Osa lukiokoulutuksen oppimäärään sisällyvistä opinnoista voidaan edellyttää opiskeltavaksi itsenäisesti, jos se ei vaaranna koulutukselle asetettujen tavoitteiden toteutumista ja opiskelijan edellytyksiä oppimäärän ja ylioppilastutkinnon suorittamiseen. Opiskelijalle voidaan vastaavin edellytyksin myös hakemuksesta myöntää lupa suorittaa opintoja itsenäisesti. (Lukiolaki 714/2018, 25 §.)

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään opinnoista, jotka voidaan edellyttää itsenäisesti opiskeltaviksi tai joita toisaalta ei voi itsenäisesti suorittaa. Itsenäisesti opiskellun opintojakson opinnoista edellytetään hyväksytyä arvosanaa.

Jos opiskelija opiskelee opintojakson kokonaan tai osittain itsenäisesti, noudatetaan soveltuvien osin edellä mainittuja arviointiperiaatteita. Tavoitteiden saavuttamista ja niiden suuntaista edistymistä on myös tällöin arvioitava riittävän laajasti ja monipuolisesti.

Oppiaineiden ensimmäisissä opintojaksoissa pyritään pääsääntöisesti välttämään itsenäisiä suorituksia. Ensimmäisen opintojakson jälkeen on mahdollisuus itsenäisiin suorituksiin opettajan harkinnan mukaan tapauskohtaisesti. Tästä voidaan poiketa esimerkiksi vaihto-opiskelijan kohdalla, pienen ryhmäkoon tai ajallisesti päällekkäisten opintojaksojen takia. Itsenäisestä suorituksesta sovitaan aina kirjallisesti: suorituksen sisältö, suoritustapa ja aikataulu.

5.2.3. Suullisen kielitaidon arviointi

Kielten opetuksessa opiskelijalta arvioidaan kielitaidon muiden osa-alueiden lisäksi suullinen kielitaito. Suullista kielitaitoa voidaan arvioida erillisellä kokeella. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 4 mom.)

Toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen aikana arvioidaan myös opiskelijan suullista kielitaitoa.

Opetushallituksen tuottaman suullisen kielitaidon kokeen käytöstä tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisista näytöistä määrätään erikseen kyseisiä oppiaineita koskevissa luvuissa lukion opetussuunnitelman perusteissa. Todistus valinnaisiin opintoihin kuuluvasta suullisen kielitaidon kokeesta annetaan päättötodistuksen liitteenä.

Oulunkylän yhteiskoulussa painotetaan vieraiden kielten opinnoissa puhestrategioita, ääntämisen harjoittelua ja viestinnällisyyttä.

Suullista kielitaitoa arvioidaan säännöllisesti jokaisen pakollisen ja valtakunnallisten valinnaisten kielten opintojaksoissa käyttämällä monipuolisia keinoja, esim. parikeskustelu, reagointi, esitelmä, väittely ja puhe.

5.2.4. Opinnoissa edistymisen seuranta yhteistyössä huoltajien kanssa

Nuorille tarkoitettuun lukiokoulutuksen oppimäärään kuuluvia opintoja järjestettäessä koulutuksen järjestäjän tulee olla yhteistyössä opiskelijoiden huoltajien kanssa. Huoltajille on annettava riittävän usein tietoa opiskelijan työskentelystä ja opintojen edistymisestä. Koulutuksen järjestäjän tulee määräjain selvittää opiskelijoiden huoltajien näkemyksiä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta. (Lukiolaki 714/2018, 31 § 1 mom.)

Opetus- ja ohjaushenkilöstön tulee seurata opiskelijan opintojen etenemistä. Opintojen etenemiseen liittyvistä käytännöistä päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa. Opintojen etenemisen määrittelyllä ei voida kuitenkaan tiukentaa näissä lukion opetussuunnitelman perusteissa määrättyä oppiaineen oppimäärän suoritusvaatimusta.

Sen varmistamiseksi, että huoltajat saavat tiedon opiskelijan työskentelystä ja opintojen edistymisestä, lukio voi edellyttää huoltajan allekirjoitusta tai vastaavaa sähköistä kuittausta todistuksiin tai tiedotteisiin, jos opiskelija ei ole täysi-ikäinen.

Huoltajat seuraavat opiskelijan opintojen edistymistä Wilman kautta. Wilma-järjestelmässä näkyvät suoritettujen opintojaksojen arvosanat sekä opintopistekertymä. Aineenopettaja merkitsee säännöllisesti tuntimerkintöihin opintojen käytännön edistymisen.

Ryhmänohjaaja tai aineenopettaja ottaa tarvittaessa yhteyttä huoltajiin ja/tai opiskeluhoillon henkilöstöön jo opintojakson suorittamisen aikana, jos opintojen edistymisessä on havaittavissa selkeitä ongelmia.

5.2.5. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisen yhteydessä selvittää ja tunnistaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen tämän esittämän selvityksen perusteella. Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava toisessa [lukio]lain mukaista koulutusta antavassa oppilaitoksessa suoritettujen 11 §:ssä tarkoitettujen opintojen hyväksi lukemalla ne osaksi lukiokoulutuksen oppimäärää. Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava myös muualla hankittu opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava osaaminen. Opiskelijan osaamisen tunnustamisessa noudatetaan, mitä 37 ja 38 §:ssä säädetään opiskelijan arvioinnista ja siitä päättämisestä. Tarvittaessa osaaminen on osoitettava koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Päätös osaamisen tunnustamisesta tehdään sitä erikseen pyydettyä ennen opintojen tai hyväksi luettavaa osaamista koskevan opintokokonaisuuden alkamista. Opetushallitus antaa tarkempia määräyksiä osaamisen tunnustamisesta ja sitä koskevasta menettelystä. (Lukiolaki 714/2018, 27 §.)

Sen lisäksi, mitä lukiolaissa säädetään, tulee opintojen hyväksilukemisella ja muutoin hankitun osaamisen tunnustamisella välttää opintojen päällekkäisyyttä ja lyhentää opiskelu-aikaa.

Opiskelija osoittaa lukion rehtorille hakemuksen muualla suorittamiensa opintojen tai muutoin hankkimansa osaamisen tunnustamiseksi. Opiskelijan tulee esittää luotettava selvitys opinnoistaan tai osaamisestaan. Tunnustamista varten lukio voi pyytää opiskelijaa täydentämään näyttöään suhteessa lukiokoulutuksen tavoitteisiin. Lukion rehtorin tulee varmistaa, että muualla suoritettujen opintojen sisällöt ja laajuus tai muutoin hankittu osaaminen vastaavat lukio-opetuksen tavoitteita. Opiskelijalle annetaan tietoa osaamisen tunnustamisen käytännöistä.

Muualla suoritettuja opintoja tai muutoin hankittua osaamista voidaan lukea hyväksi vahvistamalla ne osaksi lukion oppimäärää. Mikäli opinnot tai muutoin hankittu osaaminen luetaan hyväksi lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan numerolla arvioitaviin opintoihin, tulee opinnoista antaa numeroarvosana. Arvosanan määrittelyn tueksi voidaan edellyttää opiskelijalta lisänäyttöä. Muualla hankitun osaamisen arvioinnissa menetellään, kuten lukion opetussuunnitelman perusteissa ja paikallisessa opetussuunnitelmassa opintojaksojen ja oppimäärän arvioinnista määrätään.

Luettaessa opiskelijalle hyväksi opintoja muista oppilaitoksista pitäydytään suoritusoppilaitoksen antamassa arvioinnissa. Jos kyseessä ovat paikallisessa opetussuunnitelmassa numeroin arvioitavat opinnot, arvosanat muutetaan lukion arvosana-asteikolle seuraavan vastaavuusasteikon mukaisesti:

asteikko 1–5	lukioasteikko	asteikko 1–3
1 (tyydyttävä)	5 (välttävä)	1
2 (tyydyttävä)	6 (kohtalainen)	1
3 (hyvä)	7 (tyydyttävä)	2
4 (hyvä)	8 (hyvä)	2
5 (kiitettävä)	9 (kiitettävä), 10 (erinomainen)	3

Tapauksissa, joissa lukio ei voi päätellä, kumpaa lukion arvosanaa toisessa oppilaitoksessa suoritettujen opintojen vastaavat, ylempää vai alemmää, on vastaavuus määriteltävä opiskelijan eduksi. Ulkomailla suoritettujen opintojen hyväksilukemisessa ja osaamisen tunnustamisessa noudatetaan samoja periaatteita kuin kotimaassa suoritetuissa opinnoissa.

Opiskelijalla voi olla päättötodistuksessaan oppiaineesta vain yhden laajuinen oppimäärä. Opiskelijan siirtyessä oppiaineen pitkästä oppimäärästä lyhyempään hänen suorittamansa pitkän oppimäärän opinnot luetaan hyväksi lyhyemmässä oppimäärässä siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Pitkän oppimäärän opintojen arvosanat siirtyvät suoraan lyhyen oppimäärän opintojen arvosanoiksi, jollei opiskelija anna korkeampaan arvosanaan oikeuttavaa lisänäyttöä. Jos opiskelija pyytää, tulee hänelle järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi. Muut pitkän oppimäärän mukaiset hyväksytyt suoritettujen opintojen osat voivat olla lyhyen oppimäärän valinnaisia opintoja paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Opiskelijan siirtyessä kesken oppimäärän lyhyemmästä pidempään oppimäärään menetellään edellä olevien periaatteiden mukaisesti. Tällöin voidaan edellyttää täydentäviä opintoja, ja tässä yhteydessä myös jo suoritettujen opintojen arvosanat harkitaan uudelleen.

Jos opiskelijan äidinkieli ja kirjallisuus #oppiaineen oppimääränä on suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus (jäljempänä S2/SV2-oppimäärä), häntä arvioidaan tämän oppimäärän mukaan huolimatta siitä, onko hänelle järjestetty erillistä S2/SV2#oppiaineen mukaista opetusta tai onko lukio voinut tarjota vain osan S2/SV2#oppiaineen opintojaksoista. Suomen/ruotsin kieli

ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti suoritettujen opintojen luetaan hyväksi täysimääräisesti S2/SV2#oppimäärän opintoihin, ja niistä saatu arvosana siirtyy S2/SV2#opintojen arvosanaksi. S2/SV2-opinnot korvaavat suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus #oppimäärän opinnot siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Opiskelijalla voi olla todistuksessaan arvosana vain joko suomen/ruotsin kielen ja kirjallisuuden oppimäärästä tai suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus #oppimäärästä, mutta ei molemmista.

Rehtori konsultoi tarvittaessa aineenopettajia päättäessään osaamisen tunnustamisesta ja opintojen hyväksi lukemisesta.

5.2.6. Laaja-alaisen osaamisen arviointi

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat oppiaineiden yhteiset tavoitteet. Osa-alueet ovat 1) hyvinvointiosaaminen, 2) vuorovaikutusosaaminen, 3) monitieteinen ja luova osaaminen, 4) yhteiskunnallinen osaaminen, 5) eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä 6) globaali- ja kulttuuriosaaminen.

Lukion opetussuunnitelman perusteissa on kuvattu kaikissa oppiaineissa, miten laaja-alaisen osaamisen osa-alueet sisältyvät oppiaineen opintoihin. Ne on otettu huomioon myös oppiaineiden tavoitteissa. Paikallisessa opetussuunnitelmassa määritellään, miten laaja-alaisen osaamisen tavoitteita ja osa-alueita toteutetaan eri opintojaksoissa. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia.

5.3. Oppiaineen oppimäärän arviointi

Kun lukiokoulutuksen oppimäärään kuuluvat opinnot tulevat suoritetuiksi, annetaan jokaisen oppiaineen oppimäärästä päättöarviointina arvosana. Opiskelijalle, joka ei ole tullut hyväksytyksi jossakin oppiaineessa tai joka haluaa korottaa saamaansa arvosanaa, on järjestettävä mahdollisuus suorittaa oppiaineen oppimäärä hyväksytysti tai korottaa arvosanaansa. [Lukiolain] 28 §:ssä tarkoitetut tukitoimet ja 29 §:ssä tarkoitetut opiskelun poikkeavat järjestämistavat voidaan ottaa huomioon opintojakson arvioinnissa ja päättöarvioinnissa. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 3 mom.)

Kunkin opintojakson arvioinnista päättää opiskelijan opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä. Oppiaineen päättöarvioinnista päättävät rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. (Lukiolaki 714/2018, 38 §.)

Oppiaineen oppimäärä muodostuu opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaisesti opiskelemista opinnoista. Opiskelijan opintosuunnitelma tarkentuu lukio-opintojen aikana. Sen laatiminen ja seuranta ohjaavat opiskelijaa tarkoituksenmukaisesti ja tavoitteellisiin opintojaksojen valintoihin. Samassa oppiaineessa eri opiskelijoilla voi olla erilaajuiset oppimäärät.

Eri oppiaineiden pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot on kuvattu lukion opetussuunnitelman perusteissa. Matematiikan yhteinen moduuli luetaan opiskelijan valitsemaan matematiikan oppimäärään. Jälkikäteen ei voi poistaa opiskelijan opiskelemia pakollisia opintoja eikä hyväksytysti suoritettuja valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Muiden valinnaisten opintojen ja temaattisten opintojen mahdollisesta kuulumisesta jonkin oppiaineen oppimäärään määrätään paikallisessa opetussuunnitelmassa. Niistä luetaan oppiaineen oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat opinnot.

Saadakseen oppiaineen oppimäärän hyväksytysti suoritetuksi opiskelijan on suoritettava pääosa oppiaineen opinnoista hyväksytysti. Hylättyjä arvosanoja saa olla pakollisissa ja valtakunnallisissa valinnaisissa opinnoissa enintään seuraavasti:

<i>Opiskelijan opiskelemia pakollisia ja valinnaisia opintoja,</i>	<i>joista voi olla hylättyjä opintoja enintään</i>
<i>2–5 opintopistettä</i>	<i>0 opintopistettä</i>
<i>6–11 opintopistettä</i>	<i>2 opintopistettä</i>
<i>12–17 opintopistettä</i>	<i>4 opintopistettä</i>
<i>18 opintopistettä tai enemmän</i>	<i>6 opintopistettä</i>

Oppiaineen oppimäärän arvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen arvosanojen opintopisteiden mukaan painotettuna aritmeettisena keskiarvona.

Mikäli opiskelija osoittaa erillisessä kuulustelussa suurempaa kypsyyttä ja parempaa oppiaineen hallintaa kuin opintojaksojen arvosanoista määräytyvä oppiaineen arvosana edellyttää, tulee arvosanaa korottaa. Lisäksi arvosanaa voidaan korottaa, jos opiskelijan arvioinnista vastaavat päättävät, että opiskelijan tiedot ja taidot ovat hänen antamiensa näyttöjen perusteella oppiaineen päättövaiheessa opintojaksojen arvosanojen perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat.

Pakollisten oppiaineiden ja valinnaisten vieraiden kielten oppimäärästä annetaan lukiokoulutusta koskevan valtioneuvoston asetuksen (810/2018) mukainen numeroarvosana. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä. Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain kaksi opintopistettä, sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää korkeintaan neljä opintopistettä.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määritellyt muut lukion tehtävään soveltuvat opinnot arvioidaan siten kuin opetussuunnitelmassa määrätään.

5.4. Lukion oppimäärän suoritus

Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 150 opintopistettä – – . (Lukiolaki 714/2018, 10 § 3 mom.)

Lukiokoulutuksen oppimäärä sisältää äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten opintoja, matemaattis-luonnontieteellisiä opintoja, humanistis-yhteiskunnallisia ja uskonnon tai elämänkatsomustiedon opintoja ja taito- ja taideaineiden opintoja (oppiaineryhmät) sekä opinto-ohjausta. – – Lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää laaja-alaista osaamista kehittäviä temaattisia opintoja. Lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää myös eri oppiaineryhmissä tai oppiaineissa suoritettavia erityistä osaamista ja harrastuneisuutta osoittavan näytön sisältäviä opintokokonaisuuksia (lukiodiplomi). (Lukiolaki 714/2018, 11 § 1 ja 2 mom.)

Lukiokoulutuksen ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimääriin sisältyy [valtioneuvoston] asetuksen liitteen 1–3 mukaisesti pakollisia ja valtakunnallisia valinnaisia opintoja, joita koulutuksen järjestäjän tulee tarjota opiskelijoille. Oppimääriin voi lisäksi sisältyä lukiodiplomeita ja muita valinnaisia opintoja koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. (Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 12 §.)

Lukiokoulutuksen oppimäärä tai lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärä tulee suoritetuksi, kun oppimäärään kuuluvat opinnot on suoritettu siten kuin 11 §:n 4 momentissa tarkoitetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään ottaen lisäksi huomioon mahdollinen 6 §:ssä tarkoitettu erityinen koulutustehtävä tai 18 §:ssä tarkoitettu kokeilulupa. (Lukiolaki 714/2018, 36 § 1 mom.)

Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän silloin, kun hän on suorittanut oppiaineiden oppimäärät hyväksytysti ja lukio-opintojen vähimmäismäärä 150 opintopistettä täyttyy. Lukion oppimäärän tulee sisältää vähintään 20 opintopistettä valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Muista kuin pakollisista ja valtakunnallisista valinnaisista opinnoista voidaan lukea mukaan lukion oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat opinnot.

Opiskelijan opiskelu voidaan opiskelijan hakemuksesta tai suostumuksella järjestää osittain toisin kuin [lukio]laissa ja sen nojalla säädetään ja määrätään, jos:

1. opiskelijalla katsotaan joltakin osin ennestään olevan lukiokoulutuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot;
2. lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaminen olisi opiskelijalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta;
3. se on perusteltua opiskelijan sairauteen, vammaan tai muuhun terveydentilaan liittyvistä syistä. (Lukiolaki 714/2018, 29 §.)

Jos opiskelijan opiskelu järjestetään toisin kuin lainsäädännön nojalla määrätään, säädetyn opintopisteiden vähimmäismäärän 150 on joka tapauksessa täytyttävä.

5.5. Muutoksenhaku arviointia koskevaan päätökseen ja oppimäärän suorittamiseen liittyvä oikaisuvaatimus

Opiskelijan arviointia koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Opiskelija voi pyytää rehtorilta opinnoissa etenemistä koskevan päätöksen tai päättöarvioinnin uusimista kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. Opiskelija saa vaatia oikaisua pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, aluehallintovirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista siten kuin hallintolaissa säädetään. Otettuaan oikaisuvaatimuksen tutkittavakseen aluehallintovirasto voi muuttaa hallintopäätöstä, kumota päätöksen, hylätä oikaisuvaatimuksen tai palauttaa asian rehtorille uudelleen käsiteltäväksi. (Lukiolaki 714/2018, 53 §.)

Lukiokoulutuksen järjestäjän tulee tiedottaa opiskelijoille arvioinnin uusimis- ja oikaisumahdollisuudesta.

[Lukio]laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään, jos päätös koskee:

1. opiskelijaksi ottamista
2. 23 §:n 2 momentissa tarkoitettua lisäajan myöntämistä tai 24 §:ssä tarkoitettua opiskeluoikeuden päättymistä
3. suoritettujen opintojen hyväksi lukemista
4. opiskelun poikkeavaa järjestämistä
5. oikeutta saada uskonnon tai elämänskatsomustiedon opetusta. (Lukiolaki 714/2018, 49 §.)

[Lukiolain] 49 §:ssä tarkoitettuun oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä. (Lukiolaki 714/2018, 50 § 2 mom.)

Jollei [lukio]laissa toisin säädetä, hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. (Lukiolaki 714/2018, 52 §.)

Hallinto-oikeuden päätökseen, jolla on ratkaistu 49 §:ssä tarkoitettua asiaa koskeva valitus, ja aluehallintoviraston päätökseen, jolla on ratkaistu 53 §:ssä tarkoitettua asiaa koskeva oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla. (Lukiolaki 714/2018, 54 § 2 mom.)

Kun opetusta järjestetään ulkomailla, toimivaltainen hallinto-oikeus on Helsingin hallinto-oikeus ja toimivaltainen aluehallintoviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto. (Lukiolaki 714/2018, 55 §.)

Arvosanojen uusiminen suoritetaan ensisijaisesti lukion yhteisissä uusintakuulusteluissa. Tarkemmat tiedot löytyvät opinto-oppaasta.

5.6. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle annetaan päättötodistus. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisesta annetaan todistus. Opiskelijalle, jonka opiskeluoikeus on päättynyt kesken lukiokoulutuksen tai lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisen, annetaan todistus suoritetuista opinnoista. Aineopiskelijalle ja lukion oppimäärän erityisessä tutkinnossa osittain suorittaneelle annetaan todistus suoritetuista oppiaineiden oppimääristä ja muista opinnoista. [Lukiolain 39 §:n] 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen todistusten liitteenä annetaan lisäksi erillinen todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta. Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa todistuksiin merkittävistä tiedoista ja muista kuin 3 momentissa mainituista todistusten liitteistä. (Lukiolaki 714/2018, 39 §.)

Lukiossa käytetään seuraavia todistuksia:

1. Lukion päättötodistus annetaan opiskelijalle, joka on suorittanut lukion koko oppimäärän. Lisäksi päättötodistuksen liitteenä annetaan erillinen todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta.
2. Todistus oppimäärän suorittamisesta annetaan, kun opiskelija on suorittanut yhden tai useamman lukion oppiaineen oppimäärän.
3. Todistus lukiosta eroamisesta (erotodistus) annetaan opiskelijalle, joka eroaa lukiosta ennen lukion koko oppimäärän suorittamista.

Lukion todistusten tulee sisältää seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- oppilaitoksen nimi
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- suoritettut opinnot
- paikkakunta, todistuksen antamispäivämäärä ja rehtorin allekirjoitus
- arvosana-asteikko
- selvitys kielten oppimääristä

S2/SV2 = äidinkieli ja kirjallisuus #oppiaineen suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus #oppimäärä

A = perusopetuksen vuosiluokilla 1–6 alkaneen A-kielen oppimäärä

B1 = perusopetuksessa alkaneen B1-kielen oppimäärä

B2 = perusopetuksessa alkaneen valinnaisen B2-kielen oppimäärä

B3 = lukiossa alkaneen valinnaisen B3-kielen oppimäärä

ÄO/M = äidinkielenomainen oppimäärä toisessa kotimaisessa kielessä (ruotsi/suomi)

- merkintä, että todistus on Opetushallituksen päättämien lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 mukainen.

Lukion päättötodistukseen merkitään: "Lukion oppimäärä sijoittuu tasolle neljä kansallisessa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä ja eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä."

Uskonnon ja elämäkatsomustiedon arvosana merkitään todistuksissa merkinnällä "uskonto/elämäkatsomustieto" erittelemättä, mihin opetukseen opiskelija on osallistunut.

Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus merkitään todistuksessa Äidinkieli ja kirjallisuus #kohtaan.

Lukion päättötodistukseen ja todistukseen oppimäärän suorittamisesta merkitään opiskelijan opiskelemat oppiaineet, niissä suoritettujen opintopisteiden määrä sekä kunkin oppiaineen arvosana sanallisesti ja numeroin (esimerkiksi kiitettävä 9) tai merkintä oppiaineen hyväksytystä suorittamisesta (suoritettu S).

Temaattiset opinnot merkitään suoritusmerkinnällä. Temaattisten opintojen opintojaksojen nimet eritellään liitteeseen.

Päättötodistukseen ja todistukseen oppimäärän suorittamisesta kuuluu myös kohta Lisätietoja. Tähän kohtaan merkitään päättötodistuksen liitteenä annettavat ja sitä täydentävät todistukset lukio-opintoihin liittyvistä näytöistä, kuten suoritettut lukiodiplomit, suullisen kielitaidon kokeet sekä erittely temaattisista opinnoista ja sellaisista muista lukion oppimäärään kuuluneista opinnoista, jotka eivät sisälly oppiaineiden oppimääriin.

Mikäli opiskelija on opiskellut yli puolet oppiaineen oppimäärän opinnoista muulla kuin koulun varsinaisella opetuskielellä, tulee siitä tehdä merkintä todistuksen lisätietoihin.

Lukion erotodistukseen merkitään oppiaineet, niissä suoritettut opinnot ja opintopistemäärät sekä muut opiskelijan suorittamat lukio-opinnot ja niistä saadut arvosanat joko numeroina tai suoritusmerkintänä (S = suoritettu, H = hylätty).

Lukiossa pidetään opiskelijan opinnoista rekisteriä, josta ilmenevät suoritettut opinnot ja niiden arvosanat.

Lukion koko oppimäärän suorittamisesta ei anneta yhteistä arvosanaa oppiaineiden arvosanojen keskiarvona eikä muullakaan tavalla.

Todistukseen merkitään opiskelijan suorittamien opintojen määrä opintopisteinä. Kokonaismäärään lasketaan hylättyjä opintoja vain pakollisissa ja valtakunnallisissa valinnaisissa opinnoissa.

Lukiokoulutuksen järjestäjä päättää todistusten ulkoasusta.

Todistus suullisen kielitaidon kokeesta ja lukiodiplomitodistus annetaan lukion päättötodistuksen liitteinä.

Suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta annettavaan todistukseen merkitään seuraavat tiedot:

- *todistuksen nimi*
- *koulutuksen järjestäjän nimi*
- *opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä*
- *oppilaitoksen nimi*
- *opiskelijan nimi ja henkilötunnus*
- *kokeessa suoritettu kieli ja sen oppimäärä sekä kokeesta saatu arvosana*
- *paikkakunta, todistuksen antamispäivämäärä (lukion päättötodistuksen päivämäärä) ja rehtorin allekirjoitus*
- *arvosana-asteikko.*

Lukiodiplomitodistus on lukion päättötodistuksen liite, ja se merkitään Lisätietoja#kohtaan. Lukiodiplomitodistukseen merkitään seuraavat tiedot:

- *todistuksen nimi*
- *koulutuksen järjestäjän nimi*
- *opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä*
- *oppilaitoksen nimi*
- *opiskelijan nimi ja henkilötunnus*
- *oppiaine tai vastaava, jonka lukiodiplomitodistuksesta on kyse*
- *arvosana*
- *lukiodiplomiaineessa suoritettujen opintojen opintopisteiden määrä mukaan lukien lukiodiplomiopintojakso*
- *paikkakunta, todistuksen päivämäärä (lukion päättötodistuksen päivämäärä) ja rehtorin allekirjoitus*
- *arvosana-asteikko.*

5.7. Arviointiin liittyvät paikallisesti päätettävät asiat

Lukion opetussuunnitelman perusteiden arviointiluvun perusteella keskeiset paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävät asiat ovat seuraavat:

- *opintojaksoittain päätettävät asiat: opintojakson tavoitteet, keskeiset sisällöt, laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden ja osa-alueiden toteutuminen opintojaksossa ja opintojakson arviointi*
- *oppilaitoksen arviointikulttuurin periaatteet ja yhteiset arviointiin liittyvät käytänteet*
- *arviointiin toteuttaminen ja siihen kuuluvat erilaiset arviointipalautteen antamisen käytänteet*
- *arviointiin liittyvien yhteisten periaatteiden ja käytänteiden toteutumisen seuraaminen*
- *kesken olevan opintojakson merkintätapa ja suorituksen täydentämiskäytännöt*
- *hyväksytyjen ja hylättyjen arvosanojen uusimisen periaatteet ja uusimiskertojen määrä*
- *opinnot, jotka on mahdollista edellyttää opiskeltavaksi itsenäisesti*
- *opintojen mahdollisten etenemistapojen määrittely*
- *todistusten ulkoasu.*

6. Oppimistavoitteet ja opetuksen keskeiset sisällöt

6.1. Opetuksen yleiset tavoitteet

Lukion opetus ja muu toiminta järjestetään lukiokoulutusta koskevassa valtioneuvoston asetuksessa (810/2018) määriteltyjen lukiokoulutuksen yleisten valtakunnallisten tavoitteiden mukaan siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kasvaa sivistyneeksi yhteiskunnan jäseneksi, hankkia muuttuvan toimintaympäristön edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä kartuttaa jatkuvan oppimisen taitoja. Tavoitteet korostavat laaja-alaisen yleissivistyksen ja kokonaisuusien ymmärtämisen merkitystä sekä kannustavat eettisesti vastuulliseen ja aktiiviseen toimijuuteen osana paikallista, kansallista, eurooppalaista ja globaalia yhteisöä.

Lukio-opetus lujittaa opiskelijan identiteettiä ja ohjaa oman ainutlaatuisuuden ymmärtämiseen ja arvostamiseen. Sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuden ymmärtäminen luo edellytyksiä sukupuolittetoiselle opetukselle.

Lukio-opetus vahvistaa opiskelijan ymmärrystä ihmisen toiminnan vaikutuksista ympäristön tilaan ja ohjaa häntä toimimaan kestäväen elämäntavan hyväksi tavoitteellisesti, tietoperustaisesti ja monipuolisessa yhteistyössä. Opetus kannustaa opiskelijaa tunnistamaan ja käsittelemään eettisiä kysymyksiä, ristiriitoja ja jännitteitä monista näkökulmista. Se rohkaisee opiskelijaa vaikuttamaan ja toimimaan nykyistä oikeudenmukaisemman, kestävämmän ja ihmisoikeuksia paremmin kunnioittavan yhteiskunnan ja maailman puolesta.

Lukioaikana opiskelija saa monipuolisia kokemuksia uuden tiedon ja osaamisen rakentamisesta laaja-alaisesti ja oppiainerajat ylittäen. Opiskelija kehittää tiedonhankinta- ja soveltamistaitojaan sekä ongelmanratkaisutaitojaan. Hän saa kokemuksia tutkivasta oppimisesta sekä osallisuudesta tieteen ja tutkimuksen tekoon. Opetus vahvistaa opiskelijan monilukutaitoa niin, että hän ymmärtää tieteen- ja taiteenaloille ominaista kieltä sekä motivoituu erilaisten tekstien tutkimisesta, tulkitsemisesta ja tuottamisesta. Opiskelija tottuu arvioimaan tekstien ja tiedon luotettavuutta. Lukio-opetuksessa arvostetaan ja tuodaan näkyväksi kieliä monipuolisesti. Opiskelija oppii toimimaan sekä molemmilla kotimaisilla kielillä että koko kielivarantoon käyttäen. Opetus ohjaa opiskelijaa syventämään ymmärrystään tieto- ja viestintäteknologiasta sekä käyttämään sitä tarkoituksenmukaisesti, vastuullisesti ja turvallisesti niin itsenäisessä kuin yhteisöllisessä työskentelyssä.

Lukio-opetus rakentaa yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja hyvinvointia vahvistamalla vuorovaikutus-, yhteistyö- ja ilmaisutaitoja. Opiskelussa saadaan kokemuksia tavoitteellisesta toiminnasta ja vertaisoppimisesta tiimeissä ja projekteissa. Lukio-opetus kannustaa opiskelijoita eri taiteenaloille ominaiseen ilmaisuun ja toimintaan sekä taide- ja kulttuurielämään osallistumiseen. Fyysinen aktiivisuus ja terveelliset elämäntavat ymmärretään terveyden ja hyvinvoinnin perusedellytyksiksi.

Lukioaikana opiskelijan oppimaan oppimisen taidot kehittyvät ja monipuolistuvat. Opiskelija oppii tuntemaan vahvuuksiaan ja kehittymistarpeitaan oppijana sekä luottamaan mahdollisuuksiinsa oppia. Opiskelija ymmärtää sitoutumisen merkityksen oppimiselleen, mikä vahvistaa hänen itseohjautuvuuttaan. Lukio-opetus auttaa opiskelijaa tunnistamaan hänelle sopivia opiskelustrategioita ja kehittymään niissä taitavaksi. Lukioaikana opiskelijalle muodostuu vankka jatkuvan ja uudistuvan oppimisen taito ja tahto.

Opetus antaa opiskelijalle koulutusmahdollisuuksista, yhteiskunnasta ja työelämästä tietoja ja kokemuksia, joiden avulla hän osaa suunnitella omaa tulevaisuuttaan, jatkokoulutustaan ja tulevaa työelämää kotimaassa ja kansainvälisesti. Opetus vahvistaa opiskelijoiden yhdenvertaisia ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia kehittää osaamistaan sekä tehdä opiskeluaikaisia ja tulevaisuutta koskevia valintoja.

6.2. Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisella osaamisella on lukiokoulutusta eheyttävä tehtävä. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat lukion oppiaineiden yhteiset tavoitteet. Laaja-alaisen osaamisen kokonaisuus on kuvattu alla olevassa kuviossa.

Laaja-alainen osaaminen lukiossa

Tavoitteina

- hyvä yleissivistys
- kestävän tulevaisuuden rakentaminen
- vahvat jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiudet

Lukion opetussuunnitelman perusteissa kuvatut oppiaineiden oppimäärät muodostavat lukiokoulutuksessa saavutettavan osaamisen perustan. Lukiokoulutuksen tehtävän mukainen yleissivistys rakentuu oppiaineissa määritellystä tiedonalakohtaisesta osaamisesta, jota laaja-alainen osaaminen tukee ja syventää.

Laaja-alainen osaaminen käsittää opiskelijan hyvään yleissivistykseen ja hyväksi ihmiseksi kasvamiseen, kestävän tulevaisuuden rakentamiseen sekä jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksiin tarvittavien tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostaman kokonaisuuden.

Lukiokoulutuksen arvoperusta, oppimiskäsitys ja toimintakulttuuri luovat perustan laaja-alaisen osaamisen kehittymiselle. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden tavoitteisiin pyritään kaikissa lukio-opinnoissa. Kukin oppiaine lähestyy laaja-alaista osaamista oman tiedon- ja tieteenalansa lähtökohdista. Laaja-alainen osaaminen on keskeinen osa sekä oppiainekohtaisia että oppiaineita yhdistäviä opintoja.

Laaja-alaista osaamista kehittävässä opinnoissa opiskelija syventää osaamistaan tarkastelemalla monitahoisia kulttuurisia ja yhteiskunnallisia ilmiöitä sekä niiden yhteyksiä ja keskinäisriippuvuuksia. Opiskelija oppii soveltamaan aiemmin oppimaansa sekä hakemaan, tulkitsemaan, arvottamaan, jakamaan ja tuottamaan tietoa eri muodoissa, ympäristöissä ja erilaisissa yhteisöissä sekä erilaisten välineiden avulla. Kehittyvä laaja-alainen osaaminen tukee opiskelijoiden kriittisen ajattelun, yhteistyötaitojen, luovan ongelmanratkaisun, oppimaan oppimisen ja elinikäisen oppimisen taitojen kehittymistä.

Edellä esitetyn kuvion mukaisesti kaikille lukioille yhteisiä laaja-alaisen osaamisen osa-alueita on kuusi. Ne muodostavat toisiaan täydentävän ja yhdistävän kokonaisuuden. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet ovat

- hyvinvointiosaaminen
- vuorovaikutusosaaminen

- monitieteinen ja luova osaaminen
- yhteiskunnallinen osaaminen
- eettisyys ja ympäristöosaaminen
- globaali- ja kulttuuriosaaminen.

Kaikkia osa-alueita opiskeltaessa on tarkoitus, että opiskelija

- havainnoi ja analysoi nykyajan ilmiöitä ja toimintaympäristöjä sekä oppii etsimään hyvän tulevaisuuden rakentamisen elementtejä
- osaa esittää perusteltuja käsityksiä toivottavista muutoksista ja rohkaistuu toimimaan eettisesti kestävien ratkaisujen puolesta sekä oman arjen että yhteiskunnan tasolla
- saa mahdollisuuksia oman mukavuusalueen haastamiseen, osaamisen jakamiseen ja vertaisoppimiseen sekä ratkaisujen yhdessä ideointiin ja tuottamiseen.

Laaja-alaista osaamista täydennetään ja konkretisoidaan paikallisessa opetussuunnitelmassa kunkin oppiaineen kohdalla sekä jokaisen opintojakson kuvauksessa. Laaja-alainen osaaminen otetaan huomioon lukion toimintakulttuurissa. Sen toteutusta täydennetään opetussuunnitelmaan sisällytettävissä korkeakouluopintoihin ja työelämään tutustumisen sekä kansainvälisen osaamisen järjestelyjen kuvauksissa. Temaattisten opintojen sisältöjä voidaan valita laaja-alaisen osaamisen osa-alueista.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden yksityiskohtaisemmat tavoitteet ovat seuraavat. Osa-alueet ja niiden tavoitteet etenevät yksilöllisestä näkökulmasta laajempiin yhteyksiin.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija rakentaa identiteettiään tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan sekä syventämällä osaamistaan lisääntyvän itsetuntemuksen pohjalta. Lukio-opinnot kehittävät opiskelijan epävarmuuden sietokykyä, sinnikkyyttä ja luottamusta tulevaisuuteen.

Opiskelija ymmärtää terveyden ja terveellisten elämäntapojen merkityksen sekä vaalii fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyään ja hyvinvointiaan. Opiskelija omaksuu hyvinvointiaan tukevia ja iloa tuottavia toimintatapoja sekä tunnistaa niitä edistäviä yhteisöjä. Riittävä fyysinen aktiivisuus, uni, opiskelupäivän aikaiset tauot ja terveellinen ravinto tukevat oppimista sekä opiskelijan jaksamista ja palautumista. Opiskelija vahvistaa myös elämäntapoja, joissa korostuvat itselle merkityksellinen kulttuuri, teknologian vastuullinen käyttö ja eettisyys.

Opiskelija toimii aktiivisesti oman ja toisten hyvinvoinnin ja turvallisuuden hyväksi. Lukio-opinnot kehittävät opiskelijan valmiuksia tunnistaa myös hyvinvointia ja turvallisuutta heikentäviä tekijöitä, kuten uupumusta, kiusaamista ja häirintää, ja osallistua niiden ehkäisemiseen. Opiskelija saa valmiuksia hakeutua itse tai ohjata muita hakeutumaan palvelujärjestelmien piiriin ongelma- ja poikkeustilanteissa.

Lukio-opinnoissa tutustutaan yhteiskunnallisiin, kulttuurisiin ja globaaleihin keinoihin, joiden avulla edistetään yhteisöjen ja ekosysteemien hyvinvointia. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus toimia ja oppia yhdessä sekä löytää tapoja kohdata muuttuvan maailman epävarmuutta.

Vuorovaikutusosaaminen

Hyvän vuorovaikutuksen lähtökohta on myötätunto, joka mahdollistaa merkityksellisyyden kokemisen. Opiskelija saa kokea kuuluvansa lukioyhteisöön, ja hän tulee kuulluksi omana itsenään. Opiskelija kehittää vuorovaikutusosaamistaan tunnistamalla, käsittelemällä ja säätelemällä tunteitaan. Hän oppii myös kuuntelemaan, kunnioittamaan ja ennakoimaan toisten tunteita ja näkemyksiä sekä niiden ilmaisuja. Hän oppii käyttämään tunteita voimavarana vuorovaikutuksessa.

Vuorovaikutusta opitaan yhdessä ja yhteistyössä sekä erilaisissa ympäristöissä. Samalla opiskelijat kehittävät kielitietoisuuttaan ja monilukutaitoaan. He ymmärtävät niiden keskeisen merkityksen tiedon tuottamisessa ja tulkinnassa sekä ratkaisujen etsimisessä. Vuorovaikutusosaaminen tukee opiskelijoita heidän asettaessaan tavoitteita opiskelulle ja muulle toiminnalleen.

Lukio-opinnot antavat opiskelijalle valmiuksia rakentavaan vuorovaikutukseen. Hän syventää kykyään käsitellä ristiriitoja ja konflikteja rakentavasti ja myös sovittelun keinoin. Opiskelija saa kokemuksia toiminnasta viestien ja merkitysten välittäjänä myös kieli- ja kulttuurirajoja ylittävässä vuorovaikutuksessa.

Vuorovaikutusosaamisen kehittämisessä pohditaan sananvapauden merkitystä, sen vastuullista käyttöä sekä tiedonkäsityksen ja tiedonvälityksen muuttumista eri näkökulmista. Opiskelija hahmottaa rakentavan vuorovaikutuksen ja kulttuurienvälisen ymmärryksen merkityksen kestäväälle tulevaisuudelle, demokratialle ja rauhalle.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteinen osaaminen tukee opiskelijan ajattelun, näkemysten ja toiminnan eettisten, esteettisten ja ekologisten arvolähtökohtien pohdintaa. Hän tutustuu erilaisiin tiedonhankinnan ja -esittämisen tapoihin ja harjaantuu käyttämään niitä. Samalla hän vahvistaa kykyään arvioida tiedon luotettavuutta. Opiskelija tottuu arvioimaan erilaisen tiedon tarpeellisuutta ja merkittävyyttä elämänhallinnan, opiskelun ja työ- ja jatko-opintosuunnitelmien sekä eri yhteisöjensä kannalta. Tätä konkretisoidaan tutustumalla korkeakouluopiskelun ja työssä oppimisen tapoihin rakentaa tietoa ja hyödyntää osaamista. Samalla opiskelija vahvistaa oppimaan oppimisen taitojaan sekä valmiuksiaan jatko-opintoihin ja muita elämänvaiheita varten.

Opiskelijan monilukutaitoa syvennetään tavoitteellisesti. Monilukutaito perustuu laaja-alaiseen käsitykseen tekstistä. Lukio-opinnot vahvistavat opiskelijan uteliaisuutta ja taitoa löytää, tulkita ja tuottaa monenlaisia tekstejä vaativuusastetta, näkökulmia ja konteksteja vaihdellen. Lukio-opinnoissa pohditaan, miten teknologia ja digitalisaatio tukevat yksilöiden ja yhteisöjen kyvykkyyksiä. Opiskelija tutkii mahdollisuuksia ratkaista monimutkaisia ongelmia.

Opiskelija pohtii tulevaisuuden kannalta kestäviä ratkaisuja, joissa otetaan huomioon ympäristön, talouden, teknologian ja politiikan yhteyksiä, ja oppii tekemään ja arvioimaan vaihtoehtoisia tulevaisuusskenaarioita yksilön, yhteisöjen ja ekosysteemien näkökulmasta.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan monimuotoiset osallistumis-, vaikuttamis- ja työkokemukset sekä niiden reflektointi ovat yhteiskunnallisen osaamisen lähtökohtana. Opinnot syventävät opiskelijan ymmärrystä omasta roolistaan, vastuustaan ja mahdollisuuksistaan tukea demokratian monimuotoista toteutumista ympäröivässä yhteiskunnassa ja yhteistyössä muiden kanssa.

Yhteiskunnallinen osaaminen tukee opiskelijaa hänen suuntautuessaan jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaistoimintaan. Yhteiskunnallisen osaamisen myötä opiskelija sisäistää yritteliään ja uudistumishenkisen asenteen eri elämänalueilla. Hän harjaantuu suunnittelemaan tulevaisuuttaan avarakatseisesti sekä rohkaistuu ottamaan perusteltuja riskejä ja sietämään epävarmuutta, turhautumista ja epäonnistumisia.

Opiskelija oppii ymmärtämään ja arvostamaan demokraattisen, oikeudenmukaisen sekä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen perustuvan yhteiskunnan toimintaperiaatteita ja rakenteita. Hän ymmärtää, miten yhteinen sosiaalinen pääoma muodostuu ja miten sitä voi kartuttaa. Opiskelija omaksuu aktiivisen kansalaisuuden ja toimijuuden taitoja. Hän motivoituu ottamaan kantaa yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja tekemään aloitteita sekä viemään niitä eteenpäin yhteistyössä

paikallisesti ja kansainvälisesti. Opiskelijan oman työn merkitystä hyvän tulevaisuuden rakentamisessa tehdään näkyväksi.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija arvioi ja suunnittelee toimintaansa eettisyyden ja vastuullisuuden lähtökohdista. Hän oppii perusasioita kestävän elämäntavan ekologisesta, taloudellisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta ulottuvuudesta sekä näiden keskinäisriippuvuuksista. Opiskelija ymmärtää, miksi ihmisen toiminta on sovitettava luonnonympäristöjen kantokykyyn sekä rajallisiin luonnonvaroihin ja niiden kestäväan käyttöön. Kokemukset ihmisiin ja luontoon kohdistuvasta huolenpidosta vahvistavat luottamusta siihen, että arkisilla hyvillä teoilla on vaikutusta.

Opiskelija tutustuu tutkimustietoon ja käytäntöihin, jotka liittyvät ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen. Hän saa mahdollisuuksia havainnoida, suunnitella, tutkia ja arvioida toimintaa, jolla näitä ilmiöitä voidaan muuttaa kestäväan suuntaan. Opiskelija reflektoi havaintojaan yhteiskunnallisen vaikuttamisen näkökulmasta pyrkien tunnistamaan rakenteita, jotka mahdollistavat eri yhteisöjen kestäväan toiminnan tai ovat sen esteenä.

Opiskelija ymmärtää perusasiat globalisaatiosta ja siitä, miten se vaikuttaa erilaisissa olosuhteissa elävien ihmisten mahdollisuuksiin noudattaa kestäväa elämäntapaa. Hän tuntee YK:n kestäväan kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n tavoitteita ja arvioi niissä edistymistä. Opiskelija pohtii ja vahvistaa omaa panostaan ja tarvittavia kumppanuuksia kestäväan tulevaisuuden hyväksi.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää tietojaan ja ymmärrystään omasta identiteetistään sekä lukioyhteisön ja yhteiskunnan moninaisuudesta, jossa erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Opiskelija vahvistaa kansainvälistä osaamistaan ja monilukutaitoaan hyödyntämällä kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisia verkostoja, medioita ja lähteaineistoja. Hän saa kokemuksia opiskelusta, yhteistyöstä ja eettisestä toimijuudesta erilaisia kansainvälisyyden toimintamuotoja ja teknologiaympäristöjä hyödyntäen.

Opiskelija oppii tunnistamaan ja reflektoimaan kulttuuriperintöjä, arvoja, ihmisten erilaisia toimintaympäristöjä ja muita seikkoja, joiden pohjalle kulttuuri-identiteetit ja elämäntavat rakentuvat omassa arjessa sekä suomalaisessa yhteiskunnassa, Euroopassa ja globaalisti. Samalla hän harjaantuu arvostamaan ihmisten ja yhteisöjen oikeutta kulttuuriseen identiteettiin sekä toimimaan kulttuurisen moninaisuuden puolesta.

Opiskelija saa monenlaisia tilaisuuksia tutkia, harjoitella ja kartuttaa maailmankansalaisen taitoja ja etiikkaa YK:n kestäväan kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n mukaisesti. Samalla hän oppii erittelemään kansainvälistymistä ja globalisaatiota ilmiöinä. Opiskelija vahvistaa ihmisoikeuksien tuntemustaan ja toimijuuttaan ihmisoikeuksien, yhdenvertaisuuden, oikeudenmukaisuuden ja eettisesti vastuullisten elintapojen edistämiseksi. Hän tunnistaa ja oppii hyödyntämään mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön hyvän tulevaisuuden rakentamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet tulevat esille jokaisen oppiaineen ainekohtaisissa osioissa.

7. Oppiaineet

7.1. Äidinkieli ja kirjallisuus (AI)

Oppiaineen tehtävä

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen tehtävänä on kehittää opiskelijoiden kielitaitoa, vuorovaikutustaitoa ja monilukutaitoa. Opiskelu syventää kiinnostusta kieleen, kirjallisuuteen ja muuhun kulttuuriin sekä lisää tietoisuutta omista taidoista viestijänä ja kielenkäyttäjänä. Opiskelu tukee kielitietoisuuden kehittymistä, kulttuurista yleissivistystä sekä oppimista kaikissa oppiaineissa. Tavoitteena on, että opiskelijat oppivat sellaisia tietoja ja taitoja, jotka tukevat jatko-opintoja ja aktiivista kansalaisuutta.

Oppiaineena äidinkieli ja kirjallisuus on monitieteinen tieto-, taito- ja kulttuuriaine. Oppiaineessa yhdistyvät kieli-, kirjallisuus- ja viestintätieteiden sekä kulttuurintutkimuksen tarkastelemat ilmiöt. Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelu tutustuttaa kulttuuriperintöön ja sen eri muotoihin, sanataiteeseen sekä media- ja viestintäkulttuuriin.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaisemiseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, tekstien tulkintaan, aktiiviseen tiedonhankintaan sekä tiedon kriittiseen käsittelyyn ja eettiseen pohdintaan. Opiskelu kehittää ajattelemisen ja oppimaan oppimisen taitoja, metakielellisiä taitoja ja luovuutta. Tavoitteena on tukea ja kehittää kielitietoisuutta ja monimuotoisten tekstien tulkinnan ja tuottamisen taitoja.

Kielitieto integroidaan oppiaineen muihin sisältöihin, ja sen opiskelu kehittää tekstien tulkinnan ja tuottamisen taitoja. Kirjallisuuden opiskelun tavoitteena on sekä kauno- että tietokirjallisuuden ymmärtäminen, elämyksellinen lukeminen sekä tekstien analysoinnin ja tulkinnan taitojen kehittyminen. Kirjallisuuden opiskelu tukee esteettisen ja eettisen pohdinnan kehittymistä ja antaa aineksia luovuuden, vuorovaikutustaitojen ja oman ilmaisun kehittämiseen. Medialukutaidon opiskelu syventää mediatekstien ja -sisältöjen kriittisen lukemisen, tuottamisen ja tulkitsemisen taitoja sekä mediakulttuurin ymmärtämistä ja auttaa omaksumaan aktiivisen ja vastuullisen kansalaisen taitoja.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksessa perehdytään oppiaineen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opetus perustuu laajaan tekstikäsitteeseen, jonka mukaan tekstit ovat monimuotoisia, esimerkiksi kirjoitettuja, puhuttuja, visuaalisia, audiovisuaalisia tai näiden ilmaisumuotojen yhdistelmiä. Oppiaineelle tyypillisiä tekstejä ovat fiktiiviset ja asiatekstit, mediatekstit sekä institutionaaliset ja arkikeskustelut.

Äidinkieli ja kirjallisuus on osa lukion kielikasvatusta, joka pyrkii tunnistamaan ja tekemään näkyväksi kielten roolia oppimisessa. Kielten opiskelu kehittää opiskelijan monikielistä kompetenssia, joka koostuu äidinkielten ja muiden kielten sekä niiden murteiden ja rekistereiden eritasoisesta hallinnasta. Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä sosiaalistumista kieliyhteisöön. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään. Tavoitteena on oppia tunnistamaan ja arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä kielellisiä oikeuksia omassa arjessa ja laajemmin yhteiskunnassa. Opetuksessa otetaan huomioon Suomen kielellinen moninaisuus, suomen ja ruotsin kielen asema kansalliskielinä sekä saamen kielet maan alkuperäiskansan kielinä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelussa tehdään yhteistyötä kirjastojen kanssa. Lisäksi hyödynnetään muita vaihtelevia opiskeluympäristöjä, kuten teattereita, museoita ja arkistoja sekä muita kulttuurilaitoksia. Opiskelija hyödyntää opiskelussa myös omia kielenkäyttö- ja tekstiympäristöjään sekä kouluyhteisön ja muiden yhteisöjen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijalle riittävän haastavia, merkityksellisiä, kokemuksellisia sekä luovuutta kehittäviä aineistoja ja menetelmiä. Tekstejä tuotetaan ja tulkitaan sekä itsenäisesti että vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelussa toteutetaan oppiaineen tavoitealueiden integraatiota. Eri oppimäärät tekevät yhteistyötä sekä toistensa että muiden oppiaineiden kanssa.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alainen osaaminen karttuu äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa oppiaineen sisäisinä ja oppiainerajat ylittävinä teemoina ja osaamisalueina. Oppiaine on osa lukion kulttuuri-, media- sekä kansalais- ja demokratiakasvatusta.

Laaja-alaisista osaamisen alueista korostuvat äidinkielessä ja kirjallisuudessa **monitieteinen ja luova osaaminen, vuorovaikutusosaaminen** sekä **yhteiskunnallinen osaaminen**. Opiskelussa opitaan kielen, ilmaisun, tekstien ja vuorovaikutuksen keinoja rakentaa merkityksiä ja yhteyksiä ihmisten välille. Vaikuttamisen, argumentoinnin, omien tekstien tuottamisen sekä vuorovaikutustaitojen kehittyminen tukee aktiivisen kansalaisen ja työelämätaitoja. Kriittisen ja kulttuurisen lukutaidon, tekstien tuottamisen taitojen, monilukutaidon sekä kielitietoisuuden ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen tukee opiskelua ja oppimista kaikissa oppiaineissa sekä oppiaineiden yhteistyössä. Taitojen kehittyminen edellyttää pitkäjänteistä, luovaa, tutkivaa, toiminnallista ja prosessimaista työskentelyä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelu vahvistaa **eettisyyttä, ympäristöosaamista** sekä **globaali- ja kulttuuriosaamista**, jotka otetaan huomioon opiskelun sisältöjen valinnassa. Opiskelu lisää ymmärrystä aikamme ajankohtaisista ympäristöhaasteista sekä antaa valmiuksia kestävän tulevaisuuden rakentamiseen. Mediataitojen sekä tiedonhankinta- ja tiedonhallintataitojen opiskelu kytkeytyy kriittiseen ja kulttuuriseen lukutaitoon ja eettisyyteen. Opiskelussa ohjataan kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämiseen sekä identiteettien pohdintaan ja tunnistamiseen. Tavoitteena on ymmärtää omaa identiteettiä suhteessa suomalaiseen, eurooppalaiseen ja globaaliin kulttuuriin.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelussa saavutettava osaaminen tukee monin eri tavoin opiskelijan **hyvinvointiosaamisen** kehittymistä. Kielitietoisuuden, vuorovaikutusosaamisen ja monilukutaidon kehittyminen tukee ja vahvistaa opiskelijan identiteettien kehittymistä. Opiskelussa harjaannutaan oman ja toisten osaamisen rakentavaan arviointiin ja reflektointiin. Kulttuurin ja erityisesti kirjallisuuden opiskelun avulla syvennetään käsitystä elämästä, ihmisistä ja maailmasta. Oppiaine antaa välineitä omien ajatusten, tunteiden ja kokemusten kielentämiseen sekä oman elämäntarinan ja vahvuuksien hahmottamiseen. Oppiaine tukee keskeisiä elämänhallinnan taitoja: vuorovaikutus- ja tekstitaitoja sekä taitoa toimia vastuullisesti, eettisesti ja rakentavasti eri tilanteissa.

7.1.1. Suomen kieli ja kirjallisuus (AI1)

Oppiaineen tehtävä

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on syventää opiskelijan suomen kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemusta sekä monilukutaitoa, vuorovaikutustaitoja ja mediataitoja. Opiskelu syventää opiskelijan käsitystä kieli- ja kulttuuritietoisuuden, kielitaidon ja vuorovaikutusosaamisen merkityksestä yksilöiden identiteettien ja yhteisöjen rakentumisessa. Suomen kieli on sekä oppimisen kohde että väline muiden oppiaineiden opiskelussa. Opiskelu kartuttaa monipuolisesti jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia teksti- ja vuorovaikutustaitoja. Opiskelussa tutustutaan mahdollisuuksiin jatkaa suomen kielen ja kirjallisuuden opintoja korkeasteella.

Suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärän opiskeluun kuuluu kokonaisteosten lukeminen ja laajojen tekstien kirjoittaminen. Pakollisten opintojen aikana luetaan vähintään kahdeksan kokonaisteosta, joista vähintään yksi on tietokirja.

Tavoitteet

Suomen kielen ja kirjallisuuden opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittämiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen niin esiintymis- kuin ryhmäviestintätilanteissakin sekä osaa analysoida, arvioida ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- osaa analysoida ja arvioida erilaisia vuorovaikutustilanteita ja -suhteita, niihin liittyviä vuorovaikutusilmiöitä ja -taitoja sekä niihin liittyvää etiikkaa.

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa analysoida ja arvioida monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista sekä hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä tekstien analyysissä
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista sekä hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä kirjallisuuden analyysissä
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoitusperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista sekä osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja
- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstien tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisella tavalla sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen ja tiedonalojen kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteeteille
- syventää tietojään kielen rakenteista, eri rekistereistä, ilmaisun keinoista ja sävyistä, niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista.

Osaamisen arviointi

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijan taitojen karttumista. Suomen kielen ja kirjallisuuden

opinnoissa palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisen kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja -palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määritellyjä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, esimerkiksi kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan siitä yksi arvosana.

Oppimäärän arvioinnissa voi opintojaksojen arvosanojen keskiarvon lisäksi tai korottamiseksi käyttää päättöarvioinnin tukena oppiaineen yleisistä tavoitteita johdettuja arvioinnin kohteita, jotka ovat tavoitealueittain seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

- vuorovaikutustaitojen hallinta ryhmä- ja esiintymistilanteissa
- vuorovaikutustilanteiden ja -ilmiöiden ymmärtäminen

Tekstien tulkitseminen

- monimuotoisten tekstien, erityisesti mediatekstien analysoiminen ja tulkitseminen
- kauno- ja tietokirjallisuuden ymmärtäminen ja tulkitseminen
- tiedon ja tekstien arvioinnin taidot

Tekstien tuottaminen

- tekstilajien tuottaminen, erilaisten ilmaisukeinojen hallinta ja itsensä ilmaiseminen
- tekstien tuottamisen prosessien hallinta
- yleiskielen hallinta
- tiedonhankinnan taidot, lähteiden ja aineistojen arviointi ja käyttäminen

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

- kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen
- oppiaineeseen kytkeytyvien tiedonalojen kielten ymmärtäminen
- kielitiedon ja oppiaineen käsitteiden hallinta

Opintojen päättövaiheessa voidaan puhe- ja vuorovaikutustaitojen arvioinnissa käyttää toisen asteen puheviestintätaitojen koetta (PUHVI-koetta).

Opintojaksot

Suomen kielen ja kirjallisuuden perusteet, 4 op (oÄI_123)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (ÄI1), Pakollinen
- Kieli- ja tekstitietoisuus, 1 op (ÄI2), Pakollinen
- Vuorovaikutus 1, 1 op (ÄI3), Pakollinen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet
- osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

Kieli- ja tekstitietoisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan
- syventää ymmärrystään kielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina
- ymmärtää kielen sosiaalisen luonteen ja merkityksen niin yksilön kuin yhteisöjen kannalta.

Vuorovaikutus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan, syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan sekä oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kohderyhmän, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien analyysi
- erilajisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus
- kielen- ja tekstinhuoltoa

Kieli- ja tekstitietoisuus

- erilaiset käsitykset kielestä: kieli rakenteena, merkitysten muodostajana, sosiaalisena ja yhteisöllisenä ilmiönä sekä vallan välineenä
- monilukutaidon käsite, laaja tekstikäsite, tekstilajin käsite
- kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet

Vuorovaikutus 1

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä sekä ryhmäviestinnän ilmiöt, kuten roolit, jännitteet ja koheesio
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija rakentaa käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana. Opiskelija kehittää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä. Kirjoitus- ja puhetaidon vahvistaminen auttaa opiskelijaa kielentämään tunteitaan, ajatuksiaan sekä omia vahvuuksiaan. Esimerkiksi kertovien, kuvaavien, ohjaavien, kantaa ottavien ja pohtivien tekstien lukeminen ja tuottaminen kehittävät monilukutaitoa ja vahvistavat opiskelijan identiteetin kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen on keskeinen osa opiskelu- ja työelämävalmiuksia sekä merkittävä yhteiskunnallisen osallisuuden, elämänhallinnan ja hyvinvoinnin osatekijä. Opiskelija oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä. Vuorovaikutusta opitaan yksin ja yhdessä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Hän oppii ymmärtämään erilaisia ryhmäviestinnän ilmiöitä.

Opintojakson aikana tarkastellaan vuorovaikutusta esimerkiksi sosiaalisessa mediassa ja kehitetään kykyä analysoida ja arvioida puhuttuja ja audiovisuaalisia tekstejä. Jakson aikana myös vahvistetaan opiskelijan rohkeutta osallistua vuorovaikutukseen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija oppii ymmärtämään kieltä sosiaalisena ja yhteisöllisenä ilmiönä sekä vallan välineenä. Hän ymmärtää kielen sosiaalisen luonteen ja merkityksen niin yksilön kuin yhteisöjen kannalta. Hän oppii arvostamaan ihmisten ja yhteisöjen oikeutta kulttuuriseen identiteettiin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monilukutaidon vahvistaminen ja lähdekritiikin harjoittelu vahvistavat monitieteistä ja luovaa osaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettujen erilaisten harjoitustehtävät, kuten lukutaidon ja kirjoitustaidon tehtävät, suulliset esitykset, ryhmätyöt, tuntiosaaminen ja koesuoritukset.

Opintojaksoilla hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä oman osaamisensa tasosta. Kuitenkaan opiskelijan arvio omasta tai toisten osaamisesta ei sellaisenaan toimi opintojaksosta annettavan arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

Kirjallisuus 1, 2 op (oÄI4)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 1, 2 op (ÄI4), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjallisuus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan
- tuntee kauno- ja tietokirjallisuuden lajeja ja ilmaisukeinoja
- monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita monimuotoista kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen
- ymmärtää kirjallisuuden monitulkintaisuutta.

Keskeiset sisällöt

Kirjallisuus 1

- kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen
- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa sekä muissa teksteissä, esimerkiksi teatteriesityksissä, elokuvissa, peleissä tai muissa mediateksteissä
- kirjallisuuden tulkinnan erilaisia lähestymistapoja

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Kirjallisuuden lukeminen ja analysoiminen kehittää opiskelijan käsitystä itsestään yhteiskunnan jäsenenä. Kaunokirjallisuuden lukemisen kautta opiskelija oppii ymmärtämään erilaisia yhteiskuntajärjestyksiä ja arvostamaan oikeudenmukaisuutta ja tasa-arvoa. Kirjallisuus tutustuttaa erilaisiin ihmiskohtaloihin, joiden kautta opiskelija peilaa omaa osallisuuttaan yhteiskunnassa.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tutustuttaa kirjallisuuden laajaan kenttään ja kirjallisuuteen yhtenä kulttuurin lajina. Itselle merkityksellisen kulttuurin löytäminen edistää hyvinvointia. Kaunokirjallisuus ja lukeminen kehittää keskittymiskykyä ja empatiaa, rentouttaa, jäsentää ajatuksia ja lisää kokonaisvaltaista hyvinvointia. Elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen parantavat hyvinvointia; kirjallisuus tarjoaa paikan rauhoittua ja keskittyä. Fiktiivisiin maailmoihin tutustuminen ja taidot analysoida fiktiota auttavat löytämään tapoja kohdata muuttuvan maailman epävarmuutta.

Vuorovaikutusosaaminen

Kaunokirjallisuus tutustuttaa erilaisiin ihmiskohtaloihin yli kulttuurirajojen. Lukeminen kehittää hyvän vuorovaikutuksen lähtökohtia, kuten myötätuntoa, taitoa säädellä tunteita, kuuntelemista ja toisten näkemysten kunnioittamista. Kirjallisuus kehittää etenkin tunne- ja empatiataitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettujen erilaisten harjoitustehtävien, kuten lukutaidon ja kirjoitustaidon tehtävien, suulliset esitykset, ryhmätyöt, tuntiosaaminen ja koesuoritukset.

Opintojaksoilla hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä oman osaamisensa tasosta. Kuitenkaan opiskelijan arvio omasta tai toisten osaamisesta ei sellaisenaan toimi opintojaksosta annettavan arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

Suomen kielen ja kirjallisuuden perusteiden syventäminen, 4 op (oÄI_567)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta 1, 2 op (ÄI5), Pakollinen
- Kirjoittaminen 1, 1 op (ÄI6), Pakollinen
- Vuorovaikutus 2, 1 op (ÄI7), Pakollinen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- oppii tulkitsemaan monimuotoisia tekstejä, erityisesti mediatekstejä, sekä analysoimaan niiden ilmaisutapoja ja vuorovaikutusta
- perehtyy vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoihin sekä syventää niihin liittyviä tietoja ja taitoja.

Kirjoittaminen 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin
- syventää taitoaan käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta.

Vuorovaikutus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan sekä kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta 1

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja -hallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

Kirjoittaminen 1

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuolto
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

Vuorovaikutus 2

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson aikana syvennetään kykyä arvioida eri tekstien ideologioita ja vaikuttamisen keinoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson aikana kehitetään vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavissa sekä tarkastellaan vuorovaikutusetiikkaa.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana pyritään kehittämään omaäänistä kirjoittamista.

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana tarkastellaan mediamaailman eettisyyttä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana käsitellään yhteiskunnallisia ja ajankohtaisia aiheita käsitteleviä tekstejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettujen erilaisien harjoitustehtävien, kuten lukutaidon ja kirjoitustaidon tehtävien, suulliset esitykset, ryhmätyöt, tuntiosaaminen ja koesuoritukset.

Opintojaksoilla hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä oman osaamisensa tasosta. Kuitenkaan opiskelijan arvio omasta tai toisten osaamisesta ei sellaisenaan toimi opintojaksosta annettavan arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

Kirjallisuus 2, 2 op (oÄI8)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 2, 2 op (ÄI8), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjallisuus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa
- tuntee Suomen kirjallisuuden ja maailmankirjallisuuden keskeisiä teoksia ja teemoja sekä osaa analysoida niitä osana kulttuurikontekstia.

Keskeiset sisällöt

Kirjallisuus 2

- Suomen kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä osana maailmankirjallisuutta
- kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan käsitys kaunokirjallisuuden merkityksestä yhteiskunnallisiin asioihin vaikuttamisessa vahvistuu. Opiskelija tulee myös tietoisemmaksi erilaisten arvomaailmojen ja aatesuuntien vaikutuksesta aikansa kaunokirjallisuuteen. Opiskelija tulee tietoisemmaksi kaunokirjallisuuden merkityksestä vaikuttaa tasa-arvon toteutumiseen ottamalla kantaa epäoikeudenmukaisuuteen eri aikoina ja eri paikoissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijan ihmiskuva ja identiteetti vahvistuvat ja tarkentuvat kaunokirjallisuuteen perehtymisen myötä. Opiskelija saa oman elämänsä ja hyvinvointinsa rakennuspuita tutustumalla Suomen ja maailmankirjallisuuden teosten ihmiskohtaloihin, arvovalintoihin ja aatteisiin. Opiskelija tulee myös tietoisemmaksi Suomen kirjallisuuden suvaitsevaisuudesta - monimuotoisuudesta, moniäänisyydestä sekä monikielisyydestä.

Vuorovaikutusosaaminen

Suomalaiseen kirjallisuuteen ja maailmankirjallisuuteen syventyminen perehdyttää opiskelijaa kaunokirjallisuudessa kuvattuihin konflikteihin ja ristiriitoihin. Tätä kautta vuorovaikutustaidot kehittyvät. Eri aikakausien, eri yhteiskuntamuotojen ja erilaisten arvomaailmojen kautta opiskelijan kyky tuntee myötätuntoa kasvaa. Erilaisiin haasteellisiin konteksteihin - esimerkiksi historiallisiin, poliittisiin ja yhteiskunnallisiin - perehtyminen auttaa opiskelijaa hahmottamaan kirjallisuuden merkitystä rauhalle, tulevaisuudelle ja demokratialle.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, kuten lukutaidon ja kirjoitustaidon tehtävät, suulliset esitykset, ryhmätyöt, tuntiosaaminen ja koesuoritukset.

Opintojaksoilla hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä oman osaamisensa tasosta. Kuitenkaan opiskelijan arvio omasta tai toisten osaamisesta ei sellaisenaan toimi opintojaksosta annettavan arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

Vuorovaikutuksen syventävä, 2 op (oÄI9)

Opintojakson moduulit

- Vuorovaikutus 3, 2 op (ÄI9), Valinnainen

Tavoitteet

Vuorovaikutus 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *monipuolistaa erityisesti jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitojaan*
- *kehittää valmiuksiaan ymmärtää ja ratkoa vuorovaikutuksen ongelmia sekä toimia rakentavasti ja eettisesti erilaisissa, haastavissakin vuorovaikutustilanteissa sekä ymmärtää vuorovaikutuksen kulttuurisia piirteitä ja kontekstisidonnaisuutta*
- *syventää kykyään analysoida vuorovaikutusta erilaisista näkökulmista.*

Keskeiset sisällöt

Vuorovaikutus 3

- *opiskelussa ja työelämässä tarvittavat vuorovaikutustaidot, esimerkiksi kokouksiin, neuvotteluihin ja työhaastatteluihin liittyvät vuorovaikutustaidot*
- *oman idean tai näkemyksen vakuuttava esittäminen, argumentoinnin tavat ja retoriset keinot*
- *erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja -suhteiden sekä niihin vaikuttavien tekijöiden analysointia sekä konfliktit ja ongelmanratkaisu ryhmässä*
- *dialoginen ja rakentava vuorovaikutus, vuorovaikutukseen liittyvä etiikka*
- *mahdollisesti osallistuminen toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla syvennetään tietämystä vuorovaikutustilanteiden ja eri vuorovaikutuskanavien etiikasta.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vuorovaikutustaitoja kehittämällä ja syventämällä rakennetaan opiskelijan kannalta tärkeitä yhteiskunnallisia taitoja: vuorovaikutustaidot kasvattavat nuoresta aktiivisen ja omat

osallistumismahdollisuutensa tiedostavan yhteiskunnan jäsenen. Yhteiskunnallista osaamista tukee myös erilaisten ajankohtaisten yhteiskunnallisten aiheiden käsittely.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso keskittyy vuorovaikutustaitojen syventämiseen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan eri kulttuurien viestintään ja tapoihin.

Hyvinvointiosaaminen

Hyvät vuorovaikutustaidot lisäävät tunnetta omista mahdollisuuksista vaikuttaa ja osallistua. Vuorovaikutukseen liittyvien osa-alueiden tuntemus myös kehittää ymmärrystä toisten viestinnästä sekä lisää varmuutta tuoda omia ajatuksia esille. Hyvät vuorovaikutustaidot lisäävät monella tavoin nuoren hyvinvointia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettavat erilaiset harjoitustehtävät, kuten lukutaidon tehtävät, suulliset esitykset, ryhmätyöt, tuntiosaaminen ja koesuoritukset.

Opintojaksoilla hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä oman osaamisensa tasosta. Kuitenkaan opiskelijan arvio omasta tai toisten osaamisesta ei sellaisenaan toimi opintojaksosta annettavan arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

Kirjoitustaidon syventävä, 2 op (oÄI10)

Opintojakson moduulit

- Kirjoittaminen 2, 2 op (ÄI10), Valinnainen

Tavoitteet

Kirjoittaminen 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää kirjallista ilmaisukykyään ja taitoaan tuottaa asiatyylinen, laajahko teksti aineistoja hyödyntäen*
- *kehittää kirjoittamisen prosessin hallintaansa ja taitoaan muokata tekstiään.*

Keskeiset sisällöt

Kirjoittaminen 2

- *kantaa ottavien ja pohtivien tekstien suunnittelu ja tuottaminen*
- *tiedonhallinnan taidot, lähteiden arviointi, lähdekritiikki, tekijänoikeudet*
- *kirjoittamisen eri vaiheiden ja ajankäytön hallinnan harjoittelu*
- *aiheen rajaaminen, näkökulman ja aineistojen valinta, aineistojen käyttötavat tekstissä*
- *tekstin muokkaaminen ja viimeistely, tekstin omaäänisyys, kielen- ja tekstinhuolto*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa paneudutaan kirjoitustaidon kokeen yhteisen aiheen (esimerkiksi luonto ja ympäristö) myötä pohtimaan eettis-moraalisia kysymyksiä ja ympäristöteemoja. Kirjoitustaidon syventävä opintojakso lisää ymmärrystä nykyajan ajankohtaisista ympäristöhaasteista sekä antaa rakennuspuita kohti ekologisempaa tulevaisuutta. Media-, tiedonhankinta- sekä tiedonhallintataitojen opiskelu syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa ja mediavastuuta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa syvennetään ja tarkennetaan vuorovaikutustaitoja, kuten kuuntelemista, perehtymällä erilaisiin kirjoitustaidon kokeen tekstilajeihin, kuten lyhytelokuvaan, reportaasiin ja henkilöhaastatteluun. Vertaisarviointitaitoa parannetaan antamalla palautetta muiden ryhmäläisten teksteistä. Vuorovaikutustaidot kehittyvät, mikä tukee oppimista ja opiskelua oppiaineiden välisessä yhteistyössä sekä kaikissa oppiaineissa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa hiotaan yhteiskunnallista osallistumista harjoittelemalla kannanottoja ja pohdintoja kirjoitustaidon yhteisistä aiheista, kuten sukupuoli-identiteetitä, vallasta nuorten maailmassa, työelämästä jne. Tähän perehdytään lukemalla ja analysoimalla yhteiskunnallisesti pohtivia ja kantaa ottavia tekstejä, esimerkiksi kolumneja, pääkirjoituksia, yleisönosastotekstejä, tv-keskusteluja, puheita, blogitekstejä sekä muita sometekstejä. Vaikuttamisen, argumentoinnin, omien tekstien tuottamisen sekä vuorovaikutustaitojen kehittyminen tukevat aktiivista kansalaisuutta sekä työelämätaitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, kuten kirjoitustaidon tehtävät, suulliset esitykset, ryhmätyöt, tuntiosaaminen ja koesuoritukset.

Opintojaksoilla hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä oman osaamisensa tasosta. Kuitenkaan opiskelijan arvio omasta tai toisten osaamisesta ei sellaisenaan toimi opintojaksosta annettavan arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

Lukutaidon syventävä, 2 op (oÄI11)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta 2, 2 op (ÄI11), Valinnainen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan*
- *osaa analysoida, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä*

- ymmärtää tekstin tavoitteiden ja kontekstin merkityksen tekstien tulkinnassa
- osaa esittää ja perustella tulkintansa teksteistä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen.

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta 2

- monimuotoisten asia- ja mediatekstien ja fiktiivisten tekstien analyysi ja tulkinnan rakentaminen sekä käsitteiden käyttö
- erilaisia tapoja tulkita tekstejä
- tekstin sijoittaminen tilanne- ja kulttuurikontekstiinsa
- monimuotoisten tekstien tavat rakentaa merkityksiä, esimerkiksi ilmaisutavat ja -muodot sekä rakenteet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa syvennetään erilaisten media- ja vaikuttavien tekstien lukutaitoa. Hyvä kulttuurinen ja kriittinen lukutaito tukevat kasvua yhteiskunnallisesti aktiiviseksi aikuiseksi.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa syvennetään taitoja analysoida ja tulkita erilaisia vuorovaikutustilanteita.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa syvennetään vuorovaikutusosaamista, joka tukee ja vahvistaa opiskelijan käsitystä itsestään toimijana erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, sekä syvennetään ihmisenä olemisen ymmärrystä kaunokirjallisuuden avulla.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa syvennetään kulttuurista lukutaitoa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla syvennetään ymmärrystä tiedonhankinnasta ja lähdekriittisyydestä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, kuten lukutaidon tehtävät, suulliset esitykset, ryhmätyöt, tuntiosaaminen ja koesuoritukset.

Opintojaksoilla hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä oman osaamisensa tasosta. Kuitenkaan opiskelijan arvio omasta tai toisten osaamisesta ei sellaisenaan toimi opintojaksosta annettavan arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

O´Times - lukiolaisten lehti, 2 op (oÄI12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on syventää medialukutaitoa oman tekemisen kautta.
- Tavoitteena on luoda yhteisöllinen media: lisätä osallisuuden ja yhteisöllisyyden tunnetta lukiossamme.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Lukion verkkolehden sisältöä suunnitellaan ja tuotetaan (omat journalistiset tekstit, kuvat) sekä itsenäisesti että yhdessä.
- Julkaisut taitetaan InDesign-ohjelmalla.
- Toimittajan työhön tutustutaan oman tekemisen, asiantuntijavierailujen ja koulutusten kautta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Verkkolehden toimitustyön kautta opiskelija perehtyy journalismin merkitykseen demokraattisessa yhteiskunnassa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa toimitaan aktiivisesti ja dialogisesti kouluyhteisössämme: verkkolehden kohderyhmänä ovat oman koulun opiskelijat ja henkilökunta. Yhtenä tavoitteena opintojaksolla on lisätä yhteisöllisyyttä ja antaa ääni oman yhteisön jäsenille.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana paneudutaan journalistin eettisiin ohjeisiin ja keskustellaan, miten niitä noudatetaan omassa lehdessä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana perehdytään julkaisun ulkoasuun, taittojalkeen ja kuvitukseen. Opiskelijat tuottavat monipuolisesti sekä asiatekstejä että fiktiivisiä tekstejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelija osallistuu verkkolehden toimitukseen yhdestä kolmeen lukuvuoden ajan. Suoritusmerkinnän saa aktiivisesta osallistumisesta toimituspalaveriin, koulutuksiin, tekstien kirjoittamiseen, kuvittamiseen ja taittamiseen.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Verkkolehtiopintojakso suoritetaan osallistumalla toimitukseen.

Kirjallisuusdiplomi, 2 op (oÄI13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on syventää tuntemusta maailmankirjallisuudesta ja kirjallisuuden eri lajeista.
- Tärkeimpänä tavoitteena on nuoren lukuharrastuksen tukeminen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso suoritetaan itsenäisesti: opiskelija saa ohjeistuksen kirjallisuusdiplomin suorittamiseen ilmoittautumisen yhteydessä, opiskelijan on luettava monipuolisesti erilaisia kirjoja (kirjojen on edustettava eri lajityyppejä, ilmestymisaikoja ja -paikkoja). Luettujen teosten pohjalta kirjoitetaan portfoliotehtäviä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakso syventää tuntemusta sekä kotimaisesta että maailmankirjallisuudesta. Kirjallisuuden kautta lukija pääsee näkemään erilaisten ihmisten kautta erilaisia maailmoja.

Hyvinvointiosaaminen

Kirjallisuuden lukeminen kehittää esimerkiksi empatiakykyä, mikä kehittää kykyä ymmärtää toisia ihmisiä mutta myös omaa itseä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelija suorittaa opintojakson itsenäisesti opettajan antamien ohjeiden ja tehtävänantojen pohjalta. Opintojakson näyttönä on opiskelijan koostama kirjallisuusportfolio.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

Luova kirjoittaminen, 2 op (oÄI14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on kehittää omaa kirjallista ilmaisua.
- Opintojakson aikana opiskelija oppii ottamaan vastaan palautetta ja kehittää omaa tekstiään palautteen perusteella.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana tehdyistä luovan kirjoittamisen harjoituksista kootaan portfolio.
- Opintojakson keskeisiä sisältöjä ovat eri tekstilajien kirjoittaminen, oman kirjallisen ilmaisun kehittäminen ja oman äänen löytäminen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Oman äänen ja oman itsetuntemuksen kehittyminen ovat hyvinvoinnin perusta.

Vuorovaikutusosaaminen

Palautteen antaminen ja vastaanottaminen kehittävät vuorovaikutusosaamista. Ilmaisun kautta luodaan yhteyksiä ihmisten välillä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Luovuus on opintojakson keskiössä. Fiktiiviset ja vapaamuotoiset tekstit rohkaisevat luovaan ilmaisuun.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, kuten lukutaidon ja kirjoitustaidon tehtävät, suulliset esitykset, ryhmätyöt, tuntiosaaminen ja koesuoritukset.

Opintojaksoilla hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä oman osaamisensa tasosta. Kuitenkaan opiskelijan arvio omasta tai toisten osaamisesta ei sellaisenaan toimi opintojaksosta annettavan arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

On mahdollista myös arvioida opiskelijan osaaminen suorituserityksellä, jos opiskelija itse niin haluaa.

Äidinkielen startti, 2 op (oÄI15)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla hankitaan hyvä perusta lukion äidinkielen ja kirjallisuuden opiskeluun
- Opintojakso tukee myös reaaliaineiden opiskelua

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla kerrataan peruskoulun sisältöjä äidinkielellä ja kirjallisuudessa, kuten kirjoittamisen ja lukemisen perustaitoja, yleiskielen normeja, kielenhuoltoa ja eri tekstilajien ymmärtämistä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettujen erilaisten harjoitustehtävien, kuten ryhmätyöt, tuntiosaaminen ja koesuoritukset.

Opintojaksoilla hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä oman osaamisensa tasosta. Kuitenkaan opiskelijan arvio omasta tai toisten osaamisesta ei sellaisenaan toimi opintojaksosta annettavan arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

Opintojakson voi arvioida myös suoritusmerkinnällä, jos opiskelija niin itse haluaa.

7.1.2. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (AI6)

Oppiaineen tehtävä

Opiskelijalle, jonka äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame, voidaan opettaa äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä on opiskelijalle tarkoituksenmukainen, mikäli hänen suomen kielen peruskielitaidossaan on puutteita jollakin kielitaidon osa-alueella, jolloin opiskelijan suomen kielen taito ei anna riittäviä edellytyksiä suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärän opiskeluun. Oppimäärän lähtökohtana on toisen kielen oppijan oppimistilanne: opiskelija oppii suomea suomenkielisessä ympäristössä, ja hänelle kehittyy vähitellen monipuolinen suomen kielen taito aiemmin oppimiansa kielten rinnalle. Oppimäärän tavoitteet ja sisällöt perustuvat perusopetuksessa tai muualla hankittuun suomen kielen perusteiden hallintaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen keskeinen tavoite on saavuttaa sellainen suomen kielen taito ja suomalaisen kulttuurin tuntemus, jolla opiskelija selviää jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on syventää opiskelijan monikielisyyden kehittymistä, suomen kielen moniluku- ja vuorovaikutustaitoja sekä kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemusta. Yhteistyössä opiskelijan oman äidinkielen opetuksen sekä muiden oppiaineiden opetuksen kanssa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus tukee opiskelijan kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentumista kulttuurisesti moninaisessa ja monimediaisessa yhteiskunnassa. Opetus syventää opiskelijan käsitystä kielitaidon, kielitietoisuuden sekä omien kielten ja kulttuurien merkityksestä yksilön identiteetille ja yhteisöille.

Suomen kieli on sekä oppimisen kohde että väline muiden oppiaineiden opiskelussa. Opetus edistää kielenoppimista kaikissa vuorovaikutustilanteissa. Kielen ja vuorovaikutustaitojen hyvä hallinta on merkityksellistä jatko-opintojen, työelämän ja arjessa selviytymisen kannalta.

Kaikissa moduuleissa kehitetään kirjoitetun kielen hallintaa, monilukutaitoa sekä puhe- ja vuorovaikutustaitoja sekä opitaan analysoimaan ja arvioimaan tekstejä ja vuorovaikutustilanteita kriittisesti osin jo aiemmin hankitun käsitteellisen osaamisen ja analysointitaitojen avulla. Näitä taitoja syvennetään ja laajennetaan kullakin opintojaksolla lukemalla erityisesti pitkiä kaunokirjallisia ja tietotekstejä sekä analysoimalla niitä itsenäisesti ja yhdessä. Pakollisten opintojen aikana luetaan vähintään neljä kokonaisteosta. Opetuksessa ohjataan pohtimaan kielen ja vuorovaikutustaitojen merkitystä jatko-opintojen kannalta sekä tutustutaan mahdollisuuksiin jatkaa suomen kielen opintoja korkea-asteella.

Tavoitteet

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kielitietoisuuden kehittämiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen esiintymis- ja ryhmäviestintätilanteissa
- osaa arvioida, eritellä ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- ymmärtää yhä käsitteellisempää opetuspuhetta ja muodollisia puhetilanteita, osaa toimia niissä ja hallitsee niihin sopivia viestintä- ja vuorovaikutusstrategioita
- on tietoinen vuorovaikutustilanteiden kulttuurisidonnaisuudesta ja osaa tarkastella ja tulkita erilaisia vuorovaikutustilanteita ja niiden etiikkaa

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää käsitteellisen kielen taitoaan sekä kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että ymmärtää monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, ja hyödyntää sopivia strategioita niiden lukemisessa ja tulkitsemisessä
- kehittää lukemalla sana-, fraasi- ja käsitevarantoaan sekä käsitystään kirjoitetun kielen rakenteista ja osaa arvioida tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, monipuolistaa lukemistoaan ja syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista sekä oppii lukemaan ja tulkitsemaan myös pitkiä tietotekstejä, kokonaisia kaunokirjallisia teoksia ja tietokirjoja
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituksiperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää käsitteellisen kielen taitoaan sekä kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ilmaista ja perustella ajatuksiaan, valita tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivan kielimuodon sekä käyttää aiheeseen sopivia kielen rakenteita, sanastoa, fraaseja ja käsitteitä
- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstin tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisesti sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia

Kielitietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteetille sekä oppii kehittämään kielitaitoaan erilaisissa kielenkäyttöympäristöissä ja -tilanteissa ja käyttämään oppimisessaan koko kielivarantoaan
- syventää tietojaan kielen rakenteista, eri rekistereistä, tyylipiirteistä ja sävyistä sekä niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista
- ymmärtää kielen oppimisen prosessia sekä oppii tuntemaan ja hyödyntämään itselleen sopivimpia keinoja ja välineitä kielitaitonsa kehittämiseksi

Osaamisen arviointi

Jos opiskelijan oppimääräksi on valittu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, häntä arvioidaan tämän oppimäärän mukaan huolimatta siitä, onko hänelle järjestetty erillistä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaista opetusta tai onko lukio voinut tarjota vain osan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduuleista. Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti suoritettujen moduulien luetaan hyväksi täysimääräisesti suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduuleihin, ja niistä saatu arvosana siirtyy suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduulin arvosanaksi. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduulit korvaavat suomen kielen ja kirjallisuuden moduulit siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Tällöin pakollisten moduulien osalta voidaan edellyttää lisänäyttöjä ja arvosana harkitaan uudelleen niiden yhteydessä.

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijoiden taitojen karttumista. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja -palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltyjä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, esimerkiksi kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan siitä yksi arvosana.

Kielitaidon arvioinnin tukena, opettajan työvälineenä sekä opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä voidaan soveltuvin osin käyttää eurooppalaiseen viitekehykseen perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa.

Oppimäärän arvioinnissa voi opintojaksojen arvosanojen keskiarvon lisäksi tai korottamiseksi käyttää päättöarvioinnin tukena oppiaineen yleisistä tavoitteista johdettuja arvioinnin kohteita, jotka ovat tavoitealueittain seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

- kuullun ymmärtämisen ja puhumisen taitojen kehittyminen*
- vuorovaikutustaitojen hallinta ryhmä- ja esiintymistilanteissa*
- vuorovaikutustilanteiden ja -ilmiöiden ymmärtäminen*

Tekstien tulkitseminen

- monimuotoisten tekstien ymmärtäminen ja tulkitseminen*
- kauno- ja tietokirjallisuuden ymmärtäminen ja tulkitseminen*
- tiedon ja tekstien arvioinnin taidot*

Tekstien tuottaminen

- tekstilajien tuottaminen, erilaisten ilmaisukeinojen hallinta ja itsensä ilmaiseminen*
- tekstien tuottamisen prosessien hallinta*

- lähteiden ja aineistojen arviointi ja käyttäminen
- kielen abstraktiotason kehittyminen ja yleiskielen hallinta

Kielitietoisuuden kehittyminen

- tiedonalojen kielten ja kielellisen moninaisuuden ymmärtäminen
- kielitiedon ja oppimäärän käsitteiden hallinta sekä kielen havainnointi ja käyttö tilanteen, tarkoituksen ja tekstilajin mukaisesti

Opintojen päättövaiheessa voidaan puhe- ja vuorovaikutustaitojen arvioinnissa käyttää toisen asteen puheviestintätaitojen koetta (PUHVI-koetta).

Opintojaksot

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -perusteet, 4 op (oS2_123)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (S21), Pakollinen
- Kieli- ja tekstitietoisuus, 1 op (S22), Pakollinen
- Vuorovaikutus 1, 1 op (S23), Pakollinen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- oppii havainnoimaan kielen rakenteiden ja ilmausten käyttöä erilaisissa teksteissä ja hyödyntämään sitä omassa kirjoittamisessaan
- oppii käyttämään erilaisia tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää kirjoitusprosessin eri vaiheisiin liittyviä taitojaan.

Kieli- ja tekstitietoisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kielitietoisuuttaan ja monilukutaitoaan
- ymmärtää kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle
- oppii hyödyntämään erilaisia kielenkäyttötilanteita ja -ympäristöjä kielitaitonsa kehittämisessä sekä käyttämään koko kielivarantoaan oppimisessa
- oppii arvioimaan omaa kielitaitoaan.

Vuorovaikutus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää lukiokoulutuksen edellyttämiä viestintätaitojaan kuuntelijana, puhujana, lukijana ja kirjoittajana
- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- oppii tarkastelemaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutustaitoja erilaisten kontekstien, vuorovaikutussuhteiden ja puhekulttuurien näkökulmasta
- oppii havainnoimaan ja ymmärtämään ryhmäviestinnän ilmiöitä.

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

- pitkien tekstien lukeminen, mahdollisesti myös muilla opiskelijan osaamilla kielillä: tekstin tavoitteen ja sisällön ymmärtäminen
- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- luettavien tekstien ymmärtämisessä tarvittavat strategiat, abstraktin kielen taito, sana-, fraasi- ja käsitevaranto
- kielen- ja tekstinhuoltoa
- erilaisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- kokonainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja

Kieli- ja tekstitietoisuus

- suomen kielen ominaispiirteet, vertailu opiskelijan aiemmin oppimiin ja koulussa opiskeltaviin kielisiin, Suomen kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus, monikielisyys, kielellinen repertuaari, monilukutaidon käsite, erilaiset tekstit ja niissä vakiintuneet ilmaisukeinot, esimerkiksi kirjoitetun kielen rakenteet
- eri kielimuodot: puhekielen ja yleiskielen sekä epävirallisen ja virallisen viestinnän erot, abstraktin ja konkreettisen kielenkäytön erot
- opetuspuheen, muodollisen puheen ja luetun ymmärtämisessä tarvittavat strategiat

Vuorovaikutus 1

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, viestintärohkeus sekä harjaantuminen kuuntelemaan, tavoitteelliseen ja monipuoliseen vuorovaikutukseen
- kuullun ymmärtämisen ja keskusteluun osallistumisen strategiat ja institutionaalisen vuorovaikutuksen kielelliset keinot
- tekstien kirjoittaminen osana suullisia vuorovaikutustilanteita: esimerkiksi yhteisten projektien suunnitelmat, muistiinpanot monimediaisista teksteistä
- verbaalinen ja nonverbaalinen viestintä
- ryhmäviestinnän ilmiöt, kuten roolit, jännitteet ja koheesio

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija rakentaa käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana. Opiskelija kehittää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä. Kirjoitus- ja puhetaidon vahvistaminen auttaa opiskelijaa kielentämään tunteitaan, ajatuksiaan sekä omia vahvuuksiaan. Esimerkiksi kertovien, kuvaavien, ohjaavien, kantaa ottavien ja pohtivien tekstien lukeminen ja tuottaminen kehittävät monilukutaitoa ja vahvistavat opiskelijan identiteetin kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen on keskeinen osa opiskelu- ja työelämävalmiuksia sekä merkittävä yhteiskunnallisen osallisuuden, elämänhallinnan ja hyvinvoinnin osatekijä. Opiskelija oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä. Vuorovaikutusta opitaan yksin ja yhdessä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Hän oppii ymmärtämään erilaisia ryhmäviestinnän ilmiöitä.

Opintojakson aikana tarkastellaan vuorovaikutusta esimerkiksi sosiaalisessa mediassa ja kehitetään kykyä analysoida ja arvioida puhuttuja ja audiovisuaalisia tekstejä. Jakson aikana myös vahvistetaan opiskelijan rohkeutta osallistua vuorovaikutukseen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija oppii ymmärtämään kieltä sosiaalisena ja yhteisöllisenä ilmiönä sekä vallan välineenä. Hän ymmärtää kielen sosiaalisen luonteen ja merkityksen niin yksilön kuin yhteisöjen kannalta. Hän oppii arvostamaan ihmisten ja yhteisöjen oikeutta kulttuuriseen identiteettiin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monilukutaidon vahvistaminen ja lähdekritiikin harjoittelu vahvistavat monitieteistä ja luovaa osaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, kuten lukutaidon ja kirjoitustaidon tehtävät, suulliset esitykset, ryhmätyöt, tuntiosaaminen ja koesuoritukset.

Opintojaksoilla hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä oman osaamisensa tasosta. Kuitenkaan opiskelijan arvio omasta tai toisten osaamisesta ei sellaisenaan toimi opintojaksosta annettavan arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

Opintojakson vapaa kuvaus

Oulunkylän yhteiskoulussa opiskelija, jonka äidinkieli on muu kuin suomi, osallistuu suomen kieli ja kirjallisuus -opintojaksojen oppitunneille. Opiskelija sopii jokaisen opintojakson alussa opettajan kanssa erikseen, korvataanko osa opintojakson suorituksista S2-ylioppilaskokeeseen valmentavilla tehtävillä. Opetusjärjestelyissä huomioidaan opiskelijan yksilöllinen kielitaidon taso.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opintojaksojen lisäksi S2-opiskelija voi osallistua erillisille S2-opintojaksoille.

Kirjallisuus 1, 2 op (oS24)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 1, 2 op (S24), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjallisuus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *harjaantuu lukemaan, ymmärtämään ja tulkitsemaan kaunokirjallisia tekstejä*
- *kehittää ymmärrystään kirjallisuuden lajeista ja niiden ominaispiirteistä ja ilmaisukeinoista*
- *kiinnostuu ja oppii nauttimaan kirjallisuudesta*
- *oppii perustelevaan tulkintaansa teksteistä sekä suullisesti että kirjallisesti*
- *kehittää kielellisten rakenteiden ja sanaston hallintaa lukemalla suomenkielisiä kaunokirjallisuutta.*

Keskeiset sisällöt

Kirjallisuus 1

- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- eläytyvää ja analyttistä kirjoittamista ja keskustelua kirjallisuuden pohjalta
- kielen kuvallisuus ja kulttuurisidonnaisuus, monitulkintaisuus ja kielellä leikittely
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa sekä muissa teksteissä, esimerkiksi teatteriesityksissä, elokuvissa, peleissä tai muissa mediateksteissä
- kokonainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja itsenäisesti tai yhdessä luettuna

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Kirjallisuuden lukeminen ja analysoiminen kehittää opiskelijan käsitystä itsestään yhteiskunnan jäsenenä. Kaunokirjallisuuden lukemisen kautta opiskelija oppii ymmärtämään erilaisia yhteiskuntajärjestyksiä ja arvostamaan oikeudenmukaisuutta ja tasa-arvoa. Kirjallisuus tutustuttaa erilaisiin ihmiskohtaloihin, joiden kautta opiskelija peilaa omaa osallisuuttaan yhteiskunnassa.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tutustuttaa kirjallisuuden laajaan kenttään ja kirjallisuuteen yhtenä kulttuurin lajina. Itselle merkityksellisen kulttuurin löytäminen edistää hyvinvointia. Kaunokirjallisuus ja lukeminen kehittää keskittymiskykyä ja empatiaa, rentouttaa, jäsentää ajatuksia ja lisää kokonaisvaltaista hyvinvointia. Elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen parantavat hyvinvointia; kirjallisuus tarjoaa paikan rauhoittua ja keskittyä. Fiktiivisiin maailmoihin tutustuminen ja taidot analysoida fiktiota auttavat löytämään tapoja kohdata muuttuvan maailman epävarmuutta.

Vuorovaikutusosaaminen

Kaunokirjallisuus tutustuttaa erilaisiin ihmiskohtaloihin yli kulttuurirajojen. Lukeminen kehittää hyvän vuorovaikutuksen lähtökohtia, kuten myötätuntoa, taitoa säädellä tunteita, kuuntelemista ja toisten näkemysten kunnioittamista. Kirjallisuus kehittää etenkin tunne- ja empatiataitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, kuten lukutaidon ja kirjoitustaidon tehtävät, suulliset esitykset, ryhmätyöt, tuntiosaaminen ja koesuoritukset.

Opintojaksoilla hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä oman osaamisensa tasosta. Kuitenkaan opiskelijan arvio omasta tai toisten osaamisesta ei sellaisenaan toimi opintojaksosta annettavan arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

Opintojakson vapaa kuvaus

Oulunkylän yhteiskoulussa opiskelija, jonka äidinkieli on muu kuin suomi, osallistuu suomen kieli ja kirjallisuus -opintojaksojen oppitunneille. Opiskelija sopii jokaisen opintojakson alussa opettajan kanssa erikseen, korvataanko osa opintojakson suorituksista S2-ylioppilaskokeeseen valmentavilla tehtävillä. Opetusjärjestelyissä huomioidaan opiskelijan yksilöllinen kielitaidon taso.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opintojaksojen lisäksi S2-opiskelija voi osallistua erillisille S2-opintojaksoille.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus perusteiden syventäminen, 4 op (oS2_567)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta 1, 2 op (S25), Pakollinen
- Kirjoittaminen 1, 1 op (S26), Pakollinen
- Vuorovaikutus 2, 1 op (S27), Pakollinen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta 1

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- oppii tarkastelemaan erilaisissa teksteissä käytettäviä vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoja
- osaa tarkastella myös kaunokirjallisuutta mielipiteiden ja maailmankuvan muokkaajana
- oppii perustelevaan omia mielipiteitään yhä monipuolisemmin kirjoittajana ja puhujana.

Kirjoittaminen 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin sekä oppii laatimaan ja muokkaamaan laajahkoja asiatekstejä
- oppii kirjoittamaan tekstejä myös yhdessä muiden kanssa.

Vuorovaikutus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kuullun ymmärtämisen, kuuntelemisen, vuorovaikutuksen sekä suullisen viestinnän strategioita ja taitoja
- lisää viestintärohkeuttaan ja kehittää esiintymistaitojaan niin, että pystyy hyödyntämään omia vahvuuksiaan erilaisissa kielenkäyttötilanteissa
- hahmottaa puheen toimintana, jossa jokainen vuoro sekä tulkitsee että rakentaa tilannetta
- oppii tarkastelemaan kielen merkitystä ja vaihtelua vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta 1

- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot, argumentoinnin tavat sekä retoriset keinot
- perustelemisen harjoittelu suullisesti ja kirjallisesti, lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet
- argumentoivan kielenkäytön sanastoon ja rakenteisiin perehtyminen: geneeriset ilmaukset, modaalisuuden ja affektisuuden ilmaisukeinot
- kielellisten keinojen valinta, tekstilaji ja tyyli
- yhteiskunnallisesti merkittävä tai ajankohtainen kokonaisteos

Kirjoittaminen 1

- kirjoittaminen prosessina: aiheen ja aineiston valinta ja ideointi, aiheen rajaaminen ja näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen

- *tekstien jakaminen ja vertaisarvioinnin taidot*
- *sidosteisuus tekstin eri tasoilla, esimerkiksi tekstin kokonaisrakenne, kappaleet, virke, sanajärjestys*
- *asiatyyllille ominaisten kielellisten rakenteiden hallinta, esimerkiksi infiniittiset rakenteet, yhdyslauseet, viittaussuhteet*

Vuorovaikutus 2

- *kuullunymmärtämis- ja kuuntelustrategiat ja -taidot, vuorovaikutustilanteiden havainnoiminen*
- *yksilön kielellinen repertuaari, kielenkäyttötilanteiden ja kielen vaihtelu sekä puheen kielellisiä keinoja ja retoriikkaa*
- *esiintymistaidot: puheenvuoron rakentaminen, kohdentaminen, havainnollinen esittäminen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson aikana syvennetään kykyä arvioida eri tekstien ideologioita ja vaikuttamisen keinoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson aikana kehitetään vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavissa sekä tarkastellaan vuorovaikutusetiikkaa.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana pyritään kehittämään omaäänistä kirjoittamista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana tarkastellaan mediamaailman eettisyyttä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana käsitellään yhteiskunnallisia ja ajankohtaisia aiheita käsitteleviä tekstejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, kuten lukutaidon ja kirjoitustaidon tehtävät, suulliset esitykset, ryhmätyöt, tuntiosaaminen ja koesuoritukset.

Opintojaksoilla hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä oman osaamisensa tasosta. Kuitenkaan opiskelijan arvio omasta tai toisten osaamisesta ei sellaisenaan toimi opintojaksosta annettavan arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

Opintojakson vapaa kuvaus

Oulunkylän yhteiskoulussa opiskelija, jonka äidinkieli on muu kuin suomi, osallistuu suomen kielen ja kirjallisuuden opintojaksojen oppitunneille. Opiskelija sopii jokaisen opintojakson alussa opettajan kanssa erikseen, korvataanko osa opintojakson suorituksista S2-ylioppilaskokeeseen valmentavilla tehtävillä. Opetusjärjestelyissä huomioidaan opiskelijan yksilöllinen kielitaidon taso.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opintojaksojen lisäksi S2-opiskelija voi osallistua erillisille S2-opintojaksoille.

Kirjallisuus 2, 2 op (oS28)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 2, 2 op (S28), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjallisuus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää kaunokirjallisuuden tuntemustaan
- kehittää kykyään tarkastella kirjallisuutta sen kulttuurisessa ja historiallisessa syntykontekstissa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa
- tutustuu suomalaisen kirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja teemoihin sekä osaa arvioida niiden merkitystä.

Keskeiset sisällöt

Kirjallisuus 2

- Suomen kirjallisuuden vaiheet osana maailmankirjallisuutta
- eri aikakausien kaunokirjallisuutta ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman näkökulmasta
- kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- merkittävä tai ajankohtainen kaunokirjallinen kokonaisteos

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan käsitys kaunokirjallisuuden merkityksestä yhteiskunnallisiin asioihin vaikuttamisessa vahvistuu. Opiskelija tulee myös tietoisemmaksi erilaisten arvomaailmojen ja aatesuuntien vaikutuksesta aikansa kaunokirjallisuuteen. Opiskelija tulee tietoisemmaksi kaunokirjallisuuden merkityksestä vaikuttaa tasa-arvon toteutumiseen ottamalla kantaa epäoikeudenmukaisuuteen eri aikoina ja eri paikoissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijan ihmiskuva ja identiteetti vahvistuvat ja tarkentuvat kaunokirjallisuuteen perehtymisen myötä. Opiskelija saa oman elämänsä ja hyvinvointinsa rakennuspuita tutustumalla Suomen ja maailmankirjallisuuden teosten ihmiskohtaloihin, arvovalintoihin ja aatteisiin. Opiskelija tulee myös tietoisemmaksi Suomen kirjallisuuden suvaitsevaisuudesta - monimuotoisuudesta, moniäänisyydestä sekä monikielisytydestä.

Vuorovaikutusosaaminen

Suomalaiseen kirjallisuuteen ja maailmankirjallisuuteen syventyminen perehdyttää opiskelijaa kaunokirjallisuudessa kuvattuihin konflikteihin ja ristiriitoihin. Tätä kautta vuorovaikutustaidot kehittyvät. Eri aikakausien, eri yhteiskuntamuotojen ja erilaisten arvomaailmojen kautta opiskelijan kyky tuntee myötätuntoa kasvaa. Erilaisiin haasteellisiin konteksteihin - esimerkiksi historiallisiin, poliittisiin ja yhteiskunnallisiin - perehtyminen auttaa opiskelijaa hahmottamaan kirjallisuuden merkitystä rauhalle, tulevaisuudelle ja demokratialle.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, kuten lukutaidon ja kirjoitustaidon tehtävät, suulliset esitykset, ryhmätyöt, tuntiosaaminen ja koesuoritukset.

Opintojaksoilla hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä oman osaamisensa tasosta. Kuitenkaan opiskelijan arvio omasta tai toisten osaamisesta ei sellaisenaan toimi opintojaksosta annettavan arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

Opintojakson vapaa kuvaus

Oulunkylän yhteiskoulussa opiskelija, jonka äidinkieli on muu kuin suomi, osallistuu suomen kielen ja kirjallisuuden opintojaksojen oppitunneille. Opiskelija sopii jokaisen opintojakson alussa opettajan kanssa erikseen, korvataanko osa opintojakson suorituksista S2-ylioppilaskokeeseen valmentavilla tehtävillä. Opetusjärjestelyissä huomioidaan opiskelijan yksilöllinen kielitaidon taso.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opintojaksojen lisäksi S2-opiskelija voi osallistua erillisille S2-opintojaksoille.

Vuorovaikutuksen syventävä, 2 op (oS29)

Opintojakson moduulit

- Vuorovaikutus 3, 2 op (S29), Valinnainen

Tavoitteet

Vuorovaikutus 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää vuorovaikutustaitojaan ja oppii arvioimaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutusosaamisen merkitystä ihmissuhteissa, opiskelussa, työelämässä ja yhteiskunnassa*
- *kehittää valmiuksiaan ymmärtää ja ratkoa vuorovaikutuksen ongelmia sekä toimia rakentavasti ja eettisesti erilaisissa, haastavissakin vuorovaikutustilanteissa sekä ymmärtää vuorovaikutuksen kulttuurisia piirteitä ja kontekstisidonnaisuutta*
- *syventää kykyään tarkastella ja analysoida vuorovaikutusta erilaisista näkökulmista*
- *syventää ymmärrystään kielen tilanteisesta vaihtelusta.*

Keskeiset sisällöt

Vuorovaikutus 3

Keskeiset sisällöt

- *kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojen sekä puhumisen ja esiintymisen taitojen monipuolistaminen, kielen rekisterit ja tilanteen edellyttämä kielenkäyttö*
- *vuorovaikutuksen ja vuorovaikutusosaamisen merkitys jatko-opinnoissa, työelämässä ja yhteiskunnassa, esimerkiksi erilaisissa järjestöissä sekä muissa muodollisissa ja epämuodollisissa yhteisöissä toimiminen*
- *dialoginen ja rakentava vuorovaikutus, vuorovaikutukseen liittyvä etiikka sekä konfliktit ja ongelmanratkaisu ryhmässä*
- *vuorovaikutuksen kulttuuristen piirteiden ja erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja -suhteiden sekä niihin vaikuttavien tekijöiden analysointi*
- *mahdollisesti osallistuminen toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla syvennetään tietämystä vuorovaikutustilanteiden ja eri vuorovaikutuskanavien etiikasta.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vuorovaikutustaitoja kehittämällä ja syventämällä rakennetaan opiskelijan kannalta tärkeitä yhteiskunnallisia taitoja: vuorovaikutustaidot kasvattavat nuoresta aktiivisen ja omat osallistumismahdollisuutensa tiedostavan yhteiskunnan jäsenen. Yhteiskunnallista osaamista tukee myös erilaisten ajankohtaisten yhteiskunnallisten aiheiden käsittely.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso keskittyy vuorovaikutustaitojen syventämiseen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan eri kulttuurien viestintään ja tapoihin.

Hyvinvointiosaaminen

Hyvät vuorovaikutustaidot lisäävät tunnetta omista mahdollisuuksista vaikuttaa ja osallistua. Vuorovaikutukseen liittyvien osa-alueiden tuntemus myös kehittää ymmärrystä toisten viestinnästä sekä lisää varmuutta tuoda omia ajatuksia esille. Hyvät vuorovaikutustaidot lisäävät monella tavoin nuoren hyvinvointia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, kuten lukutaidon tehtävät, suulliset esitykset, ryhmätyöt, tuntiosaaminen ja koesuoritukset.

Opintojaksoilla hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä oman osaamisensa tasosta. Kuitenkaan opiskelijan arvio omasta tai toisten osaamisesta ei sellaisenaan toimi opintojaksosta annettavan arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

Opintojakson vapaa kuvaus

Oulunkylän yhteiskoulussa opiskelija, jonka äidinkieli on muu kuin suomi, osallistuu suomen kielen ja kirjallisuuden opintojaksojen oppitunneille. Opiskelija sopii jokaisen opintojakson alussa opettajan kanssa erikseen, korvataanko osa opintojakson suorituksista S2-ylioppilaskokeeseen valmentavilla tehtävillä. Opetusjärjestelyissä huomioidaan opiskelijan yksilöllinen kielitaidon taso.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opintojaksojen lisäksi S2-opiskelija voi osallistua erillisille S2-opintojaksoille.

Kirjoitustaidon syventävä, 2 op (oS210)

Opintojakson moduulit

- Kirjoittaminen 2, 2 op (S210), Valinnainen

Tavoitteet

Kirjoittaminen 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää edelleen taitoaan ilmaista ja perustella ajatuksiaan kirjoittamalla hyödyntäen muita tekstejä*
- *kehittää omaäänistä kirjoittamista*
- *kehittää kirjoittamisen prosessin hallintaansa ja taitoaan muokata tekstiä*
- *syventää kirjoitetun kielen rakenteiden ja konventioiden tuntemusta*
- *osaa valita tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivan kielimuodon.*

Keskeiset sisällöt

Kirjoittaminen 2

- *aineistopohjaisten laajojen tekstien tuottaminen ja lähteiden arviointi*
- *omaäänisten tekstien tuottaminen*
- *tekstin- ja kielenhuollon käytänteiden soveltaminen tekstien muokkaamisessa*
- *luettaville ja kirjoitettaville teksteille tyypillisten kielen rakenteiden, sanaston, fraasien ja käsitteiden käyttöön harjaantuminen*
- *ajankohtainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa paneudutaan kirjoitustaidon kokeen yhteisen aiheen (esimerkiksi luonto ja ympäristö) myötä pohtimaan eettis-moraalisia kysymyksiä ja ympäristöteemoja. Kirjoitustaidon syventävä opintojakso lisää ymmärrystä nykyajan ajankohtaisista ympäristöhaasteista sekä antaa rakennuspuita kohti ekologisempaa tulevaisuutta. Media-, tiedonhankinta- sekä tiedonhallintataitojen opiskelu syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa ja mediavastuuta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa syvennetään ja tarkennetaan vuorovaikutustaitoja, kuten kuuntelemista, perehtymällä erilaisiin kirjoitustaidon kokeen tekstilajeihin, kuten lyhytelokuvaan, reportaasiin ja henkilöhaastatteluun. Vertaisarviointitaitoa parannetaan antamalla palautetta muiden ryhmäläisten teksteistä. Vuorovaikutustaidot kehittyvät, mikä tukee oppimista ja opiskelua oppiaineiden välisessä yhteistyössä sekä kaikissa oppiaineissa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa hiotaan yhteiskunnallista osallistumista harjoittelemalla kannanottoja ja pohdintoja kirjoitustaidon yhteisistä aiheista, kuten sukupuoli-identiteetistä, vallasta nuorten maailmassa, työelämästä jne. Tähän perehdytään lukemalla ja analysoimalla yhteiskunnallisesti pohtivia ja kantaa ottavia tekstejä, esimerkiksi kolumneja, pääkirjoituksia, yleisönosastotekstejä, tv-keskusteluja, puheita, blogitekstejä sekä muita sometekstejä. Vaikuttamisen, argumentoinnin, omien tekstien tuottamisen sekä vuorovaikutustaitojen kehittyminen tukevat aktiivista kansalaisuutta sekä työelämätaitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettujen erilaiset harjoitustehtävät, kuten kirjoitustaidon tehtävät, suulliset esitykset, ryhmätyöt, tuntiosaaminen ja koesuoritukset.

Opintojaksoilla hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä oman osaamisensa tasosta. Kuitenkaan opiskelijan arvio omasta tai toisten osaamisesta ei sellaisenaan toimi opintojaksosta annettavan arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

Opintojakson vapaa kuvaus

Oulunkylän yhteiskoulussa opiskelija, jonka äidinkieli on muu kuin suomi, osallistuu suomen kielen ja kirjallisuuden opintojaksojen oppitunneille. Opiskelija sopii jokaisen opintojakson alussa opettajan kanssa erikseen, korvataanko osa opintojakson suorituksista S2-ylioppilaskokeeseen valmentavilla tehtävillä. Opetusjärjestelyissä huomioidaan opiskelijan yksilöllinen kielitaidon taso.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opintojaksojen lisäksi S2-opiskelija voi osallistua erillisille S2-opintojaksoille.

Lukutaidon syventävä, 2 op (oS211)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta 2, 2 op (S211), Valinnainen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan*
- *osaa tulkita erilaisia monimuotoisia tekstejä*
- *ymmärtää tekstin tavoitteiden ja kontekstin merkityksen tekstien tulkinnassa.*

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta 2

- *monimuotoisten asia- ja mediatekstien ja fiktiivisten tekstien tulkinta*
- *analyysin ja tulkinnan rakentaminen sekä käsitteiden käyttö*
- *runokokoelma tai näytelmäteksti*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa syvennetään erilaisten media- ja vaikuttavien tekstien lukutaitoa. Hyvä kulttuurinen ja kriittinen lukutaito tukevat kasvua yhteiskunnallisesti aktiiviseksi aikuiseksi.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa syvennetään taitoja analysoida ja tulkita erilaisia vuorovaikutustilanteita.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa syvennetään vuorovaikutusosaamista, joka tukee ja vahvistaa opiskelijan käsitystä itsestään toimijana erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, sekä syvennetään ihmisenä olemisen ymmärrystä kaunokirjallisuuden avulla.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa syvennetään kulttuurista lukutaitoa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla syvennetään ymmärrystä tiedonhankinnasta ja lähdekriittisyydestä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, kuten lukutaidon tehtävät, suulliset esitykset, ryhmätyöt, tuntiosaaminen ja koesuoritukset.

Opintojaksoilla hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä oman osaamisensa tasosta. Kuitenkaan opiskelijan arvio omasta tai toisten osaamisesta ei sellaisenaan toimi opintojaksosta annettavan arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen on osana opintojakson muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen vaan osana koko opintojakson osaamista.

Opintojakson vapaa kuvaus

Oulunkylän yhteiskoulussa opiskelija, jonka äidinkieli on muu kuin suomi, osallistuu suomen kielen ja kirjallisuuden opintojaksojen oppitunneille. Opiskelija sopii jokaisen opintojakson alussa opettajan kanssa erikseen, korvataanko osa opintojakson suorituksista S2-ylioppilaskokeeseen valmentavilla tehtävillä. Opetusjärjestelyissä huomioidaan opiskelijan yksilöllinen kielitaidon taso.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opintojaksojen lisäksi S2-opiskelija voi osallistua erillisille S2-opintojaksoille.

S2-starttikurssi, 2 op (oS212)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on vahvistaa S2-opiskelijan luku- ja kirjoitustaitoa sekä kuullun ymmärtämisen taitoa.
- Opintojakson tavoitteena on tutustua S2-ylioppilaskokeeseen.
- Opintojakson tavoitteena on harjoitella suomen kielen rakenteita.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija saa kohdennettua ja henkilökohtaisen kielitasonsa huomioivaa ohjausta ja palautetta.
- Opintojakson aikana kerrataan joitakin peruskoulun sisältöjä ja vahvistetaan lukemisen ja kirjoittamisen taitoja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla tuetaan ja kehitetään opiskelijan kielitaitoa. Monipuolinen kielitaito ja omien monikielisten resurssien tunnistaminen vahvistavat opiskelijan omaa kieli-identiteettiä ja kuulumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija monipuolistaa suomen kielen taitojaan, mikä vahvistaa hänen mahdollisuuksiaan olla vuorovaikutuksessa esimerkiksi oppitunneilla ja kouluyhteisössä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Oulunkylän yhteiskoulussa opiskelija, jonka äidinkieli on muu kuin suomi, osallistuu äidinkielen ja kirjallisuuden opintojaksojen oppitunneille. Opiskelija sopii jokaisen opintojakson alussa opettajan kanssa erikseen, korvataanko osa opintojakson suorituksista S2-ylioppilaskokeeseen valmentavilla tehtävillä. Opetusjärjestelyissä huomioidaan opiskelijan yksilöllinen kielitaidon taso.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opintojaksojen lisäksi S2-opiskelija voi osallistua erillisille S2-opintojaksoille.

S2-abikurssi, 2 op (oS213)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana tutustutaan S2-ylioppilaskokeeseen.
- Opintojakson aikana opiskelija tulee tietoiseksi omasta kielitaidon tasostaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan S2-ylioppilaskokeen eri tehtävätyyppejä.
- Harjoitellaan tekstin ymmärtämistä, kirjoittamista ja kuuntelemista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla tuetaan ja kehitetään opiskelijan kielitaitoa. Monipuolinen kielitaito ja omien monikielisten resurssien tunnistaminen vahvistavat opiskelijan omaa kieli-identiteettiä ja kuulumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija monipuolistaa suomen kielen taitojaan, mikä vahvistaa hänen mahdollisuuksiaan olla vuorovaikutuksessa esimerkiksi oppitunneilla ja kouluyhteisössä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Oulunkylän yhteiskoulussa opiskelija, jonka äidinkieli on muu kuin suomi, osallistuu äidinkielen ja kirjallisuuden opintojaksojen oppitunneille. Opiskelija sopii jokaisen opintojakson alussa opettajan kanssa erikseen, korvataanko osa opintojakson suorituksista S2-ylioppilaskokeeseen valmentavilla tehtävillä. Opetusjärjestelyissä huomioidaan opiskelijan yksilöllinen kielitaidon taso.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opintojaksojen lisäksi S2-opiskelija voi osallistua erillisille S2-opintojaksoille.

7.2. Biologia (BI)

Oppiaineen tehtävä

Biologia on luonnontiede, joka tutkii elämään liittyviä ilmiöitä molekyyli- ja solutasolta biosfääriin. Biologian opetuksen tarkoituksena on herättää kiinnostusta bio- ja ympäristötieteisiin ja tukea opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun kehittymistä. Opetus vahvistaa opiskelijan käsitystä biologian merkityksestä osana luonnontieteellisen maailmankuvan rakentumista. Luonnontieteellinen maailmankuva perustuu tieteelliseen tutkimukseen ja auttaa siten opiskelijaa tarkastelemaan maailmaa tietoperustaisesti. Biologian opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään elollisen luonnon rakennetta, toimintaa ja vuorovaikutussuhteita sekä evoluution merkityksen eliökunnan kehittämisessä.

Biologian oppiaine antaa opiskelijalle valmiuksia arkielämään, työelämään ja jatko-opintoihin. Biologian opetuksessa opiskelijalle välittyy kuva siitä, että biotieteet ovat nopeasti kehittyviä tieteenaloja, joiden sovelluksia hyödynnetään monin tavoin esimerkiksi lääketieteissä, teollisuudessa sekä maa- ja metsätaloudessa. Biologian opetus auttaa opiskelijaa ymmärtämään

biotieteiden tarjoamia mahdollisuuksia edistää ihmiskunnan, muun eliökunnan ja elinympäristöjen hyvinvointia.

Biologian opetukselle on ominaista havainnointiin ja kokeellisuuteen perustuva tiedonhankinta, tutkimuksellisuus sekä aktivoivat ja vuorovaikutteiset työ- ja toimintatavat. Biologian opetuksessa tehdään laboroiteja ja työskennellään myös digitaalisissa ja koulun ulkopuolisissa opiskeluympäristöissä. Opiskelun edetessä kokeellisen työskentelyn taidot monipuolistuvat ja syvenyvät. Opetuksessa tehdään monipuolisesti yhteistyötä muiden oppiaineiden kanssa. Biologian opetukseen sisältyviä ilmiöitä tarkastellaan erityisesti maantieteessä, kemiassa, fysiikassa, psykologiassa ja terveystiedossa kullekin oppiaineelle ominaisella tavalla.

Laaja-alainen osaaminen

Biologian opetuksen perustana on luonnon monimuotoisuuden ja sen kehittymisen ymmärtäminen. Opetuksessa keskeinen teema on kestävä tulevaisuuden rakentaminen. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat yhdessä biologian tavoitteiden saavuttamisen kanssa.

Biologian opetus vahvistaa luontevasti opiskelijan **hyvinvointiosaamista**. Opetus lisää opiskelijan ymmärrystä monimuotoisen, puhtaan ja terveellisen ympäristön merkityksestä ihmisen kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Biologiassa korostuvat yksilöiden erilaisuus ja monimuotoisuus sekä niiden biologinen tausta, mikä antaa opiskelijalle työkaluja moninaisuuden ymmärtämiseen. Opiskelija saa ohjausta omien tavoitteidensa asettamisessa sekä tukea ja kannustusta oppimisprosessin eri vaiheissa, mikä vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta ja pitkäjänteisyyttä.

Vuorovaikutusosaamisen osalta opiskelija oppii biologian oppiaineessa argumentoimaan ja arvioimaan omia ja muiden näkökulmia biologisen tiedon avulla. Opetusta annetaan erilaisissa oppimisympäristöissä ja monipuolisilla työmenetelmillä, mikä kehittää opiskelijan sosiaalisia ja vuorovaikutuksellisia valmiuksia.

Biologian opetus ohjaa opiskelijaa luonnontieteelliseen ajatteluun, tiedonhankintaan ja tietojen kriittiseen analyysiin tukien näin **monitieteistä ja luovaa osaamista**. Opetuksessa perehdytään biologian ja sitä lähellä olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Biologian opetus harjaannuttaa opiskelijaa tutkimuksellisuuteen sekä monitieteiseen ja luovaan työskentelyyn vaihtelevissa oppimisympäristöissä.

Yhteiskunnallisen osaamisen osalta biologian opetuksessa annetaan opiskelijalle valmiuksia työskennellä yhteiskunnan kannalta tärkeillä aloilla, kuten terveydenhuollossa, ympäristöalalla sekä maa- ja metsätaloudessa. Biotieteet ovat nopeasti kehittyvä kansainvälinen ala, jonka sovelluksia hyödynnetään yhteiskunnassa paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Biologian opetus antaa tietopohjan, jonka avulla opiskelija voi ottaa kantaa moniin ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja kykenee kriittisyyteen seurattessaan mediaa. Opetus ohjaa opiskelijaa kestäväan elämäntapaan ja globaalin vastuun ottamiseen aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä vahvistaen näin opiskelijan **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Biologian opetus kehittää opiskelijan **ympäristöosaamista** ja halua vaalia luonnon monimuotoisuutta. Siinä korostuu ymmärrys luonnon ainutlaatuisuudesta ja itseisarvosta. Opetuksessa käsitellään biologisten sovellusten ja ekosysteemipalveluiden mahdollisuuksia kestäväan tulevaisuuden kannalta. Opetus auttaa opiskelijaa tekemään kestäviä valintoja arkielämässä sekä soveltamaan biologista tietoa **eettisyyttä** vaativissa pohdinnoissa.

Tavoitteet

Biologian opetuksessa edistetään opiskelijan kykyä tarkastella ilmiöitä biotieteiden näkökulmasta sekä vahvistetaan ja syvennetään biologian tietoja, taitoja ja osaamista monipuolisesti. Tavoitteet liittyvät biologiseen tarkastelutapaan, biologian ilmiöihin ja prosesseihin sekä biologisiin taitoihin ja niiden soveltamiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Biologinen tarkastelutapa

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää biologian keskeisiä käsitteitä täsmällisesti ja oikeissa yhteyksissä
- osaa havainnollistaa biologialle ominaisia ilmiöitä lajiesimerkkien avulla
- ymmärtää, että biologinen tieto perustuu tutkimukseen ja että Suomessa tehdään merkittävää alan tutkimusta
- ymmärtää biologisen tiedon ja siihen perustuvien sovellusten merkityksen innovaatioissa sekä erilaisten ongelmien ratkaisuisissa
- saa kokemuksia, jotka syventävät kiinnostusta biologiaa ja sen opiskelua kohtaan.

Biologiset ilmiöt ja prosessit

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa eliöiden perusrakenteita ja toimintoja
- ymmärtää biologisia syy-seuraussuhteita molekyylitasolta biosfääriin
- ymmärtää evoluution merkityksen
- tuntee biologiseen tietoon perustuvia sovelluksia.

Biologiset taidot ja niiden soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- suunnittelee ja toteuttaa yksin tai ryhmässä kokeellista työskentelyä monipuolisissa oppimisympäristöissä, kuten maastossa, laboratoriossa ja virtuaalisissa ympäristöissä
- saa mahdollisuuden perehtyä biologian sovelluksiin vierailun, korkeakoulu yhteistyön tai työelämäyhteistyön kautta paikallisella tai kansainvälisellä tasolla
- käyttää ja arvioi kriittisesti biologisia tietolähteitä sekä ilmaisee ja perustelee erilaisia näkemyksiä biologialle ominaisella tavalla
- ymmärtää eliökunnan monimuotoisuuden säilyttämisen merkityksen, tiedostaa kestäväen kehityksen välttämättömyyden sekä rohkaistuu toimimaan myönteisten ratkaisujen puolesta.

Osaamisen arviointi

Biologiassa arvioidaan oppiaineen tavoitteiden saavuttamista moduulikohtaisia tavoitteita ja sisältöjä painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute ohjaavat opiskelijaa tulemaan tietoiseksi omista työskentelytavoistaan ja kehittämään omaa osaamistaan. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan käsitteellisen ja menetelmällisen osaamisen havainnointiin.

Arvioinnissa keskeisiä kohteita ovat opiskelijan tiedot ja taidot, kuten biologian peruskäsitteiden hallinta sekä ajattelu-, argumentointi- ja tutkimustaidot. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, soveltaa, analysoida, arvioida ja esittää biologista tietoa erilaisissa tilanteissa. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota luonnontieteellisten lainalaisuuksien sekä syy- ja seuraussuhteiden ymmärtämiseen, vuorovaikutussuhteiden merkityksen oivaltamiseen sekä kokonaisuuksien hahmottamiseen. Arvioinnissa otetaan huomioon myös opiskelijan taito arvioida tietoa kriittisesti.

Opiskelija voi osoittaa arvioitavaa osaamista myös kokeellisilla työskentelyillä maastossa tai laboratoriossa sekä esitelmillä, tutkielmilla ja muilla tuotoksilla.

Opintojaksot

Elämä ja evoluutio, 2 op (oBI1)

Opintojakson moduulit

- Elämä ja evoluutio, 2 op (BI1), Pakollinen

Tavoitteet

Elämä ja evoluutio

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa selittää elämän tunnusmerkit ja perusedellytykset sekä tunnistaa niitä esimerkeistä
- osaa solun perusrakennetta ja toimintaa tasolla, joka mahdollistaa evoluution ja ekosysteemin toiminnan ymmärtämisen
- osaa selittää perinnölliseen muunteluun, luonnonvalintaan ja lajiutumiseen liittyviä mekanismeja ja osaa selittää näiden merkityksen evoluutiolle
- osaa jäsentää nykyisen eliökunnan rakenteen
- ymmärtää ja osaa selittää, miten biologinen tieto tuotetaan.

Paikallinen lisäys

- ymmärtää hypoteesi- ja teoriakäsitteiden tieteellisen ja tieteenfilosofisen merkityksen

Keskeiset sisällöt

Elämä ja evoluutio

Biologia tieteenä

- elämän tunnuspiirteet ja organisaatiotasot
- biologiset tieteenalat ja tutkimusmenetelmät
- biologiset havainnot, tutkimuskysymykset ja hypoteesien muodostaminen

Evoluutio

- solujen synty ja kehittyminen
- suvullinen ja suvuton lisääntyminen
- muuntelu ja sen perinnölliset perusteet
- luonnonvalinta
- lajiutuminen
- kasvien ja eläinten evoluutio ja avainsopeumat
- ihmisen evoluutio
- evoluution tutkiminen

Eliökunta

- luokittelun periaatteet
- eliökunnan sukupuu ja keskeisimmät taksonit

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Tieteelliseen ajatteluun ja ongelmanratkaisuun tutustuminen aloitetaan.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Biodiversiteettiin tutustuminen mahdollistaa ja syventää ympäristöeettistä ajattelua.

Vuorovaikutusosaaminen

- Jatkuva yhteistyö oppilasryhmissä lisää vuorovaikutustaitoja ja niihin liittyvää hyvinvointia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettut harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla biologian opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Ekologia ja ympäristö, 2 op (oBI_23)

Opintojakson moduulit

- Ekologian perusteet, 1 op (BI2), Pakollinen
- Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin, 1 op (BI3), Pakollinen

Tavoitteet

Ekologian perusteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa selittää ja arvioida abioottisten ja bioottisten ympäristötekijöiden vaikutuksen eliöiden sopeutumiseen ja levinneisyyteen*
- *osaa selittää populaatioiden, eliöyhteisöjen ja ekosysteemien rakennetta ja toimintaa sekä kuvata niitä esimerkkien avulla*
- *osaa kuvata luonnon monimuotoisuutta ja perustella sen merkityksen.*

Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee menetelmiä, joilla voidaan tutkia ja seurata ympäristön tilaa sekä tunnistaa ympäristöongelmia*
- *osaa vertailla, analysoida ja arvioida ihmisen toiminnan vaikutuksia ekosysteemeissä*
- *osaa esittää perustellen ympäristöongelmien ratkaisukeinoja ja tunnistaa ympäristön tilassa tapahtuvia positiivisia kehityssuuntia*
- *osaa arvioida ja perustella omaa toimintaansa ekologisen kestävyuden kannalta*
- *osaa hankkia, analysoida, tulkita ja esittää ekologista tutkimusaineistoa.*

Paikallinen lisäys

- Ymmärtää ekologiaa riittävästi voidakseen osallistua aihetta syventävälle koulukohtaiselle opintojaksolle..

Keskeiset sisällöt

Ekologian perusteet

Ekologian perusteet

104

- ekosysteemien rakenne ja dynaamisuus
- hiilen, typen ja fosforin kierto ja energian virtaus ekosysteemissä
- populaatioiden ominaisuudet
- sopeutuminen, ekolokerot ja levinneisyys
- lajien väliset suhteet

Luonnon monimuotoisuus

- lajin sisäinen monimuotoisuus, lajien monimuotoisuus, ekosysteemien monimuotoisuus
- monimuotoisuuden merkitys

Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin

Ihmisen aiheuttamat ekosysteemien muutokset ja ympäristöongelmien ratkaisukeinoja

- ilmastonmuutoksen vaikutukset ekosysteemeihin
- happamoituminen
- rehevöityminen
- vierasaineiden vaikutukset ravintoketjuissa
- ihmisen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen

Kestävää tulevaisuutta kohti

- ekosysteemipalveluiden merkitys ja ekologisesti kestävä kehitys
- toiminta kestävän elämäntavan edistämiseksi ja ympäristön tilaan vaikuttaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Tieteelliseen ajatteluun ja ongelmanratkaisuun tutustumista jatketaan.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Ekologian perusteisiin tutustuminen luo perustan, josta ympäristöetiikka voi ponnistaa.

Vuorovaikutusosaaminen

- Jatkuva yhteistyö oppilasryhmissä lisää vuorovaikutustaitoja ja niihin liittyvää hyvinvointia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Kotiplaneettamme näkeminen yhtenä systeeminä vahvistaa globaali-osaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettavat harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla biologian opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Solu ja perinnöllisyys, 2 op (oBI4)

Opintojakson moduulit

- Solu ja perinnöllisyys, 2 op (BI4), Valinnainen

Tavoitteet

Solu ja perinnöllisyys

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa nimetä solun perusrakenteet
- osaa selittää solujen keskeisiä toimintoja
- hallitsee periytymisen perusmekanismit ja osaa soveltaa niitä esimerkkien avulla
- osaa mikroskopoida erilaisia soluja ja tulkita solujen mikroskooppisia rakenteita
- osaa toteuttaa pienen kokeellisen työn.

Paikallinen lisäys

- osaa mentaalisesti yhdistää klassisen genetiikan ja molekyyliogenetiikan koherentiksi ymmärrykseksi geenien toiminnasta

Keskeiset sisällöt

Solu ja perinnöllisyys

Tumallisen solun rakenne ja toiminta

- solu tutkimuskohteena
- biomolekyylit
- eläin-, kasvi- ja sienisolua
- geenien ilmeneminen ja sen säätely
- fotosynteesi
- soluhengitys, käymisreaktiot

Solujen lisääntyminen

- mitoosi ja solun jakautuminen
- meioosi ja sukusolujen synty

Periytymisen perusteet

- geenimutaatioiden tuottamat uudet alleelit
- mendelistinen periytyminen
- kodominantti periytyminen, polygeeninen periytyminen, sukupuoleen sitoutunut periytyminen, periytymistavan päättelemisen sukupuusta

Paikallinen lisäys

- epistasian ja pleiotropian ymmärtäminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Tieteelliseen ajatteluun ja ongelmanratkaisuun tutustumista jatketaan.

Hyvinvointiosaaminen

- Genetiikan alkeet tarjoavat eväät oman ja muiden yksilöllisyyden arvostavaan kokemiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

- Jatkuva yhteistyö oppilasryhmissä lisää vuorovaikutustaitoja ja niihin liittyvää hyvinvointia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettut harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla biologian opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Ihmisen biologia, 2 op (oBI5)

Opintojakson moduulit

- Ihmisen biologia, 2 op (BI5), Valinnainen

Tavoitteet

Ihmisen biologia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa nimetä ja tunnistaa tärkeimpien elinten ja elimistöjen rakenteet ja selittää niiden toimintaperiaatteita*
- *ymmärtää, mitä homeostasia on, ja osaa kertoa esimerkkejä siihen vaikuttavista tekijöistä*
- *osaa kuvata elimistön viestintäjärjestelmiä ja selittää, kuinka eri osat viestivät keskenään*
- *osaa selittää elimistön kykyä aistia ympäristöä ja reagoida muutoksiin*
- *osaa selittää ja vertailla elimistön eri puolustusmekanismeja mikrobeja vastaan*
- *osaa kertoa ja perustella lisääntymisen keskeisimmät vaiheet hedelmöityksestä syntymään*
- *osaa toteuttaa pienimuotoisen, ihmisen elimistön toimintaa mittaavan kokeellisen työn ja esittää sen tulokset.*

Keskeiset sisällöt

Ihmisen biologia

Solu, kudosis, elin

- *solujen erilaistuminen kantasoluista ja syöpäsolut*
- *elinten muodostuminen eri kudostyypeistä*

Elimistön säätely

- *hermoston rakenne ja toiminta*
- *umpirauhaset ja hormonit*

Aineenvaihdunta

- *ruoansulatuselimistö*
- *verenkiertoelimistö*
- *hengityselimistö*

- kuona-aineiden erityys

Liikkuminen

- tuki- ja liikuntaelimestö

Elimistön sopeutuminen ympäristöön

- iho ja lämmönsäätely
- aistit
- puolustusjärjestelmä

Lisääntyminen

- sukuelimet ja sukupuolen kehitys
- hedelmöitys, raskaus ja synnytys

Paikallinen lisäys

- seksuaalisuus ja sukupuolet
- tietoisuus ihmisaivojen tuotteena

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Tieteelliseen ajatteluun ja ongelmanratkaisuun tutustumista syvennetään entisestään.

Hyvinvointiosaaminen

- Ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan tutustuminen tarjoaa pohjan oman ja läheisten terveyden edistämiseksi.

Vuorovaikutusosaaminen

- Jatkuva yhteistyö oppilasryhmissä lisää vuorovaikutustaitoja ja niihin liittyvää hyvinvointia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettavat harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla biologian opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Biotekniikka ja sen sovellukset, 2 op (oBI6)

Opintojakson moduulit

- Biotekniikka ja sen sovellukset, 2 op (BI6), Valinnainen

Tavoitteet

Biotekniikka ja sen sovellukset

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee eri mikrobien rakenteet ja ymmärtää niiden perustoiminnot
- osaa kertoa esimerkkejä siitä, miten mikrobeja voidaan hyödyntää biotekniikassa
- syventää tietoja nukleiinihapoista ja niiden ominaisuuksista sekä tietää, miten niitä voidaan hyödyntää geenitekniikassa
- osaa selittää esimerkkien avulla biotekniikan keskeisimpiä sovelluksia ja innovaatioita sekä perustella niiden merkityksen jalostuksessa, lääketieteissä, teollisuudessa sekä ympäristönsuojelussa
- osaa tunnistaa ja arvioida biotekniikan mahdollisuuksia ja riskejä sekä esittää niistä perusteltuja eettisiä mielipiteitä
- osaa suunnitella ja toteuttaa biologian soveltamiseen liittyvän kokeellisen työn.

Paikallinen lisäys

- molekyyliogeneettisen ymmärryksen syventäminen, jotta biologian sovellukset olisivat ymmärrettävissä

Keskeiset sisällöt

Biotekniikka ja sen sovellukset

Mikrobit

- mikrobien luokittelu
- bakteerien rakenne, muuntelu, antibioottiresistenssi
- virusten rakenne ja lisääntyminen
- mikrobien hyödyntäminen biotekniikassa

DNA:n muokkaus ja tutkiminen geenitekniikalla

- tumallisen ja tumattoman solun perimän ja geenien toiminnan erot
- DNA:n monistaminen, pilkkominen ja palojen erottelu
- DNA:n sisältämän informaation selvittäminen
- geenien siirto- ja muokkausmenetelmät

Biotekniikan keskeiset sovellukset ja merkitys

- perinteinen ja geenitekniikkaan perustuva kasvi- ja eläinjalostus
- lääketieteet
- genomitieto ja sen hyödyntäminen
- DNA-tietoon perustuva yksilön ja lajien tunnistus
- ympäristönsuojelu
- teollisuus

Paikallinen lisäys

- molekyyliogenetiikan syventävä kertaus
- tartuntatautien evoluutio ja mikrobiologia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Tieteelliseen ajatteluun ja ongelmanratkaisuun tutustumista syvennetään entisestään.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Molekyyligeneettinen ymmärrys mahdollistaa geenitekniikkaan liittyvän eettisten pulmien kriittisen arvioinnin.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Molekyyligeneettinen ymmärrys mahdollistaa geenitekniikkaan liittyvän yhteiskunnallisen kiistelyn kriittisen arvioinnin.

Vuorovaikutusosaaminen

- Jatkuva yhteistyö oppilasryhmissä lisää vuorovaikutustaitoja ja niihin liittyvää hyvinvointia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettavat harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla biologian opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Eläinten käyttäytyminen, 2 op (oBI7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla perehdytään syvällisesti evoluutiobiologiseen ajatteluun ja eläinten käyttäytymiseen sen osana.
- Luonnonvalinnan ja seksuaalivalinnan syventävä ymmärtäminen.
- Opintojakso perehdyttää myös tutkimuksen teon vaiheisiin ja tieteenfilosofiaan.
- Opintojakso täydentää psykologian opintoja evoluutiopsykologian osalta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kausaliteetti biologiassa: proksimaattiset ja ultimaattiset syyt.
- Geenien ja ympäristötekijöiden vaikutus käyttäytymiseen.
- Miten saalistajat käyttäytyvät? Kuinka saalislajit välttävät syödyksi tulemisen? Yhteisevoluutio peto-saalis-suhteessa.
- Elinpaikan valinta.
- Viestinnän evoluutio.
- Lisääntymiskäyttäytyminen ja pariutumisjärjestelmät.
- Jälkeläisten hoito.
- Sosiaalisuus.
- Miten biologia selittää ihmisen käyttäytymistä? Ihmisen parinvalinta.
- Moraalin evoluutio.
- Elinkiertostrategiat.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Tieteelliseen ajatteluun ja ongelmanratkaisuun tutustuminen saavuttaa lukiovaiheen kliimaksin.

Vuorovaikutusosaaminen

- Jatkuva yhteistyö oppilasryhmissä lisää vuorovaikutustaitoja ja niihin liittyvää hyvinvointia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettut harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omissa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla biologian opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Maailman tila ja kestävä kehitys, 2 op (oBI8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa Ekologia ja ympäristö (oBI02) aloitettu aihepiiri viedään seuraavalle tasolle.
- Opintojaksolla perehdytään syvällisesti kaikkein suurimpiin maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin.
- Myös mahdollisia ratkaisuja pohditaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Miten ihmiskunta uhkaa oman olemassaolonsa reunaehtoja ja kuinka voitaisiin taata elinkelpoinen planeetta myös tuleville sukupolville.
- Luonnon monimuotoisuuden katoaminen.
- Väestönkasvuun liittyvät ongelmat: ravinnontuotanto, vesipula, kulutus, uudet taudit.
- Merten tila. Globaalin kalastuksen ekologiset ongelmat.
- Ilmastonmuutos.
- Ympäristöhistoriallisia esimerkkejä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Ympäristöetiikka kietoutuu kurssin aihepiiriin itsestään selvästi kaikilla mahdollisilla tasoilla.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Ihmislaajilla yhteiskunnalliset ongelmat ovat myös ekologisia ongelmia. Tieto lisää valmiutta ongelmien ratkaisuun.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Ympäristöhistoria linkittää ekologian historiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

- Jatkuva yhteistyö oppilasryhmissä lisää vuorovaikutustaitoja ja niihin liittyvää hyvinvointia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunteilla suoritettut harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla biologian opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Biologian kertaus, 2 op (oBI9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakso on tarkoitettu kertaukseksi niille, jotka suorittavat biologian ylioppilaskirjoituksissa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla kerrataan aikaisempien biologian opintojaksojen keskeisiä sisältöjä.
- Harjoitellaan mm. vanhoilla ylioppilastehtävillä.
- Parannetaan vastaus- ja opiskelutekniikkaa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- Jatkuva yhteistyö oppilasryhmissä lisää vuorovaikutustaitoja ja niihin liittyvää hyvinvointia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Edellytyksenä on läsnäolo ja tunnilla työskentely sekä preliminäärikokeen suorittaminen.

7.3. Elämänkatsomustieto (ET)

Oppiaineen tehtävä

Elämänkatsomustieto on oppiaine, joka tukee opiskelijan elämänkatsomuksen ja identiteetin muodostumista sekä hyvän elämän tavoittelua. Elämänkatsomus tarkoittaa yksilön käsitystä maailmasta ja omasta paikastaan siinä.

Elämänkatsomustiedon lähtökohtana ovat valmiiden oppijärjestelmien sijaan opiskelijan elämämaailma ja sen ilmiöt. Oppiaine kannustaa opiskelijaa jäsentämään aktiivisesti omaa elämänkatsomustaan, refleктоimaan sen perusteita ja erittelemään siihen vaikuttavia tekijöitä. Samalla tarkastellaan erilaisia yleisiä maailmankatsomuksia, jotka voivat olla esimerkiksi poliittisia, tieteellisiä, elämänfilosofisia, aatteellisia, populaarikulttuurista nousevia tai uskonnollisia.

Oppiaine on taustaltaan monitieteinen. Elämänkatsomustiedon opetuksessa sovellettavista tieteistä tärkeimmät ovat antropologia, filosofia, kulttuurin, taiteen ja uskonnon tutkimus, kasvatustiede sekä yhteiskuntatieteet, kuten mediatutkimus, politiikantutkimus, sosiologia ja sukupuolentutkimus. Opetus integroi ja hyödyntää muissa oppiaineissa, kuten historiassa, psykologiassa, biologiassa ja maantieteessä, hankittuja tietoja elämänkatsomuksellisissa pohdintoissa. Elämänkatsomustiedon opiskelu kehittää näkemyksellisyyttä, laaja-alaista kriittistä ajattelua sekä kykyä hahmottaa kokonaisuuksia ja ilmiöiden välisiä yhteyksiä.

Elämänkatsomustieto kartuttaa kulttuurista ja katsomuksellista yleissivistystä, arvostelukykä, toisten kunnioittamista sekä keskustelun, kuuntelun ja itseilmaisun taitoja. Oppiaine ankkuroituu ihmisoikeusetiikkaan ja kestävän tulevaisuuden rakentamiseen. Se pohjautuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen nähdään sosiaalisena olentona ja korostetaan ihmisten mahdollisuutta tutkia kriittisesti ympäröivää todellisuutta ja elää vapaina ja keskenään tasavertaisina, aktiivisina ja eettisinä yhteiskunnan jäseninä.

Oppiaineen luonne edellyttää vuorovaikutteisia ja keskustelevia työtapoja.

Laaja-alainen osaaminen

Elämänkatsomustieto tukee opiskelijan oman identiteetin kehittymistä, hyvän elämän tavoittelua sekä kasvua sivistyneeksi ja avarakatseiseksi ihmiseksi ja eettisesti toimivaksi yhteiskunnan jäseneksi.

Elämänkatsomustiedossa käytetään ymmärrettävää yleiskieltä, jotta vuorovaikutus on helppoa ja katsomukselliset pohdinnat avautuvat mahdollisimman hyvin eri taustoista tuleville opiskelijoille. Tarpeen mukaan oppiaine hyödyntää erikoisalojen termistöä, mikä helpottaa asioiden käsitteellistä tarkastelua.

Elämänkatsomustieto kehittää eettistä ajattelua, myötätuntoa ja valmiuksia ottaa muut ihmiset sekä heidän katsomuksensa ja tarpeensa huomioon. Oppiaine tukee oman identiteetin etsintää, auttaa jäsentämään minäkuvaa ja vahvistaa itsetuntemusta. Se vahvistaa näin osaltaan opiskelijan **hyvinvointiosaamisen** kehittymistä.

Elämänkatsomustieto tukee **vuorovaikutusosaamisen** tavoitteiden saavuttamista. Elämänkatsomustiedolle ominaiset työtavat ovat keskustelevia, opiskelijalähtöisiä ja vuorovaikutteisia. Opinnoissa on olennaista oppia kohtaamaan, ymmärtämään ja hyväksymään erilaisia ajattelutapoja. Toisten kuunteleminen ja ymmärtäminen sekä toisten näkemyksiä arvostava argumentaatio edistävät keskeisiä sosiaalisia taitoja.

Elämänkatsomustieto hyödyntää laajasti eri tietolähteitä ja kasvattaa kykyä arvioida niiden luotettavuutta. Kriittisen, rakentavan ja eettisen ajattelun oppiminen on keskeinen osa elämänkatsomustiedon tavoitteistoa. Oppiaine on **monitieteinen**, ja siinä yhdistellään ja sovelletaan **luovasti** eri lukioaineista sekä tieteistä ja taiteista omaksuttua tietoa ja osaamista.

Elämänkatsomustiedon opetuksen perustana ovat ihmisoikeuksien, demokratian ja kestävän tulevaisuuden periaatteet. Niiden edistämiseksi opetus rohkaisee yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Opetus kannustaa itsetutkiskeluun, omien eettisten arvojen punnitsemiseen sekä identiteetin ja omien vakaumusten rakentamiseen. Näin elämänkatsomustieto tukee

yhteiskunnallisen osaamisen tavoitteita, kuten aktiivista kansalaisuutta, elämän valintojen tekemistä, suuntautumista jatko-opintoihin ja mielekkäälle elämänuralle sekä hakeutumista työelämän eri aloille.

Elämäkatsomustiedon opetuksessa opiskelija saa tilaisuuden pohtia globaalin ja ekologisen oikeudenmukaisuuden merkitystä ajankohtaisissa ja arkielämään liittyvissä kysymyksissä. Oppiaine harjaannuttaa monipuolisesti **eettisyyden** taitoja. Siinä opetetaan erottamaan perustellut väitteet perustelemattomista ja kannustetaan etsimään tieteellistä näyttöä uskomusten tueksi. Elämäkatsomustieto auttaa opiskelijaa ymmärtämään **ympäristöosaamisen** tavoitteiden mukaisesti luonnon monimuotoisuuden arvon ja opettaa pohtimaan keinoja, joilla yksilö ja yhteiskunta voivat toimia ekologisesti kestäväällä tavalla. Oppiaineessa sekä aktivoidaan toimintaa ilmastonmuutoksen torjumiseksi että pohditaan ilmastonmuutoksen kohtaamisen kannalta olennaisia asenteita ja tunteita.

Elämäkatsomustieto perustuu ajatukseen erilaisten kulttuurien ja katsomusten kohtaamisen ja vuoropuhelun tärkeydestä. Se tutustuttaa historiallisesti ja nykyajassa merkittäviin maailmankatsomuksiin, kulttuureihin ja kulttuuriperintökohteisiin. Oppiaine avartaa maailmankatsomusta ja opettaa ymmärtämään kulttuurisen moninaisuuden arvon. Se ohjaa toimimaan eettisesti ja kunnioittavasti niin oman kuin muidenkin kulttuurien ja yhteisöjen piirissä. Oppiaineessa pohditaan ihmiskunnan tulevaisuutta ja maailmaa muuttavia kehityskulkuja, kuten uutta mediaympäristöä, teknologian kehitystä ja ilmastonmuutosta. Näin elämäkatsomustieto vahvistaa opiskelijan **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Tavoitteet

Elämäkatsomustiedon opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- saa tukea ja perusteita identiteettinsä ja elämäkatsomuksensa rakentamiseen
- osaa hyödyntää, yhdistellä ja soveltaa eri tieteissä ja lukion oppiaineissa omaksuttuja tietoja oman elämäkatsomuksensa rakentamisessa
- osaa arvioida kriittisesti maailmankatsomuksiin ja omaan elämäkatsomukseen vaikuttavia yhteiskunnallisia ja kulttuurisia tekijöitä
- osaa toimia rakentavasti erilaisissa ja erimielisissäkin vuorovaikutustilanteissa
- laajentaa ja syventää katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystään
- kehittää kykyään reflektoida omaa ja muiden ajattelua ja toimintaa
- kunnioittaa ja osaa perustella periaatteita ja käytäntöjä, jotka edistävät ihmisoikeuksia, kulttuurien välistä myönteistä kohtaamista, yhteiskunnallista ja globaalia oikeudenmukaisuutta sekä kestäväen tulevaisuuden rakentamista ja ilmastovastuuta.

Osaamisen arviointi

Elämäkatsomustiedossa arvioidaan sitä, kuinka laaja-alaisesti, monipuolisesti, johdonmukaisesti ja oivaltavasti opiskelija osaa pohtia katsomuksellisia kysymyksiä ja ilmaista ajatuksiaan. Arviointi tukee ja kehittää opiskelijan kykyä reflektoida oman elämäkatsomuksensa ja identiteettinsä rakentamista sekä kykyä perustella katsomuksellisia valintojaan. Arvioinnissa otetaan huomioon taito perustella katsomuksellisia käsityksiä kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Elämäkatsomukselliset kysymykset ovat henkilökohtaisia ja nousevat opiskelijan omasta elämästä. Niiden pohdintakelun arviointi perustuu ajattelun taitoihin, kuten johdonmukaisuuteen, kriittisyyteen, ristiriidattomuuteen ja systemaattisuuteen. Opiskelijan suorituksissa arvioidaan taitoa tarkastella ja eritellä monipuolisesti erilaisia katsomuksellisia kantoja sekä taitoa esittää niistä perusteltuja arvioita.

Elämänkatsomustiedossa arvioidaan myös katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystä, joka sisältää sekä tiedollisen ulottuvuuden että ajattelu- ja vuorovaikutustaitoja. Nämä otetaan huomioon opintojaksojen arvioinnissa. Arviointi rohkaisee opiskelijaa oman opiskelunsa suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen.

Opintojaksot

Minä ja hyvä elämä, 2 op (oET1)

Opintojakson moduulit

- Minä ja hyvä elämä, 2 op (ET1), Pakollinen

Tavoitteet

Minä ja hyvä elämä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää hyvän elämän pohtimiseen liittyvät keskeiset käsitteet ja osaa käyttää niitä oman elämänkatsomuksensa jäsentämisessä
- tutustuu erilaisiin käsityksiin hyvästä elämästä, osaa arvioida niitä sekä tarkastella niitä suhteessa omaan elämäntavoitteisiin
- osaa arvioida erilaisia hyvän elämän edellytyksiä ja identiteettivalintoja yhdenvertaisuutta kunnioittaen
- tuntee erilaisia ihmiskäsityksiä ja osaa eritellä, miten ne johtavat erilaisiin hyvän elämän ihanteisiin
- ymmärtää oman identiteettinsä osa-alueita ja osaa eritellä siihen vaikuttavia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä tekijöitä
- kehittää kykyään elämänkatsomukselliseen keskusteluun, vuorovaikutukseen ja näkemystensä ilmaisemiseen vastuullisesti, johdonmukaisesti ja luovasti.

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on, että opiskelija oppii käyttämään ylioppilastutkinnossa käytössä olevaa Abitti-järjestelmää elämänkatsomustiedon ylioppilaskirjoitusten edellyttämällä tavalla. Tähän päästään hyödyntämällä Abitti-järjestelmää elämänkatsomustiedon opintojaksojen kokeissa. Elämänkatsomustiedon opintojaksoilla keskeisenä tavoitteena on opiskelijan keskustelutaitojen kehittyminen. Keskusteluharjoitukset kehittävät jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia ajattelun taitoja, vuorovaikutustaitoja ja sosiaalista rohkeutta. Lisäksi tavoitteena on, että opiskelija oppii ymmärtämään, millainen on hyvä elämänkatsomustiedon essee, sekä oppii harjoittelun kautta vähitellen kirjoittamaan tämän ihanteen mukaisia esseitä. Tavoite on vaativa, joten elämänkatsomustiedon esseiden kirjoittamista harjoitellaan kaikilla elämänkatsomustiedon opintojaksoilla. Edellä kuvatut yleiset tavoitteet koskevat kaikkia elämänkatsomustiedon opintojaksoja, mutta niitä ei listata uudelleen muiden opintojaksojen kohdalla.

Keskeiset sisällöt

Minä ja hyvä elämä

- *minuus, elämänkatsomus, maailmankatsomus ja maailmankuva*
- *hyvän elämän tekijöitä ja ulottuvuuksia: tarpeet, onnellisuus, elämän merkityksellisyys, hyvinvointi ja toimintavalmiudet, erilaisia hyvän elämän malleja*
- *luonnon- ja ihmistieteellisiä, filosofisia, taiteessa ja populaarikulttuurissa ilmeneviä sekä sekulaareja ja uskonnollisia ihmiskäsityksiä ja -ihanteita*
- *yksilöllisyys, elämänvalinnat ja elämänhallinnan keinot: yksilön mahdollisuudet vaikuttaa omaan elämäänsä, perimän ja ympäristön merkitys*

- *ihmisen identiteetti ja sosiaalisuus: yksilöt yhteisöissä, yksityinen ja julkinen, sosiaaliset suhteet, roolit ja normit, ihmisen yhteisöllisen aseman intersektionaalisuus*
- *ihmisen olemassaolon peruskysymyksiä: ihmissuhteet, sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus, opiskelu ja työ, vanheneminen ja kuolema.*

Paikallinen lisäys

- Opetushallituksen julkaisemissa tukimateriaaleissa on annettu useita esimerkkejä valtakunnallisessa opetussuunnitelmassa määriteltyjen sisältöjen käsittelystä (<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/elamankatsomustiedon-tukimateriaali>). Näitä hyödynnetään elämäntutkimuksen opetuksessa. Tukimateriaalit sisältävät niin ikään laajat videomateriaalit, joita hyödynnetään kaikilla elämäntutkimuksen opintojaksoilla. Vierailut ja vierailijat ovat hyvä tapa tutustua erilaisiin katsomuksiin elämäntutkimuksen opintojaksoilla. Oma elämäntutkimus kehittyy dialogissa muiden kanssa, joten vuorovaikutusosaamista on tärkeää painottaa opetuksessa. Erilaiset väittely- ja keskusteluharjoitukset kehittävät katsomukselliseen pohdintaan liittyvää vuorovaikutusosaamista, joten osallistuminen esimerkiksi omassa koulussa järjestettävään väittelykilpailuun sopii hyvin elämäntutkimuksen opintojaksoille. Nuorten filosofiatahtuma on hyvä vierailukohde elämäntutkimuksen opintojaksoilla, koska tapahtuman ohjelma liittyy monin tavoin elämäntutkimuksen taustatieteisiin. Yliopistoyhteistyö voi toteutua elämäntutkimuksen opetuksessa esimerkiksi vierailamalla yliopistolla tai osallistumalla jollekin Helsingin yliopiston Studia Generalia -luennolle, jonka aihe liittyy elämäntutkimuksen taustatieteisiin. Avoimen yliopiston lukiolaisille suunnattuja kursseja voidaan tarjota opiskelijoille ja niiden suorittaminen voidaan lukea osaksi elämäntutkimuksen lukio-opintoja, mikäli sopivia elämäntutkimuksen taustatieteisiin liittyviä kursseja on tarjolla. Yksi mahdollinen tapa työelämäyhteistyön toteuttamiseen on kutsua joku työelämässä oleva oppitunnille keskustelemaan siitä, miten elämäntutkimus ja sen mahdollinen muuttuminen on vaikuttanut omaan työhönsä tai koulutuksen ja ammatin valintaan. Edellä kuvattuja yleisiä sisältöjä ei välttämättä käydä läpi juuri ET1-jaksolla, koska ne sopivat hyvin kaikille elämäntutkimuksen opintojaksoille. On myös mielekästä niveltää nämä sisällöt opetuksen käytännön mahdollisuuksien mukaan. Näitä yleisiä sisältöjä ei listata uudestaan muiden opintojaksojen kohdalla.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso käsittelee hyvää elämää, joten lähes kaikki sisällöt ja tavoitteet liittyvät hyvinvointiosaamiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Elämäntutkimustiedossa opiskelija pohtii omaa elämäntutkimustaan dialogissa toisten opiskelijoiden kanssa. Näin ollen vuorovaikutusosaaminen korostuu kaikessa elämäntutkimuksen opetuksessa. Vuorovaikutusosaamista kehittävät opintojaksoilla monenlaiset väittely- ja keskusteluharjoitukset sekä opettajan ja opiskelijoiden yhteinen opetuskeskustelu.

Vuorovaikutusosaamista kehittää niin ikään vertaispalautteen antaminen toisten opiskelijoiden kirjallisista töistä tai suullisesti esitetyistä perusteluista tai väitteistä. Hyvä palaute on kohteliasta ja pyrkii auttamaan vastaanottajaa kehittämään työtään ja ajatteluaan. Opiskelija oppii toimimaan osana kriittistä tutkivaa yhteisöä.

Vuorovaikutusosaamiseen kuuluvaa kielitietoisuutta kehittää esseiden kirjoittaminen, hyvän esseen ominaispiirteisiin tutustuminen sekä elämäntutkimuksen taustatieteiden käsitteistön oppiminen.

Elämänkatsomustiedon opintojaksoilla vuorovaikutusosaaminen kehittyy suhteessa opintojakson oppisisältöihin: opiskelijan oppii keskustelemaan ja väittelemään opintojakson aiheista. Kaikki elämänkatsomustiedon opintojaksot kehittävät vuorovaikutusosaamista kuten edellä on kuvattu, mutta kuvausta ei toisteta muiden opintojaksojen kohdalla.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Elämänkatsomustieto on taustatieteiltään monitieteinen aine. Taustatieteitä ovat esimerkiksi filosofia, sosiologia, kulttuuriantropologia, psykologia ja uskontotiede. Perehtyminen näihin tieteenaloihin vahvistaa opiskelijan monitieteistä osaamista kaikilla elämänkatsomustiedon opintojaksoilla. Esimerkiksi opintojaksolla ET1 tarkastellaan hyvään elämään liittyviä väitteitä ja niiden perusteluja useiden eri tieteiden näkökulmasta.

Monilukutaitoa syvennetään elämänkatsomustiedossa hyödyntämällä opintojaksoilla monenlaisia audiovisuaalisia materiaaleja.

Luovaa osaamista puolestaan kehittävät erityisesti erilaiset harjoitus- ja keskustelutehtävät sekä niihin liittyvä katsomuksellisten kysymysten ratkaiseminen.

Edeltävät monitieteiseen ja luovaan osaamiseen liittyvät asiat kuuluvat opetukseen kaikilla elämänkatsomustiedon opintojaksoilla, mutta niitä ei listata uudestaan muiden opintojaksojen kohdalla.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Hyvän elämän mallit liittyvät usein käsitykseen yhteiskunnasta, jossa hyvän elämän malli voi toteutua. Opintojaksolla onkin järkevää valottaa hyvän elämän yhteiskunnallisia ehtoja samalla kun erilaisiin hyvän elämän malleihin perehdytään.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kurssi käsittelee hyvää elämää, joten lähes kaikki kurssisisällöt kehittävät opiskelijan eettistä osaamista. Hyvää elämää lähestytään opintojaksolla monitieteisestä näkökulmasta, jolloin filosofisen etiikan lisäksi esimerkiksi uskontotieteen, sosiologian ja psykologian näkökulmat ovat keskeisiä.

Opintojaksolla pyritään siihen, että opiskelija oppii tulkitsemaan toisten opiskelijoiden väitteitä ja niiden perusteluja suopeasti ja oppii esittämään mahdolliset kriittiset huomiot ystävällisesti ja auttamiseen pyrkien.

Hyvän elämän suhde ympäristöongelmiin kuten ilmastonmuutokseen on ajankohtainen aihe, joka sopii mainiosti opintojaksolle.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Esimerkiksi perehtyminen historiallisiin ja eri kulttuureissa esitettyihin hyvän elämän malleihin vahvistaa opiskelijan eurooppalaisen ja globaalin kulttuuriperinnön tuntemusta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettujen erilaisien harjoitustehtävien, opiskelijatyönten kuten esseiden, tuntiosaaminen ja koesuoritukset. Itsearviointia ja vertaispalautetta hyödynnetään opintojaksolla, mutta opiskelijan arvio omasta osaamisestaan tai opiskelijan arvio toisen opiskelijan osaamisesta eivät ole sellaisenaan opintojakson arvosanan perustana. Kuitenkin opiskelijan osallistumisesta itsearviointiin ja vertaispalautteen antamiseen voidaan hyödyntää opintojakson arvosanan antamisessa, sillä ne

ovat osa opiskelijan työskentelyä opintojaksolla. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojaksolla osaksi muuta osaamista, joten sitä ei arvioida erikseen, vaan se arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Minä ja yhteiskunta, 2 op (oET2)

Opintojakson moduulit

- Minä ja yhteiskunta, 2 op (ET2), Pakollinen

Tavoitteet

Minä ja yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa yhteisöllisyyden merkityksen ihmisyydelle ja omalle identiteetille
- ymmärtää, että sosiaalisia ilmiöitä ja yhteiskunnallisia rakenteita voidaan tarkastella tieteellisesti ja niillä on suuri merkitys yksilön elämäkatsomukselle ja elämänvalinnoille
- osaa arvioida kriittisesti niin omia kuin muiden yhteiskunnallisia väitteitä ja katsomuksia
- osaa tulkita ja arvioida erilaisten medioiden ja muiden yhteiskunnallisten instituutioiden tarjoamaa informaatiota
- osaa tarkastella kriittisesti yhteiskuntaa ja sen osa-alueita, yhteiskunnallisia rakenteita, ideologisia piirteitä sekä vallitsevia yhteiskunnallisia arvoja
- ymmärtää ja osaa perustella ihmisoikeuksien, uskonnon- ja omantunnonvapauden, yhdenvertaisuuden, demokratian, rauhan, yhteiskunnallisen ja globaalien oikeudenmukaisuuden sekä kestäväns tulevaisuuden rakentamisen periaatteita
- osaa jäsentää omaa asemaansa yksilönä yhteisöissä, kansalaisena valtiossa ja toimijana talousjärjestelmässä
- osaa arvioida yksilön vaikutusmahdollisuuksia sekä kasvattaa valmiuttaan rakentavaan ja vastuulliseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen.

Paikallinen lisäys

- Paikallinen lisäys opintojakson tavoitteille on sama kuin opintojaksolla ET1.

Keskeiset sisällöt

Minä ja yhteiskunta

- kriittinen ajattelu ja väitteiden järkipäriäinen perustelu: ympäröivän todellisuuden jäsentäminen ja sen erilaiset vääristymät
- median ja muiden informaationlähteiden toimintalogiikka; koulun, politiikan, tieteen, taiteen, viihdeteollisuuden sekä kulttuuristen, mukaan lukien uskonnollisten yhteisöjen, vaikutus maailmankuviin ja -katsomuksiin sekä omaan elämäkatsomukseen
- aikalaiskritiikki: yhteiskunnan ja eri alakulttuurien aatteita ja arvoja
- yhteiskunnassa toimimisen ja aktiivisen kansalaisuuden tiedollisia perusteita: yhteiskunnalliset rakenteet, sosiaaliset tosiasiat, modernin länsimaisen yhteiskunnan erityispiirteet, kuten individualismi ja yhteisön ja yhteiskunnan ero, sekä näiden vaikutus yksilön elämään
- taloudellinen ja poliittinen valta Suomessa ja globaalissa markkinataloudessa, yksilön kuluttajana ja kansalaisena tekemien valintojen vaikutukset
- ihmisarvo, ihmisen arvokkuus ja ihmisoikeudet; ihmisoikeusasiakirjat, kuten YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistus, Lapsen oikeuksien sopimus sekä Euroopan ihmisoikeussopimus; ihmisoikeusloukkaukset, kuten holokausti
- globaali oikeudenmukaisuus, kestävä tulevaisuus, ilmastonmuutoksen torjunta sekä YK:n kestäväns kehityksen tavoitteet ja Agenda 2030

Paikallinen lisäys

- Paikallinen lisäys opintojakson sisällöille on sama kuin opintojaksolla ET1.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla käsitellään esimerkiksi yhteiskuntarakenteita, mediaa, kriittistä ajattelua, kulttuuria, valtaa ja ihmisoikeuksia. Näillä kaikilla on vaikutusta yksilön hyvinvointiin. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää näiden tekijöiden vaikutuksen omaan hyvinvointiinsa ja tajuaa hyvinvoinnin osittain yliyksilöllisen yhteiskunnallisen luonteen.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Kurssin aiheet liittyvät kaikki tavalla tai toisella yhteiskuntaan, joten kurssi kehittää erityisesti yhteiskunnallista osaamista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kurssin sisällöistä erityisesti ihmisoikeudet, globaali oikeudenmukaisuus ja kestävä tulevaisuus kehittävät opiskelijan eettistä osaamista ja ympäristöosaamista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kurssin sisällöistä globaali oikeudenmukaisuus ja ihmisoikeudet kehittävät opiskelijan globaali- ja kulttuuriosaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, opiskelijatyöt kuten esseet, tuntiosaaminen ja koesuoritukset. Itsearviointia ja vertaispalautetta hyödynnetään opintojaksolla, mutta opiskelijan arvio omasta osaamisestaan tai opiskelijan arvio toisen opiskelijan osaamisesta eivät ole sellaisenaan opintojakson arvosanan perustana. Kuitenkin opiskelijan osallistumisesta itsearviointiin ja vertaispalautteen antamiseen voidaan hyödyntää opintojakson arvosanan antamisessa, sillä ne ovat osa opiskelijan työskentelyä opintojaksolla. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojaksolla osaksi muuta osaamista, joten sitä ei arvioida erikseen, vaan se arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Kulttuurit, 2 op (oET3)

Opintojakson moduulit

- Kulttuurit, 2 op (ET3), Valinnainen

Tavoitteet

Kulttuurit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää kulttuurin merkityksen ihmisyydelle ja omalle elämäntavalleen sekä saa välineitä myönteisen kulttuurisen identiteetin rakentamisessa*

- osaa käyttää kulttuuria koskevan tutkimuksen käsitteistöä ja muodostaa kulttuureja koskeviin kysymyksiin oman perustellun kantansa
- osaa käyttää kulttuuria koskevan tutkimuksen käsitteistöä ja muodostaa kulttuureja koskeviin kysymyksiin oman perustellun kantansa
- hahmottaa suomalaisuuden historiallisesti rakentuvana ja muuttuvana jatkumona, johon kuuluvat niin ulkoiset vaikutteet kuin sisäinen moninaisuus ja vähemmistökulttuurit
- osaa hahmottaa erilaiset elämänskatsomukselliset ratkaisut ja identiteettivalinnat sekä maailman kulttuurisen moninaisuuden rikkautena ja perustella niiden yhdenvertaisen kohtelun
- tunnistaa vihapuheen ja osaa erottaa sen sananvapauden vastuullisesta käytöstä.

Paikallinen lisäys

- Paikallinen lisäys opintojakson tavoitteille on sama kuin opintojaksolla ET1.

Keskeiset sisällöt

Kulttuurit

- *kulttuurin käsite ja merkitys sekä sen erilaiset luokittelut ja käyttötavat, kulttuuri merkityksiin perustuvana inhimillisenä toimintana, erilaisia teorioita kulttuurien kehityksestä ja suhteesta toisiinsa, etnosentrismi ja kulttuurirelativismi*
- *kulttuuria koskevan tutkimuksen perusteita: tutkittavan ja tutkijan näkökulmat, kenttätyö, etnografia, kysely, haastattelu*
- *kulttuuriperintö: tapakulttuurin monet muodot, kulttuurinen itseilmaisuus, kulttuurin vaikutus yksilön maailmankuvaan ja elämänskatsomukseen, Unescon maailmanperintöohjelma*
- *suomalaisen kulttuurin ja identiteettipolitiikan historiallinen rakentuminen, suomalaisuuden monimuotoisuus ja suomalaiset vähemmistökulttuurit*
- *kulttuurien ja sivilisaatioiden vuorovaikutus sekä monikulttuurisuuden mahdottomuus: monikulttuurisuus ja globaali kulttuuri sekä niiden erilaiset katsomukselliset ja yhteiskunnalliset tulkinnat ja vaikutukset*
- *etnisyyden, rasmin ja muun syrjinnän sekä keskinäisen kunnioituksen ja yhdenvertaisuuden historiaa ja nykypäivää eri kulttuureissa*

Paikallinen lisäys

- Paikallinen lisäys opintojakson sisällöille on sama kuin opintojaksolla ET1.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla käsitellään esimerkiksi monikulttuurisuutta, kulttuuriperintöä, vähemmistökulttuureja ja identiteettipolitiikkaa. Nämä kaikki kytkeytyvät eri tavoin yksilöiden ja ryhmien hyvinvointiin. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää, miten kulttuurin eri ulottuvuudet vaikuttavat sekä hänen omaan hyvinvointiinsa että muiden ihmisten hyvinvointiin.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Perehtyminen monikulttuurisuuden ja globaalin kulttuurin yhteiskunnallisiin tulkintoihin edistää opiskelijan yhteiskunnallista osaamista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kurssilla pohditaan muun muassa rasismiin, etnisyyteen, identiteettipolitiikkaan, monikulttuurisuuteen ja yhdenvertaisuuteen liittyviä kysymyksiä, mikä kehittää opiskelijan eettistä osaamista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kurssilla tutkitaan kulttuurien ja sivilisaatioiden vuorovaikutusta sekä globaalia kulttuuria.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, opiskelijatyöt kuten esseet, tuntiosaaminen ja koesuoritukset. Itsearviointia ja vertaispalautetta hyödynnetään opintojaksolla, mutta opiskelijan arvio omasta osaamisestaan tai opiskelijan arvio toisen opiskelijan osaamisesta eivät ole sellaisenaan opintojakson arvosanan perustana. Kuitenkin opiskelijan osallistumista itsearviointiin ja vertaispalautteen antamiseen voidaan hyödyntää opintojakson arvosanan antamisessa, sillä ne ovat osa opiskelijan työskentelyä opintojaksolla. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojaksolla osaksi muuta osaamista, joten sitä ei arvioida erikseen, vaan se arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Katsomukset, 2 op (oET4)

Opintojakson moduulit

- Katsomukset, 2 op (ET4), Valinnainen

Tavoitteet

Katsomukset

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa eritellä maailman- ja elämäkatsomuksen sekä maailmankuvan käsitteitä, arvioida niihin liittyviä perusteita sekä erottaa katsomukselliset ja arvokysymykset mielipidekysymyksistä*
- *ymmärtää katsomusten, kulttuurien ja yhteiskuntamuotojen jatkuvaa historiallista muuttumista sekä osaa sen perusteella eritellä erilaisten maailmankatsomusten piirteitä ja lähtökohtia*
- *osaa eritellä ja arvioida evoluution, universaalien eettisten järjestelmien, Euroopan uuden ajan murroksen, valistuksen, tieteen sekä modernin markkinatalouden merkitystä maailmankuviin ja omaan elämäkatsomukseensa*
- *osaa arvioida erilaisten arvojen, maailmankuvien ja tietämisen tapojen sekä yksilöllisten, yhteisöllisten, poliittisten ja uskonnollisten ulottuvuuksien painoarvoa erilaisissa elämän- ja maailmankatsomuksissa*
- *osaa eritellä oman elämäkatsomuksensa ja siihen liittyvien uskomusten perusteita ja muotoutumista sekä ymmärtää, että elämäkatsomuksen lähtökohdat olisivat voineet poiketa nykyisistä.*

Paikallinen lisäys

- Paikallinen lisäys opintojakson tavoitteille on sama kuin opintojaksolla ET1.

Keskeiset sisällöt

Katsomukset

- *katsomuksellinen käsitteistö; katsomukset perustavina tapoina käsittää maailma ja katsomuksellisten kysymysten luonne*
- *ihmiskunnan katsomuksellisuuden muotoutuminen: evoluution, kielen ja joustavan yhteistyön merkitys ihmislajin kehityksessä; animismi, teismi, ateismi*
- *katsomusten historiaa: universaalien katsomusten ja moraalijärjestelmien synty, modernin subjektin ja tieteellisen maailmankuvan synty, edistysusko ja yhteiskunnan osa-alueiden eriytyminen uudenlaisten katsomusten taustana*
- *poliittisia maailmankatsomuksia, kuten liberalismi, sosialismi ja nationalismi; katsomusten ilmeneminen elämäntavassa, taiteessa, urheilussa sekä suhteessa luontoon ja ympäristöön*
- *elämäkatsomuksen jäsentäminen katsomushistorian näkökulmasta; oman elämäkatsomuksen taustalla olevat satunnaiset historialliset seikat*

Paikallinen lisäys

- Paikallinen lisäys opintojakson sisällöille on sama kuin opintojaksolla ET1.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla perehdytään elämäkatsomusten erittelyyn soveltuvaan käsitteistöön sekä erilaisiin katsomuksiin. Opiskelijan hyvinvointiosaaminen kehittyy, kun hän ymmärtää, millainen yhteys katsomusten erilaisilla sisällöillä kuten arvoilla tai maailmankuvalla voi olla yksilöiden tai ryhmien hyvinvointiin. Opintojaksolla käsiteltävät asiat auttavat opiskelijaa arvioimaan oman katsomuksensa perustaa ja rakentamaan omaa identiteettiä, mikä tukee opiskelijaa hyvinvointia.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Katsomuksilla on aina yhteiskunnallinen ulottuvuutensa ja yhteiskunnalliset tekijät vaikuttavat katsomuksen kehitykseen olipa sitten kyse yksilön tai ryhmän katsomuksesta. Opiskelija oppii ymmärtämään, että katsomuksilla on aina osittain yhteiskunnallinen luonne.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Erilaisten katsomusten tutkiminen avaa opiskelijalle näkymiä siihen, miten eettiset arvot määrittävät eri katsomuksia. Kurssilla on perusteltua avata myös eri katsomuksiin sisältyvää luontosuhdetta ja luontokuvaa esimerkkinä katsomusten välisistä eroista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Katsomusten historiaan perehtyminen vahvistaa opiskelijan ymmärrystä globaalista kulttuuriperinnöstä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettujen erilaisten harjoitustehtävien, opiskelijatyöjen kuten esseiden, tuntiosaaminen ja koesuoritukset. Itsearviointia ja vertaispalautetta hyödynnetään opintojaksolla, mutta opiskelijan arvio omasta osaamisestaan tai opiskelijan arvio toisen opiskelijan osaamisesta eivät ole sellaisenaan

opintojakson arvosanan perustana. Kuitenkin opiskelijan osallistumista itsearviointiin ja vertaispalautteen antamiseen voidaan hyödyntää opintojakson arvosanan antamisessa, sillä ne ovat osa opiskelijan työskentelyä opintojaksolla. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojaksolla osaksi muuta osaamista, joten sitä ei arvioida erikseen, vaan se arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Uskonnot ja uskonottomuus, 2 op (oET5)

Opintojakson moduulit

- Uskonnot ja uskonottomuus, 2 op (ET5), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonnot ja uskonottomuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää kykyä lukea, tulkita ja ymmärtää erilaisia uskonnollisia ja uskonottomia maailmankatsomuksia sekä kykyä verrata niiden lähtökohtia ja elämäntapaa omaan elämänskatsomukseensa*
- *tutustuu uskontojen, uskonnollisuuden ja uskonottomuuden tieteelliseen tutkimukseen, määrittelyyn ja selittämiseen sekä uskontokritiikkiin*
- *hallitsee käsitteitä, tietoa ja taitoja, joiden avulla hän osaa pohtia ja analysoida maailmankatsomuksellisiin järjestelmiin, kuten sekulaariin humanismiin ja uskontoihin, liittyviä kysymyksiä sekä muodostaa niihin oman perustellun kantansa*
- *perehtyy suuriin maailmanuskontoihin ja hahmottaa niiden keskeisiä piirteitä, sisäistä monimuotoisuutta sekä vaikutusta kulttuuriin ja yhteiskuntaan*
- *perehtyy ateismin, agnostismin ja humanismin historiaan*
- *ymmärtää, että uskonottomuus ja uskonnollisuus ovat historiallisesti rakentuneita, monimuotoisia ja muuttuvia ilmiöitä, joilla on vahva kulttuurinen ja yhteiskunnallinen merkitys.*

Paikallinen lisäys

- Paikallinen lisäys opintojakson tavoitteille on sama kuin opintojaksolla ET1.

Keskeiset sisällöt

Uskonnot ja uskonottomuus

- *keskeisiä uskonnollisten ilmiöiden ymmärtämiseen liittyviä käsitteitä, kuten myytti, pyhä, riitti, symboli ja jumala*
- *kristinuskon ja islamin sekä buddhalaisuuden ja hindulaisuuden historiallinen ja maantieteellinen levinneisyys, jakautuminen ja peruspiirteet; Itä-Aasian katsomusperinteiden yleiset piirteet*
- *ateismi, agnostismi, uskonottomuus ja sekulaarin humanismin maailmankatsomukselliset perusteet*
- *uskonnon ja uskonottomuuden näkyminen ja vaikutus arkielämässä, politiikassa ja oikeudenkäytössä: liberaali ja fundamentalistinen uskonnollisuus, tapaususkonnollisuus, uudet uskonnolliset liikkeet, sekularisaatio ja julkisen vallan tunnustuksettomuuden periaate*

Paikallinen lisäys

- Paikallinen lisäys opintojakson sisällöille on sama kuin opintojaksolla ET1.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla perehdytään suuriin maailmanuskontoihin ja sekulaareihin katsomuksiin sekä uskontojen erittelyyn ja kritiikkiin soveltuvaan käsitteistöön. Opiskelija saa sitä kautta apuvälineitä oman katsomuksensa perustan arviointiin ja identiteetin rakentamiseen, mikä tukee opiskelijan hyvinvointia.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Uskonnoilla ja uskonnottomilla katsomuksilla on aina yhteiskunnallinen ulottuvuutensa ja yhteiskunnalliset tekijät vaikuttavat esimerkiksi uskontojen historialliseen muutokseen. Kurssilla opiskelijan ymmärrys uskontojen yhteiskunnallisesta ja poliittisesta merkityksestä kehittyy.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Eri uskontoihin perehtyminen auttaa opiskelijaa tarkastelemaan maailmaa sellaisten ihmisten silmin, joiden katsomus eroaa monin tavoin omasta katsomuksesta. Katsomukseen liittyvien empatiataitojen kehittyminen vahvistaa opiskelijan eettistä osaamista. Kurssilla on perusteltua avata myös eri uskontojen luontokuvaa esimerkkinä uskontojen välisistä eroista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Perehtyminen suuriin maailmanuskontoihin kehittää opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja auttaa häntä omaksuma uudelle avoimen uteliaan maailmankansalaisen asenteen. Samoin opiskelijan valmiudet kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämiseen kehittyvät. Kun opiskelija ymmärtää, millä tavoin uskontojen nykytulkinnot ovat historiallisen kehitysprosessin tulosta, hänen käsityksensä globaalista kulttuuriperinnöstä monipuolistuu.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, opiskelijatyöt kuten esseet, tuntiosaaminen ja koesuoritukset. Itsearviointia ja vertaispalautetta hyödynnetään opintojaksolla, mutta opiskelijan arvio omasta osaamisestaan tai opiskelijan arvio toisen opiskelijan osaamisesta eivät ole sellaisenaan opintojakson arvosanan perustana. Kuitenkin opiskelijan osallistumista itsearviointiin ja vertaispalautteen antamiseen voidaan hyödyntää opintojakson arvosanan antamisessa, sillä ne ovat osa opiskelijan työskentelyä opintojaksolla. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojaksolla osaksi muuta osaamista, joten sitä ei arvioida erikseen, vaan se arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Tulevaisuus, 2 op (oET6)

Opintojakson moduulit

- Tulevaisuus, 2 op (ET6), Valinnainen

Tavoitteet

Tulevaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu tulevaisuuden tutkimisen keinoihin ja tehtäviin sekä ymmärtää, että vaikka tulevaisuutta on vaikea ennustaa, siihen voidaan vaikuttaa arvoilla, teoilla ja valinnoilla*
- *hahmottaa erilaisia suhtautumistapoja teknologian kehitykseen ja osaa arvioida, miten tekninen muutos vaikuttaa yhteiskuntaan, kulttuuriin ja ympäristöön*
- *omaksuu valmiuksia, niin asenteita, tietoja kuin tunteita, kestävän tulevaisuuden rakentamiseen ja ymmärtää ilmastonmuutoksen vaikutuksia sekä sen torjumisen keinoja ja niiden esteitä*
- *osaa arvioida tieteellis-teknologisen vallankumouksen vaikutusta nykyaikaisiin yhteiskuntiin, maailmankatsomuksiin ja omaan elämäntavotukseensa*
- *ymmärtää utopioiden ja dystopioiden merkityksen historiallisten, ajankohtaisten ja tulevaisuuden kysymysten heijastajina.*

Paikallinen lisäys

- Paikallinen lisäys opintojakson tavoitteille on sama kuin opintojaksolla ET1.

Keskeiset sisällöt

Tulevaisuus

- *tulevaisuuden tutkimus, heikot ja vahvat signaalit, tulevaisuustyö; mahdollisia, todennäköisiä ja toivottavia tulevaisuuden skenaarioita*
- *tieteellis-teknologinen vallankumous ja teknologian kehittyminen, erityisesti digitalisaatio, koneoppiminen, tekoäly ja robotiikka, sekä niiden vaikutus yhteiskuntaan ja kulttuuriin*
- *tieteellis-teknologinen vallankumous ja teknologian kehittyminen, erityisesti digitalisaatio, koneoppiminen, tekoäly ja robotiikka, sekä niiden vaikutus yhteiskuntaan ja kulttuuriin*
- *yhteiskunnan, talouden rakenteiden ja työn muutos: esimerkiksi robotiikka, eriarvoistuminen, muutokset työn ja varallisuuden jaossa*
- *globaalisti vaikuttavat ekologiset muutokset: ilmastonmuutos, massasukupuutot, diversiteetin heikkeneminen, kansainvaellukset*
- *yksilön valinnat ja yhteistyö paremman tulevaisuuden puolesta; tekninen kehitys hyvän elämän mahdollistajana*
- *erilaisia fiktiivisiä tulevaisuuden kertomuksia ja niiden kritiikkejä, dystopiat ja utopiat*

Paikallinen lisäys

- Paikallinen lisäys opintojakson sisällöille on sama kuin opintojaksolla ET1.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla perehdytään esimerkiksi tulevaisuuden tutkimukseen ja siihen, miten tulevaisuuden kehityskulkuihin voidaan varautua. Tulevaisuutta voidaan tarkastella yksilön ja yhteiskunnan näkökulmasta. Molempiin näkökulmiin paneutuminen edistää opiskelijan hyvinvointiosaamista, johon kuuluu esimerkiksi huolenpito itsestä ja muista. Erilaisten tulevaisuuskäsitysten erittely antaa opiskelijalle välineitä oman katsomuksensa perustan arviointiin ja identiteetin rakentamiseen, mikä tukee opiskelijan hyvinvointia.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Erilaiset tulevaisuusskenaarioihin perehtyminen vahvistaa opiskelijan käsitystä siitä, miten yhteiskuntien tulevaisuuteen voidaan vaikuttaa ja millaisia uhkia ja mahdollisuuksia tulevaisuus voi tuoda tullessaan. Kurssilla on perusteltua tarkastella erilaisten tulevaisuuskäsitysten suhdetta politiikkaan. Voidaan esimerkiksi tutkia, miten tulevaisuuskäsitysten avulla perustellaan poliittisia valintoja.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tulevaisuuden ennakoiminen on osa niin eettistä- kuin ympäristöosaamistakin. Esimerkiksi ilmastonmuutos tarjoaa ajankohtaisen esimerkin ilmiöstä, jonka hallinta edellyttää tulevaisuuden ennakkointia sekä siihen kytkeytyvää eettistä osaamista ja ympäristöosaamista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tulevaisuus-opintojaksolla perehdytään globaaleihin megatrendeihin, jotka muovaavat kulttuureja, yhteiskuntia ja ympäröivää luontoa. Näiden megatrendien piirteiden ymmärtäminen vahvistaa opiskelijan globaalia osaamista ja kulttuuriosaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettujen erilaiset harjoitustehtävät, opiskelijatyöt kuten esseet, tuntiosaaminen ja koesuoritukset. Itsearviointia ja vertaispalautetta hyödynnetään opintojaksolla, mutta opiskelijan arvio omasta osaamisestaan tai opiskelijan arvio toisen opiskelijan osaamisesta eivät ole sellaisenaan opintojakson arvosanan perustana. Kuitenkin opiskelijan osallistumisesta itsearviointiin ja vertaispalautteen antamiseen voidaan hyödyntää opintojakson arvosanan antamisessa, sillä ne ovat osa opiskelijan työskentelyä opintojaksolla. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojaksolla osaksi muuta osaamista, joten sitä ei arvioida erikseen, vaan se arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

7.4. Filosofia (FI)

Oppiaineen tehtävä

Filosofia tarkastelee koko todellisuutta ja eri tapoja hahmottaa sitä. Sen kysymyksenasettelujen tunteminen luo pohjan maailmaa, yhteiskuntaa ja ihmistä koskevien käsitysten ymmärtämiselle ja niiden järkiperäiselle arvioinnille. Filosofisen ajattelun opiskelu harjaannuttaa punnitsemaan kriittisesti erilaisten käsitysten perusteluja.

Kriittisen ja perusteita etsivän luonteensa ansiosta filosofia auttaa jäsentämään nykypäivän informaatiotulvaa sekä erottamaan tosiasioita mielipiteistä. Näin filosofian opiskelu edistää opiskelijan yleisiä oppimisen ja ajattelun valmiuksia. Argumentaation ja pätevän päättelyn opiskelu kehittävät kykyä ymmärtää ja ilmaista mutkikkaitakin ajatuskulkuja.

Perinteisesti filosofiaa on kutsuttu kaikkien tieteiden äidiksi. Siksi sen luonteeseen kuuluu jo lähtökohtaisesti eri tiedonalojen integraatio, joka tukee laajojen käsitteellisten kokonaisuuksien ja yhteyksien hahmottamista. Filosofian opiskelu auttaa näkemään, miten eri tieteiden ja ajatteluperinteiden käsitykset rakentuvat ja eroavat toisistaan. Tämä tukee eri tieteiden omaksumista, mikä helpottaa lukiolaisen siirtymistä jatko-opintoihin. Filosofian tuntemus vahvistaa opiskelijan yleissivistystä.

Filosofian opiskelu vahvistaa opiskelijan käsitystä omasta identiteetistään. Se harjaannuttaa eettiseen pohdintaan ja auttaa ymmärtämään, mitä merkitystä erilaisilla tiedoilla ja taidoilla on yksilölle ja yhteiskunnalle. Filosofia kehittää arvostelukykyä sekä edistää luovan ja itsenäisen ajattelun kehitystä. Tämä tukee opiskelijan yksilöllisten näkemysten muodostamista ja kykyä osallistua järkiperäiseen keskusteluun. Koska filosofisiin kysymyksiin on harvoin yksinkertaisia vastauksia, opiskelija oppii muodostamaan ja perustelemaan omia käsityksiään sekä samalla kunnioittamaan toisenlaisia perusteltuja näkemyksiä. Monimutkaisten kysymysten pohdiskelu ryhmässä kasvattaa opiskelijan luottamusta omiin ajattelutaitoihinsa. Oppiaineen luonteeseen sopivat keskustelevat ja dialogiset työtavat.

Laaja-alainen osaaminen

Filosofian opiskelu tukee monipuolisesti opiskelijan **vuorovaikutusosaamista sekä** kasvua sivistyneeksi, vastuulliseksi ja yhdenvertaisuutta kunnioittavaksi kansalaiseksi. Oppiaine korostaa dialogisuutta ja hyvää argumentaatiota, mikä edistää opiskelijan sitoutumista kestäviin ajattelu- ja elämäntapoihin sekä oikeudenmukaisiin yhteiskunnallisiin käytäntöihin. Filosofia yhdistelee tiedonaloja sekä tukee eri tieteiden omaksumista ja elinikäistä oppimista. Sen opiskelu kehittää kielellistä ilmaisua, analyttistä ajattelua ja loogista päättelykykyä.

Filosofiassa ongelmia jäsennetään käsitteellisesti ja dialogisesti. Siksi siinä korostuvat täsmällinen ja käsitteiden merkityksiä avaava kielenkäyttö sekä kielitietoisuus. Vaikka filosofia hyödyntää oman traditionsa ja muiden tieteenalojen termistöä, sen tavoitteena on selkeä ja ymmärrettävä kieli. Filosofian argumentatiivinen luonne kehittää ilmaisua, jossa painottuvat johdonmukaiset perustelut ja eri näkökulmien huomioiminen.

Hyvää elämää ja yhteiskuntaa koskevat pohdinnat kuuluvat perinteisesti filosofian ytimeen. Filosofian opiskelu tukee hyvinvointiosaamista kehittämällä opiskelijan ymmärrystä itsestään, ajattelustaan ja suhteestaan muihin. Ymmärryksen kasvu liittyy ihmisen kasvuun kokonaisuutena ja ohjaa hyveisiin ja hyvinvointiin. Filosofian keskusteleva ja hyvää argumentaatiota korostava opiskelutapa tukee opiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutustaitoja sekä opettaa erilaisten näkemysten arvostamista. Samalla kannustetaan opiskelijaa sitoutumaan kestäviin ajattelu- ja elämäntapoihin sekä oikeudenmukaisiin yhteiskunnallisiin käytäntöihin. Filosofia kehittää epävarmuuden sietokykyä ja valmiutta toimia myös tilanteissa, joissa käytettävissä oleva informaatio on rajallista.

Filosofiaan kuuluu perinteisesti **monitieteistä ja luovaa osaamista** vahvistava, eri tiedonaloja integroiva lähestymistapa. Sen opiskelu rakentaa luontevasti siltoja eri tieteenalojen välille. Filosofia auttaa omaksumaan erilaisia tiedonhankintatapoja sekä yhdistämään eri tieteiden tuloksia, mikä helpottaa laajojen kokonaisuuksien hahmottamista. Filosofisen ajattelun vahva johdonmukaisuuden vaatimus kehittää kykyä ymmärtää erilaisten argumenttien perusteita ja erottaa tosiasiaväitteet mielipiteistä. Kyseenalaistavana ja perusteita etsivänä oppiaineena filosofia rohkaisee luovaan ja itsenäiseen ajatteluun.

Yhteiskunnallisen osaamisen osalta filosofian opetuksessa sitoudutaan järkipäiseen eettiseen ajatteluun, joka perustuu demokratian, ihmisoikeuksien ja kestäväen tulevaisuuden kunnioittamiseen. Oikeudenmukaisen yhteiskunnan ja aktiivisen kansalaisuuden ihanteet ovat paitsi tarkastelun kohteita myös tavoitteita, joihin opetus pyrkii kasvattamaan. Filosofia kehittää luovan, kriittisen ja itsenäisen ajattelun kykyä, joka vahvistaa valmiuksia jatko-opintoihin, mielekkääseen urasuunnitteluun ja tulevaisuuden työelämän muutoksiin.

Etiikka on filosofian perinteinen osa-alue ja siksi keskeinen osa filosofian opiskelua. Filosofia opettaa arvojen, normien ja merkitysten käsitteellistä jäsentämistä. **Eettinen** pohdinta kattaa niin yksilöä, yhteiskuntaa kuin ympäristöä koskevat kysymykset. Oppiaineen kriittinen perinne ohjaa opiskelijaa itsenäiseen ajatteluun ja kannustaa sitoutumaan moraalisesti kestäväen toimintaan. Filosofian opiskelu auttaa hahmottamaan moniulotteisia ongelmia ja luomaan niistä kokonaisjäsennyttä. Ymmärrys sosiaalisten ja ekologisten globaalien ongelmien luonteesta rohkaisee toimimaan niiden korjaamiseksi ja toteuttaa **ympäristöosaamisen** tavoitteita.

Gloobaali- ja kulttuuriosaamisen näkökulmasta filosofian opiskelu avartaa ajattelua ja auttaa ymmärtämään, että on olemassa erilaisia tapoja hahmottaa todellisuutta. Se kehittää herkkyyttä havaita yhtäläisyyksiä ja eroja maailman ilmiöissä. Filosofian osa-alueista erityisesti etiikka ja yhteiskuntafilosofia tarkastelevat ihmisten ja kulttuurien monimuotoisuutta sekä kannustavat ennakkoluulottomaan suhtautumiseen erilaisiin elämänilmiöihin. Filosofiset ajatuskokeet johdattavat hahmottelemaan mahdollisia tulevaisuuden kehityskulkuja.

Tavoitteet

Filosofian opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- osaa hahmottaa filosofisia ongelmia sekä niiden erilaisia mahdollisia ratkaisuja filosofian perinteessä ja ajankohtaisiin kysymyksiin sovellettuina
- osaa käsitteellisesti eritellä, jäsentää ja arvioida informaatiota, erityisesti erilaisia väitteitä, niiden merkityksiä ja perusteluja
- hallitsee johdonmukaisen argumentaation perustaidot, mikä auttaa kehittämään omaa ajattelua, arvioimaan sitä kriittisesti sekä pohtimaan sen rajoja eri tieteenaloilla ja arkielämässä
- kykenee arvioimaan moraalisia ongelmia ja niiden mahdollisia ratkaisuja sekä sitoutumaan eettisiin periaatteisiin
- oppii pohtimaan ja jäsentämään käsitteellisesti laajoja kokonaisuuksia sekä ajattelemaan ja toimimaan arvostelukykyisesti niin eettisissä kysymyksissä kuin muillakin elämänalueilla myös informaation ollessa epävarmaa tai ristiriitaista
- kehittää kykyään ilmaista näkemyksiään järkipäisesti perustellen.

Osaamisen arviointi

Arviointi kohdistuu keskeisten filosofisten kysymysten ymmärtämiseen, ajattelun taitojen ja käsitteiden hallintaan sekä kykyyn ilmaista ja arvioida filosofista ajattelua. Tämä tarkoittaa kykyä hahmottaa ja täsmentää informaatiota käsitteellisesti sekä eritellä ja pohtia sitä kriittisesti. Lisäksi arvioidaan taitoa tunnistaa arkielämässä ja tieteessä filosofisia ongelmia ja muotoilla niitä käsitteellisesti.

Arvioinnissa otetaan huomioon filosofisiin kysymyksiin esitetyjen ratkaisujen tuntemus sekä taito esittää johdonmukaisia argumentteja kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Arviointi tukee ja kehittää opiskelijan kykyä reflektoida omaa ajatteluaan ja rohkaisee häntä oman opiskelunsa suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. Opintojaksojen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, ja filosofian yleisten tavoitteiden saavuttamista arvioidaan moduulikohtaisten tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen kautta.

Opintojaksot

Johdatus filosofiseen ajatteluun, 2 op (oFI1)

Opintojakson moduulit

- Johdatus filosofiseen ajatteluun, 2 op (FI1), Pakollinen

Tavoitteet

Johdatus filosofiseen ajatteluun

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- muodostaa käsityksen filosofian luonteesta ja menetelmistä tutustumalla filosofisiin ongelmiin ja niiden mahdollisiin ratkaisuihin
- oppii arvioimaan väitteiden totuutta sekä harjaantuu esittämään ja vaatimaan erilaisille väitteille perusteluja, hahmottamaan perustelujen rakennetta sekä arvioimaan niiden pätevyyttä
- tuntee ja oppii erilaisten vuorovaikutteisten harjoitusten ja keskustelujen kautta soveltamaan filosofian työtapoja, kuten oletusten kyseenalaistamista, käsitteiden luokittelua ja määrittelemistä sekä ajatuskokeiden ja vastaesimerkkien käyttöä

- *perehtyy joihinkin keskeisiin filosofisiin kysymyksiin ja niihin liittyviin käsitteellisiin erotteluihin*
- *osaa eritellä ja arvioida kriittisesti erilaisia tiedollisia uskomuksia ja tutustuu tietämiseen joissain lukion oppiaineissa.*

Paikallinen lisäys

- *Tavoitteena on, että opiskelija oppii käyttämään ylioppilastutkinnossa käytössä olevaa Abitti-järjestelmää filosofian ylioppilaskirjoitusten edellyttämällä tavalla. Tähän päästään hyödyntämällä Abitti-järjestelmää filosofian opintojaksojen kokeissa. Filosofian opintojaksoilla keskeisenä tavoitteena on opiskelijan väittelytaitojen kehittyminen. Väittelyharjoitukset vahvistavat jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia ajattelun taitoja, vuorovaikutustaitoja ja sosiaalista rohkeutta. Lisäksi tavoitteena on, että opiskelija oppii ymmärtämään, millainen on hyvä filosofinen essee, sekä oppii harjoittelun kautta vähitellen kirjoittamaan tämän ihanteen mukaisia esseitä. Tavoite on vaativa, joten filosofisen esseiden kirjoittamista harjoitellaan kaikilla filosofian opintojaksoilla. Edellä mainitut yleiset tavoitteet koskevat kaikkia filosofian opintojaksoja, mutta niitä ei mainita uudelleen muiden opintojaksojen kohdalla.*

Keskeiset sisällöt

Johdatus filosofiseen ajatteluun

- *mitä filosofia on, filosofinen kysymyksenasettelu sekä ajattelu filosofian perinteessä ja ajankohtaisissa aiheissa*
- *johdonmukaisen argumentaation ja pätevän päättelyn perusteet sekä niiden harjoittaminen suullisesti ja kirjallisesti, muun muassa ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin ongelmiin sovellettuna*
- *keskeisiä filosofisia peruskysymyksiä ja -erotteluja: henki ja aine, vapaus ja välttämättömyys, käsitteellinen ja empiirinen, objektiivinen ja subjektiivinen*
- *tiedon ja informaation, arkitiedon ja tieteellisen tiedon sekä tieteen ja pseudotieteen ero*
- *tiedon ja argumentaation luonne eri tiedonaloilla: miten väitteitä muodostetaan, koetellaan ja perustellaan joissain lukion oppiaineissa*

Paikallinen lisäys

- *Opetushallituksen julkaisemissa tukimateriaaleissa on annettu useita esimerkkejä valtakunnallisessa opetussuunnitelmassa määriteltyjen sisältöjen käsittelystä (<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/filosofian-tukimateriaali>). Näitä hyödynnetään filosofian opetuksessa. Tukimateriaalit sisältävät niin ikään laajat videomateriaalit, joita käytetään kaikilla filosofian opintojaksoilla. Mahdollisuuksien mukaan filosofian opintojaksoilla voidaan osallistua omissa kouluissa järjestettävään väittelykilpailuun tai osallistua Nuorten filosofiatapahtumaan. Yliopistoyhteistyö voi toteutua filosofian opetuksessa esimerkiksi vierailamalla yliopistossa, osallistumalla jollekin filosofian luennoille tai Helsingin yliopiston Studia Generalia -luennolle, jonka aihe liittyy filosofiaan. Avoimen yliopiston filosofiaan liittyviä lukiolaisille suunnattuja kursseja voidaan tarjota opiskelijoille ja niiden suorittaminen on mahdollista lukea osaksi filosofian lukio-opintoja, mikäli sopivia kursseja on tarjolla. Yksi mahdollinen tapa työelämäyhteistyön toteuttamiseen on kutsua joku filosofiaa opiskellut oppitunnille kertomaan siitä, millaista hyötyä filosofian opinnoista on ollut työelämässä. Edellä kuvattuja yleisiä sisältöjä ei välttämättä käydä läpi juuri F11-jaksolla, koska ne sopivat hyvin kaikille filosofian opintojaksoille. On myös mielekästä niveltää nämä sisällöt opetukseen käytännön mahdollisuuksien mukaan. Näitä yleisiä sisältöjä ei listata uudestaan muiden opintojaksojen kohdalla.*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Vertaispalautteen antaminen, väittelyt ja keskusteluharjoitukset vahvistavat hyvinvointiosaamista: opiskelijan kyky sietää epävarmuutta, tunne- ja empatiataidot sekä kyky ottaa vastaan kritiikkiä kehitty.

Hyvinvointiosaamiseen kuuluu myös oman identiteetin rakentaminen. Opintojaksolla opiskelija saa aineksia rakentaa identiteettiään esimerkiksi suhteessa tiedon, totuuden ja olemassaolon käsitteisiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaamista kehittävät filosofian opintojaksoilla monenlaiset väittely- ja keskusteluharjoitukset sekä opettajan ja opiskelijoiden yhteinen opetuskeskustelu.

Vuorovaikutusosaamista kehittää niin ikään vertaispalautteen antaminen toisten opiskelijoiden kirjallisista töistä sekä suullisesti esitetyistä perusteluista tai väitteistä. Hyvä palaute on kohteliasta ja pyrkii auttamaan vastaanottajaa kehittämään työtään ja ajatteluaan. Opiskelija oppii toimimaan osana kriittistä tutkivaa yhteisöä.

Vuorovaikutusosaamiseen kuuluvaa kielitietoisuutta kehittää esseiden kirjoittaminen, hyvän esseen ominaispiirteisiin tutustuminen sekä filosofisen käsitteistön oppiminen.

Filosofian opintojaksoilla vuorovaikutusosaaminen kehittyy suhteessa opintojakson oppisisältöihin: opiskelija oppii keskustelemaan ja väittelemään opintojakson aiheista. Kaikki filosofian opintojaksot kehittävät vuorovaikutusosaamista kuten edellä on kuvattu, mutta edeltävää kuvausta ei toisteta muiden opintojaksojen kohdalla.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Filosofian opintojaksoilla monilukutaitoa syvennetään hyödyntämällä monenlaisia audiovisuaalisia materiaaleja. Luovaa osaamista kehittävät erityisesti erilaiset harjoitus- ja keskustelutehtävät sekä niihin liittyvä ongelmanratkaisu. Luovaa osaamista kehittää niin ikään filosofian työtapojen soveltaminen, kuten käsitteiden luokittelu ja määrittelemine sekä ajatuskokeiden käyttö. Edellä mainitut monitieteistä ja luovaa osaamista kehittävät työtavat toteutuvat kaikilla filosofian opintojaksoilla, eikä niitä mainita uudestaan muiden opintojaksojen kohdalla.

Edellä mainittujen seikkojen lisäksi opintojaksolla FI1 tarkastellaan eri oppiaineissa esitettyjä väitteitä ja niiden perusteluja tutkimusmetodien ja tieteenfilosofian näkökulmasta, mikä kehittää monitieteistä osaamista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson argumentaatio- ja väittelyharjoituksissa pyritään painottamaan ajankohtaisia yhteiskunnallisia teemoja ja ongelmia.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Eettistä osaamista kehittävät erilaiset keskustelu- ja väittelyharjoitukset. Opintojaksolla pyritään siihen, että opiskelija oppii tulkitsemaan toisten opiskelijoiden väitteitä ja niiden perusteluja suopeasti ja oppii esittämään mahdolliset kriittiset huomiot ystävällisesti ja auttamiseen pyrkien. Ympäristöaiheet sopivat hyvin väittely- ja argumentaatioharjoitusten materiaaleiksi.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson opetuksessa pyritään siihen, että opiskelija oppii näkemään, kuinka filosofisia sisältöjä voi löytää erilaisista audiovisuaalisista kulttuurituotteista ja kuinka filosofian menetelmiä voi soveltaa niiden erittelyyn ja arviointiin. Tutustuminen filosofian historiaan vahvistaa opiskelijan eurooppalaisen ja globaalin kulttuuriperinnön tuntemusta. Ihmisoikeuksiin, yhdenvertaisuuteen ja oikeudenmukaisuuteen liittyvät teemat sopivat väittely- ja argumentaatioharjoitusten materiaaleiksi.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, opiskelijatyöt kuten esseet, tuntiosaaminen ja koesuoritukset. Itsearviointia ja vertaispalautetta hyödynnetään opintojaksolla, mutta opiskelijan arvio omasta osaamisestaan tai opiskelijan arvio toisen opiskelijan osaamisesta eivät ole sellaisenaan opintojakson arvosanan perustana. Kuitenkin opiskelijan osallistumista itsearviointiin ja vertaispalautteen antamiseen voidaan hyödyntää opintojakson arvosanan antamisessa, sillä ne ovat osa opiskelijan työskentelyä opintojaksolla. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojaksolla osaksi muuta osaamista, joten sitä ei arvioida erikseen, vaan se arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Etiikka, 2 op (oFI2)

Opintojakson moduulit

- Etiikka, 2 op (FI2), Pakollinen

Tavoitteet

Etiikka

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *perehtyy filosofisen etiikan keskeisiin käsitteisiin, kysymyksiin ja teorioihin*
- *osaa perustella käsityksiä hyvästä ja oikeasta sekä hahmottaa normatiivisten ja kuvailevien väitteiden eron*
- *osaa esittää suullisesti ja kirjallisesti johdonmukaisia eettisiä argumentteja sekä perustella moraalien velvoittavuutta*
- *oppii jäsentämään oman elämänsä merkityksellisyyttä ja elämänvalintojaan filosofisen käsitteistön avulla*
- *osaa eritellä ja arvioida toimintaa eettisesti sekä kykenee jäsentämään omia moraalisia ratkaisujaan ja arvioimaan filosofisen etiikan välinein*
- *osaa soveltaa etiikkaa yhteiskuntaa ja ympäristöä koskeviin kysymyksiin.*

Paikallinen lisäys

- Paikallinen lisäys opintojakson tavoitteille on sama kuin opintojaksolla FI1.

Keskeiset sisällöt

Etiikka

- *moraalin luonne normijärjestelmänä; moraalien, lakien ja tapojen ero; moraalinen objektivismi, relativismi, subjektivismi*
- *moraalia tarkasteleva normatiivinen ja soveltava etiikka; hyveet, seuraukset, oikeudet ja velvollisuudet*
- *filosofisia teorioita elämän hyvyydestä ja merkityksellisyydestä sekä hyvästä elämäntavasta*

- *etiikka ja yksilön moraaliset ratkaisut: ihmissuhteet ja elämänvalinnat*
- *ympäristöä ja luontoa koskevia eettisiä kysymyksiä, kuten ilmastonmuutos ja eläinten oikeudet*
- *etiikka ja yhteiskunta: ihmis- ja perusoikeudet*

Paikallinen lisäys

- Paikallinen lisäys opintojakson sisällöille on sama kuin opintojaksolla FI1.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla opiskelija oppii arvioimaan tekojen moraalisuutta monista näkökulmista sekä pohtimaan hyvän elämän luonnetta filosofisesta näkökulmasta. Eettisiä kysymyksiä käsittelevät keskustelut ja pohdinnat vahvistavat opiskelijoiden tunne- ja empatiataitoja.

Hyvinvointiosaamiseen kuuluu myös oman identiteetin rakentaminen. Opintojaksolla opiskelija saa aineksia rakentaa identiteettiään esimerkiksi suhteessa moraalien ja hyvän elämän käsitteisiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan käsitys vuorovaikutukseen liittyvistä eettisistä kysymyksistä syvenee.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Soveltavan etiikan kysymykset nousevat siitä, millainen maailma on. Siksi etiikan opetuksessa hyödynnetään monin tavoin eri tieteenalojen tuloksia. Nämä tulokset muodostavat empiirisen pohjan eettisten ongelmien muotoilulle.

Opiskelija pohtii etiikan näkökulmasta tulevaisuuden kannalta kestäviä ratkaisuja, joissa otetaan huomioon ympäristön, talouden, teknologian ja politiikan yhteyksiä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla pyritään siihen, että opiskelija oppii arvioimaan eettisesti yhteiskunnallisen toiminnan oikeutusta ja yhteiskuntarakenteen eettisiä seurauksia.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Etiikan opintojakso kehittää kaikkien sisältöjensä osalta eettistä osaamista. Etiikan teemoja tarkastellaan myös ympäristöön liittyvien valintojen yhteydessä (esimerkiksi eettinen kuluttajuus).

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija saa opintojaksolla aineksia pohtia omaa identiteettiään suhteessa etiikan käsitteisiin, kulttuuriin liittyviin eettisiin kysymyksiin sekä globaaleihin eettisiin ongelmiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, opiskelijatyöt kuten esseet, tuntiosaaminen ja koesuoritukset. Itsearviointia ja vertaispalautetta hyödynnetään opintojaksolla, mutta opiskelijan arvio omasta

osaamisestaan tai opiskelijan arvio toisen opiskelijan osaamisesta eivät ole sellaisenaan opintojakson arvosanan perustana. Kuitenkin opiskelijan osallistumista itsearviointiin ja vertaispalautteen antamiseen voidaan hyödyntää opintojakson arvosanan antamisessa, sillä ne ovat osa opiskelijan työskentelyä opintojaksolla. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojaksolla osaksi muuta osaamista, joten sitä ei arvioida erikseen, vaan se arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Yhteiskuntafilosofia, 2 op (oFI3)

Opintojakson moduulit

- Yhteiskuntafilosofia, 2 op (FI3), Valinnainen

Tavoitteet

Yhteiskuntafilosofia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *perehtyy joihinkin yhteiskuntafilosofian keskeisiin käsitteisiin ja suuntauksiin*
- *oppii erittelemään oikeudenmukaisuutta, vapautta, tasa-arvoa ja vallankäyttöä yksilöiden, yhteisöjen ja instituutioiden toiminnassa*
- *pystyy arvioimaan filosofisesti yhteiskunnan rakennetta ja sen oikeutusta*
- *osaa soveltaa oppimaansa ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin*
- *ymmärtää oikeuksien merkityksen yhteiskunnan perustana.*

Paikallinen lisäys

- Paikallinen lisäys opintojakson tavoitteille on sama kuin opintojaksolla FI1.

Keskeiset sisällöt

Yhteiskuntafilosofia

- *yhteiskuntajärjestyksen oikeuttaminen, yhteiskuntasopimusteoriat*
- *vallan, vapauden, tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden eri muodot*
- *ihmisoikeudet, kansalaisyhteiskunta ja oikeusvaltio; demokratia ja yhteisöllisyys yhteiskunnallisina arvoina*
- *poliittiset ihanteet: liberalismi, sosialismi, anarkismi, konservatismi, nationalismi; yhteiskunnalliset utopiat ja dystopiat*
- *hyvinvoinnin ja talouden suhde; tulo-, varallisuus- ja hyvinvointierojen oikeuttaminen; hyvinvointivaltio*
- *ajankohtaisia yhteiskuntafilosofisia kysymyksiä: ympäristöongelmat, kulttuurien kohtaaminen, teknologian ja tekoälyn vaikutukset, sukupuoli ja valta, eriarvoistavien rakenteiden tunnistaminen ja kritiikki*

Paikallinen lisäys

- Paikallinen lisäys opintojakson sisällöille on sama kuin opintojaksolla FI1.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää yhteiskuntarakenteen vaikutuksen oman ja muiden hyvinvoinnin kannalta. Hyvinvointi ei riipu vain omista valinnoista, vaan joihinkin asioihin voi vaikuttaa vain yhdessä muiden kanssa esimerkiksi politiikan keinoin. Ihmisen yhteiskunnallinen

asema ei riipu sekään vain yksilön omista ponnisteluista. Kun opiskelija ymmärtää yksilön yhteiskunnallisen aseman yhteiskunnalliset syyt, niin hänen tunne- ja empatiataitonsa kehittyvät: kaikki eivät ole valinneet omaa asemaansa ja omassa elämässä itsestään selvältä tuntuvat asiat eivät välttämättä ole kaikille mahdollisia yhteiskunnallisista syistä johtuen. Tähän kytkeytyvät keskeisesti opintojakson teemat kuten yhteiskuntarakenteen oikeuttaminen ja oikeudenmukaisuus.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija hahmottaa rakentavan vuorovaikutuksen ja kulttuurienvälisen ymmärryksen merkityksen kestäväälle tulevaisuudelle, demokratialle ja rauhalle.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Yhteiskuntafilosofian kysymykset nousevat muun muassa siitä, millainen yhteiskunta on ja voi olla. Siksi yhteiskuntafilosofian opetuksessa hyödynnetään monin tavoin eri tieteenalojen, erityisesti yhteiskuntatieteen tuloksia. Nämä tulokset muodostavat empiiristä pohjaa yhteiskuntafilosofisten ongelmien muotoilulle.

Opiskelija pohtii opintojaksolla yhteiskuntafilosofian näkökulmasta tulevaisuuden kannalta kestäviä ratkaisuja, joissa otetaan huomioon ympäristön, talouden, teknologian ja politiikan yhteyksiä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskuntafilosofian opintojakso kehittää kaikkien sisältöjensä osalta yhteiskunnallista osaamista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Yhteiskuntafilosofia on suurelta osin eettistä pohdintaa siitä, millainen yhteiskunta on hyvä ja oikeudenmukainen yhteiskunta. Näin ollen opintojakso kehittää eettistä osaamista. Monilla ympäristökysymyksillä on yhteiskuntafilosofinen ulottuvuus (esim. ilmastonmuutos), joten myös opiskelijan ympäristöosaaminen kehittyy.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija saa opintojaksolla aineksia pohtia omaa identiteettiään suhteessa yhteiskuntafilosofian käsitteisiin, kulttuuriin liittyviin yhteiskunnallisiin kysymyksiin sekä globaaleihin ongelmiin, jotka edellyttävät yhteiskunnallisia ratkaisuja. Hän oppii arvostamaan ihmisten ja yhteisöjen oikeutta kulttuuriseen identiteettiin sekä toimimaan kulttuurisen moninaisuuden puolesta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettujen erilaisten harjoitustehtävien, opiskelijatyöjen kuten esseiden, tuntiosaaminen ja koesuoritukset. Itsearviointia ja vertaispalautetta hyödynnetään opintojaksolla, mutta opiskelijan arvio omasta osaamisestaan tai opiskelijan arvio toisen opiskelijan osaamisesta eivät ole sellaisenaan opintojakson arvosanan perustana. Kuitenkin opiskelijan osallistumisesta itsearviointiin ja vertaispalautteen antamiseen voidaan hyödyntää opintojakson arvosanan antamisessa, sillä ne ovat osa opiskelijan työskentelyä opintojaksolla. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojaksolla osaksi muuta osaamista, joten sitä ei arvioida erikseen, vaan se arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Totuus, 2 op (oFI4)

Opintojakson moduulit

- Totuus, 2 op (FI4), Valinnainen

Tavoitteet

Totuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa erottaa mielipiteet tosiasioväittämistä ja ymmärtää tarpeen perustella tosiasioväittämät
- ymmärtää kielen ja merkitysten roolin todellisuuden hahmottamisessa
- osaa eritellä ja arvioida filosofisia teorioita totuudesta, tiedosta, todellisuuden luonteesta ja tieteestä
- osaa jäsentää ja eritellä tieteellisen tutkimuksen, päättelyn ja selittämisen luonnetta
- osaa arvioida havainnon ja tiedon sekä tieteellisten teorioiden suhdetta totuuteen
- oppii arvioimaan tilanteita, joissa eri tutkimukset antavat erilaisia tuloksia ja toimintavaihtoehtoja.

Paikallinen lisäys

- Paikallinen lisäys opintojakson tavoitteille on sama kuin opintojaksolla FI1.

Keskeiset sisällöt

Totuus

- kieli, merkitys ja totuus
- totuuden luonne ja totuusteoriat; totuuden lähestyminen; välttämätön ja kontingentti totuus
- todellisuuden ja tietoisuuden luonne; realismi ja antirealismi
- tiedon lähteet, tiedon mahdollisuus ja rajat, tiedon oikeuttaminen, tiedon suhde varmuuteen
- tieteellisen tutkimuksen luonne ja menetelmiä sekä tieteellinen päättely; tieteen etiikka
- tieteen menetelmien ja teorioiden luotettavuus ja suhde todellisuuteen
- selittäminen, ennustaminen, ymmärtäminen ja tulkinta erilaisissa tieteissä

Paikallinen lisäys

- Paikallinen lisäys opintojakson sisällöille on sama kuin opintojaksolla FI1.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Hyvinvointiin liittyviä väitteitä voidaan tarkastella muun muassa tieteenfilosofisesta näkökulmasta. Tällöin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää hyvinvointipuheen tieteellisiä perustoja ja ymmärtää, että mediassa esitetyt hyvinvointiväittämät voivat usein olla vailla pätevää tiedollista perustelua. Tieteellisen ajattelutavan omaksuminen auttaa opiskelijaa tarkastelemaan omaan hyvinvointiinsa liittyviä uskomuksia kriittisesti.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tieteenfilosofia ja tietoteoria ovat opintojakson keskeisiä aiheita, jolloin opintojaksolla perehdytään muun muassa siihen, miten tieto muodostuu eri tieteenaloilla. Opintojakso vahvistaa opiskelijan kykyä arvioida tiedon luotettavuutta.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla pohditaan yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen luonnetta. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää yhteiskuntaa koskevien väitteiden tiedollisen oikeuttamisen perustoja.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tieteen etiikka on yksi opintojakson teemoista. Tietoon ja tietämiseen liittyy myös yleisesti kysymys siitä, milloin yksilön (tai yhteiskunnan) moraaliseen vastuuseen sisältyy velvollisuus ottaa asioista selvää. Tätä kysymystä on perusteltua tarkastella tiedon ja tieteen käsitteiden yhteydessä. Ympäristöön liittyvien väitteiden tieteenfilosofista perustaa voidaan tarkastella opintojaksolla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, opiskelijatyöt kuten esseet, tuntiosaaminen ja koesuoritukset. Itsearviointia ja vertaispalautetta hyödynnetään opintojaksolla, mutta opiskelijan arvio omasta osaamisestaan tai opiskelijan arvio toisen opiskelijan osaamisesta eivät ole sellaisenaan opintojakson arvosanan perustana. Kuitenkin opiskelijan osallistumisesta itsearviointiin ja vertaispalautteen antamiseen voidaan hyödyntää opintojakson arvosanan antamisessa, sillä ne ovat osa opiskelijan työskentelyä opintojaksolla. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojaksolla osaksi muuta osaamista, joten sitä ei arvioida erikseen, vaan se arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Taiteen ja kauneuden filosofia, 2 op (oFI5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija tunnistaa erilaisia historiallisia ja filosofisia kauneuskäsityksiä sekä osaa eritellä ja arvioida niiden sisältöä, perusteluja, syntyä ja kehitystä
- opiskelija tunnistaa erilaisia taiteen määritelmiä ja osaa eritellä ja arvioida niiden sisältöä ja perusteluja
- opiskelija hahmottaa, että taiteen käsite on ymmärretty eri tavoin eri aikakausina ja että kulttuurin käsitykset taiteilijoista ovat vaihdelleet
- opiskelija pystyy arvioimaan eettisestä näkökulmasta taideteoksia, taiteen tavoitteita ja taiteen tekemistä
- opiskelija osaa eritellä taideteoksiin liittyvää arvoa ja merkitystä filosofisin käsittein
- opiskelija osaa jäsentää taideteosten olemassaolon tapaa filosofisesti
- opiskelija ymmärtää taideteosten tulkintaan ja taidekriittisiin liittyvää käsitteistöä ja kykenee soveltamaan näitä käsitteitä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kauneus; kauneuskäsitykset sekä niiden synty ja kehitys eri aikakausina
- mitä taide on; miten taiteen käsite on ymmärretty eri aikakausina ja miten kulttuurin käsitykset taiteilijoista ja taiteilijuudesta ovat muuttuneet
- taiteen ja moraalin suhde; taiteen etiikka; taiteen moraaliset tehtävät
- taideteosten tulkinta ja arvottaminen sekä taidekriittikki; taideteoksen merkitys ja olemassaolon tapa
- taiteen merkitys ja vaikutus yhteiskunnassa sekä kulttuurissa (valta, propaganda, kauneusihanteet)
- taiteeseen ja estetiikkaan liittyvät ajankohtaiset kysymykset

- opintojakson aiheeseen voidaan perehtyä esimerkiksi alustusten, ryhmätöiden, esseiden, museo- tai teatterivierailujen tai elokuvien avulla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Taidekokemukset voivat edistää monin tavoin hyvinvointia. Opintojaksolla opiskeltava estetiikan käsitteistö voi avartaa opiskelijan taidekäsitystä ja mahdollistaa uudenlaisia taiteen kokemisen ja arvostamisen tapoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Taidetta voidaan tarkastella paitsi filosofisesti myös useiden muiden tieteenalojen kautta. Opintojaksolla pyritään erittelemään näitä taiteeseen liittyvän tiedon muotoja. Estetiikan opintojakso antaa myös välineitä taiteen luomiseen, koska esimerkiksi taiteen tulkitseminen ja arvottaminen ovat keskeisessä osassa myös taiteilijan työskentelyssä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla pohditaan taiteen ja yhteiskunnan välistä suhdetta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Taiteen etiikka on yksi opintojakson teemoista. Samoin taiteen suhdetta ympäristöön voidaan tarkastella (esim. ympäristötaide).

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Taiteen ja estetiikan historiaan perehtyminen vahvistaa opiskelijan kulttuuriosaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10 tai suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettavat erilaiset harjoitustehtävät, opiskelijatyöt kuten essee, tuntiosaaminen ja koesuoritukset. Itsearviointia ja vertaispalautetta hyödynnetään opintojaksolla, mutta opiskelijan arvio omasta osaamisestaan tai opiskelijan arvio toisen opiskelijan osaamisesta eivät ole sellaisenaan opintojakson arvosanan perustana. Kuitenkin opiskelijan osallistumista itsearviointiin ja vertaispalautteen antamiseen voidaan hyödyntää opintojakson arvosanan antamisessa, sillä ne ovat osa opiskelijan työskentelyä opintojaksolla. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojaksolla osaksi muuta osaamista, joten sitä ei arvioida erikseen, vaan se arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Soveltavan filosofian kysymyksiä, 2 op (OFI6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija kykenee opintojakson aikana rakentamaan esseemuodossa ilmaistun argumentin itseä kiinnostavasta soveltavan filosofian alaan kuuluvasta aiheesta

- opiskelija kehittää opintojakson aikana argumenttiaan, harjaantuu ottamaan siihen liittyvää kritiikkiä vastaan muilta opiskelijoilta, sekä oppii antamaan myös rakentavaa kritiikkiä muiden opiskelijoiden kirjoituksiin
- opiskelija ymmärtää filosofisen ajattelun ja kirjoittamisen yhteisöllisyyden ja prosessiluonteen: opettajan ja toisten opiskelijoiden kritiikki on oman ajattelun kehittämisen väline
- opiskelija rakentaa opintojakson aikana oman filosofisen ajattelun ilmaisemiseen liittyvää itseluottamusta
- opiskelija omaksuu soveltavan filosofian alaan liittyviä tietosisältöjä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Soveltavan filosofian opintojaksolla tutustutaan filosofisen ajattelun erilaisiin käytännöllisiin sovellutuksiin.
- Opintojaksolla opiskelija syvennyy valitsemaansa soveltavan filosofian ongelmaan kirjallisen työn muodossa. Täten opintojakson aiheet muokkautuvat osittain opiskelijoiden kiinnostuksen mukaan. Mahdollisia käsiteltäviä aiheita ovat esimerkiksi ympäristöfilosofia, teknologian filosofia, feministinen filosofia, kasvatusfilosofia ja soveltavan etiikan erityiskysymykset, kuten geenimanipulaatio, kloonaminen ja seksuaalietiikka.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Monet opintojaksolla tarkasteltavat soveltavan filosofian osa-alueet liittyvät läheisesti yksilön hyvinvointiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaamisella on keskeinen asema, koska pääosassa opintojaksolla on esseen kehittäminen muiden opiskelijoiden antaman palautteen pohjalta. Päämääränä on kehittää erityisesti vertaispalautteeseen liittyvää vuorovaikutusosaamista, kuten opiskelijan kykyä ottaa vastaan kritiikkiä ja antaa sitä itse.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Soveltavan filosofian osa-alueet kytkeytyvät usein erityistieteisiin ja monet soveltavan filosofian ongelmat, esimerkiksi geenimanipulaatioon liittyvät eettiset kysymykset, ovat suoraa seurausta tieteen kehityksestä.

Luovan osaamisen kehittäminen on opintojaksolla pääosassa: opiskelija kehittää omaa esseetään yhteisöllisesti ottaen vastaan palautetta muilta opiskelijoilta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Soveltava etiikka on yksi keskeinen soveltavan filosofian osa-alue, samoin ympäristöfilosofia, joten opiskelijan eettinen ja ympäristöosaaminen kehittyy opintojaksolla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10 tai suoritusmerkinnällä. Tärkein arvioinnin kohde on opiskelijan kirjoittama essee ja sen kirjoittamiseen liittyvä prosessi.

Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettavat erilaiset harjoitustehtävät, opiskelijatyöt kuten esseet, tuntiosaaminen ja koesuoritukset. Itsearviointia ja vertaispalautetta hyödynnetään opintojaksolla, mutta opiskelijan arvio omasta osaamisestaan tai opiskelijan arvio toisen opiskelijan osaamisesta eivät ole sellaisenaan opintojakson arvosanan perustana. Kuitenkin opiskelijan osallistumista itsearviointiin ja vertaispalautteen antamiseen voidaan hyödyntää opintojakson arvosanan antamisessa, sillä ne ovat osa opiskelijan työskentelyä opintojaksolla. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojaksolla osaksi muuta osaamista, joten sitä ei arvioida erikseen, vaan se arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

7.5. Fysiikka (FY)

Oppiaineen tehtävä

Fysiikan opetus tukee opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun ja maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä. Opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään fysiikan merkityksen jokapäiväisessä elämässä, ympäristössä, yhteiskunnassa ja teknologiassa. Opetuksessa perehdytään oppiaineen ja sen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opiskelijan luonnontieteellinen lukutaito kehittyy, mikä auttaa opiskelijaa arvioimaan kriittisesti erilaisia arjen valintoja sekä näkökulmia yhteiskunnallisessa keskustelussa. Fysiikan opetus antaa opiskelijalle valmiuksia menestyä jatko-opinnoissa luonnontieteellisillä ja luonnontieteitä soveltavilla aloilla sekä hyödyntää fysiikan osaamistaan työelämässä. Monipuolisilla oppimistilanteilla ja -ympäristöillä edistetään opiskelijoiden mahdollisuuksia oppia yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.

Fysiikan opetuksen tuella opiskelijan ymmärrys fysiikan käsitteistä rakentuu ja opiskelija ymmärtää niitä kvalitatiivisella ja kvantitatiivisella tasolla. Opiskelijan aikaisemmat kokemukset, uudet havainnot ja näkökulmat muokkautuvat johdonmukaiseksi käsitykseksi ympäröivästä todellisuudesta opiskelijoiden ja opettajien vuorovaikutuksessa ja fysiikan teorioiden avulla.

Fysiikan opetuksen lähtökohtana ovat ympäristöstä tehdyt havainnot. Kokeellisuus eri muodoissaan tukee käsitteiden omaksumista ja ymmärtämistä, tutkimisen taitojen oppimista sekä luonnontieteiden luonteen hahmottamista. Opiskelun edetessä tutkimisen taidot kehittyvät sekä kokonaisvaltaisesti että kunkin moduulin keskeisten sisältöjen osalta. Kokeellisessa työskentelyssä toimitaan työturvallisuutta noudattaen.

Laaja-alainen osaaminen

*Fysiikan opetus ohjaa luonnontieteille ominaiseen ajatteluun, tiedonhankintaan, tietojen käyttämiseen, ideointiin, vuorovaikutukseen sekä tiedon luotettavuuden ja merkityksen arviointiin. Opetus kehittää **yhteiskunnallista osaamista** antamalla opiskelijalle valmiuksia osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja vaikuttaa yhteiseen päätöksentekoon.*

*Opiskelijoiden oma tutkimuksellinen työskentely kehittää työskentelyn ja yhteistyön taitoja, luovaa ja kriittistä ajattelua sekä innostaa opiskelijoita fysiikan opiskeluun. Opiskelija kehittää **vuorovaikutusosaamistaan** ja oppii pitkäjänteisyyttä sekä vastuunottamista omasta työskentelystään monipuolisten työtapojen avulla, esimerkiksi projektioppimisella ja ryhmässä työskentelemällä.*

*Opetus välittää kuvaa fysiikan merkityksestä kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa: fysiikkaa tarvitaan uusien ratkaisujen kehittämisessä sekä ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin turvaamisessa niin paikallisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Opetus ohjaa opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta toiminnastaan ja ympäristöstä, käyttämään fysiikan osaamistaan kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa sekä arvioimaan omia valintojaan luonnonvarojen kestäväen käytön, ympäristö- ja terveysvaikutusten sekä energiantuotantotapojen kannalta. Fysiikan opetus tukee näin **eettisyyttä ja ympäristöosaamista, globaali- ja kulttuuriosaamista** sekä **hyvinvointiosaamista**.*

Fysiikan opintojen aikana harjoitellaan erilaisten tekstien kirjoittamista, kriittistä tulkittamista ja analysointia. Monilukutaitoa kehitetään tulkittamalla ja tuottamalla esimerkiksi kirjoitettua

tekstiä, kuvia, videoita, taulukoita, kuvaajia tai kaavoja. **Monitieteinen ja luova osaaminen** saa tukea fysiikan opiskelusta myös tieto- ja viestintäteknologian osalta. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään muun muassa tiedon etsimiseen, kokeellisten havaintojen keräämiseen, mittaustulosten käsittelyyn ja tulkitsemiseen, tuotosten laatimiseen ja esittämiseen sekä mallintamiseen ja simulointiin.

Tavoitteet

Fysiikan opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät fysiikan merkitykseen, arvoihin ja asenteisiin, tutkimisen taitoihin sekä fysiikan tietoihin ja niiden käyttämiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Merkitys, arvot ja asenteet

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa arvioida fysiikan ja teknologian merkitystä yksilölle ja yhteiskunnalle
- tunnistaa fysiikan osaamistaan sekä kykenee asettamaan omia tavoitteitaan, kohtaamaan oppimishaasteitaan ja soveltamaan fysiikan opiskelustrategioita
- perehtyy fysiikan soveltamiseen monipuolisissa tilanteissa, kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä
- saa mahdollisuuksia perehtyä fysiikan sovelluksiin vierailujen, korkeakoulu yhteistyön tai työelämäyhteistyön kautta paikallisella tai kansainvälisellä tasolla
- saa riittävät jatko-opintovalmiudet luonnontieteellisille ja fysiikkaa soveltaville aloille
- saa valmiuksia osallistua ympäristöä ja teknologiaa koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon.

Tutkimisen taidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa
- osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä ja kehittää kysymyksiä edelleen tutkimusten, ongelmanratkaisun tai muun toiminnan lähtökohdiksi
- osaa suunnitella ja toteuttaa kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa
- tunnistaa virhelähteiden vaikutuksen mittauksiin
- osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia sekä arvioida niitä ja koko tutkimusprosessia.

Fysiikan tiedot ja niiden käyttäminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää fysiikan keskeisiä käsitteitä johdonmukaisesti ja oikeissa yhteyksissä
- jäsentää käsitystään luonnon rakenteista ja ilmiöistä fysiikan käsitteiden ja periaatteiden avulla
- osaa ilmaista johtopäätöksiä ja näkökulmia fysiikalle ominaisilla tavoilla
- ymmärtää fysiikan ilmiöitä ja periaatteita teknologisten sovellusten taustalla
- osaa muodostaa, tulkita ja arvioida erilaisia malleja sekä käyttää niitä ja simulaatioita ilmiöiden kuvaamiseen ja ennusteiden tekemiseen
- osaa käyttää asianmukaisia ohjelmia mallintamisen, laskennallisten ja graafisten ratkaisujen sekä tulosten ilmaisemisen välineenä
- osaa käyttää monipuolisia tietolähteitä ja arvioida niitä kriittisesti fysiikan tietojensa avulla.

Osaamisen arviointi

Arviointi kohdistuu fysiikan yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute tukevat opiskelijaa fysiikan osaamisensa tiedostamisessa ja kehittämisessä. Samalla opiskelija harjaantuu itsearviointiin.

Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan käsitteellisten ja menetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin. Fysiikan tietoja ja niiden soveltamista voidaan osoittaa eri tavoin, kuten selittämällä, graafisesti mallintamalla ja matemaattisia malleja käyttämällä. Erilaisten tuotosten lisäksi arvioidaan opiskelijan työskentelyä, esimerkiksi kysymysten muodostamista, ongelmanratkaisuprosessin kuvaamista ja tutkimisen taitoja. Arvioinnissa otetaan huomioon taito työskennellä kokeellisesti, hankkia tietoa ja soveltaa sitä.

Opintojaksot

Fysiikka tieteenä, ympäristössä ja yhteiskunnassa, 2 op (oFY_12)

Opintojakson moduulit

- Fysiikka luonnontieteenä, 1 op (FY1), Pakollinen
- Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta, 1 op (FY2), Pakollinen

Tavoitteet

Fysiikka luonnontieteenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu fysiikkaan systemaattisena, kokeellisuuteen nojautuvana tieteenä
- tutustuu aineen rakenteen ja maailmankaikkeuden mittasuhteisiin
- tutustuu fysiikassa käytettäviin tiedonhankintamenetelmiin
- osaa suunnitella ja toteuttaa yksinkertaisia luonnontieteellisiä kokeita
- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta fysiikkaa ja sen opiskelua kohtaan.

Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy energiaan fysiikan keskeisenä käsitteenä
- tuntee eri energialajeja ja energiantuotantotapoja
- osaa vertailla eri energiantuotantotapoihin ja niiden ympäristövaikutuksiin liittyviä suuruusluokkia
- saa valmiuksia osallistua ympäristöä ja teknologiaa koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon kestävän energiatalouden näkökulmasta.

Keskeiset sisällöt

Fysiikka luonnontieteenä

Keskeiset sisällöt

- suure ja yksikkö sekä SI-järjestelmä
- mittaaminen, tulosten kerääminen, niiden esittäminen graafisesti ja luotettavuuden arviointi
- graafinen malli ja lineaarinen malli
- yksinkertaisen kokeellisen tutkimuksen suunnitteleminen ja toteutus

Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta

Keskeiset sisällöt

- *energialajit, energian säilyminen ja muuntuminen*
- *energian tuotanto, teho, hyötysuhde ja energian siirtäminen*
- *energiantuotannon vaikutus ympäristöön ja ilmastonmuutokseen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Fysiikalla on keskeinen merkitys tieteelliseen maailmankuvaan nojautuvan kulttuurin kehittämisessä. Moduulin aikana vahvistetaan opiskelijan taitoa hahmottaa, miten luonnontieteellinen maailmankuva rakentuu kokeellisuuden pohjalta ja millaisia kulttuurisia rakenteita tämä edellyttää. Yhtenä esimerkkinä tällaisesta rakenteesta on SI-järjestelmä eli kansainvälinen yksikköjärjestelmä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Mittaaminen sekä tulosten kerääminen ja esittäminen graafisesti tutustuttavat opiskelijan erilaisiin tiedonhankinnan ja -esittämisen tapoihin. Samalla opiskelija vahvistaa kykyään arvioida tiedon luotettavuutta.

Ilmastonmuutokseen liittyvien ongelmien ratkaisu edellyttää monitieteistä ja luovaa ajattelua. Moduulissa opiskelija harjaantuu ottamaan huomioon monipuolisesti eri näkökulmia arvioidessaan ratkaisuja ongelmiin.

Energiantuotantoon ja ilmastonmuutokseen liittyvää tietoa hankitaan, tulkitaan ja tuotetaan esimerkiksi kirjoitettuna tekstinä, kuvina, videoina, taulukoina, kuvaajina ja kaavioina. Samalla opiskelija vahvistaa kykyään arvioida tiedon luotettavuutta

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa käsitellään energiantuotannon vaikutuksia ympäristöön ja ilmastonmuutokseen. Tämä auttaa opiskelijaa ymmärtämään, miksi ihmisen toiminta on sovitettava luonnonympäristöjen kantokykyyn sekä rajallisiin luonnon varoihin ja niiden kestävään käyttöön. Ymmärryksen pohjalta opiskelija saa valmiuksia perustella kantaansa energiantuotantoa koskevassa yhteiskunnallisessa keskustelussa fysiikan avulla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa voidaan huomioida erilaisia harjoitustehtäviä, opiskelijatöitä ja koesuorituksia. Formatiivinen arviointi tukee ja ohjaa oppimista sekä auttaa opiskelijaa tunnistamaan oman osaamisensa. Opintojakson aikana opiskelija voi arvioida osaamistaan suhteessa tavoitteisiin esimerkiksi tehtävien tarkistamisen ja parikeskustelujen yhteydessä. Opettaja tarkkailee opiskelijoiden osaamista oppituntien aikana ja ohjeistaa opiskelijoita palautteellaan.

Energia ja lämpö, 2 op (oFY3)

Opintojakson moduulit

- Energia ja lämpö, 2 op (FY3), Valinnainen

Tavoitteet

Energia ja lämpö

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ymmärrystään energiasta fysiikan keskeisenä käsitteenä
- osaa tutkia aineen termodynaamiseen tilaan ja olomuodon muutoksiin liittyviä ilmiöitä
- osaa soveltaa termodynamiikan käsitteitä ja malleja energiantuotannon ratkaisujen tarkastelussa ja kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa
- tunnistaa energiatasapainon ja lämmönsiirtymisen merkityksen ilmastonmuutoksessa.

Keskeiset sisällöt

Energia ja lämpö

Keskeiset sisällöt

- voima vuorovaikutuksen voimakkuuden mittana
- mekaaninen työ
- termodynaaminen systeemi ja tilanmuuttujat
- lämpötila, paine ja hydrostaattinen paine
- energian säilyminen, sisäenergia, energian siirtyminen ja lämpömäärä
- aineen lämpeneminen ja jäähtyminen sekä olomuodon muutokset
- lämpölaajeneminen
- kaasujen tilanmuutokset ja ideaalikaasun tilanyhtälö

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tieto- ja viestintäteknologisia taitoja käytetään muun muassa tiedon etsimiseen, kokeellisten havaintojen keräämiseen, mittaustulosten käsittelyyn ja tulkitsemiseen, tuotosten laatimiseen ja esittämiseen sekä mallintamiseen ja simulointiin. Keskeisten sisältöjen omaksumisen myötä opiskelija kehittää kvantitatiivisia taitoja arvioida ja vertailla eri energiantuotantotapoja.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen vahvistuu, kun opiskelija tutustuu tutkimustietoon ja käytäntöihin, jotka liittyvät ilmastonmuutoksen hillitsemiseen (esimerkiksi energiantuotanto, rakentaminen ja energiankäyttö kodeissa).

Perehtymällä kasvihuoneilmiöön liittyviin fysiikan ilmiöihin ja periaatteisiin opiskelija saa valmiuksia ymmärtää, miten ihmisen toiminta vaikuttaa ilmakehän lämpenemiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa voidaan huomioida erilaisia harjoitustehtäviä, opiskelijatöitä ja koesuorituksia. Formatiivinen arviointi tukee ja ohjaa oppimista sekä auttaa opiskelijaa tunnistamaan oman osaamisensa. Opintojakson aikana opiskelija voi arvioida osaamistaan suhteessa tavoitteisiin esimerkiksi tehtävien tarkistamisen ja parikeskustelujen yhteydessä. Opettaja tarkkailee opiskelijoiden osaamista oppituntien aikana ja ohjeistaa opiskelijoita palautteellaan.

Voima ja liike, 2 op (oFY4)

Opintojakson moduulit

- Voima ja liike, 2 op (FY4), Valinnainen

Tavoitteet

Voima ja liike

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tutkia kokeellisesti voimaan ja liikkeeseen liittyviä ilmiöitä
- osaa tuottaa ja analysoida graafisia esityksiä mittaustulosten avulla
- ymmärtää säilymislakien merkityksen fysiikassa
- tuntee voimaan ja liikkeeseen liittyviä turvallisuusnäkökohtia.

Keskeiset sisällöt

Voima ja liike

Keskeiset sisällöt

- tasainen ja tasaisesti kiihtyvä suoraviivainen liike
- kappaleiden vuorovaikutus ja voima sekä Newtonin lait
- voimien yhteisvaikutus, voimakuvio ja liikeyhtälö
- paino ja kitka
- liike-energia, potentiaalienergia ja mekaaninen energia
- mekaanisen energian säilyminen ja mekaniikan energiaperiaate
- liikemäärä, impulssi, liikemäärän säilyminen ja yksiulotteiset törmäykset

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään kokeellisten havaintojen keräämiseen sekä mittaustulosten käsittelyyn ja tulkitsemiseen esimerkiksi tasaista ja tasaisesti kiihtyvää suoraviivaista liikettä tutkittaessa.

Hyvinvointiosaaminen

Turvallisuusnäkökohtia voidaan tarkastella esimerkiksi liikenteessä yhteiskunnan ja yksilön näkökulmista. Liikenneturvallisuuden kannalta keskeistä on ymmärtää renkaiden ja tien välisen kitkan sekä ajonopeuden vaikutus pysähtymismatkaan. Newtonin lakien avulla on mahdollista ymmärtää turvavöiden ja -tyynyn merkitys törmäystilanteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa voidaan huomioida erilaisia harjoitustehtäviä, opiskelijatöitä ja koesuorituksia. Formatiivinen arviointi tukee ja ohjaa oppimista sekä auttaa opiskelijaa tunnistamaan oman osaamisensa. Opintojakson aikana opiskelija voi arvioida osaamistaan suhteessa tavoitteisiin esimerkiksi tehtävien tarkistamisen ja parikeskustelujen yhteydessä. Opettaja tarkkailee opiskelijoiden osaamista oppituntien aikana ja ohjeistaa opiskelijoita palautteellaan.

Jaksollinen liike ja aallot, 2 op (oFY5)

Opintojakson moduulit

- Jaksollinen liike ja aallot, 2 op (FY5), Valinnainen

Tavoitteet

Jaksollinen liike ja aallot

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa mallintaa planetaarista liikettä ympyräliikkeenä*
- *perehtyy värähtely- ja aaltoliikkeen perusteisiin tutkimalla mekaanista värähtelyä ja ääntä*
- *osaa kuvata jaksollista liikettä fysikaalisilla ja matemaattisilla käsitteillä*
- *osaa mallintaa mekaanista värähtelyä ja ääntä jaksollisena liikkeenä.*

Keskeiset sisällöt

Jaksollinen liike ja aallot

Keskeiset sisällöt

- *momentti ja kappaleen kiertyminen*
- *tasapaino kiertymisen suhteen yksinkertaisissa tilanteissa*
- *tasainen ympyräliike ja normaalikiikkyvyys*
- *gravitaatiolaki ja planetaarinen liike*
- *jaksollinen liike, jaksonaika, taajuus ja amplitudi*
- *harmoninen voima ja värähtelyliike sekä harmonisen voiman potentiaalienergia*
- *mekaanisten aaltojen synty, eteneminen ja heijastuminen*
- *mekaanisten aaltojen diffraktio ja interferenssi sekä seisovat aallot*
- *ääni aaltoliikkeenä, äänen intensiteettitaso, äänen ominaisuudet ja eteneminen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija voi tutustua tiedonhankintaan ja tiedon esittämiseen tieto- ja viestintäteknologian avulla esimerkiksi mittaamalla, analysoimalla ja vertailemalla äänten taajuusspektrejä.

Mekaaniseen värähtelyyn ja ääneen liittyvissä tutkimuksissa opiskelija harjaantuu käyttämään jaksollisen liikkeen fysikaalisia ja matemaattisia käsitteitä sekä mallintamaan värähtelyilmiöitä.

Hyvinvointiosaaminen

Mekaanisen värähtelyn ja aaltoliikkeen keskeisimpiä aihealueita on ääni. Opiskelija tutustuu äänen ominaisuuksiin ja siihen, miten mekaaninen aaltoliike synnyttää kuuloaistimuksen. Moduulissa voidaan tarkastella äänen fysikaalisten ominaisuuksien yhteyttä kuulovaurioihin. Tämän myötä opiskelijan on mahdollista esimerkiksi omaksua kestävästi hyvinvointiaan tukevia tapoja kuunnella musiikkia. Äänen intensiteettitaso tarkastelu tuo samaan teemaan myös kvantitatiivista sisältöä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa voidaan huomioida erilaisia harjoitustehtäviä, opiskelijatöitä ja koesuorituksia. Formatiivinen arviointi tukee ja ohjaa oppimista sekä auttaa opiskelijaa tunnistamaan oman osaamisensa. Opintojakson aikana opiskelija voi arvioida osaamistaan suhteessa tavoitteisiin esimerkiksi tehtävien tarkistamisen ja parikeskustelujen yhteydessä. Opettaja tarkkailee opiskelijoiden osaamista oppituntien aikana ja ohjeistaa opiskelijoita palautteellaan.

Sähkö, 2 op (oFY6)

Opintojakson moduulit

- Sähkö, 2 op (FY6), Valinnainen

Tavoitteet

Sähkö

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tutkia kokeellisesti sähköön liittyviä ilmiöitä ja tehdä sähköopin perusmittauksia
- osaa käyttää kentän ja potentiaalin käsitteitä sähkökentän kuvaamisessa
- tuntee sähkölaitteisiin ja sähköenergian siirtoon liittyviä turvallisuusnäkökohtia.

Keskeiset sisällöt

Sähkö

Keskeiset sisällöt

- jännite ja sähkövirta tasavirtapiireissä
- resistanssi ja Ohmin laki
- sähköteho ja Joulen laki
- vastusten kytkennät ja Kirchhoffin lait
- akut ja akun latauspiiri
- Coulombin laki ja homogeeninen sähkökenttä
- potentiaalienergia ja potentiaali homogeenisessa sähkökentässä
- kondensaattori ja kondensaattorin energia
- puolijohteet, diodi ja LED komponentteina virtapiirissä
- sähköturvallisuus: sulake, suojausluokitus ja läpilyöntilujuus

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Tasavirtapiirien oppimisen tukena voidaan tehdä ryhmissä tehtäviä mittauksia. Fysiikalle ominaisten merkintöjen ja esittämistapojen harjoittelu kehittää monilukutaitoa ja kielitietoisuutta. Opintojakson aihepiiri on siten luonteva kohta yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen harjaannuttamiseen.

Hyvinvointiosaaminen

Tutkiessaan kokeellisesti sähköön liittyviä ilmiöitä ja tehdessään sähköopin perusmittauksia opiskelija oppii huomioimaan sähköturvallisuutta. Sisäistäessään sähköturvallisuuden merkityksen opiskelija ymmärtää, mitkä sähkötyöt voi tehdä itse ja mihin tarvitaan ammattilaisen osaamista. Tällä turvataan sekä opiskelijan omaa että toisten hyvinvointia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa voidaan huomioida erilaisia harjoitustehtäviä, opiskelijatöitä ja koesuorituksia. Formatiivinen arviointi tukee ja ohjaa oppimista sekä auttaa opiskelijaa tunnistamaan oman osaamisensa. Opintojakson aikana opiskelija voi arvioida osaamistaan suhteessa tavoitteisiin esimerkiksi tehtävien tarkistamisen ja parikeskustelujen yhteydessä. Opettaja tarkkailee opiskelijoiden osaamista oppituntien aikana ja ohjeistaa opiskelijoita palautteellaan.

Sähkömagnetismi ja valo, 2 op (oFY7)

Opintojakson moduulit

- Sähkömagnetismi ja valo, 2 op (FY7), Valinnainen

Tavoitteet

Sähkömagnetismi ja valo

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää induktioilmiön keskeisen merkityksen sähkömagnetismissä*
- *ymmärtää sähköenergian tuotannon ja siirron fysikaaliset perusteet ja merkityksen yhteiskunnan toiminnan kannalta*
- *tunnistaa sähkömagneettisen säteilyn lähteitä ja vaikutuksia*
- *ymmärtää valon sähkömagneettisena ilmiönä.*

Keskeiset sisällöt

Sähkömagnetismi ja valo

Keskeiset sisällöt

- *ferromagnetismi ja magneettinen dipoli*
- *magneettinen vuorovaikutus ja magneettikenttä*
- *varatun hiukkasen liike homogeenisessa sähkö- ja magneettikentässä*
- *virtajohtimen magneettikenttä ja kahden virtajohtimen välinen voima*
- *sähkömagneettinen induktio, Lenzin laki ja pyörrevirrat*
- *generaattori, vaihtovirran synty, muuntaja ja energian siirto sähkövirran avulla*
- *sähkömagneettinen säteily ja sen spektri sekä mustan kappaleen säteilyn spektri*
- *valon heijastuminen, taittuminen ja kokonaisheijastuminen*
- *valon interferenssi ja diffraktio*
- *valon polarisaatio kvalitatiivisesti*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Keskeisten sisältöjen (generaattori, vaihtovirran synty, muuntaja ja energian siirto sähkövirran avulla) hallitseminen mahdollistaa sähköenergian tuotantoon liittyvään yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistumisen.

Hyvinvointiosaaminen

Säteilyn vaikutuksista on keskeistä ymmärtää, että ne riippuvat säteilyn taajuudesta ja intensiteetistä ja ettei kaikki sähkömagneettinen säteily ole vaarallista.

Tuntiessaan sähkömagneettisen säteilyn lähteet ja niiden vaikutukset opiskelija oppii toimimaan aktiivisesti oman ja toisten hyvinvoinnin ja turvallisuuden hyväksi.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa voidaan huomioida erilaisia harjoitustehtäviä, opiskelijatöitä ja koesuorituksia. Formatiivinen arviointi tukee ja ohjaa oppimista sekä auttaa opiskelijaa tunnistamaan oman osaamisensa. Opintojakson aikana opiskelija voi arvioida osaamistaan suhteessa tavoitteisiin esimerkiksi tehtävien tarkistamisen ja parikeskustelujen yhteydessä. Opettaja tarkkailee opiskelijoiden osaamista oppituntien aikana ja ohjeistaa opiskelijoita palautteellaan.

Aine, säteily ja kvantittuminen, 2 op (oFY8)

Opintojakson moduulit

- Aine, säteily ja kvantittuminen, 2 op (FY8), Valinnainen

Tavoitteet

Aine, säteily ja kvantittuminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee ionisoivan säteilyn vaikutukset ja tutustuu säteilyn turvalliseen käyttöön*
- *tutustuu kvanttifysiikkaan perustuvaan maailmankuvaan alkeishiukkasfysiikasta kosmologiaan*
- *ymmärtää kvantittumiseen perustuvan teknologian merkityksen nyky-yhteiskunnassa.*

Keskeiset sisällöt

Aine, säteily ja kvantittuminen

Keskeiset sisällöt

- *energian kvantittuminen aineen ja säteilyn vuorovaikutuksessa*
- *fotoni sähkömagneettisen säteilykentän kvanttina*
- *atomin rakenne, atomin elektronien kvanttitilat ja aaltomekaanisen atomimallin periaate*
- *kvantittumiseen perustuva teknologia: laser ja kvanttirakenteet*
- *atomiytimen rakenne ja muutokset, radioaktiivinen hajoaminen*
- *ydinreaktiot, massan ja energian ekvivalenssi, ytimen sidosenergia*
- *ydinvoima, fissio ja fuusio*
- *hajoamislaki*
- *ionisoivan säteilyn lajit ja biologiset vaikutukset sekä soveltaminen lääketieteessä ja teknologiassa*
- *hiukkasfysiikan standardimalli*
- *maailmankaikkeuden kehitys*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Oman ja toisten hyvinvoinnin kannalta opiskelijan on tärkeä ymmärtää, miksi ionisoivalla säteilyllä on haitallisia vaikutuksia. Moduulissa voidaan tutustua esimerkiksi siihen, miten ionisoivaa säteilyä käytetään lääketieteessä sekä diagnostisissa että hoitotarkoituksissa. Samalla voidaan selvittää, miten näissä toimenpiteissä pidetään huolta potilaan ja henkilökunnan turvallisuudesta.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Säteilyn kvantittumisen avulla on mahdollista selittää termisen säteilyn absorptio kasvihuonekaasuihin ja siten syventää opiskelijan ymmärrystä kasvihuoneilmioon liittyvistä fysikaalisista mekanismeista.

Keskeisten sisältöjen omaksumisen myötä opiskelijan on mahdollista osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ydinvoimasta ja radioaktiivisten lähteiden säteilystä sekä tulkita käytyä keskustelua fysiikan näkökulmasta ja faktoihin pohjautuen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson myötä opiskelijalle syntyy käsitys nykyisestä fysiikan tutkimukseen perustuvasta tieteellisestä maailmankuvasta globaalina kokonaisuutena.

Opiskelija tunnistaa, mitkä merkittävät fysiikan kokeet ja teoriat ovat perusteena nyky-yhteiskunnan toiminnalle, kulttuuriperinnölle ja ihmisen paikalle maailmankaikkeudessa. Samalla vahvistuu opiskelijan käsitys siitä, mihin maailmankuvaa koskeviin kysymyksiin fysiikka tieteenä ei vielä vastaa ja mihin se ei koskaan vastaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa voidaan huomioida erilaisia harjoitustehtäviä, opiskelijatöitä ja koesuorituksia. Formatiivinen arviointi tukee ja ohjaa oppimista sekä auttaa opiskelijaa tunnistamaan oman osaamisensa. Opintojakson aikana opiskelija voi arvioida osaamistaan suhteessa tavoitteisiin esimerkiksi tehtävien tarkistamisen ja parikeskustelujen yhteydessä. Opettaja tarkkailee opiskelijoiden osaamista oppituntien aikana ja ohjeistaa opiskelijoita palautteellaan.

Fysiikan kokonaiskuva, 2 op (oFY9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija jäsentää, syventää ja täsmentää tietojaan aikaisempien opintojaksojen klassisen fysiikan ja modernin fysiikan tietokokonaisuudesta ja merkityksestä
- Opiskelija vahvistaa taitojaan luonnontieteille ominaiseen ajatteluun
- Opiskelija vahvistaa tieto- ja viestintäteknologian käyttötaitojaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Pakollisten ja valinnaisten opintojaksojen keskeisimmät osat

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa voidaan huomioida erilaisia harjoitustehtäviä, opiskelijatöitä ja koesuorituksia. Formatiivinen arviointi tukee ja ohjaa oppimista sekä auttaa opiskelijaa tunnistamaan oman osaamisensa. Opintojakson aikana opiskelija voi arvioida osaamistaan suhteessa tavoitteisiin esimerkiksi tehtävien tarkistamisen ja parikeskustelujen yhteydessä. Opettaja tarkkailee opiskelijoiden osaamista oppituntien aikana ja ohjeistaa opiskelijoita palautteellaan.

Tähtitiede, 2 op (oFY10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa tietoja avaruuden fysiikasta ja rakenteesta
- Opiskelija löytää työkaluja tähtitieteen harrastamiseen ja tähtitaivaan havainnointiin
- Opiskelija tutustuu kosmologian perusteisiin
- Opiskelija tutustuu ajankohtaisiin avaruuden tutkimushankkeisiin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tähtitieteen työkalut ja tiedonhankintamenetelmät
- Tähtitieteen keskeiset havainnot ja niiden merkitys
- Ajankohtaiset tähtitieteen tutkimushankkeet
- Aurinkokunta: aurinkokunnan rakenne, taivaankappaleiden liikkeen lait, avaruustutkimus
- Galaksiavaruus: linnunrata, galaksit, galaksijoukot, mustat aukot sekä pimeäaine ja -energia
- Maailmankaikkeuden alku ja loppu sekä alkuainesynteesi

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa voidaan huomioida erilaisia harjoitustehtäviä, opiskelijatöitä ja koesuorituksia. Formatiivinen arviointi tukee ja ohjaa oppimista sekä auttaa opiskelijaa tunnistamaan oman osaamisensa. Opintojakson aikana opiskelija voi arvioida osaamistaan suhteessa tavoitteisiin esimerkiksi tehtävien tarkistamisen ja parikeskustelujen yhteydessä. Opettaja tarkkailee opiskelijoiden osaamista oppituntien aikana ja ohjeistaa opiskelijoita palautteellaan.

Fysiikan mittaukset, 2 op (oFY11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija opettelee käytännössä, miten luonnosta saadaan tietoa kokeellisten menetelmien avulla
- Opiskelija tutustuu mittalaitteiden käyttöön ja digitaalisiin tiedonkeräimiin
- Opiskelija suunnittelee kokeita ja rakentaa koejärjestelmiä, ymmärtää huolellisen työn merkityksen ja osaa arvioida mittausten luotettavuutta
- Opiskelija hallitsee erilaisia tulosten käsittelymenetelmiä, osaa laatia selostuksen kokeesta ja sen tuloksista

- Opiskelija pystyy työskentelemään myös ryhmässä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Mittaukset ja työselostukset
- Tutkimukset ja mallintaminen fysikaalisen tiedon rakentumisessa
- Tulosten kerääminen, esittäminen graafisesti ja luotettavuuden arviointi
- Tutkimuksen tai ongelmanratkaisuprosessin jäsenetty kuvaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa voidaan huomioida erilaisia harjoitustehtäviä, opiskelijatöitä ja koesuorituksia. Formatiivinen arviointi tukee ja ohjaa oppimista sekä auttaa opiskelijaa tunnistamaan oman osaamisensa. Opintojakson aikana opiskelija voi arvioida osaamistaan suhteessa tavoitteisiin esimerkiksi tehtävien tarkistamisen ja parikeskustelujen yhteydessä. Opettaja tarkkailee opiskelijoiden osaamista oppituntien aikana ja ohjeistaa opiskelijoita palautteellaan.

Ilmastotiede, 2 op (oGEFY)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.6. Maantiede (GE)

Oppiaineen tehtävä

Maantiede tarkastelee luonnon, ihmisen ja yhteiskunnan ilmiöitä ja vuorovaikutusta. Maantieteen opetuksen tehtävänä on avartaa opiskelijan maantieteellistä maailmankuvaa ja kehittää valmiuksia ymmärtää maailmanlaajuisia, alueellisia ja paikallisia ilmiöitä ja niiden ajallista muutosta sekä alueellisia ongelmia ja niiden ratkaisumahdollisuuksia.

Maantieteen opetus ohjaa opiskelijaa havaitsemaan muuttuvaan maailmaan vaikuttavia tekijöitä, muodostamaan perusteltuja näkemyksiä, ottamaan kantaa omassa ympäristössään, lähialueilla ja koko maailmassa tapahtuviin muutoksiin sekä toimimaan aktiivisesti luonnon ja ihmisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Opetus harjaannuttaa opiskelijan osallistumis- ja vaikuttamistaitoja sekä tukee opiskelijaa kestävänsä tulevaisuuden rakentamisessa. Maantieteen opetus ohjaa opiskelijaa tiedostamaan luonnon ja ihmistoiminnan vuorovaikutusta sekä tarkastelemaan maailmaa muuttuvana ja kulttuurisesti monimuotoisena elinympäristönä.

Maantieteen opetuksessa integroituvat luonnontieteelliset ja humanistis-yhteiskuntatieteelliset aiheet. Opetus antaa opiskelijalle valmiuksia ympäristö- ja ihmisoikeuskysymysten tarkasteluun sekä tukee opiskelijan kasvua sivistyneeksi ja vastuulliseksi kansalaiseksi.

Nuorten elämämaailma sekä opiskelijan arkiset kokemukset ja havainnot ovat maantieteen opetuksen lähtökohta. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä. Tutkiva lähestymistapa ja geomedian käyttö auttavat opiskelijaa syventämään maantieteellistä ajattelua sekä ymmärtämään arkiympäristössä ja paikallisella, alueellisella ja maailmanlaajuisella tasolla tapahtuvia muutoksia. Geomedialla tarkoitetaan maantieteellisiä tiedonhankinta- ja esitystapoja, esimerkiksi karttoja, paikkatietoa, diagrammeja, kuvia, videoita, kirjallisia lähteitä, mediaa ja suullisia esityksiä. Geomedian monipuolinen käyttö tukee opiskelijaa maantieteellisen tiedon hankinnassa, analysoinnissa, tulkinassa ja visuaalisessa esittämisessä. Ajankohtaisten uutisten käsittely opetuksessa kehittää opiskelijan maailmankuvan rakentumista ja kriittistä

ajattelua sekä auttaa häntä ymmärtämään lähiympäristössä ja muualla maailmassa tapahtuvia muutoksia.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat yhdessä maantieteen tavoitteiden saavuttamisen kanssa.

*Maantieteen opetuksessa tuetaan opiskelijan **hyvinvointi-** ja **vuorovaikutusosaamisen** kehittymistä. Maantieteen opetukselle ominaiset työskentelytavat ovat opiskelijälähtöisiä ja vuorovaikutteisia vaihtelevissa oppimisympäristöissä. Maantieteen opetuksessa korostuvat erityisesti sosiaaliset ja yhteistyötaidot sekä vastuunotto omasta ja muiden työskentelystä. Opiskelija saa ohjausta omien tavoitteiden asettamisessa sekä tukea ja kannustusta oppimisprosessin eri vaiheissa, mikä vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta ja pitkäjänteisyyttä.*

*Maantieteen opetus harjaannuttaa opiskelijaa tutkimuksellisuuteen sekä **monitieteelliseen ja luovaan** työskentelyyn. Opetuksessa perehdytään maantieteen ja sitä lähellä olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Geomediataidot vahvistavat opiskelijan monilukutaitoa. Maantieteen opetus motivoi opiskelijaa luonnontieteelliseen ja humanistis-yhteiskuntatieteelliseen ajatteluun, tiedonhankintaan sekä tietojen kriittiseen analyysiin.*

*Maantieteen opetus antaa tietopohjan, jonka avulla opiskelija voi ottaa kantaa moniin ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja kykenee kriittisyyteen seuratessaan mediaa. Opetus edistää opiskelijan ymmärrystä kestävästä kehityksen merkityksestä aluesuunnittelun lähtökohdista ja antaa opiskelijalle valmiuksia osallistuvaan suunnitteluun. Opetus ohjaa opiskelijaa kestävään tulevaisuuteen ja globaalin vastuun ymmärtämiseen aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä, mikä vahvistaa **yhteiskunnallista osaamista**.*

*Maantieteen opiskelu vahvistaa opiskelijan **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** monipuolisesti. Opetus lisää ymmärrystä kulttuurisesta monimuotoisuudesta ja luonnonympäristön merkityksestä. Maantieteen opetuksessa opiskelijalle välittyy kuva kestävästä elämäntavasta välttämättömyydestä. Opetus auttaa opiskelijaa soveltamaan maantieteellisiä tietoja ja taitoja omassa arkielämässä, eettisissä pohdintoissa ja kestävässä kulutusvalinnoissa.*

*Maantieteen opetus syventää opiskelijan käsitystä ihmisoikeuksien merkityksestä, yhteiskunnan moninaisuudesta ja alueellisen identiteetin muodostumisesta tukien siten opiskelijan **globaali- ja kulttuuriosaamisen** kehittymistä. Maantieteelle on ominaista tarkastella ajankohtaisia maailmanlaajuisia ilmiöitä ja niiden vuorovaikutussuhteita. Maantiede tukee opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksien ja tulevaisuuden taitojen rakentumista sekä kasvua sivistyneeksi ja avarakatseiseksi ihmiseksi.*

Tavoitteet

Maantieteen opetuksessa vahvistetaan opiskelijan maantieteellistä ajattelua, syvennetään ilmiöiden ja prosessien ymmärtämistä sekä kehitetään monipuolisten taitojen hallintaa ja soveltamista. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Maantieteellinen ajattelu

Tavoitteena on, että opiskelija

- saa elämyksiä ja kokemuksia, jotka syventävät hänen kiinnostustaan maantieteeseen ja maantieteen tapaan hahmottaa ja tutkia maailmaa

- ymmärtää, mikä on ominaista maantieteelle tieteenalana ja mihin maantieteellistä osaamista tarvitaan arkielämässä, opiskelussa ja työelämässä
- osaa käyttää maantieteellisiä käsitteitä täsmällisesti ja ilmaista perusteltuja näkemyksiä maantieteelle ominaisella tavalla oikeissa yhteyksissä
- syventää maailman karttakuvan ja paikannimistön hallintaansa
- osaa tarkastella maailmaa eri lähtökohdista, kuten yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmista
- ymmärtää kestäväen elämäntavan välttämättömyyden ja luonnonvaroja säästävän kiertotalouden merkityksen.

Maantieteelliset ilmiöt ja prosessit

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä ja prosesseja
- ymmärtää ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja prosesseja
- ymmärtää luonnon- ja ihmismaantieteellisten ilmiöiden ja prosessien vuorovaikutuksen.

Maantieteelliset taidot ja soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa havainnoida arkiympäristöjä ja tulkita maisemaa
- osaa vertailla ja analysoida luonnon ja ihmistoiminnan alueellisia ilmiöitä, rakenteita ja vuorovaikutussuhteita sekä niissä tapahtuvia muutoksia eri aluetasoilla
- osaa havainnoida, kuvata ja analysoida ihmisten hyvinvointia paikallisesti, alueellisesti ja maailmanlaajuisesti
- osaa pohtia ja arvioida mahdollisia ratkaisuja ympäristön muutoksiin ja ihmisen toiminnan aiheuttamiin muutoksiin
- ymmärtää, soveltaa ja analysoi maantieteellistä tietoa sekä hyödyntää monipuolisesti geomeediaa tiedon hankinnassa, arvioinnissa ja esittämisessä
- seuraa ajankohtaisia maailman tapahtumia ja osaa kriittisesti arvioida niihin vaikuttavia tekijöitä sekä mahdollisia seurauksia
- tuntee alueiden kehittämisen, osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja
- saa valmiuksia toimia kantaaottavana ja kestävää tulevaisuutta edistävänä aktiivisena maailmankansalaisena.

Osaamisen arviointi

Maantieteen yleisten tavoitteiden saavuttamista arvioidaan moduulikohtaisten tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen kautta. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute ohjaavat opiskelijaa tulemaan tietoiseksi omista työskentelytavoistaan ja kehittämään omaa osaamistaan. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan käsitteellisten ja menetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin.

Maantieteen arvioinnin keskeisiä kohteita ovat maantieteellinen ajattelu, maantieteellisten ilmiöiden ja prosessien ymmärtäminen sekä maantieteellisten taitojen osaaminen ja soveltaminen. Opiskelija voi esittää maantieteellistä ajatteluaan ja tietoaan monipuolisin menetelmin. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, soveltaa, analysoida, arvioida, havainnollistaa ja esittää maantieteellistä tietoa erilaisissa tilanteissa. Maantieteessä keskeisiä arvioitavia taitoja ovat karttojen luku- ja tulkintataito, graafiset esittämistaidot sekä muut geomeediataidot. Opiskelija voi osoittaa arvioitavaa osaamista myös kenttätöillä sekä esitelmillä, tutkielmilla ja muilla tuotoksilla.

Opintojaksot

Maailma muutoksessa, 2 op (oGE1)

Opintojakson moduulit

- Maailma muutoksessa, 2 op (GE1), Pakollinen

Tavoitteet

Maailma muutoksessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää maantieteellistä maailmankuvaansa ja osaa käyttää paikannimistöä luontevasti tarkoituksenmukaisissa yhteyksissä*
- *osaa analysoida ympäristön muutosten syitä ja arvioida ympäristön muutosten seurauksia eri alueilla*
- *tuntee keinoja ja osaa selittää, millaisten ratkaisujen avulla ympäristön muutoksia voidaan hillitä tai vaikutuksia lieventää eri alueilla*
- *osaa analysoida ihmiskunnan muutosten syitä ja arvioida muutosten seurauksia eri alueilla*
- *tuntee keinoja ja osaa arvioida, miten ihmistoiminnan aiheuttamiin muutoksiin voidaan vaikuttaa eri alueilla*
- *tuntee kestävä kehityksen sitoumuksia sekä osaa käyttää näitä eettisten perustelujen pohjana*
- *osaa hankkia, analysoida ja esittää asianmukaista ja luotettavaa tietoa alueellisista kysymyksistä geomedialla hyödyntäen*
- *osaa arvioida kriittisesti ajankohtaisia alueellisia uutisia ympäristön tai ihmiskunnan muutoksista eri medioissa.*

Paikallinen lisäys

- *mieltää maantieteen opiskelun tärkeäksi ja hyödylliseksi ja kokee, että omalla toiminnallaan voi vaikuttaa paikalliseen, alueelliseen ja globaaliin hyvinvointiin.*

Keskeiset sisällöt

Maailma muutoksessa

Maantiede tieteenalana

- *miten maantieteessä tarkastellaan ympäristöä ja maailmaa*
- *miten maantiedettä hyödynnetään työelämässä ja arjessa*
- *alueelliset ajankohtaiset uutiset*

Ympäristön muutoksia ja niiden ratkaisukeinoja

- *ilmastonmuutosten mekanismit*
- *nykyisen ilmastonmuutoksen syitä ja seurauksia*
- *kuivuus, aavikoituminen, myrskyt, tulvat*
- *ympäristön muutoksiin sopeutuminen ja niiden hillintä*

Ihmiskunnan muutoksia

- *väestön kasvun ja vaurastumisen maailmanlaajuiset ympäristövaikutukset*
- *puhtaan veden puute, nälkä*
- *hyvinvoinnin jakautuminen, köyhyys*
- *pakolaisuus*
- *kestävän kehityksen sitoumukset*

Paikallinen lisäys

154

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- Pari-, ryhmätyöt ja esitelmät: Oppitunneilla tehdään erilaisia pienimuotoisia pari- ja ryhmätöitä, joiden avulla opiskelija vahvistaa omia vuorovaikutus- ja esiintymistaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Geomedian monipuolinen käyttö: Opintojakson aikana harjoitellaan maantieteelle ominaisia geomediataitoja (karttojen, diagrammien, kuvien ja videoiden tarkoituksenmukaiset käyttö- ja tulkintataidot).

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Maantieteen merkitys jatko-opinnoissa ja työelämässä: Opintojakson aikana tutustutaan maantieteen jatko-opintoihin sekä opiskelijalle muodostuu ymmärrys siitä, että maantieteellistä osaamista tarvitaan paikallisesti ja globaalisti monella eri tieteenalalla ja ammattiryhmissä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Luonnontieteiden asema ympäristökysymysten ratkaisussa: Opintojakson aikana opiskelija ymmärtää, että luonnontieteiden ja maantieteen opiskelu on välttämätöntä, jotta ymmärtää ympäristöriskien vaikutuksia paikallisesti, alueellisesti ja globaalisti. Opintojakson aikana opiskelija hahmottaa tämän ajan keskeisiä ongelmia, kuten kuivuutta, tulvia, puhtaan veden puutetta ja nälänhätää sekä niiden välisiä riippuvuussuhteita, ja oppii toimimaan kestävästä tulevaisuudesta edistämiseksi.

Hyvinvointiosaaminen

- Maantieteen oppiminen on palkitsevaa. Ymmärrys maailmasta kasvaa ja opiskelijan maantieteellinen maailmankuva ja -itsetuntemus kehittyvät kannustavassa ilmapiirissä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijan arviointi opintojakson aikana on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa. Arvioinnin avulla pyritään kehittämään opiskelijan maantieteellistä itsetuntemusta sekä innostamaan maantieteen opiskeluun. Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettavat harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla maantieteen opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Sininen planeetta, 2 op (oGE2)

Opintojakson moduulit

- Sininen planeetta, 2 op (GE2), Valinnainen

Tavoitteet

Sininen planeetta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää tarkoituksenmukaisesti luonnonmaantieteen peruskäsitteitä ja paikannimistöä
- osaa hankkia, analysoida, tulkita, arvioida ja esittää luonnonmaantieteellistä tietoa geomedian avulla
- osaa selittää Maan planetaarisuudesta johtuvia ilmiöitä ja perustella ilmiöiden vaikutuksia luonnon järjestelmiin
- osaa kuvata ja analysoida elottoman ja elollisen luonnon alueellisuutta maapallolla
- osaa tulkita kuvista ja kartoilta luonnonmaisemien rakennetta, syntyä ja kehitystä sekä selittää perustellen, miten ja miksi luonnonmaisemat muuttuvat
- osaa analysoida luonnonriskien syitä ja arvioida luonnonriskien seurauksia eri alueilla
- osaa selittää ja vertailla esimerkkien avulla, miten luonnonriskien seurauksia voidaan ennakoida tai vaikutuksia lieventää eri alueilla
- ymmärtää luonnonmaantieteellisen tiedon merkityksen yhteiskunnassa ja ihmisten arkielämässä.

Paikallinen lisäys

- ymmärtää opintojaksolla käsiteltävien luonnonilmiöiden syy-seuraussuhteita
- valmentautuu ylioppilaskirjoituksiin

Keskeiset sisällöt

Sininen planeetta

Luonnonmaantieteellinen ajattelu

- luonnonmaantieteellisten kysymysten asettaminen, tiedon hankinta, analysointi, arviointi ja esittäminen
- luonnonmaantieteen tietolähteet ja tutkimusmenetelmät

Ilmakehä ja vesikehä

- ilmakehän rakenne ja tuulet, muutokset otsonikerroksessa
- veden kiertokulku, sateet ja meriveden liikkeet, ENSO ja NAO
- sää ja sen ennustaminen
- ilmastoalueet

Kivikehä

- maapallon rakenne ja kiviaineksen kierto
- endogeeniset ja eksogeeniset tapahtumat maanpinnan muokkaajina
- endogeeniset ja eksogeeniset ilmiöt riskinä, keskeiset riskialueet, ennakointi ja niihin varautuminen

Paikallinen lisäys

- Ylioppilaskirjoitukset: Tehtävätyyppeihin tutustuminen ja niiden harjoittelu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Luonnontieteellisten perusteiden ymmärrys: Tämä luo perustan maantieteen osaamiselle ja opiskelulle. Maailman ongelmien (ilmastonmuutos, sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen jne.) tarkastelussa on välttämätöntä hallita niiden luonnonmaantieteellinen perusta, jotta opiskelija voi ymmärtää muutosten alueellista ja ajallista vaihtelua sekä niiden riippuvuussuhteita. Ymmärrys ilmiöiden välisistä syy-seuraussuhteista antaa opiskelijalle myös työkaluja kestäväen tulevaisuuden edistämiseksi.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Käsitteiden täsmällinen käyttö: Kielitetoinen opetus tähtää siihen, että opiskelija osaa käyttää tieteenalalle tyypillisiä käsitteitä oikeissa asiayhteyksissä.
- Geomediataitojen harjoittelu: Opintojakson aikana harjoitellaan geomediaalukutaitoa, esim. interaktiivisten paikkatietoaineistojen avulla.

Hyvinvointiosaaminen

- Maantieteen oppiminen on palkitsevaa. Ymmärrys maailmasta kasvaa ja opiskelijan maantieteellinen maailmankuva ja -itsetuntemus kehittyvät kannustavassa ilmapiirissä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijan arviointi opintojakson aikana on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa. Arvioinnin avulla pyritään kehittämään opiskelijan maantieteellistä itsetuntemusta sekä innostamaan maantieteen opiskeluun. Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettavat harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla maantieteen opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Yhteinen maailma, 2 op (oGE3)

Opintojakson moduulit

- Yhteinen maailma, 2 op (GE3), Valinnainen

Tavoitteet

Yhteinen maailma

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa käyttää tarkoituksenmukaisesti ihmismaantieteen käsitteitä ja paikannimistöä*
- *tunnistaa kulttuurisia piirteitä ja niiden eroja, arvostaa niiden moninaisuutta sekä ottaa toiminnassaan huomioon ihmisoikeudet*
- *osaa hankkia, analysoida, arvioida ja esittää ihmismaantieteellistä tietoa geomedian avulla*
- *osaa kuvata ja analysoida ihmistoiminnan alueellisia piirteitä sekä ihmisen ja luonnon välisiä riippuvuussuhteita eri aluetasoilla*
- *osaa analysoida luonnonvarojen ja ympäristön tarjoamien mahdollisuuksien vaikutusta ihmisen toimintaan sekä vertailla eri alueita*
- *osaa analysoida esimerkkien avulla ihmiskunnan riskien ja ympäristöriskien syitä ja arvioida niiden seurauksia sekä tunnistaa keinoja, miten riskien seurauksia voidaan hillitä tai vaikutuksia lieventää eri alueilla*
- *ymmärtää ihmismaantieteellisen tiedon merkityksen yhteiskunnassa, ihmisten arkielämässä ja omassa toiminnassaan.*

Paikallinen lisäys

- valmentautuu ylioppilaskirjoituksiin

Keskeiset sisällöt

Yhteinen maailma

Ihmismaantieteellinen ajattelu

- ihmismaantieteellisten kysymysten asettaminen, tiedon hankinta, analysointi, arviointi ja esittäminen
- ihmismaantieteen tietolähteet ja tutkimusmenetelmät
- paikkojen kokeminen ja miellekartat

Väestö, asutus ja kulttuurit

- väestörakenne ja väestönmuutokset
- asutuksen sijoittuminen, muuttoliikkeet
- kulttuurien moninaisuus, alueellinen identiteetti ja ihmisoikeuksien toteutuminen, kuten alkuperäiskansojen asema

Kaupungit ja kaupungistuminen

- maankäyttö ja rakennettu ympäristö
- kaupunkiympäristön muutokset ja ekokaupungit

Tuotannon alueelliset piirteet ja luonnonvarojen kestävä käyttö

- maa-, metsä- ja kalatalous
- kaivannaiset, energialähteet
- teollisuus
- kiertotalous

Liikkuminen, palvelut ja vuorovaikutus

- saavutettavuus, liikenneverkot ja matkailu
- globalisaatio
- innovaatioiden alueellinen leviäminen

Paikallinen lisäys

- Ylioppilaskirjoitukset: Tehtävätyyppeihin tutustuminen ja niiden harjoittelu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Ymmärrys globaaleista ilmiöistä ja vaikutuksista: Opintojakson aikana opiskelija huomaa, että monet ilmiöt (kaupunkien rakenteet, ravinnontuotanto, kulttuurien moninaisuus) näyttävät erilaisina eri puolilla maailmaa. Maantieteen opetuksen tavoitteena opintojaksolla on pyrkiä monipuolistamaan opiskelijan kokemusmaailmaa globaaleista ilmiöistä ja tätä kautta vahvistamaan globaalia ymmärrystä erilaisten geografia-aineistojen avulla.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Maantieteilijä työelämässä: Opintojakson aikana pyritään mahdollisuuksien mukaan tutustumaan maantieteilijän työnkuvaan työelämässä.

Hyvinvointiosaaminen

- Maantieteen oppiminen on palkitsevaa. Ymmärrys maailmasta kasvaa ja opiskelijan maantieteellinen maailmankuva ja -itsetuntemus kehittyvät kannustavassa ilmapiirissä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijan arviointi opintojakson aikana on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa. Arvioinnin avulla pyritään kehittämään opiskelijan maantieteellistä itsetuntemusta sekä innostamaan maantieteen opiskeluun. Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettut harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla maantieteen opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Geomedia - tutki, osallistu ja vaikuta, 2 op (oGE4)

Opintojakson moduulit

- Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta, 2 op (GE4), Valinnainen

Tavoitteet

Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa asettaa maantieteellisiä kysymyksiä ja toteuttaa tutkimuksen tai osallistumis- ja vaikuttamisprojektin, jossa on paikallinen, alueellinen tai globaali ulottuvuus
- ymmärtää ja osaa selittää, miten geomediaa sovelletaan maantieteellisessä tutkimuksessa, omassa arjessa ja yhteiskunnan eri aloilla
- osaa hyödyntää paikkatietosovelluksia ja tietää niiden toimintaperiaatteita
- osaa havainnoida arkiympäristöjä, tulkita maisemaa ja karttoja sekä kuvata ja selittää luonnon ja ihmistoiminnan alueellisia ilmiötä, rakenteita ja vuorovaikutussuhteita
- tuntee ja osaa kuvata aluesuunnittelun tavoitteet ja eri tasot sekä kansalaisten mahdollisuudet vaikuttaa oman ympäristönsä suunnitteluun ja kehittämiseen.

Paikallinen lisäys

- valmentautuu ylioppilaskirjoituksiin

Keskeiset sisällöt

Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta

Maantieteellinen tutkimus

- geomedian käyttö tutkimuksessa; kartografian ja paikkatiedon perusteet, kuvat, videot, diagrammit ja taulukot sekä muut alueellisen tiedon lähteet
- ongelmien asettaminen, tutkimusaineiston hankinta, käsittely, analysointi, tulkinta, arviointi, havainnollistaminen ja esittäminen
- luonnon- ja kulttuurimaisemien tulkinta karttojen, kuvien ja muun geomedian avulla
- geomedian käyttö arjessa, työelämässä ja kestävän tulevaisuuden edistämisessä

Aluesuunnittelu ja osallistuvan suunnittelun periaatteet

- kaavoitus eri aluetasoilla
- osallistumisen keinot

Maantieteellinen tutkielma tai osallistumis- ja vaikuttamisprojekti (opiskelijan valinnan mukaan)

- näkökulma voi olla aluemaantieteellinen tai ilmiöpohjainen, keskeistä aiheen käsittelyssä on alueellisuus sekä ymmärrys ihmisen ja luonnon vuorovaikutuksesta

- *tutkielma tai muu projekti laaditaan yksin tai ryhmässä*

Paikallinen lisäys

- Ylioppilaskirjoitukset: Tehtävätyyppeihin tutustuminen ja niiden harjoittelu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Geomedian monipuolinen käyttö: Opintojakson keskeisin teema on geomediataitojen oppiminen (perinteiset kartat, paikkatieto, diagrammit, kuvat, videot). Opiskelija oppii opintojakson aikana miten geomeediaa sovelletaan maantieteellisessä tutkimuksessa, yhteiskunnan eri aloilla ja omassa arjessa (konkreettisten esimerkkien avulla).
- Maantieteellinen tutkielma tai vaikutusprojekti: Opintojakson aikana opiskelija tekee valitsemastaan aiheesta tutkielman tai vaikutusprojektin. Työssä hyödynnetään opintojakson aikana opittuja paikkatietotaitoja esim. piirtämällä kartta tutkimusalueesta paikkatieto- tai karttapiirto-ohjelman avulla.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Opintojakson aikana pyritään mahdollisuuksien mukaan tututumaan yliopisto-opintoihin ja kampuselämään vierailukäynnin avulla.
- Maantieteilijä työelämässä: Opintojakson aikana pyritään mahdollisuuksien mukaan tututumaan maantieteilijän työnkuvaan työelämässä.

Hyvinvointiosaaminen

- Maantieteen oppiminen on palkitsevaa. Ymmärrys maailmasta kasvaa ja opiskelijan maantieteellinen maailmankuva ja -itsetuntemus kehittyvät kannustavassa ilmapiirissä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijan arviointi opintojakson aikana on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa. Arvioinnin avulla pyritään kehittämään opiskelijan maantieteellistä itsetuntemusta sekä innostamaan maantieteen opiskeluun. Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettavat harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla maantieteen opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Maailman aluemaantiede, 2 op (oGE5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on antaa yleissivistävä kuva maailmasta, jossa elämme.
- Opintojakso painottuu ihmismaantieteeseen.
- Globaalien poliittisten, yhteiskunnallisten ja eettisten asioiden yhteinen kriittinen pohdinta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Lähihistoria, demografia, kulttuuripiirteet, ongelmat ja haasteet sekä sisäinen aluejako käydään läpi seuraavissa suuralueissa:
- Länsi-Eurooppa
- Venäjä vaikutuspiireineen
- Lähi-itä ja Pohjois-Afrikka
- Saharan eteläpuoleinen Afrikka
- Itä-Aasia
- Kaakkois-Aasia
- Etelä-Aasia
- Latinalainen Amerikka
- Anglo-Amerikka
- Australia ja Oseania

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Yhteiskunnallisia ongelmia pohditaan.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Yhteiskuntiin ja kulttuureihin liittyviä eettisiä ongelmia pohditaan.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Kulttuureihin tutustutaan ja kansainvälisyyttä arvostetaan hiilineutraalilla tavalla.

Vuorovaikutusosaaminen

- Kurssilla keskustellaan mahdollisimman paljon. Yhteisestä osaamisesta ja työskentelystä otetaan laaja kollektiivinen erityisvastuu.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijan arviointi opintojakson aikana on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa. Arvioinnin avulla pyritään kehittämään opiskelijan maantieteellistä itsetuntemusta sekä innostamaan maantieteen opiskeluun. Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettavat harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiinomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla maantieteen opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Maantieteen kertaus, 2 op (oGE6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on kerrata ja syventää maantieteen opintojaksojen 1-4 keskeisiä sisältöjä.
- Syventää opiskelijan maantieteellistä ajattelua.
- Harjoitella ylioppilaskirjoitusten vastaustekniikkaa.
- Tutustua ylioppilaskirjoitusten erilaisiin tehtävätyyppeihin.
- Harjoitella erilaisten sähköisten apuohjelmien sujuvaa käyttöä ylioppilaskirjoituksissa.
- Vahvistaa opiskelijan maantieteellistä itsetuntemusta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksojen 1-4 keskeiset sisällöt, jotka sovitaan opintojakson alussa yhteisesti opiskelijoiden tarpeen mukaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso koostuu opettajan antamista erilaisista ylioppilaskirjoituksia tukevista tehtävistä ja kokeesta. Kurssi arvioidaan suoritus-merkinnällä (S). Edellytyksenä on läsnäolo ja mahdollisesti preliminäärikokeen suoritus.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso on tarkoitettu maantieteen ylioppilaskirjoituksiin valmistautuville.

Ilmastotiede, 2 op (oGEFY)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.7. Historia (HI)

Oppiaineen tehtävä

Historian opetus vahvistaa opiskelijan yleissivistystä ja edellytyksiä ymmärtää oman aikansa maailmaa sekä sen muutosprosesseja. Se antaa välineitä nykyisyyden ymmärtämiseen ja avaa näkökulmia tulevaisuuden kehityksen pohtimiseen. Kulttuurien tuntemusta edistävänä oppiaineena historia syventää yksilöllistä, kansallista, eurooppalaista ja globaalia identiteettiä sekä tukee opiskelijan kasvua aktiiviseksi ja moninaisuutta ymmärtäväksi yhteiskunnan jäseneksi.

Opetuksen lähtökohtana on historian luonne tieteenalana. Huomiota kiinnitetään historiallisen tiedon rakentumisen perusteisiin ja tiedon luotettavuuden kriittiseen arviointiin sekä ilmiöiden moniperspektiiviseen selittämiseen. Historian opiskelu kehittää kykyä hankkia tietoa, erottaa oleellinen tieto epäolennaisesta ja käsitellä laajoja tietokokonaisuuksia. Erityisenä tarkastelun kohteena ovat menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden väliset riippuvuussuhteet sekä historian tiedon tulkinnallisuus ja sen käyttö yhteiskunnassa. Opetuksen tehtävänä on vahvistaa opiskelijan historiallista ajattelua. Historiallinen ajattelu koostuu historiatiedon tulkinnallisen luonteen ymmärtämisestä. Historian peruskäsitteiden, muutoksen ja jatkuvuuden sekä syyn ja seurauksen, hallinta on oleellinen osa historiallista ajattelua. Historialliseen ajatteluun kuuluu myös historian tekstitaitojen hallinta, kuten kyky analysoida menneisyyden toimijoiden tuottamia lähteitä ja arvioida niiden tuottajien tarkoituseriä. Historialle ominainen tapa lukea ja tulkita lähteitä antaa valmiuksia arvioida tiedon luotettavuutta myös tämän päivän maailmassa.

Historian opetuksessa tarkastellaan nykyisyyteen johtanutta kehitystä, ihmisen ja ympäristön välistä suhdetta sekä kulttuurin, vallankäytön ja talouden vuorovaikutusta. Siinä perehdytään

yksilön merkitykseen ja mahdollisuuksiin toimijana nyt ja tulevaisuudessa sekä pohditaan yksilöiden ja väestöryhmien toiminnan taustatekijöitä ja motiiveja historiallisissa konteksteissaan. Historian opetuksessa opiskelijat myös harjoittelevat historiallista empatiaa eli asettumista menneisyyden ihmisen asemaan kulloisessakin kontekstissa. Tarkoituksena on pyrkiä ymmärtämään menneisyyden ihmisten tekemiä ratkaisuja. Opetuksessa korostetaan ihmisoikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitystä sekä demokratian ja kansainvälisen yhteistyön mahdollisuuksia oman aikamme ja tulevaisuuden haasteiden ratkaisemisessa. Suomen historiaa tarkastellaan maailmanhistorian taustaa vasten.

Laaja-alainen osaaminen

Historia tukee opiskelijan oman identiteetin kehittymistä ja kasvua eettiseen toimijuuteen. Se auttaa opiskelijaa kasvamaan sivistyneeksi ja avarakatseiseksi yhteiskunnan jäseneksi. Historian opetuksen tavoitteet toteutuvat linkittyen laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin.

Historia vahvistaa opiskelijan **hyvinvointiosaamista** kehittämällä eettistä ajattelua, myötätuntoa ja valmiuksia ottaa muut ihmiset ja heidän näkökulmansa sekä tarpeensa huomioon. Oppiaine tukee oman identiteetin etsintää, auttaa jäsentämään minäkuvaa sekä edistää omien vahvuuksien tunnistamista ja hyödyntämistä. Lisäksi se syventää ymmärrystä hyvinvointiyhteiskuntien kehityksestä.

Vuorovaikutusosaaminen näkyy historian opetuksessa oppiaineen tavoitteissa ja työskentelytavoissa. Historialle ominaiset työtavat ovat keskustelevia, opiskelijalähtöisiä ja vuorovaikutteisia. Opintoissa on olennaista oppia kohtaamaan, ymmärtämään ja hyväksymään erilaisia ajattelu- ja työskentelytapoja. Toisten kuunteleminen ja ymmärtäminen sekä toisten näkemyksiä arvostava argumentaatio edistävät oppimisen lisäksi sosiaalisia ja yhteistyötaitoja, kehittävät myötätuntotaitoja sekä vahvistavat kaikkien osallisuutta ja myönteistä oppimisilmapiiriä.

Historian oppiaineen lähtökohtana on oppia hyödyntämään ja arvioimaan kriittisesti erilaisia tietolähteitä ja niiden luotettavuutta sekä ymmärtämään ja arvostamaan tutkitun tiedon merkitystä. Opetuksessa opiskelija harjaantuu tuottamaan, yhdistelemään ja soveltamaan tietoa monialaisissa verkostoissa rohkeasti, luovasti ja tulevaisuuteen suunnaten. Historia vahvistaa monelta osin opiskelijan **monitieteisen ja luovan osaamisen** sekä monilukutaidon kehittymistä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä korkeakoulujen kanssa.

Historian opetuksessa korostetaan **yhteiskunnallista osaamista** tukevalla tavalla ihmisoikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitystä. Demokratian, aktiivisen kansalaisuuden ja kansainvälisen yhteistyön moninaisia mahdollisuuksia tarkastellaan kestävän tulevaisuuden periaatteiden mukaisesti. Lähdekriittisyyden ja medialukutaidon vahvistaminen ovat oppiaineessa keskeisessä roolissa. Historian opiskelu auttaa opiskelijaa tulemaan tietoiseksi historian yhteiskunnallisesta ja poliittisesta käytöstä sekä tulkitsemaan ja arvioimaan sitä. Historiatietoisuus antaa pohjaa opiskelijan demokraattiselle osallistumiselle ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittämiseksi.

Historian oppiaineessa tarkastellaan yksilön, luonnon ja yhteiskunnan välisten riippuvuussuhteiden muutosta pitkällä aikavälillä. Näitä käsitellään osana kestävää tulevaisuutta **eettisyyden ja ympäristöosaamisen** tavoitteiden mukaisesti. Historia syventää käsitystä siitä, miten yhteiskunnan nykyinen arvopohja on syntynyt, ja antaa valmiuksia moniulotteisten ilmiöiden ymmärtämiseen ja ratkaisemiseen humanistisesta näkökulmasta. Historiallinen empatia vahvistaa opiskelijan kykyä monipuoliseen eettiseen pohdintaan.

Kulttuurien ja kulttuuriperinnön tuntemusta vahvistavana oppiaineena historia syventää yksilöllistä, kansallista, eurooppalaista ja globaalia identiteettiä vahvistaen **globaali- ja kulttuuriosaamista**. Historian opetus tukee opiskelijan kasvua moninaisuutta ymmärtäväksi ja kansainvälisyyteen suuntautuneeksi yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi. Historian oppiaineessa korostetaan jokaisen oikeutta omiin kulttuurisiin juuriinsa.

Tavoitteet

Historian opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät historialliseen ajatteluun: arvoihin, historiallisten ilmiöiden ymmärtämiseen sekä historiallisen tiedon hankkimiseen ja soveltamiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Arvot

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee historian laaja-alaisuuden ja ymmärtää kulttuurien erilaisia ilmenemismuotoja ja niiden monimuotoisuutta
- saa valmiuksia muodostaa ihmisoikeuksia, tasa-arvoa, demokratiaa ja kestäväää elämäntapaa arvostavan maailmankuvan sekä osaa toimia niitä edistävänä vastuullisena kansalaisena
- saa elämyksiä ja kokemuksia, jotka syventävät hänen kiinnostustaan historiaan ja ymmärrystänsä sen merkityksellisyydestä.

Historiallisten ilmiöiden ymmärtäminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee Suomen ja maailmanhistorian keskeisimpiä historiallisia prosesseja taustoineen ja seurauksineen sekä osaa arvioida niiden merkitystä ja vuorovaikutussuhdetta
- ymmärtää historian monitulkintaisuuden ja historiallisen tiedon rakentumisen periaatteet
- ymmärtää nykyhetken historiallisen kehityksen tuloksena ja tulevaisuuden lähtökohdana
- osaa analysoida historiallisia ilmiöitä ja arvioida ihmisten toimintaa eri aikoina kunkin ajan omista lähtökohdista
- kykenee suhteuttamaan oman aikansa ja itsensä historialliseen jatkumoon sekä syventämään historiatietoisuuttaan.

Historiallisen tiedon hankkiminen ja soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa etsiä, tulkita ja arvioida lähdekriittisesti erilaisia kirjallisia, tilastollisia ja kuvallisia lähteitä
- pystyy rakentamaan menneisyyttä koskevaa tietoa erilaisia tietolähteitä kriittisesti käyttäen
- osaa hyödyntää historiallista tietoa perustellun mielipiteen muodostamisessa ja arvioida kriittisesti historian käyttöä yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinona sekä muissa yhteyksissä
- osaa soveltaa historian osaamistaan yhteiskunnallisten ja taloudellisten haasteiden arvioimiseen ja nähdä niihin liittyviä vaihtoehtoisia ratkaisukeinoja myös tulevaisuudessa.

Osaamisen arviointi

Historian osaamisen arviointi kohdistuu historian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointipalaute auttaa opiskelijaa tulemaan tietoiseksi oppimisestaan ja työskentelytavoistaan sekä kehittämään omaa osaamistaan. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen osaamisen näyttöön sekä opiskelijan kykyyn soveltaa osaamistaan.

Historian arvioinnin keskeisiä kohteita ovat historian tiedonalalle ominaisten tietojen ja taitojen hallinta: kyky ymmärtää ajallista kehitystä, syy-yhteyksiä ja seurausvaikutuksia sekä taito hankkia informaatiota erilaisista lähteistä, erotella olennaista ja epäolennaista tietoa sekä arvioida historian ilmiöitä, tulkintoja ja historian tiedon käyttöä kriittisesti.

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan taito ymmärtää, soveltaa, analysoida ja yhdistellä historiallista tietoa erilaisissa tilanteissa, kuten taito käyttää historiallista tietoa perustellun mielipiteen muodostamisen välineenä ja muodostaa tiedoistaan loogisia kokonaisuuksia.

Opintojaksot

Ihminen, ympäristö ja historia, 2 op (oHI1)

Opintojakson moduulit

- Ihminen, ympäristö ja historia, 2 op (HI1), Pakollinen

Tavoitteet

Ihminen, ympäristö ja historia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää ja tuottaa historian tiedonalalle ominaista asiatekstiä sekä hallitsee tilastojen lukutaidon
- ymmärtää historiallisen tiedon luonteen ja osaa käyttää historiallisia lähteitä sekä arvioida niitä kriittisesti
- tuntee eurooppalaisten yhteiskuntien ja globaalin talouden järjestelmän muodostumisen keskeiset prosessit
- ymmärtää nykypäivän taloudellisiin, yhteiskunnallisiin ja väestöllisiin ilmiöihin johtaneen kehityksen sekä osaa eritellä siihen vaikuttaneita tekijöitä
- osaa analysoida väestön, talouden ja yhteiskuntarakenteiden kehitystä ja riippuvaisuutta ympäristöstä
- osaa arvioida kriittisesti teknologian ja informaation muutoksen merkitystä ihmisten elinolojen muokkaajana.

Keskeiset sisällöt

Ihminen, ympäristö ja historia

Historia tieteenalana

- historian kehityslinjojen hahmottaminen ja sitominen aikaan
- historian tutkimusmenetelmät ja lähteiden käyttö

Maatalous luomassa pohjaa yhteiskuntien kehitykselle

- ihminen ympäristön muokkaajana eri aikoina
- maanviljely, työnjako ja kulttuurin synty
- väestönkasvu, yhteiskuntien ja valtioiden muodostuminen
- rahatalouden ja kaupan kehitys

Maailmankaupan synty ja vuorovaikutuksen lisääntyminen

- eurooppalaiset tutkivat ja valloittavat maailmaa
- kansainvälisen kaupan monipuolistuminen ja sen vaikutukset yhteiskuntaan ja ympäristöön

Teollistuminen muuttaa ihmisen ja luonnon suhdetta

- teollistumisen edellytykset ja vaikutukset yhteiskuntaan ja ympäristöön
- väestökehitys ja muuttoliikkeet
- jälkiteollinen yhteiskunta ja globaali talous

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Ympäristön ja ilmaston muutosten historiallinen tarkastelu antaa valmiuksia tarkastella tämän päivän yhteisöjen toiminnan perusteita ja tehtyjen ratkaisujen seurauksia. Asettuminen menneisyyden ihmisten asemaan vahvistaa kykyä asettua toisen ihmisen asemaan ja ymmärtää hänen ratkaisujaan hänen oman aikansa lähtökohdista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson opetus auttaa opiskelijaa ymmärtämään yhteiskuntien muutoksen ihmisten toiminnan seurauksena sekä hahmottamaan omat mahdollisuudet vaikuttaa tämän päivän ja tulevaisuuden yhteiskuntiin (muutos ja jatkuvuus).

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tarkastellaan, miten asenteet ja suhtautuminen muihin kulttuureihin ovat muuttuneet ja miten ne on perusteltu eri aikoina. Opetus kannustaa kunnioittamaan erilaisia kulttuureita, mutta myös kulttuuriperinnön kriittiseen arviointiin ja moniperspektiiviseen suhtautumiseen. Opintojaksolla luodaan historiallinen perspektiivi globalisaatioon, maailman verkottumiseen ja keskinäisiin riippuvuuden lisääntymiseen. Samalla opetus auttaa ymmärtämään tätä päivää ja suuntaamaan tulevaisuuteen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettut harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla historian opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Kansainväliset suhteet, 2 op (oHI2)

Opintojakson moduulit

- Kansainväliset suhteet, 2 op (HI2), Pakollinen

Tavoitteet

Kansainväliset suhteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee kansainvälisen politiikan peruskäsitteistön, toimintatavat ja keskeisimmät kehityslinjat*
- *osaa hyödyntää monipuolisia tietolähteitä ja tunnistaa tiedonvälitykseen liittyvää mielipidevaikuttamista eri aikoina*
- *osaa eritellä aatteiden ja taloudellisten eturistiriitojen merkityksen kansainvälisten suhteiden historiassa sekä pystyy arvioimaan niiden vaikutusta nykypäivään ja tulevaisuuteen*
- *osaa analysoida kansainvälisten yhteistyörakennelmien sekä vastakkainasettelujen syitä, vaikutuksia ja ratkaisumahdollisuuksia*
- *seuraa aktiivisesti mediaa ja osaa tarkastella kriittisesti kansainvälisiä kysymyksiä*
- *osaa eritellä ja arvioida historian käyttöä politiikan välineenä.*

Keskeiset sisällöt

Kansainväliset suhteet

Kansainvälisen politiikan perusteet

- *kansainvälinen politiikka tutkimuskohteena ja keskeiset käsitteet*
- *poliittiset ideologiat ja niiden vaikutus yhteiskuntiin ja kansainvälisiin suhteisiin*

Eurooppakeskeinen kansainvälinen järjestelmä

- *imperialismi politiikan, talouden ja kulttuurin ilmiönä*
- *maailmansotien syyt ja seuraukset*
- *demokratian ja totalitarismin vastakkainasettelu*
- *ihmisoikeuskysymykset, holokausti ja muut kansanmurhat*

Kaksinapaisesta moninapaiseen maailmaan

- *kylmän sodan supervaltakilpailu ja sen päättyminen*
- *dekolonisaation merkitys ja vaikutukset*
- *maailmanpolitiikka ja muuttuva vallan tasapaino*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tiedon luotettavuuden arviointi on historianopetuksen ytimessä. Historian lukutapa suhtautua teksteihin tulkinnan kohteena, ei neutraalina informaationa, vahvistaa opiskelijoiden kykyä toimia muuttuvassa informaatioympäristössä. Historian tekstitaitojen vahvistaminen vahvistaa opiskelijan monilukutaitoa. Tavoitteellisuus edellyttää järjestelmällistä erilaisten tekstien käyttöä opetuksessa. Tämä opintojakso on oivallinen paikka harjoittaa edellä esitettyjä taitoja.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan, miten asenteet ja suhtautuminen muihin kulttuureihin ovat muuttuneet ja miten ne on perusteltu eri aikoina

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettavat harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla historian opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Itsenäisen Suomen historia, 2 op (oHI3)

Opintojakson moduulit

- Itsenäisen Suomen historia, 2 op (HI3), Pakollinen

Tavoitteet

Itsenäisen Suomen historia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää Suomen valtiollisen kehityksen, kansainvälisen aseman ja yhteiskunnan muotoutumisen osana eurooppalaista ja kansainvälistä kehitystä
- tuntee suomalaisen kulttuurin, yhteiskunnan ja talouden keskeiset muutokset, ymmärtää niiden merkityksen 1860-luvulta nykypäivään ja osaa arvioida tulevaisuuden mahdollisuuksia
- ymmärtää talouden, yhteiskunnan, kulttuurielämän sekä aatteellisen ja valtiollisen elämän ilmiöiden keskinäisen riippuvuuden ennen ja nykyään
- pystyy arvioimaan Suomen historiasta tehtyjä tulkintoja ja niiden taustalla olevia vaikuttimia historiallisessa kontekstissaan
- osaa eritellä suomalaiseen identiteettiin ja kulttuuriin eri aikoina liitettyjä ominaisuuksia, mielikuvia ja ihanteita sekä niiden vaikutusta nykypäivän Suomeen.

Keskeiset sisällöt

Itsenäisen Suomen historia

Suomalaisen yhteiskunnan juuret

- Ruotsin ajan perintö ja autonomian merkitys Suomen ja suomalaisuuden rakentamisessa
- demografiset muutokset ja väestön moninaisuus
- suomalaisen yhteiskunnan modernisoituminen

Itsenäistyvä Suomi osana Eurooppaa

- itsenäistymisprosessi, sisällissota ja sen kansainvälinen konteksti
- eheyttämisen aika ja demokratian kriisi
- Suomi kansainvälisten kulttuurivirtausten osana

Suomi kansainvälisissä konflikteissa

- Suomi toisessa maailmansodassa
- kylmän sodan vaikutus suomalaiseen yhteiskuntaan ja politiikkaan

Kohti nykyistä Suomea

- yhteiskunnan ja talouden rakennemuutokset ja hyvinvointivaltio
- kulttuuri, tiede ja osaaminen
- kulttuurisesti monimuotoistuva Suomi kansainvälisen yhteisön jäsenenä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso auttaa suhteuttamaan muuttuvan maailman epävarmuutta ja asettamaan tämän päivän tapahtumia ja ilmiöitä laajempaan perspektiiviin. Historiallisesti katsoen muutos on maailmassa aina läsnä, eikä itsessään hyvä tai paha asia. Nämä asiat tulevat esiin esimerkiksi hyvinvointiyhteiskunnan kehityksen tarkastelussa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan, miten asenteet ja suhtautuminen muihin kulttuureihin ovat muuttuneet ja miten ne on perusteltu eri aikoina. Opetus kannustaa kunnioittamaan omaa kulttuuriperintöä, mutta tarjoaa myös keinoja kulttuuriperinnön kriittiseen ja monipuoliseen tarkasteluun.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettut harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla historian opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Eurooppalainen ihminen, 2 op (oHI4)

Opintojakson moduulit

- Eurooppalainen ihminen, 2 op (HI4), Valinnainen

Tavoitteet

Eurooppalainen ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee keskeisen länsimaisen kulttuuriperinnön ja osaa eritellä sen muodostumista vuorovaikutuksessa muiden kulttuuripiirien kanssa*
- *ymmärtää tieteen, taiteen, ihmiskuvan ja sukupuoliroolien muutoksen suhteessa yhteiskunnalliseen kehitykseen*
- *ymmärtää taiteen ja populaarikulttuurin merkityksen historiakäsityksen luomisessa*
- *osaa eritellä tieteen saavutusten merkitystä ja eri aikakausien maailmankuvia*
- *osaa arvioida erilaisten aatteiden kehitystä sekä niiden vaikutuksia ympäröivään maailmaan*
- *pystyy analysoimaan kulttuuria sen historiallisessa kontekstissa sekä ymmärtämään kulttuurin ja politiikan keskinäisen vuorovaikutuksen*
- *osaa tarkastella eurooppalaista kulttuuria osana kulttuurin globalisaatiota.*

Keskeiset sisällöt

Eurooppalainen ihminen

Eurooppalainen kulttuuri ja maailmankuvan rakentuminen

- *tiede, taide, uskonto ja media maailmankuvan muokkaajana ja välittäjänä*

Eurooppalaisen kulttuurin juuret

- *• antiikin kulttuurien yleispiirteet*
- *• demokratian ja tieteellisen ajattelun synty*
- *• keskiajan kulttuuri ja kulttuuripiirien vuorovaikutus*

Yksilöllisen ajattelun ja tieteellisen maailmankuvan kehittyminen

- *tieteen ja taiteen kehitys uuden ajan alussa*
- *reformaatio ja tiedon vallankumous*
- *valistus, ihmisoikeuksien ja tasa-arvoajattelun syntyminen*
- *1800-luvun aatteet sekä kulttuuriset ja yhteiskunnalliset muutokset*

Kohti nykyaikaa

- *taide, populaarikulttuuri ja kulttuurin globalisoituminen*
- *tiede uskonnollisen maailmankuvan haastajana, edistysusko ja uhkakuvat*
- *demokratian ja tasa-arvoajattelun leviäminen sekä niiden vastavoimat*

- tiedon määrän kasvu ja kulttuurin pirstaloituminen
- sukupuoliroolien murros

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Historianopetus tukee oman identiteetin rakentamista ja tekee näkyväksi identiteettien moninaisuuden ja muutoksen erilaisissa ajallisissa konteksteissa. Maailmankuvan kehitys, tieteen kehitys, aatteiden ja koulutuksen muutokset historiassa auttavat suhteuttamaan muuttuvan maailman epävarmuutta. Samalla historian tunteminen auttaa asettamaan tämän päivän tapahtumia ja ilmiöitä laajempaan perspektiiviin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa tutustutaan esimerkiksi kirjallisen kulttuurin kehittymiseen, sananvapauteen ja erilaisiin tapoihin tiedonvälityksessä eri aikakausina.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettavat harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla historian opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Ruotsin itämaasta Suomeksi, 2 op (oHI5)

Opintojakson moduulit

- Ruotsin itämaasta Suomeksi, 2 op (HI5), Valinnainen

Tavoitteet

Ruotsin itämaasta Suomeksi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee Suomen alueen historiallisia lähteitä ja osaa arvioida niitä kriittisesti*
- *tuntee suomalaista, saamelaista ja muiden vähemmistöryhmien kulttuuriperintöä ja arjen historiaa*
- *hallitsee Suomen historialliset kehityslinjat sekä niiden yhteydet pohjoismaiseen kehitykseen ja Itämeren alueeseen*
- *kykenee yhdistämään historialliset kehityslinjat oman kotiseutunsa historiaan ja näkee kehityksen myös yksittäisen ihmisen kannalta*
- *osaa eritellä Suomen väestö-, sosiaali- ja taloushistoriallisen kehityksen*
- *osaa arvioida suomalaisen sivistyksen yhteydet länsimaiseen kulttuuriin*
- *osaa tarkastella Suomen historian käyttöä politiikassa ja identiteetin luomisessa.*

Keskeiset sisällöt

Ruotsin itämaasta Suomeksi

Suomen alue esihistoriallisella ajalla

- tutkimusmenetelmät ja lähteet
- käsitykset Suomen väestöryhmien alkuperästä

Keskiaika

- Itämeren alueen valtiollinen kehittyminen
- kirkollisen ja maallisen vallan muotoutuminen
- yhteiskunta, elinkeinot, elämäntapa ja kulttuuri

Uusi aika

- reformaatio ja vahvistuva hallitusvalta
- Ruotsin suurvaltapyrkimysten vaikutus Suomeen
- elämäntapa sääty- ja maatalousyhteiskunnassa
- Suomen aseman muutos ja uudistukset Ruotsin ajan lopulla

Suomi osana Venäjää

- Suomen liittäminen Venäjään ja autonomian synty
- suomalaisen identiteetin luominen, sivistys, tiede ja taide

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Historianopetus tukee oman identiteetin rakentamista ja maailmankuvan kehitystä. Tässä opintojaksossa perehdytään suomalaisuuden syntyyn, ja esimerkiksi historian käyttöön identiteetin rakentamisessa eri aikoina.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan, miten asenteet ja suhtautuminen muihin kulttuureihin ovat muuttuneet ja miten ne on perusteltu eri aikoina. Esimerkiksi suomalaisten, saamelaiden ja muiden vähemmistöjen kulttuuriperintö, sekä suhtautuminen venäläiseen kulttuuripiiriin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettavat harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omissa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla historian opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Maailman kulttuurit kohtaavat, 2 op (oHI6)

Opintojakson moduulit

- Maailman kulttuurit kohtaavat, 2 op (HI6), Valinnainen

Tavoitteet

Maailman kulttuurit kohtaavat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kulttuurien vuorovaikutusta koskevia teorioita ja käytänteitä
- tunnistaa kulttuuristen arvojen ja maailmankuvien ilmenemisen arkielämässä ja sosiaalisissa suhteissa
- osaa eritellä kulttuurien välistä vuorovaikutusta sekä historiallisessa että nykypäivän kontekstissa
- analysoi esimerkiksi taiteissa, uskonnossa ja sosiaalisissa rakenteissa esiintyviä kulttuurisia arvoja ja käytäntöjä
- erittelee kulttuurien moninaisuutta historiallisena osana eurooppalaista kulttuuria ja pystyy arvioimaan sille annettuja merkityksiä
- osaa kriittisesti eritellä ja arvioida kulttuurisia eroja koskevia väitteitä, eri kulttuureihin liitettyjä stereotypioita sekä kulttuurien vaikutusta yksilöön
- tuottaa yksin tai ryhmässä historiallista asiatekstiä käyttämällä monipuolisesti ja kriittisesti lähdeaineistoa.

Keskeiset sisällöt

Maailman kulttuurit kohtaavat

Kulttuurintutkimuksen perusteet ja käsitteet

- *kulttuurit ja niiden vuorovaikutus*

Moduulissa tarkasteltaviksi kohteiksi valitaan kaksi tai useampia kulttuureja seuraavilta alueilta:

- *Aasian kulttuurit*
- *Afrikan kulttuurit*
- *arktiset kulttuurit*
- *Australian ja Oseanian alkuperäiskulttuurit*
- *Latinalaisen Amerikan kulttuurit*
- *Lähi-idän kulttuurit*
- *Pohjois-Amerikan alkuperäiskulttuurit.*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tarkastellaan, miten asenteet ja suhtautuminen muihin kulttuureihin ovat muuttuneet ja miten ne on perusteltu eri aikoina. Suhtautuminen Euroopan ulkopuolisiin kulttuureihin, sekä globaalistuvaan maailmaan on tämän opintojakson keskeinen sisältö.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettavat harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla historian opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Suurvaltojen aika – maailmanpolitiikan taustat ja ilmiöt, 2 op (OH17)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla perehdytään ajankohtaisiin maailmanpolitiikan ilmiöihin, niiden tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja historiallisiin taustoihin. Tavoitteena on vahvistaa jatko-opinnoissa tarvittavia keskustelun, tiedonhauun, jäsentämisen ja asiatekstin kirjoittamisen taitoja. Opintojakso soveltuu kaikille kansainvälisen politiikan tapahtumista kiinnostuneille.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tarkastellaan ajankohtaisia maailmanpolitiikan tapahtumia ja ilmiöitä, erityisesti suurvaltasuhteiden lähihistoriallista kehitystä ja kansainvälisiin suhteisiin vaikuttavia ilmiöitä kuten ääriliikkeiden nousu ja populismi. Opintojaksolla perehdytään maailmanpolitiikan tutkimuksen tieteenalaan ja sen keskeisiin käsitteisiin. Opintojakson työtavat ovat tutkivia ja keskustelevia, aiheeseen johdattavien luentojen lisäksi hyödynnetään erilaisia uutissivustoja, tutkijoiden blogisivustoja sekä tieteellisiä artikkeleja, radio-ohjelmia sekä elokuvadokumentteja. Kansainväliset suhteet -opintojakso (HI2) suositellaan suoritettavaksi ennen opintojaksolle tuloa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana tutustutaan maailmanpolitiikan tutkimuksen tieteen alan lähtökohdilta monitieteisen tutkimusalan käsitteistöön ja keskeisiin teoriasuuntauksiin. Tietoa tuotetaan, sovelletaan ja arvioidaan kriittisesti vuorovaikutuksessa muun ryhmän kanssa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana syvennetään aiemmin opiskeltuja aiheita ja tutkitaan nykyisen kansainvälisen politiikan taustalla vaikuttavia moniulotteisia ilmiöitä. Opintojakso syventää opiskelijan kansainvälistä sivistystä ja globaalin maailman ilmiöiden ymmärrystä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla syvennetään näkemystä tutkitun tiedon, vapaan tiedonvälityksen ja demokraattisen yhteiskuntajärjestelmän merkityksestä. Opiskelija oppii näkemään nykyisen maailmantilanteen ihmisen toiminnan seurauksena. Opintojakso auttaa opiskelijaa tulemaan tietoisiksi historian yhteiskunnallisesta ja poliittisesta käytöstä sekä tulkitsemaan ja arvioimaan sitä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä ellei opiskelija ilmoita toivovansa arviointia arvosanalla. Opintojakson arviointi perustuu aktiiviseen osallistumiseen opintojakson aikaiseen opetuskeskusteluun, tiedonhaku- ja aineistotehtävien suorittamiseen sekä etukäteen valmisteltuun opintojakson teemoja kokoavan esseiden kirjoittamiseen arviointiviikon aikana. Opettaja ohjaa ja antaa palautetta opintojakson aikana tehtävien ja esseetehtävän valmistelun yhteydessä.

Historian kertaus, 2 op (oHI8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakso on suunnattu historian ylioppilaskirjoituksissa suorittaville
- Opintojaksolla kerrataan historian opintojaksojen keskeistä sisältöä.
- Opintojaksolla tutustutaan ylioppilaskokeen vaatimuksiin ja harjoitellaan vastaamista historian reaali-koetehtäviin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- Yhteistyö oppilasryhmässä ja erilaisten tehtävien pohdinta lisäävät vuorovaikutustaitoja ja niihin liittyvää hyvinvointia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Edellytyksenä on läsnäolo ja tunnilla työskentely sekä preliminäärikokeen suorittaminen.

7.8. Kemia (KE)

Oppiaineen tehtävä

Kemian opetus tukee opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun ja nykyaikaisen maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä. Se ohjaa ymmärtämään kemian ja sen sovellusten merkitystä jokapäiväisessä elämässä, yhteiskunnassa ja ympäristöhaasteiden ratkaisemisessa. Opetuksessa perehdytään oppiaineen ja sen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opiskelijan luonnontieteellinen lukutaito kehittyy, mikä auttaa opiskelijaa arvioimaan kriittisesti erilaisia arjen valintoja sekä näkökulmia yhteiskunnallisessa keskustelussa. Opetus herättää kiinnostusta kemian opiskelua ja kemian alan ammatteja kohtaan sekä antaa valmiuksia menestyä jatko-opinnoissa luonnontieteellisillä ja luonnontieteitä soveltavilla aloilla. Monipuolisilla oppimistilanteilla ja -ympäristöillä edistetään opiskelijoiden mahdollisuuksia oppia yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.

Kemian opetus tukee opiskelijan käsitteiden ja ilmiöiden ymmärtämistä siten, että niiden makroskooppinen, mikroskooppinen ja symbolinen taso muodostavat loogisen kokonaisuuden. Opiskelijan aikaisemmista kokemuksista ja havainnoista edetään ilmiöiden kuvaamiseen ja selittämiseen sekä aineen rakenteen ja kemiallisten reaktioiden mallintamiseen kemian merkkikielellä ja matemaattisesti.

Kemian opetuksessa käytetään vaihtelevia ja monipuolisia opetus- ja opiskelumenetelmiä, joilla kehitetään opiskelijan käsitteellistä ja menetelmällistä osaamista. Opetuksen keskeisiin lähtökohtiin kuuluu havainnointi ja tutkiminen. Kokeellisuus eri muodoissaan tukee käsitteiden omaksumista ja ymmärtämistä, tutkimisen taitojen oppimista ja luonnontieteiden luonteen hahmottamista. Kokeellisessa työskentelyssä toimitaan kemikaali-, jäte- ja työturvallisuuslainsäädännön mukaisesti. Opiskelijat harjaantuvat ottamaan vastuuta yhteisestä turvallisuudesta, jolloin myös työelämässä tarvittava turvallisuusosaaminen kehittyy.

Opiskelun edetessä tutkimisen taidot kehittyvät sekä kokonaisvaltaisesti että kunkin moduulin keskeisten sisältöjen osalta. Tutkimisen taitojen perustana on kysymysten ja havaintojen

tekeminen. Mittaaminen, luokittelu ja muut tutkimisen taidot kehittyvät erilaisten menetelmien harjoittelun kautta. Myös opiskelijan tiedon käsittelyn ja esittämisen taidot karttuvat. Kokeellisen työn taidot etenevät kohti oman tutkimuksen suunnittelua. Samalla opiskelija oppii tekemään johtopäätöksiä sekä arvioimaan ja argumentoimaan tutkimuksen tuloksia.

Laaja-alainen osaaminen

Kemian opetuksessa opiskelija omaksuu tietoja ja taitoja, jotka auttavat ymmärtämään kemian merkityksen oman arjen, terveyden ja elinympäristön kannalta, mikä tukee **hyvinvointiosaamisen** tavoitteita. Opiskelijalle muodostuu kyky tehdä arkielämässään valintoja, jotka ovat suotuisia hänen oman henkilökohtaisen terveytensä, ympäristön ja yhteiskunnan hyvinvoinnin kannalta. Kemian opiskelumenetelmät tukevat työskentelyä, jossa opiskelija tunnistaa omat vahvuutensa ja asettaa itselleen tavoitteita. Suunnitelmallinen opiskelu on tärkeä arjen taito, joka vahvistaa opiskelijan jaksamista ja kehittää kykyä työskennellä myös muuttuvissa olosuhteissa.

Kemian opetuksen kokeellisuus ja opiskelijan oma tutkimuksellinen työskentely kehittävät työskentelyn ja yhteistyön taitoja sekä kriittistä ajattelua ja innostavat opiskelijaa kemian opiskeluun. Opiskelija kehittää **vuorovaikutusosaamistaan** ja oppii pitkäjänteisyyttä sekä vastuunottamista omasta työskentelystään monipuolisten työtapojen avulla, esimerkiksi projektioppimisella ja ryhmässä työskentelemällä.

Kemian opetuksessa tiedostetaan kemian täsmällisen kielenkäytön ja arkikielen välinen ero. Universaalia kemian kieltä lähestytään opiskelijan havaintojen ja arkikielen näkökulmasta. Kemiassa kielitietoisuuden ja kielitaidon merkitys näkyy erityisesti käsitteistön oppimisessa ja omien päätelmien selkeässä ja johdonmukaisessa perustelemissa.

Kemian opintojen aikana harjoitellaan erilaisten tekstien kirjoittamista, kriittistä tulkitsemista, argumentointia ja analysointia. Monilukutaitoa kehitetään tulkitsemalla ja tuottamalla esimerkiksi kirjoitettua kieltä, kuvia, videoita, malleja, simulaatioita, taulukoita ja kuvaajia tai kemian merkkikieltä. Kemiassa erityinen monilukutaidon muoto on kyky tulkita ja esittää symbolisia malleja ja submikroskooppisia kuvallisia malleja samoista ilmiöistä. Myös tieto- ja viestintäteknologia on osa nykyaikaista ja **monitieteistä osaamista** tukevaa kemian opetusta. Sitä käytetään muun muassa tiedon etsimiseen, kokeellisten havaintojen keräämiseen, mittaustulosten käsittelyyn ja tulkitsemiseen, tuotosten laatimiseen ja esittämiseen sekä mallintamiseen ja simulointiin. Tietokonepohjaisella mittausjärjestelmällä voidaan korvata perinteisiä välineitä, ja tutkimusaineistoa on mahdollista taltioida myös kuvina ja videoina.

Luonnontieteellisessä työskentelyssä **luova osaaminen** näkyy kykyä muodostaa kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä sekä soveltaa, arvioida, yhdistellä ja analysoida hankittuja tietoja. Tutkimuksellinen opiskelu ja ongelmanratkaisu edellyttävät luovaa lähestymistapaa ja kehittävät luovaa ajattelua.

Kemian opetus tukee opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista** sekä **globaali- ja kulttuuriosaamista**. Opetus kehittää opiskelijan valmiuksia osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja yhteiseen päätöksentekoon syventämällä opiskelijan luonnontieteellistä ajattelua ja ymmärrystä tiedon luotettavuudesta, merkityksestä ja käytöstä. Luonnontieteellisen tiedon historiallinen kehitys avaa opiskelijalle näkymän sekä tieteellisen maailmankuvan kehitykseen että kemian merkitykseen yhteiskunnallisissa muutoksissa. Kemian innovaatioiden ja modernien sovellusten kautta opiskelija ymmärtää myös kemian merkityksen nyky-yhteiskunnassa, teknologiassa ja työelämässä. Kemiaa tarvitaan uusien ratkaisujen kehittämisessä sekä ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin turvaamisessa niin paikallisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Kemian opetus vahvistaa **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** syventämällä opiskelijan ymmärrystä erilaisista ympäristöongelmista ja niihin johtaneista syistä. Opetus ohjaa opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta toiminnastaan sekä ympäristöstä, käyttämään kemian osaamistaan kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa sekä arvioimaan omia valintojaan luonnonvarojen kestäväen käytön ja kiertotalouden kannalta. Opiskelija tunnistaa kemian tarjoamia ratkaisuja erilaisiin ympäristöhaasteisiin, kuten ilmastonmuutokseen ja luonnonvarojen riittävyteen.

Tavoitteet

Kemian opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät kemian merkitykseen, arvoihin ja asenteisiin, tutkimisen taitoihin sekä kemian tietoihin ja niiden käyttämiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Merkitys, arvot ja asenteet

Tavoitteena on, että opiskelija

- saa ohjausta kemian osaamisensa tunnistamisessa, omien tavoitteiden asettamisessa, oppimishaasteiden kohtaamisessa ja kemian opiskelustrategioiden soveltamisessa
- osaa arvioida kemian ja siihen liittyvien teknologioiden tarjoamia ratkaisuja sekä niiden merkitystä yksilön, ympäristön ja yhteiskunnan kannalta
- saa mahdollisuuksia perehtyä kemian sovelluksiin vierailujen, korkeakouluysteistyön tai työelämäyhteistyön kautta paikallisella tai kansainvälisellä tasolla
- saa riittävät jatko-opintovalmiudet luonnontieteellisille ja kemiaa soveltaville aloille.

Tutkimisen taidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa yhteisöllisesti
- tuntee kemian turvalliset työskentelytavat ja osaa käsitellä syntyneet kemikaalijätteet asianmukaisesti
- osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä ja kehittää kysymyksiä edelleen tutkimusten ja ongelmanratkaisun lähtökohdiksi
- osaa toteuttaa kokeellisia tutkimuksia käyttäen kemialle tunnusomaisia työmenetelmiä
- osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia sekä analysoida ja arvioida niitä ja koko tutkimusprosessia.

Kemian tiedot ja niiden käyttäminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää ja soveltaa kemian keskeisiä käsitteitä
- osaa käyttää erilaisia malleja ilmiöiden kuvaamisessa ja selittämisessä sekä ennusteiden tekemisessä
- osaa käyttää monipuolisesti asianmukaisia ohjelmia mallintamisen, laskennallisten ja graafisten ratkaisujen sekä tulosten ilmaisemisen välineenä
- osaa käyttää monipuolisia tietolähteitä ja arvioida eri yhteyksissä esitettyä tietoa kriittisesti kemian osaamisensa avulla.

Osaamisen arviointi

Arviointi kohdistuu kemian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute sekä itsearviointi tukevat opiskelijaa kemian osaamisensa tiedostamisessa ja kehittämisessä.

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, havainnollistaa ja esittää kemiallista tietoa. Kemiallisen tiedon soveltaminen, luonnontieteellisten lainalaisuuksien ja syy- ja seuraussuhteiden ymmärtäminen sekä kokonaisuuksien hahmottaminen ovat myös arvioinnin kohteita. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota opiskelijan taitoon arvioida tietoa kriittisesti.

Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön ja opiskelijan käsitteellisten ja menetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin. Kemiallisen tiedon ymmärtämistä ja soveltamista voidaan

osoittaa eri tavoin. Erilaisten tuotosten lisäksi arvioidaan opiskelijan työskentelyä, kuten kysymysten muodostamista ja tutkimisen taitoja. Arvioinnissa otetaan huomioon taito työskennellä kokeellisesti, hankkia tietoa ja soveltaa sitä.

Opintojaksot

Kemia, minä ja kestävä tulevaisuus, 2 op (oKE_12)

Opintojakson moduulit

- Kemia ja minä, 1 op (KE1), Pakollinen
- Kemia ja kestävä tulevaisuus, 1 op (KE2), Pakollinen

Tavoitteet

Kemia ja minä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta kemialla ja sen opiskelua kohtaan, ja tutustuu kemian alan ammatteihin ja jatko-opintomahdollisuuksiin
- saa valmiuksia osallistua kemiaan liittyvään yhteiskunnalliseen keskusteluun ja osaa arvioida tietolähteiden luotettavuutta
- oppii käyttämään jaksollista järjestelmää kemiallisen päättelyn apuna
- osaa käyttää ja soveltaa tietoa aineiden ominaisuuksista ja niiden turvallisuudesta arjen valinnoissa
- osaa tutkia kokeellisesti seoksen koostumusta ja pitoisuutta sekä ottaa huomioon työturvallisuusnäkökohdat.
- Oppilas tutkii ja kokeilee arjen teknologisia sovelluksia, niiden käyttöä, merkitystä ja toimintaperiaatteita.

Kemia ja kestävä tulevaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta kemialla ja sen opiskelua kohtaan, ja tutustuu kemian merkitykseen kestävässä elämäntavan edistämisessä
- tutustuu luonnontieteellisen tiedon luonteeseen ja sen kehittymiseen sekä tieteellisiin tapoihin tuottaa tietoa
- osaa tutkia aineen ominaisuuksia kokeellisesti
- osaa soveltaa aineen rakenteen malleja aineen ominaisuuksien vertailussa
- ymmärtää kemian merkityksen ympäristölle ja yhteiskunnalle ratkaisujen tarjoajana yhdessä muiden luonnontieteiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

Kemia ja minä

Keskeiset sisällöt

- arjen aineiden turvallisuuden arviointi ja kemian merkitys omassa elämässä
- kemian merkitys työelämässä ja jatko-opinnoissa
- jaksollinen järjestelmä ja atomin rakenne elektronikuorimallin avulla
- puhtaat aineet, seokset ja erotusmenetelmät
- ainemäärä ja konsentraatio

Kemia ja kestävä tulevaisuus

Keskeiset sisällöt

- *tutustuminen joihinkin esimerkkeihin kestävän elämäntavan edistämässä luonnontieteissä*
- *aineen rakenteen mallien ja yhdisteen kaavan esittäminen*
- *alkuaineiden ja yhdisteiden vahvat ja heikot sidokset sekä poolisuus*
- *aineiden ominaisuuksien tutkiminen kokeellisesti ja selittäminen aineen rakenteen avulla*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

- Aineiden ominaisuudet ja turvallinen käyttö

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Tutustuu tiedon luonteeseen ja tieteellisiin tapoihin tuottaa tietoa

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Tietolähteiden luotettavuus
- Tutustuu ammatteihin ja jatko-opiskelumahdollisuuksiin
- kemian merkitys ympäristölle ja yhteiskunnalle ratkaisujen tarjoajana

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arviointiperusteet käydään läpi yhdessä opintojakson alussa. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettavat erilaiset harjoitustehtävät, tutkielmat, laboratoriotyöt ja koesuoritukset. Opintojakson aikana annettu ohjaava palaute, itsearviointi ja vertaispalaute ohjaavat opiskelijaa tunnistamaan ja kehittämään omaa osaamistaan opintojakson tavoitteiden osalta. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Molekyylit ja mallit, 2 op (oKE3)

Opintojakson moduulit

- Molekyylit ja mallit, 2 op (KE3), Valinnainen

Tavoitteet

Molekyylit ja mallit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa käyttää ja soveltaa tietoa hiilen yhdisteistä jokapäiväisen elämän ilmiöissä*
- *osaa soveltaa ainemäärän ja konsentraation käsitteitä*
- *osaa tutkia kokeellisesti ja erilaisia malleja käyttäen hiilen yhdisteitä*
- *ymmärtää, kuinka tieto hiiliyhdisteistä rakentuu kokeellisen toiminnan ja siihen kytkeytyvän mallintamisen kautta*
- *osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa mallintamisen välineenä.*

Keskeiset sisällöt

Molekyylit ja mallit

Keskeiset sisällöt

- *liuoksen valmistus ja laimentaminen sekä standardisuoran sovittaminen pitoisuuden määrittämiseksi*
- *hiilivetyjen sekä hiilen happi- ja typpiyhdisteiden funktionaaliset ryhmät ja nimeämisen perusteet*
- *hapettuminen ja pelkistyminen hiilen happiyhdisteissä*
- *hiilen yhdisteiden rakenteiden mallintaminen ja ominaisuuksien selittäminen rakenteen avulla*
- *suhdekaavan ja molekyylikaavan selvittäminen laskennallisesti sekä rakenneisomeria*
- *kvanttimekaaninen atomimalli, hybridisaatio ja stereoisomeria hiiliyhdisteissä*
- *tutustuminen spektrien antamaan informaatioon aineen rakenteesta*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Hiiliyhdisteiden kemia on kansainvälistä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Hiilen yhdisteet jokapäiväisen elämän ilmiöissä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arviointiperusteet käydään läpi yhdessä opintojakson alussa. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettavat erilaiset harjoitustehtävät, tutkielmat, laboratoriotyöt ja koesuoritukset. Opintojakson aikana annettu ohjaava palaute, itsearviointi ja vertaispalaute ohjaavat opiskelijaa tunnistamaan ja kehittämään omaa osaamistaan opintojakson tavoitteiden osalta. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Kemiallinen reaktio, 2 op (oKE4)

Opintojakson moduulit

- Kemiallinen reaktio, 2 op (KE4), Valinnainen

Tavoitteet

Kemiallinen reaktio

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *saa kokonaiskuvan kemiallisten reaktioiden moninaisuudesta ja merkityksestä elinympäristössämme*
- *osaa käyttää ja soveltaa reaktioihin liittyviä käsitteitä jokapäiväisen elämän, ympäristön ja yhteiskunnan ilmiöissä sekä nykYTEknologian sovelluksissa*
- *osaa tutkia kemiallisia reaktioita kokeellisesti ja erilaisia malleja käyttäen*
- *ymmärtää aineen häviämättömyyden merkityksen kemiassa.*

Keskeiset sisällöt

Kemiallinen reaktio

Keskeiset sisällöt

- reaktioiden tutkiminen kokeellisesti sekä tutkimustulosten käsitteleminen, tulkitseminen ja esittäminen
- kemiallisen reaktion symbolinen ilmaisu ja tasapainottaminen, reaktiotuotteiden kaavat ja nimet
- saanto ja rajoittava tekijä kemiallisessa reaktiossa
- ideaalikaasun tilanyhtälö ja ainemäärä
- saostumis- ja hajoamisreaktio, palamisreaktio
- protolyysi, neutraloituminen ja titraus analyysimenetelmänä
- additio, eliminaatio, substituutio, kondensaatio ja hydrolyysi hiiliyhdisteissä sekä yleisimpien biomolekyylien muodostuminen
- polymeroitumisreaktiot, polymeerien ominaisuudet, käyttö ja elinkaari

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Käsitteiden soveltaminen ja käyttö esimerkiksi ympäristöön liittyvissä ilmiöissä

Vuorovaikutusosaaminen

- Pari- ja pienryhmissä työskentely ja tuotosten esittäminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arviointiperusteet käydään läpi yhdessä opintojakson alussa. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettavat erilaiset harjoitustehtävät, tutkielmat, laboratoriotyöt ja koesuoritukset. Opintojakson aikana annettu ohjaava palaute, itsearviointi ja vertaispalaute ohjaavat opiskelijaa tunnistamaan ja kehittämään omaa osaamistaan opintojakson tavoitteiden osalta. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Kemiallinen energia ja kiertotalous, 2 op (oKE5)

Opintojakson moduulit

- Kemiallinen energia ja kiertotalous, 2 op (KE5), Valinnainen

Tavoitteet

Kemiallinen energia ja kiertotalous

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kemiallisen energian varastoinnin ja hyödyntämisen periaatteita ja osaa perustella mielipiteitään keskustelussa energiaratkaisuista
- ymmärtää energian häviämättömyyden ja energianmuutokset kemiallisissa reaktioissa
- tuntee merkittävien metallien ominaisuuksia sekä valmistus- ja jalostusprosesseja ympäristövaikutuksineen
- osaa tutkia sähkökemian liittyviä ilmiöitä kokeellisesti ja kuvata niitä malleja käyttäen
- tuntee yhteiskunnassa merkittävien metallien kierrätyksen ja kiertotalouden periaatteet sekä niihin liittyviä ratkaisuja.

Keskeiset sisällöt

Kemiallinen energia ja kiertotalous

Keskeiset sisällöt

- reaktiossa sitoutuva tai vapautuva energia muodostumisentalpioiden, sidosenergioiden ja Hessin lain avulla
- reaktiosarja- ja seoslaskujen periaatteet
- hapetusluvut ja hapettumis-pelkistymisreaktiot
- metallien ominaisuuksia ja käyttökohteita, valmistus- ja jalostusprosesseja sekä riittävyys ja kierrätettävyys
- sähkökemian keskeiset periaatteet: jännitesarja, normaalipotentiali, kemiallinen pari, elektrolyysi ja kemiallisen energian varastointi
- luonnontieteelliseen tutkimukseen tutustuminen tai tutkimuksen tai ongelmanratkaisun ideointi ja suunnittelu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Jalostusprosesseja ympäristövaikutuksineen
- Kiertotalouden periaatteet

Vuorovaikutusosaaminen

- Mielipiteiden perustelu keskustelussa kemiallisen energian hyödyntämisessä ja energiaratkaisuissa
- Pari- ja ryhmätyöskentely, tuotosten esittäminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arviointiperusteet käydään läpi yhdessä opintojakson alussa. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettavat erilaiset harjoitustehtävät, tutkielmat, laboratoriotyöt ja koesuoritukset. Opintojakson aikana annettu ohjaava palaute, itsearviointi ja vertaispalaute ohjaavat opiskelijaa tunnistamaan ja kehittämään omaa osaamistaan opintojakson tavoitteiden osalta. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Kemiallinen tasapaino, 2 op (oKE6)

Opintojakson moduulit

- Kemiallinen tasapaino, 2 op (KE6), Valinnainen

Tavoitteet

Kemiallinen tasapaino

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa kemian merkityksen terveyteen ja ympäristöön liittyvien ongelmien ratkaisemisessa
- osaa tutkia kokeellisesti reaktionopeuteen ja kemialliseen tasapainoon liittyviä ilmiöitä

- osaa käyttää laskennallisia ja graafisia malleja reaktionopeuden ja kemiallisen tasapainon kuvaamisessa, selittämässä ja ennusteiden tekemisessä
- osaa esittää tutkimustuloksia graafisesti ja arvioida tutkimustuloksia ja -prosessia
- tutustuu teollisuuden prosesseissa ja luonnossa tapahtuviin tasapainoreaktioihin ja niiden merkitykseen.

Keskeiset sisällöt

Kemiallinen tasapaino

Keskeiset sisällöt

- kemiallisen reaktion nopeus ja siihen vaikuttavat tekijät
- homogeenisen tasapainon kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen käsittely konsentraatioilla, tasapainotilaan vaikuttaminen
- hapot ja emäkset ja niihin liittyvät käsitteet sekä palamistuotteiden reaktiot vedessä
- happo-emästasapainon laskennallinen käsittely
- puskuriliuosten toimintaperiaate sekä elimistön ja luonnon puskurisysteemejä kvalitatiivisella tasolla
- reaktionopeuteen ja tasapainoreaktioihin liittyvien ilmiöiden tutkiminen kokeellisesti sekä ilmiöiden mallintaminen ja analysointi graafisesti tietokonesovelluksella
- tutustuminen kemian tarjoomiin mahdollisuuksiin jonkin terveyteen tai ympäristöön liittyvän ongelman ratkaisemisessa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

- kemian merkitys terveyteen ja ympäristöön liittyvissä ongelmien ratkaisuisissa

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Tasapainoreaktiot ympäristössä ja teollisuuden prosesseissa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arviointiperusteet käydään läpi yhdessä opintojakson alussa. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettavat erilaiset harjoitustehtävät, tutkielmat, laboratoriotyöt ja koesuoritukset. Opintojakson aikana annettu ohjaava palaute, itsearviointi ja vertaispalaute ohjaavat opiskelijaa tunnistamaan ja kehittämään omaa osaamistaan opintojakson tavoitteiden osalta. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Kertaus, 2 op (oKE7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- kokonaiskuva lukion kemian keskeisistä sisällöistä
- tietojen ja taitojen syventäminen ja tarkentaminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- pakollisen ja valtakunnallisten syventävien opintojaksojen keskeiset sisällöt

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson aikana tehdyt erilaiset harjoitustehtävät, tutkielmat, laboratoriotyöt ja koesuoritukset. Opintojakson aikana annettu ohjaava palaute, itsearviointi ja vertaispalaute ohjaa opiskelijaa tunnistamaan ja kehittämään omaa osaamistaan opintojakson tavoitteiden osalta. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Kemiaa kokeellisesti, 2 op (oKE8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- vahvistaa kokeellisen työskentelyn valmiuksiaan
- oppia kokeellisen työskentelyn perusmenetelmiä
- syventää kokeellisuuden kautta kemian keskeisten sisältöjen ymmärtämystään

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- työturvallisuus ja laboratoriovälineiden ja laitteiden oikea käyttö
- kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen analyysi
- yksinkertainen synteesi
- tutkimustulosten käsittely, tulkinta ja esittäminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- ryhmätyöskentely ja tuotosten esittäminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Mallien käyttö ilmiön kuvaamisessa, selittämisessä ja ennusteiden tekemisessä
- Osaa esittää tutkimustuloksia
- Osaa arvioida tuloksia ja prosessia

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arviointiperusteet sovitaan yhdessä opintojakson alussa. Opintojakson aikana annettu ohjaava palaute, itsearviointi ja vertaispalaute ohjaa opiskelijaa tunnistamaan omaa osaamistaan opintojakson tavoitteiden osalta. Arvioinnissa kokeellisen työskentelyn, tuotettujen työselostusten ja tutkielmien lisäksi huomioidaan laaja-alainen osaaminen osana tavoitteiden mukaista sisältöosaamista.

7.9. Uskonto (KT)

Oppiaineen tehtävä

Uskonnon opetuksen tehtävänä on tukea opiskelijaa uskontoihin ja katsomuksiin liittyvän laaja-alaisen yleissivistyksen muodostamisessa. Uskonnon opetuksessa perehdytään uskontoihin ja uskonnollisuuden ilmenemismuotoihin sekä uskonnottomuuteen. Opetuksessa uskontoja ja katsomuksia tarkastellaan osana kulttuuria, kulttuuriperintöä ja yhteiskuntaa sekä yksilön ja yhteisön elämää.

Opetus antaa monipuolista tietoa uskonnoista ja kehittää opiskelijan uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää monilukutaitoa. Opiskelijaa ohjataan tarkastelemaan uskontoon liittyviä ilmiöitä analyyttisesti eri näkökulmista sekä soveltamaan ja arvioimaan lähdekriittisesti uskontoja koskevaa informaatiota. Uskonnon opetus antaa valmiuksia oman maailmankatsomuksen rakentamiseen sekä dialogiin, jota käydään sekä uskontojen ja katsomusten sisällä että niiden välillä. Uskonnon opetus ottaa erilaiset näkemykset huomioon, kunnioittaa yksilöllisiä vakaumuksia ja edistää ihmisoikeuksien toteutumista. Oppiaine tukee opiskelijan kasvua yhteiskunnan aktiiviseksi ja vastuulliseksi jäseneksi.

Opetuksessa käytetään tutkimustietoa, uskontojen omia lähteitä ja ajankohtaisia media-aineistoja. Opetuksessa perehdytään oppiaineen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Oppiaineen tiedepohja on erityisesti teologiassa ja uskontotieteessä. Lisäksi opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti uskontoihin liittyvää kulttuurin, yhteiskunnan ja taiteen tutkimusta.

Oppiaineen tehtävä ja moduulien tavoitteet huomioon ottaen opetusta voidaan toteuttaa yhteistyössä oppiaineen eri oppimäärien ja muiden oppiaineiden kanssa. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti vuorovaikutteisia työtapoja sekä digitaalisia ja koulun ulkopuolisia oppimisympäristöjä ja asiantuntijoita. Opetuksessa tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä korkeakoulujen kanssa.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat yhdessä uskonnon oppiaineen tavoitteiden kanssa.

Uskonnon opetus edistää **hyvinvointiosaamista** tukemalla opiskelijan itsetuntemusta sekä itsensä ja muiden arvostamista. Opetus antaa opiskelijalle aineksia ja välineitä oman identiteetin, elämäntietämisen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin.

Opetuksessa käytetään menetelmiä, jotka vahvistavat **vuorovaikutusosaamisen** tavoitteiden mukaisesti opiskelijan sosiaalisia taitoja sekä kykyä yhteistyöhön ja empatiaan. Oppiaineen opetus on kieli-, katsomus- ja kulttuuritietoista, ja se antaa opiskelijalle valmiuksia osallistua dialogiin, joka liittyy uskonnollisiin, katsomuksellisiin, eettisiin ja yhteiskunnallisiin kysymyksiin.

Monitieteinen ja luova osaaminen vahvistuu uskonnon opetuksessa monipuolisesti. Opetuksessa perehdytään uskonnoille ominaisiin käsitteisiin, kieleen ja symboliikkaan sekä eri tieteenalojen uskontoa koskeviin näkökulmiin. Opetus antaa valmiuksia uskontoja ja katsomuksia koskevan informaation lähdekriittiseen arviointiin. Opetuksessa vahvistetaan opiskelijan monilukutaitoa ja rohkaistaan tietojen ja taitojen luovaan soveltamiseen moninaisissa toimintaympäristöissä.

Uskonnon opetus tukee opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista** vahvistamalla osallisuutta ja osallistumista. Opetus rohkaisee opiskelijaa toimimaan demokraattisen ja ihmisoikeuksia kunnioittavan yhteiskunnan ja erilaisten yhteisöjen vastuullisena jäsenenä. Oppiaine antaa valmiuksia toimia katsomuksellisesti ja kulttuurisesti moninaisissa työyhteisöissä. Kehittämällä opiskelijan uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää ymmärrystä ja dialogitaitoja oppiaine antaa

valmiuksia rakentaa yhteiskuntarauhaa sekä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta.

Uskonnon oppiaineessa tarkastellaan uskontojen eettisiä ulottuvuuksia ja rohkaistaan opiskelijaa pohtimaan omakohtaisesti arvoja ja eettisiä kysymyksiä **eettisyyden** tavoitteet huomioon ottaen. Opetuksessa tuetaan opiskelijan **ympäristöosaamista** lisäämällä ymmärrystä siitä, että uskonnoilla ja katsomuksilla eettisinä arvojärjestelminä on tärkeä merkitys ja rooli ekologisesti kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen kehittäminen kytkeytyy vahvasti uskonnon oppiaineen keskeisiin tavoitteisiin. Uskonnon oppiaineessa tarkastellaan monipuolisesti uskontojen, kulttuurien ja yhteiskuntien vuorovaikutusta ja vahvistetaan näin ymmärrystä suomalaisesta, eurooppalaisesta ja globaalista kulttuuriperinnöstä ja niiden moninaisuudesta. Uskonnon opetus tarjoaa turvallisen tilan käsitellä yksilön, yhteisön ja suomalaisen yhteiskunnan suhteita sekä niihin liittyviä ajatuksia ja tunteita. Arvoja ja katsomuksia pohtivana oppiaineena uskonto rakentaa valmiuksia toimia moniarvoisissa globaaleissa toimintaympäristöissä sekä muuttuvissa media- ja teknologiaympäristöissä.

Tavoitteet

Uskonnon opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- osaa hankkia, soveltaa, analysoida, arvioida ja esittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää tietoa
- kehittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää kulttuurista lukutaitoaan
- hallitsee uskonnollisiin ja eettisiin kysymyksiin liittyviä ajattelu- ja vuorovaikutustaitoja
- tuntee uskonnon tutkimuksen keskeisiä käsitteitä, näkökulmia ja menetelmiä
- perehtyy uskontojen historialliseen ja ajankohtaiseen merkitykseen sekä yhteiskunnan, kulttuurin ja uskonnon vuorovaikutukseen eri puolilla maailmaa
- perehtyy opiskeltavan uskonnon erityispiirteisiin Suomessa ja muualla maailmassa
- tunnistaa ja ymmärtää uskontojen sisäistä moninaisuutta
- ymmärtää uskonnon erityisluonnetta, esimerkiksi uskonnollisen kielen ja symboliikan erityispiirteitä, sekä tunnistaa ja osaa analysoida uskonnollisen ja tieteellisen tiedon ominaispiirteitä
- kehittää valmiuksia rakentaa ja jäsentää omaa maailmankatsomustaan ja kulttuuri-identiteettiään
- kehittää valmiuksia ymmärtää ihmisiä, joilla on erilainen vakaumus, sekä valmiuksia toimia moniarvoisissa, moniuskontoisissa ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä
- ymmärtää ja kunnioittaa ihmisoikeuksia ja osaa tarkastella uskontoja ja katsomuksia ihmisoikeusnäkökulmasta
- kehittää valmiuksia rakentaa ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta sekä toimia yhteiskunnan aktiivisena ja vastuullisena jäsenenä.

Osaamisen arviointi

Uskonnon oppiaineessa arvioinnin tehtävänä on kannustaa opiskelijaa opiskelemaan ja oppimaan sekä antaa palautetta hänen oppimisprosessistaan ja osaamisestaan. Opetuksessa ohjataan ja tuetaan opiskelijaa oman oppimisprosessinsa pitkäjänteisessä suunnittelussa ja arvioinnissa. Arviointi on monipuolista, ja siihen kuuluu sekä oppimisprosessin aikainen palaute että opitun ja osaamisen arviointi. Arviointi kohdistuu laaja-alaisen osaamisen ja uskonnon oppiaineen yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan uskonnolliseen ja katsomukselliseen yleissivistykseen liittyvien tietojen ja taitojen havainnointiin. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota käsitteiden ja kokonaisuuksien hallintaan,

tiedon soveltamiseen, analysointiin, arvioimiseen ja esittämiseen sekä tiedonhankintataitoihin ja työskentelyyn erilaisissa oppimistilanteissa.

7.9.1. Evankelisluterilainen uskonto (KT1)

Opintojaksot

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (oUE1)

Opintojakson moduulit

- Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UE1), Pakollinen

Tavoitteet

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen sisäistä monimuotoisuutta*
- *osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiönä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan sekä kehittää niihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa*
- *kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisissa ja monikulttuurisissa ympäristöissä ja työelämässä sekä keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä.*

Keskeiset sisällöt

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

- *uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely sekä uskonnon ja tieteen suhde*
- *maailman uskontotilanne, uskonnollisuuden ja uskonnottomuuden piirteitä nykyajassa sekä uskonnonvapaus ihmisoikeutena*
- *uskontojen merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä muita ajankohtaisia uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä kysymyksiä*
- *juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin kulttuuritausta, synty sekä niiden keskeiset ja yhteiset piirteet*
- *pyhien kirjojen synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa*
- *juutalaisuuden ja islamin oppi, etiikka ja elämäntapa*
- *juutalaisuuden ja islamin sisäinen monimuotoisuus, suhde yhteiskuntaan sekä merkitys länsimaiselle kulttuurille*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää erityisesti opiskelijan yhteiskunnallista osaamista, kun hän perehtyy maailman uskontotilanteeseen, uskonnonvapauteen ja Lähi-idän uskontojen yhteiskunnalliseen vaikutukseen. Opiskelijan jatko-opintopohdintaa tukee tutustuminen teologiaan ja uskontotieteeseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunteilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Maailmanlaajuinen kristinusko, 2 op (oUE2)

Opintojakson moduulit

- Maailmanlaajuinen kristinusko, 2 op (UE2), Pakollinen

Tavoitteet

Maailmanlaajuinen kristinusko

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida kristinuskon merkitystä kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta sekä kehittää kristinuskoon liittyvää kulttuurista lukutaitoa*
- *tuntee kristinuskon keskeiset suuntaukset ja niiden syntytaustan sekä pystyy vertailemaan niiden keskeisiä piirteitä*
- *perehtyy kristinuskon erilaisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin eri puolilla maailmaa*
- *osaa analysoida ja arvioida ajankohtaisia kristinuskoon liittyviä mediasisältöjä ja keskusteluja*
- *kehittää valmiuksia toimia moniarvoisissa toimintaympäristöissä*

Keskeiset sisällöt

Maailmanlaajuinen kristinusko

- *kristinuskon asema ja vuorovaikutus ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa*
- *uskonnon asema sekä uskonnon ja valtion suhteet Euroopassa*
- *katolisen, ortodoksisen ja protestanttisen, erityisesti luterilaisen, kristillisyyden synty, erityispiirteet, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset*
- *karismaattinen kristillisyys ilmiönä*
- *kristillisperäisten uskontojen pääpiirteet*
- *ekumenia ja uskontodialogi*
- *kristinusko ja ympäristökysymykset sekä muita ajankohtaisia kristinuskoon liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakso kehittää erityisesti opiskelijan globaali- ja kulttuuriosaamista, kun hän perehtyy kristinuskon moninaiseen ilmenemiseen sen eri suuntauksissa ja maanosissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (oUE3)

Opintojakson moduulit

- Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UE3), Valinnainen

Tavoitteet

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *perehtyy Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden kulttuurisiin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin*
- *tunnistaa ja osaa analysoida Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa*
- *hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen nykytilannetta ja keskeisiä piirteitä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustoja ja keskeisiä piirteitä*
- *kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä*

Keskeiset sisällöt

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- *hindulainen maailmankuva, elämäntapa ja etiikka, hindulaisuuden monimuotoisuus ja vaikutukset Intian kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä Intian nykypäivän uskontotilanne*
- *jainalaisuuden ja sikhiläisyyden keskeiset piirteet ja eettiset periaatteet*
- *buddhalainen elämäntapa ja etiikka sekä buddhalaisuuden opetukset, suuntauksat ja keskeiset vaikutukset Aasian kulttuureihin*
- *Kiinan vanhan kansanuskon, kungfutselaisuuden ja taolaisuuden keskeiset piirteet ja vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan sekä Kiinan nykypäivän uskontotilanne*
- *shintolaisuuden keskeiset piirteet sekä uskontojen vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan Japanissa*
- *Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen vaikutuksia länsimaissa*
- *luonnonuskontojen ja vodou-sukuisten uskontojen keskeiset piirteet ja levinneisyys*
- *uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä*

Paikallinen lisäys

- *tutustuminen johonkin opintojaksolla käsiteltävään uskontoon vierailijan tai vierailun avulla*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso kehittää erityisesti opiskelijan vuorovaikutusosaamista, kun hän perehtyy maailmanuskontojen tapoihin ja arvoihin saaden näin valmiuksia toimia kunnioittavasti katsomuksellisesti moninaisissa ja eri maiden työyhteisöissä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (oUE4)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UE4), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen nyky-Suomessa sekä perehtyy uskontojen vaikutukseen ja merkitykseen julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla*
- *ymmärtää, että tietoa uskonnoista ja katsomuksista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla*
- *tunnistaa ja osaa analysoida muinaissuomalaisten uskontoperinteiden ja kristinuskon vaikutuksia suomalaisessa kulttuuriperinnössä*
- *osaa analysoida ja arvioida uskonnonvapautteen, uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen sekä uskonnottomuuteen ja uskontokritiikkiin liittyvää ajankohtaista keskustelua*
- *kehittää valmiuksia osallistua uskonnollisia, katsomuksellisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä koskevaan dialogiin sekä osaa toimia kulttuuri- ja katsomustietoisena ja aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä*

Keskeiset sisällöt

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

- *Suomen uskontotilanne, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio*
- *uskonto ja uskonnolliset yhteisöt suomalaisessa ja yleiseurooppalaisessa lainsäädännössä, uskonnon- ja katsomuksenvapaus sekä yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyvät kysymykset*
- *uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa, uskonnolliset yhteisöt kolmannen sektorin toimijoina sekä uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa huomioiden uskonnon rooli etnisten ja kielellisten vähemmistöjen elämässä Suomessa*
- *muinaissuomalaiset uskontoperinteet ja niiden merkitys suomalaisessa kulttuuriperinnössä sekä kristinuskon yhteiskunnan ja kulttuurin muokkaajana Suomessa eri aikoina*
- *uskonnottomuus, uskontokritiikki ja uskonnoton tapakulttuuri nykypäivän Suomessa*
- *uskontojen ja katsomusten välinen dialogi nykypäivän Suomessa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää erityisesti opiskelijan yhteiskunnallista osaamista, kun hän perehtyy monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen, uskonnonvapauskysymyksiin sekä uskonnottomuuteen ja uskontokritiikkiin Suomessa. Opiskelijan työelämäpohdintaa tukee tutustuminen erilaisiin työtehtäviin uskonnollisissa yhteisöissä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (oUE5)

Opintojakson moduulit

- Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UE5), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää ja osaa analysoida uskonnon ja taiteen suhdetta: taiteen ja arkkitehtuurin merkitystä uskonnoissa sekä uskontojen vaikutusta taiteen kehitykseen*
- *perehtyy siihen, miten uskonnollisen taiteen kautta ilmaistaan uskonnon, erityisesti kristinuskon, keskeisiä oppeja ja kertomuksia*
- *tunnistaa uskonnollista symboliikkaa ja perehtyy siihen, miten taiteessa ja populaarikulttuurissa käsitellään uskonnollisia teemoja*
- *harjaannuttaa taitoa tulkita uskontoon liittyviä ulottuvuuksia taiteen ja populaarikulttuurin eri muodoissa*

Keskeiset sisällöt

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

- *uskontojen ja taiteen vuorovaikutus, uskontojen merkitys taiteen kehityksessä*
- *uskonnollinen taide ja uskonnon ilmeneminen eri taidemuodoissa*
- *uskonnollisten tilojen arkkitehtuuri uskonnon ja sen erityispiirteiden kuvaajana*
- *uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa*
- *Raamatun kertomusten ja kristillisen opin erilaisten tulkintojen tarkastelu taiteen eri muotojen avulla*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso kehittää erityisesti opiskelijan monitieteistä ja luovaa osaamista, kun hänen monilukutaitonsa kehittyy taiteen ja populaarikulttuurin uskonnollisten symbolien ja teemojen osalta.

Hyvinvointiosaaminen

Kuvataiteen, musiikin ja elokuvien analysointi voi tukea opiskelijan hyvinvointia ja identiteetin muotoutumista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunteilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Uskonto, tiede ja media, 2 op (oUE6)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, tiede ja media, 2 op (UE6), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, tiede ja media

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla sekä tuntee ajankohtaista tutkimusta*
- *tunnistaa ja osaa analysoida uskontoon liittyviä ajankohtaisia teemoja ja sisältöjä mediassa*
- *osaa analysoida uskonnon ja median välisiä suhteita sekä arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä*
- *kehittää valmiuksia tuottaa ja esittää uskontoon liittyvää tietoa*

Keskeiset sisällöt

Uskonto, tiede ja media

- *uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla: uskontotieteen ja teologian eri tutkimusalat sekä taiteentutkimus, kulttuurintutkimus ja yhteiskuntatieteet*
- *uskonnollinen media ja median käyttö uskonnoissa*
- *uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttö eri medioissa*
- *uskontojen mediajulkisuus*
- *uskontoilmiön käsittely mediassa, kuten uskontoihin liittyvät asenteet ja mielikuvat, uskontojen rooli konflikteissa ja rauhan rakentamisessa, uskonnot ja ympäristökysymykset, uskonnot ja eettiset kysymykset, uskontokritiikki*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan jatko-opintopohdintaa tukee tutustuminen uskontojen tutkimukseen eri tieteenaloilla ja työelämäpohdintaa tutustuminen tutkijan työhön.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakso kehittää erityisesti opiskelijan eettisyyttä ja ympäristöosaamista, kun hän tutustuu ajankohtaiseen mediakeskusteluun uskontojen eettisistä näkemyksistä ja ymmärtää uskontojen merkityksen ekologisesti kestävänsä tulevaisuuden rakentamisessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Uskonnon kertaus, 2 op (oUE7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kerta ja syventää uskonnon opintojen keskeisiä sisältöjä.
- Opiskelija tutustuu uskonnon ylioppilaskokeeseen.
- Opiskelija kehittyy esseiden kirjoittajana.
- Opiskelija kehittyy aineistojen analysoijana.
- Opiskelija osaa liittää oppimansa asiat laajempaan yhteiskunnalliseen kontekstiin ja ajankohtaiseen keskusteluun.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- uskonnon opintojaksojen (1–6) keskeiset aiheet ja opiskelijoiden toivomat kerrattavat aiheet
- ylioppilaskokeen rakenne, tehtävätyypit ja arviointi
- kiitettävän uskonnon esseevastauksen piirteet
- uskontoihin liittyvät tilastot, kaaviot, kuvat, videot ja tekstit
- ajankohtaiset uskontoihin ja katsomuksiin liittyvät uutiset, kuten uskontojen näkyminen suomalaisessa ja kansainvälisessä politiikassa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso kehittää erityisesti opiskelijan monitieteistä osaamista, kun opiskelijan monilukutaito, lähdekriittiset taidot ja kyky yhdistellä oppimiaan asioita laajemmiksi kokonaisuuksiksi vahvistuvat.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Suoritus edellyttää annettujen harjoitustehtävien ja preliminäärikokeen tekemistä sekä osallistumista opetukseen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso on tarkoitettu uskonnon ylioppilaskokeeseen valmistautuville opiskelijoille ja sitä ennen tulee suorittaa uskonnon opintojaksot 1–6.

7.9.2. Ortodoksinen uskonto (KT2)

Opintojaksot

Uskonto ilmiönä - juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (oUO1)

Opintojakson moduulit

- Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UO1), Pakollinen

Tavoitteet

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen monimuotoisuutta*
- *osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiönä*
- *tuntee ortodoksisen kirkon opin synnyn sekä Raamatun ja tradition merkityksen ortodoksisessa kirkossa ja sen ihmiskuvassa*
- *hahmottaa ja osaa analysoida kristikunnan moninaisuuteen johtaneita syitä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kohtaamisia historiassa sekä vaikutuksia kulttuuriperintöön ja yhteiskuntiin sekä kehittää näihin pohjautuvaa kulttuurista lukutaitoa*
- *kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisessa ja kulttuurisesti moninaisessa ympäristössä ja työelämässä sekä valmiuksia keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä*

Paikallinen lisäys

- Tutustua teodikean ongelman ratkaisuihin abrahamilaisten uskontojen näkökulmasta

Keskeiset sisällöt

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

- *uskonnollisuus ja uskonnot yleisinhimillisenä ilmiönä*
- *maailman uskontotilanne, uskonnollisuuden ja uskonnottomuuden piirteitä nykyajassa sekä uskonnonvapaus ihmisoikeutena*
- *uskontojen merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä muita ajankohtaisia uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä kysymyksiä*

- kristinuskon synty ja leviäminen, kirkolliskokoukset ortodoksisen kirkon opin, etiikan ja ihmiskuvan muotoutumisen perustana
- kristikunnan jakaantuminen ja sen vaikutukset
- juutalaisuuden ja islamin oppi, etiikka ja elämäntapa
- juutalaisuuden ja islamin sisäinen monimuotoisuus, suhde yhteiskuntaan sekä merkitys länsimaiselle kulttuurille
- pyhien kirjojen synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa
- ortodoksisen kirkon, juutalaisuuden ja islamin kohtaamiset

Paikallinen lisäys

- teodikean ongelman ratkaisumallien erot ja yhtäläisyydet abrahamilaisissa uskonnoissa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustuttaessa maailman uskontotilanteeseen, uskonnonvapauteen sekä uskonnottomuuden, kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin yhteiskunnallisiin vaikutuksiin opiskelijaa rohkaistaan ja opetetaan toimimaan demokraattisen ja ihmisoikeuksia kunnioittavan yhteiskunnan ja erilaisten yhteisöjen vastuullisena jäsenenä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa opiskelijaa johdatetaan tuntemaan ja arvostamaan globaalia uskonnollista kulttuuriperintöä, ymmärtämään uskonnollista ja kulttuurista monimuotoisuutta sekä ihmisten ja yhteisöjen oikeutta kulttuuriseen identiteettiin. Abrahamilaisten uskontojen keskeisten oppien ja historian tuntemisen kautta hän kehittää niihin liittyvää kulttuurista lukutaitoaan sekä saa valmiuksia tarkastella uskontoihin liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelija osaa jäsentää uskontoa ilmiönä sekä hahmottaa ja osaa analysoida Lähi-idässä syntyneiden uskontojen yhteisiä juuria ja vaikutusta yhteiskuntaan. Opiskelija ymmärtää abrahamilaisten uskontojen jakaantumiseen johtaneita syitä ja seurauksia.

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään maailman uskontotilanteeseen sekä uskontojen monimuotoisuuteen. Keskeinen näkökulma on juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisten juurien, piirteiden ja kulttuuriperinteiden ymmärtäminen. Opintojaksossa pyritään tutkimaan Raamatun ja tradition merkitystä ortodoksisen kirkon opetuksessa ja sen ihmiskuvassa. Tärkeä kiinnostuksen kohde on myös uskonnon ja uskonnottomuuden ilmiö.

Ortodoksisuus maailmassa, 2 op (oUO2)

Opintojakson moduulit

- Ortodoksisuus maailmassa, 2 op (UO2), Pakollinen

Tavoitteet

Ortodoksisuus maailmassa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ortodoksisuuden apostolisen kirkon ja kirkkoisien perinteen jatkumona sekä luostarilaitoksen merkityksen ortodoksisen kirkon hengelliselle elämälle*
- *hahmottaa ja osaa analysoida kristinuskon historiallista kehitystä ortodoksisen kirkon, kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta sekä kehittää ortodoksisuuteen ja muuhun kristinuskoon liittyvää kulttuurista lukutaitoa*
- *tutustuu ortodoksiin paikalliskirkkoihin maailmassa ja tuntee niiden historiallista kehitystä ja sisäistä moninaisuutta*
- *tuntee kristinuskon keskeiset suuntaukset, niiden syntytaustan ja keskeiset piirteet sekä pystyy vertailemaan niitä*
- *tutustuu kirkkojen väliseen maailmanlaajuiseen yhteistyöhön*
- *kehittää valmiuksia toimia moniarvoisissa toimintaympäristöissä*

Keskeiset sisällöt

Ortodoksisuus maailmassa

- *ortodoksisen kirkon opillisten perusteiden sekä hengellisen elämän vaikutus kulttuuriin ja ihmisten arkeen*
- *ortodoksisen paikalliskirkkokäsitteen muodostuminen*
- *Bysantin kirkko ja luostarilaitos itäisen kristillisyyden lähteenä ja sen yhteiskunnalliset vaikutukset*
- *ortodoksiset kirkot Euroopassa ja muilla mantereilla sekä niiden paikalliset erityispiirteet*
- *orientaaliset ortodoksiset kirkot*
- *läntinen kristillisuus, katolinen kirkko, protestanttiset kirkot ja karismaattinen kristillisuus sekä niiden erityispiirteet, eettinen ajattelu ja yhteiskunnallinen vaikutus*
- *ajankohtaisia ortodoksisuuteen ja muuhun kristinuskoon liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja*
- *ortodoksiset kirkot ja ekumeeninen liike sekä uskontodialogi*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa tutustutaan ortodoksisen kirkon ja muiden kristillisten kirkkojen asemaan sekä kirkkojen ja valtioiden suhteisiin Euroopassa sekä kristinuskon vaikutukseen ympäröivän kulttuurin kanssa. Täten opiskelija saa valmiuksia hahmottaa yksilöiden ja yhteisöjen erilaisia mahdollisuuksia ja asemaa demokraattisessa yhteiskunnassa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa tutustutaan ortodoksisen, sekä muiden kristillisten kirkkojen, kulttuuriperintöön ja opitaan ymmärtämään niiden kulttuurista moninaisuutta ja vaikutusta eri yhteiskuntiin ja kulttuureihin oppien arvostamaan niitä. Samalla opiskelija syventää tietojaan ja ymmärrystään omasta identiteetistään sekä yhteiskunnan moninaisuudesta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija kehittyä tarkastelemaan ja vertailemaan uskonnollista monimuotoisuutta arvo-
lähtöisesti ja eettisesti. Opiskelija perehtyy ortodoksisen kirkon eettiseen opetukseen ja
saa valmiuksia osallistua eettisistä kysymyksistä käytävään keskusteluun. Tutustuttaessa
ortodoksisuuden ja muiden kristinuskon muotojen eettiseen ajatteluun sekä ajankohtaisiin eettisiin
kysymyksiin vahvistetaan opiskelijan ymmärrystä siitä, että uskonnoilla ja katsomuksilla eettisinä
arvojärjestelminä on tärkeä merkitys ja rooli ekologisesti kestäväns tulevaisuuden rakentamisessa.
Opetuksessa rohkaistaan opiskelijaa pohtimaan omakohtaisesti arvoja ja eettisiä kysymyksiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelija tuntee eri puolilla maailmaa olevien kristinuskon ja erityisesti ortodoksisuuden historiaa,
eettistä opetusta ja kulttuurillisia ilmenemismuotoja. Opiskelija tutustuu kristillisten kirkkojen
yhteyksiin.

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla
osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on
koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti
vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana.
Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana
sisältöosaamisen arviointia.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään ortodoksisen kirkon syntyyn, perinteeseen ja oppiin. Opintojaksossa
tutustutaan ortodoksisiin paikalliskirkkoihin sekä orientaalsiin kirkkoihin ja niiden erityispiirteisiin.
Tarkastelun kohteena on myös läntinen kristillisyyden, ekumenia ja uskontodialogi.

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (oUO3)

Opintojakson moduulit

- Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UO3), Valinnainen

Tavoitteet

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee maailman uskontoja osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden paikallisia vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä niiden suhdetta ortodoksisen kirkkoon*
- *perehtyy Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden kulttuurisiin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin*
- *tunnistaa ja osaa analysoida Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa*
- *hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen nykytilannetta ja keskeisiä piirteitä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustoja ja keskeisiä piirteitä*
- *kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä*

Keskeiset sisällöt

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- hindulainen maailmankuva, elämäntapa ja etiikka sekä hindulaisuuden monimuotoisuus ja vaikutukset Intian kulttuuriin ja yhteiskuntaan, Intian nykypäivän uskontotilanne
- jainalaisuuden ja sikhiläisyyden keskeiset piirteet ja eettiset periaatteet
- buddhalainen elämäntapa ja etiikka sekä buddhalaisuuden opetukset, suuntaukset ja keskeiset vaikutukset Aasian kulttuureihin
- Kiinan vanhan kansanuskon, kungfutselaisuuden ja taolaisuuden keskeiset piirteet ja vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan, Kiinan nykypäivän uskontotilanne
- shintolaisuus sekä uskontojen vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan Japanissa
- Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen vaikutuksia länsimaissa
- luonnonuskontojen ja vodou-sukuisten uskontojen keskeiset piirteet ja levinneisyys
- uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa tutustutaan eri uskontojen keskeisiin piirteisiin ja niiden rooliin osana yksilöiden ja yhteisöjen elämäntapaa. Opiskelija rakentaa ymmärrystä maailman ja yhteiskunnan moninaisuudesta, jossa erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa tutustutaan maailmalla esiintyviin uskontoihin ja niihin liittyviin elämäntapoihin ja etiikkaan. Opiskelija saa valmiuksia ymmärtää katsomusten roolia osana yksilöiden ja yhteisöjen elämää.

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa tutustutaan uskontojen ja katsomusten eettisiin piirteisiin ja keskeisiin uskomuksiin sekä yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. Näihin arvoihin ja vaikutuksiin peilaaminen antaa opiskelijalle välineitä ymmärtää ja kehittää omaa maailmankuvaansa ja sen eettistä ulottuvuutta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustutaan Intian, Kiinan ja Japanin uskontoperinteisiin ja niiden vaikutukseen aasialaisten kulttuurien muokkaajina sekä niiden ilmenemiseen ja vaikutukseen länsimaissa. Kartoitetaan myös edelleen vaikuttavien luonnonuskontojen tilaa ja pyritään tunnistamaan uskontojen kulttuuria muokkaavaa vaikutusta eri puolilla maailmaa.

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (oUO4)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UO4), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee muinaissuomalaista uskonnollista perinnettä sekä tunnistaa sen ilmenemisen suomalaisessa kulttuuriperinnössä*
- *tuntee ortodoksisen kirkon historialliset vaiheet Suomessa kristinuskon saapumisesta nykypäivään saakka*
- *tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen osana Suomen valtiollista ja kansallista kehitystä*
- *tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen nyky-Suomessa sekä perehtyy uskontojen vaikutukseen ja merkitykseen julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla*
- *ymmärtää, että tietoa uskonnoista ja katsomuksista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla*
- *osaa analysoida ja arvioida uskonnonvapauteen sekä uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen liittyvää ajankohtaista keskustelua*
- *kehittää taitojaan toimia aktiivisena kansalaisena ja yhteiskunnan jäsenenä*
- *kehittää valmiuksiaan osallistua uskontojen ja katsomusten väliseen dialogiin sekä osaa toimia kulttuuri- ja katsomustietoisena ja aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä*

Keskeiset sisällöt

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

- *muinaissuomalaiset uskontoperinteet ja niiden ilmeneminen suomalaisessa kulttuuriperinnössä*
- *kristinuskon tulo Suomeen ja luostarien vaikutus ortodoksisuuteen Karjalassa*
- *ortodoksit lännen ja idän välissä, autonominen Suomen ortodoksinen kirkko ja suuntautuminen suomalaiseen yhteiskuntaan*
- *kielelliset ja kansalliset ortodoksiset vähemmistöt Suomessa*
- *luterilainen ja katolinen kirkko sekä muita uskonnollisia yhteisöjä Suomessa*
- *kristinuskon suomalaisen yhteiskunnan ja kulttuurin muokkaajana Suomessa eri aikoina*
- *uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa, uskonnolliset yhteisöt kolmannen sektorin toimijoina sekä uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa*
- *uskonnon rooli etnisten ja kielellisten vähemmistöjen elämässä Suomessa*
- *uskontojen ja katsomusten välinen dialogi tämän päivän Suomessa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa kehitetään sosiaalisia vuorovaikutus- ja yhdessä oppimisen taitoja. Hän perehtyy suomalaisen kristillisen ja katsomuksellisen kentän piirteisiin kuten uskonnon ja uskonnottomuuden rooliin yksilöiden ja perheiden elämässä sekä uskonnon rooliin etnisten ja kulttuuristen vähemmistöjen elämässä. Samalla hän saa välineitä hahmottaa rakentavan vuorovaikutuksen ja kulttuurien välisen ymmärryksen merkitystä yhteiskunnan toiminnalle.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa opitaan käyttämään omaa osaamista itsensä ja yhteiskunnan hyväksi. Se antaa valmiuksia rakentaa kestävä ja oikeudenmukaista tulevaisuutta. Opiskelija oppii hahmottamaan kristinuskon keskeistä roolia suomalaisen kulttuurin ja arvomaailman perustana.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelija osaa hahmottaa uskonnon ja erityisesti ortodoksisuuden merkityksen ja aseman Suomen historiassa ja nykyaikana. Opiskelija kykenee osoittamaan valmiuksia osallistua uskonnollisia, katsomuksellisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä koskevaan dialogiin.

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään ortodoksisen kirkon historiaan ja nykypäivään sekä uskonnon merkitykseen suomalaisessa yhteiskunnassa ja kulttuuriperinnössä. Tarkastelun kohteina ovat myös luterilainen ja katolinen kirkko sekä uskonnolliset yhteisöt ja niiden toiminta Suomessa.

Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus, 2 op (oUO5)

Opintojakson moduulit

- Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus, 2 op (UO5), Valinnainen

Tavoitteet

Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa ja osaa analysoida yleisesti uskontojen ja taiteen suhdetta
- kehittää taitojaan tulkita uskonnollisen taiteen eri muotoja
- perehtyy taiteen eri muotojen ilmaisutapoihin ja siihen, miten niissä tuodaan esille uskontojen, erityisesti kristinuskon ja ortodoksisen kirkon, keskeistä opetusta
- tunnistaa ja tietää ortodoksisen ja muun kristillisen taiteen eri ilmaisumuotoja
- ymmärtää sakraalin ja uskonnollisen taiteen eron
- tutustuu uskonnolliseen symboliikkaan ja tunnistaa uskonnon vaikutuksen nykypäivän taiteessa ja kulttuurissa

Keskeiset sisällöt

Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus

- uskontojen ja taiteen vuorovaikutus ja uskontojen merkitys taiteen kehityksessä
- uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa
- ortodoksisen taiteen muodot: kirkkomusiikki, ikonitaide, arkkitehtuuri, hymnografia
- Raamatun kertomusten ja kristillisen opin tarkastelu taiteen eri muotojen avulla
- uskontojen ja erityisesti ortodoksisuuden ilmeneminen tämän päivän taiteessa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa kehitetään välineitä pohtia ja rakentaa omaa elämän- ja maailmankatsomustaan taiteen ja kulttuurin kautta. Opintojaksossa opitaan hahmottamaan uskonnon, erityisesti ortodoksisuuden ja taiteen välistä suhdetta ja siten laajentaen näkemystä taiteen merkityksestä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa syvennetään uskontoihin kytkeytyvää kulttuuriperinnön tuntemusta. Opintojaksossa tutustutaan uskonnollisen taiteen symboliikkaan ja ilmaisumuotoihin eri kulttuureissa sekä historiallisesi että nykypäivänä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelija ymmärtää, miten uskonnollisen taiteen kautta ilmaistaan uskontojen, erityisesti ortodoksisuuden, keskeisiä oppeja ja kertomuksia. Lisäksi opiskelija osaa analysoida uskonnon ja taiteen suhdetta: taiteen ja arkkitehtuurin merkitystä uskonnoissa sekä uskontojen vaikutusta taiteen kehitykseen.

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään uskonnon ja taiteen väliseen vuorovaikutukseen. Tarkastelun kohteena on erityisesti ortodoksisen kirkkotaiteen eri muodot sekä uskonnollinen symboliikka ja merkitys kirkon opetuksessa.

Ortodoksisuus, tiede ja media, 2 op (oUO6)

Opintojakson moduulit

- Ortodoksisuus, tiede ja media, 2 op (UO6), Valinnainen

Tavoitteet

Ortodoksisuus, tiede ja media

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa analysoida ja arvioida uskonnon ja median välisiä suhteita*
- *osaa arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä*
- *perehtyy ortodoksisuuden ja eri uskontojen kansalliseen ja kansainväliseen mediakuvaan*
- *perehtyy tieteen ja median esille tuomiin eettisiin kysymyksiin ortodoksisen kirkon perinteen ja etiikan näkökulmasta*
- *perehtyy tieteen ja ortodoksisen kirkon ihmiskuvaan*
- *hahmottaa uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla sekä tuntee ortodoksisen kirkkoon liittyvää ajankohtaista tutkimusta*

Keskeiset sisällöt

Ortodoksisuus, tiede ja media

- uskonnollinen media ja median käyttö uskonnoissa
- uskonnollisen kielen ja symbolien käyttö eri medioissa
- uskontojen mediajulkisuus ja ortodoksisen kirkon mediamaailma
- uskonnon käsittely mediassa, kuten uskontoihin liittyvät asenteet ja mielikuvat, uskontojen rooli konflikteissa ja rauhan rakentamisessa, uskonnot ja ympäristökysymykset, uskonnot ja eettiset kysymykset, uskontokritiikki
- tiede, media ja ortodoksisen kirkon eettinen opetus

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa opiskelija kehittää kykyään ymmärtää tieteen ja uskonnon kysymyksenasettelun ja tehtävien eron maailmankuvaa ja maailmankatsomusta rakennettaessa. Opintojaksossa opitaan analysoimaan median, tieteen ja ortodoksisuuden välistä suhdetta sekä kehittämään valmiuksiaan tuottaa ja esittää uskontoon liittyvää tietoa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa opitaan tuntemaan eri uskontojen, erityisesti ortodoksisuuden roolia ja näkökulmia bioeettisissä ja ympäristökysymyksissä. Lisäksi opitaan hahmottamaan ympäristökysymysten globaalia merkitystä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelija pystyy osoittamaan kehittyneensä median, sen tekstin, kuvien, painotusten ja käsiteltävien teemojen sekä median ohittamien aiheiden kriittisenä analyysoijana. Opiskelija tunnistaa ja osaa analysoida etiikkaan ja uskontoon liittyviä ajankohtaisia teemoja ja sisältöjä mediassa, sekä osaa arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä.

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunteilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana tarkastellaan uskonnollisten teemojen esille tuomista tieteessä ja erilaisissa medioissa. Opintojakson aikana opiskelijalle muodostuu käsitys eri uskontojen ja erityisesti ortodoksisen kirkon mediamaailmasta. Opintojakso ohjaa opiskelijaa arvioimaan ortodoksisen kirkon ihmiskuvan ja tieteen välistä suhdetta sekä vahvistaa opiskelijan monilukutaitoa erilaisissa media- ja teknologiaympäristöissä.

7.9.3. Islamin uskonto (KT4)

Opintojaksot

Uskonto ilmiönä - juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (oUI1)

Opintojakson moduulit

- Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UI1), Pakollinen

Tavoitteet

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen sisäistä monimuotoisuutta*
- *osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiönä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan sekä kehittää niihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa*
- *kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisessa ja kulttuurisesti moninaisessa ympäristössä ja työelämässä sekä valmiuksia keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä.*

Paikallinen lisäys

- osaa keskustella kielisensitiivisesti eri uskonnoista moninaisessa ympäristössä

Keskeiset sisällöt

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

- *uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely sekä uskonnon ja tieteen suhde*
- *maailman uskontotilanne, uskonnollisuuden ja uskonnottomuuden piirteitä nykyajassa sekä uskonnonvapaus ihmisoikeutena*
- *uskontojen merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä muita ajankohtaisia uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä kysymyksiä*
- *juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin kulttuuritausta ja synty sekä niiden keskeiset ja yhteiset piirteet islamin näkökulmasta*
- *pyhien kirjojen muotoutuminen, merkitys, käyttö ja tulkinnat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa*
- *juutalaisuuden ja kristinuskon sisäinen monimuotoisuus, oppi, etiikka, elämäntapa, suhde yhteiskuntaan sekä merkitys länsimaiselle kulttuurille*

Paikallinen lisäys

- vierailu mahdollisuuksien mukaan eri uskontojen seurakuntien palvontapaikoissa — muun muassa moskeijassa, synagogassa ja kirkoissa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija saa valmiuksia ymmärtää uskontojen ja katsomusten merkitystä ja monimuotoisuutta yksilöiden ja yhteisöjen elämässä. Perehtyessä uusiin uskontoihin ja

katsomuksiin, muun muassa juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin, opiskelija saa valmiuksia ottamaan huomioon erilaisia katsomuksellisia näkökohtia vuorovaikutuksessaan muiden kanssa ja erilaisissa toimintaympäristöissä. Painotuksena hahmottaa kulttuurienvälisen ymmärryksen merkitys konfliktittoman kommunikaatioon.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Maailmanlaajuinen Islam, 2 op (oUI2)

Opintojakson moduulit

- Maailmanlaajuinen islam, 2 op (UI2), Pakollinen

Tavoitteet

Maailmanlaajuinen islam

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida islamin merkitystä kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta sekä kehittää islamiin liittyvää kulttuurista ja uskonnollista lukutaitoa*
- *tuntee islamin keskeisiä suuntauksia, niiden syntytaustan ja sisäiseen monimuotoisuuteen liittyviä kysymyksiä sekä pystyy vertailemaan eri suuntauksien keskeisiä piirteitä*
- *perehtyy islamin erilaisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin eri puolilla maailmaa*
- *osaa analysoida ja arvioida ajankohtaisia islamiin liittyviä mediasisältöjä ja keskusteluja*
- *kehittää valmiuksia toimia moniarvoisissa toimintaympäristöissä.*

Paikallinen lisäys

- hahmottaa Islamin laajuuden ja kannattajamäärän globaalissa mittakaavassa
- ymmärtää, että keskeisten suuntausten lisäksi Islamissa on monia eri suuntauksia, jotka voivat erota toisistaan sisällöllisesti
- tuntee Islamin ja sen leviämisen historian

Keskeiset sisällöt

Maailmanlaajuinen islam

- *islamin opillinen perusta sekä sunnalaisuuden, shiialaisuuden ja suufilaisuuden muotoutuminen ja niiden keskeisiä piirteitä*
- *islamin sisäinen monimuotoisuus*
- *poliittinen islam ja nykypäivän keskeiset islamilaiset liikkeet*
- *islamilainen etiikka, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset*
- *islamin merkitys Euroopassa ja eurooppalaisessa uskontodialogissa*
- *suhtautuminen muslimivähemmistöihin länsimaissa*
- *uskonnon asema, uskonnon ja valtion suhteet sekä islamin vaikutus yhteiskuntaan ja kulttuuriin eri puolilla maailmaa*
- *ajankohtaisia islamiin liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja*

Paikallinen lisäys

- Islamin leviämisen historia
- keskeisten suuntausten lisäksi käydään Islamin eri suuntauksia, jotka voivat erota toisistaan sisällöllisesti

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu uskonnon asemaan sekä uskonnon ja valtioiden suhteisiin Euroopassa sekä islaminuskon vaikutukseen ympäröivän kulttuurin ja saa tietoa yksilöiden ja yhteisöjen erilaisista mahdollisuuksista ja asemasta yhteiskunnassa. Tarkoituksena on tarjota välineitä yhteiskuntakriittisyyteen ja oman, yksilön ja yhteisön oikeuksien konfliktittomaan vaatimiseen. Samalla hän saa valmiuksia rakentaa yhteiskuntarauhaa ja edistää demokraattisen, oikeudenmukaisen sekä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen perustuvan yhteiskunnan toimintaperiaatteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikeitä, 2 op (oUI3)

Opintojakson moduulit

- Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikeitä, 2 op (UI3), Valinnainen

Tavoitteet

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikeitä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *perehtyy Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden kulttuuriin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin*
- *tunnistaa ja osaa analysoida Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa*
- *ymmärtää islamin suhdetta hindulaisuuteen ja buddhalaisuuteen*
- *hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen nykytilannetta ja keskeisiä piirteitä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustoja ja keskeisiä piirteitä*
- *kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä.*

Keskeiset sisällöt

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikeitä

- *hindulainen maailmankuva, elämäntapa ja etiikka, hindulaisuuden monimuotoisuus ja vaikutukset Intian kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä Intian nykypäivän uskontotilanne*
- *jainalaisuuden ja sikhiläisyyden keskeiset piirteet ja eettiset periaatteet*

- buddhalainen elämäntapa ja etiikka sekä buddhalaisuuden opetukset, suuntaukset ja keskeiset vaikutukset Aasian kulttuureihin
- islamin suhde hindulaisuuteen ja buddhalaisuuteen ennen ja nyt
- Kiinan vanhan kansanuskon, kungfutselaisuuden ja taolaisuuden keskeiset piirteet ja vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan sekä Kiinan nykypäivän uskontotilanne
- shintolaisuuden keskeiset piirteet sekä uskontojen vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan Japanissa
- Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen vaikutuksia länsimaissa
- luonnonuskontojen ja vodou-sukuisten uskontojen keskeiset piirteet ja levinneisyys
- uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustuttaessa eri uskontojen keskeisiin piirteisiin ja niiden rooliin osana yksilöiden ja yhteisöjen elämäntapaa, opiskelija rakentaa ymmärrystä maailman ja yhteiskunnan moninaisuudesta, jossa erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään muun muassa vierailamalla eri uskontojen palvontapaikoissa, vierasluennoitsijoiden avuin ja tutustumalla laajemmin eri uskontojen intersektioon. Käsiteltävien sisältöjen avulla opiskelija saa valmiuksia reflektoida uskontojen ja katsomusten roolia yhteisöjen kulttuuriperinnössä, yksilöiden elämässä ja globaalissa maailmassa ja tämän kautta saa valmiuksia toimia kulttuurisen ja katsomuksellisen moninaisuuden puolesta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Uskonto kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (oUI4)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UI4), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen nyky-Suomessa sekä perehtyy uskontojen vaikutukseen ja merkitykseen julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla
- ymmärtää, että tietoa uskonnoista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla
- osaa tunnistaa ja analysoida monimuotoisen Suomen historiaa ja nykypäivää suhteessa vähemmistöihin, erityisesti muslimeihin
- hahmottaa ja osaa analysoida muinaissuomalaisen uskontoperinteiden merkitystä suomalaisessa kulttuuriperinnössä, kristinuskoa yhteiskunnan muokkaajana Suomessa ennen ja nyt sekä niiden vaikutusta islamiin Suomessa

- osaa analysoida ja arvioida uskonnonvapautteen, uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen sekä uskonnottomuuteen ja uskontokritiikkiin liittyvää ajankohtaista keskustelua
- kehittää valmiuksia osallistua uskonnollisia, katsomuksellisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä koskevaan dialogiin sekä osaa toimia kulttuuri- ja katsomustietoisena ja aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä

Paikallinen lisäys

- käymme mahdollisuuksien mukaan eri suuntausten moskeijoissa

Keskeiset sisällöt

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

- Suomen uskontotilanne, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio
- uskonto ja uskonnolliset yhteisöt suomalaisessa ja yleiseurooppalaisessa lainsäädännössä, uskonnon- ja katsomuksenvapaus sekä yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyvät kysymykset
- uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa; uskonnolliset yhteisöt kolmannen sektorin toimijoina; uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa
- muslimien historia ja nykypäivä Suomessa sekä uskonnon rooli etnisten ja kielellisten vähemmistöjen elämässä Suomessa
- muinaissuomalaiset uskontoperinteet ja niiden merkitys suomalaisessa kulttuuriperinnössä sekä kristinusko yhteiskunnan muokkaajana Suomessa eri aikoina
- uskonnottomuus, uskontokritiikki ja uskonnoton tapakulttuuri nykypäivän Suomessa
- uskontojen ja katsomusten välinen dialogi nykypäivän Suomessa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija kehittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää ymmärrystään ja dialogitaitojaan, mikä antaa hänelle valmiuksia rakentaa yhteiskuntarauhaa sekä taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta. Opiskelija syventää ymmärrystään omasta roolistaan, vastuustaan ja mahdollisuuksistaan tukea ihmisoikeuksien ja demokratian toteutumista ympäröivässä yhteiskunnassa ja yhteistyössä muiden kanssa perehtymällä muun muassa uskontoon ja uskonnollisiin yhteisöihin suomalaisessa ja eurooppalaisessa lainsäädännössä, uskonnon- ja katsomuksen vapautteen, yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyviin kysymyksiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (oUI5)

Opintojakson moduulit

- Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UI5), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida uskonnon ja taiteen suhdetta: taiteen ja arkkitehtuurin merkitystä uskonnoissa sekä uskontojen vaikutusta taiteen kehitykseen*
- *perehtyy siihen, miten taiteen kautta ilmaistaan islamilaista ajattelua ja uskonnon oppeja*
- *tunnistaa uskonnollista symboliikkaa ja perehtyy siihen, miten taiteessa ja populaarikulttuurissa käsitellään uskonnollisia teemoja*
- *harjaannuttaa taitoa tulkita uskontoon liittyviä ulottuvuuksia taiteen ja populaarikulttuurin eri muodoissa*

Keskeiset sisällöt

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

- *uskontojen ja taiteen vuorovaikutus, uskontojen merkitys taiteen kehityksessä*
- *islamilaisten taiteiden ja islamin keskeisten piirteiden ja oppien ilmeneminen eri taidemuodoissa*
- *uskonnollisten tilojen arkkitehtuuri islamin erityispiirteiden kuvaajana*
- *uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa*
- *taide muslimivähemmistön ilmaisukeinona*
- *islamin sisäinen monimuotoisuus eri taiteen aloilla*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kurssin sisällöt tukevat opiskelijan monilukutaidon kehittymistä sekä eettisten ja esteettisten arvojen pohdintaa. Perehtymällä islamin uskonnolliseen taiteeseen ja symboliikkaan sekä uskonnollisiin teemoihin populaarikulttuurissa opiskelija oppii erilaisen informaation esittämistä ja tulkitsemistavat. Opetuksen tarkoituksena on rohkaista opiskelijaa käyttämään luovaa monilukutaitoaan erilaisissa toimintaympäristöissään.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Uskonto, tiede ja media, 2 op (oUI6)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, tiede ja media, 2 op (UI6), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, tiede ja media

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla sekä tuntee ajankohtaista tutkimusta*
- *tunnistaa ja osaa analysoida uskontoon liittyviä ajankohtaisia teemoja ja sisältöjä mediassa*
- *osaa analysoida uskonnon ja median välisiä suhteita sekä arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä*
- *kehittää valmiuksia tuottaa ja esittää uskontoon liittyvää tietoa.*

Keskeiset sisällöt

Uskonto, tiede ja media

- *uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla: klassisen islamin tieteenalat ja teologia, uskontotiede sekä yhteiskuntatiede tutkimusaloina*
- *islamilainen media ja median käyttö uskonnoissa*
- *uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttö eri medioissa*
- *uskontojen mediajulkisuus*
- *uskontoilmiön käsittely mediassa, kuten uskontoihin liittyvät asenteet ja mielikuvat, uskontojen rooli konflikteissa ja rauhan rakentamisessa, uskonnot ja ympäristökysymykset, uskonnot ja eettiset kysymykset, uskontokritiikki*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kurssin tarkoituksena on tutustua uskonnon tutkimuksen ajankohtaisiin näkökulmiin ja menetelmiin eri tieteenaloilla ja kehittää opiskelijan monitieteistä osaamista sekä antaa mahdollisuus omien näkemysten ja toiminnan arvolähtökohtien pohdintaan. Päämääränä on kehittää opiskelijan monilukutaitoa ja tutustuttaa hänet erilaisiin tiedonhankinnan ja -esittämisen tapoihin perehtymällä uskonnon tutkimukseen ja uskontoon liittyviin mediasisältöihin. Opiskelijalla on mahdollisuus harjaantua näissä taidoissa esimerkiksi tekemällä uskontoon liittyvä mediasisältö tai media-analyysi. Kurssilla on myös tarkoituksena vahvistaa opiskelijan taitoja arvioida tiedon luotettavuutta harjoittelemalla uskontoon liittyvän informaation ja lähdekriittisyyttä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

7.10. Kuvataide (KU)

Oppiaineen tehtävä

Kuvataide on visuaalista kulttuurikasvatusta, jossa opiskelija tutkii todellisuutta taiteen keinoin. Oppiaineen keskeisenä päämääränä on, että opiskelija ymmärtää kuvataiteen ja

muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään. Kokemukset, mielikuvitus ja tavoitteellinen työskentely luovat perustan moniaistiselle oppimiselle. Opetuksessa tarkastellaan taiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä esteettisiä, ekologisia ja eettisiä arvoja. Opiskelija vahvistaa aineettoman ja aineellisen kulttuuriperinnön tuntemustaan, joka tukee traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opetuksella tuetaan laaja-alaisen yleissivistyksen rakentumista sekä aktiiviseen paikalliseen ja globaaliin toimijuuteen kasvamista. Opiskelijoille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia tulevaisuuden jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksien kehittämiseen. Opinnot antavat edellytyksiä luovan ja kriittisen ajattelun kehittämiseksi, elinympäristöön vaikuttamiselle ja kestäväen elämäntavan edistämiseksi.

Kuvataiteen opetuksessa syvennetään opiskelijan visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa ja kielitietoisuutta. Opiskelijat havainnoivat, tuottavat, tulkitsevat ja arvottavat kuvia hyödyntämällä visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja. Eri tiedonalojen kielet avaavat opiskeltavaan ilmiöön uusia näkökulmia. Opetuksessa kannustetaan kulttuurisen osaamisen syventämiseen taiteiden- ja tieteidenvälisyyttä hyödyntäen. Opiskelija perehtyy erilaisiin taidekäsitteisiin. Opinnoissa tarkastellaan visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista. Opiskelijaa ohjataan perustelevaan mielipiteitään ja näkemyksiään kuvataiteesta ja muusta visuaalisesta kulttuurista.

Kuvataiteen opetuksessa tutkitaan opiskelijoille tuttuja ja heille uusia visuaalisen kulttuurin teoksia, tuotteita ja ilmiöitä. Kuvilla tarkoitetaan kaksi- ja kolmiulotteisia teoksia ja tuotteita sekä niitä esittäviä jäljenteitä. Visuaalisen kulttuurin kenttään kuuluvat opiskelijoiden omaehtoisesti tekemät kuvat, luonto, rakennettu ympäristö, esineet, median kuvat ja taiteeksi määritetyt teokset. Opiskelijat osallistuvat sisältöjen ja ilmaisun keinojen valintaan. Opetuksessa tarjotaan edellytykset työtapojen ja opiskeluympäristöjen monipuoliselle käytölle. Opiskelijaa kannustetaan välineiden, materiaalien ja ilmaisun keinojen kokeilemiseen sekä niiden luovaan soveltamiseen. Uudet teknologiat, mediaympäristöt ja audiovisuaalisen kulttuurin muodot ovat sekä tutkittavia ilmiöitä että kuvailmaisun välineitä. Opiskelijat perehtyvät ajankohtaisiin visuaalisen kulttuurin ilmiöihin ja toimintatapoihin sekä erilaisiin osallistumisen ja vaikuttamisen muotoihin. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti myös museoiden ja muiden kulttuuritoimijoiden tarjoamia mahdollisuuksia. Kuvataiteen lukio-opinnot luovat hyvän pohjan rakentaa omakohtaista ja elinikäistä suhdetta visuaaliseen kulttuuriin.

Laaja-alainen osaaminen

Kuvataiteen opinnot tukevat opiskelijan **hyvinvointiosaamista** kuvailmaisuuksiin sisältyvien aistinautintojen, tunteiden ja henkilökohtaisten merkitysten avulla. Itselle merkityksellisen visuaalisen kulttuurin ymmärtäminen ja ilmaiseminen tukee identiteettien rakentumista, ihmisenä kasvua, hyvinvointia ja elinikäistä oppimista. Opinnot tarjoavat välineitä yksilöiden ja yhteisöjen kulttuurisen moninaisuuden kunnioittamiseen ja arvostamiseen. Opiskelijoita kannustetaan etsimään heitä itseään kiinnostavia kuvakulttuureja ja kuvailmaisun tapoja.

Kuvataiteen opinnoissa kehitetään **vuorovaikutusosaamista** rakentamalla dialogia ja ymmärrystä ihmisten välille erilaisia kuvakulttuureja tarkastelemalla, niitä jakamalla ja niistä keskustelemalla. Opinnot kehittävät yhteistoiminnallisia taitoja taiteelle ominaisen kokonaisvaltaisen työskentelyn avulla. Opiskelijat kehittävät vuorovaikutustaitojaan esimerkiksi visuaalisen kulttuurin kuvallisiin ja sanallisiin käsitteistöihin, kuvatyyppeihin ja kuvastoihin perehtymällä. Erilaisten kuvatulkinnan menetelmien soveltaminen kuvien analysoinnissa, arvioinnissa ja tuottamisessa luo valmiuksia merkitysten jakamiselle ja niistä keskustelemiselle.

Kuvataide syventää opiskelijan visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa, jonka avulla myös **monitieteinen ja luova osaaminen** kehittyy. Taiteelle ominainen työskentely hyödyntää erilaisia tutkimisen, ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja. Opinnoissa kulttuurisia ilmiöitä tutkitaan visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttämällä. Kuvatulkinnassa tarkastellaan myös kuvan intertekstuaalisia viittauksia esimerkiksi lauluun, näytelmään tai toiseen kuvaan. Opiskelijat hyödyntävät eri taiteen- ja tieteenalojen näkökulmia heidän tuottaessaan ja tulkitessaan visuaalista kulttuuria.

Yhteiskunnallista osaamista syvennetään kuvataiteessa tutkimalla visuaalisen kulttuurin ilmentämiä arvoja ja merkityksiä esimerkiksi rakennetussa ympäristössä, esineissä, mediassa ja taiteessa. Opiskelijoita rohkaistaan ottamaan kantaa ja osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä vaikuttamaan kestävän tulevaisuuden puolesta. Oppiaine tarjoaa mahdollisuuksia tarkastella demokratian ja perusoikeuksien tilaa, toteutumista ja kehitystä taiteen keinoin. Opiskelijat perehtyvät myös oikeudellisesti suojeltuihin etuihin, kuten tekijänoikeuksiin, sananvapauteen ja yksityisyyteen. Opinnoissa tutustutaan työelämän, kansalaistoiminnan ja jatko-opintojen tarjoamiin mahdollisuuksiin kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin näkökulmasta.

Kuvataiteen opinnoissa syvennetään **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** tutkimalla ympäristön, yhteiskunnan ja globaalin maailman eettisiä ja ekologisia kysymyksiä kuvailmaisun keinoin. Opiskelijaa ohjataan pohtimaan omia valintojaan, ratkaisujaan ja tekojaan kestävän elämäntavan näkökulmasta. Opinnot syventävät osaamista erilaisten materiaalien ja teknologioiden kestävästä käytöstä. Opiskelijoita rohkaistaan paikalliseen ja globaaliin toimijuuteen kulttuurisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväan kehitykseen liittyvissä kysymyksissä. Taiteellisen työskentelyn kautta avataan näköaloja vaihtoehtoihin tulevaisuuksiin.

Globaali- ja kulttuuriosaamista syvennetään kuvataiteessa tutkimalla todellisuuden kulttuurista monimuotoisuutta. Opiskelijoita kannustetaan rakentamaan identiteettiään sekä arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä. Kuvataiteessa tarkastellaan ja pohditaan omaa suhdetta yhteiskunnassa vallitsevaan kulttuuriin. Opiskelijaa ohjataan tutkimaan, miten visuaalinen kulttuuri heijastaa ja muokkaa yksilöitä, yhteisöjä ja maailmaa. Kulttuuriperintöä tarkastellaan globaalista, kansallisesta ja opiskelijan kulttuurisen taustan näkökulmasta. Opiskelijoita rohkaistaan käsittelemään kulttuuriseen moninaisuuteen ja globalisaatioon liittyviä ilmiöitä kuvallisessa työskentelyssä.

Tavoitteet

Kuvataiteen opetuksen yleiset tavoitteet on jäsennetty kolmeksi tavoitealueeksi: Kuvien merkitys, Osallisuus ja toimijuus sekä Ilmaisun ja tulkinnan taidot.

Kuvien merkitys

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- rakentaa kulttuuri-identiteettiään erilaisia kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla
- kehittää valmiuksiaan ja vahvuuksiaan vastaanottaa, ymmärtää ja tuottaa aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä
- tulkitsee, millaisia esteettisiä, ekologisia ja eettisiä arvoja kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin kytkeytyy
- tutkii kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle eri aikoina ja eri kulttuureissa
- ymmärtää aistinautintojen, mielikuvien, tunteiden ja luovan ajattelun merkityksen omalle oppimiselle ja hyvinvoinnille.

Osallisuus ja toimijuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- ottaa kantaa kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin
- osaa soveltaa kuvallisen tuottamisen, viestinnän ja teknologian keinoja näkemysten esittämisessä, osallistumisessa ja vaikuttamisessa
- kehittää kriittistä ajatteluaan ympäristön havainnoinnissa ja omassa toiminnassa

- hyödyntää mielikuvia kuvallisessa ajattelussa, luomisprosessissa ja vaihtoehtoisten toimintatapojen kuvittelussa
- osaa käyttää tutkivaa lähestymistapaa suunnittelussa, työskentelyssä ja kuvailmaisussa
- ottaa toiminnassaan huomioon kulttuurisen moninaisuuden ja kestäväen elämäntavan näkökulmia.

Ilmaisun ja tulkinnan taidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa asettaa tavoitteita taiteelle ominaiselle tutkivalle, pitkäkestoiselle ja ilmiökeskeiselle työskentelylle ja oppimiselle
- syventää visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa hyödyntämällä kuvien tekemisessä ja tulkinnassa erilaisia tietämisen tapoja
- kehittää kuvanlukutaitoa, medialukutaitoa ja ympäristönlukutaitoa visuaalisen kulttuurin tuottamisessa ja tulkinnassa
- syventää kuvailmaisun taitoja erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja toimintatapoja tarkoituksenmukaisesti käyttäen
- osaa tehdä ja tulkita kuvia liittämällä ne erilaisiin käsityksiin taiteesta
- tarkastelee kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän, vastaanottajan ja yhteiskunnan näkökulmasta.

Osaamisen arviointi

Kuvataiteen opetuksessa arviointi on kannustavaa, pitkäkestoista, vuorovaikutteista ja opiskelijan kuvataiteellista osaamista kehittävä. Arviointi tukee opiskelijan omakohtaista suhdetta kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Arviointi kohdistuu kuvataiteen yleisten tavoitteiden ja moduulikohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä laaja-alaiseen osaamisen toteutumiseen kuvataiteessa. Monipuolinen arviointi edistää opiskelulle asetettujen tavoitteiden toteutumista kaikissa oppimisprosessin vaiheissa. Näin arvioinnilla tuetaan opiskelijan oppimaan oppimisen taitojen syventämistä. Arvioinnin kokonaisuuteen kuuluu myös itsearviointia ja vertaisarviointia.

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kuvataiteellisen osaamisen kehittyminen, erilaiset työskentelyprosessit ja työskentelyn tulokset. Arvioinnilla ohjataan työtapojen ja opiskeluympäristöjen tarkoituksenmukaiseen käyttöön yksin ja ryhmässä.

Opintojaksot

Omat kuvat, jaetut kulttuurit, 2 op (oKU1)

Opintojakson moduulit

- Omät kuvat, jaetut kulttuurit, 2 op (KU1), Pakollinen

Tavoitteet

Omat kuvat, jaetut kulttuurit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- havainnoi itselle ja muille merkityksellisiä kuvia sekä jakaa ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen
- käyttää erilaisia kuvailmaisun välineitä, materiaaleja, teknologioita ja lähestymistapoja itsenäisesti sekä ryhmän jäsenenä
- soveltaa visuaalisen viestinnän ja teknologian keinoja näkemysten esittämisessä sekä osallistumisessa ja vaikuttamisessa
- tutkii ja tulkitsee taidetta yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmista

- tutkii ja tulkitsee eri aikojen, kulttuurien ja yhteisöjen visuaalista kulttuuria
- tutkii ja tulkitsee kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä
- ymmärtää kuvakulttuurien merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- ymmärtää visuaalisen kulttuurin merkityksen kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjänä, kulttuuriperinnön uudistamisessa ja kestäväen tulevaisuuden kannalta.

Keskeiset sisällöt

Omat kuvat, jaetut kulttuurit

Omat kuvat

- opiskelijoiden omat kuvat sekä kuvakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa taiteen kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Taiteen ja ympäristön kuvat

- kuvan tuottamisen, muokkaamisen ja esittämisen keinoja taiteessa, ympäristössä ja mediassa
- kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin käsitteistöön ja kuvastoihin tutustuminen
- erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista tutustuminen
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen käyttäminen
- kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisten ilmiöiden tutkiminen kuvailmaisussa
- vaikuttaminen ja osallistuminen kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoin

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 - 10. Arvioinnin keskeisenä kohteena on opiskelijan työskentely, kuvalliset tuotokset ja toiminta opintojaksolla. Formatiivinen arviointi on oppiaineelle luontevalla tavalla merkittävässä roolissa; opintojakson aikana annettu kannustava jatkuva palaute tukee ja ohjaa opiskelijan oppimista sekä edistää myönteisen kuvasuhteen kehittymistä. Opiskelija arvioi myös itse omaa oppimistaan ja edistymistään suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Osana monipuolista arviointia on vertaispalaute, jonka antamiseen opiskelijoita ohjataan ja rohkaistaan opintojakson aikana. Opintojaksoa arvioidaan sekä formatiivisesti että summatiivisesti. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojaksolla osaksi muuta osaamista, joten sitä ei arvioida erikseen, vaan se arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta arviointia.

Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt, 2 op (oKU2)

Opintojakson moduulit

- Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt, 2 op (KU2), Pakollinen

Tavoitteet

Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- havainnoi itselle ja muille merkityksellisiä teoksia, tuotteita ja palveluita sekä digitaalisia, rakennettuja ja luonnon ympäristöjä
- perustelee ympäristöihin, tuotteisiin ja palveluihin liittyviä havaintojaan ja ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen
- tarkastelee ympäristön kuvien yhteyksiä omiin kuviinsa, taiteeseen ja kulttuuriperintöön
- soveltaa arkkitehtuurin, muotoilun ja tuotteistamisen prosesseja, teknologioita ja toimintatapoja kuvailmaisussaan itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä
- tutkii ja tulkitsee rakennettua ympäristöä, tuotteita ja palveluja yhteiskuntakehityksen, oikeuksien ja kestäväen tulevaisuuden näkökulmista
- kehittää osaamistaan ympäristön kuvien tekijänä, tulkitsijana, arvottajana ja toimijana
- ymmärtää visuaalisuuden merkityksiä tuotteiden, palveluiden ja arkkitehtuurin kestävässä suunnittelussa, viestinnässä ja käyttämisessä
- ymmärtää kuvilla vaikuttamisen ja osallistumisen mahdollisuuksia omassa elämässään esteettisesti, eettisesti ja ekologisesti kestäväen tulevaisuuden kannalta.

Keskeiset sisällöt

Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt

Omat kuvat

- opiskelijoiden omat kuvat sekä kuvakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa ympäristön kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Ympäristön kuvat

- kuvan tuottamisen, muokkaamisen ja esittämisen keinoja ympäristössä, mediassa ja taiteessa
- arkkitehtuurin, muotoilun ja median käsitteistöön ja kuvastoihin tutustuminen
- visuaalisen kulttuurin teosten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen käyttäminen
- ympäristön ajankohtaisten ilmiöiden tutkiminen kuvailmaisussa
- vaikuttaminen ja osallistuminen kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoin

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 - 10. Arvioinnin keskeisenä kohteena on opiskelijan työskentely, kuvalliset tuotokset ja toiminta opintojaksolla. Formatiivinen arviointi on oppiaineelle luontevalla tavalla merkittävässä roolissa; opintojakson aikana annettu kannustava jatkuva palaute tukee ja ohjaa opiskelijan oppimista sekä edistää myönteisen kuvasuhteen kehittymistä. Opiskelija arvioi myös itse omaa oppimistaan ja edistymistään suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Osana monipuolista arviointia on vertaispalaute, jonka antamiseen opiskelijoita ohjataan ja rohkaistaan opintojakson aikana. Opintojaksoa arvioidaan sekä formatiivisesti että summatiivisesti. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojaksolla osaksi muuta osaamista, joten sitä ei arvioida erikseen, vaan se arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta arviointia.

Kuva viestii ja vaikuttaa, 2 op (oKU3)

Opintojakson moduulit

- Kuva viestii ja vaikuttaa, 2 op (KU3), Valinnainen

Tavoitteet

Kuva viestii ja vaikuttaa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää omakohtaista suhdettaan digitaaliseen kuvaan, mediaan, taiteeseen ja teknologiaan ajattelun ja ilmaisun taitojaan kehittämällä*
- *laajentaa median, taiteen, teknologian ja audiovisuaalisen kulttuurin tuntemustaan perehtymällä erilaisiin ilmaisu-, tuotanto- ja esitystapoihin*
- *tutkii mediakulttuuria tuottaessaan ja tulkitessaan teoksia, tuotteita ja palveluja*
- *hyödyntää mediateknologian keinoja, työtapoja ja prosesseja suunnittelussa, vuorovaikutuksessa ja osallistumisessa itsenäisesti sekä osana ryhmää*
- *tulkitssee tiedon tuottamisen tapoja yhdisteleviä visuaalisen kulttuurin tuotteita ja niihin sisältyviä intertekstuaalisia suhteita*
- *tulkitssee mediaesityksiä ja taidetta teoksen, tekijän, yleisön ja yhteiskunnan näkökulmista*
- *ottaa kuvillaan kantaa mediassa, kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin*
- *tutkii median ja taiteen kuvia identiteettien rakentamisen, kulttuuriperinnön välittämisen ja uudistamisen sekä kestävän tulevaisuuden näkökulmista.*

Keskeiset sisällöt

Kuva viestii ja vaikuttaa

Omat kuvat

- *opiskelijoille merkitykselliset kuvat sekä mediakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti*
- *opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana*
- *opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa median kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin*
- *opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana*

Median kuvat

- *kuvan tuottaminen, muokkaaminen ja esittäminen digitaalisesti ja muilla keinoilla*
- *median, viestinnän ja taiteen käsitteistöön ja kuvastoihin perehtyminen*
- *mediaesitysten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista*
- *kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinna keinojen soveltaminen*
- *opiskelijoille merkityksellisten kulttuuristen, yhteiskunnallisten ja globaalien ilmiöiden tutkiminen*
- *opiskelijoiden toimijuus mediassa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa*

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 - 10. Arvioinnin keskeisenä kohteena on opiskelijan työskentely, kuvalliset tuotokset ja toiminta opintojaksolla. Formatiivinen arviointi on oppiaineelle luontevalla tavalla merkittävässä roolissa; opintojakson aikana annettu kannustava jatkuva palaute tukee ja ohjaa opiskelijan oppimista sekä edistää myönteisen kuvasuhteen kehittymistä.

Opiskelija arvioi myös itse omaa oppimistaan ja edistymistään suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Osana monipuolista arviointia on vertaispalaute, jonka antamiseen opiskelijoita ohjataan ja rohkaistaan opintojakson aikana. Opintojaksoa arvioidaan sekä formatiivisesti että summatiivisesti. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojaksolla osaksi muuta osaamista, joten sitä ei arvioida erikseen, vaan se arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta arviointia.

Taiteen monet maailmat, 2 op (oKU4)

Opintojakson moduulit

- Taiteen monet maailmat, 2 op (KU4), Valinnainen

Tavoitteet

Taiteen monet maailmat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutkii, tulkitsee ja arvottaa taiteen kuvien henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä*
- *syventää omakohtaista suhdettaan eri aikojen ja eri kulttuurien kuvailmaisuun*
- *syventää kuvailmaisun taitojaan omien tavoitteiden suuntaisesti itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä*
- *soveltaa kuvan tekemisessä nykyaikaiselle taiteelle ominaisia ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja*
- *tulkitsee taidetta teoksen, tekijän, vastaanottajan, taiteen instituutioiden ja yhteiskunnan näkökulmista*
- *tutkii ilmaisussaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä*
- *ottaa kuvillaan kantaa kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin*
- *tutkii kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria identiteettien rakentamisen, kulttuuriperinnön välittämisen ja uudistamisen sekä kestäväen tulevaisuuden näkökulmista.*

Keskeiset sisällöt

Taiteen monet maailmat

Omat kuvat

- *opiskelijoille merkitykselliset kuvat sekä taiteen maailmat, joihin he osallistuvat omaehtoisesti*
- *opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana*
- *opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa taiteen kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin*
- *opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisien ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana*

Taiteen kuvat

- *kuvan tekemisen, muokkaamisen ja esittämisen perinteiset ja uudet keinot*
- *taiteen käsitteistöön ja kuvastoihin perehtyminen*
- *eri aikoina ja eri kulttuureissa tuotettu taide tutkimuksen kohteena*
- *teosten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista*
- *kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinna keinojen soveltaminen*
- *opiskelijoille merkityksellisten kulttuuristen, yhteiskunnallisten ja globaalien ilmiöiden tutkiminen*
- *opiskelijoiden toimijuus kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa*

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 - 10. Arvioinnin keskeisenä kohteena on opiskelijan työskentely, kuvalliset tuotokset ja toiminta opintojaksolla. Formatiivinen arviointi on oppiaineelle luontevalla tavalla merkittävässä roolissa; opintojakson aikana annettu kannustava jatkuva palaute tukee ja ohjaa opiskelijan oppimista sekä edistää myönteisen kuvasuhteen kehittymistä. Opiskelija arvioi myös itse omaa oppimistaan ja edistymistään suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Osana monipuolista arviointia on vertaispalaute, jonka antamiseen opiskelijoita ohjataan ja rohkaistaan opintojakson aikana. Opintojaksoa arvioidaan sekä formatiivisesti että summatiivisesti. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojaksolla osaksi muuta osaamista, joten sitä ei arvioida erikseen, vaan se arvioidaan kokonaisvaltaisesti osana muuta arviointia.

Piirustus, maalaus ja nykytaide, 2 op (oKU5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija löytää omaan taiteelliseen ilmaisuun ja luovuuteen kannustavia työtapoja.
- opiskelija huomaa oman taiteellisen toiminnan merkityksen osana omaa hyvinvointia.
- opiskelija oppii ymmärtämään ja käyttämään nykytaiteen keinoja omassa ilmaisussaan.
- opiskelija syventää taiteentuntemustaan ja kuvatulkinnan taitojaan.
- opiskelija kokee tekemisen ja onnistumisen iloa ja riemua.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kuvan sisältö ja muoto taiteilijan ja kulttuurin viestinä
- erilaisten piirtimien erityispiirteet
- akvarelli-, guassi- ja akryylimaalauksen perusteet
- kuvan tulkinta kuvallisin ja sanallisin keinoin
- taidehistorian tuntemuksen syventäminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla tuetaan opiskelijoiden omien vahvuuksien tunnistamista kuvantekijänä. Kuvien tarkastelu ja kuvantekeminen voivat toimia välineenä oman identiteetin rakentamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla voimme hyödyntää Helsingin monipuolista taide- ja kulttuuritarjontaa, tehdä museo- ja/tai näyttelyvierailuja sekä yhteistyötä taideinstituutioiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointiperusteet sovitaan opintojakson alussa. Arvioinnilla tuetaan ja ohjataan oppimista. Opintojakson aikainen, turvallisessa ilmapiirissä annettu kannustava arviointi ja palaute tukevat opiskelijan kehitystä. Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.

Kuvanveisto ja keramiikka, 2 op (oKU6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija oppii muotoon, materiaaliin ja käyttötarkoitukseen pohjaavia suunnittelutaitoja.
- opiskelija tarkastelee esineympäristöä esteettisistä, eettisistä ja kestävän kehityksen näkökulmista.
- opiskelija saa tietoa, sekä käytännön kokemusta erilaisista keraamisista materiaaleista.
- opiskelija harjaantuu muotoilun ja kuvanveiston tekniikoissa ja ymmärtää niiden ilmaisukeinoja.
- opiskelija ymmärtää ja huomaa oman luovan toiminnan merkityksen osana omaa hyvinvointia.
- opiskelijan kädentaitojen kehittäminen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- käyttöesineiden ja veistosten suunnittelu ja toteutus eri savilaaduista
- muovailu-, levy- ja makkaratekniikka
- keskeisimmät koristelutekniikat ja lasituskokeilut
- keraaminen pienoiskeilutus

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Muotoilu, käsillä tekeminen, pitkäjänteinen työskentely tukevat hyvinvointia - ne sekä haastavat aivoja että ovat mielelle hyväksi. Opintojaksolla kannustamme opiskelijaa luoviin ratkaisuihin ja kokeilemaan otteeseen työskentelyssä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla voimme tutkia kulttuurista monimuotoisuutta sekä kulttuuriperintöä laajasti kuvanveiston ja muotoilun näkökulmista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointiperusteet sovitaan opintojakson alussa. Arvioinnilla tuetaan ja ohjataan oppimista. Opintojakson aikainen, turvallisessa ilmapiirissä annettu kannustava arviointi ja palaute tukevat opiskelijan kehitystä. Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.

Valokuvailmaisuus ja pimiötyöskentely, 2 op (oKU7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija ymmärtää valokuvauksen perustekniikan ja sen ilmaisulliset mahdollisuudet.
- opiskelija oppii tulkitsemaan ja arvottamaan median kuvailmiöitä suhteessa arkipäivään ja taiteeseen.
- opiskelijan oman, luovan kuvailmaisun kehittyminen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- valokuvakerronnan ominaispiirteet
- kuvajournalismi
- järjestelmäkameran (filmi ja digi) toimintaperiaatteet
- mustavalkokuvien kopiointi ja pimiötyöskentely
- valokuvauksen historia
- valokuva nykytaiteessa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Valokuvaus tukee **monitieteistä ja luovaa osaamista**. Sitä voi lähestyä monen eri tieteenalan näkökulmasta. Valokuvaus voi toimia havaintojen tekemisen välineenä, mielikuvien, tunteiden käsittelyssä tai oman aikansa ilmiöiden tallentajana. Valokuvauksen prosesseja ja tekniikkaa voidaan tutkia myös luonnontieteiden näkökulmasta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla tuemme nähdynsi tulemistä sekä tasa-arvoista ja hyväksyvää vuorovaikutusta kuvattavan ja kuvaajan välillä. Valokuvaaminen ja siihen liittyvät oppimisprosessit ovat usein sosiaalista yhdessä tekemistä.

Hyvinvointiosaaminen

Valokuva toimii yhtenä välineenä identiteetin rakentamisessa, oman elämäntarinan näkyväksi tekemisessä tai ihmissuhteiden vaalimisessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointiperusteet sovitaan opintojakson alussa. Arvioinnilla tuetaan ja ohjataan oppimista. Opintojakson aikainen, turvallisessa ilmapiirissä annettu kannustava arviointi ja palaute tukevat opiskelijan kehitystä. Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.

Kirjansidonta ja käsintehty paperi, 2 op (oKU8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija tutustuu perinteisiin taidekäsityötaitoihin ja oppii arvostamaan kädentaitoja.
- opiskelija huomioi materiaalivalinnoissaan ekologiset arvot ja kierrätyksen mahdollisuudet.
- opiskelija harjaantuu tavoitteelliseen työskentelyyn.
- opiskelijan kädentaitojen kehittyminen.

- opiskelija kokee osaamisen iloa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- paperin valmistaminen kierrätysmateriaaleista
- paperin perinteinen marmorointi ja muut koristelutekniikat
- kirjojen ja albumien sidonta em. materiaaleja käyttäen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Käsillä tekeminen ja pitkäjänteinen työskentely tukevat hyvinvointia - ne sekä haastavat aivoja että ovat mielelle hyväksi. Opintojaksolla kannustamme opiskelijaa luoviin ratkaisuihin ja kokeilevaan otteeseen työskentelyssä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointiperusteet sovitaan opintojakson alussa. Arvioinnilla tuetaan ja ohjataan oppimista. Opintojakson aikainen, turvallisessa ilmapiirissä annettu kannustava arviointi ja palaute tukevat opiskelijan kehitystä. Opintojakso arvioidaan arvosanoilla suoritettu (S) tai hylätty (H).

Kankaanpainanta ja värjäystyöpaja, 2 op (oKU9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija perehtyy kankaanpainannon ja värjäyksen perinteisiin, sekä uusiin kokeileviin menetelmiin.
- opiskelija soveltaa oppimiaan tekniikoita ennakkoluulottomasti omassa ilmaisussaan.
- opiskelija harjaantuu tavoitteelliseen työskentelyyn.
- opiskelija ymmärtää vastuullisuuden merkityksen omassa vaate- ja tekstiilivalinnoissaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- leimasinpainanta
- solmuvärjäys ja vahabatiikki
- silkkipainotekniikat ja kankaanmaalaukset
- kierrätystekstiilien hyödyntäminen omassa kankaanpainotöissä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla tuetaan opiskelijoiden omien vahvuuksien tunnistamista suunnittelijana ja kuvantekijänä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan kestävän kehityksen teemoihin ja kannustetaan opiskelijaa eettisiin ja ympäristön kannalta kestäviin valintoihin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla voimme tutkia kulttuurista monimuotoisuutta sekä kulttuuriperintöä tekstiilisuunnittelun näkökulmasta

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointiperusteet sovitaan opintojakson alussa. Arvioinnilla tuetaan ja ohjataan oppimista. Opintojakson aikainen, turvallisessa ilmapiirissä annettu kannustava arviointi ja palaute tukevat opiskelijan kehitystä. Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10 tai suoritusmerkinnällä S.

Digitaalinen kuvailmaisuus, 2 op (oKU10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija oppii hyödyntämään kuvailmaisussaan luovasti ja omaleimaisesti digitaalisen kuvan tekemisen taitoja
- opiskelija hahmottaa digitaalisen kuvan ja kuvankäsittelyn mahdollisuuksia, käytäntöjä sekä ilmenemismuotoja esimerkiksi kuvataiteessa ja kuvaviestinnässä kuten mainonnassa, graafisessa suunnittelussa ja valokuvauksessa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- valokuvan kuvankäsittely
- luova kuvankäsittely (kuvamanipulaatio)
- kuvankäsittelyohjelman perusteet ja mahdollisuudet
- kuvankäsittely kuvataiteessa ja graafisessa suunnittelussa
- digitaalisen kuvan tekijänoikeudet
- piirtopöytätyöskentelyn hyödyntäminen kuvailmaisussa (mahdollisuuksien mukaan)

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Digitaalisen kuvailmaisun opintojakso rinnastuu vahvasti vuorovaikutusosaamiseen. Opintojaksolla tuotetaan ja tarkastellaan digitaalisia kuvia, joiden merkitys korostuu kuvaviestinnässä kuten mainonnassa, valokuvauksessa ja ihmisten välisessä kuvallisessa vuorovaikutuksessa. Kurssilla tarkastellaan ja hyödynnetään laajasti esimerkkejä eri kuvakulttuureista. Olemassa olevia sekä opiskelijan luomia kuva-aineistoja yhdistellään luovasti harjoitustöissä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla tarkastellaan digitaalisten kuvien merkitystä sekä kuvilla vaikuttamista mediassa ja yhteiskunnassa. Opintojakso antaa taitoja ja tietoja aktiiviseen yhteiskunnalliseen rooliin

digitaalisen ja kuvallisen vuorovaikuttamisen kautta. Opiskelijat tutustuvat digitaalisen kuvan tekijänoikeuksiin, sananvapauteen ja vastuulliseen toimijuuteen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kokeilevuus ja yhdistely ovat luonteenomaisia piirteitä digitaaliselle kuvailmaiselle ja -kuvakulttuurille. Opintojaksolla tarkastellaan eri kuvakulttuurien yhdistelyä, joka näkyy esimerkiksi mainonnassa ja sosiaalisen median kuvakielessä. Opiskelija oppii erottamaan todellisuudelle uskollisen ja manipuloidun kuvan käytänteitä. Opiskelija tarkastelee harjoitustöissään omaa suhdettaan eri kuvakulttuureihin. Opiskelijaa rohkaistaan osallistumaan kuvillaan kulttuuriseen ja yhteiskunnalliseen vuorovaikuttamiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointiperusteet sovitaan opintojakson alussa. Arvioinnilla tuetaan ja ohjataan oppimista. Opintojakson aikainen, turvallisessa ilmapiirissä annettu kannustava arviointi ja palaute tukevat opiskelijan kehitystä. Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.

Taidegrafiikka, 2 op (oKU11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija perehtyy taidegrafiikan menetelmiin, ilmaisuun ja historiaan.
- opiskelija oppii käyttämään taidegrafiikan menetelmiä omassa kuvallisessa ilmaisussaan.
- opiskelija syventää taiteentuntemustaan.
- opiskelija harjaantuu tavoitteelliseen työskentelyyn.
- opiskelija kokee tekemisen ja onnistumisen iloa ja riemua.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kohopainomenetelmät
- syväpaino / kuivaneulatekniikka
- monotypia ja sekatekniikat
- taidegrafiikan vedostaminen ja merkitseminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla tuetaan opiskelijoiden omien vahvuuksien tunnistamista kuvantekijänä. Kuvien tarkastelu ja kuvantekeminen voivat toimia välineenä oman identiteetin rakentamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla voimme hyödyntää Helsingin kaupungin monipuolista taide- ja kulttuuritarjontaa tekemällä esimerkiksi museo- ja/tai näyttelyvierailuja tai yhteistyötä taideinstituutioiden ja yritysten kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointiperusteet sovitaan opintojakson alussa. Arvioinnilla tuetaan ja ohjataan oppimista. Opintojakson aikainen, turvallisessa ilmapiirissä annettu kannustava arviointi ja palaute tukevat opiskelijan kehitystä. Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.

Taide ja hyvinvointi, 3 op (oKUMUTEA)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Musikaali, 6 op (TTM1)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.11. Lukiodiplomit (LD)

Oppiaineen tehtävä

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määriteltäviin opintojaksoihin voivat kuulua eri oppiaineryhmissä tai oppiaineissa suoritettavat lukiodiplomit. Lukiodiplomien tehtävänä on antaa opiskelijalle mahdollisuus osoittaa erityistä osaamistaan ja harrastuneisuuttaan pitkäkestoisen näytön avulla. Lukiodiplomi kuvaa monipuolisesti opiskelijan tavoitteellista työskentelyä, kehittyneitä taitoja ja syvällistä osaamista. Opiskelija tutkii ja ilmaisee kulttuurisesti moninaista todellisuutta eri oppiaineille ominaisin keinoin. Lukiodiplomin suorittaminen hyödyntää ja syventää lukio-opinnoissa kehittyvää laaja-alaista osaamista. Opiskelija ilmentää lukiodiplomillaan ajattelun, tuottamisen, tulkinnan ja arvottamisen taitojaan sekä omaehtoista harrastuneisuuttaan. Lukiodiplomi luo edellytyksiä oman ja toisten osallisuuden, toimijuuden ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistamiselle lukioyhteisössä.

Lukiodiplomeja on mahdollista suorittaa kotitaloudessa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa, mediassa, musiikissa, tanssissa ja teatterissa. Lukiodiplomin laajuus on kaksi opintopistettä. Lukiodiplomit tarjoavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida lukio-opintojen aikana karttunutta osaamistaan ja vahvuuksiaan jatko-opintojen näkökulmasta. Lukiodiplomit täydentävät lukion päättötodistuksen ja ylioppilastutkintotodistuksen osoittamaa osaamista.

Lukiodiplomeja on koulutuksen järjestäjän päätöksellä mahdollista suorittaa lukiossa yhdessä tai useammassa oppiaineryhmässä tai oppiaineessa. Lukiodiplomi voi sisältyä oppiaineen oppimäärän valinnaisiin opintoihin paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetyllä tavalla. Opetushallitus antaa erilliset ohjeet kunkin lukiodiplomin suorittamisesta.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan koulutuksen järjestäjän tarjoamien lukiodiplomien osalta lukiodiplomien tehtävä, yleiset tavoitteet ja arviointi sekä tavoitteet ja keskeiset sisällöt lukiodiplomeittain kahden opintopisteen laajuisina opintojaksoina.

Tavoitteet

Lukiodiplomien opetuksen yleiset tavoitteet

Lukiodiplomien opetuksen yleiset tavoitteet

Kaikkia lukiodiplomeja yhdistävinä tavoitteina on, että opiskelija

- asettaa lukiodiplomin suorittamiselle omat lähtökohdat ja tavoitteet*

- työskentelee tavoitteellisella otteella itsenäisesti ja vuorovaikutuksessa toisten kanssa
- tutkii ja ilmaisee kulttuurista todellisuutta eri tiedonaloille ominaisilla tavoilla
- soveltaa lukioaikana karttunutta erityistä osaamista ja omaehtoista harrastuneisuutta
- hyödyntää ja syventää lukio-opinnoissa kehittyvää laaja-alaista osaamista
- valitsee tarkoituksenmukaisia opiskeluympäristöjä, työtapoja ja ilmaisun keinoja
- arvioi asetettujen tavoitteiden saavuttamista, työskentelyä, lopputulosta ja kokonaisuutta
- vahvistaa omaa ja toisten osallisuutta, toimijuutta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia lukioyhteisössä.

Osaamisen arviointi

Lukiodiplomin arviointi perustuu opiskelijan tai opiskelijoiden ryhmänä itsenäisesti toteuttamaan lukioaikaisen erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden näyttöön. Opiskelijan toteuttama lukiodiplomi arvioidaan kokonaisuutena. Lukiodiplomin arvioinnissa annetaan palautetta lukiodiplomille asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Lukiodiplomin arviointi on monipuolista ja luotettavaa, ja se vastaa opiskelijan oppiaineryhmässä tai oppiaineessa osoittamaa osaamisen tasoa. Lukiodiplomin suorittamiseen sisältyy opiskelijan itsearviointia.

Opintojaksot

Kotitalouden lukiodiplomi, 2 op (KOLD1)

Opintojakson moduulit

- Kotitalouden lukiodiplomi, 2 op (KOLD1), Valinnainen

Tavoitteet

Kotitalouden lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja ilmentää omaehtoista harrastuneisuuttaan kotitaloudessa
- osaa kertoa ja välittää lukiodiplomille asettamansa tavoitteet ja lähtökohdat
- antaa näytön kotitalouden osaamisesta osoittamalla tutkivaa ja soveltavaa opiskelua, vuorovaikutteista toimintaa, yhteisöllistä tiedon rakentamista ja osaamisen jakamista sekä kriittistä tiedon ja työskentelyn arviointia
- osaa tuottaa kokonaisuuden, jonka sisällön valinta, tehtäväidea sekä suunnittelu- ja toteutusprosessi tukevat toisiaan.

Keskeiset sisällöt

Kotitalouden lukiodiplomi

- perustuvat lukiodiplomille asetettuihin tavoitteisiin sekä opiskelijan valitsemaan teemaan, tehtäväideaan ja suunnittelu- ja toteutusprosessiin
- muodostuvat lukiodiplomityöstä, esseestä sekä itsearviointia ja kotitalouden tuntemusta kuvaavasta portfolioista, jotka arvioidaan annettujen kriteerien perusteella.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Kotitalouden lukiodiplomi on valtakunnallinen valinnainen opintojakso ja se arvioidaan asteikolla 4 - 10.

Kuvataiteen lukiodiplomi, 2 op (KULD2)

Opintojakson moduulit

- Kuvataiteen lukiodiplomi, 2 op (KULD2), Valinnainen

Tavoitteet

Kuvataiteen lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan kuvataiteessa
- osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin osaamistaan tuottamalla, tulkitsemalla ja arvottamalla monipuolisesti kuvia
- osaa kertoa ja välittää lukiodiplomille asettamansa tavoitteet ja lähtökohdat
- osaa tuottaa taiteellisen ja visuaalisen kokonaisuuden, jonka sisällön tuottamisen ja esittämisen tavat tukevat toisiaan
- osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta
- osaa arvioida työskentelyprosessia ja teosta oman oppimisen näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

- kannustaa opiskelijoita oman luovan työn esilletuomiseen
- herättää keskustelua visuaalisen kulttuurin moninaisuudesta
- tukea opiskelijoiden ammatinvalintaa
- yhteistyötaitojen kehittäminen

Keskeiset sisällöt

Kuvataiteen lukiodiplomi

- perustuvat lukiodiplomille asetettuihin tavoitteisiin sekä valittuun tehtävään, näkökulmaan ja toteutustapaan
- muodostuvat teoksesta sekä työskentelyprosessia, itsearviointia sekä kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta kuvaavasta portfolioista.

Paikallinen lisäys

- diplomitöiden näyttelyn toteutus

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Kuvataiteen lukiodiplomi on valtakunnallinen valinnainen opintojakso ja se arvioidaan asteikolla 4 - 10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kuvataiteen lukiodiplomin voi tehdä, jos on suorittanut vähintään neljä kuvataiteen opintojaksoa.

Liikunnan lukiodiplomi, 2 op (LILD4)

Opintojakson moduulit

- Liikunnan lukiodiplomi, 2 op (LILD4), Valinnainen

Tavoitteet

Liikunnan lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan liikunnassa
- pohtii monipuolisesti liikunnan merkitystä elämässään samalla kehittäen fyysistä toimintakykyään, liikunnallista erityisosaamistaan, harrastuneisuuttaan ja yhteistyökykyjään.

Keskeiset sisällöt

Liikunnan lukiodiplomi

- muodostuvat liikuntakykyisyyden, liikuntatietojen, erityisosaamisen, harrastuneisuuden ja yhteistyötaitojen sekä portfolion muodossa tehtävän itsearvioinnin muodostamasta kokonaisuudesta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Liikunnan lukiodiplomi on valtakunnallinen valinnainen opintojakso ja se arvioidaan asteikolla 4 - 10.

Musiikin lukiodiplomi, 2 op (MULD6)

Opintojakson moduulit

- Musiikin lukiodiplomi, 2 op (MULD6), Valinnainen

Tavoitteet

Musiikin lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa lukioaikanaan näytön musiikillisesta erityisosaamisestaan ja erityisestä harrastuneisuudestaan musiikissa
- osoittaa musiikillista osaamistaan ja harrastuneisuuttaan valmistamalla musiikin taidollista ja tiedollista hallintaa osoittavan projektin tai kokoamalla näytesalkun lukioaikaisista musiikkiopinnoistaan ja toiminnastaan.

Keskeiset sisällöt

Musiikin lukiodiplomi

- opiskelijan musiikillinen omaelämäkerta, musiikkiprojekti tai musiikillinen näytesalkku, yhteenveto ja arvioitsijoiden lausunto
- erilaiset toteutustavat ja osa-alueet

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Musiikin lukiodiplomi on valtakunnallinen valinnainen opintojakso ja se arvioidaan asteikolla 4 - 10.

Teatterin lukiodiplomi, 2 op (TELD8)

Opintojakson moduulit

- Teatterin lukiodiplomi, 2 op (TELD8), Valinnainen

Tavoitteet

Teatterin lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan teatterissa
- vahvistaa draamallisia ja teatteri-ilmaisullisia taitojaan sekä kartuttaa vuorovaikutuksen ja itsearvioinnin taitojaan.

Keskeiset sisällöt

Teatterin lukiodiplomi

- opiskelijan määrittelemä aihe joltakin teatterin alalta ja siihen liittyvä esitys
- työskentelyprosessin hallinta
- taiteellisen prosessin arviointitaidot
- taiteellisen kokonaisuuden ymmärtäminen
- teatterin keinot
- yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot
- esityksen ja portfolion muodostama kokonaisuus

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Teatterin lukiodiplomi on valtakunnallinen valinnainen opintojakso ja se arvioidaan asteikolla 4 - 10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Teatterin lukiodiplomin voi tehdä, jos on suorittanut vähintään kolme teatterin opintojaksoa. Diplomi tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden tehdä oma esitys. Diplomin voi suorittaa esimerkiksi näyttelijäntyöstä tai ohjaamisesta. Diplomityön voi tehdä yksin tai ryhmässä.

7.12. Liikunta (LI)

Oppiaineen tehtävä

Liikunnan opetuksen tehtävänä on tukea opiskelijan hyvinvointia, kehitystä ja oppimista. Liikunnassa opetetaan taitoja ja tietoja, joiden avulla opiskelija pystyy arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyään. Opetuksen tavoitteena on ohjata opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta fyysisestä aktiivisuudestaan sekä toiminta- ja opiskelukyvystään. Opetuksessa korostetaan kokonaisvaltaista hyvinvointia edistävän liikunnan merkitystä osana aktiivista elämäntapaa. Opiskelija rakentaa myönteistä kehosuhdetta ja minäkuvaa liikunnan avulla. Liikunnassa opiskelija kokee iloa, onnistumista ja liikunnallista pätevyyttä sekä oppii keinoja oman jaksamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Lukion liikunnassa edistetään kaikkien opiskelijoiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Liikunnan tehtävää ja tavoitteita toteutetaan opettamalla monipuolisesti ja turvallisesti ottaen huomioon eri opiskelu ympäristöjen ja vuodenaikojen tarjoamat mahdollisuudet. Opetuksessa

käytetään erilaisia työtapoja ja menetelmiä, osallistetaan opiskelijoita toiminnan suunnitteluun ja arviointiin sekä ohjataan heitä ottamaan vastuuta omasta ja ryhmän toiminnasta ja turvallisuudesta.

Opetusryhmiä muodostettaessa otetaan huomioon opiskelijan oikeus fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen turvallisuuteen. Oppimista tuetaan opetusta eriyttämällä ottaen huomioon opiskelijoiden yksilölliset lähtökohdat ja kehitystarpeet (lukiolaki 714/2018, 28 ja 29 §).

Laaja-alainen osaaminen

Liikunnan opetus vahvistaa opiskelijan motivaatiota, itsetuottamusta ja pätevyyttä fyysiseen aktiivisuuteen sekä ymmärrystä elämänmittaisen liikunta-aktiivisuuden merkityksestä.

Liikunta tukee opiskelijan pitkäjänteisyyttä, sinnikkyyttä ja jaksamista vahvistaen **hyvinvointiosaamista** sekä laajemmin terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria. Liikunnassa toimintakyvyllä tarkoitetaan fyysisiä, sosiaalisia ja psyykkisiä edellytyksiä selvittää erilaisista arkielämään kuuluvista toiminnoista. Liikunnassa opetellaan pitämään huolta omasta toimintakyvystä sekä opitaan ymmärtämään, miten toimintakyky vaikuttaa omaan fyysiseen ja kognitiiviseen suorituskykyyn sekä hyvinvointiin.

Vuorovaikutusosaaminen kehittyy liikunnan opetuksen monipuolisten työtapojen ja menetelmien avulla. Vuorovaikutusosaamisen näkökulmasta on oleellista, että opiskelijan myönteistä minäkuvaava vahvistetaan niin, että hän oppii arvostamaan itseään. Hyvä vuorovaikutus edellyttää itsesääätelyn taitoja, kuten omien tunteiden tunnistamista, ymmärtämistä ja ilmaisun säätelemistä. Näin liikunta oppiaineena edistää yhteisöllisyyttä, vastuullisuutta sekä fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä turvallisuutta kouluyhteisössä laajemminkin.

Lukion liikunta on monitieteinen oppiaine, joka tarjoaa mahdollisuuksia eri tieteenalojen ja oppiaineiden, esimerkiksi terveystiedon, biologian, fysiikan ja musiikin, ymmärtämiseen. **Monitieteinen ja luova osaaminen** kehittyy liikunnan oppimistilanteissa, jotka ovat luonteeltaan ongelmanratkaisutilanteita. Liikunta kehittää aivoja ja niiden hyvinvointia monipuolisesti tukien yleistä opiskeluvireyttä ja oppimisedellytyksiä.

Opiskelijan hyvä toimintakyky vahvistaa niin opiskelu- kuin työelämävalmiuksia. **Yhteiskunnallista osaamista** vahvistetaan liikunnassa opettamalla opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta ja yhteisestä toiminnasta ja sen turvallisuudesta sekä auttamalla ja avustamalla muita liikuntatunneilla. Parhaansa yrittäminen, ponnistelu ja pitkäjänteinen toiminta tavoitteiden saavuttamiseksi ovat niin liikunnan opiskelun kuin opiskelu- ja työelämänkin arkista ydintä. Liikunnassa opiskelijat kokevat yhteisöllisyyttä yhdessä tekemisen, keskinäisen kannustamisen, osallisuuden ja yhteiseen päämäärään pyrkimisen kautta.

Itsensä pitkäjänteinen kehittäminen, oman lihasvoiman käyttö sekä toisia kunnioittava toiminta ilmenevät **eettisyytenä ja ympäristöosaamisena**, joka toteutuu liikunnassa toimintana yhteiseksi hyväksi. Liikunnassa tuetaan opiskelijan myönteisiä sosiaalisia arvoja ja niiden mukaista toimintaa, kuten rehellisyyttä, vastuullisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Opiskelija oppii tunnistamaan ympäristöä säästäviä ja kuormittavia liikuntamuotoja oppien esimerkiksi luontoliikunnassa eettisesti kestävään liikuntakulutukseen.

Liikunnan opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan hyvinvointi- ja liikuntateknologiaa sekä opitaan tiedon kriittistä tulkintaa ja turvallista toimintaa mediassa, kuten paikkatietojen julkaisuja ja suoritusten kuvaamista. Liikunta globaalina, yhteisenä ja kehollisena, kielenä yhdistää erilaiset ihmiset ja kulttuurit vahvistaen opiskelijoiden **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Tavoitteet

Liikunnan opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- oppii soveltamaan liikuntataitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa (kuten sisällä, ulkona ja vedessä)
- oppii arvioimaan fyysisiä ominaisuuksiaan (voima, kestävyys, liikkuvuus ja nopeus) sekä saadun tiedon pohjalta harjoittamaan niitä
- osaa tehdä perusteltuja valintoja fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn kehittämiseksi sekä fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi
- kehittää taitoa itsearviointiin (tavoitteenasettelu, suunnitelma ja toteutus tavoitteiden suuntaisesti sekä edistymisen arviointi)
- yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti
- toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, oppii auttamaan ja avustamaan muita liikuntatunneilla, tukee yhteisöllisyyttä kannustamalla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia.

Osaamisen arviointi

Liikunnassa arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä. Liikunnan arviointi perustuu opintojaksoissa määriteltyihin fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteisiin. Arviointi koostuu oppimista ja työskentelyä edistävästä palautteesta sekä tavoitteiden toteutumista kuvaavasta arvioinnista. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön, ja siinä käytetään monipuolisesti opettaja-, vertais- ja itsearviointin eri muotoja. Arviointi ei kohdistu opiskelijan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena. Opiskelijan terveydentila ja erityistarpeet tulee ottaa huomioon liikunnan arvioinnissa siten, että opiskelijalla on mahdollisuus osoittaa parasta mahdollista osaamistaan tarvittaessa vaihtoehtoisin tavoin ja erityisjärjestelyin (lukiolaki 714/2018, 28 ja 29 §).

Opintojaksot

Oppiva liikkuja, 2 op (oLI1)

Opintojakson moduulit

- Oppiva liikkuja, 2 op (LI1), Pakollinen

Tavoitteet

Oppiva liikkuja

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- soveltaa liikuntataitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa (kuten sisällä, ulkona ja vedessä)
- osaa toimia vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia
- yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.

Keskeiset sisällöt

Oppiva liikkuja

- liikuntataitojen soveltaminen erilaisissa opetusryhmän yhteisissä liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa opiskeluympäristön mahdollisuuksia (kesä-, talvi-, luonto- ja vesiliikunta) sekä sisä- ja ulkoliikuntaa monipuolisesti toteuttaen
- opetusryhmän yhteistyötaitoja ja yhteishenkeä kehittävät liikuntatehtävät ja -leikit sekä pelit

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa liikuntaa suoritetaan sekä yksilötehtävinä että eri kokoisissa ryhmissä. Ryhmätehtävät ja joukkuelajit kannustavat opiskelijoita muiden huomioimiseen ja opettavat ryhmässä toimimiseen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso antaa opiskelijalle mahdollisuuden oman itsensä ilmaisemiseen liikunnan avulla.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa pyritään tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn kaikilla terveyden osa-alueilla.

Jaksossa on mahdollista toteuttaa erilaisia fyysisen kunnon mittauksia (alku- ja loppumittaukset) jolloin opiskelija pystyy seuraamaan oman fyysisen kunnon/lihasvoiman kehittymistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa. Opintojaksolla käytetään erilaisia arviointimenetelmiä kuten jatkuva palaute jolla pyritään tukemaan ja ohjaamaan oppimista annettujen tavoitteiden suuntaan. Tuntiosaamisen lisäksi arvioinnin tukena käytetään itsearviointia.

Opintojakso arvioidaan numeroin (asteikolla 4-10).

Aktiivinen elämä, 2 op (oLI2)

Opintojakson moduulit

- Aktiivinen elämä, 2 op (LI2), Pakollinen

Tavoitteet

Aktiivinen elämä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- arvioi fyysisiä ominaisuuksiaan (voima, kestävyys, liikkuvuus ja nopeus) sekä asettaa kehittämistavoitteita saadun tiedon pohjalta
- osaa tehdä oman toimintakyvyn ja ympäristön kannalta perusteltuja valintoja fyysisen toimintakyvyn kehittämiseksi ja fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi
- toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia
- yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.

Paikallinen lisäys

- oppilas saa tukea liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen ja riittävän päivittäisen fyysisen aktiivisuuden saavuttamiseen

Keskeiset sisällöt

Aktiivinen elämä

- *fyysisten ominaisuuksien (voima, nopeus, kestävyys ja liikkuvuus) itsearviointi, ylläpito ja kehittäminen monipuolisesti liikkuen*
- *liikkuvuus ja kehonhuolto*
- *ergonomia liike- ja suoritustekniikoissa*
- *yhteistyötaitoja sekä yhteishenkeä kehittävät liikunnalliset pari- ja ryhmätehtävät*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso antaa opiskelijalle mahdollisuuden oman itsensä ilmaisemiseen liikunnan avulla.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa pyritään tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn kaikilla terveyden osa-alueilla.

Jaksossa on mahdollista toteuttaa erilaisia fyysisen kunnon mittauksia (alku- ja loppumittaukset) jolloin opiskelija pystyy seuraamaan oman fyysisen kunnon/lihasvoiman kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa liikuntaa suoritetaan sekä yksilötehtävinä että eri kokoisissa ryhmissä. Ryhmätehtävät ja joukkuelajit kannustavat opiskelijoita muiden huomioimiseen ja opettavat ryhmässä toimimiseen.

Hyvinvointiosaaminen

Jaksossa on mahdollista toteuttaa erilaisia fyysisen kunnon mittauksia (alku- ja loppumittaukset) jolloin opiskelija pystyy seuraamaan oman fyysisen kunnon/lihasvoiman kehittymistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa. Opintojaksolla käytetään erilaisia arviointimenetelmiä kuten jatkuva palaute jolla pyritään tukemaan ja ohjaamaan oppimista annettujen tavoitteiden suuntaan. Tuntiosaamisen lisäksi arvioinnin tukena käytetään itsearviointia.

Opintojakso arvioidaan numeroin (asteikolla 4-10).

Uudet mahdollisuudet, 2 op (oLI3)

Opintojakson moduulit

- Uudet mahdollisuudet, 2 op (LI3), Valinnainen

Tavoitteet

Uudet mahdollisuudet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjoittaa ja soveltaa liikuntataitoja ja -tietoja monipuolisesti ja uusin tavoin
- harjaantuu kehon hallinnassa
- tunnistaa tunteitaan, toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittaen sekä tukee yhteisöllisyyttä toisia auttaen ja kannustaen
- yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.

Paikallinen lisäys

- fyysisen aktiivisuuden ja opiskeluvireyden lisääminen uutta oppimalla
- sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisääminen yhdessä suunnitelluilla ja toteutetuilla liikuntamuodoilla

Keskeiset sisällöt

Uudet mahdollisuudet

- uusiin liikuntamuotoihin ja -lajeihin tutustuminen
- liikuntataitojen ja fyysisten ominaisuuksien monipuolinen ylläpito ja kehittäminen

Paikallinen lisäys

- rentouttavat ja elämykselliset liikuntakokemukset

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa liikuntaa suoritetaan sekä yksilötehtävinä että eri kokoisissa ryhmissä. Ryhmätehtävät ja joukkuelajit kannustavat opiskelijoita muiden huomioimiseen ja opettavat ryhmässä toimimiseen.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa pyritään tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn kaikilla terveyden osa-alueilla.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa opiskelija oppii ottamaan vastuuta omasta sekä yhteisestä toiminnasta. Opiskelijoita kannustetaan ottamaan vastuuta myös ryhmän positiivisesta hengestä ja vastuullisesta työskentelystä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa. Opintojaksolla käytetään erilaisia arviointimenetelmiä kuten jatkuva palaute jolla pyritään tukemaan ja ohjaamaan oppimista annettujen tavoitteiden suuntaan. Tuntiosaamisen lisäksi arvioinnin tukena käytetään itsearviointia.

Opintojakso arvioidaan numeroin (asteikolla 4-10).

Opintojakson vapaa kuvaus

Uudet mahdollisuudet on opintojakso, jossa opiskelijalla on mahdollisuus tutustua liikunnan uusiin suuntauksiin. Rentouttavien ja elämyksellisten liikuntakokemusten avulla tuetaan samalla opiskelijan hyvinvointia ja fyysistä aktiivisuutta.

Yhdessä liikkuen (joukkuepelit), 2 op (oLI4)

Opintojakson moduulit

- Yhdessä liikkuen, 2 op (LI4), Valinnainen

Tavoitteet

Yhdessä liikkuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *toimii yhdessä asetetun liikunnallisen tavoitteen saavuttamiseksi*
- *toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia*
- *yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.*

Paikallinen lisäys

- opiskelija kokee yhteisöllisyyttä toimiessaan reilun pelin hengessä

Keskeiset sisällöt

Yhdessä liikkuen

- *yhdessä toteutettava liikunta, kuten vanhojenpäivän tanssit, luontoliikunta tai muut projektiluonteiset kokonaisuudet.*

Paikallinen lisäys

- opiskeluympäristön tarjoamien liikuntamahdollisuuksien hyödyntäminen joukkuelajien harrastamisessa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa ryhmätehtävät ja joukkuelajit kannustavat opiskelijoita muiden huomioimiseen ja opettavat ryhmässä toimimiseen. Erilaiset pelitilanteet auttavat opiskelijaa omien tunteiden tunnistamisessa, ymmärtämisessä sekä tunteiden säätelyssä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa opiskelija oppii ottamaan vastuuta omasta sekä yhteisestä toiminnasta erilaisten pari-, ryhmä- ja joukkuepelien avulla. Joukkuepeleissä korostuu vastuunotto ja ryhmähenki.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa. Opintojaksolla käytetään erilaisia arviointimenetelmiä kuten jatkuva palaute jolla pyritään tukemaan ja ohjaamaan oppimista annettujen tavoitteiden suuntaan. Tuntiosaamisen lisäksi arvioinnin tukena käytetään itsearviointia.

Opintojakso arvioidaan numeroin (asteikolla 4-10).

Virkistystä liikunnasta (rentoutus), 2 op (oLI5)

Opintojakson moduulit

- Virkistystä liikunnasta, 2 op (LI5), Valinnainen

Tavoitteet

Virkistystä liikunnasta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *arvioi omaa jaksamistaan ja vireyttään sekä osaa tehdä perusteltuja liikunnallisia valintoja toiminta- ja opiskelukyvyyn lisäämiseksi*
- *ymmärtää, miten liikunnan avulla voidaan edistää jaksamista ja opiskeluvireyttä*
- *osallistuu toimintaan asiallisesti, aktiivisesti ja yhteisöllisyyttä edistäen.*

Paikallinen lisäys

- Kurssin tavoitteena on, että opiskelija lisää opiskeluvireyttään rentouttavien ja elämyksellisten rentoutumisharjoitusten avulla.
- Opiskelija löytää itselleen parhaat rentoutumis ja stressinpoisto tavat.

Keskeiset sisällöt

Virkistystä liikunnasta

- *virkistystä lisäävät liikuntamuodot*
- *rentoutus ja kehonhuolto*

Paikallinen lisäys

- Kurssilla käydään läpi erilaisia rentoutumismenetelmiä (esim. mielikuvaharjoitukset, jooga, hieronta, syvärentoutus)
- Harjoitukset tehdään ryhmässä, pareittain tai yksilöharjoituksina

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa opiskelijan myönteistä minäkuvaa vahvistetaan erilaisten rentoutumismuotojen ja kehonhuollon avulla. Harjoitukset lisäävät tunteiden tunnistamista ja niiden ymmärtämistä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa tuetaan opiskelijan myönteisiä sosiaalisia arvoja erilaisten harjoitteiden avulla lisäksi jaksossa on mahdollisuus painottaa luontoliikuntaa, joka auttaa ymmärtämään eettisesti kestävästä liikunnan luonnossa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa. Opintojaksolla käytetään erilaisia arviointimenetelmiä kuten jatkuva palaute jolla pyritään tukemaan ja ohjaamaan oppimista annettujen tavoitteiden suuntaan. Tuntiosaamisen lisäksi arvioinnin tukena käytetään itsearviointia.

Opintojakso arvioidaan numeroin (asteikolla 4-10).

Opintojakson vapaa kuvaus

Rentoutuskurssi on tarkoitettu kaikille lukion opiskelijoille, jotka kokevat, että erilaisista rentoutumismuodoista on hyötyä omaan hyvinvointiin ja sitä kautta opiskeluvireyteen.

Kurssilla käydään monipuolisesti läpi erilaisia rentoutumisen muotoja mielikuvaharjoituksista meditaatioon ja erilaisiin hierontaotteisiin sekä venytyksiin.

Kurssin tarkoitus on antaa mahdollisuus rentoutumisen oppimiseen ja olla konkreettinen rentoutumishetki arjen kiireen keskellä.

Kuntosaliharjoittelu, 2 op (oLI6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija saa tietoja ja kokemuksia lihaskunnan harjoittamisesta monipuolisesti.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Jaksolla harjoitetaan monipuolisesti lihaskuntaa ja kehonhuoltoa.
- Pyritään omatoimiseen lihaskuntoharjoitteluun teknologiaa hyödyntäen.
- Jaksolla on mahdollisuus suunnitella oma kuntosaliohjelma ja harjoitella oman ohjelman mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa pyritään tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn kaikilla terveyden osa-alueilla.

Jaksossa on mahdollista toteuttaa erilaisia fyysisen kunnon mittauksia (alku- ja loppumittaukset), jolloin opiskelija pystyy seuraamaan oman fyysisen kunnon ja lihaskunnan kehittymistä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kannustaa opiskelijoita itsenäiseen työskentelyyn ja sitä kautta vahvistaa vastuullisuutta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa. Opintojaksolla käytetään erilaisia arviointimenetelmiä kuten jatkuva palaute jolla pyritään tukemaan ja ohjaamaan oppimista annettujen tavoitteiden suuntaan. Tuntiosaamisen lisäksi arvioinnin tukena käytetään itsearviointia.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kuntosalikurssi on tarkoitettu kaikille lukiolaisille, jotka haluavat ylläpitää ja kohentaa kuntoaan. Kuntosalikurssilla harjoitellaan tavoitteellisesti oman kuntosaliohjelman mukaan. Kurssilla käydään läpin kuntosaliharjoittelun perusteet niin, että opiskelija osaa käyttää kuntosalin laitteita turvallisesti myös itsenäisessä harjoittelussa. Kuntosalikurssin käytyään opiskelijalla on oikeus hankkia kuntosalikortti, jolloin voi harjoitella koulun kuntosalilla myös vapaa-aikana.

Talviliikunta, 2 op (oLI7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kokee liikunnallista pätevyyttä ryhmälle sopivien talviliikuntalajien parissa.
- Opiskelija edistää erilaisten talviliikuntalajien avulla omaa hyvinvointiaan, terveyttään ja toimintakykyään.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Jakson tavoitteena on opiskeluympäristön tarjoamien liikuntamahdollisuuksien hyödyntäminen talviliikuntalajien perustekniikoiden harjoittelussa.
- Opintojakson talviliikuntalajit suunnitellaan yhdessä ryhmän kanssa.
- Jaksossa toteutettavia lajeja voivat olla esim. jääpelit, curling, hiihto ja laskettelu.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson joukkuelajeissa korostuu ryhmässä toimiminen ja muiden huomioon ottaminen.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla panostetaan yhdessä tekemiseen ja siihen, että opiskelijat osallistuvat ja ottavat vastuuta kurssin toteutumisesta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa. Opintojaksolla käytetään erilaisia arviointimenetelmiä kuten jatkuva palaute, jolla pyritään tukemaan ja ohjaamaan oppimista annettujen tavoitteiden suuntaan. Tuntiosaamisen lisäksi arvioinnin tukena käytetään itsearviointia.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Vanhojen tanssit, 2 op (oLI8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on kehittää opiskelijoiden tanssitaitoja eri aikakausien salonkitansseissa sekä yleisimmissä paritansseissa.
- Jakson tavoitteena on harjaannuttaa hyviä käytöstapoja
- Jakson tavoitteena on lisätä sosiaalista yhteenkuuluvuuden tunnetta ryhmässä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssilla harjoitellaan erilaisia vanhoja tansseja. Kurssin tavoitteena on, että opiskelija osallistuu vanhojen päivän tanssiesityksiin ja tuntee tanssi- ja seurustelukulttuuriin liittyviä käytöstapoja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa tanssien tavoitteellinen harjoittelu kehittää opiskelijoiden sinnikkyyttä ja pitkäjänteisyyttä.

Vuorovaikutusosaaminen

Jaksossa vuorovaikutus on avainasemassa tanssien harjoittelussa. Monipuoliset työtavat tanssien harjoittelussa antavat mahdollisuuden yhteisöllisyyden kasvuun ja yksilön omien tunteiden tunnistamiseen ja niiden säätelyyn.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa. Opintojaksolla käytetään erilaisia arviointimenetelmiä kuten jatkuva palaute, jolla pyritään tukemaan ja ohjaamaan oppimista annettujen tavoitteiden suuntaan. Tuntiosaamisen lisäksi arvioinnin tukena käytetään itsearviointia.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Projektiliikunta, 2 op (oLI9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa kokemuksia yhdessä liikkumisesta reilun pelin hengessä.
- Opiskelija edistää omaa hyvinvointiaan sekä fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyään.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso suoritetaan edustamalla koulua erilaisissa liikuntaprojekteissa.
- Opiskelija voi edustaa koulua eri lajien joukkueissa (esim. jalkapallo, salibandy, lentopallo)
- Opiskelija voi esim. suunnitella esityksen koulun juhliin tai muuhun tilaisuuteen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vastuullisuus, parhaansa yrittäminen ja pitkäjänteinen ponnistelu korostuvat tällä opintojaksolla. Opiskelija oppii ottamaan vastuuta ja toimimaan niin, että tavoitteet saavutetaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa. Opintojaksolla käytetään erilaisia arviointimenetelmiä kuten jatkuva palaute, jolla pyritään tukemaan ja ohjaamaan oppimista annettujen tavoitteiden suuntaan. Tuntiosaamisen lisäksi arvioinnin tukena käytetään itsearviointia.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

7.13. Matematiikka (MA)

Oppiaineen tehtävä

Matematiikan opiskelu antaa opiskelijalle valmiudet ymmärtää, soveltaa ja tuottaa sekä arvioida matemaattisesti esitettyä tietoa. Opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään matematiikan merkityksen aikamme kulttuurissa ja huomaamaan sen välttämättömyyden eri aloilla kuten tekniikassa, lääke-, talous-, yhteiskunta- ja luonnontieteissä sekä taiteissa. Matematiikan opetuksen tehtävänä on perehdyttää opiskelija matematiikan peruskäsitteisiin, perusideoihin ja rakenteisiin sekä ohjata käyttämään puhuttua, kirjoitettua ja muutoin ilmaistua matematiikkaa. Opetus kehittää laskemisen, luovan ajattelun sekä ilmiöiden mallintamisen, ennustamisen ja ongelmien ratkaisemisen taitoja.

Matematiikan opiskelussa opiskelija kehittyä hyödyntämään tietokoneohjelmistoja ja digitaalisia tiedonlähteitä oppimisessa, tutkimisessa sekä ongelmanratkaisussa. Hän myös oppii arvioimaan tietoteknisten välineiden hyödyllisyyttä ja käytön rajallisuutta.

Laaja-alainen osaaminen

Opetuksessa tutkitaan arkielämän ja matematiikan välisiä yhteyksiä sekä hyödynnetään mahdollisuuksia vahvistaa opiskelijan kiinnostusta, itsetuntoa ja tiedonhankintaprosesseja sekä kannustaa opiskelijaa kokeiluihin ja sinnikkääseen työskentelyyn. Matematiikassa opittavia taitoja sovelletaan omien tavoitteiden asettamisessa ja päätöksenteossa sekä pohditaan, kuinka matematiikan taitoja voidaan hyödyntää kestävässä kehityksessä ja ihmiskuntaan liittyvien ongelmien ratkaisussa. Näin vahvistetaan opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista, eettistä ja ympäristöosaamista** sekä **hyvinvointiosaamista**.

Opetuksen lähtökohdat valitaan opiskelijoita kiinnostavista aiheista, ilmiöistä ja niihin liittyvistä ongelmista, joita voidaan ratkoa matematiikan avulla. Opetuksessa käytetään vaihtelevia työtapoja, joissa opiskelijat työskentelevät yksin ja yhdessä. Tällä vahvistetaan mm. **vuorovaikutusosaamista**. Opetustavat valitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Opetustilanteet järjestetään siten, että ne herättävät opiskelijan tekemään havaintojensa pohjalta kysymyksiä, oletuksia ja päätelmiä sekä perustelemaan niitä.

Matematiikan opiskelu tukee **globaali- ja kulttuuriosaamisen** sekä **monitieteisen ja luovan osaamisen** laaja-alaisia tavoitteita. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään matematiikan merkitys erilaisissa kulttuureissa ja historian kehityksessä sekä sen luonne universaalina kielenä. Opiskelija oppii hahmottamaan matemaattisten käsitteiden merkityksiä ja tunnistamaan, kuinka ne liittyvät laajempiin kokonaisuuksiin sekä matematiikassa että muissa oppiaineissa. Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään matematiikan kieltä ja merkintöjä sekä ajattelua tukevia kuvia, piirroksia ja välineitä. Opiskelijaa tuetaan taidossa siirtyä eri matemaattisen tiedon esitysmuodoista toiseen ilmiöiden mallintamisessa, ongelman ymmärtämisessä ja ratkaisemisessa sekä tuloksesta keskustelemisessä.

Tavoitteet

Matematiikan opetuksen yleisenä tavoitteena on, että

opiskelija

- saa myönteisiä oppimiskokemuksia, tottuu pitkäjänteiseen työskentelyyn ja oppii luottamaan omiin matemaattisiin kykyihinsä, taitoihinsa ja ajatteluunsa
- ymmärtää matematiikan sekä ainutlaatuisena itsenäisenä tieteenalana että käyttökelpoisena välineenä, kun mallinnetaan, hallitaan tai ennustetaan yhteiskunnan, talouden tai luonnon ilmiöitä
- rakentaa matemaattista pohjaa jatko-opinnoilleen
- harjaantuu käsittelemään tietoa matematiikalle ominaisella tavalla ja tottuu tekemään otaksumia, tutkimaan niiden oikeellisuutta, laatimaan perusteluja sekä arvioimaan perustelujen pätevyyttä ja tulosten yleistettävyyttä
- kykenee seuraamaan matemaattista esitystä, lukemaan matemaattista tekstiä, keskustelemaan matematiikasta, perustelemaan väitteitä ja arvioimaan eri muodoissa tarjottua informaatiota
- harjaantuu mallintamaan käytännön ongelmatilanteita ja hyödyntämään erilaisia ratkaisustrategioita
- rohkaistuu myös kokeilevaan ja tutkivaan toimintaan, ongelmien ratkaisujen keksimiseen ja selkeään esittämiseen
- osaa käyttää tarkoituksenmukaisia matemaattisia menetelmiä, ohjelmistoja ja tietolähteitä sekä ymmärtää ettei ohjelmiston tuottama tulos yksinään riitä osoittamaan, todistamaan tai perustelemaan väitettä.

Osaamisen arviointi

Monipuolisella arvioinnilla ja kannustavalla palautteella tuetaan opiskelijan matemaattisen ajattelun ja itseluottamuksen kehittymistä sekä ylläpidetään ja vahvistetaan opiskelumotivaatiota.

Arviointi ohjaa opiskelijaa kehittämään matematiikan osaamistaan ja ymmärtämistään sekä pitkäjälkeisen työskentelyn taitojaan. Sillä autetaan opiskelijaa kehittämään matemaattisten ratkaisujen esittämistä, tuetaan häntä käsitteiden muodostamisprosessissa ja ohjataan oman työn arvioimiseen. Onnistunut palaute auttaa opiskelijaa huomaamaan vahvuutensa sekä sen, mitä ja miten tietoja ja taitoja tulisi edelleen kehittää.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota laskutaitoon, menetelmien valintaan, matemaattisen ajattelun ja ongelmanratkaisun taitoihin, päätelmien perustelemiseen ja analysoimiseen sekä ohjelmistojen valintaan ja käyttöön.

Oppimäärän vaihtaminen

Kun matematiikan oppimäärää vaihdetaan pitkästä lyhyeen, suoritettuja opintoja luetaan hyväksi seuraavalla tavalla:

Pitkän oppimäärän moduuli	Lyhyen oppimäärän moduuli
MAA2	MAB2
MAA3	MAB3
MAA6	MAB8
MAA8	MAB5
MAA9	MAB7

Muut pitkän oppimäärän mukaiset hyväksytyt suoritettut opinnot tai vaihdon yhteydessä moduuleista yli jääviä opintopisteitä vastaavat hyväksytysti suoritettut osaopinnot voivat olla lyhyen oppimäärän muita valinnaisia tai temaattisia opintoja paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

Opiskelijan siirtyessä pitkästä oppimäärästä lyhyeen oppimäärään tulee opiskelijalle hänen niin halutessa järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi.

Kun opiskelija siirtyy lyhyestä oppimäärästä pitkään oppimäärään, häneltä voidaan edellyttää täydentäviä opintoja, ja tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen. Vaihdon yhteydessä moduuleista puuttumaan jäävät opintopisteet tulee suorittaa paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

Opiskelija voi opiskella myös toisen oppimäärän moduuleja oppimäärää vaihtamatta. Tällöin kyseiset moduulit voidaan lukea hyväksi opiskelijan varsinaisen oppimäärän muiksi valinnaisiksi tai temaattisiksi opinnoiksi paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

7.13.1. Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus (MAY)

Opintojaksot

Luvut ja yhtälöt, 2 op (oMAY01)

Opintojakson moduulit

- Luvut ja yhtälöt, 2 op (MAY1), Pakollinen

Tavoitteet

Luvut ja yhtälöt

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kertaat prosenttilaskennan periaatteet
- osaa käyttää verrannollisuutta ongelmanratkaisussa
- syventää murtolukujen laskutoimitusten osaamistaan
- kertaat potenssin laskusäännöt
- vahvistaa ymmärrystään funktion käsitteestä
- ymmärtää yhtälön ja yhtälöparin ratkaisemisen periaatteet
- oppii käyttämään ohjelmistoja funktion kuvaajan piirtämisessä, havainnoinnissa ja yhtälöiden ratkaisemisessa.

Paikallinen lisäys

- tutustuu lukiomatematiikan opiskelukulttuuriin
- saa seuraavia opintojaksoja varten vahvan laskutaidon
- opintojakson päätyttyä pystyy valitsemaan itselleen sopivan matematiikan oppimäärän

Keskeiset sisällöt

Luvut ja yhtälöt

- lukujoukot ja peruslaskutoimitukset
- luvun vastaluku, käänteisluku ja itseisarvo
- prosenttilaskenta
- potenssin laskusäännöt (eksponenttina kokonaisluku)
- suoraan ja kääntäen verrannollisuus
- funktio, kuvaajan piirto ja kuvaajan tulkinta
- ensimmäisen asteen yhtälön ratkaiseminen
- yhtälöpari
- neliö- ja kuutiojuuri
- potenssifunktio ja potenssiyhtälö (asteluvut 2 ja 3)

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan matematiikan opiskelun työtapoihin ja osa-alueisiin kannustaen ja opiskelijan itseluottamusta tukien. Lukiossa opiskelukulttuuri poikkeaa peruskoulusta, koska opiskelijan on omaksuttava asioita tiiviimmässä tahdissa. Opintojakson aikana opiskelijan käsitys matematiikan oppimäärästä ja opiskelusta selkiytyy ja hän pystyy valitsemaan itselleen sopivan matematiikan oppimäärän.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Osana formatiivista arviointia opintojaksolla arvioidaan opiskelijan opiskelutaitoja ja -tekniikoita. Opintojakson aikana opiskelijoille pyritään tarjoamaan tilaisuuksia kokeilla erilaisia opiskelutekniikoita ja arvioida omaa oppimistaan sekä toimintaansa matematiikan opintojen parissa. Opintojakson summatiivisessa arvioinnissa voidaan käyttää menetelminä esimerkiksi oppimistehtäviä sekä väli- tai loppukokeita.

7.13.2. Matematiikan pitkä oppimäärä (MAA)

Opintojaksot

Funktiot ja yhtälöt 1, 3 op (oMAA2)

Opintojakson moduulit

- Funktiot ja yhtälöt 1, 3 op (MAA2), Pakollinen

Tavoitteet

Funktiot ja yhtälöt 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu ilmiöiden matemaattiseen mallintamiseen polynomi-, rationaali- ja juurifunktioiden avulla, tuntee polynomi-, rationaali- ja juurifunktioiden ominaisuudet ja osaa ratkaista niihin liittyviä yhtälöitä sekä tietää polynomifunktion nollakohtien ja polynomien tekijöiden välisen yhteyden
- osaa ratkaista yksinkertaisia polynomiepäyhtälöitä
- osaa käyttää ohjelmistoja matemaattisessa mallintamisessa, polynomi-, rationaali- ja juurifunktioiden tutkimisessa sekä polynomi-, rationaali- ja juuriyhtälöiden ja polynomiepäyhtälöiden ratkaisemisessa sovellusten yhteydessä.

Paikallinen lisäys

- syventää omaa ymmärrystään matematiikan oppimisesta ja opiskelutekniikoista

Keskeiset sisällöt

Funktiot ja yhtälöt 1

- polynomifunktio ja -yhtälö sekä polynomiepäyhtälö
- 2. asteen yhtälön ratkaisukaava
- polynomien tulo ja binomikaavat (summan neliö, summan ja erotuksen tulo)
- polynomien tekijät
- potenssifunktio ja potenssiyhtälö (eksponenttina positiivinen kokonaisluku)
- rationaalifunktiot ja -yhtälöt
- juurifunktiot ja -yhtälöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteistyö ja hyvät vuorovaikutustaidot ovat nykyajan työelämän perusedellytyksiä, ja omien ajatusten kommunikointia on syytä harjoitella ahkerasti. Opintojaksolla keskitytään matematiikan kielentämiseen sekä ryhmässä toimimiseen, ja yhteistyötä harjoitellaan esimerkiksi ryhmätöiden avulla. Opiskelija alkaa näin tiedostaa vuorovaikutuksesta syntyviä matematiikan oppimista edistäviä kokemuksia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Osana formatiivista arviointia opintojaksolla arvioidaan opiskelijan opiskelutaitoja ja -tekniikoita. Opintojakson aikana opiskelijoille pyritään tarjoamaan tilaisuuksia kokeilla erilaisia opiskelutekniikoita ja arvioida omaa oppimistaan sekä toimintaansa

matematiikan opintojen parissa. Opintojakson summatiivisessa arvioinnissa voidaan käyttää menetelminä esimerkiksi oppimistehtäviä sekä väli- tai loppukokeita.

Jos opiskelija vaihtaa oppimäärää lyhyeen matematiikkaan, hyväksytysti suoritettu pitkän matematiikan opintojakso muutetaan lyhyen matematiikan opintojaksoksi oMAB02 (2op) sekä yhden opintopisteen valinnaiseksi opintojaksoksi. Pitkän matematiikan opintojaksosta saatu arvosana siirtyy opintojakson oMAB02 arvosanaksi ja valinnainen opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Geometria, 2 op (oMAA3)

Opintojakson moduulit

- Geometria, 2 op (MAA3), Pakollinen

Tavoitteet

Geometria

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu hahmottamaan ja kuvaamaan tilaa ja muotoa koskevaa tietoa sekä kaksi- että kolmiulotteisissa tilanteissa
- osaa soveltaa yhdenmuotoisuutta, Pythagoraan lausetta sekä suora- ja vinokulmaisen kolmion trigonometriaa
- harjaantuu muotoilemaan, perustelemaan ja käyttämään geometrista tietoa sisältäviä lauseita
- osaa käyttää ohjelmistoja tutkiessaan kuvioita ja kappaleita sekä niihin liittyvää geometriaa.

Keskeiset sisällöt

Geometria

- kuvioden ja kappaleiden yhdenmuotoisuus
- sini- ja kosinilause
- monikulmioihin liittyvien pituuksien, kulmien ja pinta-alojen laskeminen
- ympyrän ja sen osien ja siihen liittyvien suorien geometriaa
- suoraan lieriöön ja suoraan kartioon sekä palloon liittyvien pituuksien, pinta-alojen ja tilavuuksien laskeminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakso sisältää paljon kytkentöjä kuvataiteisiin, arkkitehtuuriin ja historiaan. Geometrinen osaaminen auttaa rakennetun maailman hahmottamisessa. Geometria on yksi vanhimmista matematiikan osa-alueista, joten se toimii näkökulmana myös tieteiden historiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Osana opintojaksoa toteutetaan mahdollisuuksien mukaan erilaisia laajempia töitä, joita tehdään yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa. Opiskelijat oppivat toimimaan osana ryhmää ja opiskelemaan matematiikkaa yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Opintojakson summatiiviseen arviointiin vaikuttaa myös mahdolliset laajemmat yksin tai yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa tehtävät työt. Formatiivisen arvioinnin osana voidaan arvioida opiskelijoiden ryhmätyö- ja opiskelutaitoja. Arvioinnissa käytetään soveltuvin osin itseis- ja vertaisarvioinnin keinoja. Opintojakson summatiivisessa arvioinnissa voidaan käyttää menetelminä esimerkiksi oppimistehtäviä sekä väli- tai loppukokeita.

Jos opiskelija vaihtaa oppimäärää lyhyeen matematiikkaan, hyväksytysti suoritettu pitkän matematiikan opintojakso muutetaan lyhyen matematiikan opintojaksoksi oMAB03 (2op). Pitkän matematiikan opintojaksosta saatu arvosana siirtyy opintojakson oMAB03 arvosanaksi.

Analyttinen geometria ja vektorit, 3 op (oMAA4)

Opintojakson moduulit

- Analyttinen geometria ja vektorit, 3 op (MAA4), Pakollinen

Tavoitteet

Analyttinen geometria ja vektorit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää, kuinka analyttinen geometria luo yhteyksiä geometrinen ja algebrallisten käsitteiden välille*
- *ymmärtää yhtälön geometrisen merkityksen*
- *osaa ratkaista muotoa $|f(x)| = a$ tai $|f(x)| = |g(x)|$ olevia itseisarvoyhtälöitä*
- *ymmärtää vektorikäsitteen ja perehtyy vektorilaskennan perusteisiin*
- *osaa tutkia kaksiulotteisen koordinaatiston pisteitä, etäisyyksiä ja kulmia vektoreiden avulla*
- *osaa ratkaista tasogeometrian ongelmia vektoreiden avulla*
- *osaa käyttää ohjelmistoja käyrien ja vektoreiden tutkimisessa sekä niihin liittyvissä sovelluksissa.*

Keskeiset sisällöt

Analyttinen geometria ja vektorit

- *käyrän yhtälö*
- *suoran, ympyrän ja paraabelin yhtälö*
- *yhtälöryhmä*
- *suorien yhdensuuntaisuus ja kohtisuoruus*
- *itseisarvoyhtälö*
- *pisteen etäisyys suorasta*
- *vektoreiden perusominaisuudet*
- *tason vektoreiden yhteen- ja vähennyslasku sekä tason vektorin kertominen luvulla*
- *tason vektoreiden pistetulo, tason vektoreiden välinen kulma*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla käsiteltäviä vektoreita sovelletaan myös fysiikassa. Opiskelija tutustuu vektoreiden käyttöön ongelmanratkaisussa ja oppii mallintamaan myös fysikaalisia ilmiöitä vektoreiden avulla. Vektorit tarjoavat myös vaihtoehdoisen tavan geometrinen ongelmien hahmottamiseen. Matematiikka ei ole vain sarja erillisiä aiheita, vaan ne kaikki muodostavat yhtenäisen

kokonaisuuden. Näin opiskelija oppii ajattelemaan luovemmin ja käyttämään osaamistaan mahdollisimman laajasti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Opintojakson summatiivisessa arvioinnissa voidaan käyttää menetelminä esimerkiksi oppimistehtäviä sekä väli- tai loppukokeita. Osana opintojaksoa voidaan käyttää myös formatiivisen arvioinnin menetelmiä kuten opettajan ja opiskelijan välisiä keskusteluja tai itsearviointia.

Jos opiskelija vaihtaa oppimäärää lyhyeen matematiikkaan, hyväksytysti suoritettu pitkän matematiikan opintojakso oMAA4 muutetaan lyhyen matematiikan valinnaiseksi opintojaksoksi ja se arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Funktiot ja yhtälöt 2, 2 op (oMAA5)

Opintojakson moduulit

- Funktiot ja yhtälöt 2, 2 op (MAA5), Pakollinen

Tavoitteet

Funktiot ja yhtälöt 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu ilmiöiden matemaattiseen mallintamiseen sini- ja kosinifunktioiden sekä eksponentti- ja logaritmifunktioiden avulla*
- *tutkii sini- ja kosinifunktioita yksikköympyrän symmetrioiden avulla*
- *osaa ratkaista sellaisia trigonometrisia yhtälöitä, jotka ovat tyyppiä $\sin f(x) = a$ tai $\sin f(x) = \sin g(x)$*
- *osaa soveltaa sini- ja kosinifunktioiden yhteyttä $\sin^2 x + \cos^2 x = 1$*
- *tuntee eksponentti- ja logaritmifunktioiden ominaisuudet ja osaa ratkaista niihin liittyviä yhtälöitä*
- *osaa käyttää ohjelmistoja funktioiden tutkimisessa, yhtälöiden ratkaisemisessa ja sovellusten yhteydessä.*

Keskeiset sisällöt

Funktiot ja yhtälöt 2

- *suunnattu kulma ja radiaani*
- *yksikköympyrä*
- *sini- ja kosinifunktiot symmetria- ja jaksollisuusominaisuuksineen*
- *sini- ja kosiniyhtälöiden ratkaiseminen*
- *murtopotenssi ja sen yhteys juureen*
- *eksponenttifunktiot ja -yhtälöt*
- *logaritmi ja logaritmin laskusäännöt*
- *logaritmifunktiot ja -yhtälöt*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla opiskellaan monia erilaisia tapoja mallintaa ympäristön ongelmia matemaattisesti. Monet luonnonilmiöt ovat jaksollisia, ja tämän mallintaminen matemaattisesti trigonometristen funktioiden avulla auttaa tekemään havaintoja ja ennusteista näistä ilmiöistä. Opintojaksolla käsitellyillä eksponenttifunktiolla voidaan mallintaa muun muassa radioaktiivisten aineiden puoliintumisaikaa. Tämä tarjoaa hyvän näkökulman tulevaisuuden energiantuotantoon, kun pohditaan ydinjätteen käsittelyn asettamia haasteita ja mahdollisten sekä jo tapahtuneiden ydinonnettomuuksien ympäristövaikutuksia matematiikan keinoin. Eksponentiaalinen kasvu mallintaa lukuisia muitakin ilmiöitä, kuten kulkutautien leviämistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Jaksolliset funktiot ovat tärkeä osa fysiikan työkaluja. Opintojaksossa opiskeltavat tukevat esimerkiksi fysiikan opintojakson oFY05 *Jaksollinen liike ja aallot* sisältöjä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Opintojakson summatiivisessa arvioinnissa voidaan käyttää menetelminä esimerkiksi oppimistehtäviä sekä väli- tai loppukokeita. Osana opintojaksoa voidaan käyttää myös formatiivisen arvioinnin menetelmiä kuten opettajan ja opiskelijan välisiä keskusteluja tai itsearviointia.

Jos opiskelija vaihtaa oppimäärää lyhyeen matematiikkaan, hyväksytysti suoritettu pitkän matematiikan opintojakso oMAA05 muutetaan lyhyen matematiikan valinnaiseksi opintojaksoksi ja se arvioidaan suorituserkinnällä.

Derivaatta ja talousmatematiikka, 4 op (oMAA_69)

Opintojakson moduulit

- Derivaatta, 3 op (MAA6), Pakollinen
- Talousmatematiikka, 1 op (MAA9), Pakollinen

Tavoitteet

Derivaatta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu ilmiöiden matemaattisten mallien käyttäytymiseen derivaatan avulla*
- *omaksuu havainnollisen käsityksen funktion raja-arvosta ja jatkuvuudesta*
- *ymmärtää derivaatan tulkinnan funktion muutosnopeutena*
- *kykenee määrittämään yksinkertaisten funktioiden derivaatat*
- *osaa derivoida yhdistettyjä funktioita*
- *hallitsee funktioiden kulun tutkimisen derivaatan avulla ja osaa määrittää niiden ääriarvot suljetulla välillä*
- *osaa käyttää ohjelmistoja raja-arvon, jatkuvuuden ja derivaatan tutkimisessa sovellusten yhteydessä.*

Talousmatematiikka

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan*

- soveltaa lukujonojen kaavoja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa
- oppii sovittamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja ja ymmärtää niiden rajoitukset
- osaa hyödyntää ohjelmistoja laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Derivaatta

- funktion raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta
- polynomi- ja rationaalifunktioiden sekä juurifunktion derivaatat
- sini- ja kosinifunktioiden sekä eksponentti- ja logaritmfunktioiden derivaatat • funktioiden tulon ja osamäärän derivaatta
- funktioiden tulon ja osamäärän derivaatta
- yhdistetty funktio ja sen derivointi
- funktion kulun tutkiminen ja ääriarvojen määrittäminen

Talousmatematiikka

- aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja niiden summat
- korkolaskut: koron korko, nykyarvo ja diskonttaus
- talletukset ja lainat
- taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla käsitellään optimointiongelmia, joissa havainnollistetaan esimerkiksi materiaalin määrän minimointia tuotteiden valmistuksessa. Näin opiskelija ymmärtää matematiikan merkityksen myös kulutuksen säätelyssä ja pystyy jatkossa hyödyntämään näitä tietoja omassa toiminnassaan alalla kuin alalla.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla opiskellaan kuinka erilaisia yhteiskunnallisia ongelmia voidaan mallintaa matemaattisesti. Erilaiset optimointiongelmat ovat pohjana esimerkiksi monelle yritystoiminnalle, ja näiden laskelmien ja mallinnusten matemaattinen pohja on tärkeä ymmärtää. Opintojaksolla opiskellaan muun muassa matemaattisten mallien rakenteita sekä niiden hyödyntämistä tuoton maksimointiin, sekä pohdistaan erilaisia reunaehtoja sille, milloin tällaista mallinnusta voidaan järkevästi käyttää.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla tutustutaan lainoihin, talletuksiin ja korkoihin. Näiden asioiden ymmärtäminen pintaa syvemmältä on jokaiselle arkielämän kannalta tärkeää.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Opintojakson summatiivisessa arvioinnissa voidaan käyttää menetelminä esimerkiksi oppimistehtäviä sekä väli- tai loppukokeita. Osana opintojaksoa voidaan käyttää myös formatiivisen arvioinnin menetelmiä kuten opettajan ja opiskelijan välisiä keskusteluja tai itsearviointia.

Opintojaksossa opiskellaan ensin erillisesti moduuli MAA6 (derivaatta) ja sen jälkeen MAA9 (talousmatematiikka). Moduulit arvioidaan erikseen ja opintojakson lopullinen arvosana on näiden arvosanojen opintopisteillä painotettu keskiarvo.

Jos opiskelija vaihtaa oppimäärää lyhyeen matematiikkaan, hyväksytysti suoritettu pitkän matematiikan opintojakso muutetaan lyhyen matematiikan opintojaksoiksi seuraavalla tavalla:

Moduulilla MAA6 voidaan lukea hyväksi opintojakso oMAB08 (2op) sekä yhden opintopisteen valinnainen opintojakso. Pitkän matematiikan moduulista saatu arvosana siirtyy opintojakson oMAB08 arvosanaksi ja valinnainen opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Moduulilla MAA9 voidaan lukea hyväksi opintojakson oMAB0607 (2op) MAB07-osio. Opiskelijan tulee suorittaa opintojakson täydentäviä opintoja yhden opintopisteen verran (MAB06-osio) näyttökokeella tai osallistumalla opetukseen tilanteen mukaan. Opintojakso oMAB0607 arvioidaan osion MAB06 sekä moduulin MAA9 perusteella.

Opintojakson vapaa kuvaus

Integraalilaskenta, 2 op (oMAA7)

Opintojakson moduulit

- Integraalilaskenta, 2 op (MAA7), Pakollinen

Tavoitteet

Integraalilaskenta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää integraalifunktion käsitteen ja oppii määrittämään yksinkertaisten funktioiden integraalifunktioita*
- *ymmärtää määrätyn integraalin käsitteen ja sen yhteyden pinta-alaan sekä tutustuu numeeriseen menetelmään määrätyn integraalin määrittämisessä*
- *osaa määrittää pinta-aloja ja tilavuuksia määrätyn integraalin avulla*
- *perehtyy integraalilaskennan sovelluksiin*
- *osaa käyttää ohjelmistoja funktion ominaisuuksien tutkimisessa, integraalifunktion määrittämisessä, määrätyn integraalin laskemisessa sovellusten yhteydessä sekä numeerisessa integroinnissa.*

Keskeiset sisällöt

Integraalilaskenta

- *integraalifunktio ja tärkeimpien alkeisfunktioiden integrointi*
- *määrätty integraali*
- *suorakaidesääntö*
- *pinta-alan ja tilavuuden laskeminen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Integraalilaskenta yhdistää toisiinsa teoreettisen analyysin ja konkreettiset geometrian sovellukset. Opintojaksolla opiskelija ymmärtää, kuinka pinta-alat ja tilavuudet yhdistyvät funktioiden analyysiin, eikä matematiikka enää koostu erillisistä toisiinsa liittymättömistä osa-

alueista. Opintojaksolla perustellaan matemaattisesti monet niistä laskusäännöistä, joita on käytetty aikaisemmin esimerkiksi geometrian opintojaksolla. Jakso yhdistää laajasti aikaisemmin opittuja asioita osaksi laajempia kokonaisuuksia.

Integraalilaskennalla on myös monia sovelluksia eri tieteissä. Integraalilaskenta tukee ymmärrystä tilastotieteistä sekä antaa uusia keinoja käsitellä erilaisia matemaattisia malleja eri yhteyksissä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Opintojakson summatiivisessa arvioinnissa voidaan käyttää menetelminä esimerkiksi oppimistehtäviä sekä väli- tai loppukokeita. Osana opintojaksoa voidaan käyttää myös formatiivisen arvioinnin menetelmiä kuten opettajan ja opiskelijan välisiä keskusteluja tai itsearviointia.

Jos opiskelija vaihtaa oppimäärää lyhyeen matematiikkaan, hyväksytysti suoritettu pitkän matematiikan opintojakso oMAA07 muutetaan lyhyen matematiikan valinnaiseksi opintojaksoksi ja se arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (OMAA8)

Opintojakson moduulit

- Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAA8), Pakollinen

Tavoitteet

Tilastot ja todennäköisyys

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa havainnollistaa diskreettiä tilastollista jakaumaa sekä määrittää ja tulkita jakauman tunnuslukuja
- osaa havainnollistaa kahden muuttujan yhteisjakaumaa sekä määrittää korrelaatiokertoimen ja regressiokäyrän
- perehtyy kombinatorisiin menetelmiin
- perehtyy todennäköisyyden käsitteeseen ja laskusääntöihin
- ymmärtää diskreetin todennäköisyysjakauman käsitteen ja oppii määrittämään jakauman odotusarvon ja tulkitsemaan sitä
- osaa käyttää ohjelmistoja digitaalisessa muodossa olevan datan hakemisessa, käsittelyssä ja tutkimisessa sekä tilastollisen tiedon esittämisessä
- osaa hyödyntää ohjelmistoja jakaumien havainnollistamisessa, tunnuslukujen määrittämisessä sekä todennäköisyyksien laskemisessa.

Paikallinen lisäys

- ymmärtää tilatojen ja todennäköisyyksien yhteiskunnallisen merkityksen

Keskeiset sisällöt

Tilastot ja todennäköisyys

- keskiluvut ja keskihajonta
- korrelaatio ja lineaarinen regressio
- klassinen ja tilastollinen todennäköisyys
- permutaatiot ja kombinaatiot
- todennäköisyyden laskusäännöt
- binomijakauma
- diskreetti todennäköisyysjakauma

- *diskreetin jakauman odotusarvo*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

On tärkeää, että yhteiskunnassa aktiivisesti toimivat yksilöt ymmärtävät tilastotieteen ja todennäköisyyslaskennan perusteet. Tilastotiedettä käytetään oleellisena osana yhteiskunnallista päätöksentekoa ja mediaa. Opintojaksolla opiskelija oppii tilastotieteen perusteet ja toimintaperiaatteet sekä käsitteet, joiden avulla käydään tilastotieteeseen liittyvää diskurssia. Opintojakson jälkeen opiskelija pystyy tulkitsemaan tilastoja kriittisesti ja järkevästi sekä arvioimaan tilastojen merkitystä yhteiskunnassa.

Todennäköisyyslaskenta on kiinteässä osassa tilastotieteen perusteella tehtävässä päätöksenteossa ja ennustamisessa. Opintojaksolla opiskelija oppii ymmärtämään todennäköisyyksien lainalaisuuksia, joiden pohjalta yhteiskunnassa tehdään ennusteita tulevista. Jos opiskelija oppii käyttämään todennäköisyyksien arviointia osana omaa päätöksentekoa, siitä on hyötyä monessa arkielämän ongelmassa ja tilanteessa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Ympäristöön ja ilmastoon liittyvä tutkimustieto on vahvasti tilastollista ja nojaa todennäköisyyksiin. Opintojaksolla tutkitaan mahdollisuuksien mukaan aitoja tilastoja, joiden avulla ympäristön tilaa ja ilmastonmuutosta analysoidaan. Todennäköisyyslaskennan keinoilla voidaan näistä tilastoista luoda skenaarioita, joiden perusteella ennustetaan tulevaa ilmaston tilaa. Opintojaksolla karttuva ymmärrys on kriittistä tulevaisuuden ympäristöongelmien ratkaisemisessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Opintojakson arviointi pyritään toteuttamaan siten, että varsinaisten teknisen osaamisen lisäksi arvioidaan opiskelijan yleistä ymmärrystä tilastotieteestä ja sen yhteiskunnallisesta merkityksestä. Arviointi voidaan toteuttaa esimerkiksi käyttämällä laajempia tehtäviä, joissa opiskelijan tulee arvioida tilastojen tai niistä laskettujen todennäköisyyksien järkevyyttä, tarkoitusta ja merkitystä.

Jos opiskelija vaihtaa oppimäärää lyhyeen matematiikkaan, hyväksytysti suoritettu pitkän matematiikan opintojakso oMAA08 muutetaan lyhyen matematiikan opintojaksoksi oMAB05 (2op). Pitkän matematiikan opintojaksosta saatu arvosana siirtyy opintojakson oMAB05 arvosanaksi.

3D-geometria, 2 op (oMAA10)

Opintojakson moduulit

- 3D-geometria, 2 op (MAA10), Valinnainen

Tavoitteet

3D-geometria

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää vektorilaskennan tuntemustaan ja oppii käyttämään vektoreita kolmiulotteisessa avaruudessa*
- *oppii tutkimaan xyz-koordinaatiston pisteitä, suoria ja tasoja vektoreiden avulla*

- vahvistaa avaruusgeometrian osaamistaan ääriarvosovellusten yhteydessä
- tutustuu kahden muuttujan funktioon
- osaa käyttää ohjelmistoja vektoreiden, suorien, tasojen ja pintojen havainnollistamisessa sekä vektorilaskennassa.

Keskeiset sisällöt

3D-geometria

- vektoriesitys kolmiulotteisessa koordinaatistossa
- piste- ja ristitulo
- piste, suora ja taso avaruudessa
- kulma avaruudessa
- yhden muuttujan differentiaali- ja integraalilaskennan sovelluksia avaruusgeometriassa
- kahden muuttujan funktio ja pinta avaruudessa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla opetellaan matematiikan käyttöä teknisissä ympäristöissä. Kolmiulotteisella mallinnuksella on lukuisia sovelluksia työelämässä, muun muassa pelialalla sekä tuotekehityksessä. Opintojaksolla opiskelija oppii käyttämään erilaisia ohjelmistoja ja muita havainnollistustekniikoita kolmiulotteiseen mallinnukseen. Kolmiulotteinen ajattelu ja laskeminen kehittää opiskelijan luovaa ajattelukykyä, hahmottamista sekä abstraktia ajattelua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Opintojakson summatiivisessa arvioinnissa voidaan käyttää menetelminä esimerkiksi oppimistehtäviä sekä väli- tai loppukokeita. Osana opintojaksoa voidaan käyttää myös formatiivisen arvioinnin menetelmiä kuten opettajan ja opiskelijan välisiä keskusteluja tai itsearviointia.

Jos opiskelija vaihtaa oppimäärää lyhyeen matematiikkaan, hyväksytysti suoritettu pitkän matematiikan opintojakso oMAA10 muutetaan lyhyen matematiikan valinnaiseksi opintojaksoksi ja se arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Algoritmit ja lukuteoria, 2 op (oMAA11)

Opintojakson moduulit

- Algoritmit ja lukuteoria, 2 op (MAA11), Valinnainen

Tavoitteet

Algoritmit ja lukuteoria

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tietää, mikä on algoritmi, sekä oppii tutkimaan, kuinka algoritmit toimivat
- laatii yksinkertaisiin matemaattisiin ongelmiin liittyviä algoritmeja
- oppii ohjelmoimaan yksinkertaisia algoritmeja
- perehtyy logiikan käsitteisiin
- hallitsee lukuteorian peruskäsitteet ja perehtyy alkulukujen ominaisuuksiin
- osaa tutkia kokonaislukujen jaollisuutta

Paikallinen lisäys

- tutustuu yliopistojen tarjoamiin ohjelmointi- tai muihin kursseihin.

Keskeiset sisällöt

Algoritmit ja lukuteoria

- *Algoritmisen ajattelun peruskäsitteet: peräkkäisyys, valinta ja toisto*
- *vuokaavio*
- *yksinkertaisten algoritmien, lajittelualgoritmien tai yhtälön numeerisen ratkaisuun liittyvän algoritmin ohjelmointi*
- *konnektiivit ja totuusarvot*
- *kokonaislukujenjaollisuus, jakoyhtälö ja kongruenssi*
- *Eukleideen algoritmi*
- *aritmetiikan peruslause*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla opetellaan ohjelmoimaan yksinkertaisia algoritmeja, mikä kehittää opiskelijan algoritmista ajattelua ja tutustuttaa ohjelmointiin havainnollistaen matematiikan laaja-alaisia sovelluksia. Näitä sovelluksia löytyy myös lukuteoriasta esimerkiksi kryptografian alalta. Opintojaksolla esitellään ajan salliessa yksinkertaisia salausmenetelmiä ja -algoritmeja.

Opintojakson ohjelmoinnin ja algoritmisen ajattelun sisältöjä pyritään mahdollisuuksien mukaan opettamaan osittain yhteistyössä yliopistojen kanssa. Opintojaksolla tutustutaan yliopistojen tarjoamiin kursseihin, ja opiskelijat voivat halutessaan jatkaa ohjelmoinnin opiskelua yliopistolla lukio-opintojen ohessa.

Opintojaksolla tutustutaan lauselogiikkaan, joka tuo luontevan yhtymäkohdan matematiikan ja filosofian välille. Matematiikkaa ajatellaan usein vain luonnontieteellisestä näkökulmasta, mutta matematiikan luonne tieteiden joukossa tuo mukaan myös uuden näkökulman. Matematiikan tunneilla saatetaan pohtia totuuden merkitystä samoin kuin filosofiassa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Opintojakson summatiivisessa arvioinnissa voidaan käyttää menetelminä esimerkiksi oppimistehtäviä sekä väli- tai loppukokeita. Osana opintojaksoa voidaan käyttää myös formatiivisen arvioinnin menetelmiä kuten opettajan ja opiskelijan välisiä keskusteluja tai itsearviointia.

Jos opiskelija vaihtaa oppimäärää lyhyeen matematiikkaan, hyväksytysti suoritettu pitkän matematiikan opintojakso oMAA11 muutetaan lyhyen matematiikan valinnaiseksi opintojaksoksi ja se arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Analyysi ja jatkuva jakauma, 2 op (oMAA12)

Opintojakson moduulit

- Analyysi ja jatkuva jakauma, 2 op (MAA12), Valinnainen

Tavoitteet

Analyysi ja jatkuva jakauma

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ymmärrystään analyysin peruskäsitteistä
- osaa muodostaa ja tutkia aidosti monotonisten funktioiden käänteisfunktioita
- täydentää integraalilaskennan taitojaan
- perehtyy jatkuvan todennäköisyysjakauman käsitteeseen ja oppii soveltamaan normaalijakaumaa
- osaa käyttää ohjelmistoja funktion ominaisuuksien tutkimisessa ja epäoleellisten integraalien laskemisessa sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Analyysi ja jatkuva jakauma

Keskeiset sisällöt

- paloittain määritelty funktio
- funktion jatkuvuuden ja derivoituvuuden tutkiminen
- jatkuvien ja derivoituvien funktioiden yleisiä ominaisuuksia
- käänteisfunktio
- funktioiden raja-arvot äärettömyydessä
- epäoleelliset integraalit
- jatkuvat jakaumat, normaalijakauma ja normittaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso syventää opiskelijan ymmärrystä matematiikasta tieteenalana. Opintojen keskeisenä tavoitteena on syventää matemaattista ymmärrystä ja ajattelua. Opiskelija perustelee matemaattisesti aikaisemmin opittuja matemaattisia rakenteita jolloin eri matematiikan aihealueet linkittyvät toisiinsa muodostaen suurempia kokonaisuuksia.

Opintojakson sisällöt ohjaavat opiskelijaa kohti matematiikan aineiden jatko-opintoja lukion jälkeen. Opintojaksolla tutustutaan mahdollisuuksien mukaan yliopistojen matematiikan ja luonnontieteiden opintojen sisältöihin ja luonteeseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Opintojakson summatiivisessa arvioinnissa voidaan käyttää menetelminä esimerkiksi oppimistehtäviä sekä väli- tai loppukokeita. Osana opintojaksoa voidaan käyttää myös formatiivisen arvioinnin menetelmiä kuten opettajan ja opiskelijan välisiä keskusteluja tai itsearviointia.

Jos opiskelija vaihtaa oppimäärää lyhyeen matematiikkaan, hyväksytysti suoritettu pitkän matematiikan opintojakso oMAA12 muutetaan lyhyen matematiikan valinnaiseksi opintojaksoksi ja se arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Kertaus 1, 2 op (oMAA13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kerrata ensimmäisen ja toisen vuoden opintojaksojen 1-3 pitkän matematiikan opintoja.

- Vahvistaa osaamis pohjaa seuraavia opintojaksoja varten.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla kerrataan ensimmäisen ja toisen vuoden opintojaksojen 1-3 pitkän matematiikan sisältöjä kuten funktioiden ja yhtälöiden käsittelyä, geometriaa sekä derivointia.
- Opintojakson tarkemmat sisällöt rakennetaan yhdessä opiskelijoiden kanssa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Kertaamalla jo opittuja asioita opiskelija oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan. Matematiikan osaaminen karttuu opintojen aikana kumulatiivisesti aiemmin opitun päälle, joten aikaisempiin asiasisältöihin palaaminen tuo konkreettisesti esiin opiskelijan matemaattista kehitystä. Tämä vahvistaa opiskelijan positiivista minäkäsitystä.

Vuorovaikutusosaaminen

Kertauksessa voi valita työtavat vapaammin kuin normaalilla matematiikan opintojaksolla, joten kertausopintojakso tuo hyvän alustan oman vuorovaikutusosaamisen kehittämiseksi vaihtelevilla työtavoilla. Yhdessä tekeminen sekä vertaisoppiminen ja -opettaminen ovat tärkeässä roolissa matematiikan kertaamisessa. Tarkemmat työtavat päätetään erikseen jokaisen ryhmän kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson summatiivisessa arvioinnissa voidaan käyttää menetelminä esimerkiksi oppimistehtäviä sekä väli- tai loppukokeita. Osana opintojaksoa voidaan käyttää myös formatiivisen arvioinnin menetelmiä kuten opettajan ja opiskelijan välisiä keskusteluja tai itsearviointia.

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä.

Jos opiskelija vaihtaa oppimäärää lyhyeen matematiikkaan, hyväksytysti suoritettu pitkän matematiikan opintojakso oMAA13 muutetaan lyhyen matematiikan valinnaiseksi opintojaksoksi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kertaus 1 -opintojakso on tarkoitettu pitkän matematiikan välikertaukseksi ja se on tarkoitus suorittaa toisen vuoden keväällä. Opintojakson jälkeen opiskelijalla on paremmat valmiudet jatkaa viimeisiin pitkän matematiikan opintoihin.

Kertaus 2, 2 op (oMAA14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Lukion pitkän matematiikan oppimäärän kertaus.
- Pitkän matematiikan ylioppilaskokeen käytäntöihin tutustuminen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tarkemmat sisällöt päätetään yhdessä opiskelijoiden toiveiden pohjalta opintojakson alussa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Kertaamalla jo opittuja asioita opiskelija oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan. Matematiikan osaaminen karttuu opintojen aikana kumulatiivisesti aiemmin opitun päälle, joten aikaisempiin asiiasältöihin palaaminen tuo konkreettisesti esiin opiskelijan matemaattista kehitystä. Tämä vahvistaa opiskelijan positiivista minäkäsitystä.

Vuorovaikutusosaaminen

Kertauksessa voi valita työtavat vapaammin kuin normaalilla matematiikan opintojaksolla, joten kertausopintojakso tuo hyvän alustan oman vuorovaikutusosaamisen kehittämiseksi vaihtelevilla työtavoilla. Yhdessä tekeminen sekä vertaisoppiminen ja -opettaminen ovat tärkeässä roolissa matematiikan kertaamisessa. Tarkemmat työtavat päätetään erikseen jokaisen ryhmän kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvostellaan preliminäärikokeesta tai vastaavasta suorituksesta saadulla arvosanalla.

Jos opiskelija vaihtaa oppimäärää lyhyeen matematiikkaan, hyväksytysti suoritettu pitkän matematiikan opintojakso oMAA14 muutetaan lyhyen matematiikan valinnaiseksi opintojaksoksi ja se arvioidaan suoritusmerkinnällä.

7.13.3. Matematiikan lyhyt oppimäärä (MAB)

Opintojaksot

Lausekkeet ja yhtälöt, 2 op (oMAB2)

Opintojakson moduulit

- Lausekkeet ja yhtälöt, 2 op (MAB2), Pakollinen

Tavoitteet

Lausekkeet ja yhtälöt

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *harjaantuu käyttämään matematiikkaa ongelmien ratkaisemisessa ja oppii luottamaan omiin matemaattisiin kykyihinsä*
- *oppii muodostaa lausekkeita ja yhtälöitä annettuihin ongelmiin sekä ratkaisemaan yhtälöitä ja tulkitsemaan saatua ratkaisua*
- *osaa soveltaa lukujonoja ja niistä muodostettuja summia matemaattisten ongelmien ratkaisussa*
- *osaa käyttää ohjelmistoja polynomifunktion tutkimisessa, polynomiyhtälöihin ja polynomifunktioihin liittyvien sovellusten yhteydessä.*

Keskeiset sisällöt

Lausekkeet ja yhtälöt

Keskeiset sisällöt

- *ongelmien muotoileminen yhtälöiksi*
- *yhtälöiden ratkaiseminen*
- *ratkaisujen tulkinta ja arvioiminen*
- *toisen asteen polynomifunktio ja toisen asteen yhtälön ratkaiseminen*
- *aritmeettinen lukujono ja summa*
- *geometrinen lukujono ja summa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla pyritään nostamaan opiskelijan itsetuntoa keskittymällä matematiikan perusasioihin ja luomaan näin hyvää pohjaa tuleville opintojaksoille.

Vuorovaikutusosaaminen

Aloitetaan lyhyen matematiikan opiskelu hyvässä vuorovaikutuksessa ja harjoitellaan tulevissa lyhyen matematiikan opintojaksoissa tarvittavia vuorovaikutustaitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Osana formatiivista arviointia opintojaksolla arvioidaan opiskelijan opiskelutaitoja ja -tekniikoita. Opintojakson aikana opiskelijoille pyritään tarjoamaan tilaisuuksia kokeilla erilaisia opiskelutekniikoita ja arvioida omaa oppimistaan sekä toimintaansa matematiikan opintojen parissa. Opintojakson summatiivisessa arvioinnissa voidaan käyttää menetelminä esimerkiksi oppimistehtäviä sekä väli- tai loppukokeita.

Geometria, 2 op (oMAB3)

Opintojakson moduulit

- Geometria, 2 op (MAB3), Pakollinen

Tavoitteet

Geometria

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *harjaantuu tekemään havaintoja ja päätelmiä kuvioiden ja kappaleiden geometrisista ominaisuuksista*
- *vahvistaa tasokuvioiden ja kolmiulotteisten kappaleiden kuvien piirtämisen taitojaan*
- *osaa ratkaista käytännön ongelmia geometriaa hyväksi käyttäen*
- *osaa käyttää ohjelmistoja kuvioiden ja kappaleiden tutkimisessa sekä geometriaan liittyvien sovellusten yhteydessä.*

Keskeiset sisällöt

Geometria

Keskeiset sisällöt

- *kuvioden yhdenmuotoisuus*
- *suorakulmaisen kolmion trigonometria*
- *Pythagoraan lause ja Pythagoraan lauseen käänteislause*
- *kuvioden ja kappaleiden pinta-alan ja tilavuuden määrittäminen*
- *geometrian menetelmien käyttö tasokoordinaatistossa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Jatketaan edellisessä opintojaksossa aloitettua vahvan matemaattisen itsetunnon kehittämistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tutustaan maapalloon, pituuspiireihin ja leveyspiireihin osana avaruusgeometriaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Opintojakson summatiiviseen arviointiin vaikuttaa myös mahdolliset laajemmat yksin tai yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa tehtävät työt. Formatiivisen arvioinnin osana voidaan arvioida opiskelijoiden ryhmätyö- ja opiskelutaitoja. Opintojakson summatiivisessa arvioinnissa käytetään myös väli- tai loppukokeita.

Matemaattisia malleja, 2 op (oMAB4)

Opintojakson moduulit

- Matemaattisia malleja, 2 op (MAB4), Pakollinen

Tavoitteet

Matemaattisia malleja

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *näkee reaali maailman ilmiöissä säännönmukaisuuksia ja riippuvuuksia ja kuvaa niitä matemaattisilla malleilla*
- *arvioi lineaarisen ja eksponentiaalisen kasvun malleja muun muassa taulukkolaskentaohjelman avulla ja tekee ennusteita mallien avulla*
- *tottuu arvioimaan mallien hyvyttä ja käyttökelpoisuutta*
- *osaa käyttää ohjelmistoja mallintamisessa, polynomi- ja eksponenttifunktion ominaisuuksien tutkimisessa sekä polynomi- ja eksponenttiyhtälöiden ratkaisussa sovellusten yhteydessä.*

Keskeiset sisällöt

Matemaattisia malleja

Keskeiset sisällöt

- *lineaarisen ja eksponentiaalisen mallin soveltaminen*
- *eksponenttiyhtälön ratkaiseminen*
- *ennusteet ja mallin hyvyys*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutkitaan reaali maailman ilmiöiden säännönmukaisuutta ja arvioidaan mallien hyvyttä ja käyttökelpoisuutta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa ratkaistaan radioaktiivisten aineiden puoliintumiseen liittyviä tehtäviä eksponentiaalista mallin avulla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Opintojakson summatiivisessa arvioinnissa voidaan käyttää menetelminä esimerkiksi oppimistehtäviä sekä väli- tai loppukokeita. Osana opintojaksoa voidaan käyttää myös formatiivisen arvioinnin menetelmiä kuten opettajan ja opiskelijan välisiä keskusteluja tai itsearviointia.

Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (oMAB5)

Opintojakson moduulit

- Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAB5), Pakollinen

Tavoitteet

Tilastot ja todennäköisyys

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *harjaantuu käsittelemään, havainnollistamaan ja tulkitsemaan tilastollisia aineistoja*
- *perehtyy todennäköisyyslaskennan perusteisiin ja sitä havainnollistaviin malleihin*
- *osaa käyttää ohjelmistoja digitaalisessa muodossa olevan datan hakemisessa, käsittelyssä ja tutkimisessa sekä havaintoaineiston tunnuslukujen määrittämisessä ja todennäköisyyslaskennassa.*

Keskeiset sisällöt

Tilastot ja todennäköisyys

Keskeiset sisällöt

- *tilastoaineiston havainnollistaminen ja tunnuslukujen määrittäminen*
- *regression ja korrelaation käsitteet*
- *havainto ja poikkeava havainto*
- *ennusteiden tekeminen*
- *todennäköisyyden käsite*
- *yhteen- ja kertolaskusääntö*
- *kombinaatiot ja tuloperiaate*
- *todennäköisyyslaskennan malleja*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa käsitellään yhteiskunnallisia asioihin liittyviä tilastollisia aineistoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Regressio- ja korrelaatiotehtävien ratkaisuihin pohditaan asioita tarvittaessa filosofiaa ja psykologiaa hyödyntäen. Opintojaksossa harjoitellaan monella alalla tarvittavia apuvälineitä kuten erilaisten kuvaajien piirtämistä eri ohjelmistoilla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Opintojakson arviointi pyritään toteuttamaan siten, että varsinaisten teknisen osaamisen lisäksi arvioidaan opiskelijan yleistä ymmärrystä tilastotieteestä ja sen yhteiskunnallisesta merkityksestä. Arviointi voidaan toteuttaa esimerkiksi käyttämällä laajempia tehtäviä, joissa opiskelijan tulee arvioida tilastojen tai niistä laskettujen todennäköisyyksien järkevyyttä, tarkoitusta ja merkitystä.

Talousmatematiikka, 2 op (oMAB_67)

Opintojakson moduulit

- Talousmatematiikan alkeet, 1 op (MAB6), Pakollinen
- Talousmatematiikka, 1 op (MAB7), Pakollinen

Tavoitteet

Talousmatematiikan alkeet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hallitsee talousmatematiikan peruskäsitteet ja -taidot*
- *syventää prosenttilaskennan taitojaan*
- *oppii kuvaamaan talouselämän asioiden kehittymistä*
- *osaa käyttää tietolähteitä ja ohjelmistoja laskelmien tekemisessä sovellusten yhteydessä.*

Talousmatematiikka

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan*
- *soveltaa lukujonojen kaavoja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa*
- *oppii sovittamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja ja ymmärtää niiden rajoitukset*
- *osaa hyödyntää ohjelmistoja laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä.*

Keskeiset sisällöt

Talousmatematiikan alkeet

Keskeiset sisällöt

- *suhteellinen osuus, vertailu, muutoksen laskeminen*
- *indeksi*
- *korkokäsite, yksinkertainen korko*

- verotus
- valuutat

Talousmatematiikka

Keskeiset sisällöt

- aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja niiden summat
- korkolaskut: koron korko, nykyarvo ja diskonttaus
- talletukset ja lainat
- taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Talousmatematiikan opintojaksossa tutustutaan esimerkiksi verotukseen, lainoihin, indekseihin, valuuttoihin, talletuksiin ja sijoittamiseen ja ratkaistaan näihin liittyviä tehtäviä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Osana formatiivista arviointia opintojaksolla arvioidaan opiskelijan opiskelutaitoja ja -tekniikoita. Opintojakson aikana opiskelijoille pyritään tarjoamaan tilaisuuksia kokeilla erilaisia opiskelutekniikoita ja arvioida omaa oppimistaan sekä toimintaansa matematiikan opintojen parissa. Opintojakson summatiivisessa arvioinnissa voidaan käyttää menetelminä esimerkiksi oppimistehtäviä sekä väli- tai loppukokeita.

Matemaattinen analyysi, 2 op (oMAB8)

Opintojakson moduulit

- Matemaattinen analyysi, 2 op (MAB8), Valinnainen

Tavoitteet

Matemaattinen analyysi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutkii funktion muutosnopeutta graafisin ja numeerisin menetelmin
- ymmärtää derivaatan tulkinnan funktion muutosnopeutena
- osaa tutkia polynomifunktion kulkua derivaatan avulla
- osaa määrittää sovellusten yhteydessä polynomifunktion suurimman ja pienimmän arvon
- osaa käyttää ohjelmistoja funktion kulun tutkimisessa sekä funktion derivaatan ja suljetun välin ääriarvojen määrittämisessä sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Matemaattinen analyysi

Keskeiset sisällöt

- graafisia ja numeerisia menetelmiä
- polynomifunktion derivaatta
- polynomifunktion merkin ja kulun tutkiminen

- *polynomifunktion suurimman ja pienimmän arvon määrittäminen suljetulla välillä*
- *funktion muutosnopeuden määrittäminen ohjelmistojen avulla*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Soveltavissa tehtävissä ratkaistaan taloustieteeseen ja tuotevalmistukseen liittyviä ongelmia derivaatan avulla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Opintojakson summatiiviseen arviointiin vaikuttaa myös mahdolliset laajemmat yksin tai yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa tehtävät työt. Formatiivisen arvioinnin osana voidaan arvioida opiskelijoiden ryhmätyö- ja opiskelutaitoja. Opintojakson summatiivisessa arvioinnissa voidaan käyttää myös esimerkiksi väli- tai loppukokeita.

Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat, 2 op (oMAB9)

Opintojakson moduulit

- Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat, 2 op (MAB9), Valinnainen

Tavoitteet

Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu normaalijakaumaan matemaattisena mallina*
- *tutustuu binomijakaumaan matemaattisena mallina*
- *vahvistaa ja monipuolistaa tilastojen käsittely- ja tutkimustaitojaan ohjelmistojen avulla*
- *tietää, kuinka lasketaan tilastollisiin jakaumiin liittyviä tunnuslukuja ja todennäköisyyksiä, ja osaa määrittää ne ohjelmistojen avulla*
- *ymmärtää luottamusvälin ja virhemarginaalin käsitteen ja osaa määrittää ne ohjelmistojen avulla.*

Keskeiset sisällöt

Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat

Keskeiset sisällöt

- *normaalijakauma ja jakauman normittamisen käsitteet (odotusarvo ja keskihajonta)*
- *toistokoe*
- *binomijakauma*
- *luottamusvälin ja virhemarginaalin käsite*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa opitaan ymmärtämään gallup-tutkimusten riskitasoja ja lasketaan esimerkiksi vaaligallupien virhemarginaaleja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4 – 10. Opintojakson arviointi pyritään toteuttamaan siten, että varsinaisten teknisen osaamisen lisäksi arvioidaan opiskelijan yleistä ymmärrystä tilastotieteestä ja sen yhteiskunnallisesta merkityksestä. Arviointi voidaan toteuttaa esimerkiksi käyttämällä laajempia tehtäviä, joissa opiskelijan tulee arvioida tilastojen tai niistä laskettujen todennäköisyyksien järkevyyttä, tarkoitusta ja merkitystä.

Lyhyen matematiikan kertaus, 2 op (oMAB10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa opintojaksossa hyvät valmiudet osallistua ylioppilastutkinnon lyhyen matematiikan kokeeseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kerrataan lukion lyhyen matematiikan oppimäärän keskeiset asiat.
- Opintojakson tarkat sisällöt päätetään aina ryhmäkohtaisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Kertaamalla jo opittuja asioita ja laskemalla ahkerasti opiskelija saa opintojaksolla lisää luottoa omiin kykyihinkin ennen ylioppilaskirjoituksia

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan opintojakson aikana tehtävän preliminäärikokeen tai sitä vastaavan kokeen perusteella. Opintojakso arvioidaan numerolla 4-10.

7.14. Musiikki (MU)

Oppiaineen tehtävä

Lukiokoulutuksessa musiikin opetuksen tehtävänä on edistää opiskelijan aktiivista musiikillista toimintaa ja osallisuutta. Musiikin opetuksessa opiskelija tutustuu maailmaan moniaistisesti ja tutkii sitä etenkin kuulonvaraisesti. Hän syventää myönteistä suhdetta musiikkiin ja taiteelliseen ilmaisuun sekä pohtii niiden merkitystä elämässä.

Lukion musiikin opetus tarjoaa tilaisuuksia musiikillisten ilmaisutapojen kokeilemiseen, mielikuvituksen käyttöön ja taiteidenväliseen työskentelyyn. Luova tuottaminen ja uusien musiikillisten ratkaisujen etsiminen ovat prosesseja, jotka vaativat aikaa ja rauhaa ajatella. Ne kehittävät pitkäjänteisyyttä ja kykyä soveltaa opittua uusissa tilanteissa.

Musiikin opetuksen lähtökohtana ovat opiskelijoiden kokemukset ja musiikille antamat merkitykset. Omakohtainen musiikkisuhde vahvistaa itsetuntemusta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä musiikillisen identiteetin kehittymistä. Musiikin opetus myös syventää opiskelijan ymmärrystä musiikista yhteiskunnallisena ilmiönä. Musiikillinen ja muu taiteellinen työskentely antavat valmiuksia musiikilliseen kansalaisaktiivisuuteen, kulttuuriseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen sekä median ja ääniympäristön kriittiseen tarkasteluun.

Musiikin opiskelu tukee oppimista ja yhteisöllisyyttä monin tavoin. Yhteismusisointi on ainutlaatuista ryhmätoimintaa, joka vahvistaa vuorovaikutus- ja kommunikaatiotaitoja. Rakentava vuorovaikutus ja yhteensovittaminen avartavat opiskelijan näkemyksiä musiikista ja muista taiteista sekä kulttuurisista arvostuksista ja arvojärjestyksistä. Samalla kehittyvät muun muassa luovan ja kriittisen ajattelun taidot. Näitä taitoja opiskelija tarvitsee niin hyvän elämän rakentamisessa kuin eri alojen opinnoissa ja työtehtävissä.

Musiikkikäsitteiden merkitykset opitaan kehollisesti musiikillisessa toiminnassa auditiivisten, visuaalisten ja motoristen kokemusten kautta. Soivan äänimateriaalin lisäksi opetuksessa käytetään muun muassa puhetta, liikettä ja kuvia sekä erilaisia kirjoitettuja tekstejä, kuten nuotteja ja tabulatuureja.

Laaja-alainen osaaminen

Musiikin opiskelu on kokonaisvaltainen musiikillinen oppimisprosessi, jossa on kyse kehollisten, motoristen, kognitiivisten ja ilmaisutaitojen kehittämisestä sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Tämän lisäksi musiikilla oppiaineena on luonteva yhteys kaikkiin lukion laaja-alaisen osaamisen osa-alueisiin.

Musiikki on olennaiselta olemukseltaan yhteistoimintaa ja yhdessä tekemistä. Oppiaineena musiikki luo pohjaa **hyvinvointi-** ja **vuorovaikutustaitojen** sekä **eettisyyden** kehittymiselle. Se tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuksia ymmärtää itseään ja muita ihmisiä sekä musiikin merkityksiä elämässä. Musiikkia opiskellessaan opiskelija oppii tunnistamaan vahvuuksiaan ja myös vielä harjoiteltavia taitoja. Musiikillisen ja muun taiteellisen toiminnan kautta opiskelijat harjaantuvat ymmärtämään muiden ajatuksia ja tunteita, mikä on edellytys myötätunnon kehittymiselle ja kyvylle asettua toisen asemaan.

Monipuolinen musiikin opetus kehittää opiskelijan **luovaa ja monitieteistä osaamista**. Musiikillinen toiminta ohjaa ymmärtämään, että mielikuviutus ja kyky kuvitteluun ovat tärkeitä inhimillisiä ominaisuuksia. Ne auttavat katsomaan asioita toisin, ajattelemaan uusilla tavoilla ja ratkomaan käytännön ongelmia. Kyky kuvitteluun on tärkeää myös **ympäristöosaamisen** kannalta. Ekologinen kuvittelukyky auttaa näkemään vaihtoehtoisia valinnan mahdollisuuksia ja punnitsemaan toiminnan seurauksia kestävän elämäntavan näkökulmasta. Musiikin opetus vahvistaa esteettistä harkintakykyä ja auttaa hahmottamaan musiikin ja muiden tiedonalojen yhtymäkohtia. Olennaista taiteessa ja luovassa tuottamisessa on kuitenkin se, että ne auttavat näkemään toisissa täyden ihmisyyden taitoineen, tietoineen, kokemuksineen ja tunteineen.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen sekä **yhteiskunnallisen osaamisen** kehittäminen kytkeytyy luontevasti musiikin opetuksen tavoitteisiin. Musiikki avaa näköalan ihmisenä olemiseen ja yhteiskuntaan. Musiikki ja muut taiteet avartavat ja laajentavat ajattelua, sisäistä katsetta, mikä auttaa näkemään esimerkiksi yli erilaisten raja-aitojen ja kohtaamaan konflikteja. Musiikillinen toiminta kehittää taitoa arvioida kriittisesti asioille annettuja ja ilmaisussa tuotettuja merkityksiä. Tällöin opiskelijoiden on mahdollista tarvittaessa vastustaa ajattelua, joka nojaa epädemokraattisiin arvoihin halventaen ihmisarvoa tai esimerkiksi muita kulttuureita. Musiikki

opettaa opiskelijoita toimimaan vastuullisesti ja yhdessä yhteisen päämäärän hyväksi myös niiden kanssa, joiden lähtökohdat eroavat heidän omista lähtökohdista. Musiikin ja muun taiteen keinoin elämän vaikeidenkin aihepiirien käsittely on mahdollista.

Musiikki on kulttuurinen ilmiö ja myös musiikin tekemisen tavat ovat kulttuurisia. Siksi musiikin opiskelu syventää opiskelijoiden ymmärrystä niin oman maan kuin muiden maiden kulttuureista ja kulttuuriperinnoistä. Näin musiikin opiskelu voi vahvistaa kulttuurisen moninaisuuden kunnioitusta ja ryhmien välistä dialogia.

Tavoitteet

Musiikin opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät musiikilliseen monipuolisuuteen, musiikilliseen luovaan ajatteluun, musiikin merkityksiin ja musiikilliseen vuorovaikutukseen sekä musiikin oppimiseen ja demokratiaan. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Musiikillinen monipuolisuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää edelleen musiikillista osaamistaan, kuten laulu-, soitto- ja kuuntelutaitoaan
- syventää musiikin eri tyyleihin, lajeihin ja historiaan liittyvää osaamistaan
- käyttää musiikkiteknologian mahdollisuuksia musiikin tekemisessä.

Musiikillinen luova ajattelu

Tavoitteena on, että opiskelija

- suhtautuu kiinnostuneesti ja uteliaasti musiikkiin sekä muuhun taiteelliseen ilmaisuun
- kokeilee rohkeasti uusia ja epätavallisiakin musiikillisia ideoita myös yhdessä muiden kanssa
- ymmärtää luovan prosessin luonnetta ja sietää keskeneräisyyttä.

Musiikin merkitys ja musiikillinen vuorovaikutus

Tavoitteena on, että opiskelija

- suhtautuu avoimesti ja arvostavasti eri kulttuureihin sekä käy dialogia musiikillisista kokemuksista
- oppii musiikin kautta suhtautumaan myötätuntoisesti monenlaisiin kokemuksiin ja elämäntilanteisiin
- osaa käyttää musiikkia hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja edistämiseen
- huolehtii ääni- ja musisointiympäristön turvallisuudesta ja suojelee kuuloa.

Musiikin oppiminen ja demokratia

Tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa musiikillisia vahvuuksiaan sekä rohkaistuu käyttämään ja kehittämään niitä
- asettaa tavoitteita musiikilliselle toiminnalleen ja kehittää toimintatapojaan
- osaa käyttää musiikillisia ja muita taiteellisia ilmaisukeinoja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen
- ymmärtää ja tuntee vastuunsa sananvapautta, yksityisyyden suojaa ja tekijänoikeuksia koskevissa kysymyksissä.

Osaamisen arviointi

Musiikin opetuksessa arviointi tukee myönteisesti jokaisen opiskelijan musiikillisen osaamisen kehittymistä ja musiikkisuhteen syvenemistä. Oppimisprosessin aikana opiskelija saa ja antaa monipuolista palautetta, mikä ohjaa häntä arvioimaan ja edistämään omaa oppimistaan.

Luottamuksellisessa ja turvallisessa ilmapiirissä tapahtuva arviointi kohdistuu koko musiikinopiskelun prosessiin, musiikille ominaisten työskentelytapojen kehittymiseen ja opiskelulle asetettujen tavoitteiden toteutumiseen. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan lähtötaso sekä se, että opiskelijan osaaminen voi ilmetä millä tahansa musiikin osa-alueella. Musiikissa arvioidaan opiskelijan musiikillista toimintaa koulussa ja erityisesti opintojaksojen aikana, ei hänen musikaalisuuttaan.

Opintojaksot

Intro - kaikki soimaan, 2 op (oMU1)

Opintojakson moduulit

- Intro – kaikki soimaan, 2 op (MU1), Pakollinen

Tavoitteet

Intro – kaikki soimaan

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää äänenkäyttöään ja musisointitaitojaan
- uskaltaa käyttää musiikkia ilmaisunsa välineenä ja tuottaa musiikillisia ideoita
- harjaantuu hahmottamaan musiikin elementtejä kokemuksellisesti
- tutkii ja syventää omaa kuuntelusuhdettaan
- ymmärtää ja osaa soveltaa teknologian käyttömahdollisuuksia musiikissa
- ymmärtää musiikin merkityksiä ja merkityksellisyyttä elämässä ja yhteiskunnassa
- toimii edistäen turvallisen ääniympäristön syntymistä.

Keskeiset sisällöt

Intro – kaikki soimaan

- monipuoliset äänenkäyttöä sekä laulu- ja yhteismusisointitaitoja kehittävät tehtävät ja ohjelmisto
- luovaan tuottamiseen ja taiteelliseen ilmaisuun rohkaisevat tehtävät
- musiikin merkitysten pohdintaan innostava kuuntelu- ja musisointiohjelmisto
- musiikkiteknologian monipuolisen hyödyntämisen mahdollisuudet
- mahdollisuuksien mukaan konserttikäyntejä ja tutustumista muihin taide- ja kulttuuripalveluihin

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla asteikolla 4 - 10. Arvioinnin keskeisenä kohteena on opiskelijan työskentely ja toiminta opintojaksolla. Formatiivinen arviointi on oppiaineelle luontevalla tavalla merkittävässä roolissa; opintojakson aikana annettu kannustava jatkuva palaute tukee ja ohjaa opiskelijan oppimista sekä edistää myönteisen musiikkisuhteen kehittymistä. Osana formatiivista arviointia huomioidaan myös laaja-alaisen osaamisen eri osa-alueet.

Opintojakson aikana opiskelija arvioi itse omaa oppimistaan ja edistymistään suhteessa opintojakson tavoitteisiin. Osana monipuolista arviointia on vertaispalaute, jonka antamiseen opiskelijoita ohjataan ja rohkaistaan opintojakson aikana.

Syke - soiva ilmaisu, 2 op (oMU2)

Opintojakson moduulit

- Syke – soiva ilmaisu, 2 op (MU2), Pakollinen

Tavoitteet

Syke – soiva ilmaisu

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää osaamistaan itselleen mieluisissa musiikillisissa ilmaisutavoissa*
- *kehittää yhteismusisointitaitojaan ja taiteellista ilmaisuaan*
- *analysoi musiikin kulttuurisia piirteitä ja merkityksiä*
- *heittäytyy rohkeasti tuottamaan musiikillisia ideoita.*

Keskeiset sisällöt

Syke – soiva ilmaisu

- *musiikillisen osaamisen eri osa-alueita kehittävä ohjelmisto*
- *suomalaiset ja opiskelijoiden omat musiikkikulttuurit*
- *luovaa ajattelua ja taiteellista ilmaisua edistävät tehtävät myös teknologiaa hyödyntäen*

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla asteikolla 4 - 10. Arvioinnin keskeisenä kohteena on opiskelijan työskentely ja toiminta opintojaksolla. Formatiivinen arviointi on oppiaineelle luontevalla tavalla merkittävässä roolissa; opintojakson aikana annettu kannustava jatkuva palaute tukee ja ohjaa opiskelijan oppimista sekä edistää myönteisen musiikkisuhteen kehittymistä. Osana formatiivista arviointia huomioidaan myös laaja-alaisen osaamisen eri osa-alueet.

Opintojakson aikana opiskelija arvioi itse omaa oppimistaan ja edistymistään suhteessa opintojakson tavoitteisiin. Osana monipuolista arviointia on vertaispalaute, jonka antamiseen opiskelijoita ohjataan ja rohkaistaan opintojakson aikana.

Genre - globaali uteliaisuus, 2 op (oMU3)

Opintojakson moduulit

- Genre - globaali uteliaisuus, 2 op (MU3), Valinnainen

Tavoitteet

Genre - globaali uteliaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää musiikin kulttuurisidonnaisuutta ja kulttuurien välisiä kytköksiä*
- *suhtautuu uteliaasti ja perehtyy kokemuksellisesti itselleen uusiin musiikin lajeihin ja musiikkikulttuureihin*

- hahmottaa itsensä osana globaalia musiikillista maailmaa
- tunnistaa omat lähtökohtansa sekä kulttuurien välisen vastavuoroisuuden haasteet ja mahdollisuudet.

Keskeiset sisällöt

Genre - globaali uteliaisuus

- erilaiset musiikinlajit, musiikkityylit ja -kulttuurit sekä niihin kytkeytyvät merkitykset ja arvostukset
- musiikkikulttuurit kulttuurin osana
- monipuolinen työskentely erilaisten musiikkien kanssa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla asteikolla 4 - 10. Arvioinnin keskeisenä kohteena on opiskelijan työskentely ja toiminta opintojaksolla. Formatiivinen arviointi on oppiaineelle luontevalla tavalla merkittävässä roolissa; opintojakson aikana annettu kannustava jatkuva palaute tukee ja ohjaa opiskelijan oppimista sekä edistää myönteisen musiikkisuhteen kehittymistä. Osana formatiivista arviointia huomioidaan myös laaja-alaisen osaamisen eri osa-alueet.

Opintojakson aikana opiskelija arvioi itse omaa oppimistaan ja edistymistään suhteessa opintojakson tavoitteisiin. Osana monipuolista arviointia on vertaispalaute, jonka antamiseen opiskelijoita ohjataan ja rohkaistaan opintojakson aikana.

Demo - luovasti yhdessä, 2 op (oMU4)

Opintojakson moduulit

- Demo - luovasti yhdessä, 2 op (MU4), Valinnainen

Tavoitteet

Demo - luovasti yhdessä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää luovaa osaamistaan musiikillisessa tai taiteidenvälisessä prosessissa
- ottaa vastuuta ryhmän musiikillisesta toiminnasta
- syventää ymmärrystään musiikillisen vaikuttamisen ja vuorovaikutuksen tavoista
- hahmottaa musiikin suhdetta muihin taiteenlajeihin ja mediaan.

Keskeiset sisällöt

Demo - luovasti yhdessä

- moduulin tavoitteiden toteuttamistavan ja ohjelmiston opiskelijalähtöinen suunnittelu
- musiikillinen tai taiteidenvälinen ryhmän resurssien mukaan
- musiikin vaikuttavuus esimerkiksi vuorovaikutuksessa, lyriikassa ja muissa taiteissa, mediassa tai yhteiskunnassa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla asteikolla 4 - 10. Arvioinnin keskeisenä kohteena on opiskelijan työskentely ja toiminta opintojaksolla. Formatiivinen arviointi on oppiaineelle luontevalla tavalla merkittävässä roolissa; opintojakson aikana annettu kannustava jatkuva palaute tukee ja ohjaa opiskelijan oppimista sekä edistää myönteisen musiikkisuhteen kehittymistä. Osana formatiivista arviointia huomioidaan myös laaja-alaisen osaamisen eri osa-alueet.

Opintojakson aikana opiskelija arvioi itse omaa oppimistaan ja edistymistään suhteessa opintojakson tavoitteisiin. Osana monipuolista arviointia on vertaispalaute, jonka antamiseen opiskelijoita ohjataan ja rohkaistaan opintojakson aikana.

Musiikkiprojekti, 2 op (oMU5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii musiikillisen projektin suunnitteluun ja toteuttamiseen vaadittavia taitoja.
- Opiskelija oppii aikatauluttamaan ja refleктоimaan omaa työskentelyään.
- Opiskelija kehittää projektinhallintaan liittyviä taitoja.
- Opiskelija oppii raportoimaan ja viestimään omasta työskentelystään.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelijaideoi, suunnittelee ja toteuttaa musiikillisen projektin itsenäisesti tai osana työryhmää.
- Opiskelija raportoi projektista.
- Projekti voi liittyä musiikkiin monella tapaa: se voi olla esimerkiksi konsertti, äänite, monitaiteellinen esitys tai installaatio, kirjallinen tutkielma, uusmediaprojekti tai tuotannollinen työ.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan monella tapaa suunnitellessaan ja toteuttaessaan projektia.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Suunnitellessaan ja toteuttaessaan projektia opiskelija pohtii valintojensa eettisiä merkityksiä ja niiden vaikutuksia ympäristöön.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnin keskeisenä kohteena on opiskelijan työskentely ja toiminta opintojaksolla. Projektiluontoisessa opintojaksossa merkittävänä arviointikriteerinä on myös opiskelijan kyky rajata projektin sisältö ja sen tavoitteet. Formatiivinen arviointi on oppiaineelle luontevalla tavalla merkittävässä roolissa; opintojakson aikana annettu kannustava jatkuva palaute tukee ja ohjaa opiskelijan oppimista sekä edistää myönteisen musiikkisuhteen kehittymistä. Osana formatiivista arviointia huomioidaan myös laaja-alaisen osaamisen eri osa-alueet. Opiskelija arvioi myös itse omaa oppimistaan ja edistymistään suhteessa itse asettamiinsa tavoitteisiin.

Kuoro, 2 op (oMU6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää ja soveltaa musiikillista ajatteluaan.
- Opiskelija kehittää tervettä ja luontevaa, kehollisesti kokonaisvaltaista, äänenkäyttöä.
- Opiskelija oppii kiinnittämään huomiota omaan laulutekniikkaansa.
- Opiskelija tutustuu moniääniseen laulumusiikkiin ja oppii kuorolaulussa tarvittavia kuuntelu- ja vuorovaikutustaitoja.
- Opiskelija kartuttaa itseluottamusta erilaisia äänenkäyttöä vaativia esiintymistilanteita varten.
- Opiskelija tutustuu kokemuksellisesti käytännön musisoinnin kautta erilaisiin musiikkityyleihin- ja kulttuureihin ja rohkaistuu musiikillisessa itseilmaisussa.
- Opiskelija voi osallistua opintojaksolle useampaan kertaan ja näin syventää osaamistaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla kehitetään laulutekniikkaa erilaisten kehollisten harjoitusten ja ääniharjoitusten avulla.
- Kuorolaulun perustaitoja opetellaan laulamalla monipuolisesti eri tyylisistä kappaleista koostuvaa moniäänistä ohjelmistoa.
- Ohjelmistoa valmistettaessa kiinnitetään huomiota tyylinmukaiseen tulkintaan ja ilmaisuun.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Yhteismusisointi kuorossa vahvistaa elämänhallinnan tunnetta ja lisää tutkitusti hyvinvointia monella tapaa.

Vuorovaikutusosaaminen

Kuoro on aina sosiaalinen yhteisö. Yhteismusisointi ja vastuullinen toiminta osana ryhmää kehittää monipuolisesti sekä vuorovaikutustaitoja että empatiakykyä. Opiskelija harjaantuu myös rakentavan palautteen antamisessa ja vastaanottamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa lisää kulttuurien tuntemustaan tutustuessaan erilaisiin musiikkityyleihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnin keskeisenä kohteena on opiskelijan työskentely ja toiminta opintojaksolla. Formatiivinen arviointi on oppiaineelle luontevalla tavalla merkittävässä roolissa; opintojakson aikana annettu kannustava jatkuva palaute tukee ja ohjaa opiskelijan oppimista sekä edistää myönteisen musiikkisuhteen kehittymistä. Osana formatiivista arviointia huomioidaan myös laaja-alaisen osaamisen eri osa-alueet.

Opintojakson aikana opiskelija arvioi itse omaa oppimistaan ja edistymistään suhteessa opintojakson tavoitteisiin. Osana monipuolista arviointia on vertaispalaute, jonka antamiseen opiskelijoita ohjataan ja rohkaistaan opintojakson aikana.

Orkesteri, 2 op (oMU7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää ja soveltaa musiikillista ajatteluaan ja kehittää oman instrumenttinsa soittotaitoa.
- Opiskelija kehittää yhteismusisoinnissa vaadittavia kuuntelu- ja vuorovaikutustaitoja sekä oppii toimimaan osana orkesteria.
- Opiskelija tutustuu kokemuksellisesti käytännön musisoinnin kautta erilaisiin musiikkityyleihin- ja kulttuureihin ja rohkaistuu musiikillisessa itseilmaisussa.
- Opiskelija voi osallistua opintojaksolle useampaan kertaan ja näin syventää osaamistaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla kehitetään oman instrumentin soittotekniikkaa sekä musisoimalla yhdessä että itsenäisesti harjoittelemalla.
- Orkesterisoiton perustaitoja opetellaan soittamalla monipuolisesti eri tyylisistä kappaleista koostuvaa ohjelmistoa.
- Ohjelmistoa valmistettaessa kiinnitetään huomiota tyylinmukaiseen tulkintaan ja ilmaisuun.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteismusisointi ja vastuullinen toiminta osana ryhmää kehittää monipuolisesti sekä vuorovaikutustaitoja että empatiakykyä. Opiskelija harjaantuu myös rakentavan palautteen antamisessa ja vastaanottamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija lisää kulttuurien tuntemustaan tutustuessaan erilaisiin musiikkityyleihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnin keskeisenä kohteena on opiskelijan työskentely ja toiminta opintojaksolla. Formatiivinen arviointi on oppiaineelle luontevalla tavalla merkittävässä roolissa; opintojakson aikana annettu kannustava jatkuva palaute tukee ja ohjaa opiskelijan oppimista sekä edistää myönteisen musiikkisuhteen kehittymistä. Osana formatiivista arviointia huomioidaan myös laaja-alaisen osaamisen eri osa-alueet.

Opintojakson aikana opiskelija arvioi itse omaa oppimistaan ja edistymistään suhteessa opintojakson tavoitteisiin. Osana monipuolista arviointia on vertaispalaute, jonka antamiseen opiskelijoita ohjataan ja rohkaistaan opintojakson aikana.

Pienyhtye, 2 op (oMU8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää ja soveltaa musiikillista ajatteluaan ja kehittää taitojaan omassa instrumentissaan.
- Opiskelija kehittää yhteismusisoinnissa vaadittavia kuuntelu- ja vuorovaikutustaitoja sekä oppii toimimaan osana pienyhtyettä.
- Opiskelija voi osallistua opintojaksolle useampaan kertaan ja näin syventää osaamistaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Pienyhtye voi olla esimerkiksi bändi, laulu-, kamari- tai kansanmusiikkiyhtye.
- Opintojaksolla kehitetään oman instrumentin soittotekniikkaa tai laulutekniikkaa sekä musisoimalla yhdessä että itsenäisesti harjoittelemalla.
- Yhtyesoiton perustaitoja opetellaan valmistamalla opiskelijoiden kanssa yhteistyössä suunniteltua ohjelmistoa.
- Ohjelmistoa valmistettaessa kiinnitetään huomiota tyylinmukaiseen tulkintaan ja ilmaisuun.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteismusisointi ja vastuullinen toiminta osana pienryhmää kehittää monipuolisesti sekä vuorovaikutustaitoja että empatiakykyä. Opiskelija harjaantuu myös rakentavan palautteen antamisessa ja vastaanottamisessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnin keskeisenä kohteena on opiskelijan työskentely ja toiminta opintojaksolla. Formatiivinen arviointi on oppiaineelle luontevalla tavalla merkittävässä roolissa; opintojakson aikana annettu kannustava jatkuva palaute tukee ja ohjaa opiskelijan oppimista sekä edistää myönteisen musiikkisuhteen kehittymistä. Osana formatiivista arviointia huomioidaan myös laaja-alaisen osaamisen eri osa-alueet.

Opintojakson aikana opiskelija arvioi itse omaa oppimistaan ja edistymistään suhteessa opintojakson tavoitteisiin. Osana monipuolista arviointia on vertaispalaute, jonka antamiseen opiskelijoita ohjataan ja rohkaistaan opintojakson aikana.

Biisintekoverstas, 2 op (oMU9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää musiikillisen itseilmaisun taitojaan.
- Opiskelija lisää ymmärrystään musiikillisen luomisprosessin monitahoisuudesta.
- Opiskelija saa valmiuksia musiikkiteoksen itsenäiseen tuottamiseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tutustutaan säveltämiseen, sanoittamiseen ja sovittamiseen sekä muihin luoviin tapoihin tuottaa musiikkia erityisesti käytännön harjoittelun avulla.
- Musiikkiteknologiaa hyödynnetään tarkoituksenmukaisilla tavoilla osana luovaa prosessia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija kehittää luovaa ajatteluaan pohtiessaan erilaisia lähestymistapoja musiikillisen teoksen toteuttamiseksi.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija lisää ymmärrystään taiteen merkityksestä osana yhteiskunnallista keskustelua tuottaessaan omia musiikillisia teoksia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnin keskeisenä kohteena on opiskelijan työskentely ja toiminta opintojaksolla. Formatiivinen arviointi on oppiaineelle luontevalla tavalla merkittävässä roolissa; opintojakson aikana annettu kannustava jatkuva palaute tukee ja ohjaa opiskelijan oppimista sekä edistää myönteisen musiikkisuhteen kehittymistä. Osana formatiivista arviointia huomioidaan myös laaja-alaisen osaamisen eri osa-alueet.

Opintojakson aikana opiskelija arvioi itse omaa oppimistaan ja edistymistään suhteessa opintojakson tavoitteisiin. Osana monipuolista arviointia on vertaispalaute, jonka antamiseen opiskelijoita ohjataan ja rohkaistaan opintojakson aikana.

Musiikkiteknologia, 2 op (oMU10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy musiikkiteknologian perusteisiin ja peruskäsitteisiin.
- Opiskelija lisää ymmärrystään musiikkiteknologian mahdollisuuksista osana musiikin tekemisen luovaa prosessia.
- Opiskelija oppii hyödyntämään musiikkiteknologiaa musiikillisten ideoiden taltioimiseen ja musiikillisten ideoiden toteuttamiseen sekä luovasti että tarkoituksenmukaisesti.
- Opiskelija harjaantuu pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen taiteelliseen työskentelyyn.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tutustutaan musiikkiteknologian perusteisiin erityisesti käytännön harjoittelun avulla.
- Opiskelija perehtyy sekvensseriohjelmiston käyttöön ja tarkoituksenmukaisiin tapoihin taltioida erilaisia äänilähteitä.

- Opintojakso voi opiskelijoiden toiveiden mukaan painottua musiikin äänittämiseen ja tuottamiseen, äänisuunnitteluun, äänitaiteeseen, elektroniseen live-musiikkiin tai muuhun vastaavaan aihealueeseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnin keskeisenä kohteena on opiskelijan työskentely ja toiminta opintojaksolla. Formatiivinen arviointi on oppiaineelle luontevalla tavalla merkittävässä roolissa; opintojakson aikana annettu kannustava jatkuva palaute tukee ja ohjaa opiskelijan oppimista sekä edistää myönteisen musiikkisuhteen kehittymistä. Osana formatiivista arviointia huomioidaan myös laaja-alaisen osaamisen eri osa-alueet.

Opintojakson aikana opiskelija arvioi itse omaa oppimistaan ja edistymistään suhteessa opintojakson tavoitteisiin. Osana monipuolista arviointia on vertaispalaute, jonka antamiseen opiskelijoita ohjataan ja rohkaistaan opintojakson aikana.

Taide ja hyvinvointi, 3 op (oKUMUTEA)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Esitystekniikka, 3 op (oTEAMUATK)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Musikaali, 6 op (TTM1)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.15. Opinto-ohjaus (OP)

Oppiaineen tehtävä

Opinto-ohjauksen tehtävänä on tarjota opiskelijalle mahdollisuus hankkia sellaisia tietoja ja taitoja, joita hän tarvitsee elämässä, opiskelussa ja työelämässä. Opinto-ohjauksella tarkoitetaan toimia, joiden avulla opiskelija vahvistaa toimijuuttaan, toimintakykyään, oppimaan oppimistaan sekä urasuunnittelutaitojaan. Toimijuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä opiskelijan kykyä rakentaa tulevaisuuttaan sekä taitoa tehdä opintoihin ja työuraan liittyviä päätöksiä. Opinto-ohjauksen avulla vahvistuu opiskelijan usko omiin mahdollisuuksiin saavuttaa asettamansa tavoitteet ja opiskelija luottaa selviytyvänsä muutostilanteista.

Opinto-ohjaus yhdistää lukiota yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. Sukupuolitietoisella ohjauksella pyritään purkamaan segregoituneita koulutuslavalintoja ja työmarkkinoita. Opinto-ohjauksessa kehittyvät tiedot ja taidot edistävät osaavan työvoiman saatavuutta sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamista tulevaisuuden työelämässä.

Laaja-alainen osaaminen

Opinto-ohjauksessa opiskelija oppii tietoja ja taitoa toimia vastuullisena kansalaisena ja osallistua aktiivisesti yhteiskunnan toimintaan. Hän omaksuu elinikäisen oppimisen taitoja, urasuunnittelutaitoja ja työelämävalmiuksia. Opiskelija pohtii toimintaansa ja työskentelee

rakentavasti muiden kanssa. Opinto-ohjauksen avulla opiskelija kehittää **yhteiskunnallista ja vuorovaikutusosaamistaan**.

Opiskelija osaa opinto-ohjauksen tuella etsiä aktiivisesti tietoa, tarkastella sitä kriittisesti ja soveltaa sitä. Hän oppii kehittämään **hyvinvointiosaamistaan**. Opiskelija harjaantuu tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja oppii kohtaamaan epävarmuutta sekä hakemaan tarvittaessa ohjausta ja neuvontaa.

Opinto-ohjauksen avulla opiskelija kehittää **monitieteisen ja luovan osaamisen** tavoitteiden mukaista sinnikkyyttä, ongelmanratkaisukykyä ja uteliaisuutta uusia oppimismahdollisuuksia kohtaan. Hän kehittää **eettisen ja ympäristöosaamisen** sekä **globaali- ja kulttuuriosaamisen** tavoitteissa linjattua halua kehittyä mainittujen osaamisalueiden ja elämän eri osa-alueilla.

Tavoitteet

Opinto-ohjaus tukee opiskelijan uskoa tulevaisuuteen ja antaa hänelle rohkeutta vaikuttaa siihen.

Opinto-ohjauksen tavoitteena on, että

opiskelija

- löytää omat elinikäistä oppimista tukevat tapansa oppia
- saa tukea elämänsuunnitteluun ja -hallintaan sekä koulutukseen ja uravalintoihin liittyviin päätöksiin
- suunnittelee ja hallitsee ajankäyttöään
- osaa arvioida toimijuuttaan ja voimavarojaan, ohjaus- ja tuentarvettaan sekä ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitojaan
- tunnistaa arvojen, uskomusten ja itselleen merkittävien ihmisten vaikutusta valintoihin ja päätöksiin
- oppii itsearviointitaitoja sekä osaa kartoittaa ja sanoittaa osaamistaan ja vahvuuksiaan
- tuntee keskeiset jatkokoulutuksiin, työelämään ja urasuunnitteluun liittyvät tietolähteet, ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät sekä osaa käyttää niissä olevaa informaatiota urasuunnittelussa ja jatko-opintoihin hakeutumisessa
- oppii arvioimaan omien opiskelu- ja urasuunnittelutaitojensa kehittymistä
- harjaantuu arvioimaan tiedonhankintataitojaan ja tieto- ja viestintäteknologian taitojaan koulutus- ja työelämätiedon hankkimisessa
- kiinnittää huomiota taitoonsa tunnistaa eri tietolähteiden luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta omassa urasuunnittelussaan
- toimii ja arvioi toimintaansa digitaalisissa tai muissa ympäristöissä, joissa käydään urasuunnitteluun liittyvää keskustelua.

Osaamisen arviointi

Opinto-ohjauksesta ei anneta arvosanaa kuten muista oppiaineista, vaan opintojaksoista annetaan suoritusmerkinnät. Opinto-ohjauksessa arviointi perustuu opiskelijan itsearviointiin sekä vuorovaikutteeseen, ohjaavaan ja kannustavaan palautteeseen eri ohjaustoimien yhteydessä. Jokainen opiskelija asettaa itselleen omat tavoitteensa, joiden toteutumista ohjauksessa seurataan.

Opintojaksot

Hyvinvointi, 6 op (oHYV1)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Minä opiskelijana, 2 op (oOP1)

Opintojakson moduulit

- Minä opiskelijana, 2 op (OP1), Pakollinen

Tavoitteet

Minä opiskelijana

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tunnistaa ja osaa sanoittaa vahvuuksiaan, osaamistaan ja kiinnostuksen kohteitaan*
- *tuntee lukio-opintojen käytänteet ja opintojen rakenteen*
- *asettaa valintojaan tärkeysjärjestykseen suhteessa omiin suunnitelmiinsa*
- *osaa lukiossa tarvittavat opiskelutaidot ja -menetelmät sekä työtavat*
- *tunnistaa henkilökohtaisen opintosuunnitelman merkityksen urasuunnittelun kannalta*
- *osaa suunnitella opintojaan suhteessa ylioppilastutkinnon suorittamiseen liittyviin vaatimuksiin*
- *ymmärtää, miten tehdyt valinnat vaikuttavat mahdollisuuksiin hakeutua jatko-opintoihin*
- *osaa suunnitella ajankäyttönsä siten, että selviytyy opiskelun ja muun elämän vaatimuksista*
- *tunnistaa tapoja edistää hyvinvointiaan ja toimintakykyään.*

Keskeiset sisällöt

Minä opiskelijana

- *henkilökohtainen opintosuunnitelma: opiskelu-, ylioppilastutkinto- sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelma*
- *itsetuntemus ja omat vahvuudet sekä oman osaamisen monipuolinen tunnistaminen, kehittäminen ja dokumentointi*
- *toimijuus, arjen- ja elämäntaitot, minäpystyvyys sekä toimintakyky*
- *hyvinvointi, opiskelukyky, tasapainoinen elämä*
- *opiskelu- ja tiedonhankintataidot, oppimaan oppiminen*
- *jatko-opintoihin ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyvät tietolähteet, digitaaliset ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät*
- *työelämään sekä toisen ja korkea-asteen koulutuspaikkoihin tutustuminen*
- *lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat*

Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus, 2 op (oOP2)

Opintojakson moduulit

- Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus, 2 op (OP2), Pakollinen

Tavoitteet

Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa suunnitella tulevaisuuttaan sekä tuntee koulutusvaihtoehtoja ja työelämän mahdollisuuksia muuttuvassa maailmassa*
- *syventää osaamistaan itsetuntemuksen sekä elämänsuunnittelu- ja elämäntaitojen osalta*
- *tunnistaa ja osaa sanoittaa sekä dokumentoida osaamistaan*
- *tuntee keskeiset työelämätaidot ja osaa arvioida osaamistaan suhteessa niihin*
- *tuntee työelämän ja työllistymisen eri muotoja sekä ymmärtää yhteiskunnan ja talouden muutosten merkityksen työllisyyden näkökulmasta*

- *tuntee yrittäjyyden eri muotoja ja osaa arvioida omaa suhdettaan yrittäjyyteen*
- *tuntee kansainvälisiä koulutus- ja työllistymisvaihtoehtoja*
- *osaa toimia monikulttuurisissa toimintaympäristöissä*
- *tuntee itsensä kannalta olennaiset jatkokoulutusvaihtoehdot ja niiden pääsyvaatimukset sekä valintaprosessit*
- *osaa hakea töitä ja tunnistaa erilaisia työllistymismahdollisuuksia.*

Keskeiset sisällöt

Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus

- *henkilökohtaisen opinto-, ylioppilastutkinto- sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman päivittäminen*
- *jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelu, jatko-opintoihin hakeutuminen Suomessa ja ulkomailla*
- *työelämä tietous ja -taidot, yrittäjyys muuttuvassa ja monimuotoisessa maailmassa*
- *työelämään sekä jatko-opintoihin tutustuminen ja kokemusten hankkiminen*
- *oman talouden hallinta, opintotuki ja asuminen*
- *oman hyvinvoinnin edistäminen*
- *tulevaisuuden ennakointiosaaminen sekä kyky tunnistaa oppimistarpeensa suhteessa tulevaisuuden osaamistarpeisiin*
- *lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijat näkevät itsensä aktiivisena osana yhteiskuntaa ja ymmärtävät valintojensa vaikutukset laajemmin. Opiskelijoita rohkaistaan pohtimaan ennakkoluulottomasti uravaihtoehtojaan sekä tunnistamaan omia vahvuuksiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opinto-ohjauksessa kannustetaan opiskelijoita työskentelemään ryhmässä keskustellen ja ottamaan toiset opiskelijat huomioon.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijoita tuetaan kehittämään työelämävalmiuksiaan kokonaisvaltaisesti huomioiden opiskelijoiden elämäntilanne, ikävaihe sekä hyvinvointi.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijat ymmärtävät omien valintojensa taustalla olevat paikalliset sekä globaalit kulttuuriset vaikutteet ja niiden yhteydet toisiinsa ja seuraukset sosiaaliselle ympäristölleen.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelijat ymmärtävät valintojensa seuraukset luonnonympäristölle, itselleen ja muille ihmisille.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijoita kannustetaan olemaan luovia ja oma-aloitteisia, etsimään tietoa itse sekä arvioimaan tietoa kriittisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritusmerkinnän saaminen edellyttää osallistumista ohjauksen tunneille sekä vaadittujen tehtävien ja suunnitelmien tekemistä. Arviointi perustuu opiskelijan omien tavoitteiden asettamiseen, niiden toteutumisen seurantaan ja muokkaamiseen tarvittaessa sekä opiskelijan itsearviointiin.

Tutortoiminta, 2 op (oOP3)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- kehittää ongelmaratkaisu- ja vuorovaikutustaitojaan
- harjaantuu ryhmäohjauksessa
- kehittää itsetuntemustaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- uusien lukiolaisten ohjaaminen lukio-opintojen käytänteisiin
- uusien lukiolaisten ryhmäyttäminen
- tilaisuuksien ja tapahtumien suunnittelu, toteutus ja viestintä
- lukion markkinointi

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Kurssin suorittaminen edellyttää opiskelijalta aktiivisuutta, halua sitoutua toimintaan koko lukuvuodeksi ja valmiutta käyttää siihen myös oppituntien ulkopuolista aikaa.

Opiskelutaitoja, 2 op (oOP4)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on, että opiskelija löytää omat vahvuutensa ja harjaantuu eri oppimisstrategioiden ja -tyylien käytössä.
- Omien lukitaitojen kartoittaminen. Halukkaille tehdään kurssin aikana luki-testi.
- Ymmärtää rentoutumisen, motivaation ja oppimisasenteen merkityksen opintomenestykselle.
- Opiskelija löytää omia vahvuuksia ja oppii hyödyntämään niitä opiskelussaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Keskeiset sisällöt: erilaiset oppimistyyli ja opiskelustrategiat, eri oppiaineiden opiskelustrategiat, rentoutuminen, motivaatio ja oppimisasenne, kokeisiin valmistautuminen.
- Kurssin voi suorittaa myös matematiikan kurssin yhteydessä (MAA2) keskittyen matematiikan oppimistyyliin.
- Opiskelija pohtii oppimispäiväkirjan (MAA2-päiväkirja) avulla erilaisia tapoja opiskella ja niiden hyödyntämistä matematiikan opiskelussa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija osaa opinto-ohjauksen tuella etsiä aktiivisesti tietoa, tarkastella omaa oppimistaan kriittisesti sekä soveltaa oppimaansa. Hän oppii kehittämään **hyvinvointiosaamistaan**. Opiskelija harjaantuu tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja oppii kohtaamaan epävarmuutta sekä hakemaan tarvittaessa ohjausta ja neuvontaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opinto-ohjauksesta ei anneta arvosanaa kuten muista oppiaineista, vaan opintojaksoista annetaan suoritusmerkinnät. Suoritusmerkinnän saa osallistumisesta oppitunneille, annettujen tehtävien palauttamisesta. Matematiikkaan suunnatusta opintojaksosta saa suoritusmerkinnän oppimispäiväkirjan avulla pohtien omaa oppimistansa sekä osallistumalla matematiikkapajoihin koulupäivän päätteeksi. Opintojakson päätteeksi palautetaan oppimispäiväkirjat.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kurssin voi suorittaa vapaavalintaisesti painottamalla joko opiskelutaitoja tai matematiikan työskentelytapoja yhteistyössä MAA2 -kurssin kanssa.

Tavoitteet opiskelutaitojen osiossa: Kurssin tavoitteena on, että opiskelija löytää omat vahvuutensa ja harjaantuu eri oppimisstrategioiden ja -tyylien käytössä. Ymmärtää rentoutumisen, motivaation ja oppimisasenteen merkityksen opintomenestykselle. Keskeiset sisällöt: erilaiset oppimistyyliä ja opiskelustrategiat, eri oppiaineiden opiskelustrategiat, rentoutuminen, motivaatio ja oppimisasenne, kokeisiin valmistautuminen. Halukkaille tehdään kurssin aikana luki-testi.

Tavoitteet matematiikan osiossa: jokainen opiskelija pohtii oppimispäiväkirjassa erilaisia tapoja opiskella matematiikkaa. Tavoitteena on löytää itselleen paras tapa opiskella ja oppia. Kurssiin kuuluu myös vierailut matematiikkapajassa.

Hyvinvoinnin ja itsetuntemuksen edistäminen, 2 op (oOP5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla syvennyttään hyvinvointiin ja sen osa-alueisiin erilaisten teemojen kautta.
- Tavoitteena on lisätä opiskelijoiden omaa hyvinvointia alustusten ja harjoitteiden myötä.
- Opintojakson aikana pysähdyt oman hyvinvointisi äärelle.
- Opintojaksolla ohjaajina toimivat erityisopettaja ja koulupsykologi.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Itsemyötätunto ja sen merkitys omalle hyvinvoinnille
- Kartoitetaan omia vahvuuksia ja niiden aktiivista hyödyntämistä opiskelussa
- Tutustutaan hyvinvointiin liittyviin tieteellisiin tutkimuksiin
- Rentoutuminen vastapainona opiskelulle
- Musiikki ja sen yhteys hyvinvointiin
- Opintojaksolla toteutetaan vierailu koulun ulkopuolella tai vaihtoehtoisesti opintojaksolle kutsutaan vierailija

- Muisti ja keskittyminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Pohditaan hyvinvoinnin merkitystä opiskelussa erilaisten alustusten ja harjoitteiden avulla, esimerkiksi omien vahvuuksien hyödyntämistä opiskelussa.

Vuorovaikutusosaaminen

Kurssilla tehdään pari- ja ryhmätyönä harjoituksia käsiteltyjen teemojen pohjalta. Tarkoituksena on kehittää myös vuorovaikutusosaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opinto-ohjauksesta ei anneta arvosanaa kuten muista oppiaineista, vaan opintojaksoista annetaan suoritusmerkinnät. Suoritusmerkintään vaaditaan läsnäoloa oppitunneilla, aktiivisuutta oppitunnin harjoitteissa, itsenäisiä tehtäviä sekä lopputyönä tehtävää tutustumista hyvinvointiin liittyviin artikkeleihin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan kattavasti erilaisten teemojen kautta hyvinvointiin. Tavoitteena on antaa eväitä opiskelukyvyn ylläpitämiseen. Opintojaksoon sisältyy sovitut yhteistapaamiset, yksi vierailu koulun ulkopuolelle tai vaihtoehtoisesti koululle kutsuttava vierailija sekä vapaasti valittavia itsenäisiä tehtäviä, esimerkiksi hyvinvointiin liittyvään kirjallisuuteen tutustumista.

7.16. Psykologia (PS)

Oppiaineen tehtävä

Psykologian tehtävä on antaa opiskelijalle valmiuksia havainnoida, ymmärtää ja arvioida ihmisen psyykkistä toimintaa ja siihen vaikuttavia sosiaalisia, kulttuurisia ja biologisia tekijöitä. Opetuksessa perehdytään psykologian tieteenalan kieleen, käsitteisiin ja tapoihin rakentaa tietoa. Oppiaineen sisällöt perustuvat tutkimustietoon, joka tuodaan lähelle opiskelijaa kytkemällä se ihmisen toiminnan ja arjen ilmiöiden ymmärtämiseen. Psykologian moninäkökulmaisuus sekä empiirinen ja reflektiivinen ote kehittävät laajasti opiskelijan ajattelun taitoja. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään psyykkisten, biologisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden välistä vuorovaikutusta ja vastavuoroista riippuvuutta sekä vahvistamaan taitoa arvioida ja soveltaa oppimaansa.

Psykologian opetuksessa käytetään monipuolisia ja opiskelijaa aktivoivia menetelmiä sekä hyödynnetään digitaalisuuden ja erilaisten oppimisympäristöjen mahdollisuuksia. Psykologiassa on luontevaa tehdä yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa. Psykologian oppiaineeseen sisältyviä ilmiöitä tarkastellaan erityisesti biologiassa, terveystiedossa, opinto-ohjauksessa, filosofiassa, uskonnossa ja elämänkatsomustiedossa kullekin oppiaineelle ominaisella tavalla. Opetuksessa tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat yhdessä psykologian oppiaineen tavoitteiden kanssa.

Hyvinvointiosaamisen näkökulmasta psykologian tiedot ja taidot tukevat itsetuntemusta, itsensä kehittämistä, muiden ihmisten ymmärtämistä sekä psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämistä. Psykologian opetus tukee opiskelijan identiteetin rakentamista ja antaa valmiuksia tarkastella omaa psyykkistä hyvinvointia sekä tehdä sitä tukevia ratkaisuja. Psykologian tietojen pohjalta opiskelija saa välineitä ymmärtää sosiaalisten suhteiden, tunteiden säätelytaitojen ja resilienssin merkitystä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja palauttamisessa.

Psykologian opetuksessa käytetään dialogisia ja reflektiivisiä menetelmiä, jotka vahvistavat opiskelijan **vuorovaikutusosaamista**. Psykologian opiskelu kehittää taitoja tunnistaa sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tärkeitä tunteita niin itsessä kuin muissa. Psykologian opetus kehittää valmiuksia rakentamaan viestintään sekä ymmärrystä empatian merkityksestä sosiaalisissa suhteissa.

Psykologian opiskelu tukee laajasti opiskelijan **monitieteistä ja luovaa osaamista**. Perehtyminen oppimisen psykologiaan antaa opiskelijalle valmiuksia tiedostaa, arvioida ja kehittää omia oppimisen taitojaan. Psykologiassa ihmisen toimintaa tarkastellaan monipuolisesti luonnontieteellisestä, yhteiskuntatieteellisestä ja käyttäytymistieteellisestä näkökulmasta. Ihmisen tiedonkäsittelyn rajoitusten ja mahdollisuuksien käsittely tukee kriittisen ajattelun kehittymistä ja monilukutaitoa. Oppiaineen soveltava luonne luo perustaa luovalle tiedonkäsittelylle.

Psykologian opiskelu kehittää opiskelijan itsetuntemusta, mikä tukee urasuunnittelua, työelämävalmiuksia ja muuta **yhteiskunnallista osaamista**. Psykologian opiskelu antaa valmiuksia ymmärtää esimerkiksi pystyvyyssuomusten, itsensä kehittämisen ja tavoitteiden asettamisen merkitystä yritteliään asenteen taustalla.

Psykologian opiskelu antaa välineitä ymmärtää ihmisten arvojen, asenteiden ja käyttäytymisen eroja **eettisissä** kysymyksissä. Psykologian sisällöt lisäävät ymmärrystä maailmankuvan merkityksestä ihmisen ajattelulle ja toiminnalle tukien **ympäristöosaamisen** kehittymistä.

Psykologia antaa tutkimustietoon perustuvia näkökulmia siihen, mikä ihmisyydessä on universaalia ja mikä kulttuurisidonnaista. Psykologian opiskelu kehittää valmiuksia ymmärtää yksilöiden välisiä eroja ja kulttuurien moninaisuutta ja kehittää siten **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Tavoitteet

.

Psykologian opetuksen yleisenä tavoitteena on, että

opiskelija

- hahmottaa tutkimustiedon pohjalta ihmisen toiminnan kokonaisuutena, joka perustuu psyykkisten, biologisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden vuorovaikutukseen
- hallitsee psykologian keskeisiä käsitteitä ja kysymyksenasetteluja sekä osaa perustella väitteitä psykologian tietojen ja näkökulmien pohjalta
- osaa hankkia psykologista tietoa eri tietolähteistä ja kykenee arvioimaan tiedon luotettavuutta ja pätevyyttä

- pystyy arvioimaan psykologisen tutkimuksen mahdollisuuksia, rajoituksia ja eettisiä näkökulmia sekä hallitsee tutkimustiedon soveltamisen ja kriittisen ajattelun taitoja
- ymmärtää psykologista tietoa siten, että pystyy soveltamaan tietojaan oman hyvinvointinsa edistämiseen, ihmissuhteidensa ja vuorovaikutustaitojensa vahvistamiseen sekä omien opiskelu- ja ajattelutaitojensa kehittämiseen
- osaa hyödyntää ja soveltaa psykologian tietoja laaja-alaisten ilmiöiden jäsentämiseen ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämiseen.

Osaamisen arviointi

Psykologian oppiaineessa arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan oppimista sekä antaa palautetta oppimisprosessista ja osaamisesta. Arvioinnin avulla opiskelijaa kannustetaan ajattelun taitojen monipuoliseen kehittämiseen. Arviointiin kuuluu sekä oppimisprosessin aikainen palaute että opitun ja osaamisen arviointi. Arviointi kohdistuu laaja-alaisen osaamisen ja psykologian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön, ja siinä kiinnitetään huomiota sekä opiskelijan tiedolliseen että tiedonkäsittelyn osaamiseen. Tiedollisessa osaamisessa kiinnitetään huomiota psykologisen tiedon ja käsitteistön hallintaan. Tiedonkäsittelyn osaamisen arvioinnissa painottuu taito analysoida, soveltaa ja arvioida psykologista tietoa ja tutkimuksia. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota myös tiedon hankinnan ja esittämisen taitoihin.

Opintojaksot

Hyvinvointi, 6 op (oHYV1)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Kehittyvä ihminen, 2 op (oPS2)

Opintojakson moduulit

- Kehittyvä ihminen, 2 op (PS2), Valinnainen

Tavoitteet

Kehittyvä ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa eritellä ihmisen yksilölliseen kehitykseen vaikuttavia tekijöitä ja niiden keskinäistä vuorovaikutusta
- osaa selittää, miten hermoston kypsyminen ja muovautuminen heijastuvat psyykkiseen kehitykseen sikiökaudelta läpi elämänsä
- osaa kuvailla lapsuus- ja nuoruusiän sosioemotionaalista ja kognitiivista kehitystä sekä soveltaa niihin liittyvää teoria- ja tutkimustietoa
- osaa antaa esimerkkejä sosialisoinnin ja kulttuurin vaikutuksesta ihmisen kehitykseen
- ymmärtää kokonaisvaltaisesti kehityksen yksilöllisyyttä ja jatkuvuutta
- perehtyy nuoruusiän psykologiaan ja pohtii aikuisuuteen siirtymiseen liittyviä tekijöitä
- osaa soveltaa kehityspsykologista tietoa itsensä ja muiden ihmisten ymmärtämiseen ja vuorovaikutustaitojensa kehittämiseen
- osaa kuvailla, miten ihmisen kehitystä tutkitaan.

Keskeiset sisällöt

Kehittyvä ihminen

Hermoston kehitys psyykkisten toimintojen näkökulmasta elämänsä aikana

- *perimän merkitys*
- *kypsyminen ja oppiminen*
- *herkkyyskaudet*
- *plastisuuden merkitys kehityksessä*

Tunne-elämän ja vuorovaikutuksen kehitys lapsuudessa ja nuoruudessa

- *varhainen vuorovaikutus ja kiintymyssuhteet*
- *temperamentti*
- *minuus ja minäkäsitys*
- *tunteet, tunnetaidot ja tunteiden säätely*
- *vertaissuhteet ja sosiaaliset taidot*

Kognitiivinen kehitys lapsuudessa ja nuoruudessa

- *kieli ja ajattelu*
- *toiminnanohjaus*

Identiteetin muuttuvuus elämänsä aikana

- *henkilökohtainen identiteetti*
- *sosiaalinen identiteetti*
- *kulttuuri-identiteetti ja etninen identiteetti*
- *sukupuoli- ja seksuaali-identiteetti, sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus*

Kehityksen yksilöllisyys ja jatkuvuus

- *erilaisia kehityspolkuja varhaislapsuudesta aikuisuuteen*
- *vanhemmuuden ja kasvuympäristön merkitys*

Psykologinen tutkimus

- *kaksos- ja adoptiotutkimus*
- *pitkittäis- ja poikittaistutkimus*
- *esimerkkejä havainnointia hyödyntävistä tutkimuksista*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso kehittää erityisesti opiskelijan hyvinvointiosaamista, kun hän perehtyy nuoruusiän psykologiaan, pohtii identiteettiään ja oppii soveltamaan kehityspsykologista tietoa itsensä ymmärtämiseen.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan työelämäpohdintaa tukee niiden alojen näkyväksi tekeminen, joissa kehityspsykologisesta tiedosta on hyötyä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana.

Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Tietoa käsittelevä ihminen, 2 op (oPS3)

Opintojakson moduulit

- Tietoa käsittelevä ihminen, 2 op (PS3), Valinnainen

Tavoitteet

Tietoa käsittelevä ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa kognitiivista toimintaa ohjaavia yleisiä periaatteita ja osaa soveltaa niitä kognitiivisten ilmiöiden tarkastelemiseen
- osaa selittää, miten havaitseminen, tarkkaavaisuus ja muisti ovat yhteydessä ihmisen muuhun tiedonkäsittelyyn
- ymmärtää kielen merkitystä ihmisen toiminnalle
- ymmärtää päätöksenteon kognitiivista perustaa
- tunnistaa joitakin yleisimpiä kognitiivisen toiminnan häiriöitä
- ymmärtää plastisuuden merkityksen ja hermoverkkojen toiminnan pääperiaatteet psyykkisen toiminnan perustana
- osaa kuvailla havaitsemiseen, tarkkaavaisuuteen, muistiin ja kielellisiin toimintoihin liittyvää aivotoimintaa
- osaa suunnitella ja esitellä yksinkertaisen kokeellisen tutkimuksen ja arvioida menetelmään liittyviä vahvuuksia ja heikkouksia.

Keskeiset sisällöt

Tietoa käsittelevä ihminen

Tiedonkäsittelyn yleisiä periaatteita

- ärsykelähtöinen ja skeemalähtöinen tiedonkäsittely
- tietoinen ja ei-tietoinen tiedonkäsittely

Havaitseminen ja tarkkaavaisuus

- sisäiset mallit ja havaintokehä
- havaitseminen, perustietoa erityisesti näönvaraisesta havaitsemisesta sekä sen hermostollisesta perustasta
- tahaton ja tahdonalainen tarkkaavaisuus
- perustietoa tarkkaavaisuuden hermostollisesta perustasta
- esimerkkejä tarkkaavaisuushäiriöistä

Muisti

- työmuistin ja säilömuistin toiminta
- muistin rekonstruktivisuus ja unohtaminen
- perustietoa muistin hermostollisesta perustasta
- esimerkkejä aivoperäisistä muistihäiriöistä

Kieli

- kielellisten toimintojen merkitys tiedonkäsittelyssä
- perustietoa kielellisten toimintojen hermostollisesta perustasta
- esimerkkejä aivoperäisistä kielellisistä häiriöistä

Päätöksenteko

282

- nopea ja hidas ajattelu
- esimerkkejä kognitiivisista vinoumista ja heuristiikoista

Aivojen rakenne ja hermostollinen toiminta

- hermoston ja aivojen päärakenteet
- hermosolun ja synapsin toiminta
- tiedon kulku hermoverkoissa
- plastisuus
- esimerkkejä neuropsykologisesta kuntoutuksesta

Kognitiivisen psykologian ja neuropsykologian tutkimusmenetelmät

- kokeellisen tutkimuksen periaatteet
- esimerkkejä tapaustutkimuksista
- esimerkkejä aivotutkimusmenetelmiä hyödyntävistä tutkimuksista
- kokeellisen tutkimuksen suunnittelu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso kehittää opiskelijan hyvinvointiosaamista, kun hän perehtyy tarkkaavaisuuden ja muistin toimintaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunteilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Tunteet ja mielenterveys, 2 op (OPS4)

Opintojakson moduulit

- Tunteet ja mielenterveys, 2 op (PS4), Valinnainen

Tavoitteet

Tunteet ja mielenterveys

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa selittää tunteiden muodostumista ja niiden kulttuurisidonnaisuutta
- ymmärtää tunteiden merkityksen ihmisen kognitiiviseen toimintaan, vuorovaikutukseen ja psyykkiseen hyvinvointiin sekä saa valmiuksia soveltaa tätä tietoa itseymmärryksen ja vuorovaikutuksen välineenä
- osaa selittää mielenterveyteen ja psyykkiseen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä sekä soveltaa tätä tietoa oman ja muiden hyvinvoinnin edistämiseen
- tunnistaa yleisimpiä mielenterveyden ongelmia ja mielenterveyshäiriöitä
- osaa pohtia mielenterveyden ja sen häiriöiden määrittelyn tulkinnanvaraisuutta ja yhteiskunnallisia ulottuvuuksia

- osaa kuvailla biologisia, psyykkisiä, sosiaalisia ja kulttuurisidonnaisia tekijöitä mielenterveyshäiriöiden taustalla ja hoidossa
- syventyy yhden mielenterveyshäiriön syihin, oireisiin ja hoitoon.

Keskeiset sisällöt

Tunteet ja mielenterveys

Tunteiden psykologia

- tunteiden muodostuminen: tunnereaktio ja tunnekokemus
- perustietoa tunteiden ja niiden säätelyn hermostollisesta perustasta
- tunteiden universaalisuus ja kulttuurisidonnaisuus
- tunteiden merkitys kognitiivista toimintaa ja sosiaalista vuorovaikutusta ohjaavina tekijöinä
- tunteiden säätely hyvinvoinnin osatekijänä

Psyykinen hyvinvointi ja psyykkisen tasapainon ylläpitäminen

- hallintakeinojen ja defenssien merkitys
- resilienssin merkitys hyvinvoinnille
- nukkumisen ja vuorokausirytmien merkitys psyykkiselle toiminnalle
- keskeiset unen laatuun vaikuttavat tekijät
- stressin aiheuttajia, vaikutuksia ja säätelykeinoja
- kriisit psyykkisen tasapainon uhkana ja niistä selviytyminen

Mielenterveys

- mielenterveys käsitteenä
- yleisimpien mielenterveyshäiriöiden luokittelu ja tietoa niiden tyypillisistä oireista
- esimerkkejä mielenterveyden ongelmien ja -häiriöiden syntyä selittävästä biologisista, psyykkisistä ja sosiaalisista sekä kulttuurisista taustatekijöistä
- esimerkkejä mielenterveyden ongelmien ja häiriöiden biologisista ja psykososiaalisista hoitomuodoista sekä erilaisista psykoterapian toteutustavoista
- esimerkkejä ajankohtaisesta mielenterveyshäiriöihin liittyvästä yhteiskunnallisesta keskustelusta

Psykologinen tutkimus

- ei-kokeellinen tutkimus: korrelatiivinen ja kuvaileva tutkimus
- esimerkkejä fysiologisia mittausmenetelmiä hyödyntävistä tutkimuksista

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso kehittää erityisen vahvasti opiskelijan hyvinvointiosaamista, kun hän oppii psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämisen keinoja, stressin vaikutuksia ja säätelykeinoja sekä mielenterveyden häiriöihin vaikuttavia tekijöitä, oireita ja niiden hoitoa. Hän ymmärtää myös, mistä voi hakea apua mielenterveyden haasteisiin.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan työelämäpohdintaa tukee mielenterveysalan ammattien näkyväksi tekeminen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen, 2 op (oPS5)

Opintojakson moduulit

- Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen, 2 op (PS5), Valinnainen

Tavoitteet

Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa kuvailla yksilöllisten ominaisuuksien eroja ja niiden geneettistä perustaa
- osaa tarkastella persoonallisuutta kokonaisuutena eri näkökulmista ja soveltaa tätä tietoa omien vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistamisessa
- osaa kuvailla yksilöllisiä eroja älykkyydessä ja luovuudessa
- osaa tarkastella sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin merkitystä yksilön toimintaan
- ymmärtää ihmisen toimintaa persoonallisuuden, sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin vuorovaikutuksen näkökulmasta
- osaa soveltaa psykologian tietoja erilaisuuden ymmärtämiseen ja kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen
- osaa kuvailla ja arvioida yksilöllisten erojen tutkimuksen psykologisia arviointimenetelmiä.

Keskeiset sisällöt

Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen

Perimän, kulttuurin ja sosiaalisen ympäristön merkitys persoonallisuuden kehittymiseen

- persoonallisuuden pysyvyys ja muuttuvuus
- perustietoa käyttäytymisgenetiikasta

Persoonallisuuden tarkastelu eri näkökulmista

- temperamentti
- piirreteoreettinen näkökulma
- motivaatio
- yksilölliset tulkinta- ja toimintatyylit
- identiteetin ja persoonallisuuden narratiivinen tarkastelu

Älykkyys ja luovuus osana ihmisen toimintaa

- älykkyyden määritelmiä
- älykkyyden mittaaminen ja siihen liittyvät haasteet
- perimän ja ympäristön vuorovaikutus älykkyydessä
- luovuuden määritelmiä ja luovuuteen liittyviä tekijöitä

Kulttuurin ja sosiaalisen ympäristön vaikutus ihmisen toimintaan

- tiedonkäsittely sosiaalisissa tilanteissa: stereotyyppien, attribuutioiden, asenteiden ja ennakkoluulojen muodostuminen
- esimerkkejä sosiaalisuuden hermostollisesta perustasta
- ryhmän merkitys yksilölle ja ryhmien väliset suhteet

- tilannetekijöiden vaikutus yksilöön ja ryhmään
- kulttuurien eri ulottuvuuksia
- esimerkkejä kulttuurin vaikutuksesta ajatteluun ja käyttäytymiseen
- esimerkkejä yksilöiden ja yhteisöjen toiminnasta kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa

Psykologinen tutkimus

- yksilöllisten erojen tutkiminen
- persoonallisuuden ja älykkyyden arviointimenetelmät
- reliabiliteetti ja validiteetti
- esimerkkejä kyselyjä, haastatteluja ja testejä hyödyntävistä tutkimuksista
- esimerkkejä sosiaalipsykologian tutkimuksista

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakso kehittää opiskelijan globaali- ja kulttuuriosaamista, kun hän perehtyy sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin merkitykseen yksilön toiminnalle.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijan käsitys luovuudesta syvenee, kun hän perehtyy siihen vaikuttaviin tekijöihin.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan työelämäosaamista tukee tieto soveltuvuusarviointien, kuten persoonallisuuden arvioinnin, käytöstä rekrytoinneissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet, harjoitustehtävät ja esitelmät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Sosiaalipsykologisia ilmiöitä, 2 op (oPS6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija ymmärtää ryhmien sisäistä ja ryhmien välistä toimintaa.
- Opiskelija perehtyy erilaisiin arjen ja yhteiskunnan ilmiöihin psykologian näkökulmasta.
- Opiskelija ymmärtää sosiaalipsykologian luonteen psykologia- ja yhteiskuntatieteenä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- ryhmän toimintaan vaikuttavat tekijät
- sosiaalinen identiteetti

- aggressio
- rakkaus
- auttaminen
- muita arjen ja yhteiskunnan ilmiöitä, jotka voivat vaihdella lukuvuoden ja opintojakson toteutustavan mukaan

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää opiskelijan yhteiskunnallista osaamista, kun hän ymmärtää yhteiskunnassa näkyvien ilmiöiden syitä ja mahdollisuuksia vaikuttaa niihin.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakso lisää valmiuksia toimia eettisesti ja ekologisesti vastuullisella tavalla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla tai verkkotehtävissä osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet ja harjoitustehtävät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolle osallistuminen edellyttää oHYV01- tai oPS01-opintojakson suoritusta.

Psykologian kertaus, 2 op (oPS7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kerta- ja syventää psykologian opintojen keskeisiä sisältöjä.
- Opiskelija tutustuu psykologian ylioppilaskokeeseen.
- Opiskelija kehittyy esseiden kirjoittajana.
- Opiskelija ymmärtää tutkimusprosessin kulun, osaa laatia tutkimussuunnitelman ja osaa analysoida tutkimustuloksia.
- Opiskelija oppii liittämään oppimiansa asioita ajankohtaiseen keskusteluun.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- psykologian opintojaksojen (1–5) keskeiset aiheet ja opiskelijoiden toivomat kerrattavat aiheet
- ylioppilaskokeen rakenne, tehtävätyypit ja arviointi
- kiitettävän psykologian esseevastauksen piirteet
- psykologinen tutkimusprosessi, tutkimussuunnitelma ja tutkimustulosten analysointi
- ajankohtaiset psykologian teemat

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso kehittää erityisesti opiskelijan monitieteistä osaamista, kun opiskelijan tutkimustaidot ja kyky yhdistellä oppimiaan asioita laajemmiksi kokonaisuuksiksi vahvistuvat.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Suoritus edellyttää annettujen harjoitustehtävien ja preliminäärikokeen tekemistä sekä osallistumista opetukseen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso on tarkoitettu psykologian ylioppilaskokeeseen valmistautuville opiskelijoille ja sitä ennen tulee suorittaa psykologian opintojaksot 1-5.

7.17. Terveystieto (TE)

Oppiaineen tehtävä

Terveystieto on monitieteinen oppiaine, jonka tehtävänä on opiskelijan terveysosaamisen kehittäminen. Terveysosaaminen ilmenee asiatietojen ja käsitteiden hallintana, terveyteen liittyvinä taitoina, kykynä itsenäiseen kriittiseen ajatteluun, itsetuntemuksen syventymisenä sekä eettisenä vastuullisuutena. Se mahdollistaa terveyden laaja-alaisuuden hahmottamisen sekä antaa valmiuksia tunnistaa ja muokata tekijöitä, jotka mahdollistavat opiskelijan oman ja muiden ihmisten terveyden sekä ympäristön terveellisyyden arvostamisen, edistämisen ja ylläpitämisen. Terveys ymmärretään fyysisenä, psyykkisenä ja sosiaalisena hyvinvointina sekä toimintakykynä. Oppiaineen arvopohja rakentuu elämän kunnioittamisen, ihmisoikeuksien mukaisen arvokkaan elämän, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden, vastuullisuuden ja aktiivisen kansalaisuuden perustalle.

Opetuksessa haastetaan tarkastelemaan terveyttä, turvallisuutta, terveyden edistämistä ja sairauksien ehkäisyä sekä näihin liittyviä ilmiöitä moniulotteisina kokonaisuuksina yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan sekä globaalien maailman näkökulmasta. Olennaista on ohjata opiskelijaa ymmärtämään terveyttä voimavarana, jonka pohjalta monet muut arkielämän toiminnot rakentuvat. Opetuksessa perehdytään oppiaineen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan valmiuksia yksilölliseen ja yhteisölliseen tiedon hankintaan, rakentamiseen ja käyttämiseen sekä taitoa arvioida kriittisesti terveyteen liittyvää tietoa ja viestintää. Oppiaineen tehtävänä on myös kehittää opiskelijan valmiuksia omien terveyteen liittyvien valintojen ja tottumusten taustalla vaikuttavien tekijöiden analysointiin ja seurausten arviointiin sekä itselle sopivien oppimisen tapojen tunnistamiseen. Opetuksessa kehitetään opiskelijan kykyä tarkastella monipuolisesti terveyteen ja sairauteen liittyviä eettisiä ja oikeudellisia kysymyksiä. Lisäksi terveyden osalta edistetään valmiuksia tarkoituksenmukaisten ja perusteltujen valintojen tekemiseen sekä omien voimavarojen ja kestävänsä tulevaisuuden rakentamiseen.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alainen osaaminen toteutuu terveystiedon opetuksessa monipuolisesti ja auttaa siten osaltaan opiskelijaa kehittymään tasapainoiseksi ja sivistyneeksi ihmiseksi.

Terveystiedon opetus tuottaa **hyvinvointiosaamista** kehittämällä ymmärrystä keskeisistä hyvinvointiin liittyvistä yksilöllisistä, yhteisöllisistä ja yhteiskunnallisista edellytyksistä sekä lisäämällä valmiuksia oman ja muiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Terveystiedossa kehitetään opiskelijan itsetuntemusta, mikä auttaa tunnistamaan omia vahvuuksia ja rakentamaan identiteettiä.

Vuorovaikutusosaaminen kehittyy terveystiedossa sekä oppiaineen sisältöjen että käytettävien opetusmenetelmien avulla. Opetuksessa käsitellään mielen hyvinvointiin liittyviä tekijöitä, kuten tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Yhteisöllinen tiedonrakentaminen edistää sosiaalisia taitoja ja kykyä yhteistyöhön.

Eri tieteenaloihin perustuvana oppiaineena terveystiedolle on luontevaa kehittää **monitieteistä ja luovaa osaamista**. Terveystiedossa opiskelija ohjataan yhdistelemään eri tieteenalojen tuottamaa tietoa ja muodostamaan näin itselle uutta tietoa. Oppiaine sisältää tavoitteita, jotka ohjaavat tiedon soveltamiseen ja kriittiseen tulkintaan. Terveystiedon tavoitteet tukevat myös oppimisen säätelyä ohjaamalla opiskelijaa löytämään itselle sopivia oppimisen tapoja ja pohtimaan oppiaineen aihepiirien merkitystä itselle.

Oppiaineen tavoitteet ja arvoperusta ohjaavat opiskelijaa pohtimaan esimerkiksi turvallisen ympäristön edellytyksiä, terveyden eriarvoisuutta sekä elintapavalintojen seurauksia. Näiden aihepiirien tarkastelu tuottaa aineksia turvallisen, oikeudenmukaisen ja kestäväns tulevaisuuden hahmottamiseen ja kehittävät siten **yhteiskunnallista osaamista**.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen näkyy terveystiedon opetuksessa erilaisten ympäristöjen terveysvaikutuksiin liittyvien omien kulutustottumusten analysointina ja seurausten arviointina sekä eettisten kysymysten ratkomisena.

Terveystiedossa etsitään selityksiä erilaisten terveyskulttuurien ilmiöiden syntymiselle ja arvioidaan niiden merkitystä. Lisäksi tarkastellaan globaaleja terveyskysymyksiä ja niihin vaikuttamista. Tällaisten aihepiirien käsittely vahvistaa osaltaan **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Tavoitteet

Terveystiedon opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- pystyy luomaan kokonaiskuvaa terveydestä ja sen yksilöllisistä, yhteisöllisistä, yhteiskunnallisista ja globaaleista edellytyksistä, pystyy tekemään perusteltuja ehdotuksia siitä, miten omaa, muiden ihmisten sekä ympäristön terveyttä ja turvallisuutta voidaan ylläpitää tai edistää, sekä osaa käyttää terveystiedon käsitteitä asianmukaisesti
- osaa hakea tietoa eri lähteistä, soveltaa ja analysoida terveyteen liittyvää tietoa sekä arvioida tiedon luotettavuutta ja pätevyyttä, ymmärtää tieteellisen tiedon ja arkitiedon eron terveyden ja sairauksien riskien, syiden, vaikutusmekanismien ja seurausten selittämisessä sekä osaa perustella näkemyksiään tutkimustiedon avulla
- osaa analysoida ja arvioida omien tarpeiden, käsitysten, kokemusten, asenteiden ja arvojen ohjaavaa vaikutusta terveyteen liittyvissä valinnoissa sekä omien elintapojen ja kulutustottumusten vaikutuksia terveyteen ja ympäristöön
- osaa analysoida terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä kysymyksiä sekä kestäväns kehityksen edellytyksiä ja vaikutuksia terveyteen

- osaa valita itselle sopivia ja tilanteen kannalta tarkoituksenmukaisia oppimisen tapoja sekä osaa asettaa tavoitteita omalle oppimiselleen ja pystyy arvioimaan niiden saavuttamista realistisesti.

Osaamisen arviointi

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppimista sekä antaa opiskelijalle tietoa hänen edistymisestään ja oppimistuloksistaan. Arviointi perustuu oppiaineen tavoitteista johdettuihin kriteereihin, ja se koostuu monipuolisesta oppimisprosessin aikaisesta ja osaamisen summatiivisesta arvioinnista sisältäen myös itse- ja vertaisarviointia. Kriteerien avaaminen opiskelijoille opintojakson alussa sekä opintojakson aikana suoritettu arviointi ja palaute auttavat opiskelijaa suuntaamaan oppimistaan.

Arviointi kohdistuu oppimäärän asiantietojen hallintaan ja käsitteiden täsmälliseen käyttöön, opiskelijan tiedonhankintataitoihin sekä kykyyn soveltaa, analysoida, arvioida ja yhdistellä terveyttä ja sairauksia koskevaa tietoa sekä rakentaa sille perusteluja. Arvioinnissa otetaan huomioon myös opiskelijan kyky tarkastella monipuolisesti terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä kysymyksiä. Lisäksi arvioinnissa huomioidaan opiskelijan kyky asettaa oppimistavoitteita ja arvioida niiden saavuttamista. Arviointi ei saa kohdistua opiskelijan arvoihin, asenteisiin, terveyskäyttäytymiseen tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin sinänsä, vaan arviointi keskittyy opiskelijan valmiuksiin analysoida, arvioida sekä perustella näkemyksiään ja erilaisia terveystottumuksia.

Opintojaksot

Hyvinvointi, 6 op (oHYV1)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Terveys ja ympäristö, 2 op (oTE2)

Opintojakson moduulit

- Terveys ja ympäristö, 2 op (TE2), Valinnainen

Tavoitteet

Terveys ja ympäristö

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tietää tutkimustiedon hankkimisen periaatteista ja tutkimusprosessin vaiheista sekä osaa soveltaa näitä tietoja ja kuvata perustellen, miten terveyteen, terveyskäyttäytymiseen ja toimintakykyyn liittyvistä aiheista voidaan saada luotettavaa ja monipuolista tutkimustietoa
- osaa hakea tietoa ja pystyy vertailemaan eri lähteiden luotettavuutta
- osaa kuvata terveysviestinnän muotoja ja vaikutuskeinoja sekä analysoida terveysviestinnän merkitystä ihmisten terveyskäsitteille ja terveydelle
- osaa esitellä ja analysoida fyysisen ja psykososiaalisen ympäristön yhteyksiä ja vaikutuksia terveydelle sekä arvioida omien elintapojen ja kulutustottumusten merkitystä ympäristön terveydelle ja terveellisyydelle
- osaa eritellä riippuvuuden muotoja ja niiden syntyyn vaikuttavia tekijöitä sekä analysoida riippuvuuksiin liittyviä terveys- ja muita haittoja.

Keskeiset sisällöt

Terveys ja ympäristö

Terveyteen liittyvän tiedon hankinta, arviointi ja tulkinta

- *tieteellinen tieto ja arkitieto, ajattelun vinoumia, tutkimusprosessin vaiheet, tutkimustiedon luotettavuuden arviointi*
- *terveysviestinnän muotoja ja vaikutuskeinoja, terveysviestinnän merkityksen ja luotettavuuden arviointi*

Ympäristön terveellisyys ja turvallisuus

- *rakennetun ympäristön, luonnonympäristön ja psykososiaalisen ympäristön yhteyksiä ja vaikutuksia terveyteen*
- *kestävä kehitys ja terveys*
- *ympäristöjen turvallisuus ja väkivallan ehkäisy*
- *työhyvinvointi*

Mielihyvä ja riippuvuus

- *riippuvuuteen vaikuttavat biologiset, psyykkiset ja sosiaaliset mekanismit*
- *keskeiset aine- ja toiminnalliset riippuvuudet, riippuvuuksien syitä ja ehkäisykeinoja, riippuvuuksien aiheuttamia haittoja*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla opiskelija tutustuu siihen, miten eri tieteenalat yhdistyvät terveyteen liittyvissä teemoissa ja harjoittelee tiedon kriittistä tarkastelua esimerkiksi tiedon hankinnan avulla. Opintojaksolla tutustutaan terveyteen liittyvään kotimaiseen sekä kansainväliseen tutkimustietoon käsittelemällä ajattelun vinoumia, tutkimusprosessin eri vaiheita sekä tutkimustiedon luotettavuuden arviointia. Luovaa osaamistaan opiskelija kehittää tekemällä terveysaiheisen kampanjan.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla opiskelijan on mahdollista kehittää ympäristöosaamistaan terveellisen ympäristön tarkastelun kautta. Opintojaksolla tarkastellaan ympäristön vaikutuksia yksilön terveyteen sekä siihen, miten yksilö voi omalla toiminnallaan vaikuttaa elinympäristöönsä. Ympäristön tarkastelussa keskeisenä teemana on kestävä kehitys, jonka kautta opiskelija tutustuu globaaleihin eettisiin kysymyksiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson aikainen arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa.

Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute ohjaavat opiskelijaa tulemaan tietoisiksi omista työskentelytavoistaan ja kehittämään omaa osaamistaan.

Arvioinnin kohteina ovat opiskelijan osoittamat tiedot ja taidot sekä osallistumisaktiivisuus. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, soveltaa, analysoida, arvioida ja esittää terveyteen liittyvää tietoa erilaisissa tilanteissa. Arvioinnissa otetaan huomioon myös opiskelijan kyky tiedon kriittiseen arviointiin ja eettiseen pohdintaan.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettavat erilaiset harjoitustehtävät, opiskelijatyöt kuten esseet, tutkimussuunnitelma ja terveyskampanja sekä tuntiosaaminen ja koesuoritukset. Itsearviointia ja vertaispalautetta hyödynnetään opintojaksolla muun arvioinnin tukena. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Terveys ja yhteiskunta, 2 op (oTE3)

Opintojakson moduulit

- Terveys ja yhteiskunta, 2 op (TE3), Valinnainen

Tavoitteet

Terveys ja yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa kuvata ja analysoida yhteiskunnallisten olosuhteiden, sosiaali- ja terveyspolitiikan ja muun yhteiskuntapolitiikan, tieteen sekä teknologian muutosta, kehitystä ja yhteyksiä väestön terveyteen
- pystyy erittelemään keskeisten tarttumattomien ja tartuntatautien riskitekijöitä, esittämään perusteltuja ratkaisuja näiden ehkäisemiseksi sekä arvioimaan sairauksien ja tautien merkitystä yksilölle ja yhteiskunnalle sekä elintapojen vaikutuksia tarttumattomien ja tartuntatautien näkökulmasta
- osaa esitellä perustellen, mihin sosiaali- tai terveyspalveluihin yksilö voi hakeutua erilaisissa tilanteissa, arvioida kriittisesti palvelujen järjestämistä ja tuottamista sekä arvioida sosiaali- ja terveyspalvelujen, itsehoidon ja omahoidon merkitystä terveydelle
- osaa analysoida terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä kysymyksiä, kuvata ja arvioida terveyteen ja terveyden eriarvoisuuteen vaikuttavia tekijöitä Suomessa ja globaalisti sekä analysoida terveyserojen kaventamiseen vaikuttavia tekijöitä.

Keskeiset sisällöt

Terveys ja yhteiskunta

Terveyden edistäminen ja sairauksien ehkäisy eri aikakausina

- terveyskäsityksiä ja sairauksien selitysmalleja
- keskeisiä väestöjen terveyteen vaikuttaneita yhteiskunnallisia, tieteeseen ja teknologiaan liittyviä tekijöitä
- tulevaisuuden terveystaasteita ja mahdollisuuksia

Sairaudet ja hoito

- epidemiologinen siirtymä, keskeiset tarttumattomat ja tartuntataudit
- sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen, tuottaminen ja käyttäminen
- itsehoito ja omahoito

Eettiset kysymykset

- eettisen analysoinnin näkökulmia: hyveet, seuraukset, oikeudet, velvollisuudet, motiivit, arvot ja normit
- keskeisiä terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä ja oikeudellisia kysymyksiä kuten hedelmöityshoidot, abortti, elintapoihin liittyvä vapaus ja vastuu, seulonnat, geeniteknologia, eutanasia
- terveydenhuollon eettiset periaatteet, potilaan oikeudet, priorisointi
- terveys ja terveyden eriarvoisuus Suomessa ja globaalisti sekä niihin vaikuttaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla opiskelija kehittää yhteiskunnallista osaamistaan tutustumalla väestön terveyteen keskeisesti vaikuttaviin yhteiskunnallisiin tekijöihin, terveyspolitiikkaan yhteiskuntapolitiikan osana

sekä terveysteknologiaan. Opiskelija kehittää yhteiskunnallista osaamistaan myös tutustumalla tulevaisuuden terveysteknologiaan ja -mahdollisuuksiin sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintaan.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla opiskelija kehittää globaali- ja kulttuuriosaamistaan tutustumalla terveyseroihin ja terveyden eriarvoisuuteen niin Suomessa kuin maailmanlaajuisesti. Lisäksi opintojaksolla käsitellään globaaleja terveysteknologiaa, -uhkia ja -mahdollisuuksia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson aikainen arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa.

Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute ohjaavat opiskelijaa tulemaan tietoisesti omista työskentelytavoistaan ja kehittämään omaa osaamistaan.

Arvioinnin kohteina ovat opiskelijan osoittamat tiedot ja taidot sekä osallistumisaktiivisuus. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, soveltaa, analysoida, arvioida ja esittää terveyteen liittyvää tietoa erilaisissa tilanteissa. Arvioinnissa otetaan huomioon myös opiskelijan kyky tiedon kriittiseen arviointiin ja eettiseen pohdintaan.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettavat erilaiset harjoitustehtävät, opiskelijatyöt kuten esseet, tuntiosaaminen ja koesuoritukset. Itsearviointia ja vertaispalautetta hyödynnetään opintojaksolla muun arvioinnin tukena. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Terveystiedon kertaus, 2 op (oTE4)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kerrata ja syventää terveystiedon opintojaksojen 1-3 keskeisiä sisältöjä.
- Harjoitella ylioppilaskirjoitusten vastaustekniikkaa.
- Tutustua ylioppilaskirjoitusten erilaisiin tehtävätyyppeihin.
- Harjoitella ylioppilaskirjoituksissa tarvittavien sähköisten apuohjelmien avulla tehtävien tekemistä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksojen 1-3 keskeiset sisällöt, jotka sovitaan opintojakson alussa yhteisesti opiskelijoiden tarpeen mukaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelija saa palautetta ja arviointia opintojakson aikana tehdyistä ylioppilaskirjoituksista tukevista tehtävistä ja kokeesta. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

7.18. Toinen kotimainen kieli, ruotsi (TKRU)

Oppiaineen tehtävä

Kieliaineet ovat sekä taito- ja välineaineita että oma tiedonalansa. Kieltenopetus syventää perusopetuksen aikana saavutettua eri kielten taitoa, kielikasvatusta ja kielitietoisuuden kehittämistä.

Toinen kotimainen kieli ruotsi on osa lukion kielikasvatusta, joka pyrkii tunnistamaan ja tekemään näkyväksi lukion kaikkia kieliaineita yhdistäviä tehtäviä ja toisaalta kielten roolia opetuksessa ja oppimisessa ylipäätään. Lukion kieltenopetuksessa kehitetään opiskelijan monikielistä kompetenssia, joka koostuu äidinkielen, kansalliskielten ja vieraiden kielten sekä niiden murteiden ja rekistereiden eritasoisesta hallinnasta. Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä taitoja toimia eri kieliyhteisöissä. Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään eri kieliä monipuolisesti kielitaidon eri osa-alueet huomioon ottaen ja kaikkea kielitaitoa arvostaen.

Ruotsin kielen opiskelu perustuu laajaan tekstikäsitelyyn, jonka mukaan tekstit ovat monimuotoisia, esimerkiksi kirjoitettuja, puhuttuja, visuaalisia, audiovisuaalisia tai näiden ilmaisumuotojen yhdistelmiä. Oppiaineelle tyypilliset tekstit voivat olla kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä, fiktiivisiä tai asiatekstejä sekä arkisia tai institutionaalisia, erilaisia keskustelutaitoja vaativia tilanteita.

Ruotsin kielen opetuksen tehtävä on kehittää opiskelijan ruotsin kielen taitoa monipuolisesti. Monipuolinen kielitaito kehittyy erilaisten tekstien ja tekstilajien tulkitsemisesta ja tuottamisesta. Opiskelija etenee perustaidoista laaja-alaisuuteen ja arkielestä kohti akateemisempaa kielitaitoa. Opiskelijaa ohjataan kehittämään eri kielten taitoaan, laajentamaan monikielistä kompetenssiaan ja kehittämään metakielellisiä taitojaan, joilla tarkoitetaan kykyä hahmottaa ja hyödyntää tietoa kielestä, kielen rakenteista ja funktioista sekä kielten välisistä yhteyksistä. Opiskelija harjaantuu laaja-alaiseen kielenkäyttöön vaihtelevissa teksti- ja asiayhteyksissä. Opiskelija oppii hankkimaan, muokkaamaan, tuottamaan ja jakamaan sekä arvioimaan ja arvottamaan tietoa.

Laaja-alainen osaaminen

Toisen kotimaisen kielen ruotsin opetuksessa käsitellään teemoja, joiden avulla oppiminen tuodaan osaksi lukio-opiskelun asiakokonaisuuksien hallintaa ja oppiainerajat ylittävää työskentelyä. Toisen kotimaisen kielen eri oppimäärät toimivat yhteistyössä sekä toistensa että vieraiden kielten eri oppimäärien ja eri oppiaineiden kanssa. Samalla rakennetaan ymmärrystä ja yhteyksiä lukion ulkopuolelle sekä lukiota seuraaviin elämänvaiheisiin, opintoihin ja työelämään. Väline- ja taitoaineina kielet tarjoavat työkaluja laaja-alaisen osaamisen taitojen tunnistamiseen, harjoittamiseen, kehittämiseen ja omaksumiseen sekä arvojen ja asenteiden tarkasteluun. Kieltenopetuksen taustalla on myös omat tiedon- ja tieteenalansa, joiden ulottuvuuksia, kuten sosiolingvistiikkaa, kognitiivista kielitiedettä tai tekstintutkimusta, voi hyödyntää laaja-alaisen asiakokonaisuuksien tarkastelussa.

Laaja-alaisen osaamisen alueet tarjoavat opetuksessa käsiteltäviä sisältöjä, tavoitteita toiminnalle sekä perusteita erilaisten oppimisympäristöjen, työtapojen tai -menetelmien valinnalle. Toisen kotimaisen kielen opetuksessa laaja-alainen osaaminen näyttäytyy muun muassa miksi-kysymyksinä ja syy-seuraussuhteiden pohtimisena. Kielet tarjoavat mahdollisuuden kehittää luovaa toimintaa eri opiskelutapoja kokeillen, mutta myös älyllisyydestä ja kielen estetiikasta nauttien.

Toisen kotimaisen kielen opiskelun kautta tarkastellaan yksilön ja yhteisön identiteettien rakentumista ja ryhmässä toimimista. Kaikkea opiskelijoiden kielitaitoa arvostetaan ja pyritään hyödyntämään, mikä mahdollistaa opiskelijan **hyvinvointi-** ja **vuorovaikutusosaamisen**

sekä minäpystyvyyden kasvattamisen. Empatia, hyvät tavat ja rakentavan vuorovaikutuksen (mediaatio) elementit ilmentyvät kaikissa kieliaineissa osana laaja-alaista osaamista. Rakentavan vuorovaikutuksen tekijöitä tutkimalla ja sen taitoja omaksumalla opiskelija syventää ymmärrystään toiseudesta ja harjaantuu rakentamaan ymmärrystä tilanteissa, joissa sitä ei kielellisistä tai kulttuurista syistä ole.

Opiskelija kehittää kielenopiskelutaitojaan tunnistamalla itselleen sopivia strategioita oppia toista kotimaista kieltä ja arvioimalla oman oppimisensa edistymistä. Häntä ohjataan ymmärtämään monipuolisen kielitaidon merkitys jatko-opinnoissa ja työelämässä sekä kieli-identiteetin rakentamisessa.

Eri tieteen- ja tiedonaloja sekä taiteita yhdistävänä oppiaineena kielet avaavat yhtymäkohtia muihin oppiaineisiin sekä **monitieteiseen ja luovaan osaamiseen**. Temaattiset opinnot ja oppiainerajat ylittävät opintokokonaisuudet kannustavat opiskelijaa hyödyntämään eri kielten vähäistäkin taitoaan ja monikielistä kompetenssiaan. Tärkeää on asiakokonaisuuksien, kysymysten ja ratkaisujen työstäminen vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Opetuksessa tavoitellaan tilanteita, joissa opiskelija pääsee turvallisesti haastamaan oman osaamisensa rajoja. Toisen kotimaisen kielen opiskelu ja osaaminen avaavat mahdollisuuksia päästä käsiksi monenlaisiin diskursseihin, tietoihin, tietolähteisiin ja taidemuotoihin. Samalla voidaan kyseenalaistaa vakiintuneita käytänteitä ja hakea uusia, luovia tarkastelukulmia sekä tunnistaa ja ymmärtää monimuotoisuutta. Kieltenopetuksessa tavoitteena on ajattelun- ja analysointitaitojen kehittäminen käyttämällä monipuolisia ja opiskelijakeskeisiä menetelmiä sekä tarjoamalla merkityksellisiä, avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä.

Toisen kotimaisen kielen opiskelu vahvistaa opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista**. Opetus antaa kielellisiä ja kulttuurisia valmiuksia sekä eväitä osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen yhteiskunnassa ja kansainvälisessä maailmassa. Samalla rakennetaan yhteyksiä demokratiakasvatukseen ja tasa-arvonäkökulmiin sekä kieliä koskeviin pohdintoihin, kuten enemmistö- tai vähemmistökysymyksiin, kielipolitiikkaan tai kielidiversiteetin vähenemiseen. Toisen kotimaisen kielen ruotsin opintojen mahdollistamat taidot ja kontaktit helpottavat opiskelijan siirtymistä jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaisaktiivisuutta edellyttäviin tehtäviin.

Toisen kotimaisen kielen opinnot vahvistavat **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** mahdollistamalla myötäelämisen ja ongelmien ymmärtämisen oman kielen asettamia rajoja laajemmin. Globaalit ympäristökysymykset, kuten ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden väheneminen sekä kestäättömät kulutustottumukset, ovat yksilöön ja yhteisöihin vaikuttavia ongelmia. Opintojen aikana vahvistetaan taitoja ja haetaan kontakteja yhteisten ratkaisujen etsimiseksi ja työstämiseksi. Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelijaa ohjataan pohtimaan asenteiden ja arvojen merkitystä sekä kehittämään vastuuntuntoaan ja taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen osalta toisen kotimaisen kielen ruotsin opinnoissa vahvistetaan opiskelijan uteliaisuutta, motivaatiota ja taitoa toimia kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisissa ympäristöissä ja yhteyksissä. Monipuolinen kielitaito ja ymmärrys toisen kotimaisen kielen käyttökelpoisuudesta kansallisessa, pohjoismaisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä sekä globaalien kysymysten tarkastelussa syventävät opiskelijan maailmankansalaisen taitoja ja tarjoavat mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön. Kieliopinnot vahvistavat kulttuuriperintöjen tuntemista ja tarjoavat luontevasti eri näkökulmia asioiden tarkasteluun.

Tavoitteet

Kieli ja oppimäärä	Taito toimia vuorovaikutuksessa (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)	Taito tulkita tekstejä (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)	Taito tuottaa tekstejä (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)
A-oppimäärä	B2.1 (A2.2)	B2.1 (A2.2)	B1.2 (A2.1)
B1-oppimäärä	B1.1 (A1.3)	B1.1 (A1.3)	B1.1 (A1.3)
B3-oppimäärä	A2.2	A2.2	A2.1
Äidinkielenomainen oppimäärä	B2.2 (B1.2)	B2.2 (B1.2)	B2.2 (B1.2)

Ruotsin opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät kulttuuriseen ja kielelliseen moninaisuuteen, opiskelutaitoihin sekä vuorovaikutustaitoihin ja tekstin tulkinta- ja tuottamistaitoihin. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Kulttuurinen ja kielellinen moninaisuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- rohkastuu ruotsin kielen käyttäjänä ja toimijana kielellisesti ja kulttuurisesti moninaisessa maailmassa kansallisissa, pohjoismaisissa, eurooppalaisissa sekä globaaleissa kohtaamisissa, joissa ruotsin kielen hyödyntäminen on mahdollista ja joissa tavoitteena ei ole äidinkielenään ruotsia puhuvan tasoinen kielitaito vaan rakentavan vuorovaikutuksen ja keskinäisen ymmärryksen kasvattaminen
- ymmärtää ruotsin kielen merkityksen Suomen toisena kansalliskielenä
- osoittaa tietoa, taitoa ja tahtoa toimia rakentavasti ja luovasti ruotsin kielellä
- kokee kielellisen repertuaarinsa kasvattamisen mielekkääksi.

Opiskelutaidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa asettaa tavoitteita ja arvioida kehittymistään osana jatkuvaa oppimisprosessia
- tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohtiaan kielenoppijana
- osaa käyttää tehokkaasti erilaisia kielenopiskelustrategioita ja työvälineitä
- muodostaa käsityksen kielitaidon jatkuvasta kehittämisestä myös lukio-opintojen päättymisen jälkeen.

Vuorovaikutustaidot, tekstin tulkinta- ja tuottamistaidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu ja rohkastuu käyttämään ruotsin kieltä laaja-alaisesti ja monipuolisesti
- saa kokemuksia monenlaisista ruotsinkielisistä opiskelu- ja kielenkäyttöympäristöistä
- osaa suhteuttaa omaa osaamistaan tavoitteeksi asetettuihin kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon taitotasoihin (liite 2) alla olevan taulukon mukaisesti sekä asettaa omia tavoitteitaan, arvioida taitojensa kehittymistä ja kehittää niitä edelleen.

Osaamisen arviointi

Arviointi

Arvioinnin tehtävä toisessa kotimaisessa kielessä ruotsissa on tukea opiskelijan kehittymistä ruotsin kielellä toimijana. Monipuolinen arviointi ja onnistunut, kannustava palaute tukevat opiskelijan minäpystyvyyttä ja vahvistavat opiskelumotivaatiota.

Arviointi ja muu palautteen antaminen kohdistuvat oppimäärän tavoitteiden mukaiseen osaamiseen ja keskeisten sisältöjen hallintaan. Itse- ja vertaisarviointia käytetään oman ja ryhmän osaamisen sekä oppimisprosessin ymmärtämiseksi ja kehittämiseksi.

Arvioinnin kohteena ovat opiskelijan vuorovaikutusosaaminen, tekstin tulkinta- ja vuorovaikutustaidot sekä kulttuurisen ja kielellisen moninaisuuden tavoitealueeseen kytketty osaaminen. Arvioinnin kohteena ovat myös opiskelijan opiskelutaidot, kuten opiskelustrategioiden kehittämisen taidot sekä oppimisen edistämistä tukevat työskentelytaidot.

Arvioinnin tukena, opettajan työvälteenä sekä opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä käytetään soveltuvin osin eurooppalaiseen viitekehykseen (CEFR) perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa (liite 2). Arvioinnin tukena voidaan myös hyödyntää toisen kotimaisen kielen ruotsin taidon sertifiointiin tarkoitettuja kansallisesti tunnustettuja tutkintojärjestelmiä.

Opintojen alkuvaiheessa palautteenannossa painottuu opiskelijan taito kehittää kielenopiskelutaitojaan. Opintojen edetessä kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa voidaan hyödyntää enenevästi opiskelijan vuorovaikutus-, tulkinta- ja tuottamistaitojen tasoa määriteltäessä.

Arvosanan muodostamisessa otetaan systemaattisesti huomioon kaikki tavoitealueet, mukaan lukien opiskelutaitojen kehittämiseen liittyvät tavoitteet, joskin opintojaksokohtaiset painotukset voivat vaihdella.

Suullisen kielitaidon arviointi

Kielten opetuksessa opiskelijalta arvioidaan kielitaidon muiden osa-alueiden lisäksi suullinen kielitaito. Suullista kielitaitoa voidaan arvioida erillisellä kokeella. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 4 mom.)

Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle annetaan päättötodistus. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisesta annetaan todistus. – – [Lukiolain 39 §:n] 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen todistusten liitteenä annetaan lisäksi erillinen todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta. (Lukiolaki 714/2018, 39 § 3 mom.)

Toisen kotimaisen kielen ruotsin pakollisten ja valinnaisten opintojen aikana arvioidaan myös opiskelijan suullista kielitaitoa.

Valinnaisiin opintoihin kuuluvan toisen kotimaisen kielen ruotsin A-oppimäärän moduulin 8, B1-oppimäärän moduulin 6 sekä äidinkielenomaisen ruotsin oppimäärän moduulin 8 opintojen aikana suullisen kielitaidon arviointi perustuu opintojen aikaisiin näyttöihin sekä Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti annetuista näytöistä saatuun arvosanaan. Kyseisistä moduuleista koostuvien opintojaksojen arvioinnin edellytykset täytyvät, kun opiskelija on antanut opintojakson suorittamiseksi sovitut näytöt ja suorittanut Opetushallituksen tuottaman erillisen kokeen tai antanut Opetushallituksen erillisen ohjeistuksen mukaiset näytöt.

B3-oppimäärän osalta opiskelijan suullista kielitaitoa arvioidaan Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Opintoihin kuuluva suullisen kielitaidon kokeen suoritus tai muut Opetushallituksen ohjeistuksen mukaiset näytöt arvioidaan ruotsin kielelle ja asianomaiselle oppimäärälle lukion opetussuunnitelman perusteissa asetettuja tavoitteita vasten.

Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta tai erillisen ohjeistuksen mukaisista näytöistä annetaan erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä.

7.18.1. Ruotsi, A-oppimäärä (TKRUA1)

Opintojaksot

Opiskelutaidot, kieli-identiteetti sekä ruotsin kieli ja vuorovaikutustaidot 1+3, 4 op (oRUA_12)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (RUA1), Pakollinen
- Ruotsin kieli ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (RUA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kehittämään ruotsin kielen taitoaan
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisydestä
- soveltaa ja kehittää kielenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitojaan
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
- pystyy suhteuttamaan ruotsin kielen osaamistaan oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon B2.1 (taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä) ja B1.2 (taito tuottaa tekstejä).

Ruotsin kieli ja vuorovaikutusosaaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjoittelee kielenkäyttöä monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa
- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan
- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan
- syventää tietoaan ruotsin kielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- vertailua äidinkieleen ja muihin kieliin ruotsin näkökulmasta
- tavoitteiden asettelu lukion A-ruotsin opiskelulle
- oman kieliprofilin laatiminen tai täydentäminen ruotsin kielen näkökulmasta
- monikielisyys voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyylilajeihin tutustuminen
- toisiin tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen

Ruotsin kieli ja vuorovaikutusosaaminen

- pohjoismaiset ja kansainväliset suhteet arjessa ja lähiympäristössä, liikkuvuus
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- erilaiset ruotsin puhujat autenttisissa ympäristöissä, puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- ruotsin kielen äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen, ruotsin eri variantit ja vertailua muihin kieliin
- viestintätyylit eri medioissa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- opetuksessa painotetaan arkipäiväisten vuorovaikutustilanteiden harjoittelua sekä vertaisarvioinnin harjoittamista, johon sisältyy palautteen antaminen ja vastaanottaminen rakentavasti
- opiskelija oppii toimimaan ryhmässä sekä syventämään omaa yksilö- ja yhteisöidentiteetin rakentamista

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- opitaan lisää vaatteiden kierrätyksestä ja kulutustottumuksista, kuten esimerkiksi pikamuodista

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- syvennetään tietämystä pohjoismaista ja kielitietoisuudesta
- tutustutaan suomenruotsin ja ruotsinruotsin eroavaisuuksiin

Hyvinvointiosaaminen

- opitaan lisää huolenpidosta itsestä ja muista

Monitieteinen ja luova osaaminen

- aloitetaan kieliprofiilin laadinta ruotsin kielen näkökulmasta
- kannustetaan opiskelijoita käyttämään vähäistäkin kielitaitoa kirjallisesti ja suullisesti luovasti

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.
- Arviointi perustuu monipuoliseen ja jatkuvaan näyttöön. Se kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä.
- Summatiivisen arvioinnin kohteena ovat opiskelijan näytöt, kuten mm. sana- tai kuuntelukokeet ja kurssikoe.
- Oppimisen tukena annetaan formatiivista palautetta mm. kirjoitelmista, tuntiosaamisesta ja viestinnällisistä tehtävistä. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet nivELYvät osaksi muuta osaamista ja ne toimivat osana formatiivisen arvioinnin kokonaisuutta. Apuna käytetään opiskelijan laatimaa kieliprofiilia.
- Jokaisessa opintojaksossa hyödynnetään itsearviointia oppimisen tukena, jolloin opiskelijat oppivat asettamaan itselleen tavoitteita sekä arvioimaan omaa osaamistaan.

Opiskelija harjoittelee myös vertaisarviointia, johon sisältyy palautteen antaminen ja vastaanottaminen rakentavasti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieliprofiilia voidaan hyödyntää tässä opintojaksossa mm. itsearviointiin, kirjoitelmien tai esimerkiksi ääntämisnäytteiden myötä. Lisäksi opiskelija tutustuu kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoon ja oppii arvioimaan kielitaitoaan sen avulla.

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (oRUA3)

Opintojakson moduulit

- Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (RUA3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä*
- *pystyy tuottamaan tekstejä itselle tärkeistä kulttuuriaiheista tai -ilmiöistä*
- *vahvistaa taitoa käyttäen reflektointia kielenoppimisen välineenä.*

Keskeiset sisällöt

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- *luova toiminta*
- *pohjoismaiset kulttuuri-ilmiöt*
- *ruotsinkieliset mediat*
- *kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- tutustutaan suomenruotsalaisiin ja pohjoismaisiin kulttuuriperintöihin ja sen myötä syvennetään omia maailmankansalaisen taitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- ruotsinkielisiin medioihin sekä eri kulttuurihenkilöihin tutustuminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.
- Arviointi perustuu monipuoliseen ja jatkuvaan näyttöön. Se kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä.
- Summatiivisen arvioinnin kohteena ovat opiskelijan näytöt, kuten mm. sana- tai kuuntelukokeet ja kurssikoe.

- Oppimisen tukena annetaan formatiivista palautetta mm. kirjoitelmista, tuntiosaamisesta, viestinnällisistä tehtävistä. Opintojaksoon voidaan sisällyttää päiväkirjatyöskentelyä tai luova tuotos osaksi formatiivista arviointia.
- Laaja-alainen osaaminen painottuu globaali- ja kulttuuriosaamiseen, mutta sitä ei erikseen arvioida, vaan se niveltyy osaksi opintojakson sisällön kokonaisuutta.
- Jokaisessa opintojaksossa hyödynnetään itsearviointia oppimisen tukena.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieliprofiilia voidaan hyödyntää tässä opintojaksossa mm. itsearvioinnin, kirjoitelmien tai esimerkiksi ääntämisnäytteiden tai luovan tuotoksen myötä. Lisäksi opiskelija jatkaa kielitaitonsa arvioimista kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon avulla. Opintojaksolla voidaan hyödyntää Suomessa toimivien ruotsinkielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa.

Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (oRUA4)

Opintojakson moduulit

- Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (RUA4), Pakollinen

Tavoitteet

Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ruotsiksi*
- *kehittää taitoaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*
- *hyödyntää eri tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.*

Keskeiset sisällöt

Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä

- *pohjoismainen hyvinvointiyhteiskunta ja sen tausta*
- *vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa*
- *ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo*
- *yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus*
- *neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)*
- *median rooli asenteiden muokkaajana*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- vaikuttaminen yhteiskunnassa, ihmisoikeuskysymyksiin sekä tasa-arvoon tutustuminen eri näkökulmista
- asevelvollisuuteen ja sen suorittamismahdollisuuksiin tutustuminen
- pohjoismaisesta hyvinvointiyhteiskunnasta oppiminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- kuluttajan vastuu sekä kulutustottumukset pohjoismaisesta näkökulmasta

Vuorovaikutusosaaminen

- mielipiteen ilmaisun ja argumentoinnin harjoittelu

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.
- Arviointi perustuu monipuoliseen ja jatkuvaan näyttöön. Se kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä.
- Summatiivisen arvioinnin kohteena ovat opiskelijan näytöt, kuten mm. sana- tai kuuntelukokeet ja kurssikoe.
- Oppimisen tukena annetaan formatiivista palautetta mm. kirjoitelmista, tuntiosaamisesta, viestinnällisistä tehtävistä. Opintojaksoon voidaan sisällyttää kuullun ymmärtämistä harjaannuttavaa päiväkirjatyöskentelyä.
- Laaja-alainen osaaminen painottuu yhteiskunnalliseen osaamiseen sekä eettiseen ympäristö-osaamiseen, mutta sitä ei erikseen arvioida, vaan se niveltyy osaksi opintojakson sisällön kokonaisuutta. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet korostuvat viestinnällisyyttä mittaavissa tehtävissä, joissa argumentointi ja omien mielipiteiden perustelu ovat avainasemissa.
- Jokaisessa opintojaksossa hyödynnetään itsearviointia oppimisen tukena.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieliprofiilia voidaan hyödyntää tässä opintojaksossa mm. itsearvioinnin, kirjoitelmien tai esimerkiksi ääntämisnäytteiden tai päiväkirja-tuotoksen myötä. Lisäksi opiskelija jatkaa kielitaitonsa arvioimista kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon avulla. Opintojaksolla voidaan hyödyntää Suomessa toimivien ruotsinkielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (oRUA5)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (RUA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja*
- *kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.*

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- *opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat*
- *erilaiset tulevaisuudenvisiot*
- *kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia*
- *yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys*
- *esimerkkejä tieteellisistä teksteistä*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- ratkaisumallien hakeminen kestävämmän ja paremman tulevaisuuden näkökulmasta

Yhteiskunnallinen osaaminen

- tulevaisuuden visioiden pohtiminen ja niihin vaikuttaminen yksilönä

Monitieteinen ja luova osaaminen

- tutustuminen tieteellisiin teksteihin, eri medioiden hyödyntäminen tiedonlähteenä
- lähdekritiittisyys, digiajan monilukutaito

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.
- Arviointi perustuu monipuoliseen ja jatkuvaan näyttöön. Se kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä.
- Summatiivisen arvioinnin kohteena ovat opiskelijan näytöt, kuten mm. sana- tai kuuntelukokeet ja kurssikoe.
- Oppimisen tukena annetaan formatiivista palautetta mm. kirjoitelmista ja tuntiosaamisesta.
- Opintojaksoon voidaan sisällyttää viestinnällinen tuotos tieteen näkökulmasta, jonka arviointi on formatiivista ja jonka myötä hyödynnetään myös vertaisarviointia. Kieliprofiilia voidaan hyödyntää tuotosta tehtäessä.
- Laaja-alainen osaaminen painottuu yhteiskunnalliseen osaamiseen, eettiseen ympäristöosaamiseen sekä luovaan osaamiseen jakson sisältöjen ja opiskelijan omien tuotosten myötä. Tavoitteet nivELYVÄT osaksi muuta osaamista ja ne toimivat osana formatiivisen arvioinnin kokonaisuutta eikä niitä erikseen arvioida.
- Opintojaksolla voidaan hyödyntää Suomessa toimivien ruotsinkielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa.
- Jokaisessa opintojaksossa hyödynnetään itsearviointia oppimisen tukena.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieliprofiilia voidaan hyödyntää tässä opintojaksossa mm. itsearvioinnin, kirjoitelmien tai esimerkiksi tieteeseen liittyvän tuotoksen myötä. Opintojaksolla voidaan hyödyntää Suomessa toimivien ruotsinkielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa.

Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (oRUA6)

Opintojakson moduulit

- Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (RUA6), Pakollinen

Tavoitteet

Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille*
- *rohkaistuu ruotsin kielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa*

- kehittää taitoaan ilmaista itseään ruotsiksi myös muodollisissa asiayhteyksissä.

Keskeiset sisällöt

Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- ruotsin kielen rooli jatkossa opiskelijan elämässä ja kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus
- pohjoismaiset yhteisöt tai yritykset työnantajina (vapaaehtoistoiminta, kansalaisjärjestöt)
- itsenäistyvän nuoren elämänhallinta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- oman osaamisen hyödyntäminen yhteiskunnassa, yrittäjyyteen tutustuminen sekä valmiudet työelämään
- tutustutaan toisen kotimaisen kielen opiskelun tuomiin hyötyihin jatko-opintojen, työelämän ja kansainvälistymisen näkökulmasta

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- ruotsinkielisiin opiskelupaikkoihin tutustuminen mahdollisuuksien mukaan
- pohjoismaiset työ- ja opiskelumahdollisuudet
- luodaan mahdollisuuksia ymmärtää toisen kotimaisen kielen käyttökelpoisuuden kansallisessa, pohjoismaisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä

Vuorovaikutusosaaminen

- työelämän tekstilajeihin tutustuminen ruotsin kielellä, kuten työhakemus tai cv
- vuorovaikutustilanteiden harjoittelu esimerkiksi työhaastattelun kautta

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.
- Arviointi perustuu monipuoliseen ja jatkuvaan näyttöön. Se kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä.
- Summatiivisen arvioinnin kohteena ovat opiskelijan näytöt, kuten mm. sana- tai kuuntelukokeet ja kurssikoe.
- Oppimisen tukena annetaan formatiivista palautetta mm. kirjoitelmista, tuntiosaamisesta, viestinnällisistä tehtävistä, kuten työhaastattelutilanteesta, jonka palautteessa käytetään hyödyksi eurooppalaista viitekehystä.
- Laaja-alainen osaaminen painottuu yhteiskunnalliseen ja vuorovaikutusosaamiseen, mutta sitä ei erikseen arvioida, vaan se niveltyy osaksi opintojakson sisällön kokonaisuutta.
- Opintojaksolla voidaan hyödyntää Suomessa toimivien ruotsinkielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa.
- Jokaisessa opintojaksossa hyödynnetään itsearviointia oppimisen tukena.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieliprofiilia voidaan hyödyntää tässä opintojaksossa mm. itsearvioinnin, kirjoitelmien tai työelämään liittyvien näytteiden myötä. Lisäksi opiskelija jatkaa kielitaitonsa arvioimista kehittyvän

kielitaidon kuvausasteikon avulla. Opintojaksolla voidaan hyödyntää Suomessa toimivien ruotsinkielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa.

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (oRUA7)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (RUA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hakee aiheeseen liittyvää tietoa ja laajentaa ilmaisuvaramiaan*
- *osallistuu myös laajempiin suullisiin ja kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin*
- *kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi.*

Paikallinen lisäys

- tutustuu ylioppilaskokeen eri tehtävätyyppeihin

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- *globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos*
- *kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä*
- *esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista*
- *ratkaisukeskeisyys*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- erilaisiin globaaleihin ympäristökysymyksiin tutustuminen, kuten esimerkiksi ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus.
- tutustuminen eettisyysteemaan ruotsin kielen ja pohjoismaisen kulttuurin näkökulmasta.
- avataan ja etsitään yhdessä ratkaisuja ympäristöllisiin ja eettisiin kysymyksiin omassa arjessa ruotsin kieltä hyödyntäen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- vaikuttaminen kestävän tulevaisuuden hyväksi

Monitieteinen ja luova osaaminen

- eri medioiden hyödyntäminen ympäristökysymyksissä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.

- Arviointi perustuu monipuoliseen ja jatkuvaan näyttöön. Se kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä.
- Summatiivisen arvioinnin kohteena ovat opiskelijan näytöt, kuten mm. sana- tai kuuntelukokeet ja kurssikoe.
- Kurssikokeena toimii laajuudeltaan ylioppilaskoetta vastaava koe.
- Summatiivisen arvioinnin lisäksi oppimisen tukena annetaan formatiivista palautetta mm. kirjoitelmista, tuntiosaamisesta ja viestinnällisistä tehtävistä.
- Syvennetään mahdollisuuksien mukaan tietoa erilaisista kulttuuri-ilmiöistä ja kansainvälisistä suhteista pohjoismaisesta näkökulmasta.
- Laaja-alainen osaamisessa korostuu eettisyys ja ympäristö-osaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen. Näitä ei kuitenkaan erikseen arvioida, vaan ne nivELYTÄVÄT koko opintojakson sisältöjen myötä isommaksi kokonaisuudeksi.
- Jokaisessa opintojaksossa hyödynnetään itsearviointia oppimisen tukena.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (oRUA8)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä*
- *vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan*
- *vahvistaa taitoaan ymmärtää puhuttua ruotsin kieltä ja sen eri variantteja*
- *harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.*

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- *puhumisen eri piirteet*
- *ruotsin puhujien taustojen tai äidinkielten vaikutus puhetilanteissa*
- *dialogisuus*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- dialogien harjoittelu, erilaisiin puhetilanteisiin ja kulttuurieroihin tutustuminen
- opiskelijat valmistautuvat suulliseen koetilanteeseen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- suomenruotsin ja ruotsinruotsin eroavaisuudet
- taustan ja äidinkielen vaikutus puhuttuun ruotsiin
- eri kielenkäyttötilanteiden ja niille tyypillisten kielenkäyttötapojen tunnistaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.
- Summatiivisen arvioinnin kohteena ovat opiskelijan näytöt, kuten mm. sana- tai kuuntelukokeet. Suullisen kielitaidon arviointi perustuu opintojen aikaisiin näyttöihin sekä Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti annetuista näytöistä saatuun arvosanaan.
- Oppimisen tukena annetaan formatiivista palautetta mm. tuntiosaamisesta ja monipuolisista viestinnällisistä tehtävistä, jonka myötä arviointi on jatkuvaa.
- Laaja-alainen osaaminen painottuu yhteiskunnalliseen ja vuorovaikutusosaamiseen, mutta niitä ei erikseen arvioida, vaan ne nivELYVÄT opintojakson sisällön kokonaisuosaamiseen.
- Jokaisessa opintojaksossa hyödynnetään itsearviointia oppimisen tukena.

Ruotsin kielen kertaus yo-kirjoituksiin, 2 op (oRUA9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla pyritään valmistautumaan A-kielen ylioppilaskokeeseen kertaamalla ja laajentamalla sanavarastoa ja kirjallista ilmaisua, harjoittamalla kuuntelutaitoja, sekä syventämällä tekstin ymmärtämisen taitoa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- keskeisten rakenteiden ja sanastojen kertaaminen, kirjoitustehtävien sekä eri tekstilajien hallinta, kuullun- ja luetunymmärtämisen taitojen vahvistaminen
- ylioppilaskokeen rakenteeseen tutustuminen ja sen eri tehtävämuotojen harjoittelu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

- lukusuunnitelman tekoon tutustuminen, lukutekniikan opettelua välitavoitteilla

Vuorovaikutusosaaminen

- omaehtoinen yhdessä kertaaminen, dialogien harjoittelu

Monitieteinen ja luova osaaminen

- eri medioiden hyödyntäminen ylioppilaskokeeseen valmistautumisessa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla käyttäen asteikkoa 4-10. Tämän opintojakson arvosana ei kuitenkaan vaikuta alentavasti oppimäärän kokonaisarvosanaan.
- Opintojakson arvosana perustuu opintojakson aikaisiin näyttöihin, kuten pienempiin välikokeisiin.
- Summatiivisen arvioinnin ohella opiskelija saa formatiivista palautetta mm. kirjoitelmistaan sekä tuntiosaamisestaan.
- Opintojaksolla opetellaan asettamaan välitavoitteita ja itsearviointia hyödynnetään osana oppimista.

7.18.2. Ruotsi, B1-oppimäärä (TKRUB1)

Opintojaksot

Johdanto lukion ruotsin opintoihin ja Ruotsin kieli arjessani, 4 op (oRUB1_12)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (RUB11), Pakollinen
- Ruotsin kieli arjessani, 3 op (RUB12), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa olemassa olevaa kielitaitoaan ja omia vahvuuksiaan
- rohkaistuu käyttämään ruotsin taitoaan arkipäiväisissä vuorovaikutustilanteissa painottaen suullista viestintää
- kehittää omia opiskelustrategioitaan ja vuorovaikutustaitojaan ja löytää itselle sopivia työtapoja
- syventää tietämystään suomen ja ruotsin kielten vaikutuksesta toisiinsa sekä Suomessa vallitsevista kieliolosuhteista
- pystyy suhteuttamaan ruotsin kielen osaamistaan oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon B1.1.

Ruotsin kieli arjessani

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa kertoa ruotsiksi omasta elämästään, ihmissuhteistaan ja lähiympäristöstään eri tilanteissa erilaisia viestintäkanavia käyttäen
- kehittää keskustelu- ja kuuntelutaitojaan ruotsiksi
- kehittää palautteen antamisen ja vastaanottamisen sekä osaamisensa arvioinnin taitoja.

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- opiskelijan kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen sekä omien tavoitteiden asettaminen
- kielitietoisuus, monikielisyys, kielten väliset suhteet
- omaa oppimista edistävien työkalujen löytäminen ja hyödyntäminen

Ruotsin kieli arjessani

- ruotsin kielen käyttö opiskelijan arkipäivään liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- oma elämä, ihmissuhteet ja lähiympäristö
- yksilön ja yhteisön hyvinvointi
- ääntämisen harjaannuttaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

- Opiskelija oppii lisää huolenpidosta itsestä ja muista.

Vuorovaikutusosaaminen

- Opiskelijan yhteisöllisyys vahvistuu esimerkiksi pari- ja ryhmäkeskustelujen myötä.
- Opiskelija harjoittelee monipuolisesti arkipäivän suullisia vuorovaikutustilanteita, mahdollisesti myös kaksikielistä ympäristöä hyödyntäen.
- Opiskelija harjoittelee myös palautteen antamista ja vastaanottamista rakentavasti.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Opiskelija syventää tietämystä pohjoismaista
- Opiskelija tutustuu suomenruotsin ja ruotsinruotsin eroavaisuuksiin
- Opintojaksolla hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan ruotsinkielisiä medioita kulttuuriin ja ajankohtaisiin aiheisiin keskittyen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opiskelija aloittaa kieliprofiilin laadinta ruotsin kielen näkökulmasta
- Kannustamme opiskelijoita käyttämään vähäistäkin kielitaitoa kirjallisesti ja suullisesti luovasti

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.
- Arviointi perustuu monipuoliseen ja jatkuvaan näyttöön. Se kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä.
- Summatiivisen arvioinnin kohteena ovat opiskelijan näytöt, kuten mm. sanakokeet ja kurssikoe.
- Oppimisen tukena annetaan formatiivista palautetta mm. kirjoitelmista, tuntiosaamisesta ja viestinnällisistä tehtävistä. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet nivELYvät osaksi muuta osaamista ja ne toimivat osana formatiivisen arvioinnin kokonaisuutta. Apuna käytetään opiskelijan laatimaa kieliprofiilia.
- Jokaisessa opintojaksossa hyödynnetään itsearviointia oppimisen tukena, jolloin opiskelijat oppivat asettamaan itselleen tavoitteita sekä arvioimaan omaa osaamistaan. Opiskelija harjoittelee myös vertaisarviointia, johon sisältyy palautteen antaminen ja vastaanottaminen rakentavasti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieliprofiilia voidaan hyödyntää tässä opintojaksossa mm. itsearvioinnin, kirjoitelmien tai esimerkiksi ääntämisnäytteiden myötä. Lisäksi opiskelija tutustuu kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoon ja oppii arvioimaan kielitaitoaan sen avulla.

Kulttuuri ja mediat, 4 op (oRUB13)

Opintojakson moduulit

- Kulttuuri ja mediat, 2 op (RUB13), Pakollinen

Lisälaajuus

2 op

Tavoitteet

Kulttuuri ja mediat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee suomenruotsalaisia, ruotsalaisia ja muita pohjoismaisia kulttuuri-ilmiöitä
- tuntee ruotsinkielisiä medioita
- osaa hyödyntää ruotsinkielisiä lähteitä tiedonhaussa
- pystyy seuraamaan ruotsinkielisiä uutistekstejä ja ymmärtää pääasiat niistä.

Keskeiset sisällöt

Kulttuuri ja mediat

- suomenruotsalaiset ja muut pohjoismaiset kulttuuri-ilmiöt
- ruotsinkieliset mediat
- opiskelijoita kiinnostavat ajankohtaiset aiheet ruotsiksi

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Opiskelija tutustuu suomenruotsalaiseen kulttuuriin ja ruotsinsuomalaiseen kulttuurihenkilöön

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opiskelija tutustuu mahdollisuuksien mukaan ruotsinkielisiin medioihin tai kulttuurihenkilöihin esimerkiksi laatimalla pienimuotoinen pari- tai ryhmätyö itseä kiinnostavasta aiheesta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.
- Arviointi perustuu monipuoliseen ja jatkuvaan näyttöön. Se kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä.
- Summatiivisen arvioinnin kohteena ovat opiskelijan näytöt, kuten mm. sanakokeet ja kurssikoe.
- Oppimisen tukena annetaan formatiivista palautetta esimerkiksi kirjoitelmista, tuntiosaamisesta, viestinnällisistä tehtävistä.
- Laaja-alainen osaaminen painottuu globaali- ja kulttuuriosaamiseen, mutta sitä ei erikseen arvioida, vaan se niveltyy osaksi opintojakson sisällön kokonaisuutta.
- Opiskelija arvioi opintojakson aikana, miten hän saavuttaa tavoitteensa itsearviointin myötä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieliprofiilia voidaan hyödyntää tässä opintojaksossa mm. itsearviointin, kirjoitelmien tai esimerkiksi ääntämisnäytteiden myötä. Lisäksi opiskelija jatkaa kielitaitonsa arvioimista kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon avulla.

Ympäristömme, 2 op (oRUB14)

Opintojakson moduulit

- Ympäristömme, 2 op (RUB14), Pakollinen

Tavoitteet

Ympäristömme

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa tulkita erilaisia tekstejä, jotka käsittelevät maailman erilaisia elinympäristöjä, kulttuureja ja yhteiskuntia*
- *harjoittaa erityisesti kirjallisia tekstintuottamistaitojaan aiheena mielipiteen ilmaisu*
- *pystyy tuottamaan lyhyen ohjatun tekstin moduulin aihepiiristä.*

Keskeiset sisällöt

Ympäristömme

- *kulttuurinen moninaisuus*
- *erilaiset elinympäristöt*
- *ajankohtaiset yhteiskunnalliset aiheet nuorten näkökulmasta*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Opiskelija vahvistaa tietojaan ja taitojaan eettisyydestä ja ympäristöosaamisesta ruotsin kielellä.
- Opiskelija tarkastelee oman toiminnan vaikutuksia ja syy-seuraussuhteita kurssin aihepiirien näkökulmasta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Opiskelija oppii vertaamaan arkea Suomessa ja ulkomailla erilaisissa elinympäristöissä, kuten Islannissa ja Huippuvuorilla.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Opiskelija harjoittelee yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistumista kirjallisessa muodossa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opiskelija vahvistaa monilukutaitoa ja tiedonhakutaitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

- Opiskelija oppii kertomaan kurssin aihepiireistä, kuten esimerkiksi omista arvoistaan ja itselleen merkityksellisistä asioista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.
- Arviointi perustuu monipuoliseen ja jatkuvaan näyttöön. Se kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä.
- Summatiivisen arvioinnin kohteena ovat opiskelijan näytöt, kuten mm. sanakokeet ja kurssikoe.
- Oppimisen tukena annetaan formatiivista palautetta esimerkiksi kirjoitelmista, tuntiosaamisesta, viestinnällisistä tehtävistä.
- Laaja-alainen osaaminen painottuu yhteiskunnalliseen osaamiseen, globaali- ja kulttuuri-osaamiseen sekä eettiseen ympäristö-osaamiseen, mutta niitä ei erikseen arvioida, vaan ne nivELYVÄT osaksi opintojakson sisällön kokonaisuutta.
- Opiskelija arvioi opintojakson aikana, miten hän saavuttaa tavoitteensa itsearviointin myötä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieliprofiilia voidaan hyödyntää tässä opintojaksossa mm. itsearviointin, kirjoitelmien tai esimerkiksi ääntämisnäytteiden myötä.

Opiskelu- ja työelämä, 2 op (oRUB15)

Opintojakson moduulit

- Opiskelu- ja työelämä, 2 op (RUB15), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelu- ja työelämä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu ruotsin kielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa*
- *kehittää tietämystään tekstilajeista, jotka liittyvät keskeisesti nuoren opiskeluun, työelämään ja itsenäistymiseen*
- *pohtii jatko-opintojaan, urasuunnitelmiaan sekä valmiuksiaan elinikäiseen oppimiseen.*

Keskeiset sisällöt

Opiskelu- ja työelämä

- *opiskelu, ammatit ja työelämä opiskelijan ja yhteiskunnan näkökulmasta*
- *tulevaisuuden suunnitelmat*
- *vuorovaikutustilanteet ja tekstit, jotka liittyvät jatko-opiskeluun ja työelämään*
- *itsenäistyvän nuoren elämänhallinta*
- *kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten*
- *erilaisten hakemusten laatiminen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Opiskelija tutkii oman osaamisen hyödyntämistä yhteiskunnassa, tutustuu yrittäjyyteen sekä työelämävalmiuksiin
- Opiskelija tutustuu toisen kotimaisen kielen opiskelun tuomiin hyötyihin jatko-opintojen, työelämän ja kansainvälistymisen näkökulmasta

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Opiskelija tutustuu ruotsinkielisiin opiskelupaikkoihin mahdollisuuksien mukaan

Vuorovaikutusosaaminen

- työelämän tekstilajeihin tutustuminen ruotsin kielellä, kuten työhakemus tai cv
- vuorovaikutustilanteiden harjoittelu esimerkiksi työhaastattelun kautta

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.
- Arviointi perustuu monipuoliseen ja jatkuvaan näyttöön. Se kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä.
- Summatiivisen arvioinnin kohteena ovat opiskelijan näytöt, kuten mm. sanakokeet ja kurssikoe.
- Oppimisen tukena annetaan formatiivista palautetta esimerkiksi kirjoitelmista, tuntiosaamisesta, viestinnällisistä tehtävistä, kuten työhaastattelutilanteesta. Mahdollisen työhaastattelutilanteen arvioimisessa voidaan hyödyntää myös kehittyvän kielitaidon asteikkoa.
- Laaja-alainen osaaminen painottuu yhteiskunnalliseen ja vuorovaikutusosaamiseen, mutta niitä ei erikseen arvioida, vaan ne nivELYTvät osaksi opintojakson sisällön kokonaisuutta.
- Opiskelija arvioi opintojakson aikana, miten hän saavuttaa tavoitteensa itsearviointin myötä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieliprofiilia voidaan hyödyntää tässä opintojaksossa mm. itsearviointin, kirjoitelmien tai esimerkiksi työelämään liittyvien näytteiden myötä. Opintojaksolla voidaan hyödyntää Suomessa toimivien ruotsinkielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (oRUB16)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUB16), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vankentaa puhumisen sujuvuutta*
- *tuottaa valmistelua edellyttävän suullisen esityksen*
- *tiedostaa suullisen osaamisensa tason ja kehittämistarpeensa ja saa tästä palautetta.*

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- vuorovaikutustilanteet, dialogin rakentaminen
- puhumisen eri piirteet
- aitojen ruotsinkielisten kontaktien monipuolinen tarjoaminen opiskelijalle erilaisissa ympäristöissä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- Opiskelija kehittää, laajentaa ja syventää omaa ruotsinkielentaitoaan harjoittelemalla monipuolisia vuorovaikutus- ja viestintätilanteita.
- Opiskelija harjoittelee mahdollisuuksien mukaan vertaisarviointia suullisten esitysten ja muiden suullisten harjoitteiden yhteydessä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Opiskelija oppii tunnistamaan eri kielenkäyttötilanteita ja niille tyypillisiä tapoja käyttää kieltä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.
- Suullisen kielitaidon arviointi perustuu opintojen aikaisiin näyttöihin sekä Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti annetuista näytöistä saatuun arvosanaan. Tämän lisäksi summatiivisen arvioinnin kohteena voi olla esimerkiksi sanakokeet.
- Oppimisen tukena annetaan formatiivista palautetta mm. tuntiosaamisesta ja monipuolisista viestinnällisistä tehtävistä, jonka myötä arviointi on jatkuvaa.
- Laaja-alainen osaaminen painottuu yhteiskunnalliseen ja vuorovaikutusosaamiseen, mutta niitä ei erikseen arvioida, vaan ne nivELYTÄVÄT opintojakson sisällön kokonaisuosaamiseen.
- Jokaisessa opintojaksossa hyödynnetään itsearviointia oppimisen tukena.

Kestävä elämäntapa, 2 op (oRUB17)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- syventää taitoja ymmärtää sekä kirjoitettua että puhuttua ruotsia
- hakee aiheeseen liittyvää tietoa ja laajentaa ilmaisuvaramaastaan
- kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos
- kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Opiskelija tutustuu erilaisiin globaaleihin ympäristökysymyksiin, kuten esimerkiksi ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus, ruotsin kielen ja pohjoismaisen kulttuurin näkökulmasta.
- Opiskelija pyrkii pohtimaan, avaamaan ja etsimään yhdessä ratkaisuja ympäristöllisiin ja eettisiin kysymyksiin omassa arjessa ruotsin kieltä hyödyntäen.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Opiskelijaa ohjataan pohtimaan omaa vastuutaan ja kykyä toimia rakentavasti eri tilanteissa.
- Opiskelija pyrkii etsimään vaikuttamismahdollisuuksia kestävämmän tulevaisuuden hyväksi.
- Opiskelija pohtii yhteiskunnan oikeudenmukaisuutta ja tasa-arvoa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opiskelija pohtii tietoyhteiskunnan mahdollisuuksia ja riskejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10.
- Arviointi perustuu monipuoliseen ja jatkuvaan näyttöön. Se kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä.
- Summatiivisen arvioinnin kohteena ovat opiskelijan näytöt, kuten mm. sanakokeet ja kurssikoe.
- Oppimisen tukena annetaan formatiivista palautetta esimerkiksi kirjoitelmista, tuntiosaamisesta ja viestinnällisistä tehtävistä.
- Laaja-alainen osaaminen painottuu eettisyys- ja ympäristöosaamiseen sekä yhteiskunnalliseen osaamiseen mutta niitä ei erikseen arvioida, vaan ne nivELYVÄT osaksi opintojakson sisällön kokonaisuutta.
- Opiskelija arvioi opintojakson aikana, miten hän saavuttaa tavoitteensa itsearvioinnin myötä.

Ruotsin perusteiden kertaus, 2 op (oRUB18)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kerrataan ja vahvistetaan perustaitoja

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kerrataan peruskielioppi monipuolisilla harjoituksilla sekä pyritään kehittämään ja vahvistamaan tekstin ja kuullun ymmärtämistä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vuorovaikutustaitoja vahvistetaan sanavaraston laajentamisella ja kieliopin tunteksen syventämisellä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla käyttäen asteikkoa 4-10. Tämän opintojakson arvosana ei kuitenkaan vaikuta alentavasti oppimäärän kokonaisarvosanaan.

Ruotsin kielen kertaus yo-kirjoituksiin, 2 op (oRUB19)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakso valmistaa ja valmentaa yo-kirjoituksiin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla kerrataan ja vahvistetaan kielioppia, harjoitellaan ja syvennetään kirjallisen tuottamisen taitoja, sanastoa sekä kuullun- ja luetunymmärtämistaitoja

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan ruotsinkielen taitojen vahvistuminen luo valmiuksia pärjätä ylioppilaskirjoituksissa sekä osallistua aktiivisesti vaikuttaen yhteiskunnassa ja kansainvälisessä yhteisössä. Toisen kotimaisen kielen taidot helpottavat opiskelijan siirtymistä jatko-opintoihin ja työelämään sekä mahdollistavat toimimisen pohjoismaisessa yhteisössä monipuolisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla käyttäen asteikkoa 4-10. Tämän opintojakson arvosana ei kuitenkaan vaikuta alentavasti oppimäärän kokonaisarvosanaan.

7.19. Temaattiset opinnot (TO)

Oppiaineen tehtävä

Lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää laaja-alaista osaamista kehittäviä temaattisia opintoja. Temaattisten opintojen tavoitteet ja sisällöt päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Opintojaksot

Kaupunki, kulttuuri ja kieli, 2 op (oGERA)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija osaa kuvata Ranskan luonnon ja ihmistoiminnan alueellisia ilmiöitä ja vuorovaikutussuhteita
- tunnistaa Ranskan kulttuurisia piirteitä ja niiden eroja
- tuntee kaupunkisuunnittelun keinoja
- osaa tarkastella maailmaa eri lähtökohdista
- tunnistaa ranskan kielen peruspiirteitä
- osaa matkailuun liittyvää arkiterminologiaa
- hahmottaa kielen kehittymisen maantieteellisenä ilmiönä
- osaa havainnoida arkiympäristöjä ja tulkita maisemaa
- saa elämyksiä ja kokemuksia, jotka syventävät kiinnostusta tapaan hahmottaa ja tutkia maailmaa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ihmismaantieteellisen ajattelun syventäminen
- Maantieteellisestä teoriasta käytännön kokemiseen: mm. Ranskan väestörakenne ja väestömuutokset, asutuksen sijoittuminen, maankäyttö ja ruokakulttuuri, muuttuva kaupunkiympäristö, liikenneverkot ja matkailu
- Ranskan kielen kehittyminen maantieteellisenä ilmiönä
- Ranskan kielen vaikutus englannin kielen kehittymiseen
- Ranskan kielen osaamisen ja matkailuun liittyvän sanaston syventäminen
- Ranskan kulttuurin omaleimaisten piirteiden hahmottaminen ja stereotyyppien todentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Matkan aikana opiskelijat saavat mahdollisuuden harjoitella vuorovaikutustilanteita osaamillaan kielillä aidoissa tilanteissa sekä paikallisen yhteistyökoulun opiskelijoiden kanssa että kaupunkikohteissa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla syvennetään ymmärrystä tarkastella urbaania ympäristöä kaupunkisuunnittelun näkökulmasta ja pohtia kaupunkisuunnittelun pitkäkantoisia seurauksia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään syventävästi ranskan ja englannin kielen keskinäiseen yhteyteen, Ranskan historiaan Pariisin kautta sekä ranskalaiseen tapakulttuuriin. Opintomatkan aikana opitaan Pariisin kaupungintuntemuksen perusteet.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson matkan periaatteisiin kuuluu kaikki mukaan ottavan yhteisen kokemuksen järjestäminen. Opintomatka ja sen kokemukset lisäävät yhteisöllisyyttä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintosuorituksia ovat opettajien antamat tehtävät oppituntien puitteissa (mm. sähköisen kartta-alustan käyttö), geomedian hyötykäyttö (haastattelututkimus, videot, sosiaalinen media) ja ko. työn julkaiseminen tai loppuseminaari (suulliset esitykset opintojakson aikana valituista kohteista). Opintojakson tehtävistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan. Opintojaksoon sisällytetään mahdollisuuksien mukaan (omakustanteinen) matka Pariisiin.

Talous ja matematiikka, 2 op (oMAYH)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu kaupallisen alan ammatteihin.
- Opiskelija syventää ja vahvistaa talousmatematiikan taitojaan.
- Opiskelija tutustuu mielenkiintoisiin ajankohtaisiin talousasioihin.
- Opiskelija syventää taitojaan sijoittamiseen ja lainoihin liittyen.
- Opiskelijan ymmärrys ja laskutaito kansantaloudellisiin tunnuslukuihin liittyen syvenee.
- Opiskelija vahvistaa ja syventää matematiikan ja yhteiskuntaopin osaamista ylioppilaskirjoituksia varten.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Sijoittaminen ja velka.
- Kansantaloudelliset tunnusluvut.
- Kaupallisten opiskeluvaihtoehtojen ja työalojen esittely.
- Taloustilastojen ja kaavioiden tulkitseminen.
- Ajankohtaiset talousasiat.
- Talousalan vierailuja ja vierailijoita mahdollisuuksien mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson aikana pyritään toteuttamaan yritys yhteistyötä esimerkiksi yritysvierailuilla tai saamalla vierailijoita yritysmaailmasta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opetustavat valitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Opintojaksossa tutustutaan myös oman oppilaitoksen ulkopuolisiin toimijoihin, mikä lisää opiskelijoiden vuorovaikutustaitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä tai arvosanalla. Arviointi perustuu mm. opiskelijan tuntityöskentelyyn ja annettujen tehtävien suorittamiseen. Tarkemmat arviointikriteerit sovitaan opintojakson alussa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Talous ja matematiikka -opintojaksolla käsitellään kiinnostavia ja ajankohtaisia taloudellisia ja yhteiskunnallisia asioita. Asioihin perehdytään sekä teorian (yhteiskuntaoppi) että laskemisen (matematiikka) kannalta.

Opintojakso sopii erityisesti kaupallisia ja yhteiskunnallisia opintoja harkitseville sekä näistä asioista kiinnostuneille. Opintojakso tukee matematiikan ja yhteiskuntaopin ylioppilaskirjoituksia syventämällä pakollisten opintojaksojen sisältöjä.

Historiaa ja saksaa Berliinissä, 2 op (oSAHI)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Ymmärtää, mikä on ollut Saksan rooli Euroopan historian eri vaiheissa ja mitä eri vaiheita on ollut Saksan valtiollisessa kehityksessä
- Tutustua saksan kieleen, mikäli ei ole sitä aiemmin opiskellut tai syventää jo olemassa olevaa kielitaitoa ja harjoitella sitä käytännössä
- Tutustua Berliiniin ja sen historiasta kertoviin nähtävyyksiin
- Laatia oppimispäiväkirja tai blogimuotoinen kooste opintojakson teemoista.
- Tukea elämyksellisesti opiskelijoiden sitoutumista demokratiaa ja ihmisoikeuksia puolustavaan maailmankatsomukseen. Opintojakson aikana tutustutaan omakohtaisesti niihin toisen maailmansodan ja kylmän sodan ajan historian jälkiin, jotka kertovat eurooppalaisen humanistisen ihmisarvoa kunnioittavan arvopohjan murenemisestä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Sisältää lähiopetustunteja historiasta ja saksasta, digitaalisia etäluentoja, matkan Berliiniin ja opastuksen paikan päällä sekä matkan dokumentoinnin.
- Saksan osalta osallistujien tason mukaan eriytetty opetus: a. ei lainkaan tai hyvin vähän saksan taitoa ennen matkaa: Schnupperkurs Deutsch 2-3h eli tutustutaan saksan kielen alkeisiin, ääntämiseen ja keskeisiin turistitilanteisiin lähiopetuksena. b. A- ja B-saksan lukijat (A- tai B2-saksa yläkoulussa ja lukiossa) Yhden vierailukohteen valinta ja siihen perehtyminen etukäteen esim. partyönä. Digitaalisen esittelylehtisen koostaminen saksaksi ja opastus paikan päällä suullisesti saksaksi muulle ryhmälle. Käännös tarvittaessa suomeksi niille, jotka eivät osaa saksaa.
- suositellaan, että HI2-opintojakso olisi suoritettu, jotta opiskelijalla on riittävät perustiedot Euroopan historiasta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla perehdymme syventävästi opintomatalla ja sitä edeltävällä opintojaksolla Berliinin ja Saksan historiaan, saksan kieleen ja tapakulttuuriin. Opiskelija saa käsityksen Saksan ja Berliinin merkityksestä Euroopalle ennen ja nyt.

Vuorovaikutusosaaminen

Matkan aikana opiskelijat saavat mahdollisuuden harjoitella vuorovaikutustilanteita esimerkiksi paikalliseen yhteistyökouluun tehtävän vierailun yhteydessä. Saksaa osaavat käyttävät kieltä myös asiointitilanteissa ja vierailukohteisiin tutustumisessa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakso syventää ymmärrystä ja tarjoaa mahdollisuuden keskustella demokraattisen yhteiskunnan humanistisen ihmisarvoa kunnioittavan yhteiskunnan arvopohjan murenemiseen liittyvistä riskeistä.

Hyvinvointiosaaminen

Opintomatkan periaatteisiin kuuluu kaikki mukaan ottavan yhteisen kokemuksen ja Berliiniin tutustumisen järjestäminen. Opintojakson ja -matkan aikana syntyy mahdollisuus harjoitella vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja. Opiskelija saa varmuutta toimia vieraankielisessä ympäristössä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi:

Suoritusmerkintä, jonka saamisen edellytyksenä on

· historiassa: aktiivinen osallistuminen opintojakson aikana ja oppimispäiväkirjan/blogitekstin tai vastaavan laatiminen jokaisesta osiosta ja loppupalaute/itsearviointi matkan jälkeen.

· saksassa (tason mukaan eriytetty): Edellä mainitut kirjalliset tuotokset tuotetaan kielitason mukaan osittain saksaksi.

a-ryhmä: aktiivinen osallistumien lähiopetukseen ja tuntitehtävien tekeminen

b-ryhmä: esittelytekstin kirjoittaminen vierailukohteesta ja sen esittely suullisesti

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija tallentaa yhden tuotoksen opintojaksosta tai opintomatkasta kieliprofiilinsa.

Kansainvälinen osaaminen, 6 op (okvos)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija toimii lukionsa edustajana kansainvälisen yhteistyötahon toiminnassa.
- Opiskelija voi hankkia kansainvälisyysosaamista sekä ulkomailla että kotimaassa.
- Opiskelija hankkii osaamista (osin) vapaa-ajalla tapahtuvassa toiminnassa.
- Opiskelija viestii osaamillaan kielillä sekä kirjallisesti että suullisesti.
- Opiskelija tutustuu erilaisiin organisaatioihin, kuten korkeakoulut, yritykset, instituutit tai kansainväliset järjestöt.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija on osallistujana lukionsa kansainvälisyysprojektissa, jonka pituus on yhdestä viikosta muutamaan kuukauteen.
- Opiskelija osallistuu yhteistyöhön vastavuoroisesti yhteistyömaan opiskelijoiden kanssa.
- Opiskelija tutustuu yhteistyömaan kouluun ja kulttuuriin.
- Opiskelija harjoittelee ja käyttää aktiivisesti kielitaitoaan.
- Opiskelija vierailee erilaisissa yhteistyö- tai kotimaan organisaatioissa ja laajentaa täten näkemystään kansainvälisen toiminnan monipuolisuudesta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan toimiminen aktiivisena vaikuttajana ja osana päätöksenteko- ja suunnitteluprosessia vahvistaa yhteiskunnallista osaamista kansainvälisessä viitekehyksessä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija oppii tekemällä ja toimimalla yhdessä muiden nuorten kanssa ja käyttää viestinnässään mahdollisesti useampaa kieltä. Ongelmanratkaisu moninaisissa ympäristöissä on luonteva osa yhteistä tekemistä.

Hyvinvointiosaaminen

Kansainväliset projektit edistävät lukion yhteisöllisyyttä ja täten hyvinvointia. Opiskelija kokee kehittyvän kielitaidon rikkautena.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kansainvälinen osaaminen vahvistaa opiskelijan valmiuksia toimia vieraassa kulttuurissa ja kulttuurisesti monimuotoisissa toimintaympäristöissä. Opiskelija kokee kielitaidon merkityksen käytännössä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija oppii hahmottamaan päätöksentekoprosessia ja huomioimaan siinä eettisiä ja ympäristönäkökulmia. Opiskelija ymmärtää kulttuurisen kontekstin sidonnaisuuksia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Toimiminen vaihtelevissa oppimisympäristöissä avaa uusia näkökulmia kansainvälisten yhteistyötahojen kulttuurien kautta ja edistää opiskelijan ongelmanratkaisukykyä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson laajuus on 2-6 opintopistettä, ja se arvioidaan suoritusmerkinnällä, kun opiskelija on täysimääräisesti osallistunut vaihto-ohjelmaan ja suorittanut vaihto-ohjelmaan kuuluvat näytöt. Näytön laajuus ja kansainvälisen vaihto-ohjelman pituus määrittävät opintopisteiden määrän. Opiskelijan tulee esittää todistukset ja vaihto-ohjelmaan kuuluva sisältö opettajille ja rehtorille, jotka määrittävät suorituksen laajuuden. Opiskelija tekee itsearvioinnin.

Esimerkkejä opintopisteiden määräytymisestä:

2 opintopistettä: osallistuminen viikon vastavuoroiseen vaihto-ohjelmaan.

4 opintopistettä: osallistuminen noin kuukauden vastavuoroiseen vaihto-ohjelmaan.

6 opintopistettä: osallistuminen yli kuukauden pituiseen vaihto-ohjelmaan.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija dokumentoi osallistumisensa kansainväliseen vaihtoon osaksi kieliprofiiliaan.

7.20. Vieraat kielet (VK)

Oppiaineen tehtävä

Kieliaineet ovat sekä taito- ja välineaineita että oma tiedonalansa. Kieltenopetus syventää perusopetuksen aikana saavutettua eri kielten taitoa, kielikasvatusta ja kielitietoisuuden kehittämistä.

Vieraat kielet ovat osa lukion kielikasvatusta, joka pyrkii tunnistamaan ja tekemään näkyväksi lukion kaikkia kieliaineita yhdistäviä tehtäviä ja toisaalta kielten roolia opetuksessa ja oppimisessa ylipäätään. Lukion kieltenopetuksessa kehitetään opiskelijan monikielistä kompetenssia, joka koostuu äidinkielen, kansalliskielten ja vieraiden kielten sekä niiden murteiden ja rekistereiden eritasoisesta hallinnasta. Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä taitoja toimia eri kieliyhteisöissä. Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään eri kieliä monipuolisesti kielitaidon eri osa-alueet huomioon ottaen ja kaikkea kielitaitoa arvostaen.

Vieraiden kielten opiskelu perustuu laajaan tekstikäsitteeseen, jonka mukaan tekstit ovat monimuotoisia, esimerkiksi kirjoitettuja, puhuttuja, visuaalisia, audiovisuaalisia tai näiden ilmaisumuotojen yhdistelmiä. Oppiaineelle tyypilliset tekstit voivat olla kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä, fiktiivisiä tai asiatekstejä sekä arkisia tai institutionaalisia, erilaisia keskustelutaitoja vaativia tilanteita.

Vieraiden kielten opetuksen tehtävä on kehittää opiskelijan kunkin opiskeltavan kielen taitoa monipuolisesti. Monipuolinen kielitaito kehittyy erilaisten tekstien ja tekstilajien tulkitsemisesta ja tuottamisesta. Opiskelija etenee perustaidoista laaja-alaisuuteen ja arkikielestä kohti akateemisempaa kielitaitoa. Opiskelijaa ohjataan kehittämään eri kielten taitoaan, laajentamaan monikielistä kompetenssiaan sekä kehittämään metakielellisiä taitojaan, joilla tarkoitetaan kykyä hahmottaa ja hyödyntää tietoa kielestä, kielen rakenteista ja funktioista sekä kielten välisistä yhteyksistä. Opiskelija harjaantuu laaja-alaiseen kielenkäyttöön vaihtelevissa teksti- ja asiayhteyksissä. Opiskelija oppii hankkimaan, muokkaamaan, tuottamaan ja jakamaan sekä arvioimaan ja arvottamaan tietoa.

Koodit

Vieraiden kielten opintojen koodit muodostuvat kielten kirjaintunnusten, oppimäärien tasotunnusten ja moduulinumeroiden mukaan. Vieraista kielistä käytetään seuraavia kirjaintunnuksia.

EN = englannin kieli

LA = latinan kieli

RA = ranskan kieli

SM = saamen kieli

SA = saksan kieli

VE = venäjän kieli

IA = italian kieli

EA = espanjan kieli

PO = portugalin kieli

KI = kiinan kieli

JP = japanin kieli

AR = arabian kieli

KX = muu kieli

Lukion opetussuunnitelman perusteissa vieraiden kielten kirjaintunnuksena käytetään tunnusta VK lukuun ottamatta englannin, saamen ja latinan kieltä. Aasian ja Afrikan kielistä lukion opetussuunnitelman perusteissa käytetään kirjaintunnistetta VKAA. Paikallisessa opetussuunnitelmassa näiden tunnusten tilalla käytetään kullekin kielelle määriteltäviä, yllä lueteltuja kirjaintunnuksia.

Laaja-alainen osaaminen

Vieraisissa kielissä käsitellään teemoja, joiden avulla kieltenoppiminen tuodaan osaksi lukio-opiskelun asiakokonaisuuksien hallintaa ja oppiainerajat ylittävää työskentelyä. Vieraan kielen eri oppimäärät toimivat yhteistyössä sekä toistensa että eri oppiaineiden kanssa. Samalla rakennetaan ymmärrystä ja yhteyksiä lukion ulkopuolelle sekä lukiota seuraaviin elämänvaiheisiin, opintoihin ja työelämään. Väline- ja taitoaineina kielet tarjoavat työkaluja laaja-alaisen osaamisen taitojen tunnistamiseen, harjoittamiseen, kehittämiseen ja omaksumiseen sekä arvojen ja asenteiden tarkasteluun. Kieltenopetuksen taustalla on myös omat tiedon- ja tieteenalansa, jonka ulottuvuuksia, kuten sosiolingvistiikkaa, kognitiivista kielitiedettä tai tekstintutkimusta, voi hyödyntää laaja-alaisen asiakokonaisuuksien tarkastelussa. Laaja-alaisen osaamisen alueet tarjoavat opetuksessa käsiteltäviä sisältöjä, tavoitteita toiminnalle sekä perusteita erilaisten oppimisympäristöjen, työtapojen tai -menetelmien valinnalle. Vieraiden kielten opetuksessa laaja-alainen osaaminen näyttäytyy muun muassa miksi-kysymyksinä ja syy-seuraussuhteiden pohtimisena. Kielet tarjoavat mahdollisuuden kehittää luovaa toimintaa eri opiskelutapoja kokeillen, mutta myös älyllisyydestä ja kielen estetiikasta nauttien.

Vieraiden kielten opiskelun kautta tarkastellaan yksilön ja yhteisön identiteettien rakentumista ja ryhmässä toimimista. Kaikkea opiskelijoiden kielitaitoa arvostetaan ja pyritään hyödyntämään, mikä mahdollistaa opiskelijan **hyvinvointi- ja vuorovaikutusosaamisen** sekä minäpystyvyyden kasvattamisen. Empatia, hyvät tavat ja rakentavan vuorovaikutuksen (mediaatio) elementit ilmestyvät kaikissa kieliaineissa osana laaja-alaista osaamista. Rakentavan vuorovaikutuksen tekijöitä tutkimalla ja sen taitoja omaksumalla opiskelija syventää ymmärrystään toiseudesta ja harjaantuu rakentamaan ymmärrystä tilanteissa, joissa sitä ei kielellisistä tai kulttuurista syistä ole.

Opiskelija kehittää kielenopiskelutaitojaan tunnistamalla itselleen sopivia strategioita oppia kieliä ja arvioimalla oman oppimisensa edistymistä. Häntä ohjataan ymmärtämään monipuolisen kielitaidon merkitys jatko-opinnoissa ja työelämässä sekä kieli-identiteetin rakentamisessa.

Eri tieteen- ja tiedonaloja sekä taiteita yhdistävänä oppiaineena kielet avaavat yhtymäkohtia muihin oppiaineisiin sekä **monitieteiseen ja luovaan osaamiseen**. Temaattiset opinnot ja oppiainerajat ylittävät opintokokonaisuudet kannustavat opiskelijaa hyödyntämään eri kielten vähäistäkin taitoaan ja monikielistä kompetenssiaan. Tärkeää on asiakokonaisuuksien, kysymysten ja ratkaisujen työstäminen vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Opetuksessa tavoitellaan tilanteita, joissa opiskelija pääsee turvallisesti haastamaan oman osaamisensa rajoja. Vieraiden kielten opiskelu ja osaaminen avaa mahdollisuuksia päästä käsiksi monenlaisiin diskursseihin, tietoihin, tietolähteisiin ja taidemuotoihin. Samalla voidaan kyseenalaistaa vakiintuneita käytänteitä ja hakea uusia, luovia tarkastelukulmia sekä tunnistaa ja ymmärtää monimuotoisuutta. Kieltenopetuksessa tavoitteena on ajattelun- ja analysointitaitojen

kehittäminen käyttämällä monipuolisia ja opiskelijakeskeisiä menetelmiä ja tarjoamalla merkityksellisiä, avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä.

Vieraiden kielten opiskelu vahvistaa opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista**. Opetus antaa kielellisiä ja kulttuurisia valmiuksia ja eväitä osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen yhteiskunnassa ja kansainvälisessä maailmassa. Samalla rakennetaan yhteyksiä demokratiakasvatukseen ja tasa-arvonäkökulmiin sekä kieliä koskeviin pohdintoihin, kuten enemmistö- tai vähemmistökysymyksiin, kielipolitiikkaan tai kielidiversiteetin vähenemiseen. Kieliopinnojen mahdollistamat taidot ja kontaktit helpottavat opiskelijan siirtymistä jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaisaktiivisuutta edellyttäviin tehtäviin.

Kieliopinnot vahvistavat **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** mahdollistamalla myötäelämisen ja ongelmien ymmärtämisen oman kielen asettamia rajoja laajemmin. Globaalit ympäristökysymykset, kuten ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja kestäättömät kulutustottumukset, ovat yksilöön ja yhteisöihin vaikuttavia ongelmia. Opintojen aikana vahvistetaan taitoja ja haetaan kontakteja yhteisten ratkaisujen etsimiseksi ja työstämiseksi. Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelijaa ohjataan pohtimaan asenteiden ja arvojen merkitystä ja kehittämään vastuuntuntoaan sekä taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen osalta vieraiden kielten opetuksessa vahvistetaan opiskelijan uteliaisuutta, motivaatiota ja taitoa toimia kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisissa ympäristöissä ja yhteyksissä. Monipuolinen kielitaito ja ymmärrys kielitaidon käyttökelpoisuudesta kansainvälisessä yhteistyössä ja globaalien kysymysten tarkastelussa syventävät opiskelijan maailmankansalaisen taitoja ja tarjoavat mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön. Kieliopinnot vahvistavat kulttuuriperintöjen tuntemista ja tarjoavat luontevasti eri näkökulmia asioiden tarkasteluun.

Tavoitteet

Vieraiden kielten opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät kulttuuriseen ja kielelliseen moninaisuuteen, opiskelutaitoihin sekä vuorovaikutus- ja tekstin tulkinta- ja tuottamistaitoihin. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Kieli ja oppimäärä	Taito toimia vuorovaikutuksessa (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)	Taito tulkita tekstejä (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)	Taito tuottaa tekstejä (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)
Englanti, A-oppimäärä	B2.1 (B1.1)	B2.1 (B1.1)	B2.1 (B1.1)
Aasian ja Afrikan kielet, A-oppimäärä	A2.2–B1.1 (A2.1)	A2.2–B1.1 (A2.1)	A2.2–B1.1 (A2.1)
Muut kielet, A-oppimäärä	B1.2 (A2.2)	B1.2 (A2.2)	B1.2 (A2.2)
Englanti, B1-oppimäärä	B1.2	B1.2	B1.2
Muut kielet, B1-oppimäärä	B1.1 (A1.3)	B1.1(A1.3)	B1.1 (A1.3)
Englanti, B2-oppimäärä	B1.1	B1.1	B1.1
Muut kielet, B2-oppimäärä	A2.2 (A1.3)	A2.2 (A1.3)	A2.2 (A1.2)
Englanti, B3-oppimäärä	B1.1	B1.1	A2.2
Aasian ja Afrikan kielet, B3-oppimäärä	A2.1	A2.1 (puhuttu teksti) A1.3 (kirjoitettu teksti)	A2.1 (puhuttu teksti) A1.3 (kirjoitettu teksti)
Muut kielet, B3-oppimäärä	A2.1	A2.1	A2.1

Kulttuurinen ja kielellinen moninaisuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- rohkastuu kielenkäyttäjänä globaalissa maailmassa, jossa tavoitteena ei ole esimerkillisen äidinkielen kielenkäyttäjän tasoinen kielitaito vaan rakentavan vuorovaikutuksen ja keskinäisen ymmärryksen kasvattaminen
- osoittaa tietoa, taitoa ja tahtoa toimia rakentavasti kulttuurisesti monimuotoisessa maailmassa
- kokee kielellisen repertuaarinsa kasvattamisen mielekkääksi.

Opiskelutaidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa asettaa tavoitteita ja arvioida kehittymistään osana jatkuvaa oppimisprosessia

- tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohtiaan kielenoppijana
- osaa käyttää tehokkaasti erilaisia kielenopiskelustrategioita ja työvälineitä
- muodostaa käsityksen kielitaidon jatkuvasta kehittämisestä myös lukio-opintojen päättymisen jälkeen.

Vuorovaikutustaidot, tekstin tulkinta- ja tuottamistaidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu ja rohkaistuu käyttämään kieltä laaja-alaisesti ja monipuolisesti
- saa kokemuksia monenlaisista kohdekielisistä opiskelu- ja kielenkäyttöympäristöistä
- osaa suhteuttaa omaa osaamistaan tavoitteeksi asetettuihin kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon taitotasoihin (liite 2) ohessa olevan taulukon mukaisesti sekä asettaa omia tavoitteitaan, arvioida taitojensa kehittymistä ja kehittää niitä edelleen.

Osaamisen arviointi

Kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon taitotasotavoitteet oppimäärittäin

Arvioinnin tehtävä vieraissa kielissä on tukea opiskelijan kehittymistä vieraalla kielellä toimijana. Monipuolinen arviointi ja onnistunut, kannustava palaute tukevat opiskelijan minäpystyvyyttä ja vahvistavat opiskelumotivaatiota.

Arviointi ja muu palautteen antaminen kohdistuvat oppimäärän tavoitteiden mukaiseen osaamiseen ja keskeisten sisältöjen hallintaan. Itse- ja vertaisarviointia käytetään oman ja ryhmän osaamisen sekä oppimisprosessin ymmärtämiseksi ja kehittämiseksi.

Arvioinnin kohteena ovat opiskelijan vuorovaikutusosaaminen, tekstin tulkinta- ja tuottamistaidot sekä kulttuurisen ja kielellisen moninaisuuden tavoitealueeseen kytketty osaaminen. Arvioinnin kohteena ovat myös opiskelijan opiskelutaidot, kuten opiskelustrategioiden kehittämisen taidot sekä oppimisen edistämistä tukevat työskentelytaidot.

Arvioinnin tukena, opettajan työvälineenä sekä opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä käytetään soveltuvin osin eurooppalaiseen viitekehykseen (CEFR) perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa (liite 2). Arvioinnin tukena voidaan myös hyödyntää vieraan kielen taidon sertifiointiin tarkoitettuja kansainvälisesti tunnustettuja tutkintojärjestelmiä, jotka on linkitetty eurooppalaisen viitekehyksen kuusiportaiseen taitotasosteikkoon.

Opintojen alkuvaiheessa palautteenannossa painottuu opiskelijan taito kehittää kielenopiskelutaitojaan. Opintojen edetessä kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa voidaan hyödyntää enenevästi opiskelijan vuorovaikutus-, tulkinta- ja tuottamistaitojen tasoa määriteltäessä.

Arvosanan muodostamisessa otetaan systemaattisesti huomioon kaikki tavoitealueet, mukaan lukien opiskelutaitojen kehittämiseen liittyvät tavoitteet, joskin opintojaksokohtaiset painotukset voivat vaihdella.

Suullisen kielitaidon arviointi

Kielten opetuksessa opiskelijalta arvioidaan kielitaidon muiden osa-alueiden lisäksi suullinen kielitaito. Suullista kielitaitoa voidaan arvioida erillisellä kokeella. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 4 mom.)

Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle annetaan päättötodistus. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisesta annetaan todistus. – – [Lukiolain 39 §:n] 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen todistusten liitteenä annetaan lisäksi erillinen

todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta. (Lukiolaki 714/2018, 39 § 3 mom.)

Vieraiden kielten pakollisten ja valinnaisten opintojen aikana arvioidaan myös opiskelijan suullista kielitaitoa.

Valinnaisiin opintoihin kuuluvan vieraiden kielten A-oppimäärän moduulin 8 ja B1-oppimäärän moduulin 6 opintojen aikana suullisen kielitaidon arviointi perustuu opintojen aikaisiin näyttöihin sekä Opetushallituksen tuottamasta suullisesta kokeesta tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti annetuista näytöistä saatuun arvosanaan. Kyseisistä moduuleista koostuvien opintojaksojen arvioinnin edellytykset täyttyvät, kun opiskelija on antanut opintojakson suorittamiseksi sovitut näytöt ja suorittanut Opetushallituksen tuottaman erillisen kokeen tai antanut Opetushallituksen erillisen ohjeistuksen mukaiset näytöt.

Latinan kieltä lukuun ottamatta B2- ja B3-oppimäärien osalta opiskelijan suullista kielitaitoa arvioidaan Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Opintoihin kuuluva suullisen kielitaidon kokeen suoritus tai muut Opetushallituksen ohjeistuksen mukaiset näytöt arvioidaan asianomaiselle kielelle ja oppimäärälle lukion opetussuunnitelman perusteissa asetettuja tavoitteita vasten.

Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta tai erillisen ohjeistuksen mukaisista näytöistä annetaan erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä.

7.20.1. Espanja (EAB3)

Oppiaineen tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kieltenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Opintojaksot

Perustason alkeet 1, 2 op (oEAB31)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan
- löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä
- hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa
- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- rutiininomaiset viestintätilanteet
- keskeisimmät viestintästrategiat
- tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojen arviointi on monipuolista ja se perustuu kirjallisten sanakokeiden ja loppukokeen lisäksi palautettaviin tehtäviin kirjoitelmiseen sekä itse- ja vertaisarviointiin. Arvioinnissa otetaan huomioon opintojakson aikainen kiinnostus espanjan kieltä ja kulttuuria kohtaan oppimateriaalin tarjoaman tiedon puitteissa. Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.

Perustason alkeet 2, 2 op (oEAB32)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojen arviointi on monipuolista ja se perustuu kirjallisten sanakokeiden ja loppukokeen lisäksi palautettaviin tehtäviin kirjoitelmiseen sekä itse- ja vertaisarviointiin. Arvioinnissa otetaan huomioon opintojakson aikainen kiinnostus Espanjan kieltä ja kulttuuria kohtaan oppimateriaalin tarjoaman tiedon puitteissa. Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.

Perustason alkeet 3, 2 op (oEAB33)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojen arviointi on monipuolista ja se perustuu kirjallisten sanakokeiden ja loppukokeen lisäksi palautettaviin tehtäviin kirjoitelmiseen sekä itse- ja vertaisarviointiin. Arvioinnissa otetaan huomioon opintojakson aikainen kiinnostus Espanjan kieltä ja kulttuuria kohtaan oppimateriaalin tarjoaman tiedon puitteissa. Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.

Perustaso 1, 2 op (oEAB34)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- *kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit*
- *Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta*
- *arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojen arviointi on monipuolista ja se perustuu kirjallisten sanakokeiden ja loppukokeen lisäksi palautettaviin tehtäviin kirjoitelmiseen sekä itse- ja vertaisarviointiin. Arvioinnissa otetaan huomioon opintojakson aikainen kiinnostus Espanjan kieltä ja kulttuuria kohtaan oppimateriaalin tarjoaman tiedon puitteissa. Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.

Perustaso 2, 2 op (oEAB35)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojen arviointi on monipuolista ja se perustuu kirjallisten sanakokeiden ja loppukokeen lisäksi palautettaviin tehtäviin kirjoitelmiseen sekä itse- ja vertaisarviointiin. Arvioinnissa otetaan huomioon opintojakson aikainen kiinnostus Espanjan kieltä ja kulttuuria kohtaan oppimateriaalin tarjoaman tiedon puitteissa. Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.

Perustaso 3, 2 op (oEAB36)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuurialueita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuurialueet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojen arviointi on monipuolista ja se perustuu kirjallisten sanakokeiden ja loppukokeen lisäksi palautettaviin tehtäviin kirjoitelmiseen sekä itse- ja vertaisarviointiin. Arvioinnissa otetaan huomioon opintojakson aikainen kiinnostus Espanjan kieltä ja kulttuuria kohtaan oppimateriaalin tarjoaman tiedon puitteissa. Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.

Perustaso 4, 2 op (oEAB37)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojen arviointi on monipuolista ja se perustuu kirjallisten sanakokeiden ja loppukokeen lisäksi palautettaviin tehtäviin kirjoitelmiseen sekä itse- ja vertaisarviointiin. Arvioinnissa otetaan huomioon opintojakson aikainen kiinnostus Espanjan kieltä ja kulttuuria kohtaan oppimateriaalin tarjoaman tiedon puitteissa. Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.

Perustaso 5, 2 op (oEAB38)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojen arviointi on monipuolista ja se perustuu kirjallisten sanakokeiden ja loppukokeen lisäksi palautettaviin tehtäviin kirjoitelmiseen sekä itse- ja vertaisarviointiin. Arvioinnissa otetaan huomioon opintojakson aikainen kiinnostus Espanjan kieltä ja kulttuuria kohtaan oppimateriaalin tarjoaman tiedon puitteissa. Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.

Espanjan kertaus, 2 op (oEAB39)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- hallita kielen keskeiset rakenteet
- harjoittaa kuuntelutaitoja
- laajentaa sanavarastoa
- parantaa kirjallista ilmaisua
- syventää tekstinymmärtämisen taitoja
- varmistaa, että opiskelijalla on riittävät tietotekniset taidot sähköisen yo-kokeen suorittamiseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- keskeiset rakenteet
- keskeinen sanasto
- kuullunymmärtäminen
- kirjoitustehtävät (eri tekstilajien hallinta)

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojen arviointi on monipuolista ja se perustuu kirjallisten sanakokeiden ja loppukokeen lisäksi palautettaviin tehtäviin kirjoitelmiseen sekä itse- ja vertaisarviointiin. Arvioinnissa otetaan huomioon opintojakson aikainen kiinnostus espanjan kieltä ja kulttuuria kohtaan oppimateriaalin tarjoaman tiedon puitteissa. Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.

7.20.2. Ranska (RAA)

Opintojaksot

Kieli ja maailmani vuorovaikutuksessa, 4 op (oRAA_12)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (VKA1), Pakollinen
- Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (VKA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyyydestä
- soveltaa ja kehittää kieltenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
- pystyy suhteuttamaan osaamistaan kohdekielen oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon (ks. taulukko).

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan
- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan
- syventää tietoaan kohdekielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

- hallitsee kohdekielen erikoismerkit ja kirjaimet ja osaa tuottaa niitä sähköisesti

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- kohdekieli porttina sukulaiskielten oppimiseen ja osaamiseen
- tavoitteiden asettelu kohdekielen opiskelulle
- oman kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen kohdekielen näkökulmasta
- monikielisyys voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyylilajeihin tutustuminen
- toisiin tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

- kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- kohdekielen äänneiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; kohdekielen variantit ja vertailua muihin kieliin
- viestintätäylyt erilaisissa medioissa

Paikallinen lisäys

- Esitellään koulun tarjoamia kansainvälistymismahdollisuuksia
- Kannustetaan opiskelijoita suorittamaan kansainvälinen DELF-kielitutkinto
- Perehdytään ranskan kielen opiskelun käytänteisiin ja arviointiperusteisiin koulussamme

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen. Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien ranskankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä, mm.: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaramon laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa (kirjallisena, suullisena tai äänitteenä) oppimisen tukena. Annamme formatiivista ja summatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Opintojaksoon kuuluvat kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotosten formatiiviseen arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden laajemman tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (oRAA3)

Opintojakson moduulit

- Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VKA3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä*
- *pystyy tuottamaan tekstejä kuvaillen itselleen tärkeitä kulttuuriaiheita tai -ilmiöitä*
- *vahvistaa taitoa käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.*

Paikallinen lisäys

- tutustuu kohdekielen instituutteihin ja kulttuuritarjontaan Suomessa (kansainvälisyys)

Keskeiset sisällöt

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- *luova toiminta*
- *kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle*
- *itseilmaisu identiteetin rakentumisessa*

Paikallinen lisäys

- tutustuminen kohdekielen kulttuuri-instituutteihin (kansainvälisyys)

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Ohjataan käyttämään eri kohdekielisiä medioita tiedonhankinnassa. Kehitetään kohdekielisten tietolähteiden luotettavuuden arviointikykyä ja monilukutaitoa. Kannustetaan opiskelijoita käyttämään vähäistäkin kielitaitoa kirjallisesti ja suullisesti luovasti.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien ranskankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen.

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmitöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä, mm.: suulliset esitelmät, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja (ml. kaunokirjallista tekstiä) harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja tehtäviä

arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa (kirjallisena, suullisena tai äänitteenä) oppimisen tukena. Annamme formatiivista ja summatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Opintojaksoon kuuluvat kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa.

- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien formatiiviseen arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden laajemman tuotoksen osaksi kieliprofiliaan.

Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (oRAA4)

Opintojakson moduulit

- Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VKA4), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin*
- *kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*
- *hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.*

Keskeiset sisällöt

Kieli vaikuttamisen välineenä

- *vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa*
- *ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo*
- *yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus*
- *neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)*
- *median rooli asenteiden muokkaajana*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Nostetaan esille ranskankielisten tiedotusvälineiden tarjontaa teknologian suomin mahdollisuuksin.

Vuorovaikutusosaaminen

Tutustutaan kohdekielen väittely- ja keskustelukulttuuriin. Harjoitellaan mielipiteen ilmaisua sekä erilaisista yhteiskunnallisista aiheista väittelemistä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista ranskankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien (ml. sosiaalinen media) avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä, mm.: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa (kirjallisena, suullisena tai äänitteenä) oppimisen tukena. Annamme formatiivista ja summatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Opintojaksoon kuuluvat kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotosten formatiiviseen arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden laajemman tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (oRAA5)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VKA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja*
- *kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.*

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- *opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat*
- *erilaiset tulevaisuudenvisiot*
- *kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia*
- *yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys, esimerkkejä tieteellisistä teksteistä*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Harjoitetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kielten ainelaitoksien ja kielikeskuksien kanssa. Tämä voi tarkoittaa verkkokursseja, vierailuja ja esittelyjä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tutustutaan kohdekielen alueen tarjoamiin esimerkkeihin eri tieteenaloista. Herätellään laajentamaan maailmankuvaa ja ajattelutapoja.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tarkastellaan eettisyyden ja ympäristökysymyksiin liittyviä teemoja kohdekielen alueilta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä, mm.: suulliset esitelmät, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaramon laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja (ml. tiivistelmä) harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa (kirjallisena, suullisena tai äänitteenä) oppimisen tukena. Annamme formatiivista ja summatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Opintojaksoon kuuluvat kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien formatiiviseen arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden laajemman tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (oRAA6)

Opintojakson moduulit

- Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VKA6), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille
- rohkaistuu kohdekielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- kehittää taitoaan ilmaista itseään myös muodollisissa asiayhteyksissä.

Keskeiset sisällöt

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus
- kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina
- itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Harjoitetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kielten ainelaitoksien ja kielikeskusten kanssa. Tämä voi tarkoittaa verkkokursseja, vierailuja ja esittelyjä.

Perehdytään erilaisiin koulutusjärjestelmiin.

Tavoitteena on luoda yhteyksiä mm. Ranskalais-suomalaiseen kauppakamariin ja Suomessa toimiviin ranskankielisistä maista kotoisin oleviin yrityksiin sekä ranskankielisessä maailmassa, kuten Pohjois- ja Länsi-Afrikassa toimiviin suomalaisiin yrityksiin. Opintojakso kannustaa yhteistyöhön työelämätoimijoiden kanssa.

Vuorovaikutusosaaminen

Asioiminen virallisissa vuorovaikutustilanteissa kuten esim. työhaastattelussa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan ranskankieliselle toimintakulttuurille tyypillisiin piirteisiin (esim. toimiminen työhaastattelussa)

Hyvinvointiosaaminen

Kartoitetaan omia taitoja ja lisätään itsetuntemusta

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä, mm.: suulliset tehtävät, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus, ml. työhaastattelun harjoittelu kohdekielellä. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja tehtäviä (mm. motivaatiokirje ja ansioluettelo) arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa (kirjallisena, suullisena tai äänitteenä) oppimisen tukena.

Annamme formatiivista ja summatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Opintojaksoon kuuluvat kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa.

- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien formatiiviseen arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä (motivaatiokirje, ansioluettelo, työhaastattelu) opiskelija valitsee yhden laajemman tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (oRAA7)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (VKA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta
- kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi
- osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos
- kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä
- esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista
- ratkaisukeskeisyys

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tarkastellaan eettisyyteen ja ympäristökysymyksiin liittyviä teemoja kohdekielen alueilta.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tarkastellaan ympäristökysymyksien vaikutuksia yhteiskuntaan kohdekielen alueilla. Harjoitellaan mielipiteen ilmaisua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä, mm.: suulliset esitelmät, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja (ml. ajankohtaisia sanomalehtitekstejä, videoita) harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa (kirjallisena, suullisena tai äänitteenä) oppimisen tukena. Annamme formatiivista ja summatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Opintojaksoon kuuluvat kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien formatiiviseen arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden laajemman tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (oRAA8)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (VKA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä*
- *vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan*
- *vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja*
- *harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.*

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- *puhumisen eri piirteet*
- *kohdekielen käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielten vaikutus puhetilanteisiin*
- *dialogisuus*
- *oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Harjoitellaan vaikuttamista kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan mielipiteen ilmaisua sekä erilaisista yhteiskunnallisista aiheista keskustelemista. Opiskelijat valmistautuvat ja osallistuvat vuorovaikutteiseen suulliseen kokeeseen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Keskustelun aihepiirit ammennetaan useista lähteistä ja eri tieteenaloista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelija osallistuu suulliseen loppukokeeseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla OPH:n suullisen kokeen mukaisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson nauhoitetuista suullisista näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan. Suullisesta kokeesta opiskelija saa erillisen todistuksen lukion päättövaiheessa.

Ranskan kertaus, 2 op (oRAA9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- hallita kielen keskeiset rakenteet
- harjoittaa kuuntelutaitoja
- laajentaa sanavarastoa
- parantaa kirjallista ilmaisua
- syventää tekstin ymmärtämisen taitoa
- varmistaa, että opiskelijalla on riittävät tietotekniset taidot sähköisen yo-kokeen suorittamiseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- keskeiset rakenteet, kuten pronominit ja verbimuodot
- keskeinen sanasto
- kuullunymmärtäminen
- kirjoitustehtävät
- eri tekstilajien hallinta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija ymmärtää kielitaidon arvon ja sen tuomat voimavarat ja oman roolinsa suomalaisen yhteiskunnan rakentajana.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija huomaa aktiivisen kielitaitonsa rikastavan vaikutuksen henkilökohtaisessa elämässään ja arjessaan. Hän ymmärtää tähän asti kartutetun kielitaidon tuomat mahdollisuudet tulevaisuudessaan ja sen mukanaan tuomat suhteet ja kontaktit kohdekielisiin henkilöihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla käyttäen asteikkoa 4-10. Tämän opintojakson arvosana ei kuitenkaan vaikuta alentavasti oppimäärän kokonaisarvosanaan. Arvioinnissa käytetään tukena opintojakson aikaisen näytön (ml. sanasto- tai rakennekokeet, kirjoitelmat, kuullun ymmärtämiset, luetun ymmärtämiset) lisäksi preliminäärikoea tai vastaavaa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson kirjallisista näytöistä opiskelija valitsee yhden kirjoitustehtävän osaksi kieliprofiiliaan.

DELFI, 2 op (oRAA10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija osallistuu Ranskan opetusministeriön viralliseen DELF-kielikokeeseen.
- Opiskelija saa tarvittavat taidot läpäistä virallinen kielikoe hyväksytysti.
- Opiskelija harjoittelee suullisen kielitaidon ilmaisemista, oman itsen esittelyä, asioiden esittelyä, oman mielipiteen ilmaisua keskustelua ja perustelemista.
- Opiskelija harjoittelee kuullunymmärtämisen tekstejä.
- Opiskelija harjoittelee tekstinymmärtämistä ja laajentaa sana- ja ilmaisuvarantoaan.
- Opiskelija harjoittelee kirjoittamaan viestejä ja asiatekstiä eurooppalaisen viitekehyksen aihepiireihin ja sisältöihin liittyvistä aiheista.
- Kielikokeen suorituksesta saa virallisen Eurooppalaiseen viitekehykseen perustuvan kielidiplomin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Suullisen vuorovaikutustilanteen elementtejä ja mielipiteen ilmaisun harjoituksia
- Sanaston vahvistaminen ja sanavaraston laajentaminen kuullunymmärtämisen ja tekstinymmärtämisen tueksi
- Viestinnällisen kirjoittamisen kaavoja ja kirjallisen argumentoivan ilmaisun harjoittelu
- DELF-kokeen rakenteen, sisällön ja kokeen kulun hahmottaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan huomaamaan kansainvälisen kielitutkinnon suorittamisen edut jatko-opinnoissa ja työelämässä. Jatketaan ranskankieliseen maailmaan perehtymistä käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla.

Vuorovaikutusosaaminen

Kansainväliseen kielitutkintoon valmistautuessa opiskelija harjoittelee kohdekielen kohteliaisuusfraaseja ja kanssakäymistä ranskaa äidinkielenään puhuvan kanssa aitoja muistuttavissa tilanteissa. Opiskelija hioo tapoja ilmaista ja perustella mielipiteitään sekä kirjallisesti että suullisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Hyväksytystä kielikokeesta, joka perustuu eurooppalaiseen viitekehykseen, saa erillisen Ranskan valtion opetusministeriön todistuksen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana vahvistetaan ranskan kielen osaamista, jotta opiskelija voi valmistautua monipuolisesti DELF-kielikokeeseen ja menestyä siinä. Opiskelija lisää DELF-todistuksen osaksi kieliprofiiliaan.

7.20.3. Ranska (RAB2)

Oppiaineen tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Opintojaksot

Perustason alkeet 3, 2 op (oRAB23)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB21), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet
- vapaa-ajan vietto ja harrastukset
- koulu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien ranskankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Opiskelijaa ohjataan tutustumaan ranskankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien välityksellä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon. Hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia.
- Opintojakson arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kunkin opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 1, 2 op (oRAB24)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB22), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit
- Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta
- arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Laajennetaan sanastoa ja mielipiteen ilmaisun keinoja Suomesta ja Suomen erityispiirteistä kertomiseksi.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien ranskankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Opiskelijaa ohjataan tutustumaan ranskankieliseen maailmaan sekä Suomea ranskaksi käsitteleviin artikkeleihin ja videoihin käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla.

Vuorovaikutusosaaminen

Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen. Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon. Hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia.
- Opintojakson arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kunkin opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 2, 2 op (oRAB25)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB23), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen. Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kokee kehittyvän kielitaidon rikkautena.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista ranskankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä

ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon. Hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia.

- Opintojakson arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kunkin opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 3, 2 op (oRAB26)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB24), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuurialueita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuurialueet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Ohjataan käyttämään eri kohdekielisiä medioita tiedonhankinnassa. Kehitetään kohdekielisten tietolähteiden luotettavuuden arviointikykyä ja monilukutaitoa. Kannustetaan opiskelijoita käyttämään vähäistäkin kielitaitoa kirjallisesti ja suullisesti luovasti.

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien ranskankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon. Hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia.
- Opintojakson arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kunkin opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 4, 2 op (oRAB27)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB25), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Harjoitetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kielten ainelaitoksien ja kielikeskusten kanssa. Tämä voi tarkoittaa verkkokursseja, vierailuja ja esittelyjä.

Perehdytään erilaisiin koulutusjärjestelmiin.

Tavoitteena on luoda yhteyksiä mm. Ranskalais-suomalaiseen kauppakamariin ja Suomessa toimiviin ranskankielisistä maista kotoisin oleviin yrityksiin sekä ranskankielisessä maailmassa, kuten Pohjois- ja Länsi-Afrikassa toimiviin suomalaisiin yrityksiin. Opintojakso kannustaa yhteistyöhön työelämätoimijoiden kanssa.

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmitöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset, kuten mielipiteen ilmaiseminen, muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua. Asioiminen virallisissa vuorovaikutustilanteissa kuten esim. työhaastattelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävityypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon. Hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia.
- Opintojakson arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kunkin opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 5, 2 op (oRAB28)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB26), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Harjoitetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kielten ainelaitoksien ja kielikeskusten kanssa. Tämä voi tarkoittaa verkkokursseja, vierailuja ja esittelyjä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista ranskankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien (ml. sosiaalinen media) avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tarkastellaan ajankohtaisia eettisyyteen ja ympäristökysymyksiin liittyviä teemoja kohdekielen alueilta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon. Hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia.
- Opintojakson arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kunkin opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustason jatko 1, 2 op (oRAB29)

Opintojakson moduulit

- Perustason jatko 1, 2 op (VKB27), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason jatko 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason jatko 1

- erilaiset asuinympäristöt
- kestävä elämäntapa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tarkastellaan ajankohtaisia eettisyyteen ja ympäristökysymyksiin liittyviä teemoja kohdekielen alueilta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista ranskankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon. Hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia.
- Opintojakson arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kunkin opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustason jatko 2, 2 op (oRAB210)

Opintojakson moduulit

- Perustason jatko 2, 2 op (VKB28), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason jatko 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.2 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Perustason jatko 2

- *kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö*
- *tutustuminen erilaisiin kansainvälisiin kielitaidon arviointijärjestelmiin*
- *kielitaitovaatimukset muun muassa jatko-opinnoissa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Harjoitetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kielten ainelaitoksien ja kielikeskusten kanssa. Tämä voi tarkoittaa verkkokursseja, vierailuja ja esittelyjä.

Tavoitteena on luoda yhteyksiä mm. Ranskalais-suomalaiseen kauppakamariin ja Suomessa toimiviin ranskankielisistä maista kotoisin oleviin yrityksiin sekä ranskankielisessä maailmassa, kuten Pohjois- ja Länsi-Afrikassa toimiviin suomalaisiin yrityksiin. Opintojakso kannustaa yhteistyöhön työelämätoimijoiden kanssa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien ranskankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen. Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista ranskankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon. Hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia.
- Opintojakson arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kunkin opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotosten arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Ranskan kertaus, 2 op (oRAB211)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- hallita kielen keskeiset rakenteet
- harjoittaa kuuntelutaitoja
- laajentaa sanavarastoa
- parantaa kirjallista ilmaisua
- syventää tekstin ymmärtämisen taitoa
- varmistaa, että opiskelijalla on riittävät tietotekniset taidot sähköisen yo-kokeen suorittamiseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- keskeiset rakenteet, kuten pronominit ja verbimuodot
- keskeinen sanasto
- kuullunymmärtäminen
- kirjoitustehtävät
- eri tekstilajien hallinta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien ranskankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista ranskankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea. Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen sekä osallistumaan kansainvälisiin vaihto-ohjelmiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija huomaa aktiivisen kielitaitonsa rikastavan vaikutuksen henkilökohtaisessa elämässään ja arjessaan. Hän ymmärtää tähän asti kartutetun kielitaidon tuomat mahdollisuudet tulevaisuudessaan ja sen mukanaan tuomat suhteet ja kontaktit kohdekielisiin henkilöihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla käyttäen asteikkoa 4-10. Tämän opintojakson arvosana ei kuitenkaan vaikuta alentavasti oppimäärän kokonaisarvosanaan. Arvioinnissa käytetään tukena opintojakson aikaisen näytön lisäksi preliminäärikoetta tai vastaavaa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

DELFL 2 op (oRAB212)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija osallistuu Ranskan opetusministeriön viralliseen DELF-kielikokeeseen.
- Opiskelija saa tarvittavat taidot läpäistä virallinen kielikoe hyväksytysti.
- Opiskelija harjoittelee suullisen kielitaidon ilmaisemista, oman itse esittelyä, asioiden esittelyä, oman mielipiteen ilmaisua, keskustelua ja perustelemista.
- Opiskelija harjoittelee kuullunymmärtämisen tekstejä.
- Opiskelija harjoittelee tekstinyymmärtämistä ja laajentaa sana- ja ilmaisuvarantoaan.
- Opiskelija harjoittelee kirjoittamaan viestejä ja asiategstejä eurooppalaisen viitekehyksen aihepiireihin ja sisältöihin liittyvistä aiheista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Suullisen vuorovaikutustilanteen elementtejä ja mielipiteen ilmaisun harjoituksia
- Sanaston vahvistaminen ja sanavaraston laajentaminen kuullunymmärtämisen ja tekstinyymmärtämisen tueksi
- Viestinnällisen kirjoittamisen kaavoja ja kirjallisen argumentoivan ilmaisun harjoittelu
- DELF-kokeen rakenteen, sisällön ja kokeen kulun hahmottaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan huomaamaan kansainvälisen kielitutkinnon suorittamisen edut jatko-opinnoissa ja työelämässä. Jatketaan ranskankieliseen maailmaan perehtymistä käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla.

Vuorovaikutusosaaminen

Kansainväliseen kielitutkintoon valmistautuessa opiskelija harjoittelee kohdekielen kohteliaisuusfraaseja ja kanssakäymistä ranskaa äidinkielenään puhuvan kanssa aitoja muistuttavissa tilanteissa. Opiskelija hioo tapoja ilmaista ja perustella mielipiteitään sekä kirjallisesti että suullisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Hyväksytystä kielikokeesta, joka perustuu eurooppalaiseen viitekehykseen, saa erillisen Ranskan valtion opetusministeriön todistuksen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana vahvistetaan ranskan kielen osaamista, jotta opiskelija voi valmistautua monipuolisesti DELF-kielikokeeseen ja menestyä siinä. Opiskelija lisää DELF-todistuksen osaksi kieliprofiiliaan.

7.20.4. Ranska (RAB3)

Oppiaineen tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Opintojaksot

Perustason alkeet 1, 2 op (oRAB31)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan*
- *löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä*
- *hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa*
- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- *rutiinomaiset viestintätilanteet*
- *keskeisimmät viestintästrategiat*
- *tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan tutustumaan ranskankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon. Hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia.
- Opintojakson arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kunkin opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustason alkeet 2, 2 op (oRAB32)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmitöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kokee kehittyvän kielitaidon rikkautena.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan tutustumaan ranskankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon. Hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia.
- Opintojakson arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kunkin opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustason alkeet 3, 2 op (oRAB33)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet
- vapaa-ajan vietto ja harrastukset
- koulu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien ranskankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Opiskelijaa ohjataan tutustumaan ranskankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien välityksellä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon. Hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia.
- Opintojakson arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kunkin opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 1, 2 op (oRAB34)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit
- Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta
- arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien ranskankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Opiskelijaa ohjataan tutustumaan ranskankieliseen maailmaan sekä Suomea ranskaksi käsitteleviin artikkeleihin ja videoihin käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla.

Vuorovaikutusosaaminen

Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen. Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Laajennetaan sanastoa ja mielipiteen ilmaisun keinoja Suomesta ja Suomen erityispiirteistä kertomiseksi.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon. Hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia.
- Opintojakson arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kunkin opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 2, 2 op (oRAB35)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kokee kehittyvän kielitaidon rikkautena.

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista ranskankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon. Hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia.
- Opintojakson arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.

- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kunkin opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotosten arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 3, 2 op (oRAB36)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaiheita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuuriaiheet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien ranskankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Ohjataan käyttämään eri kohdekielisiä medioita tiedonhankinnassa. Kehitetään kohdekielisten tietolähteiden luotettavuuden arviointikykyä ja monilukutaitoa. Kannustetaan opiskelijoita käyttämään vähäistäkin kielitaitoa kirjallisesti ja suullisesti luovasti.

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmitöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.

- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon. Hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia.
- Opintojakson arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kunkin opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 4, 2 op (oRAB37)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Harjoitetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kielten ainelaitoksien ja kielikeskuksien kanssa. Tämä voi tarkoittaa verkkokursseja, vierailuja ja esittelyjä.

Perehdytään erilaisiin koulutusjärjestelmiin.

Tavoitteena on luoda yhteyksiä mm. Ranskalais-suomalaiseen kauppakamariin ja Suomessa toimiviin ranskankielisistä maista kotoisin oleviin yrityksiin sekä ranskankielisessä maailmassa, kuten Pohjois- ja Länsi-Afrikassa toimiviin suomalaisiin yrityksiin. Opintojakso kannustaa yhteistyöhön työelämätoimijoiden kanssa.

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset, kuten mielipiteen ilmaiseminen, muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua. Asioiminen virallisissa vuorovaikutustilanteissa kuten esim. työhaastattelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon. Hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia.
- Opintojakson arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kunkin opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 5, 2 op (oRAB38)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tarkastellaan ajankohtaisia eettisyyteen ja ympäristökysymyksiin liittyviä teemoja kohdekielen alueilta.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Harjoitetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kielten ainelaitoksien ja kielikeskuksien kanssa. Tämä voi tarkoittaa verkkokursseja, vierailuja ja esittelyjä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista ranskankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien (ml. sosiaalinen media) avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaramon laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävyytyypin. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon. Hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia.
- Opintojakson arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kunkin opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Ranskan kertaus, 2 op (oRAB39)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- hallitsee kielen keskeiset rakenteet
- harjoittaa kuuntelutaitoja
- laajentaa sanavarastoa
- parantaa kirjallista ilmaisua
- syventää tekstin ymmärtämisen taitoa
- varmistaa, että opiskelijalla on riittävät tietotekniset taidot sähköisen yo-kokeen suorittamiseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- keskeiset rakenteet, kuten pronominit ja verbimuodot
- keskeinen sanasto
- kuullunymmärtäminen
- kirjoitustehtävät
- eri tekstilajien hallinta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien ranskankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista ranskankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea. Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen sekä osallistumaan kansainvälisiin vaihto-ohjelmiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija huomaa aktiivisen kielitaitonsa rikastavan vaikutuksen henkilökohtaisessa elämässään ja arjessaan. Hän ymmärtää tähän asti kartutetun kielitaidon tuomat mahdollisuudet tulevaisuudessaan ja sen mukanaan tuomat suhteet ja kontaktit kohdekielisiin henkilöihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla käyttäen asteikkoa 4-10. Tämän opintojakson arvosana ei kuitenkaan vaikuta alentavasti oppimäärän kokonaisarvosanaan. Arvioinnissa käytetään tukena opintojakson aikaisen näytön lisäksi preliminäärikoetta tai vastaavaa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

DELFI, 2 op (ORAB310)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija osallistuu Ranskan opetusministeriön viralliseen DELFI-kielikokeeseen.
- Opiskelija saa tarvittavat taidot läpäistä virallinen kielikoe hyväksytysti.
- Opiskelija harjoittelee suullisen kielitaidon ilmaisemista, oman itsen esittelyä, asioiden esittelyä, oman mielipiteen ilmaisua, keskustelua ja perustelemista.
- Opiskelija harjoittelee kuullunymmärtämisen tekstejä.
- Opiskelija harjoittelee tekstinyymmärtämistä ja laajentaa sana- ja ilmaisuvarantoaan.

- Opiskelija harjoittelee kirjoittamaan viestejä ja asiatekstejä eurooppalaisen viitekehyksen aihepiireihin ja sisältöihin liittyvistä aiheista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Suullisen vuorovaikutustilanteen elementtejä ja mielipiteen ilmaisun harjoituksia
- Sanaston vahvistaminen ja sanavaraston laajentaminen kuullunymmärtämisen ja tekstinymmärtämisen tueksi
- Viestinnällisen kirjoittamisen kaavoja ja kirjallisen argumentoivan ilmaisun harjoittelu
- DELF-kokeen rakenteen, sisällön ja kokeen kulun hahmottaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kansainväliseen kielitutkintoon valmistautuessa opiskelija harjoittelee kohdekielen kohteliaisuusfraaseja ja kanssakäymistä ranskaa äidinkielenään puhuvan kanssa aitoja muistuttavissa tilanteissa. Opiskelija hioo tapoja ilmaista ja perustella mielipiteitään sekä kirjallisesti että suullisesti.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan huomaamaan kansainvälisen kielitutkinnon suorittamisen edut jatko-opinnoissa ja työelämässä. Jatketaan ranskankieliseen maailmaan perehtymistä käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Hyväksytystä kielikokeesta, joka perustuu eurooppalaiseen viitekehykseen, saa erillisen Ranskan valtion opetusministeriön todistuksen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana vahvistetaan ranskan kielen osaamista, jotta opiskelija voi valmistautua monipuolisesti DELF-kielikokeeseen ja menestyä siinä. Opiskelija lisää DELF-todistuksen osaksi kieliprofiiliaan.

7.20.5. Saksa (SAA)

Opintojaksot

Kieli ja maailmani vuorovaikutuksessa, 4 op (oSAA_12)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (VKA1), Pakollinen
- Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (VKA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisydestä
- soveltaa ja kehittää kieltenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
- pystyy suhteuttamaan osaamistaan kohdekielen oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon (ks. taulukko).

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan
- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan
- syventää tietoaan kohdekielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

- hallitsee kohdekielen erikoismerkit ja kirjaimet ja osaa tuottaa niitä sähköisesti

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- kohdekieli porttina sukulaiskielten oppimiseen ja osaamiseen
- tavoitteiden asettelu kohdekielen opiskelulle
- oman kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen kohdekielen näkökulmasta
- monikielisyys voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyyllilajeihin tutustuminen
- toisiin tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

- kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- kohdekielen äänneiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; kohdekielen variantit ja vertailua muihin kieliin
- viestintätyyli erilaisissa medioissa

Paikallinen lisäys

- esitellään koulun tarjoamia kansainvälistymismahdollisuuksia
- kannustetaan opiskelijoita suorittamaan kansainvälinen kielitutkinto DSD I / DSD II
- perehdytään saksan kielen opiskelun käytänteisiin ja arviointiperusteisiin koulussamme

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen. Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan saksan opiskelua.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien saksankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla asteikolla 4 - 10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä, mm.: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuväyvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa (kirjallisena, suullisena tai äänitteenä) oppimisen tukena. Annamme formatiivista ja summatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Opintojaksoon kuuluvat kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisten osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien formatiiviseen arviointiin. ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden laajemman tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (oSAA3)

Opintojakson moduulit

- Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VKA3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä*
- *pystyy tuottamaan tekstejä kuvailen itselleen tärkeitä kulttuuriaihteita tai -ilmiöitä*
- *vahvistaa taitoa käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.*

Paikallinen lisäys

- tutustuu kohdekielen kulttuuri-instituutteihin ja kulttuuritarjontaan Suomessa

Keskeiset sisällöt

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- *luova toiminta*
- *kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle*
- *itseilmaisuu identiteetin rakentumisessa*

Paikallinen lisäys

- tutustuminen kohdekielen kulttuuri-instituutteihin

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Ohjataan käyttämään eri kohdekielisiä medioita tiedonhankinnassa. Kehitetään kohdekielisten tietolähteiden luotettavuuden arviointikykyä ja monilukutaitoa. Kannustetaan opiskelijoita käyttämään vähäistäkin kielitaitoa kirjallisesti ja suullisesti luovasti.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien saksankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen.

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmitöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla asteikolla 4 - 10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä, mm.: suulliset harjoitukset, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja (ml. kaunokirjallista tekstiä) harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa (kirjallisena, suullisena tai äänitteenä) oppimisen tukena. Annamme formatiivista ja summatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Opintojaksoon kuuluvat kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa.
- Opintojakson aikana opiskelijaa laatii useammasta tekstistä koostuva kulttuuriportfolioa, jossa hän kirjoittaa kohdekielellä kulttuurin eri osa-alueista.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotosten formatiiviseen arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden laajemman tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (oSAA4)

Opintojakson moduulit

- Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VKA4), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin*
- *kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*
- *hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.*

Keskeiset sisällöt

Kieli vaikuttamisen välineenä

- *vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa*
- *ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo*
- *yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus*
- *neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)*
- *median rooli asenteiden muokkaajana*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tuodaan julki saksankielisten tiedotusvälineiden tarjontaa teknologian suomin mahdollisuuksin.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kriittistä ajattelua ja erilaisten tekstien osaamista harjoitellaan erilaisilla tehtävillä kuten väittelyllä.

Vuorovaikutusosaaminen

Tutustutaan kohdekielen väittely- ja keskustelukulttuuriin. Harjoitellaan mielipiteen ilmaisua sekä erilaisista yhteiskunnallisista aiheista väittelemistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla asteikolla 4 - 10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä, mm.: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaramon laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa (kirjallisena, suullisena tai äänitteinä) oppimisen tukena. Annamme formatiivista ja summatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä

rakenneosioissa. Opintojaksoon kuuluvat kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa.

- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotosten formatiiviseen arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden laajemman tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (oSAA5)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VKA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja*
- *kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.*

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- *opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat*
- *erilaiset tulevaisuudenvisiot*
- *kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia*
- *yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys, esimerkkejä tieteellisistä teksteistä*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Harjoitetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kielten ainelaitoksien ja kielikeskuksien kanssa. Tämä voi tarkoittaa verkkokursseja, vierailuja ja esittelyjä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tutustutaan kohdekielen alueen tarjoamiin esimerkkeihin eri tieteenaloista. Herätellään laajentamaan maailmankuvaa ja ajattelutapoja.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tarkastellaan eettisyyden ja ympäristökysymyksiin liittyviä teemoja kohdekielen alueilta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla asteikolla 4 - 10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä, mm.: suullinen esitelmä ja harjoitukset, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaramon laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa (kirjallisena, suullisena tai äänitteenä) oppimisen tukena. Annamme formatiivista ja summatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Opintojaksoon kuuluvat kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotosten formatiiviseen arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden laajemman tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (oSAA6)

Opintojakson moduulit

- Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VKA6), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille
- rohkaistuu kohdekielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- kehittää taitoaan ilmaista itseään myös muodollisissa asiayhteyksissä.

Keskeiset sisällöt

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus
- kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina
- itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Asioiminen virallisissa vuorovaikutustilanteissa kuten esim. työhaastattelussa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustutaan saksankieliselle toimintakulttuurille tyypillisiin piirteisiin (esim. toimiminen työhaastattelussa, teitittely)

Hyvinvointiosaaminen

Kartoitetaan omia taitoja ja lisätään itsetuntemusta käyttää kieltä eri tilanteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla asteikolla 4 - 10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä, mm.: suulliset tehtävät, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus, ml. työhaastattelun harjoittelu kohdekielellä. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja tehtäviä (mm. hakemuskirje ja ansioluettelo) arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa (kirjallisena, suullisena tai äänitteenä) oppimisen tukena. Annamme formatiivista ja summatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Opintojaksoon kuuluvat kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien formatiiviseen arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä (työhakemuskirje, ansioluettelo, työhaastattelu) opiskelija valitsee yhden laajemman tuotoksen osaksi kieliprofiliaan.

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (oSAA7)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (VKA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta*

- kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi
- osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos
- kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä
- esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista
- ratkaisukeskeisyys

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tarkastellaan eettisyyteen ja ympäristökysymyksiin liittyviä teemoja kohdekielen alueilta esim. jäätiköiden sulaaminen Alpeilla.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tarkastellaan ympäristökysymyksiä yhteiskuntaan kohdekielen alueilla. Harjoitellaan mielipiteen ilmaisua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla asteikolla 4 - 10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä, mm.: suulliset esitelmät, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja (ml. ajankohtaisia sanomalehtitekstejä, videoita) harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa (kirjallisena, suullisena tai äänitteenä) oppimisen tukena. Annamme formatiivista ja summatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Opintojaksoon kuuluvat kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien formatiiviseen arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden laajemman tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (oSAA8)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (VKA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä*
- *vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan*
- *vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja*
- *harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.*

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- *puhumisen eri piirteet*
- *kohdekielen käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielten vaikutus puhetilanteisiin*
- *dialogisuus*
- *oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Harjoitellaan vaikuttamista kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan mielipiteen ilmaisua sekä erilaisista yhteiskunnallisista aiheista keskustelemista. Opiskelijat valmistautuvat ja osallistuvat vuorovaikutteiseen suulliseen kokeeseen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Keskustelun aihepiirit ammennetaan useista lähteistä ja eri tieteenaloista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelija osallistuu suulliseen loppukokeeseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla OPH:n suullisen kokeen mukaisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson nauhoitetuista suullisista näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan. Suullisesta kokeesta opiskelija saa erillisen todistuksen lukion päättövaiheessa.

A-Saksan kertaus, 2 op (oSAA9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- valmistautumien A-kielen yo-kokeeseen
- hallita kielen keskeiset rakenteet
- harjoittaa kuuntelutaitoa
- parantaa kirjallista ilmaisua
- syventää tekstin ymmärtämisen taitoja
- varmistaa, että opiskelijalla on riittävät tietotekniset taidot sähköisen kokeen suorittamiseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- keskeiset rakenteet, kuten pronominit ja verbimuodot
- keskeinen sanasto
- kuullunymmärtämisen tehtävät
- kirjoitustehtävien harjoittaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija ymmärtää kielitaidon arvon ja sen tuomat voimavarat ja oman roolinsa suomalaisen yhteiskunnan rakentajana.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija huomaa aktiivisen kielitaitonsa rikastavan vaikutuksen henkilökohtaisessa elämässään ja arjessaan. Hän ymmärtää tähän asti kartutetun kielitaidon tuomat mahdollisuudet tulevaisuudessaan ja sen mukanaan tuomat suhteet ja kontaktit kohdekielisiin henkilöihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla käyttäen asteikkoa 4-10. Tämän opintojakson arvosana ei kuitenkaan vaikuta alentavasti oppimäärän kokonaisarvosanaan. Arvioinnissa käytetään tukena opintojakson aikaisen näytön (ml. sanasto- tai rakennekokeet, kirjoitelmat, kuullun ymmärtämiset, luetun ymmärtämiset) lisäksi preliminäärikoetta tai vastaavaa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson kirjallisista näytöistä opiskelija valitsee yhden kirjoitustehtävän osaksi kieliprofiiliaan.

DSD I, 2 op (oSAA10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on kurssin lopussa suorittaa kansainvälinen kielitutkinto Deutsches Sprachdiplom (DSD) I, joka vastaa Eurooppalaisen viitekehyksen taitotasoa B1. Deutsches Sprachdiplom I ja II ovat Saksan liittotasavallan opetusviranomaisten hyväksymiä kansainvälisiä, maksuttomia kielikokeita, jotka voi suorittaa lukiossamme. Ne ovat osoitus hyvästä saksan kielen taidosta ja mahdollistavat opiskelun, työharjoittelun ja työhön hakemisen saksalaisella kielialueelle ilman kielikoetta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kieltä harjoitellaan monipuolisten suullisten ja kirjallisten tehtävien avulla sekä laajennetaan maantuntemusta • projektityöskentelyä hyödyntäen opiskelija syventyy yhteen valitsemaansa aihealueeseen • kielidiplomikokeessa on kirjallinen osuus, kuullun ymmärtäminen ja suullinen osuus • osallistujien tulee olla opettajaan yhteydessä viimeistään joulukuun puoliväliin mennessä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan huomaamaan kansainvälisen kielitutkinnon suorittamisen edut jatko-opinnoissa ja työelämässä. Jatketaan saksankieliseen maailmaan perehtymistä käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla.

Vuorovaikutusosaaminen

Kansainväliseen kielitutkintoon valmistautuessa opiskelija harjoittelee kohdekielen kohteliaisuusfraaseja ja kanssakäymistä saksaa äidinkielenään puhuvan kanssa aitoja muistuttavissa tilanteissa. Opiskelija hioo tapoja ilmaista ja perustella mielipiteitään sekä kirjallisesti että suullisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Hyväksytystä kielitutkinnosta, joka perustuu eurooppalaiseen viitekehykseen, saa erillisen Saksan valtion myöntämän todistuksen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana vahvistetaan saksan kielen osaamista, jotta opiskelija voi valmistautua monipuolisesti DSD I-kielikokeeseen ja menestyä siinä. Opiskelija lisää todistuksen tai merkinnän siitä osaksi kieliprofiiliaan.

DSD II, 2 op (oSAA11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on kurssin lopussa suorittaa kansainvälinen kielitutkinto Deutsches Sprachdiplom (DSD) II, joka vastaa Eurooppalaisen viitekehyksen taitotasoa B2 / C1. Kielidiplomi kelpaa todistukseksi kielitaidosta hakeuduttaessa korkeakouluopintoihin saksankieliselle kielialueelle.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssilla harjoitellaan monipuolisesti kaikkia kielitaidon osa-alueita, osittain myös natiiviopettajan johdolla, ja samalla laajennetaan myös kulttuurintuntemusta ja argumentaatiotaitoja • lisäksi kurssi sisältää projektityöskentelyä, jonka avulla opiskelija perehtyy tarkemmin yhteen valitsemaansa aiheeseen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan huomaamaan kansainvälisen kielitutkinnon suorittamisen edut jatko-opinnoissa ja työelämässä. Jatketaan saksankieliseen maailmaan perehtymistä käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla.

Vuorovaikutusosaaminen

Kansainväliseen kielitutkintoon valmistautuessa opiskelija harjoittelee kohdekielen kohteliaisuusfraaseja ja kanssakäymistä saksaa äidinkielenään puhuvan kanssa aitoja muistuttavissa tilanteissa. Opiskelija hioo tapoja ilmaista ja perustella mielipiteitään sekä kirjallisesti että suullisesti.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kielitutkinnossa opiskelija laatii ja pitää suullisen esitelmän itse valitsemastaan tieteellisestä aiheesta, jossa hän tutkii luovasti yhteiskunnassa esillä olevaa aihetta.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija vahvistaa taitojaan esiintyä saksaksi myös vaativassa tilanteessa ja kasvattaa itseluottamustaan. Tämä valmentaa opiskelijaa mahdollisia tulevia tilanteita varten, esim. opiskellessa saksankielisessä korkeakoulussa tai työelämässä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Hyväksytystä kielitutkinnosta, joka perustuu eurooppalaiseen viitekehykseen, saa erillisen Saksan valtion myöntämän todistuksen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana vahvistetaan saksan kielen osaamista, jotta opiskelija voi valmistautua monipuolisesti DSD II-kielikokeeseen ja menestyä siinä. Opiskelija lisää todistuksen tai merkinnän siitä osaksi kieliprofiiliaan.

7.20.6. Saksa (SAB2)

Oppiaineen tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja

kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Tavoitteet

Opintojaksot

Perustason alkeet 3, 2 op (oSAB23)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB21), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen. Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan saksan opiskelua.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien saksanankielisten maiden kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Opiskelijaa ohjataan tutustumaan saksankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien välityksellä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 1, 2 op (oSAB24)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB22), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- *kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit*
- *Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta*
- *arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien saksankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Opiskelijaa ohjataan tutustumaan saksankieliseen maailmaan sekä Suomea saksaksi käsitteleviin artikkeleihin ja videoihin käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Laajennetaan sanastoa ja mielipiteen ilmaisun keinoja Suomesta ja Suomen erityispiirteistä kertomiseksi.

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmitöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 2, 2 op (oSAB25)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB23), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kokee kehittyvän kielitaidon rikkautena.

Vuorovaikutusosaaminen

Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen. Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarviointilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan saksan opiskelua.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista saksankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 3, 2 op (oSAB26)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB24), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

384

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaiheita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuuriaiheet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija oppii kulttuurin eri alojen perinteistä ja toimintatavoista saksankielisellä alueella ja saa käsityksen elämästä saksankielisissä maissa. Hyödynnetään Suomessa toimivien saksankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Ohjataan käyttämään eri kohdekielisiä medioita tiedonhankinnassa. Kehitetään kohdekielisten tietolähteiden luotettavuuden arviointikykyä ja monilukutaitoa. Kannustetaan opiskelijoita käyttämään vähäistäkin kielitaitoa kirjallisesti ja suullisesti luovasti.

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan saksan opiskelua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee vähintään yhden tuotoksen osaksi kieliprofiliaan.

Perustaso 4, 2 op (oSAB27)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB25), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Harjoitetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kielten ainelaitoksien ja kielikeskusten kanssa. Tämä voi tarkoittaa verkkokursseja, vierailuja ja esittelyjä.

Perehdytään erilaisiin koulutusjärjestelmiin saksankielisellä alueella.

Tavoitteena on luoda yhteyksiä mm. Suomessa toimivien saksankielisten maiden kauppakamareihin ja saksankielisten maiden yrityksiin Suomessa. Opintojakso kannustaa yhteistyöhön työelämätoimijoiden kanssa.

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset, kuten mielipiteen ilmaiseminen, muodostavat keskeisen osan saksan opiskelua. Asioiminen virallisissa vuorovaikutustilanteissa kuten esim. työhaastattelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon

muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon.

- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 5, 2 op (oSAB28)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB26), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Harjoitetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kielten ainelaitoksien ja kielikeskuksien kanssa. Tämä voi tarkoittaa verkkokursseja, vierailuja ja esittelyjä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista saksankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien (ml. sosiaalinen media) avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tarkastellaan ajankohtaisia eettisyyteen ja ympäristökysymyksiin liittyviä teemoja kohdekielen alueilta kuten esim. ilmastonmuutoksen vaikutukset Alpeilla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustason jatko 1, 2 op (oSAB29)

Opintojakson moduulit

- Perustason jatko 1, 2 op (VKB27), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason jatko 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason jatko 1

- *erilaiset asuinympäristöt*
- *kestävä elämäntapa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tarkastellaan ajankohtaisia eettisyyteen ja ympäristökysymyksiin liittyviä teemoja kohdekielen alueilta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista saksankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaramon laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävyytyypin. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustason jatko 2, 2 op (oSAB210)

Opintojakson moduulit

- Perustason jatko 2, 2 op (VKB28), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason jatko 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason jatko 2

- *kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö*
- *tutustuminen erilaisiin kansainvälisiin kielitaidon arviointijärjestelmiin*
- *kielitaitovaatimukset muun muassa jatko-opinnoissa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Harjoitetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kielten ainelaitoksien ja kielikeskusten kanssa. Tämä voi tarkoittaa verkkokursseja, vierailuja ja esittelyjä.

Perehdytään erilaisiin koulutusjärjestelmiin saksankielisellä alueella.

Tavoitteena on luoda yhteyksiä mm. Suomessa toimivien saksankielisten maiden kauppakamareihin ja saksankielisten maiden yrityksiin Suomessa. Opintojakso kannustaa yhteistyöhön työelämätoimijoiden kanssa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien saksankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen. Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista saksankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset, kuten mielipiteen ilmaiseminen, muodostavat keskeisen osan saksan opiskelua. Asioiminen virallisissa vuorovaikutustilanteissa kuten esim. työhaastattelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotosten arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

B-saksan kertaus, 2 op (oSAB211)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- valmistautuminen B-kielen yo-kokeeseen
- hallita kielen keskeiset rakenteet
- harjoittaa kuuntelutaitoja
- laajentaa sanavarastoa
- parantaa kirjallista ilmaisua
- syventää tekstin ymmärtämisen taitoa
- varmistaa, että opiskelijalla on riittävät tietotekniset taidot sähköisen yo-kokeen suorittamiseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- keskeiset rakenteet, kuten pronominit ja verbimuodot
- keskeinen sanasto
- kuullunymmärtämisen tehtävät
- kirjoitustehtävien harjoittaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien saksankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista saksankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea. Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen sekä osallistumaan kansainvälisiin vaihto-ohjelmiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan saksan opiskelua.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija huomaa aktiivisen kielitaitonsa rikastavan vaikutuksen henkilökohtaisessa elämässään ja arjessaan. Hän ymmärtää tähän asti kartutetun kielitaidon tuomat mahdollisuudet tulevaisuudessaan ja sen mukanaan tuomat suhteet ja kontaktit kohdekielisiin henkilöihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla käyttäen asteikkoa 4-10. Tämän opintojakson arvosana ei kuitenkaan vaikuta alentavasti oppimäärän kokonaisarvosanaan. Arvioinnissa käytetään tukena opintojakson aikaisen näytön (ml. sanasto- tai rakennekokeet, kirjoitelmat, kuullun ymmärtämiset, luetun ymmärtämiset) lisäksi preliminäärikoetta tai vastaavaa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

DSD I, 2 op (OSAB212)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on opintojakson lopussa suorittaa kansainvälinen kielitutkinto Deutsches Sprachdiplom (DSD) I, joka vastaa Eurooppalaisen viitekehyksen taitotasoa B1

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kieltä harjoitellaan monipuolisten suullisten ja kirjallisten tehtävien avulla sekä laajennetaan maantuntemusta • projektityöskentelyä hyödyntäen opiskelija syvennyy yhteen valitsemaansa aihealueeseen • kielidiplomikokeessa on kirjallinen osuus, kuullun ymmärtäminen ja suullinen osuus • osallistujien tulee olla opettajaan yhteydessä viimeistään joulukuun puoliväliin mennessä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan huomaamaan kansainvälisen kielitutkinnon suorittamisen edut jatko-opinnoissa ja työelämässä. Jatketaan saksankieliseen maailmaan perehtymistä käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla.

Vuorovaikutusosaaminen

Kansainväliseen kielitutkintoon valmistautuessa opiskelija harjoittelee kohdekielen kohteliaisuusfraaseja ja kanssakäymistä saksaa äidinkielenään puhuvan kanssa aitoja muistuttavissa tilanteissa. Opiskelija hioo tapoja ilmaista ja perustella mielipiteitään sekä kirjallisesti että suullisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Hyväksytystä kielitutkinnosta, joka perustuu eurooppalaiseen viitekehykseen, saa erillisen Saksan valtion myöntämän todistuksen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana vahvistetaan saksan kielen osaamista, jotta opiskelija voi valmistautua monipuolisesti DSD I-kielikokeeseen ja menestyä siinä. Opiskelija lisää todistuksen tai merkinnän siitä osaksi kieliprofiiliaan.

DSD II, 2 op (OSAB213)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on opintojakson lopussa suorittaa kansainvälinen kielitutkinto Deutsches Sprachdiplom (DSD) II, joka vastaa Eurooppalaisen viitekehyksen taitotasoa B2 / C1. Kielidiplomi kelpaa todistukseksi kielitaidosta hakeuduttaessa korkeakouluopintoihin saksankieliselle kielialueelle.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana harjoitellaan monipuolisesti kaikkia kielitaidon osa-alueita, osittain myös natiiviopettajan johdolla, ja samalla laajennetaan myös kulttuurintuntemusta ja argumentaatiotaitoja • lisäksi opintojakso sisältää projektityöskentelyä, jonka avulla opiskelija perehtyy tarkemmin yhteen valitsemaansa aiheeseen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan huomaamaan kansainvälisen kielitutkinnon suorittamisen edut jatko-opinnoissa ja työelämässä. Jatketaan saksankieliseen maailmaan perehtymistä käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla.

Vuorovaikutusosaaminen

Kansainväliseen kielitutkintoon valmistautuessa opiskelija harjoittelee kohdekielen kohteliaisuusfraaseja ja kanssakäymistä saksaa äidinkielenään puhuvan kanssa aitoja muistuttavissa tilanteissa. Opiskelija hioo tapoja ilmaista ja perustella mielipiteitään sekä kirjallisesti että suullisesti.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kielitutkinnossa opiskelija laatii ja pitää suullisen esitelmän itse valitsemastaan tieteellisestä aiheesta, jossa hän tutkii luovasti yhteiskunnassa esillä olevaa aihetta.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija vahvistaa taitojaan esiintyä saksaksi myös vaativassa tilanteessa ja kasvattaa itseluottamustaan. Tämä valmentaa opiskelijaa mahdollisia tulevia tilanteita varten, esim. opiskellessa saksankielisessä korkeakoulussa tai työelämässä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Hyväksytystä kielitutkinnosta, joka perustuu eurooppalaiseen viitekehykseen, saa erillisen Saksan valtion myöntämän todistuksen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana vahvistetaan saksan kielen osaamista, jotta opiskelija voi valmistautua monipuolisesti DSD II-kielikokeeseen ja menestyä siinä. Opiskelija lisää todistuksen tai merkinnän siitä osaksi kieliprofiliaan.

7.20.7. Saksa (SAB3)

Oppiaineen tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kieltenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Opintojaksot

Perustason alkeet 1, 2 op (OSAB31)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kielisiin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan*
- *löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä*
- *hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa*
- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- *rutiininomaiset viestintätilanteet*
- *keskeisimmät viestintästrategiat*
- *tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmitöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan saksan opiskelua.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan tutustumaan saksankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävityypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustason alkeet 2, 2 op (oSAB32)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan saksan opiskelua.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija kokee kehittyvän kielitaidon rikkautena.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijaa ohjataan tutustumaan saksankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuväestön laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustason alkeet 3, 2 op (OSAB33)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet
- vapaa-ajan vietto ja harrastukset
- koulu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen. Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan saksan opiskelua.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien saksanankielisten maiden kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Opiskelijaa ohjataan tutustumaan saksankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien välityksellä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 1, 2 op (OSAB34)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit
- Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta
- arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien ranskankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Opiskelijaa ohjataan tutustumaan ranskankieliseen maailmaan sekä Suomea ranskaksi käsitteleviin artikkeleihin ja videoihin käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Laajennetaan sanastoa ja mielipiteen ilmaisun keinoja Suomesta ja Suomen erityispiirteistä kertomiseksi.

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan ranskan opiskelua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.

- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 2, 2 op (OSAB35)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kokee kehittyvän kielitaidon rikkautena.

Vuorovaikutusosaaminen

Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen. Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan saksan opiskelua.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista saksankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.

- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 3, 2 op (oSAB36)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaiheita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuuriaiheet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija oppii kulttuurin eri alojen perinteistä ja toimintatavoista saksankielisellä alueella ja saa käsityksen elämästä saksankielisissä maissa. Hyödynnetään Suomessa toimivien saksankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Ohjataan käyttämään eri kohdekielisiä medioita tiedonhankinnassa. Kehitetään kohdekielisten tietolähteiden luotettavuuden arviointikykyä ja monilukutaitoa. Kannustetaan opiskelijoita käyttämään vähäistäkin kielitaitoa kirjallisesti ja suullisesti luovasti.

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan saksan opiskelua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee vähintään yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 4, 2 op (OSAB37)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- *kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit*
- *Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta*
- *arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Harjoitetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kielten ainelaitoksien ja kielikeskusten kanssa. Tämä voi tarkoittaa verkkokursseja, vierailuja ja esittelyjä.

Perehdytään erilaisiin koulutusjärjestelmiin saksankielisellä alueella.

Tavoitteena on luoda yhteyksiä mm. Suomessa toimivien saksankielisten maiden kauppakamareihin ja saksankielisten maiden yrityksiin Suomessa. Opintojakso kannustaa yhteistyöhön työelämätoimijoiden kanssa.

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset, kuten mielipiteen ilmaiseminen, muodostavat keskeisen osan saksan opiskelua. Asioiminen virallisissa vuorovaikutustilanteissa kuten esim. työhaastattelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävyytyypin. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotosten arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

Perustaso 5, 2 op (OSAB38)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Harjoitetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kielten ainelaitoksien ja kielikeskusten kanssa. Tämä voi tarkoittaa verkkokursseja, vierailuja ja esittelyjä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista saksankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien (ml. sosiaalinen media) avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tarkastellaan ajankohtaisia eettisyyteen ja ympäristökysymyksiin liittyviä teemoja kohdekielen alueilta kuten esim. ilmastonmuutoksen vaikutukset Alpeilla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.
- Arviointi kattaa kaikki kielitaidon osa-alueet: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä. Kielitaito kumuloituu ajan mittaan, ja arviointi kohdistuu opiskelun aikaisiin osatavoitteisiin.
- Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä: suulliset kokeet, joihin sisältyvät ääntäminen, interaktio, sanaston ja ilmaisuvaraston laajuus ja tarkkuus. Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitoja harjoitetaan aihealueittain ja testataan erilaisin tehtävätyypein. Opiskelijan kirjoittamia tekstejä ja viestinnällisiä tehtäviä arvioidaan henkilökohtaisen palautteenannon muodossa oppimisen tukena. Käytämme formatiivista palautetta mm. sanastotesteissä ja lyhyissä rakenneosioissa. Kirjalliset (summatiiviset) kokeet, joissa mitataan laajempien kokonaisuuksien tai suppeampien osa-alueiden hallintaa, kuuluvat opintojaksoon.
- Arviointi perustuu sekä formatiiviseen että summatiiviseen näyttöön.
- Opintojaksossa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, mikä auttaa opiskelijoita asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan osaamistaan.
- Opintojakson summatiivisten näyttöjen arvosanojen pohjana käytetään SUKOL:n pistetaulukkoa.
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy erityisesti opintojakson kirjallisten ja suullisten tuotoksien arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

B-saksan kertaus, 2 op (OSAB39)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- valmistautuminen B-kielen yo-kokeeseen
- hallita kielen keskeiset rakenteet
- harjoittaa kuuntelutaitoja
- laajentaa sanavarastoa
- parantaa kirjallista ilmaisua
- syventää tekstin ymmärtämisen taitoa
- varmistaa, että opiskelijalla on riittävät tietotekniset taidot sähköisen yo-kokeen suorittamiseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- keskeiset rakenteet, kuten pronominit ja verbimuodot
- keskeinen sanasto
- kuullunymmärtämisen tehtävät
- kirjoitustehtävien harjoittaminen

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyödynnetään Suomessa toimivien saksankielisten kulttuuri- ja kieli-instituuttien tarjontaa. Opiskelijaa ohjataan syventämään tutustumista saksankieliseen maailmaan käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla ja ottamaan niitä osaksi arkea. Kannustetaan opiskelijoita monipuoliseen kotikansainvälisyyteen sekä osallistumaan kansainvälisiin vaihto-ohjelmiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnälliset harjoitukset muodostavat keskeisen osan saksan opiskelua.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija huomaa aktiivisen kielitaitonsa rikastavan vaikutuksen henkilökohtaisessa elämässään ja arjessaan. Hän ymmärtää tähän asti kartutetun kielitaidon tuomat mahdollisuudet tulevaisuudessaan ja sen mukanaan tuomat suhteet ja kontaktit kohdekielisiin henkilöihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla käyttäen asteikkoa 4-10. Tämän opintojakson arvosana ei kuitenkaan vaikuta alentavasti oppimäärän kokonaisarvosanaan. Arvioinnissa käytetään tukena opintojakson aikaisen näytön (ml. sanasto- tai rakennekokeet, kirjoitelmat, kuullun ymmärtämiset, luetun ymmärtämiset) lisäksi preliminäärikoetta tai vastaavaa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson näytöistä opiskelija valitsee yhden tuotoksen osaksi kieliprofiiliaan.

DSD I, 2 op (OSAB310)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on kurssin lopussa suorittaa kansainvälinen kielitutkinto Deutsches Sprachdiplom (DSD) I, joka vastaa Eurooppalaisen viitekehyksen taitotasoa B1
- kieltä harjoitellaan monipuolisten suullisten ja kirjallisten tehtävien avulla sekä laajennetaan maantuntemusta
- projektityöskentelyä hyödyntäen opiskelija syvennyy yhteen valitsemaansa aihealueeseen
- kielidiplomikokeessa on kirjallinen osuus, kuullun ymmärtäminen ja suullinen osuus
- osallistujien tulee olla opettajaan yhteydessä viimeistään joulukuun puoliväliin mennessä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on kurssin lopussa suorittaa kansainvälinen kielitutkinto Deutsches Sprachdiplom (DSD) I, joka vastaa Eurooppalaisen viitekehyksen taitotasoa B1
- kieltä harjoitellaan monipuolisten suullisten ja kirjallisten tehtävien avulla sekä laajennetaan maantuntemusta
- projektityöskentelyä hyödyntäen opiskelija syvennyy yhteen valitsemaansa aihealueeseen
- kielidiplomikokeessa on kirjallinen osuus, kuullun ymmärtäminen ja suullinen osuus
- osallistujien tulee olla opettajaan yhteydessä viimeistään joulukuun puoliväliin mennessä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan huomaamaan kansainvälisen kielitutkinnon suorittamisen edut jatko-opinnoissa ja työelämässä. Jatketaan saksankieliseen maailmaan perehtymistä käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla.

Vuorovaikutusosaaminen

Kansainväliseen kielitutkintoon valmistautuessa opiskelija harjoittelee kohdekielen kohteliaisuusfraaseja ja kanssakäymistä saksaa äidinkielenään puhuvan kanssa aitoja muistuttavissa tilanteissa. Opiskelija hioo tapoja ilmaista ja perustella mielipiteitään sekä kirjallisesti että suullisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Hyväksytystä kielitutkinnosta, joka perustuu eurooppalaiseen viitekehykseen, saa erillisen Saksan valtion myöntämän todistuksen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana vahvistetaan saksan kielen osaamista, jotta opiskelija voi valmistautua monipuolisesti DSD I-kielikokeeseen ja menestyä siinä. Opiskelija lisää todistuksen tai merkinnän siitä osaksi kieliprofiiliaan.

DSD II, 2 op (OSAB311)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on kurssin lopussa suorittaa kansainvälinen kielitutkinto Deutsches Sprachdiplom (DSD) II, joka vastaa Eurooppalaisen viitekehysten taitotasoa B2 / C1. . Kielidiplomi kelpaa todistukseksi kielitaidosta hakeuduttaessa korkeakouluopintoihin saksankieliselle kielialueelle.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssilla harjoitellaan monipuolisesti kaikkia kielitaidon osa-alueita, osittain myös natiiviopettajan johdolla, ja samalla laajennetaan myös kulttuurintuntemusta ja argumentaatiotaitoja • lisäksi kurssi sisältää projektityöskentelyä, jonka avulla opiskelija perehtyy tarkemmin yhteen valitsemaansa aiheeseen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa ohjataan huomaamaan kansainvälisen kielitutkinnon suorittamisen edut jatko-opinnoissa ja työelämässä. Jatketaan saksankieliseen maailmaan perehtymistä käytettävissä olevien autenttisten materiaalien avulla.

Vuorovaikutusosaaminen

Kansainväliseen kielitutkintoon valmistautuessa opiskelija harjoittelee kohdekielen kohteliaisuusfraaseja ja kanssakäymistä saksaa äidinkielenään puhuvan kanssa aitoja muistuttavissa tilanteissa. Opiskelija hioo tapoja ilmaista ja perustella mielipiteitään sekä kirjallisesti että suullisesti.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kielitutkinnossa opiskelija laatii ja pitää suullisen esitelmän itse valitsemastaan tieteellisestä aiheesta, jossa hän tutkii luovasti yhteiskunnassa esillä olevaa aihetta.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija vahvistaa taitojaan esiintyä saksaksi myös vaativassa tilanteessa ja kasvattaa itseluottamustaan. Tämä valmentaa opiskelijaa mahdollisia tulevia tilanteita varten, esim. opiskellessa saksankielisessä korkeakoulussa tai työelämässä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Hyväksytystä kielitutkinnosta, joka perustuu eurooppalaiseen viitekehukseen, saa erillisen Saksan valtion myöntämän todistuksen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana vahvistetaan saksan kielen osaamista, jotta opiskelija voi valmistautua monipuolisesti DSD II-kielikokeeseen ja menestyä siinä. Opiskelija lisää todistuksen tai merkinnän siitä osaksi kieliprofiiliaan.

7.20.8. Vieraat kielet, englanti, A-oppimäärä (VKENA1)

Opintojaksot

Johdatus englannin kieleen ja kieltenopiskeluun, 4 op (oENA_12)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (ENA1), Pakollinen
- Englanti globaalina kielenä, 3 op (ENA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyydestä
- analysoi ja kehittää taitoaan käyttäen itse- ja vertaisarviointia oppimista tukevana menetelmänä
- monipuolistaa kielenopiskelutaitojaan
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
- pystyy suhteuttamaan osaamistaan taitotasoon B2.1.

Englanti globaalina kielenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan
- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan
- syventää tietoaan englannin asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- henkilökohtaisen kieliprofiilin laatiminen
- tavoitteiden asettelu kielten opiskelulle
- monikielisyys voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyylilajeihin tutustuminen
- tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen

Englanti globaalina kielenä

- englanti äidinkielenä, toisena kielenä, virallisena kielenä, globaalina kielenä
- kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus
- kansainväliset suhteet
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- puhujien eri taustat ja statusvaikutukset

- äänneiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; englannin variantteja ja vertailua muihin kieliin
- viestintätyyli erilaisissa medioissa

Paikallinen lisäys

- perehtyminen englanninkielen opiskelun käytänteisiin ja arviointiperusteisiin koulussamme

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Rakennetaan kieli-identiteettiä ja opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osajana. Yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisilla paritehtävillä, ryhmätöillä ja vertaisarvioinnilla. Viestinnän harjoittelu on keskeinen osa englannin opiskelua.

Hyvinvointiosaaminen

Aihepiirit opintojaksolla koskevat nuoren elämää, elämäntähtäyksiä ja itsetuntemusta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Arvioinnissa otetaan huomioon, kuinka hyvin opiskelija on saavuttanut laaja-alaiset ja oppiainekohtaiset opintojakson tavoitteet. Arvioinnissa käytetään hyödyksi opintojakson koetta, sanakokeita, kirjallisia töitä, esitelmiä ja opiskelijan aktiivisuutta. Itsearviointia käytetään omien taitojen reflektointiin ja vertaisarvioinnin kautta harjoitellaan rakentavan palautteen antamista.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana aloitetaan kieliprofiilin työstäminen esimerkiksi arvioimalla omaa lähtötasoa ja kielitaidon kehittymistä.

Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (oENA3)

Opintojakson moduulit

- Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (ENA3), Pakollinen

Tavoitteet

Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä
- pystyy tuottamaan tekstejä monipuolisesti itselle tärkeistä kulttuuriaiheista ja -ilmiöistä
- vahvistaa taitoaan käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.

Keskeiset sisällöt

Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- luova toiminta

- *kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle*
- *itseilmaisu identiteetin rakentumisessa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kulttuuriaiheisella opintojaksolla luetaan kaunokirjallisuutta englanniksi ja tutustutaan muun muassa kuvataiteeseen ja musiikin alaan.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kulttuuri aiheena yhdistää monia eri tieteitä. Luovaa osaamista kehitetään muun muassa kirjoittamalla omia tekstejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Arvioinnissa otetaan huomioon, kuinka hyvin opiskelija on saavuttanut laaja-alaiset ja oppiainekohtaiset opintojakson tavoitteet. Arvioinnissa käytetään hyödyksi opintojakson koetta, sanakokeita, kirjallisia töitä, esitelmiä ja opiskelijan aktiivisuutta. Itsearviointia käytetään omien taitojen reflektointiin ja vertaisarvioinnin kautta harjoitellaan rakentavan palautteen antamista.

Englannin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (oENA4)

Opintojakson moduulit

- Englannin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (ENA4), Pakollinen

Tavoitteet

Englannin kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin*
- *kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*
- *hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä ja tapoja tuottaa tekstejä hankkiakseen, yhdistääkseen, muokatakseen, esittääkseen ja arvioidakseen tietoa.*

Keskeiset sisällöt

Englannin kieli vaikuttamisen välineenä

- *vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa*
- *ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo*
- *yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus*
- *neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)*
- *median rooli asenteiden muokkaajana*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kriittistä ajattelua ja erilaisten tekstien osaamista harjoitellaan erilaisilla tehtävillä kuten väittelyllä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallisia aiheita käsitellään laajasti eri näkökulmista ja esimerkiksi vähemmistöryhmien asema maailmassa on aiheena tällä opintojaksolla.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakso sisältää eettisiä aiheita, joita pohditaan ryhmätehtävillä ja esimerkiksi omia tekstejä tuottaen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Arvioinnissa otetaan huomioon, kuinka hyvin opiskelija on saavuttanut laaja-alaiset ja oppiainekohtaiset opintojakson tavoitteet. Arvioinnissa käytetään hyödyksi opintojakson koetta, sanakokeita, kirjallisia töitä, esitelmiä ja opiskelijan aktiivisuutta. Itsearviointia käytetään omien taitojen reflektointiin ja vertaisarvioinnin kautta harjoitellaan rakentavan palautteen antamista.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (oENA5)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (ENA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii käyttämään asiayhteyden sopivia lukustrategioita ja tiivistämisen taitoja*
- *kehittää taitojaan raportoida jäsenmääräisesti havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä*

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- *opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat*
- *erilaiset tulevaisuudenvisiot*
- *kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia*
- *yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys*
- *englanti tieteen kielenä, tieteellisen tekstin piirteet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla tarkastellaan eettisestä näkökulmasta muun muassa tulevaisuutta ja tiedettä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Eri tieteenaloja tarkastellaan ja esitellään erilaisilla puhetehtävillä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Arvioinnissa otetaan huomioon, kuinka hyvin opiskelija on saavuttanut laaja-alaiset ja oppiainekohtaiset opintojakson tavoitteet. Arvioinnissa käytetään hyödyksi opintojakson koetta, sanakokeita, kirjallisia töitä, esitelmiä ja opiskelijan aktiivisuutta. Itsearviointia käytetään omien taitojen reflektointiin ja vertaisarvioinnin kautta harjoitellaan rakentavan palautteen antamista.

Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (oENA6)

Opintojakson moduulit

- Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (ENA6), Pakollinen

Tavoitteet

Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille*
- *rohkaistuu englannin kielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa*
- *kehittää taitoaan ilmaista itseään muodollisemmissa asiayhteyksissä.*

Keskeiset sisällöt

Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- *jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus*
- *kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten*
- *kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina*
- *itsenäistyvän, työelämää astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla käsitellään laajasti työelämää ja opiskelua. Opiskelijat saavat kielitaidon lisäksi tietoa eri aloista ja opintosuunnista. Opintojaksolla harjoitellaan myös esimerkiksi työhakemuksen kirjoittamista ja työhaastattelua vieraalla kielellä. Myös talouteen liittyvää sanastoa ja aiheita opetellaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Arvioinnissa otetaan huomioon, kuinka hyvin opiskelija on saavuttanut laaja-alaiset ja oppiainekohtaiset opintojakson tavoitteet. Arvioinnissa käytetään hyödyksi opintojakson koetta, sanakokeita, kirjallisia töitä, esitelmiä ja opiskelijan aktiivisuutta. Itsearviointia käytetään omien taitojen reflektointiin ja vertaisarvioinnin kautta harjoitellaan rakentavan palautteen antamista.

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (oENA7)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (ENA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta*
- *kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi*
- *osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.*

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- *globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos*
- *kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä*
- *esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista*
- *ratkaisukeskeisyys*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakso keskittyy ympäristöön ja kieliosaamisen lisäksi kehittyä opiskelijan ympäristötietoisuus.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Koulutuksen merkitystä käsitellään sekä yhteiskunnan toimivuuden että ympäristön kannalta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Arvioinnissa otetaan huomioon, kuinka hyvin opiskelija on saavuttanut laaja-alaiset ja oppiainekohtaiset opintojakson tavoitteet. Arvioinnissa käytetään hyödyksi opintojakson koetta, sanakokeita, kirjallisia töitä, esitelmiä ja opiskelijan aktiivisuutta. Itsearviointia käytetään omien taitojen reflektointiin ja vertaisarvioinnin kautta harjoitellaan rakentavan palautteen antamista.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (oENA8)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (ENA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä*
- *vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan*
- *vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja*
- *harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.*

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- *puhumisen eri piirteet*
- *englannin käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielten vaikutus puhetilanteisiin*
- *dialogisuus*
- *oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla opitaan vuorovaikutusta monipuolisilla puheharjoituksilla myös erilaisissa kansainvälisissä yhteyksissä. Vuorovaikutuksen eri osa-alueita kuten kuuntelemista, toisen huomioonottamista ja argumentointia opetellaan läpi opintojakson.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Arvioinnissa otetaan huomioon, kuinka hyvin opiskelija on saavuttanut laaja-alaiset ja oppiainekohtaiset opintojakson tavoitteet. Arvioinnissa käytetään hyödyksi opintojakson päätteeksi pareittain tehtävää suullista koetta, erilaisia puhe-suorituksia ja opiskelijan aktiivisuutta. Itsearviointia käytetään omien taitojen reflektointiin ja vertaisarviointin kautta harjoitellaan rakentavan palautteen antamista työskentelyparille.

Englannin abikertaus, 2 op (oENA9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- valmistautuminen A-kielen ylioppilaskokeeseen
- hallita kielen keskeiset rakenteet
- harjoittaa kuuntelutaitoja
- kerrata ja laajentaa sanavarastoa
- parantaa kirjallista ilmaisua

- syventää tekstin ymmärtämisen taitoa
- varmistaa, että opiskelijalla on riittävät tietotekniset taidot sähköisen yo-kokeen suorittamiseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- keskeiset rakenteet
- keskeinen sanasto
- kuullun- ja luetunymmärtäminen
- kirjoitustehtävät
- eri tekstilajien hallinta
- preliminäärikoe

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Erilaiset yhteiskunnalliset aiheet ovat tekstien ja esimerkiksi kuunteluiden sisällöissä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa käsitellään erilaisia aiheita, joista muun muassa ympäristöaiheet ja eettiset kysymykset kertautuvat.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Arvioinnissa otetaan huomioon, kuinka hyvin opiskelija on saavuttanut laaja-alaiset ja oppiainekohtaiset opintojakson tavoitteet. Arvioinnissa käytetään hyödyksi preliminäärikoeita, sanakokeita, kirjallisia töitä ja opiskelijan aktiivisuutta. Itsearviointia käytetään omien taitojen reflektointiin.

Englannin perusteiden kertaus, 2 op (oENA10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- oppia ja kerrata perusrakenteita
- oppia ja kerrata perussanastoa
- vahvistaa kuullun- ja luetunymmärtämisen taitoja
- oppia tunnistamaan omat vahvuudet ja heikkoudet kielten opiskelijana
- tutustua opiskelutekniikoihin, jotka helpottavat kielten opiskelua

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- perusrakenteiden kertaus (mm. aikamuodot, artikkelit ja sanajärjestys)
- perussanaston harjoittelu
- luetun- ja kuullunymmärtämisen harjoittelu
- opiskelutekniikat

- suunnitelma oman kielitaidon vahvistamiseen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tällä opintojaksolla keskitytään tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita kielen osaajana. Opitaan käyttämään omia mielenkiinnon kohteita myös oppimisvälineinä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arviointiin vaikuttavat opiskelijan aktiivisuus ja opintojaksoon kuuluvien tehtävien ja testien suorittaminen hyväksytysti. Itsearviointia käytetään paljon omien taitojen ja haasteiden tunnistamiseen. Opettaja antaa palautetta läpi opintojakson kirjoittamisesta, sekä kielioopin ja sanaston sen hetkisestä taitotasosta.

Akateemisen kielen opintojakso, 2 op (oENA11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- oppii ymmärtämään eri tieteenalojen haastavampiakin tekstejä
- pystyy tuottamaan hyvää asiatekstiä oikeita termejä ja tyyliin sopivaa sanastoa käyttäen
- pystyy hyödyntämään opintojaksolta saatua osaamista muiden lukioaineiden opiskelussa sekä jatko-opinnoissaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- eri tieteenalojen sanaston laajentaminen
- luetunymmärtämisen harjoittelu eritasoisten autenttisten tieteellisten tekstien avulla
- oman tekstin tuottamisen vahvistaminen kirjoitelmia ja lyhyitä käännös- ja referointitehtäviä tehden

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla harjoitellaan kriittistä ajattelua ja erilaisten tekstien tuottamista ja se toimii johdantona jatko-opintoihin opettamalla tieteellisten tekstien käsittelyä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson materiaali on monitieteistä ja harjoituttaa monilukutaitoa. Koulukohtainen valinnainen opintojakso sisältää tekstejä eri aloilta ja vie opiskelijoiden kielitaitoa kohti tieteellisen tekstin ymmärtämistä ja tuottamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Arvioinnissa otetaan huomioon, kuinka hyvin opiskelija on saavuttanut laaja-alaiset ja oppiainekohtaiset opintojakson tavoitteet. Arvioinnissa käytetään esimerkiksi hyödyksi opintojakson koetta, sanakokeita, kirjallisia töitä, esitelmiä ja opiskelijan aktiivisuutta. Itsearviointia käytetään omien taitojen reflektointiin ja vertaisarvioinnin kautta harjoitellaan rakentavan palautteen antamista.

7.20.9. Espanja (EAA)

Opintojaksot

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (oEAA3)

Opintojakson moduulit

- Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VKA3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä
- pystyy tuottamaan tekstejä kuvaillen itselleen tärkeitä kulttuuriaihteita tai -ilmiöitä
- vahvistaa taitoa käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.

Keskeiset sisällöt

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- luova toiminta
- kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle
- itseilmaisu identiteetin rakentumisessa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson aikana arviointi on sekä formatiivista että summatiivista. Jakson aikana harjoitellaan kaikkia kielitaidon osa-alueita, joihin arviointi kohdistuu (kuullun ja luetun ymmärtäminen, suullinen ja kirjallinen tuottaminen, taito toimia vuorovaikutuksessa). Opintojakso arvioidaan numerolla asteikolla 4 - 10.

Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (oEAA4)

Opintojakson moduulit

- Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VKA4), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin
- kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella
- hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.

Keskeiset sisällöt

Kieli vaikuttamisen välineenä

- vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa
- ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo
- yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus
- neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)
- median rooli asenteiden muokkaajana

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson aikana arviointi on sekä formatiivista että summatiivista. Jakson aikana harjoitellaan kaikkia kielitaidon osa-alueita, joihin arviointi kohdistuu (kuullun ja luetun ymmärtäminen, suullinen ja kirjallinen tuottaminen, taito toimia vuorovaikutuksessa). Opintojakso arvioidaan numerolla asteikolla 4 - 10.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (oEAA5)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VKA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja
- kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat
- erilaiset tulevaisuudenvisiot
- kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia
- yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys, esimerkkejä tieteellisistä teksteistä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson aikana arviointi on sekä formatiivista että summatiivista. Jakson aikana harjoitellaan kaikkia kielitaidon osa-alueita, joihin arviointi kohdistuu (kuullun ja luetun ymmärtäminen, suullinen ja kirjallinen tuottaminen, taito toimia vuorovaikutuksessa). Opintojakso arvioidaan numerolla asteikolla 4 - 10.

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (oEAA6)

Opintojakson moduulit

- Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VKA6), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille
- rohkaistuu kohdekielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- kehittää taitoaan ilmaista itseään myös muodollisissa asiayhteyksissä.

Keskeiset sisällöt

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus
- kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina
- itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson aikana arviointi on sekä formatiivista että summatiivista. Jakson aikana harjoitellaan kaikkia kielitaidon osa-alueita, joihin arviointi kohdistuu (kuullun ja luetun ymmärtäminen, suullinen ja kirjallinen tuottaminen, taito toimia vuorovaikutuksessa). Opintojakso arvioidaan numerolla asteikolla 4 - 10.

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (oEAA7)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (VKA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta
- kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi
- osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos
- kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä
- esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista
- ratkaisukeskeisyys

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson aikana arviointi on sekä formatiivista että summatiivista. Jakson aikana harjoitellaan kaikkia kielitaidon osa-alueita, joihin arviointi kohdistuu (kuullun ja luetun ymmärtäminen, suullinen ja kirjallinen tuottaminen, taito toimia vuorovaikutuksessa). Opintojakso arvioidaan numerolla asteikolla 4 - 10.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (oEAA8)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (VKA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä*
- *vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan*
- *vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja*
- *harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.*

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- *puhumisen eri piirteet*
- *kohdekielen käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielten vaikutus puhetilanteisiin*
- *dialogisuus*
- *oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan*

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Valinnaisiin opintoihin kuuluvan vieraiden kielten A-oppimäärän moduulin 8 opintojen aikana suullisen kielitaidon arviointi perustuu opintojen aikaisiin näyttöihin sekä Opetushallituksen tuottamasta suullisesta kokeesta tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti annetuista näytöistä saatuun arvosanaan. Kyseisistä moduuleista koostuvien opintojaksojen arvioinnin edellytykset täyttyvät, kun opiskelija on antanut opintojakson suorittamiseksi sovitut näytöt ja suorittanut Opetushallituksen tuottaman erillisen kokeen tai antanut Opetushallituksen erillisen ohjeistuksen mukaiset näytöt. Opintojakso arvioidaan numerolla asteikolla 4 - 10.

Opiskelutaidot, kieli-identiteetti ja vuorovaikutus espanjankielisessä maailmassa, 4 op (oEAA_12)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (VKA1), Pakollinen
- Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (VKA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan*

- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisydestä
- soveltaa ja kehittää kieltenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
- pystyy suhteuttamaan osaamistaan kohdekielen oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon (ks. taulukko).

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan
- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan
- syventää tietoaan kohdekielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- kohdekieli porttina sukulaiskielen oppimiseen ja osaamiseen
- tavoitteiden asettelu kohdekielen opiskelulle
- oman kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen kohdekielen näkökulmasta
- monikielisyys voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyyllilajeihin tutustuminen
- toisiin tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

- kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- kohdekielen äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; kohdekielen variantit ja vertailua muihin kieliin
- viestintätyylit erilaisissa medioissa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson aikana arviointi on sekä formatiivista että summatiivista. Jakson aikana harjoitellaan kaikkia kielitaidon osa-alueita, joihin arviointi kohdistuu (kuullun ja luetun ymmärtäminen, suullinen ja kirjallinen tuottaminen, taito toimia vuorovaikutuksessa). Opintojakso arvioidaan numerolla asteikolla 4 - 10.

7.21. Yhteiskuntaoppi (YH)

Oppiaineen tehtävä

Yhteiskuntaopin opetus syventää opiskelijan käsitystä ympäröivästä yhteiskunnasta ja antaa hänelle valmiuksia kasvaa yhteiskunnallisista asioista kiinnostuneeksi aktiiviseksi ja osallistuvaksi kansalaiseksi. Kansalaisyhteiskuntaa, yhteiskunnan rakenteita ja keskeisiä ilmiöitä sekä valtaa, taloutta ja vaikuttamista tarkastellaan suomalaisesta, eurooppalaisesta ja globaalista näkökulmasta. Yhteiskuntaoppi rakentuu eri yhteiskuntatieteiden ja oikeustieteen sisällöistä.

Yhteiskuntaoppi luo opiskelijalle edellytyksiä kriittiseen ajankohtaisten ilmiöiden tutkimiseen, niiden arviointiin sekä tulevien kehityssuuntien ja vaihtoehtojen pohdintaan. Lisäksi se vahvistaa opiskelijan talousosaamista ja oikeudellista ymmärrystä sekä kannustaa aktiiviseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Lähtökohtana on omakohtaisen kiinnostuksen herättäminen yhteiskunnallisiin asioihin ja maailman tapahtumiin. Erityistä huomiota kiinnitetään yhteiskunnallisen ajattelun taitoihin, kuten monipuoliseen tiedon hankintaan, tiedon ja tilastollisten aineistojen kriittiseen tulkintaan sekä keskustelu- ja argumentointitaitoihin.

Yhteiskuntaopin opetuksen arvopohjassa korostuvat demokratian peruslähtökohdat, kuten tasa-arvo, sosiaalinen vastuu, ihmisoikeuksien kunnioittaminen, mielipiteen vapaus ja aktiivinen kansalaisuus sekä työn ja yrittäjyyden arvostaminen.

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskuntaoppi tukee opiskelijan oman identiteetin kehittymistä ja kasvua eettisesti toimivaksi, aktiiviseksi ja vastuuntuntoiseksi demokraattisen yhteiskunnan jäseneksi.

Yhteiskuntaoppi kehittää opiskelijan **hyvinvointiosaamista** vahvistamalla oman elämän ja taloudenhallinnan taitoja sekä syventämällä oikeudellista ymmärrystä. Oppiaine syventää opiskelijan sosiaalisia taitoja ja kykyä yhteistyöhön sekä aktiiviseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja demokraattiseen vaikuttamiseen yhteisen hyvinvoinnin edistämiseksi tukien **vuorovaikutusosaamisen** tavoitteiden saavuttamista.

Yhteiskuntaoppi kehittää opiskelijan monilukutaitoa digiajassa vahvistamalla hänen kykyään valita, tulkita kriittisesti ja soveltaa tutkimuspohjaista tietoa. Se vahvistaa yhteiskunnallisia ja kriittisiä teksti- ja argumentointitaitoja. Oppiaine rohkaisee opiskelijaa toimimaan monialaisessa yhteistyössä sekä yhdistelemään asioita uudella tavalla jatkuvan oppimisen periaatteen sekä **monitieteisen ja luovan osaamisen** tavoitteiden mukaisesti. Yhteiskuntaopin opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan korkeakoulu yhteistyötä.

Yhteiskunnallisen osaamisen ydinoppiaineena yhteiskuntaoppi edistää opiskelijan edellytyksiä kriittiseen ajankohtaisten ilmiöiden tutkimiseen ja arviointiin. Opiskelijaa harjaannutetaan toimimaan monitulkintaisen informaation ja informaatiovaikuttamisen maailmassa. Oppiaine syventää opiskelijan monipuolista yhteiskunnallista osaamista vahvistamalla demokratiataitoja. Se kannustaa osallistumaan yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttamaan turvallisen, oikeudenmukaisen ja kestävänsä tulevaisuuden edistämiseen Suomen ja EU:n kansalaisena sekä globaalisti. Oppiaine vahvistaa oma-aloitteisuutta, yrittäjämäistä asennetta sekä jatko-opinto- ja työelämävalmiuksia.

Yhteiskuntaoppi korostaa yksilön arvolähtöistä ja eettistä toimintaa yhteiseksi hyväksi sosiaalinen vastuu mukaan lukien. Oppiaine syventää ymmärrystä kiertotalouden periaatteista ja kestävästä kuluttajuudesta lähiympäristössä ja globaalisti. Näin yhteiskuntaoppi vahvistaa opiskelijan **eettisyyttä ja ympäristöosaamista**.

Yhteiskuntaoppi tukee opiskelijan **globaali- ja kulttuuriosaamista** vahvistamalla kansainvälisyysvalmiuksia ja maailmankansalaisen asennetta sekä syventämällä ymmärrystä kulttuurisesta ja katsomuksellisesta moninaisuudesta. Oppiaine harjaannuttaa opiskelijaa eettiseen toimijuuteen globaalissa media- ja teknologiaympäristössä.

Tavoitteet

Yhteiskuntaopin opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät yhteiskuntaopin merkitykseen, arvoihin ja asenteisiin, yhteiskunnallisten ilmiöiden ymmärtämiseen sekä yhteiskunnallisen tiedon hankkimiseen ja soveltamiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Merkitys, arvot ja asenteet

Tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy rakentamaan vastuuntuntoisen, demokraattisen, tasa-arvoa kunnioittavan ja moninaisuutta ymmärtävän yhteiskuntakäsityksen*
- *ymmärtää omien yhteiskunnallisten käsitystensä muodostumiseen vaikuttavia tekijöitä*
- *motivoituu syventämään kiinnostustaan yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja ymmärrystään niiden merkityksellisyydestä.*

Yhteiskunnallisten ilmiöiden ymmärtäminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee yhteiskuntaa koskevan tiedon muodostumisen perusteet sekä hallitsee keskeisen yhteiskunnallisen ja taloudellisen käsitteistön*
- *tuntee Suomen yhteiskuntajärjestelmän, oikeusjärjestelmän ja talouselämän perusteet ja toimintatavat ja niiden taustalla vaikuttaneen historiallisen kehityskulun sekä osaa suhteuttaa ne eurooppalaisiin ja kansainvälisiin yhteyksiin*
- *ymmärtää vaikutusmahdollisuutensa muuttuvan demokraattisen yhteiskunnan jäsenenä paikallisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla ja on motivoitunut toimimaan aktiivisena ja vastuullisena kansalaisena kestävän kehityksen mukaisesti.*

Yhteiskunnallisen tiedon hankkiminen ja soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy hankkimaan monipuolista yhteiskunnallista ja taloudellista ajankohtaista aineistoa eri lähteistä myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen sekä tulkitsemaan ja arvioimaan kriittisesti sanallista, kuvallista ja tilastollista informaatiota*
- *osaa muodostaa monipuolisesti perusteltuja näkemyksiä arvosidonnaisista ja kiistanalaisista yhteiskunnallisista ja taloudellisista kysymyksistä*
- *osaa eritellä moniulotteisten yhteiskunnallisten ilmiöiden välisiä yhteyksiä, vertailla yhteiskunnallisen ja taloudellisen kehityksen vaihtoehtoja sekä arvioida yhteiskunnallisten päätös- ja toimintavaihtoehtojen erilaisia motiiveja ja vaikutuksia eri väestöryhmien ja ympäristön kannalta.*

Osaamisen arviointi

Osaamisen arviointi kohdistuu yhteiskuntaopin yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointipalaute tukee opiskelijaa tulemaan tietoiseksi oppimisestaan ja osaamisestaan sekä kehittämään omia työskentelytapojaan yhteiskunnalliselle ajattelulle ominaisten tietojen ja taitojen saavuttamiseksi.

Yhteiskuntaopin arvioinnin keskeisiä kohteita ovat yhteiskunnalliselle ajattelulle ja toiminnalle keskeisten tietojen ja taitojen hallinta: taito ymmärtää yhteiskuntaa koskevan tiedon rakentumisen periaatteita, yhteiskunnan ja talouden ilmiöitä sekä niiden syitä ja vaikutuksia sekä arvioida kriittisesti yhteiskuntaa ja taloutta sekä niiden kehitystä koskevia tulkintoja ja ratkaisuvaihtoehtoja.

Arviointi kohdistuu yhteiskunnallisen tiedon käsittelyn taitoihin, kuten taitoon hakea tietoa erilaisista lähteistä, erotella olennainen tieto epäolennaisesta sekä käyttää sitä perustellun mielipiteen muodostamisen välineenä. Arvioinnissa otetaan huomioon taidot hankkia, ymmärtää, analysoida, arvioida ja soveltaa yhteiskunnallista tietoa, muodostaa siitä jäsenyneyttä kokonaisuuksia sekä tuottaa oppiaineelle ominaista asiatekstiä. Arviointi perustuu monipuoliseen osaamisen näyttöön sekä opiskelijan kykyyn soveltaa oppimaansa.

Opintojaksot

Suomalainen yhteiskunta, 2 op (oYH1)

Opintojakson moduulit

- Suomalainen yhteiskunta, 2 op (YH1), Pakollinen

Tavoitteet

Suomalainen yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa lukea ja tuottaa oppiaineelle ominaista asiatekstiä
- ymmärtää suomalaisen yhteiskuntarakenteen perusteet
- tuntee kansalaisen perusoikeudet, vaikuttamiskeinot ja -mahdollisuudet, osaa toimia aktiivisena kansalaisena sekä kiinnostuu yhteiskunnallisesta osallistumisesta
- tuntee hyvinvointivaltion ja oikeusvaltion perusteet ja pystyy vertailemaan erilaisia hyvinvointimalleja Pohjoismaissa, Euroopassa ja muualla maailmassa
- osaa tarkastella ja arvioida median välityksellä tapahtuvaa yhteiskunnallista vaikuttamista
- pystyy tarkastelemaan demokratian mahdollisuuksia ja haasteita analyttisesti erilaisista näkökulmista
- osaa arvioida kriittisesti yhteiskunnallista tietoa ja yhteiskunnallisten päätösten perusteita paikallisella ja valtiollisella tasolla sekä niiden vaikutuksia eri väestöryhmien ja yhteiskunnallisten toimijoiden kannalta
- osaa suunnitella tarkoituksenmukaisia keinoja käyttävää poliittista kansalaisvaikuttamista paikallisten, kansallisten ja kansainvälisten kysymysten ratkaisemisessa.

Keskeiset sisällöt

Suomalainen yhteiskunta

Suomen yhteiskunnan rakenne

- Suomen väestön demografinen ja sosiaalinen rakenne
- väestörakenteen muutoksiin vaikuttavat tekijät

Demokratia ja oikeusvaltio

- ihmisoikeudet, kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet
- oikeuslaitos sekä tuomio- ja järjestysvalta

Hyvinvointi ja tasa-arvo

- yhteiskunnallinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja oikeudenmukaisuus
- pohjoismaisen hyvinvointivaltion tehtävät, edut ja haasteet

Valta, osallistuminen ja vaikuttaminen

- yhteiskunnallisen vallankäytön muodot, demokraattinen päätöksenteko ja suomalainen sopimusyhteiskunta
- kansalaisen vaikuttamiskeinot ja aktiivisen kansalaisuuden merkitys
- Suomen paikallinen ja valtiollinen päätöksentekojärjestelmä
- median muuttuva merkitys ja mediavaikuttaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Aktiivinen kansalainen kykenee osallistumaan ja tulkitsemaan yhteiskunnallista keskustelua.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso ohjaa pohtimaan yksilön ja yhteiskunnan vastuuta sekä roolia hyvän elämän kannalta sekä tarkastelemaan yhteiskunnan järjestämisen ja yksilön hyvinvoinnin välistä yhteyttä. Tässä opintojaksossa tarkastellaan esimerkiksi hyvinvointiyhteiskunnan toimintaa, yhteisvastuuta ja erilaisia hyvinvointivaltiomalleja.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan keskinäisiä riippuvuuksia ja globalisaation vaikutuksia suomalaiselle yhteiskunnalle.

Vuorovaikutusosaaminen

Asiaperusteiseen argumentaation tutustumista, esimerkiksi politiikassa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa vaikuttaessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettut harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla yhteiskuntaopin opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Taloustieto, 2 op (oYH2)

Opintojakson moduulit

- Taloustieto, 2 op (YH2), Pakollinen

Tavoitteet

Taloustieto

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää talouteen liittyviä uutisia ja kiinnostuu seuraamaan niitä*
- *tuntee kansantaloustieteen käsitteet ja peruslähtökohdat*
- *osaa tulkita talouteen liittyviä tilastoja ja kuvioita*
- *ymmärtää työn ja yrittäjyyden merkityksen taloudessa ja yhteiskunnassa*
- *osaa tehdä perusteltuja taloudellisia päätöksiä sekä hallita ja suunnitella omaa talouttaan*
- *osaa tarkastella taloudellisia kysymyksiä myös eettiseltä kannalta ymmärtäen Suomen kytkeytymisen globaaliin talouteen*
- *osaa arvioida kriittisesti taloutta koskevassa keskustelussa esitettyjä argumentteja sekä analysoida talouspoliittisten ratkaisujen erilaisia vaihtoehtoja, niiden taustoja ja vaikutuksia.*

Keskeiset sisällöt

Taloustieto

Kansantalous ja sen toimijat

- talouden peruskäsitteet ja taloutta koskevan tiedon luonne ja muodostuminen
- kansantalouden kiertokulku sekä kotitalouksien, yritysten ja kansantalouden vuorovaikutus
- oman talouden hoito: säästäminen, kuluttaminen ja velkaantuminen

Markkinat, suhdanteet ja talouselämä

- vapaa kilpailu ja hinnanmuodostus markkinoilla
- työ, yrittäjyys ja yritykset
- Suomi globaalin talouden osana
- rahoitusmarkkinat, säästäminen, sijoittaminen ja riskien hallinta
- talouden häiriöt, suhdannevaihtelut, niiden taustat ja seuraukset

Talouspolitiikka

- kestävä talouskasvun lähtökohdat, edut ja ongelmat
- julkinen talous ja sen tasapaino
- talouspolitiikan toimijat, keinot ja haasteet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Taloudellinen globalisaatio ja sen vaikutukset.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Talouskasvun mahdollisuudet ja rajat, talouden ympäristövaikutukset.

Hyvinvointiosaaminen

Yhteiskuntaoppi ohjaa pohtimaan yksilön ja yhteiskunnan vastuuta sekä roolia hyvän elämän kannalta sekä tarkastelemaan yhteiskunnan järjestämisen ja yksilön hyvinvoinnin välistä yhteyttä. Esimerkkeinä verotus, säästäminen, oman talouden ymmärtäminen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettavat harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla yhteiskuntaopin opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma, 2 op (oYH3)

Opintojakson moduulit

- Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma, 2 op (YH3), Pakollinen

Tavoitteet

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa laaja-alaisesti globalisaatiota ja Suomen asemaa osana sitä*
- *ymmärtää eurooppalaista ja kansainvälisiin sopimuksiin perustuvaa yhteistyötä ja verkottumista*
- *tuntee Euroopan unionin toimintaa sekä osaa hankkia ja arvioida kriittisesti sitä koskevaa tietoa*
- *ymmärtää vaikutusmahdollisuutensa ja osaa toimia EU- ja globaalikansalaisena*
- *osaa eritellä globalisaation ja Euroopan yhdentymisen tarjoamia etuja ja haittoja oman elämänsä ja Suomen taloudellisen ja poliittisen järjestelmän kannalta*
- *osaa eritellä ja arvioida kansalaisten turvallisuuteen ja kansainväliseen turvallisuusympäristöön liittyviä muutoksia, uhkia ja niiden ratkaisumahdollisuuksia.*

Keskeiset sisällöt

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma

Globaalit haasteet, globalisaatio ja verkottuminen

- *ympäristö, ilmastonmuutos, väestö ja kestävä tulevaisuus*
- *kansainvälisen yhteistyön toimijat ja mahdollisuudet*
- *Suomi ja Pohjoismaat osana globaaleja verkostoja*
- *kansalaisuus ja vaikuttaminen Euroopassa ja globaalisti*

Eurooppalaisuus ja Euroopan yhdentyminen

- *eurooppalainen identiteetti, arvot ja yhteiskuntien moninaisuus*
- *Suomi osana EU:n päätöksentekoa*
- *EU:n talous- ja aluepolitiikka*
- *EU globaalina toimijana*

Turvallisuus muuttuvassa toimintaympäristössä

- *paikallinen ja kansallinen turvallisuus*
- *Suomen ja EU:n turvallisuuspolitiikka*
- *muuttuvat turvallisuusuhat ja niiden ratkaisumahdollisuudet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Yhteiskuntaoppi vahvistaa ymmärrystä siitä, kuinka poliittiset päätökset ja yhteiskunnalliset rakenteet voivat estää tai mahdollistaa kestävä elämäntavan. Opintojaksossa tarkastellaan mm. globaalia taloutta ja kansainvälinen yhteistyötä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globalisaation synty, hyödyt ja haitat, vaikutukset turvallisuuteen yksilöllisellä, yhteiskunnallisella ja globaalilla tasolla.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Informaatiovaikuttaminen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettut harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla yhteiskuntaopin opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Lakitieto, 2 op (oYH4)

Opintojakson moduulit

- Lakitieto, 2 op (YH4), Valinnainen

Tavoitteet

Lakitieto

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee Suomen oikeusjärjestyksen ja ymmärtää sen toimintaa ohjaavat oikeudellisen ajattelun periaatteet*
- *osaa etsiä oikeudellisen tiedon lähteitä, tulkita niitä ja soveltaa niiden antamaa tietoa*
- *tuntee oikeutensa ja velvollisuutensa kansalaisena, työntekijänä ja kuluttajana sekä osaa soveltaa tätä tietoa tavanomaisia oikeusasioita koskeviin kysymyksiin*
- *osaa eritellä oikeudellisia kysymyksiä koskevaa julkista keskustelua ja arvioida siinä esitettyjä näkemyksiä.*

Keskeiset sisällöt

Lakitieto

Oikeusjärjestyksen perusteet

- *juridiikan peruskäsitteet ja perusoikeudet*
- *oikeudellisen tiedon lähteet ja niiden käyttö*
- *oikeus ja oikeudenmukaisuus yhteiskunnallisena ilmiönä*
- *oikeusjärjestys ja tuomioistuinlaitos*

Kansalaisten yleisimpien oikeustoimien perusteet seuraavilla alueilla

- *sopimus- ja vahingonkorvausoikeus*
- *perhe- ja jäämistöoikeus*
- *varallisuus oikeus*
- *tekijänoikeudet ja kuluttajaoikeus*
- *työoikeus*
- *asumiseen liittyvä sopimusoikeus*
- *hallinto-oikeus ja hyvä hallintotapa*
- *prosessi- ja rikosoikeus*
- *ympäristöoikeus*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Lakitieto syventää opiskelijan monipuolista yhteiskunnallista osaamista vahvistamalla opiskelijan ymmärrystä oikeusjärjestelmästä.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso vahvistaa opiskelijan oman elämän hallinnan taitoja sekä syventää oikeudellista ymmärrystä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Koesuoritusten lisäksi huomioon otetaan tunneilla suoritettut harjoitustehtävät, mahdolliset oppilas- ja ryhmätyöt sekä yleinen tuntiosaaminen. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Itse- ja vertaisarviointi ovat opintojaksolla rutiininomaisesti läsnä. Opettaja voi käyttää niitä apuna omassa arvioinnissaan. Laaja-alainen osaaminen tulkitaan osaksi muuta osaamista eikä sitä arvioida erikseen. Nämä arviointiperiaatteet ovat samat kaikilla yhteiskuntaopin opintojaksoilla ellei toisin mainita.

Talous, raha ja yrittäjyys, 2 op (oYH5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Talous, raha ja yrittäjyys on opintojakso, joka kehittää kaupallista osaamista sekä tulevaisuuden työelämätaitoja ja on suunniteltu tukemaan muita lukio- sekä jatko-opintoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Talous, raha ja yrittäjyys -opintojaksolla tarkastellaan yritystoimintaan liittyviä talousasioita. Teemoina ovat sijoittaminen, yritystoiminnan perusteet, rahoitus ja kannattavuuden arvioiminen. Opintojaksolla opitaan arvioimaan yrityksen toimintaa erilaisten taloudellisten tunnuslukujen ja mittareiden kautta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Oppiaine vahvistaa oma-aloitteisuutta, yhteistyötaitoja, yrittäjämäistä asennetta sekä jatko-opinto- ja työelämävalmiuksia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opetus valmentaa omatoimiseen tiedonhakuun ja yritysten kannattavuuden sekä edellytysten arviointiin opintojaksolla hankittuja taitoja soveltaen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Opintojakson suoritus edellyttää opintojakson aikaisten tehtävien suorittamista hyväksytysti. Tehtäviä tehdään opintojakson aikana useimmiten yhteistyössä työparin tai pienryhmän kanssa.

Ajankohtaista politiikasta ja taloudesta, 2 op (oYH6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakso on suunnattu taloudesta ja yhteiskunnasta kiinnostuneille sekä näiden alojen jatko-opintoja suunnitteleville. Opintojakso tarjoaa mahdollisuuden syventää erityisesti ajankohtaisten aiheiden kautta yhteiskuntaopin pakollisten opintojaksojen sisältöjä. Näin se myös tukee ylioppilaskirjoituksiin osallistuvien aineenhallintaa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelijat saavat itse vaikuttaa opintojakson teemoihin ja niiden monipuolisiin käsittelytapoihin. Opintojakson aikana voidaan tehdä vierailuja erilaisiin yhteiskunnallisesti kiinnostaviin kohteisiin, kutsua koululle asiantuntijoita ja vierailijaluennoksijoita sekä perehtyä tieteellisiin julkaisuihin, ajankohtaisartikkeleihin, tiedotusvälineiden uutisointiin ja tv-dokumentteihin. Vaalivuosina opiskelijat järjestävät koululla vaalipaneelin, johon he kutsuvat ehdokkaat, laativat kysymykset ja juontavat tilaisuuden.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikaisen vierailijaluennot ja aiheiden pohdinta tukevat monitieteistä ajattelun taitojen kehitystä ja antavat esimerkin esimerkiksi tutkijan, toimittajan tai muun yhteiskunnallisen toimijan työstä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson aikana syvennetään tietoa ajankohtaisista yhteiskunnallisista aiheista vierailuluentojen ja mediaseurannan avulla. Opetus on keskustelevaa ja tarjoaa mahdollisuuden yhteistyön ja argumentoinnin taitojen kehittämiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä ellei opiskelija ilmoita toivovansa arviointia arvosanalla. Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista oppitunneille sekä vierailukäyntien yhteydessä. Vaalivuosina opintojakson aikana voidaan toteuttaa vaalipaneeli, jolloin opiskelijoiden pienryhmät osallistuvat vastuualueittain paneelin suunnitteluun ja toteutukseen.

Yhteiskuntaopin kertaus, 2 op (oYH7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakso on tarkoitettu yhteiskuntaopin ylioppilaskirjoituksissa suorittaville.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla kerrataan yhteiskuntaopin opintojaksojen keskeiset sisällöt.
- Opintojaksolla perehdytään ylioppilaskirjoitustehtävien vaatimuksiin ja harjoitellaan niihin vastaamista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- Yhteistyö oppilasryhmässä ja erilaisten tehtävien pohdinta lisäävät vuorovaikutustaitoja ja niihin liittyvää hyvinvointia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Edellytyksenä on läsnäolo ja tunnilla työskentely sekä preliminäärikokeen suorittaminen.

7.22. Tietotekniikka (ATK)

Oppiaineen tehtävä

Tietotekninen osaaminen on tärkeä kansalaistaito sekä itsessään että osana monilukutaitoa. Oulunkylän yhteiskoulussa tietotekniikka nähdään sekä oppimisen kohteena että oppimisen välineenä. Opiskelijoita ohjataan ymmärtämään tietotekniikan käyttö- ja toimintaperiaatteita ja keskeisiä käsitteitä. Kannustamme opiskelijoita kehittämään käytännön tietoteknisiä taitoja tuntityöskentelyn yhteydessä. Opiskelijat suorittavat erilaisia oppimistehtäviä tietokoneavusteisesti ja palauttavat työt sähköisesti.

Tietotekniikka on olennainen osa nykyistä oppimisympäristöä. Oulunkylän yhteiskoulussa on käytössä useita erilaisia sähköisiä oppimisympäristöjä, joita hyödynnetään päivittäisessä opetuksessa. Sähköiset oppimisympäristöt mahdollistavat tiedon jakamisen ja ryhmätöiden tekemisen monipuolisella tavalla.

Tietotekniikkaa opetetaan myös erillisillä tietotekniikan opintojaksoilla. Opintojaksot voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä.

Tavoitteet

Tietotekniikan opetuksen tavoitteena on antaa tietoja ja taitoja, joiden avulla opiskelija voi käyttää tietotekniikkaa tehokkaasti työvälineenä eri oppiaineiden opiskelussa. Samalla pyrimme antamaan hyvät valmiudet tietotekniikan käytölle tulevaa opiskelu- tai työpaikkaa varten sekä syventämään ymmärrystä tietotekniikan mahdollisuuksista ja sen roolista nyky-yhteiskunnassa.

Keskeinen tavoite on myös antaa opiskelijalle työkalupakki selviytyä yhä syvemmin digitalisoituvassa maailmassa.

Osaamisen arviointi

Arviointi kohdistuu tietotekniikan opintojaksojen keskeisiä sisältöjä painottaen. Suorituksen perusteina ovat tuntityöskentely, pienimuotoiset harjoitustyöt, mahdolliset projektit ja loppukokeet. Arvioinnissa voidaan käyttää myös portfolioita.

Opintojakson aikana annettu arviointi ja palaute tukevat opiskelijaa kehittämään ja tiedostamaan omaa tietotekniikan osaamistaan.

Formatiivisella arvioinnilla tuemme ja ohjaamme oppimista, ja osana formatiivista arviointia opiskelija tekee itsearviointia. Opiskelija tunnistaa oman osaamisensa ja asettaa oppimiselleen tavoitteita, jotka pohjautuvat opintojakson tavoitteisiin sekä opiskelijan omaan opintosuunnitelmaan. Opiskelija arvioi opintojakson aikana, miten hän saavuttaa tavoitteensa.

Opintojakson arviointitavasta ja -perusteista sovitaan tarkemmin yhteisesti opettajan ja opiskelijoiden välillä opintojakson ensimmäisellä tunnilla.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Tietotekniikan opiskeleminen vahvistaa opiskelijan itsetuntoa sekä kannustaa opiskelijaa kokeiluihin ja sinnikkääseen työskentelyyn. Lisäksi se tarjoaa hyvinvointia edistäviä onnistumisen kokemuksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Tietotekniikan harjoituksia on hyvä tehdä muiden opiskelijoiden kanssa yhteistyössä, mikä vahvistaa vuorovaikutusosaamista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Luovaa osaamista kehitetään ratkaistaessa ja tuotettaessa ratkaisuja digitaalisen ympäristön viitekehysessä. Tietojärjestelmät ovat luonteeltaan eri tieteenaloja yhdistäviä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vahvistetaan käsitystä digitaalisen ympäristön merkitystä yhteiskunnan toiminnassa myös globaalilla tasolla.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tietotekniikan merkitys ja monipuoliset sovellusalueet nykyisessä yhteiskunnassa auttavat opiskelijaa kehittämään yhteiskunnallista, eettistä, ympäristö-, globaali- ja kulttuuriosaamistaan.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tietotekniikan merkitys ja monipuoliset sovellusalueet nykyisessä yhteiskunnassa auttavat opiskelijaa kehittämään yhteiskunnallista, eettistä, ympäristö-, globaali- ja kulttuuriosaamistaan.

Opintojaksot

Lukiolaisen tietotekniikka, 2 op (oAT1)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- syventää osaamistaan tekstinkäsittelyssä, taulukkolaskennassa sekä esitysgraafiikassa
- saavat hyvät valmiudet lukiossa tarvittaviin tietotekniikan perustaitoihin ja digitaalisen yo-kokeen suorittamiseen
- oppii opintojaksolla oikeaoppisen Microsoftin Office -ohjelmiston käytön sekä tutustuu avoimen lähdekoodin Libreoffice-ohjelmaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Asiakirjojen luominen tyylien avulla
- Tyylien muokkaus
- Taulukkolaskentaohjelman monipuolinen käyttö tietojen käsittelyssä
- Tiedon visualisointi perinteisten kaavioiden, raporttien sekä modernien työkalujen avulla
- Tiedon upottaminen sekä linkittäminen eri ohjelmien välillä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa voidaan huomioida erilaisia harjoitustehtäviä ja opiskelijatöitä. Formatiivinen arviointi tukee ja ohjaa oppimista sekä auttaa opiskelijaa tunnistamaan oman osaamisensa. Opintojakson aikana opiskelija voi arvioida osaamistaan suhteessa tavoitteisiin esimerkiksi tehtävien tarkistamisen ja parikeskustelujen yhteydessä. Opettaja tarkkailee opiskelijoiden osaamista oppituntien aikana ja ohjeistaa opiskelijoita palautteellaan.

Ohjelmointi, 2 op (oAT2)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tutustuu ohjelmoinnin perusperiaatteisiin ja rakenteisiin
- oppii proseduraalista ohjelmointia käyttäen JavaScriptiä tai jotain muuta vastaavaa ohjelmointikieltä
- oppii olio-ohjelmoinnin alkeita
- oppii purkamaan ongelman osiin ja muotoilemaan siitä algoritmin
- osaa tehdä verkkosivuja ja/tai pienimuotoisia verkkosovelluksia, jotka sisältävät JavaScript-kielellä tehtyjä toiminnallisuuksia

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Syöte ja tulostus
- Ehto- ja toistolause
- Funktiot ja metodit
- Lista, taulukko ja muut tietorakenteet
- Olio-ohjelmoinnin perusperiaatteet
- Muuttuja ja vakiot

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa voidaan huomioida erilaisia harjoitustehtäviä ja opiskelijatöitä. Formatiivinen arviointi tukee ja ohjaa oppimista sekä auttaa opiskelijaa tunnistamaan oman osaamisensa. Opintojakson aikana opiskelija voi arvioida osaamistaan suhteessa tavoitteisiin esimerkiksi tehtävien tarkistamisen ja parikeskustelujen yhteydessä. Opettaja tarkkailee opiskelijoiden osaamista oppituntien aikana ja ohjeistaa opiskelijoita palautteellaan.

Soveltava ohjelmointi, 2 op (oAT3)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- oppii Arduino-mikro-ohjaimen ohjelmointia
- oppii arkipäiväisten elektroniikkalaitteiden toimintaperiaatteita ja niiden ohjelmoinnin alkeita

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Mikro-ohjaimen ohjelmointi sensoreita hyödyntäen
- pienimuotoinen mikro-ohjainprojekti, jossa hyödynnetään esim. led-valotaulua, liikkeentunnistimia jne.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla hyödynnetään ja syvennetään käytännön osaamista fysiikan sähkö-opintojaksolla käydyistä asioista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa voidaan huomioida erilaisia harjoitustehtäviä ja opiskelijatöitä. Formatiivinen arviointi tukee ja ohjaa oppimista sekä auttaa opiskelijaa tunnistamaan oman osaamisensa. Opintojakson aikana opiskelija voi arvioida osaamistaan suhteessa tavoitteisiin esimerkiksi tehtävien tarkistamisen ja parikeskustelujen yhteydessä. Opettaja tarkkailee opiskelijoiden osaamista oppituntien aikana ja ohjeistaa opiskelijoita palautteellaan.

Esitystekniikka, 3 op (oTEAMUATK)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.23. Kotitalous (KOT)

Oppiaineen tehtävä

Kotitalouden tehtävä lukiossa on opettaa opiskelijalle henkilökohtaisia taitoja kotitalouden ja arjen haasteista selviytymiseen.

Lukiossa opetus on jatkumoa perusopetuksen kotitalousopetukselle, joka on luonteeltaan erilaista kuin kotitalouden ammatillisilla linjoilla tapahtuva opiskelu. Kun ammatillinen koulutus tähtää ammatin oppimiseen ja työelämässä tarvittavien taitojen kehittämiseen, niin lukion kotitalousopetuksessa tavoitteena on opiskelijoiden henkilökohtaisten kotitaloustaitojen kehittäminen.

Tavoitteet

Tavoitteet

- käytännön toimintataitojen kehittäminen ja tiedon soveltaminen arkeen
- harjoitella kotitalouden hallinnassa tarvittavia kädentaitoja
- opetella valmistamaan ruokaa ja harjoitella leivontataitoja
- harjoitella puhtaanapitoa sekä tekstiilien ja materiaalien hoitoa tarkoituksenmukaisine aineineen, laitteineen, välineineen ja työtapoineen
- kehittää vuorovaikutus- ja tiedonkäsittelytaitoja
- kehittää oman talouden hallintaa ja omien taitojen kehittymistä talouden hallinnassa
- kehittää opiskelijan henkilökohtaisia kotitaloustaitoja
- kehittää kykyä selviytyä arkipäivän tilanteista ja hakea ratkaisuja ongelmiin

Osaamisen arviointi

Osaamisen arviointi perustuu annettujen tehtävien suorittamiseen ja opintojakson käytännön töihin osallistumiseen.

Arviointiin huomioidaan osallistuminen opetukseen ja työskentelyyn sekä projektityön tekeminen annetusta aiheesta. Opintojaksolla annetaan säännöllisesti suullista palautetta annetuista tehtävistä ja niiden suorittamisesta. Palautteissa arvioidaan opiskelijan kykyä käyttää oikeita työmenetelmiä ja raaka-aineita myös ympäristöystävällisyyden näkökulmasta. Palautetta annetaan myös työnjaon yhteydessä, jotta työnjako on tasapuolista ja töistä neuvoteltu yhdessä.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Kotitaloudessa hyvinvointiosaaminen on kokonaisvaltaisesti mukana. Ruoanlaitto itsessään tuottaa hyvinvointia tekijälleen ja muille samassa yhteisössä eläville. Kotitalous pyrkii siihen, että arjen toiminnat ovat keskeinen osa hyvinvointia.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson aikana vuorovaikutusosaaminen kehittyy muun muassa neuvottelemalla töiden jakamisesta muiden kanssa. Keskustelemalla arjen toiminnoista opiskelijat saavat vertaistukea ongelmien ratkaisuun. Tavoitteena on ohjata opiskelijaa harjoittelemaan kuuntelua ja rakentavaa keskustelua sekä argumentointia oppimistehtävien suunnittelussa ja toteuttamisessa. Kotitalouden tehtävä on kannustaa opiskelijaa toimimaan hyvien tapojen mukaisesti vuorovaikutustilanteissa sekä pohtimaan oman käytöksen merkitystä ryhmän ja yhteisön toiminnassa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kotitalouden oppiaineen aineen luonne on monitieteinen. Kotitalous on taitoaine, joka koostuu monesta tieteenalasta. Luovuutta voidaan käyttää oppimalla erilaisia ratkaisuja ja malleja arjen toimintoihin. Arjen estetiikka korostuu ruoanvalmistuksen ja leivonnan tehtävissä ja tarjolle panossa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Kotitaloudet ovat osa ympäröivää yhteiskuntaa, joten yhteiskunnallinen osaaminen perustuu aineen arkipäiväisiin käytänteisiin.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Jokapäiväisessä toiminnassa joudutaan huomioimaan ympäristön vaatimukset ja eettisyys. Tavaroiden ja palveluiden valinnassa pohditaan ja huomioidaan näiden tekijöiden vaikutukset.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen tulevat esille arkipäivän perinteissä, sillä ruoka- ja tapakulttuurit sekä erilaiset kodin juhlat ovat osa kulttuurista identiteettiä. Opiskelija oppii työskennellessään erilaisten kulttuurien vaikutuksesta arjen toimintoihin ja valintoihin.

Opintojaksot

Kansainväliset ruokakulttuurit, 2 op (oKOT1)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla opiskellaan erilaisia ruokakulttuureita ja tutustutaan eri maiden ruokiin, valmistusmenetelmiin ja raaka-aineisiin.
- Opintojaksolla valmistetaan eri maiden ruokia, joihin tutustuminen tapahtuu käytännön töitä tekemällä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksoon kuuluu projektityö, joka esitellään muille. Opiskelija suunnittelee aterian, joka valmistetaan oppitunnilla ja dokumentoidaan vaihe vaiheelta. Sen avulla esitellään maan ruokakulttuuria..

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla opiskellaan myös eri maiden kulttuuriin kuuluvia leivonnaisia ja menetelmiä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan monipuolisesti eri maiden kulttuuriin ja ruokaan käytännön töiden avulla. Suomalainen leivontakulttuuri on iso osa käytännön töitä opintojaksolla.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson tavoitteena on pohtia ja huomioida myös ruoanvalmistuksen eettisiä puolia ja vaikutusta ympäristöön. Opiskelija oppii miten hän voi raaka-aineiden ja työmenetelmien valinnan avulla vähentää ruoanvalmistuksen ympäristövaikutuksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustaidot ovat vahvasti mukana kotitalouden opetuksessa. Opiskelu tapahtuu ryhmissä ja käytännön työt jaetaan ryhmän jäsenten kesken.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arviointiin huomioidaan osallistuminen opetukseen ja projektityön tekeminen annetusta aiheesta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskellaan erilaisia ruokakulttuureita ja tutustutaan eri maiden ruokiin, valmistusmenetelmiin ja raaka-aineisiin. Opintojaksolla saadaan tietoa eri maiden kulttuureista ja valmistetaan kunkin maan ruokakulttuuriin liittyvää ruokaa. Opintojaksoon kuuluu projektityö, joka esitetään muille. Opiskelija suunnittelee aterian, joka valmistetaan oppitunnilla ja dokumentoidaan vaihe vaiheelta. Sen avulla esitellään maan ruokakulttuuria.

Leipomistaito, 2 op (oKOT2)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tehdään suolaisia ja makeita leivonnaisia
- Opitaan erilaisia leivontamenetelmiä käytännön työskentelyn avulla.
- Opiskellaan eri raaka-aineiden ja olosuhteiden merkitystä leivontaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla valmistetaan leivonnaisia, jotka soveltuvat erilaisten juhlien ja tapahtumien tarjottaviksi. Opintojaksolla leivotaan eri menetelmiä käyttäen ja opiskellaan uusia menetelmiä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustaidot tulevat esille ryhmätöissä ja töiden jakamisessa. Vuorovaikutustaitoja harjoitellaan ryhmissä ja neuvottelemalla muiden kanssa töiden jakamisesta ja keskustelemalla tehdyistä valinnoista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla käsitellään kulttuuria ruoka- ja juhlakulttuurin avulla. Opintojaksolla valmistetaan suomalaisia perinteisiä leivonnaisia ja tutustutaan niiden historiaan. Käytännön taitoihin kuuluvat myös erimaiden leivonnaiset ja menetelmät ja raaka-aineet.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen on osa kotitaloutta. Raaka-aineiden valintojen avulla pohditaan ympäristöystävällisyyttä ja eettisyyttä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kotitalous on monitieteinen oppi-aine ja luova osaaminen tulee esille omissa suunnitelmissa ja töiden tekemisessä ja leivontatehtävien toteuttamisessa.

Hyvinvointiosaaminen

Ihmisen hyvinvointi on kokonaisuus ja leipomoisella haetaan hyvinvointia tekemällä, maistamalla ja katsomalla. Leipominen on käsillä tekemistä ja sen avulla koetaan hyvää oloa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Opintojaksolla annetaan säännöllisesti jokaisella opintokerralla suullista arviointia työmenetelmistä, joita käytetään tavallisimmin opintojakson aikana. Arvioinnissa huomioidaan eettisyys leivonnan raaka-aineiden käytössä. Myös esteettisyyteen kiinnitetään huomiota jokaisella tunnilla.

Opintojakson suorittamiseksi tehdään tutkielma leivonnaisista ja työvaiheiden kuvauksista erilaisia esitysmenetelmiä käyttäen. Yhteistyötaidot huomioidaan työn jakamisessa ja tehtävien sopimisessa ryhmän kesken.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan eri taikinatyyppeihin leipoen jokaisesta tyypestä sekä makeita että suolaisia leivonnaisia. Perehdymme muun muassa eri kohotusaineiden ominaisuuksiin sekä käytännön toiminnan että teorian avulla. Opintojaksolla tehdään leivonnaisia, jotka soveltuvat erilaisten juhlien ja tilanteiden tarjottaviin ja opiskellaan uusia menetelmiä. Opintojaksolla huomioidaan leivonnaisten ajankohtaisuus ja vuodenaikaisuus.

Projektityö:

Oppilas tekee minitutkielman kotona jostain taikinatyypestä ja leipoo siitä leivonnaisen. Hän ottaa jokaisesta työvaiheesta kuvia ja raportoi työn eri vaiheista kirjallisesti.

Tutkielman lisäksi opettaja antaa muita tuntikohtaisia tehtäviä. Opintojaksolla tehdään opintovierailu.

7.24. Teatteri (TEA)

Tavoitteet

Opetuksen tavoitteena on rohkaista heittäytymään, kehittää vuorovaikutus- ja esiintymistaitoja sekä monipuolista ilmaisukykyä. Toisena keskeisenä tavoitteena on oppia omasta itsestä, sosiaalisista taidoista sekä teatterin ja draaman muodoista.

Osaamisen arviointi

Opintojakson on hyväksytysti suorittanut, kun on osallistunut kaikille opintojakson oppitunneille.

Opintojaksot

Vapaudu esiintyjänä, 2 op (oTEA1)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on vapauttaa ilmaisua ja kehittää keinoja käsitellä esiintymisarkkuutta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Vapaudu esiintyjänä - opintojaksossa tärkeintä on tutustua muuhun ryhmään ja oppia nauramaan yhdessä. Opintojaksolla omaa ilmaisua pyritään avaamaan esimerkiksi improvisaatioteatterin keinoin. Improvisaatiolle keskeistä on toisten kuunteleminen ja hyväksyminen: kaveri pitää saada näyttämään hyvältä ja mokaaminen on lahja. Kurssilla harjoitellaan lisäksi puheilmaisua ja mahdollisesti valmistetaan lyhyt puhe-esitys. Esiintymispakkoa ei kuitenkaan ole vaan esityksen valmistamiseen voi osallistua muilla teatterin tekemiseen liittyvillä tavoilla.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa vuorovaikutustaidot ovat keskeisessä asemassa. Opintojakson aikana työskennellään jatkuvassa vuorovaikutuksessa ryhmän kanssa ja esimerkiksi opitaan kuuntelemaan toista ihmistä (myös nonverbaalia viestintää).

Hyvinvointiosaaminen

Oman ilmaisun ja äänen löytäminen tukee nuoren identiteetin rakentamista. Opintojaksolla käsitellään myös epäonnistumisia mahdollisuuksina. Tämä tulee vahvasti esille improvisaatioteatterin keinoissa. Teatteri on aina ryhmässä tekemistä. Teatterin opintojaksolla jokainen opiskelija on osa ryhmää.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Teatterin opintojaksot järjestetään vuorovuosina siten, että yhtenä lukuvuonna on mahdollisuus suorittaa Vapaudu esiintyjänä - ja Yhdessä estradille -opintojaksot ja seuraavana lukuvuonna Tutustu teatterin eri lajeihin - ja Ideasta muotoon -opintojaksoille. Näin opiskelija voi lukiovuosiensa aikana suorittaa kaikki teatterin opintojaksot (lisäksi teatteritaide on mukana opintojaksoissa Esitystekniikka 1 ja 2 sekä Taide ja hyvinvointi).

Yhdessä estradille, 2 op (oTEA2)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Yhdessä estradille -opintojakson tavoitteena on syventää tuntemusta omasta ilmaisusta ja kehittää taitoja toimia ryhmässä. Tavoitteena on myös ymmärtää teatteria taideaineena.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana lämmitellään edelleen improvisaatiolla ja sen jälkeen tehdään erilaisia näyttelijäntyön harjoituksia. Kevään aikana harjoitellaan valittuja kohtauksia valmiista käsikirjoituksesta sekä mahdollisesti käsikirjoitetaan oma kohtaus. Näyttelijäntyön harjoituksissa tutustutaan fyysiseen ilmaisuun henkilöhahmon rakentamisessa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Yhdessä estradille -opintojakson keskeisenä työskentelytapana on ryhmässä toimiminen. Työskentelytapa kehittää ja syventää vuorovaikutustaitoja käytännössä.

Hyvinvointiosaaminen

Erilaiset ilmaisutaidon harjoitukset tukevat jokaisen nuoren mahdollisuuksia tuntea ja kokea. Esimerkiksi tunneilmaisuun liittyvät harjoitukset auttavat tunnistamaan omia ja toisten tunteita.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana esimerkiksi kirjoitetaan oma kohtaus sekä suunnitellaan esityksen kokonaisilmettä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Teatterin opintojaksot järjestetään vuorovuosina siten, että yhtenä lukuvuonna on mahdollisuus suorittaa Vapaudu esiintyjänä - ja Yhdessä estradille -opintojaksot ja seuraavana lukuvuonna Tutustu teatterin eri lajeihin - ja Ideasta muotoon -opintojaksoille. Näin opiskelija voi lukiovuosiensa aikana suorittaa kaikki teatterin opintojaksot (lisäksi teatteri on mukana opintojaksoissa Esitystekniikka 1 ja 2 sekä Taide ja hyvinvointi).

Tutustu teatterin eri lajeihin, 2 op (oTEA3)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tutustu teatterin eri lajeihin -opintojaksolla syvennetään käsitystä teatterin monimuotoisuudesta ja tavoitteista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana tutustutaan erilaisiin teatterin muotoihin, esimerkiksi klovneriaan, osallistavaan teatteriin ja esitystaitteeseen. Opintojakson aikana esimerkiksi suunnitellaan omaa klovnihahmoa ja tehdään näkymätöntä teatteria. Opintojaksolla syvennetään käsitystä teatterin monimuotoisuudesta ja tavoitteista. Opintojakson lopuksi valmistetaan demoesitys, jossa harjoitellaan jotain kurssin aikana esitellyä teatterin muotoa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla syvennetään vuorovaikutustaitoja: harjoitellaan tavoitteellista ryhmässä toimimista, oman äänen kuuntelemista, muiden kuuntelemista sekä myös keskustelua omasta työskentelystä ja yhteisestä tekemisestä. Opintojaksolla opetetaan sanoittamaan palautetta ja myös vastaanottamaan palautetta.

Hyvinvointiosaaminen

Tavoitteellinen yhteinen projekti tuottaa osallisuuden tunnetta ja yhteisöllisyyttä. Opiskelija löytää paikkansa ryhmässä. Osallisuuden tunne vahvistaa omaa identiteettiä ja jaksamista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson aikana tutustutaan esimerkiksi yhteisöteatteriin, jonka keskeinen idea on viedä teatteria niille, jotka tarvitsevat voimaantumista ja jotka elävät yhteiskunnallisten ongelmien keskellä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin teatterimuotoihin ja niiden alkuperään. Esiimerkiksi yhteisöteatteri on kehittynyt Latinalaisessa Amerikassa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Teatterin opintojaksot järjestetään vuorovuosina siten, että yhtenä lukuvuonna on mahdollisuus suorittaa Vapaudu esiintyjänä - ja Yhdessä estradille -opintojaksot ja seuraavana lukuvuonna Tutustu teatterin eri lajeihin - ja Ideasta muotoon -opintojaksoille. Näin opiskelija voi lukivuosiensa aikana suorittaa kaikki teatterin opintojaksot (lisäksi teatteritaide on mukana opintojaksoissa Esitystekniikka 1 ja 2 sekä Taide ja hyvinvointi).

Ideasta muotoon, 2 op (oTEA4)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on syventää tuntemusta esityksen tekemisen eri osa-alueista. Keskeisenä tavoitteena on myös vahvistaa ryhmätyöskentely- ja vuorovaikutustaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana valmistetaan yhteinen esitys devising-menetelmiä käyttämällä. Esityksen lähtökohtana voi olla jokin tuttu klassikkoteksti tai yhdessä valittu teema.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson keskeisenä tavoitteena on ryhmätyöskentely- ja vuorovaikutusosaaminen syventäminen. Opintojakson aikana valmistetaan yhdessä esitys alusta loppuun. Opiskelijalle syntyy erityinen sitoutuminen tekemiseen ja työryhmään.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla työskennellään jokaisessa vaiheessa yhdessä ja kuunnellaan jokaisen ryhmän jäsenen ideoita ja ajatuksia. Tämä vahvistaa osallisuuden tunnetta ja tukee nuoren kasvua.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Teatterin keinoilla voidaan ottaa kantaa yhteiskunnallisiin ongelmiin. Opintojakson yhteiseen projektiin valitaan yhdessä myös aihe, joka usein liittyy ihmiseen ja hänen toimintaansa ympäröivässä yhteiskunnassa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kulttuuriset kontekstit tulevat näkyviksi yhteisen materiaalin etsimisen ja tuottamisen kautta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijan luova osaaminen tulee opintojakson aikana näkyväksi oman yhteisen projektin valmistamisessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Teatterin opintojaksot järjestetään vuorovuosina siten, että yhtenä lukuvuonna on mahdollisuus suorittaa Vapaudu esiintyjänä - ja Yhdessä estradille -opintojaksot ja seuraavana lukuvuonna Tutustu teatterin eri lajeihin - ja Ideasta muotoon -opintojaksoille. Näin opiskelija voi lukiovuosiensa

aikana suorittaa kaikki teatterin opintojaksot (lisäksi teatteritaide on mukana opintojaksoissa Esitystekniikka 1 ja 2 sekä Taide ja hyvinvointi).

Taide ja hyvinvointi, 3 op (oKUMUTEA)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Esitystekniikka, 3 op (oTEAMUATK)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Musikaali, 6 op (TTM1)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.25. Integraatio-opintojaksot

Musikaali, 6 op (TTM1)

Oppiaineet

- Teatteri
- Kuvataide
- Musiikki

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Opintojakson laajuus on 2-6 opintopistettä. Laajuus riippuu siitä, missä tehtävissä musikaalissa opiskelija on ollut ja kuinka aktiivisesti hän on osallistunut.

Ilmastotiede, 2 op (oGEFY)

Oppiaineet

- Fysiikka
- Maantiede

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Ilmaston monitieteisen luonteen ymmärtäminen.
- Ilmastotietoisuuden lisääminen
- Ilmastonmuutoksen fysikaalisten lähtökohtien ymmärtäminen
- Syventää ja tukee maantieteen ja fysiikan ylioppilaskirjoituksiin valmentautumista
- Ymmärtää ajankohtaisen tieteellisen tutkimuksen merkitys ilmastonmuutoksen ratkaisussa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ilmakehän rakenne
- Säteilytase ja kasvihuoneilmiön fysiikka
- Hiilen kierto ja sen vaikutus ilmastonmuutokseen
- Ilmastomallit ja niiden tulkinta
- Kiertotalous
- Ilmastonmuutos muiden tieteiden näkökulmasta - tarkemmat sisällöt ja tieteenalat määritellään opintojakson alussa
- Tieteellinen tutkimus: tutustuminen ajankohtaiseen tutkimukseen ilmastonmuutoksesta sekä mahdollisuuksien mukaan vierailu yliopistokampuksella

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Opintojakson aikana opiskelija tekee opettajan antamia tunti- ja kotitehtäviä sekä osallistuu aktiivisesti oppitunneille ja mahdollisille vierailukäynneille. Tarkemmat arvioitavat sisällöt sovitaan yhdessä ryhmän kanssa opintojakson alussa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ilmastotieteen opintojaksolla perehdytään eri tieteenalojen käsityksiin ilmastonmuutoksesta, mutta pääpaino on maantieteen ja fysiikan näkökulmissa. Opintojakso koostuu monialaisista teorialuennoista ja yhteistyöstä alan asiantuntijoiden kanssa. Osana opintojaksoa järjestetään vierailu mahdollisuuksien mukaan yliopistokampukselle. Ennen opintojaksolle osallistumista on hyvä olla suoritettuna OGE1, OFY12. Opintojaksolle voivat osallistua kaikki aiheesta kiinnostuneet, mutta opintojakso tukee erityisesti maantieteen ja fysiikan ylioppilaskirjoituksia.

Hyvinvointi, 6 op (oHYV1)

Oppiaineet

- Opinto-ohjaus
- Psykologia
- Terveystieto

Opintojakson moduulit

- Minä opiskelijana, 2 op (OP1), Pakollinen
- Toimiva ja oppiva ihminen, 2 op (PS1), Pakollinen
- Terveys voimavarana, 2 op (TE1), Pakollinen

Tavoitteet

Minä opiskelijana

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa ja osaa sanoittaa vahvuuksiaan, osaamistaan ja kiinnostuksen kohteitaan
- tuntee lukio-opintojen käytänteet ja opintojen rakenteen
- asettaa valintojaan tärkeysjärjestykseen suhteessa omiin suunnitelmiinsa
- osaa lukiossa tarvittavat opiskelutaidot ja -menetelmät sekä työtavat
- tunnistaa henkilökohtaisen opintosuunnitelman merkityksen urasuunnittelun kannalta

- osaa suunnitella opintojaan suhteessa ylioppilastutkinnon suorittamiseen liittyviin vaatimuksiin
- ymmärtää, miten tehdyt valinnat vaikuttavat mahdollisuuksiin hakeutua jatko-opintoihin
- osaa suunnitella ajankäyttönsä siten, että selviytyy opiskelun ja muun elämän vaatimuksista
- tunnistaa tapoja edistää hyvinvointiaan ja toimintakykyään.

Toimiva ja oppiva ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää, millainen tiede psykologia on ja että psykologinen tieto perustuu tutkimuksiin
- osaa kuvailla tieteellisen ajattelun peruspiirteitä psykologian näkökulmasta
- osaa selittää tietoisien ja ei-tietoisien toiminnan luonnetta ja eroja
- osaa eritellä ihmisen toimintaan liittyviä psyykkisiä, biologisia, sosiaalisia ja kulttuurisia tekijöitä
- tutustuu johonkin hyvinvoinnin ilmiöön psyykkisestä, biologisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta
- osaa eritellä oppimiseen liittyviä psyykkisiä, biologisia, sosiaalisia ja kulttuurisia tekijöitä sekä arvioida ja kehittää tämän tiedon pohjalta omaa oppimistaan ja opiskeluaan.

Terveys voimavarana

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy kuvailemaan ja jäsentelemään keskeisiä ihmisen voimavaroja ja terveyttä määrittäviä tekijöitä sekä analysoimaan niiden yhteyksiä ja vaikutusmekanismeja terveyteen
- osaa selittää erilaisten terveystieteen ilmiöiden muodostumista ja arvioida niiden merkitystä terveydelle sekä soveltaa keskeisiä sosiaalipsykologisia malleja ja teorioita elintapojen omaksumisen selittämisessä
- tunnistaa omiin elintapoihinsa vaikuttavia tekijöitä ja pystyy arvioimaan elintapavalintojen merkitystä omalle ja lähiympäristön terveydelle sekä antamaan perusteltuja ehdotuksia siitä, miten terveyttä edistäviä elintapoja voidaan ylläpitää ja vaarantavia ehkäistä.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittyi opiskelu- ja hyvinvointitaitoissaan, saa tietoa koulun hyvinvointia tukevista palveluista ja tutustuu toisiin opiskelijoihin.

Keskeiset sisällöt

Minä opiskelijana

- henkilökohtainen opintosuunnitelma: opiskelu-, ylioppilastutkinto- sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelma
- itsetuntemus ja omat vahvuudet sekä oman osaamisen monipuolinen tunnistaminen, kehittäminen ja dokumentointi
- toimijuus, arjen- ja elämäntaitotaidot, minäpystyvyys sekä toimintakyky
- hyvinvointi, opiskelukyky, tasapainoinen elämä
- opiskelu- ja tiedonhankintataidot, oppimaan oppiminen
- jatko-opintoihin ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyvät tietolähteet, digitaaliset ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät
- työelämään sekä toisen ja korkea-asteen koulutuspaikkoihin tutustuminen
- lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat

Toimiva ja oppiva ihminen

Ihmisen toiminnan tarkastelu psykologian näkökulmista

- psyykkinen näkökulma: perustietoa tiedonkäsittelystä, motiiveista ja tunteista

- biologinen näkökulma: perustietoa hermoston toiminnasta ja evoluutiopsykologian lähestymistavasta
- sosiaalinen näkökulma: perustietoa sosialisatiosta ja tilannetekijöistä
- kulttuurinen näkökulma: esimerkkejä kulttuurien eroista ja yhtäläisyyksistä
- tietoinen ja ei-tietoinen toiminta

Oppiminen ja opiskelu psykologian näkökulmista

- psyykkinen näkökulma: ehdollistuminen, perustietoa työmuistin ja säilömuistin toiminnasta, sisäiset mallit, oppimisstrategiat, metakognitio, tavoiteorientaatiot ja pystyvyysuskomukset
- biologinen näkökulma: aivojen plastisuus ja unen vaikutus oppimiseen
- sosiaalinen ja kulttuurinen näkökulma: esimerkkejä oppimisen sosiaalisuudesta ja erilaisista oppimiskulttuureista

Psykologinen tutkimus

- tieteellinen tieto ja arkitieto
- tieteellisen tutkimuksen prosessi
- otoksen ja perusjoukon merkitys tutkimuksen arvioinnissa
- psykologisen tutkimuksen eettiset periaatteet
- esimerkkejä laadullisista ja määrällisistä psykologian tutkimuksista

Terveys voimavarana

Terveyden kokonaisvaltaisuus

- terveyttä määrittävät keskeiset tekijät ja niiden vaikutusmekanismit
- terveyttä ja elintapoja selittävät keskeiset sosiaalipsykologiset teoriat ja mallit: suunnitellun käyttäytymisen teoria, sosiaalis-kognitiivinen teoria, terveysuskomusmalli, muutosvaihemalli
- terveyskulttuurisia ilmiöitä: terveyden arvostamisen ja käyttäytymisen välinen ristiriita, medikalisaatio ja terveyteen sairastuminen, elintapoihin puuttuminen, uskomus- eli vaihtoehtohoidot

Kehon ja mielen hyvinvoinnin keskeiset perusteet

- terveyttä edistävä ravinto, liikunta, lepo, uni sekä painonhallinta
- seksuaalisuus, seksuaaliterveys, seksuaalioikeudet
- mielenterveyttä suojaavat yksilölliset, yhteisölliset ja yhteiskunnalliset tekijät, stressi ja kriisit mielenterveyttä kuormittavina tekijöinä, keinoja kuormituksen hallintaan
- opiskeluhyvinvointi

Paikallinen lisäys

- Opiskeluvinkit, terveyttä edistävät elintavat ja opintosuunnitelman tekeminen
- Opiskeluhooltoon tutustuminen
- Asiantuntijavierailut työelämän ja jatko-opintojen näkökulmasta
- Tutorien ryhmäytämistoiminta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso tukee opiskelijan jatko-opinto- ja urasuunnittelua.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso lisää opiskelijan kykyä tunnistaa ja kehittää omaan hyvinvointiinsa liittyviä tekijöitä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija oppii ymmärtämään ihmisen käyttäytymiseen vaikuttavia tekijöitä ja oppii vuorovaikutustaitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Jokainen oppiaine arvioidaan erikseen. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä, psykologiasta numeroarvosana ja terveystiedosta numeroarvosana.

Terveystiedon oppiaine arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan opintojaksolla suoritettut erilaiset harjoitustehtävät, opiskelijatyöt kuten esseet, tuntiosaaminen ja koesuoritukset. Itsearviointia ja vertaispalautetta hyödynnetään opintojaksolla muun arvioinnin tukena. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana muuta sisältöosaamisen arviointia.

Psykologian oppiaine arvioidaan asteikolla 4–10. Arvioinnissa huomioidaan koesuoritukset, tunneilla osoitettu osaaminen sekä opiskelijatyöt kuten esseet ja harjoitustehtävät. Arviointi on koko opintojakson jatkuva prosessi. Opintojaksolla hyödynnetään itsearviointia ja mahdollisesti vertaispalautetta, mutta ne eivät kuitenkaan sellaisenaan ole opintojakson arvosanan perustana. Laaja-alainen osaaminen niveltyy opintojakson sisältöihin, joten sitä arvioidaan osana sisältöosaamisen arviointia.

Opinto-ohjauksessa suoritusmerkinnän saaminen edellyttää osallistumista ohjauksen tunneille sekä vaadittujen tehtävien ja suunnitelmien tekemistä. Arviointi perustuu opiskelijan omien tavoitteiden asettamiseen, niiden toteutumisen seurantaan ja muokkaamiseen tarvittaessa sekä opiskelijan itsearviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Hyvinvointiopintojakso on kaikilla opiskelijoilla opintojen alussa kahdessa ensimmäisessä jaksossa. Opintojakso tukee opiskelijan hyvinvointia ja oppimista huomioiden fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ulottuvuuden.

Taide ja hyvinvointi, 3 op (oKUMUTEA)

Oppiaineet

- Teatteri
- Kuvataide
- Musiikki

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa vahvistusta ja tukea positiivisen minäkuvan muodostamiseen.
- Opiskelija kartuttaa onnistumisen kokemuksia työskentelemällä sallivan ja kokeellisen ilmaisun keinoin.
- Opiskelija oppii hyödyntämään ja prosessoimaan omia kokemuksiaan taiteellisin menetelmin.
- Opiskelija saa työvälineitä sekä omien että muiden tunteiden käsittelyyn.
- Opiskelija saa mahdollisuuden toimia aktiivisena ryhmän jäsenenä ja tuntea osallisuutta tekemiseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla työskennellään käyttäen taidetta oman hyvinvoinnin edistäjänä.
- Opintojaksolla hyödynnetään taiteellisessa työskentelyssä opiskelijoiden henkilökohtaisia, yhteisöllisiä ja kulttuurisia kokemuksia.
- Opintojakson aikana toimitaan yhdessä ja kehitetään rakentavaa vuorovaikutusta.
- Opintojakso sisältää taiteidenvälistä yhteistyötä.
- Opintojaksolla tutustutaan Helsingin monipuoliseen taidetapahtumien tarjontaan.
- Opintojaksolla keskitytään vierailuihin ja taiteidenvälisiin projekteihin sekä keskusteluun.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Oulunkylän yhteiskoulun lukiossa tuemme omien vahvuuksien tunnistamista. Taiteen tarkastelun, kokemuksen ja tekemisen kautta vahvistamme opiskelijan identiteettiä. Taiteesta opiskelija löytää samastumispintaa ja näin taide tukee oman identiteetin rakentumista. Taide myös vahvistaa empatiakykyä ja näin ollen kykyä tunnistaa sekä omia että muiden tunteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointiperusteet sovitaan opintojakson alussa. Opintojakson aikainen, turvallisessa ilmapiirissä annettu kannustava arviointi ja palaute tukevat opiskelijan kehitystä. Opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso järjestetään osittain varsinaisten oppituntien ulkopuolella (esimerkiksi vierailut voivat sijoittua iltaan).

Esitystekniikka, 3 op (oTEAMUATK)

Oppiaineet

- Tietotekniikka
- Teatteri
- Musiikki

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija perehtyy laaja-alaisesti esitystekniikan eri osa-alueisiin.
- Opiskelija tutustuu esitystekniikan peruskäsitteisiin ja terminologiaan.
- Opiskelija oppii ymmärtämään esitystekniikan merkityksen erilaisten tapahtumien järjestämisessä.
- Opiskelija oppii hyödyntämään esitystekniikkaa luovasti erilaisissa esityksissä.
- Opiskelija perehtyy eri tietokoneohjelmistojen mahdollisuuksiin esitysteknisen sisällön tuottamisessa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla perehdytään esitystekniikan eri osa-alueisiin kuten ääni-, valo-, näyttämö- ja projisointitekniikkaan erityisesti käytännön harjoitteiden avulla.

- Opiskelija osallistuu lukuvuoden aikana koulun eri tapahtumien esitystekniikan toteuttamiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Esitystekniikan eri osa-alueihin tutustutaan monipuolisesti. Opittuja taitoja harjoitellaan konkreettisesti erilaisissa tilaisuuksissa: opintojakson opiskelijat pääsevät suunnittelemaan ja toteuttamaan erilaisten musiikkiesitysten, näytelmien ja juhlien esitystekniikkaa.

8. Liitteet

8.1. Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta

Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018

8.2. Kehittyvän kielitaidon tasojen kuvausasteikko

Kuvausasteikko on Suomessa laadittu sovellus asteikoista, jotka sisältyvät Euroopan neuvoston toimesta kehitettyyn Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteiseen eurooppalaiseen viitekehykseen.

KEHITTYVÄN KIELITÄIDON TASOJEN KUVAUSASTEIKKO

Taito-taso	Taito toimia vuorovaikutuksessa			Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
	Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Viestintästrategioiden käyttö	Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Tekstien tulkintataidot	Tekstien tuottamistaidot
A1.1	Opiskelija selviytyy satunnaisesti viestintäkumppanin tukemana muutamasta, kaikkein yleisimmin toistuvasta ja rutiininomaisesta viestintätilanteesta.	Opiskelija tarvitsee paljon keinoja (esim. eleet, piirtäminen, sanastot, netti). Opiskelija osaa joskus sanoilla tai päätellä yksittäisten sanojen merkityksiä asiayhteyden, yleistiedon tai muun kielitaitonsa perusteella. Opiskelija osaa ilmaista, onko ymmärtänyt.	Opiskelija osaa käyttää muutamia kielelle ja kulttuurille tyypillisimpiä kohteliaisuuden ilmauksia (tervehtiminen, hyvästely, kiittäminen) joissakin kaikkein rutiininomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.	Opiskelija ymmärtää vähäisen määrän yksittäisiä puhuttuja ja kirjoitettuja sanoja ja ilmauksia. Opiskelija tuntee kirjainjärjestelmän tai hyvin määrän kirjoitusmerkkejä.	Opiskelija osaa ilmaista itseään puheessa hyvin suppeasti käyttäen harjoitettuja sanoja ja opetettuja vakioilmaisuja. Opiskelija ääntää joitakin harjoitettuja ilmauksia ymmärrettävästi ja osaa kirjoittaa joitakin erillisiä sanoja ja sanontoja.
Kielitaidon alkeiden hallinta					
A1.2	Opiskelija selviytyy satunnaisesti yleisimmin toistuvista, rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen vielä enimmäkseen viestintäkumppanin tukemana muutamasta, kaikkein yleisimmin toistuvasta, rutiininomaisesta viestintätilanteesta.	Opiskelija tukeutuu viestinnässään kaikkein keskeisimpiin sanoihin ja ilmauksiin. Opiskelija tarvitsee paljon keinoja. Opiskelija osaa pyytää toistamista tai hidastamista.	Opiskelija osaa käyttää muutamia kaikkein yleisimpiä kielelle ominaisia kohteliaisuuden ilmauksia sosiaalisissa kontakteissa.	Opiskelija ymmärtää harjoitettua, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää muutaman sanan mittaista kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta. Opiskelija tunnistaa tekstistä yksittäisiä tietoja.	Opiskelija pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvarastoa ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Opiskelija ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi ja hallitsee hyvin suppean
Kehittyvä alkeiskielitaito					

					perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.
A1.3	Opiskelija selviytyy monista rutiinomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppanin	Opiskelija osallistuu viestintään, mutta tarvitsee edelleen usein apukeinoja. Opiskelija osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Opiskelija joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.	Opiskelija osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiinomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.	Opiskelija ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisia sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Opiskelija pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.	Opiskelija osaa rajallisen määrän lyhyitä, ulkoa opeteltuja ilmauksia, keskeistä sanastoa ja perustason lauserakenteita. Opiskelija pystyy kertomaan arkisista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvarastoa ja kirjoittamaan yksinkertaisia viestejä ja ääntää harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi.
A2.1	Opiskelija pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta	Opiskelija osallistuu enenevässä määrin viestintään turvautuen harvemmin ei-kiellellisiin ilmaisuihin. Opiskelija joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä melko usein ja osaa jonkin verran soveltaa viestintäkumppanin ilmaisia	Opiskelija selviytyy lyhyistä sosiaalisista tilanteista ja osaa käyttää yleisimpiä kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja esittää kohteliaasti esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä sekä vastata sellaisiin.	Opiskelija ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisia sekä selkeää puhetta sisältäviä tekstejä. Opiskelija ymmärtää lyhyiden, yksinkertaisten itseään kiinnostavien viestien ydinsisällön ja tekstin pääajatuksen tuttua	Opiskelija pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Opiskelija osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita.
Toimiva alkeiskielitaito					
Peruskielitaidon alkuvaihe					

		omassa viestinnässään		sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä. Opiskelija pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden tukemana.	Opiskelija osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.
A2.2	Opiskelija selviää kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista ja pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteissa	Opiskelija osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäessään tarkennusta avainsanoista. Opiskelija joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin. Opiskelija käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki).	Opiskelija osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen. Opiskelija pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja	Opiskelija pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta. Opiskelija osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä	Opiskelija osaa kuvata luettelomaisesti (ikäkautelleen tyypillisiä) jokapäiväiseen elämään liittyviä asioita käyttäen tavallista sanastoa ja joitakin idiomattisia ilmauksia sekä perustason rakenteita ja joskus hiukan vaativampiakin. Opiskelija osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.
Kehittyvä peruskielitaito					
B1.1	Opiskelija pystyy viestimään, osallistumaan keskusteluihin ja ilmaisemaan mielipiteitään melko vaivattomasti jokapäiväisissä viestintätilanteissa	Opiskelija pystyy jossain määrin olemaan aloitteellinen viestinnän eri vaiheissa ja osaa varmistaa, onko viestintäkumppanin ymmärtänyt viestin. Opiskelija osaa kiertää tai korvata	Opiskelija osoittaa tuntevansa tärkeimmät kohteliaisuussääntöjä. Opiskelija pystyy ottamaan vuorovaikutukseen huomioon joitakin tärkeimpiä kulttuurisiin käytänteisiin liittyviä näkökohtia.	Opiskelija ymmärtää pääasiat ja joitakin yksityiskohtia selkeästä ja lähes normaalitempoisesta yksikielisestä puheesta tai yleistajuisesta kirjoitetusta tekstistä. Opiskelija ymmärtää yhteiseen	Opiskelija osaa kertoa ydinkohdat ja myös hiukan yksityiskohtia erilaisista jokapäiväiseen elämään liittyvistä itseään kiinnostavista todellisista tai kuvitteellisista aiheista. Opiskelija käyttää melko
Toimiva peruskielitaito					

		tuntemattoman sanan tai muotoilla viestinsä uudelleen. Opiskelija pystyy neuvottelemaan tuntemattomien ilmauksien merkityksistä.		kokemukseen tai yleistietoon perustuvaa puhetta tai kirjoitettua tekstiä. Opiskelija löytää pääajatukset, avainsanat ja tärkeitä yksityiskohtia myös valmistautumatta	laajaa sanastoa ja rakennevalikoimaa sekä joitakin yleisiä fraaseja ja idiomeja. Opiskelija osaa soveltaa useita ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.
B1.2	Opiskelija pystyy osallistumaan viestintään melko vaivattomasti myös joissakin vaativammissa viestintätilanteissa kuten viestittäessä ajankohtaisesta tapahtumasta.	Opiskelija pystyy olemaan aloitteellinen tuttua aihetta käsittelevässä vuorovaikutustilanteessa käyttäen sopivaa ilmausta. Opiskelija pystyy korjaamaan väärinymmärryksiä melko luontevasti ja neuvottelemaan myös melko mutkikkaiden asioiden merkityksestä.	Opiskelija osaa käyttää erilaisiin tarkoituksiin kieltä, joka ei ole liian antaessa eikä liian muodollista. Opiskelija tuntee tärkeimmät kohteliaisuussääntöimii niiden mukaisesti. Opiskelija pystyy ottamaan huomioon tärkeitä kulttuurisiin käytänteisiin liittyviä näkökohtia.	Opiskelija ymmärtää selväpiirteistä asiatietao sisältävää puhetta tutuista tai melko yleisistä aiheista ja selviää myös jonkin verran päätelyä vaativista teksteistä. Opiskelija ymmärtää pääkohdat ja tärkeimmät yksityiskohdat ympärillään käytävästä laajemmasta muodollisesta tai epämuodollisesta keskustelusta.	Opiskelija osaa kertoa tavallisista, konkreettisista aiheista kuvaillen, eritellen ja vertaillen. Opiskelija ilmaisee itseään suhteellisen vaivattomasti ja pystyy kirjoittamaan henkilökohtaisia ja julkisempiakin viestejä ja ilmaisemaan ajatuksiaan myös joistakin kuvitteellisista aiheista. Opiskelija käyttää kohtalaisen laajaa sanastoa ja tavallisia idiomeja sekä monenlaisia rakenteita ja mutkikkaitakin lauseita. Opiskelija hallitsee ääntämisen perussäännöt muissakin kuin
Sujuva peruskielitaito					

					harjoitelluissa ilmauksissa.
B2.1	Opiskelija pystyy viestimään sujuvasti myös joissakin itselleen uusissa viestintätilanteissa, joissa käytetään joskus käsitteellistä, mutta kuitenkin selkeää kieltä.	Opiskelija pystyy tuomaan oman kantansa esille ja toisinaan käyttämään vakiofraaseja, kuten ”Tuo erilaisten kysymys” voittaakseen itselleen aikaa. Opiskelija pystyy neuvottelemaan myös mutkikkaiden asioiden ja käsitteiden merkityksestä. Opiskelija pystyy tarkkailemaan omaa ymmärtämistään ja viestintäänsä sekä korjaamaan kieltään.	Opiskelija pyrkii ilmaisemaan ajatuksiaan asianmukaisesti ja viestintäkumpunkunnioittaen ottaen huomioon erilaisten tilanteiden asettamat vaatimukset.	Opiskelija ymmärtää asiallisesti ja kielellisesti kompleksista puhetta tai kirjoitettua tekstiä. Opiskelija pystyy seuraamaan laajaa puhetta ja monimutkaista argumentointia sekä ilmaisemaan kuulemastaan pääkohdat. Opiskelija ymmärtää suuren osan ympärillään käydystä keskustelusta. Opiskelija ymmärtää monenlaisia kirjoitettuja tekstejä, jotka voivat käsitellä myös abstrakteja aiheita ja joissa on tosiasioita, asenteita ja mielipiteitä.	Opiskelija osaa ilmaista kohtuullisen selkeästi ja täsmällisesti itseään monista kokemukspiiriinsä liittyvistä asioista käyttäen monipuolisia rakenteita ja laajahkoa sanastoa, johon sisältyy myös idiomaattisia ja käsitteellisiä ilmauksia. Opiskelija pystyy osallistumaan myös melko muodollisiin keskusteluihin ja hallitsee kohtalaisen laajan sanaston ja vaativiakin lauserakenteita. Ääntäminen on selkeää, sanojen pääpaino oikealla tavulla ja puhe sisältää joitakin kohdekielelle tyypillisiä intonaatiomalleja.
B2.2	Opiskelija pystyy käyttämään kieltä monenlaisissa myös itselleen uusissa viestintätilanteissa, joissa tarvitaan	Opiskelija pyrkii antamaan palautetta, esittämään täydentäviä näkökohtia tai ehdotuksia. Opiskelija pystyy	Opiskelija pystyy ilmaisemaan ajatuksiaan luontevasti, selkeästi ja kohteliaasti sekä muodollisessa että	Opiskelija ymmärtää elävää tai tallennettua selkeästi ja jäsennettyä yleiskielistä puhetta kaikenlaisissa tilanteissa ja	Opiskelija osaa ilmaista itseään varmasti, selkeästi ja kohteliaasti. Hän hallitsee laajasti kielelliset keinot ilmaista

	monipuolista kieltä.	edistämään viestinnän sujumista sekä tarvittaessa käyttämään kiertoilmaisuja ja pystyy neuvottelemaan myös mutkikkaiden asioiden ja käsitteiden merkityksestä. Opiskelija osaa käyttää ymmärtämistä tukevia strategioita, kuten pääkohtien poimimista ja esimerkiksi tekemään muistiinpanoja kuulemastaan.	epämuodollisessa tilanteessa ja valitsemaan kielenkäyttötavat tilanteiden ja niihin osallistuvien henkilöiden mukaan.	ymmärtää jonkin verran myös vieraita kielimuotoja. Opiskelija pystyy lukemaan eri tarkoituksiin laadittuja kompleksisia tekstejä ja tiivistämään niiden pääkohdat. Hän pystyy tunnistamaan asenteita ja arvioimaan kriittisesti kuulemaansa ja/tai lukemaansa.	konkreetteja ja käsitteellisiä sekä tuttuja ja tuntemattomia aiheita. Opiskelija osaa viestiä spontaanisti ja kirjoittaa selkeän ja jäsenyneen tekstin. Ääntäminen on hyvin selkeää, sanojen pääpaino on oikealla ja tavulla ja puhe sisältää joitakin kohdekielelle tyypillisiä intonaatiomalleja.
C1.1	Opiskelija pystyy vuorovaikutukseen monipuolisesti, sujuvasti ja täsmällisesti kaikenlaisissa viestintätilanteissa.	Opiskelija ottaa ilmeisesti vastuuta viestinnän etenemisestä. Opiskelija osaa muotoilla uudelleen, mitä haluaa ilmaista sekä pystyy perääntymään, kun kohtaa vaikeuksia, ja käyttää taitavasti kieleen tai kontekstiin liittyviä vihjeitä tehdessään johtopäätöksiä tai ennakkoidessaan tulevaa.	Opiskelija pystyy käyttämään kieltä joustavasti ja tehokkaasti sosiaalisiin tarkoituksiin sekä ilmaisemaan tunteita, epäsuoria viittauksia, esim. ironiaa ja leikkimielisyyttä.	Opiskelija ymmärtää yksityiskohtaisesti myös pitempiä esityksiä tutuista ja yleisistä aiheista, vaikka puhe ei olisikaan selkeästi jäsenneiltyä ja sisältäisi idiomaattisia ilmauksia tai rekisterin vaihdoksia. Opiskelija ymmärtää yksityiskohtaisesti monipolvisia käsitteellisiä kirjoitettuja tekstejä ja pystyy yhdistämään tietoa monimutkaisista teksteistä.	Opiskelija osaa ilmaista itseään sujuvasti, täsmällisesti ja jäsenyneesti monenlaisista aiheista tai pitämään pitkäähkön, valmistellun esityksen. Opiskelija pystyy kirjoittamaan hyvin jäsenyneitä tekstejä monimutkaisista aiheista varmalla, persoonallisella tyyllillä. Opiskelijan kielellinen ilmaisuväarsasto on hyvin laaja. Ääntäminen on luontevaa ja vaivatonta.

					kuunnella. Puherytmi ja intonaatio ovat kohdekielille tyypilliset.
--	--	--	--	--	--

8.3. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

7.11. OPH-2264-2019

Opetushallitus antaa liitteenä olevan ohjeen lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja opiskelijan oppimisen arvioinnista. Ohje koskee erillisrahoitettuna järjestettävää lukiokoulutusta täydentävää saamen kielen opetusta (opetusministeriön asetus vieraskielisten sekä saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden täydentävään opetukseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista 1777/2009).

Tämä ohje korvaa Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2015 (Opetushallituksen määräys 60/011/2015) liitteenä 3 olevan ohjeen.

Opetus järjestetään tämän ohjeen mukaisesti 1.8.2021 lukien.

	Pääjohtaja	Olli-Pekka Heinonen
	Opetusneuvos	Petri Lehikoinen

8.3.1. Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

Opetushallituksen ohje nro 2264-2019.

Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Saamen kielen opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan aktiivista monikielisyyttä sekä kiinnostusta kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Saamen kielen opetus tukee opiskelijan osallisuutta sekä oman kieli- ja kulttuuriyhteisönsä että suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön aktiivisena ja tasapainoisena jäsenenä ja globaalina toimijana. Saamen kielen opetuksessa tehdään yhteistyötä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden oppiaineiden opetuksen kanssa.

Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä sosiaalistumista kieliyhteisöön. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa myös rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään. Tavoitteena on oppia tunnistamaan ja arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä kielellisiä oikeuksia omassa arjessa ja laajemmin yhteiskunnassa.

Opiskelussa otetaan huomioon opiskelijoiden lähtökohdat ja kielitaito. Opiskelussa hyödynnetään vaihtelevia opiskeluympäristöjä, kuten kirjastoja, teattereita ja museoita sekä muita kulttuurilaitoksia. Opiskelija hyödyntää opiskelussa myös omaa kieliyhteisöään, omia

kielenkäyttö- ja tekstiympäristöjään sekä koulu yhteisön ja muiden yhteisöjen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijoille riittävän haastavia, merkityksellisiä, kokemuksellisia sekä luovuutta kehittäviä aineistoja ja menetelmiä.

Tavoitteet ja sisällöt on määritelty koko lukiokoulutuksen ajan kaksi opetustuntia viikossa annettavaa saamen kielen opetusta varten. Koulutuksen järjestäjä laatii paikallisen opetussuunnitelman, jolloin opetuksen tavoitteet määritellään ja sisällöt valitaan huomioiden saamen kielen erityispiirteet. Saamen kielen opetussuunnitelmat voidaan laatia myös koulutuksen järjestäjien yhteistyönä.

Opetuksen tehtävä

Saamen kielen opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaisemiseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, aktiiviseen tiedonhankintaan, tiedon kriittiseen käsittelyyn, tekstien tulkintaan ja eettiseen pohdintaan. Opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää opiskelijan kielitietoisuutta. Opiskelijan arvostus saamen kieltä kohtaan syvenee, ja hän motivoituu kehittämään edelleen saamen kielen taitoaan.

Opetuksessa yhdistyvät kieli-, kirjallisuus- ja kulttuurintutkimuksen ilmiöt. Opiskelijan saamen kielen tuntemus ja monipuolinen käyttö laajenevat, ja hän oppii tuntemaan kielialueensa juuria ja kehittää taitoaan vertailla kielen eri piirteitä muiden osaamiensa kielten kanssa. Opiskelija laajentaa sana- ja käsitevarantoaan ja kehittää monilukutaitoaan. Hän kehittää taitoaan hyödyntää saamenkielisiä tekstejä ja tuottaa tekstejä eri tarkoituksiin. Opiskelijan tuntemus oman kulttuurialueensa kirjallisuudesta, kertomaperinteestä, visuaalisesta kulttuurista, musiikista ja draamasta syvenee.

Opetuksen tavoitteet

Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittymiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen niin esiintymis- kuin ryhmäviestintätilanteissakin sekä osaa analysoida, arvioida ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- osaa analysoida ja arvioida erilaisia vuorovaikutustilanteita ja -suhteita, niihin liittyviä vuorovaikutusilmiöitä ja -taitoja sekä niihin liittyvää etiikkaa.

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa analysoida ja arvioida monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä tekstien analyysissä
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä kirjallisuuden analyysissä
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituseriä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja
- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstien tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisella tavalla sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen ja tiedonalojen kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteeteille
- syventää tietojansa saamen kielen rakenteista, sanavarannosta, eri rekistereistä, ilmaisun keinoista ja sävyistä, niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista
- tutustuu saamen kielten kokonaisuuteen ja ymmärtää oman asemansa saamen kielen säilyttäjänä.

Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijan taitojen karttumista. Palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltyjä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, kuten kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan niistä yksi arvosana.

Opinnot

SÄI1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia saamenkielisiä tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet
- osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

Keskeiset sisällöt

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstien kohderyhmät, tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien analyysi
- erilaisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus
- kielen- ja tekstinhuoltoa

SÄI2 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan
- syventää ymmärrystään kielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina
- ymmärtää saamen kielten kokonaisuuden maailman kielten joukossa sekä kulttuurikontaktien vaikutuksen.

Keskeiset sisällöt

- saamen kieli ja identiteetti, kielen vaihtelu, kielten vertailu, kielten asema, kielten elinvoimaisuus ja uhanalaisuus
- kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet
- monilukutaidon käsite, tekstilajin käsite, laaja tekstikäsitys

SÄI3 Vuorovaikutus 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan ja oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

SÄI4 Kirjallisuus 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan
- tuntee saamenkielisen kauno- ja tietokirjallisuuden sekä elokuvan lajeja ja ilmaisukeinoja
- monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita saamelaisten tuottamaa tai saamelaisista kertovaa kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen
- oppii tuntemaan saamelaisten historiaa sekä aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä.

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen
- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa, myyttiset kertomukset, joiku ja lauluperinne
- monimuotoisten tekstien kerronta, esimerkiksi teatteriesityksen, elokuvan ja musiikin kerronta

SÄI5 Tekstien tulkinta 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- oppii tulkitsemaan monimuotoisia saamenkielisiä tekstejä ja analysoimaan niiden ilmaisutapoja sekä vuorovaikutusta, myös saamelaisuuden näkökulmasta
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- osaa perustella monipuolisesti näkemyksiään, ymmärtää toisen esittämiä perusteluja ja osaa arvioida niitä sekä osaa suhtautua rakentavasti eriäviin näkemyksiin.

Keskeiset sisällöt

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot, vähemmistöjen ja vähemmistökielien näkyvyys mediassa
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

SÄI6 Kirjoittaminen 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää saamenkielisen kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- osaa käyttää muita saamenkielisiä tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin.

Keskeiset sisällöt

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuolto
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

SÄI7 Vuorovaikutus 2 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan sekä kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Keskeiset sisällöt

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- saamenkielisen vuorovaikutuksen erityispiirteet
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

SÄI8 Kirjallisuus 2 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää saamenkielisen kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa
- osaa analysoida kotimaista ja ulkomaista saamelaisien tuottamaa tai saamelaisista kertovaa kirjallisuutta ja muuta taidetta osana kulttuurikontekstia.

Keskeiset sisällöt

- saamenkielisen kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta
- saamenkielinen, saamelaisien tuottama ja saamelaisista kertova kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä

Todistukset

Opiskelijalle annetaan osallistumistodistus lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Muuten noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

8.4. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

7.11. OPH-2265-2019

Opetushallitus antaa liitteenä olevan ohjeen lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja opiskelijan oppimisen arvioinnista. Ohje koskee erillisrahoitettuna järjestettävää lukiokoulutusta täydentävää romanikielen opetusta (opetusministeriön asetus vieraskielisten sekä saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden täydentävään opetukseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista 1777/2009).

Tämä ohje korvaa Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2015 (Opetushallituksen määräys 60/011/2015) liitteenä 4 olevan ohjeen.

Opetus järjestetään tämän ohjeen mukaisesti 1.8.2021 lukien.

	Pääjohtaja	Olli-Pekka Heinonen
	Opetusneuvos	Petri Lehikoinen

8.4.1. Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

Opetushallituksen ohje nro 2265-2019.

Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Romanikielen opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan aktiivista monikielisyyttä sekä kiinnostusta kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Romanikielen opetus tukee opiskelijan osallisuutta sekä oman kieli- ja kulttuuriyhteisönsä että suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön aktiivisena ja tasapainoisena jäsenenä ja globaalina toimijana. Romanikielen opetuksessa tehdään yhteistyötä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden oppiaineiden opetuksen kanssa.

Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä sosiaalistumista kieliyhteisöön. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa myös rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään. Tavoitteena on oppia tunnistamaan ja arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä kielellisiä oikeuksia omassa arjessa ja laajemmin yhteiskunnassa.

Opiskelussa otetaan huomioon opiskelijoiden lähtökohdat ja kielitaito. Opiskelussa hyödynnetään vaihtelevia opiskeluympäristöjä, kuten kirjastoja, teattereita ja museoita sekä muita kulttuurilaitoksia. Opiskelija hyödyntää opiskelussa myös omaa kieliyhteisöään, omia kielenkäyttö- ja tekstiympäristöjään sekä kouluyhteisön ja muiden yhteisöjen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijoille riittävän haastavia, merkityksellisiä, kokemuksellisia sekä luovuutta kehittäviä aineistoja ja menetelmiä.

Tavoitteet ja sisällöt on määritelty koko lukiokoulutuksen ajan kaksi opetustuntia viikossa annettavaa romanikielen opetusta varten. Koulutuksen järjestäjä laatii paikallisen opetussuunnitelman, jolloin opetuksen tavoitteet määritellään ja sisällöt valitaan huomioiden

romanikielen erityispiirteet. Romanikielen opetussuunnitelmat voidaan laatia myös koulutuksen järjestäjien yhteistyönä.

Opetuksen tehtävä

Romanikielen opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaisemiseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, aktiiviseen tiedonhankintaan, tiedon kriittiseen käsittelyyn, tekstien tulkintaan ja eettiseen pohdintaan. Opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää opiskelijan kielitietoisuutta. Opiskelijan arvostus romanikieltä kohtaan syvenee, ja hän motivoituu kehittämään edelleen romanikielen taitoaan.

Opetuksessa yhdistyvät kieli-, kirjallisuus- ja kulttuurintutkimuksen ilmiöt. Opiskelijan romanikielen tuntemus ja monipuolinen käyttö laajenevat, ja hän oppii tuntemaan kielialueensa juuria ja kehittää taitoaan vertailla kielen eri piirteitä muiden osaamiensa kielten kanssa. Opiskelija laajentaa sana- ja käsitevarantoaan ja kehittää monilukutaitoaan. Opiskelija kehittää taitoaan hyödyntää romanikielisiä tekstejä ja tuottaa tekstejä eri tarkoituksiin. Opiskelijan tuntemus oman kulttuurinsa kirjallisuudesta, kertomaperinteestä, visuaalisesta kulttuurista, musiikista ja draamasta syvenee.

Opetuksen tavoitteet

Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittämiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen niin esiintymis- kuin ryhmäviestintätilanteissakin sekä osaa analysoida, arvioida ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- osaa analysoida ja arvioida erilaisia vuorovaikutustilanteita ja -suhteita, niihin liittyviä vuorovaikutusilmiöitä ja -taitoja sekä niihin liittyvää etiikkaa.

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa analysoida ja arvioida monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä tekstien analyysissä
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä kirjallisuuden analyysissä
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituksiperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja

- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstin tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen, standardisoidun romanikielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisella tavalla sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen ja tiedonalojen kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteeteille
- syventää tietojaan Suomen romanikielen rakenteista, sanavarannosta, eri rekistereistä, ilmaisun keinoista ja sävyistä, niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista
- tutustuu eri puolilla maailmaa puhuttaviin romanikielen murteisiin ja ymmärtää oman asemansa Suomen romanikielen säilyttäjänä.

Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijan taitojen karttumista. Palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämässä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltyjä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, kuten kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan niistä yksi arvosana.

Opinnot

RÄI1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia romanikielisiä tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet
- osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

Keskeiset sisällöt

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstien kohderyhmät, tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien analyysi
- erilajisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus
- kielen- ja tekstinhuoltoa

RÄI2 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan
- syventää ymmärrystään kielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina
- ymmärtää romanikielen kokonaisuuden maailman kielten joukossa sekä kulttuurikontaktien vaikutuksen.

Keskeiset sisällöt

- romanikieli ja identiteetti, kielen vaihtelu, kielten vertailu, kielten asema, kielten elinvoimaisuus ja uhanalaisuus
- kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet
- monilukutaidon käsite, tekstilajin käsite, laaja tekstikäsite

RÄI3 Vuorovaikutus 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan ja oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

RÄI4 Kirjallisuus 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan
- tuntee romanikielisen kauno- ja tietokirjallisuuden sekä elokuvan lajeja ja ilmaisukeinoja

- monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita romanien tuottamaa tai romaneista kertovaa kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen
- oppii tuntemaan romanien historiaa sekä aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä.

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen
- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa, myyttiset kertomukset, laululyriikka
- monimuotoisten tekstien kerronta, esimerkiksi teatteriesityksen, elokuvan ja musiikin kerronta

RÄI5 Tekstien tulkinta 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- oppii tulkitsemaan monimuotoisia romanikielisiä tekstejä ja analysoimaan niiden ilmaisutapoja sekä vuorovaikutusta, myös romanikulttuurin näkökulmasta
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- osaa perustella monipuolisesti näkemyksiään, ymmärtää toisen esittämiä perusteluja ja osaa arvioida niitä sekä osaa suhtautua rakentavasti eriäviin näkemyksiin.

Keskeiset sisällöt

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot, vähemmistöjen ja vähemmistökielien näkyvyys mediassa
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

RÄI6 Kirjoittaminen 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää romanikielisen kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- osaa käyttää muita romanikielisiä tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin.

Keskeiset sisällöt

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuolto
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

RÄI7 Vuorovaikutus 2 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan ja kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Keskeiset sisällöt

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- romanikielisen vuorovaikutuksen erityispiirteet
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

RÄI8 Kirjallisuus 2 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää romanikielisen kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa
- osaa analysoida kotimaista ja ulkomaista romanien tuottamaa tai romaneista kertovaa kirjallisuutta ja muuta taidetta osana kulttuurikontekstia.

Keskeiset sisällöt

- romanikielisen kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta
- romanikielinen, romanien tuottama ja romaneista kertova kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä

Todistukset

Opiskelijalle annetaan osallistumistodistus lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Muuten noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

8.5. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

7.11.2019 OPH-2266-2019

Opetushallitus antaa liitteenä olevan ohjeen lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja opiskelijan oppimisen arvioinnista. Ohje koskee erillisrahoitettuna järjestettävää lukiokoulutusta täydentävää opiskelijan oman äidinkielen opetusta (opetusministeriön asetus vieraskielisten sekä saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden täydentävään opetukseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista 1777/2009).

Tämä ohje korvaa Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2015 (Opetushallituksen määräys 60/011/2015) liitteenä 5 olevan ohjeen.

Opetus järjestetään tämän ohjeen mukaisesti 1.8.2021 lukien.

	Pääjohtaja	Olli-Pekka Heinonen
	Opetusneuvos	Petri Lehikoinen

8.5.1. Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

Opetushallituksen ohje nro 2266-2019.

Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan aktiivista monikielisyttä sekä kiinnostusta kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Opiskelijan oman äidinkielen opetus tukee opiskelijan osallisuutta sekä oman kieli- ja kulttuuriyhteisönsä että suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön aktiivisena ja tasapainoisena jäsenenä ja globaalina toimijana. Opiskelijan oman äidinkielen opetuksessa tehdään yhteistyötä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden oppiaineiden opetuksen kanssa.

Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä sosiaalistumista kieliyhteisöön. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa myös rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään. Tavoitteena on oppia tunnistamaan ja arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä kielellisiä oikeuksia omassa arjessa ja laajemmin yhteiskunnassa.

Opiskelussa otetaan huomioon opiskelijoiden lähtökohdat ja kielitaito. Opiskelussa hyödynnetään vaihtelevia opiskeluympäristöjä, kuten kirjastoja, teattereita ja museoita sekä muita kulttuurilaitoksia. Opiskelija hyödyntää opiskelussa myös omaa kieliyhteisöään, omia kielenkäyttö- ja tekstiympäristöjään sekä koulu yhteisön ja muiden yhteisöjen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijoille riittävän haastavia, merkityksellisiä, kokemuksellisia sekä luovuutta kehittäviä aineistoja ja menetelmiä.

Tämä ohje on laadittu kaikille niille kielille, joita opetetaan opiskelijan omana äidinkielenä. Tavoitteet ja sisällöt on määritelty koko lukiokoulutuksen ajan kaksi opetustuntia viikossa annettavaa opiskelijan oman äidinkielen opetusta varten. Koulutuksen järjestäjä laatii paikallisen opetussuunnitelman, jolloin opetuksen tavoitteet määritellään ja sisällöt valitaan huomioiden opetetavan kielen erityispiirteet, muun muassa kirjoitusjärjestelmä. Opetussuunnitelma voidaan laatia myös koulutuksen järjestäjien yhteistyönä.

Opetuksen tehtävä

Opiskelijan oman äidinkielen opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaisemiseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, aktiiviseen tiedonhankintaan, tiedon kriittiseen käsittelyyn, tekstien tulkintaan ja eettiseen pohdintaan. Opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää opiskelijan kielitietoisuutta. Opiskelijan arvostus omaa äidinkieltään kohtaan syvenee, ja hän motivoituu kehittämään edelleen omaa äidinkielen taitoaan.

Opetuksessa yhdistyvät kieli-, kirjallisuus- ja kulttuurintutkimuksen ilmiöt. Opiskelijan oman äidinkielen tuntemus ja monipuolinen käyttö laajenevat, ja hän oppii tuntemaan kielialueensa juuria ja kehittää taitoaan vertailla kielen eri piirteitä muiden osaamiensa kielten kanssa. Opiskelija laajentaa sana- ja käsitevarantoaan ja kehittää monilukutaitoaan. Hän kehittää taitoaan hyödyntää omakielisiä tekstejä ja tuottaa tekstejä eri tarkoituksiin. Opiskelijan tuntemus oman kulttuurialueensa kirjallisuudesta, kertomaperinteestä, visuaalisesta kulttuurista, musiikista ja draamasta syvenee.

Opetuksen tavoitteet

Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittymiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen niin esiintymis- kuin ryhmäviestintätilanteissakin sekä osaa analysoida, arvioida ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- osaa analysoida ja arvioida erilaisia vuorovaikutustilanteita ja -suhteita, niihin liittyviä vuorovaikutusilmiöitä ja -taitoja sekä niihin liittyvää etiikkaa.

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa analysoida ja arvioida monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä tekstien analyysissä
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä kirjallisuuden analyysissä
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituseriä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja
- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstin tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisella tavalla sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen ja tiedonalojen kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteeteille
- syventää tietojaan oman äidinkielen rakenteista, sanavarannosta, eri rekistereistä, ilmaisun keinoista ja sävyistä, niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista.

Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijan taitojen karttumista. Palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltäviä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, kuten kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan niistä yksi arvosana.

Opinnot

OÄI1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet
- osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

Keskeiset sisällöt

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstien kohderyhmät, tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien analyysi
- erilajisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus

- kielen- ja tekstinhuoltoa

OÄI2 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan
- syventää ymmärrystään omasta äidinkielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina.

Keskeiset sisällöt

- äidinkieli ja identiteetti, kielen vaihtelu, kielten vertailu, kielten asema, kielten elinvoimaisuus ja uhanalaisuus
- kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet
- monilukutaidon käsite, tekstilajin käsite, laaja tekstikäsitelmä

OÄI3 Vuorovaikutus 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan ja oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

OÄI4 Kirjallisuus 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan
- tuntee omakielisen kauno- ja tietokirjallisuuden sekä elokuvan lajeja ja ilmaisukeinoja
- monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita monimuotoista kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen
- oppii tuntemaan omaa aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä.

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen
- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa

- monimuotoisten tekstien kerronta, esimerkiksi teatteriesityksen, elokuvan ja musiikin kerronta

OÄI5 Tekstien tulkinta 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- oppii tulkitsemaan monimuotoisia tekstejä ja analysoimaan niiden ilmaisutapoja sekä vuorovaikutusta
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- osaa perustella monipuolisesti näkemyksiään, ymmärtää toisen esittämiä perusteluja ja osaa arvioida niitä sekä osaa suhtautua rakentavasti eriäviin näkemyksiin.

Keskeiset sisällöt

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot, vähemmistöjen ja vähemmistökielten näkyvyys mediassa
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

OÄI6 Kirjoittaminen 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää omakielisen kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- osaa käyttää muita omakielisiä tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin.

Keskeiset sisällöt

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuolto
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

OÄI7 Vuorovaikutus 2 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan ja kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Keskeiset sisällöt

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

OÄI8 Kirjallisuus 2 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää omakielisen kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa.

Keskeiset sisällöt

- omakielisen kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta
- kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä

Todistukset

Opiskelijalle annetaan osallistumistodistus lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Muuten noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

8.6. Oulunkylän yhteiskoulun toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Oulunkylän yhteiskoulun toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2019-2022

1. Johdantoa

Lain naisten ja miesten tasa-arvosta eli tasa-arvolain (609/1986) päämääränä on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. (Tasa-arvolaki 1-3 §) Tasa-arvolaki säädettiin ensimmäisen kerran vuonna 1986 ja sen viimeisin uudistus vuodelta 2015 sisällytti lakiin sukupuolen moninaisuuden ja syrjinnän, joka kohdistuu muuta sukupuolta kuin naista tai miestä edustaviin. (tasa.arvo.fi)

Tasa-arvolain mukaan opetusta tai koulutusta järjestävän on huolehdittava siitä, että kaikkia sukupuolia edustavilla on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen ja että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tasa-arvolain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen. (Tasa-arvolaki 5 §)

Oppilaitoksissa tulee olla tehtynä tasa-arvosuunnitelma oppilaitoskohtaisesti yhteistyössä henkilökunnan sekä oppilaiden ja opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerralla. (Tasa-arvolaki 5 a §).

Tasa-arvosuunnitelma on työkalu, joka tukee tasa-arvon edistämistä kaikessa koulun toiminnassa. Tämän suunnitelman avulla varmistetaan se, että koulussa tehdään järjestelmällistä tasa-arvotyötä. (Tasa-arvotyö on taitolaji.)

Vuonna 2015 voimaantulleen yhdenvertaisuuslain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta, ehkäistä syrjintää ja tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa (Yhdenvertaisuuslaki 1 §). Tämän lain mukaan (5 ja 6 §) koulutuksen järjestäjän on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan, ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi ja huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Tasa-arvoisessa ja yhdenvertaisessa koulussa jokainen oppilas ja opiskelija on osa koulu yhteisöä omana ainutlaatuisena itsenään. Sukupuolitietoisessa koulussa tunnistetaan sukupuoleen perustuva ja seksuaalinen häirintä ja niihin puututaan. Koululla on vastuu paitsi häirintään puuttumisesta, myös häirinnän ennaltaehkäisemisestä. Tasa-arvoisessa ja yhdenvertaisessa koulussa oppilaat ja opiskelijat tuntevat käytännöt siitä, kenen puoleen voi häirintä- ja syrjintätapauksessa kääntyä ja miten koulun tulee tässä tilanteessa toimia.

Monenlaiset käytännöt ja rakenteet voivat ylläpitää ja tuottaa eriarvoisuutta. Siksi koulun kaikkia käytäntöjä, toimintatapoja ja oppiaineistoja on arvioitava tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmasta. (Tasa-arvotyö on taitolaji.)

2. Olennaiset käsitteet

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Tasa-arvon käsite viittaa useimmiten sukupuolten väliseen tasa-arvoon, vaikka sitä käytetään myös laajemmassa merkityksessä. Yhdenvertaisuuden käsitteellä on tarkoitus laajentaa tasa-arvon käsitettä ja lain näkökulmasta sillä viitataan muihin syrjintäperusteisiin kuin sukupuoleen. Molemmat käsitteet tarkoittavat lopulta sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia ominaisuuksista riippumatta.

Tasa-arvolaisissa mainitut syrjintäperusteet ovat sukupuoli ja sukupuolivähemmistöön kuuluminen. Tasa-arvolain mukaan syrjintää ovat välitön syrjintä, välillinen syrjintä, seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä. (Tasa-arvolaki 7 §) Jokaisella tulee olla oikeus määrittellä oma sukupuolensa: se, millainen tyttö tai poika on, vai onko jotakin tytön ja pojan väliltä tai ulkopuolelta (esimerkiksi muunsukupuolinen). Kokemus omasta sukupuolesta voi myös muuttua ja vaihdella eri elämänvaiheissa, mikä ei kuitenkaan vähennä sukupuolen itsemääräämisoikeutta. (Tasa-arvotyö on taitolaji.)

Yhdenvertaisuuslaissa mainitut syrjintäperusteet ovat ikä, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet, terveydentila, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen ja muu henkilöön liittyvä syy. (Yhdenvertaisuuslaki 8 §)

Syrjintä ja häirintä

Syrjinnän taustalla on kulttuurisia ja sosiaalisia rakenteita, joita voi olla vaikea havaita. **Piilosyrjinnäksi** kutsutaan hienovaraisia ja vaikeasti havaittavia syrjinnän muotoja, kuten ulossulkemista, vähättelyä ja sivuuttamista vähemmistöaseman takia.

Moniperusteisessa syrjinnässä ihminen joutuu syrjityksi monella eri perusteella: esimerkiksi vammaisuuden ja seksuaalivähemmistöön kuulumisen tai maahanmuuttajataustaisuuden ja sukupuolivähemmistöön lukeutumisen takia.

Välitöntä syrjintää tapahtuu, kun ihmistä tai ihmisryhmää kohdellaan ilman hyväksyttävää syytä eri tavoin kuin toisia samassa asemassa olevia (esimerkkinä eri palkka samoja työtehtäviä tekeville). **Välillinen syrjintä** taas viittaa tilanteisiin, joissa näennäisesti neutraali säännös tai toimintatapa asettaa tietyt ihmiset tai ihmisryhmät epäedulliseen asemaan (yhteisöön ei vaikkapa haluta ulkomaalaistaustaisia työntekijöitä ja työpaikan saamiseksi asetetaan perusteeton ehto, jota ulkomaalaistaustaiset hakijat eivät täyttäisi). Välillinen syrjintä kytkeytyy vahvasti

rakenteelliseen syrjintään, johon liittyy käsitys siitä, ettei syrjiviä käytäntöjä ja rakenteita voi muuttaa.

Häirintää on ihmisen tai ihmisryhmän koskemattomuuden loukkaus luoden uhkaavan, vihamielisen, halventavan, nöyryyttävän tai ahdistavan ilmapiirin. **Sukupuoleen kohdistuvaa häirintää** ovat mm. sukupuolittuneet solvaukset, sukupuoleen kohdistuva väheksyntä ja sukupuolivähemmistöjen leimaaminen epänormaaleiksi. **Seksuaaliseksi häirinnäksi** luetaan mm. vartaloon, yksityiselämään tai pukeutumiseen kohdistuvat huomautukset, fyysinen koskettelu vailla suostumusta ja seksuaalisväritteiset ehdotukset tai vaatimukset. (Tasa-arvotyö on taitolaji.)

Huomioitavaa kuitenkin on se, että vaikka tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslaissa mainitut syrjintäperusteet saattavat altistaa syrjinnälle ja häirinnälle, eivät kaikki syrjintäperusteena pidettyjä ominaisuuksia omaavat henkilöt tule automaattisesti kiusatuiksi tai syrjityiksi.

3. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely

Oulunkylän yhteiskoulussa toteutettiin viimeksi tammikuussa 2019 tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely, joka tehtiin peruskoulun luokissa ja lukion ryhmissä. Kyselyyn vastanneita oli yhteensä 686, mikä oli koulun oppilasmäärään (880) suhteutettuna hyvä vastausprosentti. Tästä huolimatta tavoitteena on se, että seuraavassa kyselyssä vastausprosentti on suurempi. Tähän pyritään tiedottamalla ja kouluttamalla niin koulun henkilökuntaa kuin oppilaita tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden tärkeydestä.

Kyselyn alkuosiot koostuivat koetusta viihtyvyydestä, turvallisuudesta, koulun toimintakulttuurista ja ilmapiiristä. Lisäksi kartoitettiin tasa-arvon toteutumista opetuksessa ja ohjauksessa sekä oppikirjoissa ja muussa opetusaineistossa. Kyselyssä selvitettiin myös yhdenvertaisuuteen liittyviä teemoja kuten syrjintää sekä seksuaalista ja sukupuoleen kohdistuvaa häirintää. Loppuosiossa oli avoimia kysymyksiä, joissa pyydettiin arvioimaan koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilannetta ja pohtimaan tasa-arvoista koulua. Jokaisessa aiemmassa osiossa oli myös avoin kenttä, jossa pystyi täydentämään vastauksiaan.

Pääosin kyselyn tulokset olivat positiivisia. Oulunkylän yhteiskoulussa viihdytään varsin hyvin ja valtaosa vastaajista koki koulun tasa-arvoiseksi ja yhdenvertaiseksi. Kehitettävää kuitenkin löytyi: vaikka enemmistö koki, että kaikkia kohdeltiin tasavertaisesti, osan vastaajista mukaan oppilaan / opiskelijan sukupuoli vaikuttaa opettajien suhtautumiseen, vaatimukseen ja arviointiin. Vastaajat nostivat myös esiin, että joissakin oppiaineissa oppimateriaalien nähtiin korostavan sukupuolistereotyyppioita ja heteronormatiivisuutta. Jotkin oppiaineet kuten liikunnan opetuksen järjestäminen nousi esiin avoimissa vastauksissa. Liikuntaryhmien jakautuminen tyttöjen ja poikien ryhmiin sekä näiden ryhmien erilaiset tuntisisällöt nähtiin ongelmallisina.

Valtaosa vastaajista koki, että vähemmistöihin kuuluvien nimittelyä, ennakkoluuloja, stereotyyppioita ylläpitäviä mielipiteitä tai eriarvoista kohtelua ei esiinny tai esiintyy vain harvoin koulussamme. Kuitenkin noin viidesosa vastaajista koki, että näitä esiintyy joskus niin sukupuoleen, etnisiin ryhmiin tai kansallisuuksiin, seksuaalisiin vähemmistöihin, uskontoihin ja ikään liittyen. Seksuaalista ja sukupuoleen kohdistuvaa syrjintää valtaosa vastaajista ei ollut kokenut tai havainnut, mutta noin joka viides raportoi kyselyssä vartaloon tai seksuaalisuuteen kohdistuneesta nimittelystä sekä loukkaavasta kaksimielisestä puheesta. Häirintää koskevissa vastauksissa merkillepantavaa oli se, ettei valtaosa ole maininnut häirinnästä koulun henkilökunnalle. Lisäksi kyselyn jotkut vastaajat kokivat, ettei koulun henkilökunta ole aina puuttanut häirintään.

Lopun avoimissa kysymyksissä valtaosa vastaajista piti Oulunkylän yhteiskoulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilannetta hyvänä. Tasa-arvoinen koulu rakentui vastauksissa kaikkia arvostavaksi, avarakatseiseksi ja turvalliseksi paikaksi, jossa kaikilla on oikeus olla omanlaisensa.

4. Toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi

Kyselyn pohjalta on valittu kolme tärkeintä kehittämiskohdetta tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyen.

1. Luottamuksen lisääminen koulun henkilökuntaan

Pohditaan keinoja, joilla kynnys kertoa syrjinnästä ja häirinnästä koulun henkilökunnalle madaltuisi. Tiedotetaan oppilaita ja opiskelijoita, miten toimia syrjintä- ja häirintätilanteissa. Tehdään avun hakemisesta mahdollisimman helppoa.

2. **Koulutusta oppilaille / opiskelijoille ja henkilökunnalle**

Korostetaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tärkeyttä kaikille koulussa toimiville. Tehdään tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät termit ja käsitteet tutuiksi esimerkiksi toiminnallisilla keinoilla.

3. **Ryhmäjaot ja tuntien sisällöt**

Pyritään siihen, että oppiaineiden ryhmäjaossa toteutuisi tasa-arvo ja yhdenvertaisuus mahdollisimman hyvin. Voisivatko ryhmät jakautua enemmän muuten kuin sukupuolen perusteella?

5. Tiedottaminen, arviointi ja tulevaisuus

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn tulokset käsiteltiin koulun henkilökunnan kanssa opettajankokouksessa. Kukin luokanvalvoja / ryhmänohjaaja on esittänyt tulokset luokalleen. Tämä suunnitelma jaetaan myös huoltajille koulun sähköisten viestintäkanavien kautta.

Tulevaisuudessa koulussamme tehdään vähintään joka 3. vuosi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely, jonka avulla arvioidaan sen hetkinen tilanne ja edellisen suunnitelman kehittämiskohteiden toteutumista. Seuraava tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely tehdään erikseen peruskoululle ja lukiolle, jotta nähdään näiden asteiden erityiset tilanteet ja tarpeet.

Lähteet:

Tasa-arvolaki <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609>

Tasa-arvo on taitolaji. Opas sukupuolten tasa-arvon edistämiseen perusopetuksessa. 2015. Opetushallitus. http://www.oph.fi/download/173318_tasa_arvotyo_on_taitolaji.pdf

Yhdenvertaisuuslaki <http://www.oikeusministerio.fi/.../Yhdenvertaisuuslaki.pdf>